

รายงาน

การขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะวัดเชิงท่า

ต.ท่าवासูกรี อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

เสนอ

สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ ๓

รายงาน
การชุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะวัดเชิงท่า

ต.ท่าवासักรี อ.พระนครศรีอยุธยา

จ.พระนครศรีอยุธยา

เสนอ

สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ ๓

โดย

บริษัท มรดกโลก จำกัด

อธิบดีแผนการเอก
อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

29 ธ.ค. 2551

บทคัดย่อ

วัดเชิงท่าตั้งอยู่นอกเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาริมฝั่งคลองเมืองหรือลำน้ำลพบุรีทางด้านเหนือ ในเขตพื้นที่การปกครองของตำบลท่าวาสุกรี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปัจจุบันเป็นวัดที่ยังมีพระสงฆ์จำพรรษา

ในอดีตวัดเชิงท่าคงเป็นวัดที่มีความสำคัญ เพราะเป็นวัดที่มีขนาดค่อนข้างใหญ่ มีท้าววัดอยู่ตรงข้ามกับพระราชวังหลวง และเป็นแหล่งที่คงมีประชาชนพลเมืองข้ามฟากไปมาเป็นประจำ

แม้ว่าวัดเชิงท่าเป็นวัดที่มีขนาดใหญ่ก็ตาม แต่ก็ไม่มีเอกสารฉบับใดที่กล่าวถึงการสร้างวัดเชิงท่า จะมีก็แต่เอกสารที่กล่าวว่ามีวัดอยู่ทางทิศเหนือของเมืองพระนครศรีอยุธยา ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ และมีชื่อเรียกต่างกันถึง 4 ชื่อด้วยกันคือ วัดดิน วัดดินถ้ำหรือดินท่า วัดคอยท่า และวัดโกยवास (วัดคลัง)

ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ.2199-2231) มีบันทึกว่าได้มีการบูรณะปฏิสังขรณ์วัดนี้ โดยเจ้าพระยาโกษาปานและเปลี่ยนชื่อเป็นวัดโกยवास และในแผ่นดินสมเด็จพระเจ้าบรมโกศ (พ.ศ. 2275-2300) คงมีการซ่อมอีกครั้งหนึ่ง

เมื่อคราวเสียกรุงศรีอยุธยาในพ.ศ.2310 วัดเชิงท่าคงถูกทำลายและถูกทิ้งร้างไปเช่นเดียวกับวัดอื่นๆ ครั้นถึงสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ราวสมัยรัชกาลที่ 2 ก็คงได้รับการบูรณะปฏิสังขรณ์ขึ้นอีกครั้งหนึ่ง และมีพระสงฆ์จำพรรษา ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 3 ก็ปรากฏชื่อวัดเชิงท่าขึ้นอีกครั้งหนึ่ง เพราะเป็นที่อยู่ของกวีเอกท่านหนึ่งคือ หลวงจักรปาณีหรือมหาฤกษ์ ผู้แต่งนิราศพระปฐม นิราศทวารวดี นิราศปฐวี และนิราศกรุงเก่าเป็นต้น

ในสมัยรัชกาลที่ 4 ได้มีคหบดีชาวกรุงเก่าท่านหนึ่งชื่อ โยมแดง มีจิตศรัทธาบริจาคทุนทรัพย์สร้างอาคารศาลาการเปรียญและกุฏิในเขตวัดทางด้านใต้ติดลำน้ำ โดยมีขุนกลั่นทิพย์เป็นผู้สร้าง

ประวัติวัดเชิงท่าเท่าที่รวบรวมได้จากเอกสาร สรุปได้ว่าเป็นวัดที่สร้างขึ้นก่อนรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์มหาราช หรือ พ.ศ.2199 และถูกทิ้งร้างไปเมื่อครั้งเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่สอง ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นจึงได้ปรากฏชื่อวัดนี้ขึ้นอีกครั้งหนึ่ง

สถาปัตยกรรมของวัดเชิงท่าที่ปรากฏภายหลังจากการดำเนินงานทางโบราณคดีและผลจากการศึกษาเปรียบเทียบพบว่า มีการก่อสร้างหลายครั้ง โดยครั้งแรกคือการสร้างพระปรางค์ประธานมุขปรางค์และวิหาร กำหนดอายุได้ในช่วงสมัยอยุธยาตอนต้น โดยพิจารณาจากลักษณะทางสถาปัตยกรรมขององค์พระปรางค์ที่มีลักษณะคล้ายกันกับพระปรางค์ประธานของวัดที่มีหลักฐานว่าสร้างขึ้นในช่วงต้นของสมัยอยุธยา นอกจากนี้การพบเสาร่วมในภายในวิหารประธานที่เป็นเสาแปดเหลี่ยมก็เข้าลักษณะของอาคารที่สร้างในสมัยอยุธยาตอนต้น

ต่อมาในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ได้มีการบูรณะปฏิสังขรณ์วัดโดยเจ้าพระยาโกษาปาน การซ่อมในครั้งนี้คงมีการขยายมุขปรางค์เป็นมุขปรางค์ขนาดใหญ่มีฝาผนังสูง มีหลังคาเครื่องไม้มุงกระเบื้อง รวมทั้งขยายวิหารประธานเป็นแบบฝาผนังขนาดใหญ่โดยที่ยังใช้เสาร่วมในเดิม หลักฐานที่สนับสนุนข้อสันนิษฐาน ดังกล่าวได้แก่ ปูนปั้นประดับกรอบหน้าต่างวิหารประธาน และกลีบบัวปลายเสาของมุขปรางค์ อันเป็นลักษณะของงานปูนในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ครั้นถึงสมัยสมเด็จพระเจ้าบรมโกศ ก็ได้มีการซ่อมวัดนี้อีกครั้งเฉพาะในส่วนที่ชำรุด และสร้างพระเจดีย์รายที่อยู่ทางด้านหน้าวัด ที่เห็นได้ชัดว่าเป็นงานสถาปัตยกรรมในสมัยนี้ได้แก่ เจดีย์ทรงเครื่ององค์ที่มีระฆังรีวนวดตั้ง หรือเจดีย์รายหมายเลข 11

หลังจากเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ก็ไม่มีเอกสารใดบันทึกถึงการบูรณะปฏิสังขรณ์วัดเชิงท่าอีกจนถึงสมัยรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์จึงได้มีการสร้างศาลาการเปรียญและกุฏิขึ้น โดยคหบดีชาวกรุงเก่าผู้มีจิตศรัทธาบริจาคทรัพย์และแรงกาย

จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่าวัดเชิงท่าสร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนต้น และมีการบูรณะปฏิสังขรณ์มาตลอดจนถึงสมัยอยุธยา เข้าสู่สมัยรัตนโกสินทร์จนถึงปัจจุบัน

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	
สารบัญ	
สารบัญแผนผัง	
สารบัญภาพลายเส้น	
สารบัญภาพถ่าย	
บทที่ 1 สภาพทั่วไปของวัดเชิงท่า	1 - 3
1.1 ความเป็นมาของโครงการขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะวัดเชิงท่า	1
1.2 ที่ตั้งและสภาพทั่วไปของวัดเชิงท่า	1
1.3 ประวัติวัดเชิงท่าจากเอกสารทางประวัติศาสตร์	2
บทที่ 2 ลักษณะทางสถาปัตยกรรม	4 - 11
2.1 พระปรางค์และพระวิหาร	4
2.2 อุโบสถ	5
2.3 ศาลาการเปรียญและกุฏิ	6
2.4 วิหารน้อย	8
2.5 หอระฆัง	8
2.6 เจดีย์ราย	8
2.7 กำแพงแก้ว	11
บทที่ 3 การดำเนินงานทางโบราณคดี	12 - 31
3.1 การขุดแต่งโบราณสถานวัดเชิงท่า	12
3.2 การขุดศึกษาชั้นดินและการขุดตรวจฐานรากอาคาร	16
บทที่ 4 โบราณวัตถุที่พบจากการดำเนินงาน	32 - 39
4.1 โบราณวัตถุที่ทำด้วยดินเผา	32
4.2 โบราณวัตถุที่ทำด้วยปูนปั้น	36
4.3 โบราณวัตถุที่ทำด้วยโลหะ	36
4.4 โบราณวัตถุประเภทอื่น	38
บทที่ 5 การศึกษาวิเคราะห์และเปรียบเทียบ	42 - 54
5.1 การเปรียบเทียบลักษณะทางสถาปัตยกรรม	42
5.2 การกำหนดอายุสมัยของโบราณสถานจากผลการศึกษาเปรียบเทียบ	53
บรรณานุกรม	55
แผนผัง	57 - 67
ภาพลายเส้น	ส1 - ส40
ภาพประกอบ	ภ1 - ภ119
ภาคผนวก	
- ทะเบียนโบราณวัตถุ	
- บัญชีรายการโบราณวัตถุชนิดพิเศษ	
- ทะเบียนโบราณวัตถุชนิดพิเศษ	
- ตารางแสดงรายการโบราณวัตถุจากหลุมขุดทดสอบ	
- บันทึกภาพถ่าย	
- บันทึกภาพสไลด์	
- บันทึกประจำวัน	

สารบัญแนบตั้ง

	หน้า
1. ผังบริเวณวัดเชิงท่า	57
2. ผังชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 1 (P.T.1)	59
3. ผังชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 2 (P.T.2)	61
4. ผังชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 3 (P.T.1)	63
5. ผังชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 4 (P.T.1)	65
6. ผังชั้นดินหลุมขุดตรวจที่ 1	67
7. ผังแปลนหลุมขุดตรวจที่ 1	69
8. ผังชั้นดินหลุมขุดตรวจที่ 2	71
9. ผังชั้นดินหลุมขุดตรวจที่ 3	73
10. ผังพื้นสันนิษฐานองค์ปรางค์ประธานและวิหาร (ช่วงแรก)	75
11. ผังพื้นสันนิษฐานองค์ปรางค์ประธานและวิหาร (ช่วงหลัง)	77

สารบัญภาพลายเส้น

	หน้า
ชิ้นส่วนภาชนะประเภทชาม เนื้อแกร่ง พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W22	ส1
ชิ้นส่วนฐานภาชนะ เนื้อแกร่ง เขียนอักษรจีนสี่ศรรมได้เคลือบ พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W22	ส1
ชิ้นส่วนฐานภาชนะประเภทไหเท้าช้าง พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W22	ส2
ฐานภาชนะเนื้อกระเบื้อง เขียนลายครามได้น้ำเคลือบ	ส2
ชิ้นส่วนฐานภาชนะ เนื้อกระเบื้อง เขียนหลายสีบนเคลือบ พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21	ส3
ตัวอย่างฐานภาชนะเนื้อกระเบื้อง พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21	ส4-ส5
รูปแบบปากภาชนะ แบบปากโค้งออก พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W22	ส6
รูปแบบปากภาชนะ แบบปากโค้งออก พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21	ส7
รูปแบบปากภาชนะ เนื้อกระเบื้อง พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21	ส8
ภาชนะเต็มใบ (หม้อตาล) เนื้อดิน พบจากการขุดแต่งให้ถุณศาลาการเปรียญ	ส9
ภาชนะเต็มใบ เนื้อดิน พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21	ส9
ถ้วยเคลือบสีขาว เนื้อกระเบื้อง พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W22	ส9
เชิงเทียนดินเผา พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W22	ส10
ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21	ส10
ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชาย แบบที่ 1.1	ส11
ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชาย แบบที่ 1.2	ส11
ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชาย แบบที่ 1.3	ส12
ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชาย แบบที่ 1.4	ส12
ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชาย แบบที่ 2.1	ส13
ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชาย แบบที่ 2.2	ส14
ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชาย แบบที่ 3	ส14
ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชาย แบบที่ 4	ส15
ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชาย แบบที่ 5	ส15
เศียรพระพุทธรูปสำริด พบจากการขุดแต่ง ZONE N7 W21	ส16
เศียรพระพุทธรูปสำริด พบจากการขุดแต่งในมุขปรางค์ด้านทิศตะวันตก	ส17
เศียรพระพุทธรูปสำริด พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W22	ส18
พระพุทธรูปสำริด ทรงเครื่องน้อย พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W22	ส19
พระพุทธรูปสำริด ทรงเทริด พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21	ส20
พระพุทธรูปสำริด เรียงพระชัย พบจากการขุดแต่ง ZONE N7 W21	ส20
เศียรพระพุทธรูปสำริด พบจากการขุดแต่งมุขปรางค์ด้านทิศตะวันตก	ส21
เศียรพระพุทธรูปสำริด พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21	ส22
องค์พระพุทธรูปสำริด ปางสมาธิ พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21	ส23
ชิ้นส่วนพระพิมพ์ดินเผาที่เรียกว่า พระโคนสมอ พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21	ส24
ชิ้นส่วนพระโคนสมอ พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21	ส24
ชิ้นส่วนพระพิมพ์ดินเผาที่เรียกว่า พระโคนสมอ มีร่องรอยการลงรักปิดทอง พบจากการขุดแต่ง ZONE N7 W21	ส25
ชิ้นส่วนพระพิมพ์ดินเผาที่เรียกว่า พระโคนสมอ พบจากการขุดแต่งพื้นภายในวิหาร	ส26
ชิ้นส่วนฐานพระพุทธรูปสำริด พบจากการขุดแต่งมุขปรางค์ด้านทิศเหนือ	ส26
ชิ้นส่วนฐานพระพุทธรูปดินเผา พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21	ส27
พระพุทธรูปหินทราย พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W22	ส28
เศียรพระพุทธรูปปูนปั้น พบจากการขุดแต่งในมุขปรางค์ด้านทิศตะวันตก	ส29

สารบัญภาพลายเส้น

	หน้า
ชิ้นส่วนยอดบัวมีรูสำหรับเสียบแกนทำด้วยดินเผา พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W22	ส30
ชิ้นส่วนลวดลายปูนปั้น พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W22	ส30
ชิ้นส่วนลวดลายปูนปั้น พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W22	ส31
ชิ้นส่วนรูปคนแคระแบก พบในมุขปรารงค์ทิศตะวันตก	ส31
หลุมขุดทดสอบที่ 1 รูปแบบปากภาชนะดินเผาเนื้อดิน	ส32
หลุมขุดทดสอบที่ 2 รูปแบบปากภาชนะดินเผาเนื้อกระเบื้อง แบบปากโค้งออก	ส32
ชิ้นส่วนถ้วยเนื้อกระเบื้อง เขียนลายนกบินที่ผิวด้านนอก พบในหลุมขุดทดสอบที่ 2	ส33
ระดับ 320 - 330 cm.dt.	
หลุมขุดทดสอบที่ 3 รูปแบบปากภาชนะ แบบโค้งออก	ส34
หลุมขุดทดสอบที่ 3 เชิงภาชนะเคลือบ	ส35
หลุมขุดทดสอบที่ 3 เชิงภาชนะดินเผา พบในระดับ 350 - 360 cm.dt.	ส36
หลุมขุดทดสอบที่ 3 ตัวอย่างลวดลายบนเศษภาชนะดินเผา	ส36
หลุมขุดทดสอบที่ 4 รูปแบบปากภาชนะเนื้อดิน แบบโค้งออก	ส37
หลุมขุดทดสอบที่ 4 รูปแบบปากภาชนะเนื้อกระเบื้อง	ส38
หลุมขุดทดสอบที่ 4 ตัวอย่างลวดลายบนเศษภาชนะดินเผา	ส39
หลุมขุดทดสอบที่ 4 ชิ้นส่วนถ้วยเคลือบ พบในระดับ 150 - 160 cm.dt.	ส40
หลุมขุดทดสอบที่ 4 เชิงภาชนะเคลือบ พบในระดับ 340 - 350 cm.dt.	ส40
หลุมขุดทดสอบที่ 4 ฐานภาชนะประเภทครก พบในระดับ 210 - 220 cm.dt.	ส40

สารบัญภาพถ่าย

- รูปที่ 1 บริเวณวัดเชิงท่าด้านทิศเหนือก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 2 บริเวณวัดเชิงท่าด้านทิศเหนือและทิศตะวันออกก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 3 บริเวณวัดเชิงท่ามุมมุขปรางค์และวิหารด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 4 บริเวณวัดเชิงท่าระหว่างวิหารประธานและวิหารน้อยด้านทิศตะวันออกของพระปรางค์ก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 5 บริเวณวัดเชิงท่าด้านหน้าวิหารก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 6 บริเวณวัดเชิงท่าด้านหน้าวิหารก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 7 บริเวณวัดเชิงท่าด้านข้างวิหารทิศตะวันออกก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 8 บริเวณด้านหน้าอุโบสถ (ทิศใต้) ก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 9 บริเวณด้านหลังอุโบสถ (ทิศเหนือ) ก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 10 บริเวณด้านหลังอุโบสถ (ทิศเหนือ) ก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 11 บริเวณด้านข้างระหว่างวิหารและอุโบสถก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 12 หมู่พระเจดีย์รายด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 13 กลุ่มเจดีย์บรรจุอัฐิทามกลางหมู่พระเจดีย์ราย
- รูปที่ 14 กลุ่มเจดีย์บรรจุอัฐิทามกลางหมู่พระเจดีย์ราย
- รูปที่ 15 สภาพปัจจุบันของพระเจดีย์รายองค์หนึ่งที่ถูกขุดเจาะเป็นโพรง
- รูปที่ 16 หอระฆังทางมุขทิศตะวันออกเฉียงใต้ของพระปรางค์ก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 17 บันไดทางขึ้นหอระฆังทางทิศเหนือ
- รูปที่ 18 วิหารน้อยก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 19 มุขปรางค์ทิศตะวันตกก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 20 ผนังมุขปรางค์ทิศตะวันตกด้านเหนือที่ยังเหลืออยู่
- รูปที่ 21 ภายในมุขปรางค์ทิศตะวันตกก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 22 มุขปรางค์ด้านทิศตะวันตกก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 23 มุขปรางค์ทิศตะวันออกก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 24 ภายในมุขปรางค์ทิศตะวันออกก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 25 ภายในมุขปรางค์ด้านทิศเหนือก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 26 ภายในมุขปรางค์ด้านทิศเหนือก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 27 บริเวณมุขปรางค์ทิศเหนือและทิศตะวันตกก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 28 กำแพงแก้วด้านทิศตะวันตกก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 29 ชุมประตู่เข้าวัดด้านทิศตะวันออกก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 30 ศาลาการเปรียญก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 31 ศาลาการเปรียญด้านทิศเหนือติดกับห้องน้ำของวัด
- รูปที่ 32 หน้าบันมุขประเจ็ดศาลาการเปรียญด้านทิศตะวันตก
- รูปที่ 33 กุฏิหรือศาลาขางด้านทิศตะวันออกของศาลาการเปรียญก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 34 ชุมประตู่ก่ออิฐฉาบปูนประดับลวดลายปูนปั้นแบบฝรั่ง
- รูปที่ 35 หน้าบันชุมประตูปั้นปูนเป็นภาพนูนต่ำเรื่องราวเกียรติในกรอบวงกลม
- รูปที่ 36 ศาลาการเปรียญขณะทำโครงหลังคาคลุมโดยสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3
- รูปที่ 37 วางผังกริดบริเวณมุขมุขปรางค์ทิศเหนือและทิศตะวันออก zone N8W22
- รูปที่ 38 วางผังกริดก่อนการขุดแต่ง บริเวณวัดด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้
- รูปที่ 39 วางผังกริดก่อนการขุดแต่งบริเวณวัดด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
- รูปที่ 40 วางผังกริดก่อนการขุดแต่งบริเวณวัดด้านทิศเหนือ

สารบัญภาพถ่าย

- รูปที่ 41 วางผังกริตก่อนการขุดแต่งบริเวณวัดด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้
- รูปที่ 42 ขณะดำเนินงานบริเวณวัดทางทิศตะวันออก
- รูปที่ 43 ขณะดำเนินงานบริเวณมุมมุขปรารงค์ทิศตะวันออกและวิหาร
- รูปที่ 44 ขณะดำเนินงานขุดแต่งกำแพงแก้วด้านเหนือ
- รูปที่ 45 ขณะดำเนินงานบริเวณวัดด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้
- รูปที่ 46 ขณะดำเนินงานบริเวณทิศเหนือ
- รูปที่ 47 ขณะดำเนินงานบริเวณวิหารน้อย
- รูปที่ 48 ขณะดำเนินงานบริเวณหมู่พระเจดีย์ราย
- รูปที่ 49 ขณะเคลื่อนย้ายโอ่งบริเวณด้านข้างวิหารก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 50 บริเวณด้านข้างวิหารทางทิศตะวันออกพบแนวอิฐ
- รูปที่ 51 แนวอิฐเชื่อมต่อกับกำแพงแก้วพบบริเวณใต้ต้นโพธิ์ทางทิศเหนือ
- รูปที่ 52 ขณะดำเนินงานบริเวณกำแพงแก้วด้านทิศตะวันตก
- รูปที่ 53 ขณะดำเนินงานบริเวณกำแพงแก้วด้านทิศตะวันตก
- รูปที่ 54 ขณะทุบพื้นปูนซีเมนต์ด้านหน้าอุโบสถ
- รูปที่ 55 ภายในวิหารก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 56 วางผังกริตภายในวิหาร
- รูปที่ 57 วางผังกริตภายในวิหาร
- รูปที่ 58 ขณะทุบพื้นปูนซีเมนต์ภายในวิหาร
- รูปที่ 59 ขณะดำเนินงานภายในวิหาร
- รูปที่ 60 ได้พื้นปูนซีเมนต์เป็นดินทราย
- รูปที่ 61 หลังทุบพื้นซีเมนต์ออกหมดและดำเนินงานขุดลอกภายในวิหาร
- รูปที่ 62 หลังทุบพื้นซีเมนต์ออกหมด
- รูปที่ 63 ขณะทุบกฐิภายในวิหารด้านหลังพระประธาน
- รูปที่ 64 บริเวณด้านหน้าอุโบสถหลังการดำเนินงาน
- รูปที่ 65 บริเวณด้านหน้าอุโบสถหลังการดำเนินงาน
- รูปที่ 66 กำแพงแก้วด้านทิศเหนือหลังดำเนินงานพบบันไดทางขึ้น
- รูปที่ 67 ขณะดำเนินงานภายในมุขปรารงค์ด้านทิศตะวันตก
- รูปที่ 68 ขณะดำเนินงานภายในมุขปรารงค์ด้านทิศใต้พบหน้าตักพระพุทธรูปหินทราย
- รูปที่ 69 ขณะดำเนินงานภายในมุขปรารงค์ด้านตะวันออกพบฐานพระสำริด
- รูปที่ 70 ฐานพระสำริดในมุขปรารงค์ด้านตะวันออก
- รูปที่ 71 กองกากปูนข้างวิหารน้อยด้านทิศตะวันตก
- รูปที่ 72 กองกระเบื้องมุมพระปรารงค์ด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้
- รูปที่ 73 กองกระเบื้องข้างวิหารด้านทิศตะวันตก
- รูปที่ 74 กองกระเบื้องข้างวิหารด้านทิศตะวันตก
- รูปที่ 75 หม้อกระดุกใต้ซุ้มประตูด้านทิศตะวันตก
- รูปที่ 76 บริเวณหมู่พระเจดีย์รายด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือภายหลังการดำเนินงาน
- รูปที่ 77 ได้ถุนกฐิหรือศาลาขางก่อนการดำเนินงาน
- รูปที่ 78 ได้ถุนศาลาการเปรียญหลังการดำเนินงาน
- รูปที่ 79 ได้ถุนศาลาการเปรียญหลังขุดลอกดินพบว่าปูพื้นด้วยอิฐ
- รูปที่ 80 พื้นใต้ถุนศาลาการเปรียญปูด้วยอิฐ

สารบัญภาพถ่าย

- รูปที่ 81 การย้ายนเสาใต้ถุนศาลาการเปรียญ
รูปที่ 82 ด้านข้างกุฏิหรือศาลาขวางหลังการขุดแต่ง
รูปที่ 83 ใต้ถุนกุฏิหลังการดำเนินงาน
รูปที่ 84 ใต้ถุนกุฏิหลังการขุดแต่ง
รูปที่ 85 แผ่นกระเบื้องปูบริเวณใต้วงโค้งของกุฏิ
รูปที่ 86 ภายในวิหารหลังการดำเนินงานพบฐานเสาร่วมใน
รูปที่ 87 ภายในวิหารหลังการดำเนินงาน
รูปที่ 88 มุขปรangkด้านทิศใต้หลังวิหารหลังการดำเนินงาน
รูปที่ 89 แนวอิฐภายในวิหารสันนิษฐานว่าคงเป็นวิหารหลังเดิม
รูปที่ 90 พื้นอิฐภายในมุขปรangkด้านทิศตะวันออก
รูปที่ 91 เสาภายในมุขปรangkเป็นเสาแปดเหลี่ยมบนฐานสี่เหลี่ยม
รูปที่ 92 บันไดทางขึ้นวิหาร (?) ด้านทิศตะวันตก
รูปที่ 93 บริเวณหมู่พระเจดีย์รายหลังการดำเนินงาน
รูปที่ 94 บริเวณหมู่พระเจดีย์รายหลังการดำเนินงาน
รูปที่ 95 กำแพงแก้วด้านทิศตะวันตกหลังการดำเนินงาน
รูปที่ 96 ฐานและพระพุทธรูปปูนปั้นภายในมุขปรangkด้านตะวันตก ด้านหน้ามีแท่นสี่เหลี่ยม
มีรูสำหรับปักฐานราวประทีป (?)
รูปที่ 97 ทางเข้าอุโมงค์บริเวณมุขปรangkทิศใต้
รูปที่ 98 พระปรangkและมุขปรangkด้านทิศตะวันตก
รูปที่ 99 ปรangkมุมและเรือนธาตุด้านทิศตะวันตก
รูปที่ 100 ปรangkมุมทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
รูปที่ 101 ชุ่มจรณะและชั้นเชิงบาตรด้านทิศตะวันตก
รูปที่ 102 เสริมความมั่นคงผนังวิหารด้านทิศตะวันตกด้วยโครงเหล็ก
รูปที่ 103 เสริมความมั่นคงผนังมุขปรangkทิศตะวันตกด้านในเพิ่มเติม
รูปที่ 104 จุดกำหนดหลุมขุดทดสอบที่ 1 บริเวณด้านข้างกุฏิทางทิศตะวันออก
รูปที่ 105 หลุมขุดทดสอบที่ 1
รูปที่ 106 หลุมขุดทดสอบที่ 1 ระดับ 180-190 cm.dt.
รูปที่ 107 แนวอิฐที่พบในหลุมขุดทดสอบที่ 1 ระดับ 250 cm.dt.
รูปที่ 108 แนวอิฐที่พบในระดับ 250 cm.dt. หลุมขุดทดสอบที่ 1
รูปที่ 109 แนวอิฐในหลุมขุดทดสอบที่ 1
รูปที่ 110 ขณะดำเนินงานในหลุมขุดทดสอบที่ 1
รูปที่ 111 ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 1 ด้านทิศใต้
รูปที่ 112 ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 1 ด้านทิศตะวันตก
รูปที่ 113 ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 1 ด้านทิศเหนือ
รูปที่ 114 ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 1 ด้านทิศตะวันออก
รูปที่ 115 หลุมขุดทดสอบที่ 2 ขณะรื้อพื้นอิฐเพื่อทำการขุดทดสอบ
รูปที่ 116 หลุมขุดทดสอบที่ 2 หลังดำเนินการได้ระยะหนึ่ง
รูปที่ 117 ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 2 ด้านทิศตะวันตก
รูปที่ 118 ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 2 ด้านทิศตะวันออก
รูปที่ 119 หลุมขุดทดสอบที่ 3 บริเวณหน้าวิหาร

สารบัญภาพถ่าย

- รูปที่ 120 หลุมขุดทดสอบที่ 3 ระดับ 120-130 cm.dt.
- รูปที่ 121 หลุมขุดทดสอบที่ 3 ระดับ 170 cm.dt.
- รูปที่ 122 หลุมขุดทดสอบที่ 3 ระดับ 180 cm.dt.
- รูปที่ 123 ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 3 ด้านทิศตะวันออก
- รูปที่ 124 ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 3 ด้านทิศตะวันตก
- รูปที่ 125 ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 3 ด้านทิศใต้
- รูปที่ 126 หลุมขุดทดสอบที่ 4 มุมขุปรางค์ด้านตะวันตกเฉียงเหนือ
- รูปที่ 127 หลุมขุดทดสอบที่ 4 ระดับ 160-170 cm.dt.
- รูปที่ 128 หลุมขุดทดสอบที่ 4 ระดับ 340-350 cm.dt.
- รูปที่ 129 ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 4 ด้านตะวันออก
- รูปที่ 130 ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 4 ด้านเหนือ
- รูปที่ 131 ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 4 ด้านตะวันตก
- รูปที่ 132 ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 4 ด้านใต้
- รูปที่ 133 หลุมขุดตรวจที่ 1 ข้างพระปรารักษ์ด้านทิศตะวันออก
- รูปที่ 134 หลุมขุดตรวจที่ 1 ข้างพระปรารักษ์ด้านทิศตะวันออก
- รูปที่ 135 หลุมขุดตรวจที่ 1 แนวอิฐฐานคอดิน
- รูปที่ 136 หลุมขุดตรวจที่ 1 ผนังหลุมด้านข้างวิหาร
- รูปที่ 137 ฐานรากพระปรารักษ์ในหลุมขุดตรวจที่ 1
- รูปที่ 138 ฐานรากพระปรารักษ์ในหลุมขุดตรวจที่ 1
- รูปที่ 139 จุดกำหนดหลุมขุดตรวจที่ 2 ตรวจสอบฐานรากวิหารน้อย
- รูปที่ 140 หลุมขุดตรวจฐานรากวิหารน้อย
- รูปที่ 141 ฐานอาคารเดิมใต้วิหารน้อย
- รูปที่ 142 หลุมขุดตรวจฐานรากอุโบสถ
- รูปที่ 143 หลุมขุดตรวจฐานรากอุโบสถ
- รูปที่ 144 ฐานรากอุโบสถ
- รูปที่ 145 ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาที่พบจากการดำเนินงาน
- รูปที่ 146 ชั้นส่วนลำตัวภาชนะดินเผาตกแต่งผิวด้วยการกดประทับ
- รูปที่ 147 ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบลายครามพบใน zone N8W21
- รูปที่ 148 ชั้นส่วนฐานภาชนะเคลือบด้านนอก พบใน zone N8W21
- รูปที่ 149 ชั้นส่วนฐานภาชนะเคลือบด้านใน พบใน zone N8W21
- รูปที่ 150 ชั้นส่วนฐานภาชนะเคลือบด้านใน พบใน T.P.4 ระดับ 340-350 cm.dt.
- รูปที่ 151 ชั้นส่วนเครื่องเคลือบจากแหล่งเตาในจังหวัดสุโขทัย พบใน T.P.4 ระดับ 370-380 cm.dt.
- รูปที่ 152 ชั้นส่วนก้นภาชนะเนื้อดินธรรมดา พบใน zone N8W21
- รูปที่ 153 ชั้นส่วนก้นครกจากแหล่งเตาแม่น้ำน้อย จ.สุพรรณบุรี พบใน T.P.4 ระดับ 210-220 cm.dt.
- รูปที่ 154 ถ้วยเคลือบสีขาวขนาดเล็ก พบใน zone N8W22
- รูปที่ 155 ภาชนะดินเผาทรงกลมขนาดเล็ก เชื่อกันว่าเป็นเต้าปูนดินเผา พบใน zone N8W22
- รูปที่ 156 ภาชนะปากผายทรงกลมขนาดเล็ก เรียกกันว่าหม้อตาล พบใน zone N8W21
- รูปที่ 157 หม้อตาลทรงแป้นขนาดเล็ก พบใน zone N7W21
- รูปที่ 158 หม้อทรงกลมตกแต่งผิวด้วยการตีประทับ พบใน zone N8W22
- รูปที่ 159 ภาชนะดินเผาตกแต่งผิวด้วยการกดประทับ พบใน zone N8W22

สารบัญภาพถ่าย

- รูปที่ 160 ภาชนะดินเผาทรงกลมผิวเรียบ พบใน zone N8W22
- รูปที่ 161 ภาชนะดินเผาทรงกลมแป้น พบใน T.P.2 ระดับ 380 cm.dt.
- รูปที่ 162 เชิงเทียนหรือประทีปดินเผา พบมากรอบอุโบสถ
- รูปที่ 163 เศียรพระพุทธรูปดินเผาพบใน zone N8W22
- รูปที่ 164 ชิ้นส่วนพระพิมพ์ดินเผาที่เรียกกันว่าพระโคนสมอ พบใน zone N7W22
- รูปที่ 165 ชิ้นส่วนองค์พระพุทธรูปดินเผามีร่องรอยลงรักดำ พบในมุขปรางค์ตะวันออก
- รูปที่ 166 ฐานพระพุทธรูปดินเผาพบใน zone N8W21\
- รูปที่ 167 ฐานพระพุทธรูปดินเผา พบใน zone N7W22
- รูปที่ 168 ฐานพระพุทธรูปดินเผา พบใน zone N8W22
- รูปที่ 169 ตัวอย่างกระเบื้องเชิงชายแบบที่ 1 ลายเทพนม
- รูปที่ 170 ตัวอย่างกระเบื้องเชิงชายแบบที่ 2 ลายกระหนก
- รูปที่ 171 ตัวอย่างกระเบื้องเชิงชายแบบที่ 3,4,และ5 นับจากขวาไปซ้าย
- รูปที่ 172 ตัวอย่างกระเบื้องกาบกล้วยตัวผู้
- รูปที่ 173 พระพักตร์พระพุทธรูปปูนปั้น พบในมุขปรางค์ตะวันออก
- รูปที่ 174 ปูนปั้นประดับสถาปัตยกรรม รูปบุคคลหะ สะภาพชำรุด พบใน zone N8W22
- รูปที่ 175 ลวดลายปูนปั้นประดับสถาปัตยกรรม พบใน zone N8W21
- รูปที่ 176 ลวดลายปูนปั้นประดับปลายกรอบซุ้ม พบในมุขปรางค์ตะวันตก
- รูปที่ 177 เศียรพระพุทธรูปสำริด พบใน zone N7W22
- รูปที่ 178 ชิ้นส่วนฐานพระพุทธรูปสำริด พบใน zone N8W22
- รูปที่ 179 ฐานสำริดทรงหกเหลี่ยม พบใน zone N7W21
- รูปที่ 180 เชิงเทียนสำริดรูปดอกบัว พบใน zone N7W22
- รูปที่ 181 ประติมากรรมนูนสูงรูปคนแคระแบกสำริด พบใน zone N8W22
- รูปที่ 182 ตะปูเหล็กที่เรียกว่าตะปูตะปลิง ชนิดไม่งอปลาย
- รูปที่ 183 ตะปูเหล็กชนิดงอปลายทั้งสองข้าง
- รูปที่ 184 เหรียญอู่เอ๋จิ้น พบทั่วไปในบริเวณวัด
- รูปที่ 185 เหรียญตูปุกอู่ พบทั่วไปจากการดำเนินงาน
- รูปที่ 186 เหรียญราคาอู่ตรา จปร.พบทั่วไปจากการดำเนินงาน
- รูปที่ 187 เหรียญราคาอู่ตราพระสยามเทวาธิราช พบทั่วไปจากการดำเนินงาน
- รูปที่ 188 หอยเบี้ยหรือเบี้ยจัน ใช้เป็นเงินปลีก พบทั่วไปจากการดำเนินงาน

บทที่ 1 สภาพทั่วไปของวัดเชิงท่า

1.1 ความเป็นมาของโครงการขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะวัดเชิงท่า

วัดเชิงท่า เป็นวัดสำคัญวัดหนึ่ง ตั้งอยู่นอกเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา ริมฝั่งคลองเมือง หรือแม่น้ำลพบุรี (เดิม) ทางด้านทิศเหนือ ปัจจุบันวัดเชิงท่ายังมีพระสงฆ์จำพรรษา ภายในบริเวณวัดประกอบด้วยสถาปัตยกรรมอันทรงคุณค่าจำนวนมาก ได้แก่ พระปรางค์ประธาน วิหาร ศาลาการเปรียญ กลุ่มพระเจดีย์ราย หอระฆัง ล้อมรอบด้วยกำแพงแก้ว

สภาพปัจจุบันของกลุ่มโบราณสถานวัดเชิงท่า อยู่ในสภาพที่ทรุดโทรม อาคารหลายหลังถูกขุดเจาะทำลายเพื่อหาโบราณวัตถุ รวมทั้งการเสื่อมสภาพของวัสดุที่ใช้ก่อสร้าง

สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยา จึงได้ตกลงว่าจ้างบริษัท มรดกโลก จำกัด เข้าดำเนินงานขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะวัดเชิงท่า โดยเข้าดำเนินงานตั้งแต่วันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2540 จนแล้วเสร็จงานภาคสนามเมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2540

งานที่ต้องดำเนินการ ได้แก่

- สำรวจ ทำผังสภาพโบราณสถานก่อนการดำเนินงานทางโบราณคดี
- ขุดค้นทางโบราณคดี เพื่อตรวจสอบชั้นดิน
- ขุดแต่งโบราณสถานเพื่อการออกแบบบูรณะ
- สำรวจ ทำผังสภาพโบราณสถานหลังการดำเนินงานทางโบราณคดี
- เสริมความมั่นคงโบราณสถานเฉพาะส่วนที่เกรงว่าจะเป็นอันตราย
- จัดทำรายงานการขุดค้นและขุดแต่งทางโบราณคดี

1.2 ที่ตั้งและสภาพทั่วไปของวัดเชิงท่า

วัดเชิงท่าตั้งอยู่ทางทิศเหนือนอกเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา ในเขตตำบลท่าวาสุกรี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่พิกัดกริด 47 PPR 681880 แผนที่ทหาร 1 : 50,000 พิมพ์ครั้งที่ 1 RTSD ลำดับชุด L 7017 ระวัง 5137 IV

เส้นทางไปยังวัดเชิงท่าสามารถไปได้โดยทางรถยนต์ ตามถนนสายรอบเกาะเมืองหรือถนน อุโมงค์ผ่านพระราชวังโบราณ แล้วเลี้ยวข้ามสะพานข้ามคลองเมือง เลี้ยวซ้ายตามถนนเลียบวัดหน้าพระเมรุ ประมาณ 400 เมตร วัดเชิงท่าอยู่ริมถนนฝั่งซ้าย หรือฝั่งคลองเมือง

วัดเชิงท่าหันหน้าออกสู่แม่น้ำลพบุรีหรือคลองเมือง ซึ่งตรงกับทิศใต้ ภายในบริเวณวัดถูกแบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนกลุ่มโบราณสถานและส่วนสังฆาวาส

ส่วนกลุ่มโบราณสถาน ประกอบด้วย พระปรางค์ประธาน วิหาร โบสถ์ หมู่พระเจดีย์ราย วิหารน้อย ทั้งหมดล้อมรอบด้วยกำแพงแก้ว ติดกับกำแพงแก้วด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือมีหอระฆัง 1 หลัง

ส่วนสังฆาวาส เป็นที่ตั้งของอาคารเสนาสนะ กุฏิสงฆ์ ตั้งอยู่บริเวณนอกกำแพงแก้วทางด้านทิศตะวันออก

สำหรับการประกอบพิธีทางศาสนา อาทิ งานบุญตามเทศกาล งานบวช เป็นต้น ทางวัดได้ปรับปรุงอาคารในส่วนโบราณสถาน สำหรับใช้เป็นที่ประกอบพิธี ได้แก่ อุโบสถ และวิหาร

นอกจากนี้บริเวณหมู่พระเจดีย์ราย ยังเป็นที่ตั้งเจดีย์บรรจุอัฐิ ซึ่งเป็นเจดีย์สำเร็จรูปที่มีขาย ทั่วไปจำนวน 12 องค์ และเตาเผาขะก่อด้วยอิฐฉาบปูนซีเมนต์ จำนวน 3 เตา

บริเวณวัดริมฝั่งน้ำมีอาคารที่สำคัญอีกหลังหนึ่ง คือ ศาลาการเปรียญ ซึ่งวางแผนผังตามแบบการสร้างโบสถ์ในสมัยอยุธยาตอนปลาย คือ มีอาคารประธาน ได้แก่ ศาลาการเปรียญ ขนาบข้างด้วยอาคารบริวารข้างละ 1 หลังที่ด้านสกัดของอาคารประธาน ได้แก่ กุฏิ โดยมีชานก่ออิฐถือปูนรองรับบันไดขึ้น-ลงเป็นตัวเชื่อม (ศิลปากร, กรม, 2533, 200)

สภาพปัจจุบันของอาคารศาลาการเปรียญทรุดโทรมมาก มุขประเจิดด้านทิศตะวันตกทรุดลงหลังคารั่ว ทำให้ภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในเสียหาย กุฏิทางด้านทิศตะวันตก สภาพเดิมชำรุดมาก ทางวัดจึงได้รื้อออกแล้วสร้างกุฏิใหม่ครอบทับอาคารเดิมด้วยวัสดุใหม่ คือ อิฐบล็อก และมุงหลังคาด้วยสังกะสี ส่วนกุฏิด้านทิศตะวันออก ซึ่งยังคงสภาพของสถาปัตยกรรมเดิมก็ชำรุดทรุดโทรมลงมาก

สภาพทั่วไปของวัดเชิงท่าค่อนข้างร่มรื่นด้วยต้นไม้ใหญ่หลายต้น อาทิ ต้นโพธิ์ มะม่วง สะเดา อโศกอินเดีย ฯลฯ พื้นที่วัดได้รับการถมจนสูงเพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูน้ำหลาก โดยเฉพาะบริเวณศาลาการเปรียญซึ่งตั้งริมฝั่งแม่น้ำ ได้รับการถมสูงถึง 1 เมตร

1.3 ประวัติวัดเชิงท่าจากเอกสารทางประวัติศาสตร์

ในเอกสารทางประวัติศาสตร์หลายฉบับ อาทิ พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ทำให้การชาวกรุงเก่า จดหมายเหตุต่างๆ ไม่ปรากฏเรื่องราวของการสร้างวัดเชิงท่า จะมีก็แต่เอกสารที่กล่าวว่ามีวัดอยู่ทางทิศเหนือของเมืองพระนครศรีอยุธยา ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ โดยมีชื่อเรียกถึง 4 ชื่อด้วยกัน คือ วัดดิน วัดดินถ้ำ หรือดินท่า วัดคอยท่า และวัดโกษาवास (วัดคลัง)

ในตำนานกรุงเก่า ซึ่งเป็นเอกสารบันทึกโดยพระยาโบราณราชธานินทร์ ครั้งตรวจการทำพระที่นั่งสรรเพชญ์ คราวงานพระราชพิธีรัชชมงคล พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเถลิงถวัลยราชสมบัติ บรรดาราชภิเษกได้ 40 ปี เมื่อ ร.ศ.126 ตรงกับ พ.ศ. 2450 กล่าวถึงวัดเชิงท่า ดังนี้

"...ด้านแปดทิศ เรือจ้างปลูศศบข้ามออกไปวัดขุนยวน ๑ เรือจ้างข้ามออกไปวัดดิน ๑..."

พระยาโบราณราชธานินทร์ได้อธิบายเป็นเชิงอรรถว่า วัดดิน คือวัดเชิงท่า อยู่เยื้องปากคลองท่าข้าม เป็นท่าข้ามไปเข้าวังตอนที่เปลี่ยนท้ายสนมเป็นข้างหน้า ตั้งแต่แผ่นดินสมเด็จพระเพทราชาลงมาจนแผ่นดินสมเด็จพระเจ้าบรมโกศ (ครุสภา, องค์การคำ, พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2512, หน้า 186)

และในเอกสารเล่มเดียวกันนี้ยังได้กล่าวอีกว่า โรงเรือพระที่นั่ง ตามหนังสือโบราณ (ไม่ได้ระบุว่าเป็นฉบับใด) อยู่ใต้วัดเชิงท่า ซึ่งสอดคล้องกับแผนที่ในหนังสือมองสิเออร์ ลาลูแบร์ ราชทูตเชิญพระราชสาส์นของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งกรุงฝรั่งเศส เข้ามาเจริญทางพระราชไมตรีกับกรุงศรีอยุธยาในแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช กึ่งลงตำแหน่งโรงเรือพระที่นั่งไว้ที่ใต้วัดเชิงท่าเช่นเดียวกัน (เล่มเดิม, หน้า 79)

ในรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ. 2199 - 2231) ได้มีการบูรณะปฏิสังขรณ์ วัดเชิงท่าโดยเจ้าพระยาโกษาปาน และได้เปลี่ยนชื่อเป็นวัดโกษาवास และคงมีการซ่อมอีกครั้งในแผ่นดินสมเด็จพระเจ้าบรมโกศ (พ.ศ. 2275 - 2300) (บรรจบ เทียมทัต, 2511, หน้า 66)

หนังสือเรื่องของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ได้กล่าวว่า สมเด็จพระเจ้าตากสิน เมื่อตอนเป็น เด็กอายุ 9 ขวบ เจ้าพระยาจักรีซึ่งเป็นบิดาบุญธรรมได้นำไปฝากไว้กับพระอาจารย์ทองดี มหาเถระวัดโกษาवास เพื่อให้เล่าเรียนหนังสือ

นอกจากเอกสารทางประวัติศาสตร์แล้ว เรื่องของวัดเชิงท่าก็ยังปรากฏเป็นเรื่องเล่าเชิงนิทาน สืบต่อกันมาว่า เมื่อครั้งกรุงศรีอยุธยาอยู่ในสภาพบ้านเมืองดี มีเศรษฐีคนหนึ่งร่ำรวยเงินทอง มีธิดาคนหนึ่ง แต่ผู้เป็นบิดาไม่ต้องการให้ผู้ใดพบเห็น จึงสร้างปราสาทให้อยู่ ภายหลังธิดาสาวหนีตามผู้ชายไป ท่านเศรษฐี มีความอาลัยรักในธิดาของตนเป็นอันมาก ได้แต่ร้องไห้คอยท่าฟังข่าวคราวด้วยความแค้นใจ เมื่อเห็นว่าธิดา ไม่กลับมาแน่แล้ว ก็อุทิศปราสาทหลังที่เคยเป็นที่อยู่ของธิดาให้เป็นวิหาร แล้วตั้งชื่อว่าวัดคอยท่า ต่อมาก็เพี้ยน เป็นวัดดินท่าหรือวัดเชิงท่าจนถึงทุกวันนี้ (เฉลิม สุขเกษม, 2512, หน้า 98)

จากเอกสารทางประวัติศาสตร์และเรื่องเล่าที่กล่าวมาข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า วัดเชิงท่ามีมาแล้วเมื่อ ครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ก่อนแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ซึ่งทรงครองราชย์ระหว่าง พ.ศ. 2199 - 2224 และคงเป็นวัดที่มีความสำคัญมากพอสมควร เพราะทำวัดอยู่ตรงข้ามกับพระราชวังหลวงและเป็น แหล่งที่มีประชาชนพลเมืองลงเรือข้ามฟากไปมาเป็นประจำ (เฉลิม สุขเกษม, เล่มเดิม, หน้าเดิม)

เมื่อคราวเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งหลังใน พ.ศ. 2310 วัดเชิงท่าก็คงถูกทำลายและเป็นวัดร้างเหมือนกับ วัดอื่นๆ พอถึงสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ราวสมัยรัชกาลที่ 2 คงมีผู้มาบูรณะปฏิสังขรณ์ให้เป็นวัดที่มีพระสงฆ์ จำพรรษา (ศิลปากร, กรม, 2526, หน้า 5) ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าฯ ได้ปรากฏ ชื่อวัดเชิงท่า อีกครั้งหนึ่ง เพราะเป็นวัดที่เคยเป็นที่อยู่ของกวีเอกท่านหนึ่ง คือ หลวงจักรปาณีหรือมหาฤกษ์ ผู้แต่งนิราศพระปฐม นิราศทวารวดี นิราศปฐวี และนิราศกรุงเก่า ฯลฯ (เฉลิม สุขเกษม, เล่มเดิม, หน้า 100 - 101)

สำหรับชื่อวัดมีผู้กล่าวว่าคงมาเปลี่ยนเป็นชื่อวัดเชิงท่าในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งสอดคล้องกับชื่อวัดเชิงท่า ที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำลพบุรี ใกล้กับพระราชวังนารายณ์ราชนิเวศน์ จังหวัดลพบุรี (บรรจบ เทียมทัด, 2510, หน้า 66)

กล่าวได้ว่าวัดเชิงท่าเดิมชื่อวัดดิน หรือวัดดินท่า สร้างขึ้นก่อนรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์ มหาราช หรือ พ.ศ. 2199 และเปลี่ยนชื่อเป็นวัดโกษาวาสในสมัยสมเด็จพระนารายณ์ และคงเป็นวัดที่มีความ สำคัญ เพราะทำน้าของวัดตรงข้ามกับพระราชวังหลวง และคงมีประชาชนข้ามฟากไปมาเป็นประจำ

ประวัติวัดเชิงท่าที่รวบรวมได้จากเอกสาร เป็นช่วงสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะสถาปัตยกรรมที่ปรากฏภายในวัด ดังจะได้กล่าวถึงรายละเอียดของสถาปัตยกรรมวัดเชิงท่า ในบทต่อไป

บทที่ 2

ลักษณะทางสถาปัตยกรรม

2.1 พระปรางค์และพระวิหาร

พระปรางค์ มีแผนผังรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 10 x 10 เมตร สูง 26 เมตร รวมฐานเดียวกันกับวิหาร ด้านทั้ง 4 ของพระปรางค์มีมุขปรางค์ขนาด 6 x 10 เมตร มุขปรางค์ด้านทิศใต้ก่อผนังต่อออกไป เป็นวิหาร ผนังมุขปรางค์เป็นผนังก่ออิฐถือปูนเจาะช่องหน้าต่างด้านละ 1 ช่อง ปัจจุบันเหลือเพียงผนังทิศตะวันออกของมุขปรางค์ด้านทิศตะวันออกเพียงด้านเดียวที่มีช่องหน้าต่าง ภายในมุขปรางค์แต่ละด้านเว้นด้านทิศใต้ มีเสาก่ออิฐถือปูนทรงแปดเหลี่ยมด้านละ 2 ต้น โดยมุขปรางค์ด้านทิศตะวันออกยังคงมีเสาดังอยู่ 2 ต้น มุขปรางค์ด้านทิศเหนือมีเสาเหลือเพียง 1 ต้น อีกต้นหนึ่งเหลือเพียงร่องรอยของฐานเสาทรงแปดเหลี่ยม ส่วนมุขปรางค์ด้านทิศตะวันตกเหลือเพียง ร่องรอยและต้นเสาที่หักล้มลงเท่านั้น

ผนังมุขปรางค์ทั้ง 4 ด้านที่ติดกับองค์ปรางค์ทำซุ้มประดิษฐานพระพุทธรูป โดยทำซุ้มใหญ่ ตรงกลาง มีร่องรอยว่ามีการประดิษฐานพระพุทธรูปยืน และที่ผนังมุขปรางค์ด้านทิศใต้ยังมีร่องรอยของการก่อซุ้มโค้งประดิษฐานพระพุทธรูป โดยมีซุ้มขนาดเล็กขนานข้าง ประดิษฐานพระพุทธรูปปางลีลา

กรอบซุ้มใหญ่ทำเสาหลอกติดผนัง หัวเสาปั้นปูนเป็นบัวกลีบยาวคล้ายใบหอก ที่เรียกว่า บัวแวง อันเป็นลายกลีบบัวที่นิยมกันมากในสมัยอยุธยาตอนปลาย กรอบซุ้มเสาแต่ละซุ้มทำลวดลายประดับ ไม่เหมือนกัน ซุ้มเล็กในมุขปรางค์ด้านทิศเหนือทำเสาหลอกขึ้นไปรองรับกนกของปลายกรอบซุ้มหน้านาง ซุ้มเล็กในมุขปรางค์ด้านทิศตะวันตกปั้นปูนเป็นลายกนกตลอดองค์พระพุทธรูปโดยไม่ทำเสาหลอก เป็นต้น

ผนังมุขปรางค์ด้านทิศตะวันตกเจาะช่องโค้งแหลมขนาด 26 x 79 เซนติเมตร จำนวน 2 ช่อง สันนิษฐานว่าคงใช้เป็นช่องแสงให้ส่องเข้าภายในอุโมงค์ ซึ่งมีช่องทางเข้าอุโมงค์ทางมุขปรางค์ด้านทิศใต้ที่ ผนังด้านทิศตะวันตก โดยทำเป็นช่องโค้งยอดแหลม สูงประมาณ 2.70 เมตร กว้างประมาณ 105 เซนติเมตร หลังคาช่องอุโมงค์ก่ออิฐเหลื่อมซ้อนกัน เพื่อให้เป็นหลังคาโค้งเช่นเดียวกับช่องประตู อุโมงค์นี้มีขนาดกว้าง ประมาณ 1 เมตร เลียบกับผนังมุขปรางค์ด้านทิศตะวันตกตรงขึ้นไปทางทิศเหนือ แล้วเลี้ยวขวาเลียบผนังมุขปรางค์ด้านทิศเหนือ สุดอุโมงค์ซึ่งเป็นกึ่งกลางขององค์พระปรางค์ หลังคาด้านบนเจาะช่องทะลุตลอดถึงยอดพระปรางค์ ภายในองค์พระปรางค์มีช่องสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 25 x 25 เซนติเมตร จำนวน 2 ช่อง สันนิษฐานว่าอาจจะเป็นช่องสำหรับเสียบไม้โครงสร้างองค์พระปรางค์

ห้องกลางองค์พระปรางค์เป็นกรุสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยปูผนังด้วยหินทราย (?) กรุลดหลั่นกัน 3 ชั้น ขอบกรุในสุดขนาด 70 x 70 เซนติเมตร ขอบกรุถัดมาขนาด 88 x 88 ซม. ขอบกรุนอกสุดขนาด 107 x 107 เซนติเมตร ผนังกรุมีภาพจิตรกรรม คงเป็นภาพพระอดีตพุทธเจ้าประทับนั่งภายในซุ้มเรือนแก้ว ภาพเหล่านี้ลบเลือนมาก เห็นเฉพาะซุ้มเรือนแก้วและลวดลายประดับระหว่างซุ้มเท่านั้น เขียนด้วยสีแดงเพียงสีแดงเดียว แบบที่เรียกว่าสีเอกรงค์

องค์เรือนธาตุ ทำซุ้มจระนำทั้ง 4 ด้าน ประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้นประทับยืน หน้าบัน ซุ้มจระนำประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้นปางมารวิชัยบนฐานดอกบัว ที่ชั้นเชิงบาตรประดับรูปยักษ์ที่มุมด้าน ละ 4 ตน ตรงกลางเป็นรูปครุฑในท่าแบกเช่นเดียวกับชั้นเชิงบาตรองค์พระปรางค์ประธานของวัดราชบูรณะ โดยประติมากรรมปูนปั้นประดับชั้นเชิงบาตรของปรางค์ประธานวัดเชิงท่านี้พังทลายเกือบหมด ยักษ์แต่ละตน ปราศจากเศียร เหลือเพียงส่วนลำตัวยืนในท่ากุมกระบองยันพื้น ส่วนรูปครุฑแบกเหลือเพียงลำตัวเท่านั้น

เหนือชั้นเชิงบาตรขึ้นไปเป็นส่วนยอดขององค์พระปรางค์ ซึ่งเป็นทรงฝักข้าวโพด มีกลีบขนุนซ้อนลดหลั่นกันขึ้นไป 7 ชั้น ลักษณะของกลีบขนุนเป็นแบบลอยตัว มีได้ปั้นแนบติดไปกับองค์ปรางค์ ยอดสุดมีฝักเพกาหรือหนพสุลสำริดติดประดับ ขนาดสูงประมาณ 2 เมตร

วิหาร เป็นอาคารก่ออิฐถือปูนหันหน้าไปทางทิศใต้ แผนผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาด 10 x 22 เมตร ก่อต่อออกมาจากมุขปรางค์ด้านทิศใต้ โดยใช้ฐานร่วมกันกับพระปรางค์ ลักษณะของฐานเป็นฐานเจียงรองรับบัวลูกแก้วอกไก่ แอ่นโค้งเป็นรูปท้องเรือสำเภา เช่นเดียวกับฐานของอุโบสถ

โครงสร้างของวิหารเป็นแบบผนังรับน้ำหนัก มีความหนาประมาณ 60 เซนติเมตร ฝาผนังด้านทิศตะวันออกและทิศตะวันตกเจาะช่องหน้าต่างข้างละ 3 ช่อง โดยเจาะช่องสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้ง สอดขึ้นด้านบน กรอบหน้าต่างทางด้านนอกเป็นปูนเป็นซุ้มหน้าต่างเป็นลวดลายแข่งสิงห์ทรงสูง ตรงกลางมีนมสิงห์ กรอบหน้าต่างทำคล้ายเสาหลอก หน้าบันของซุ้มหน้าต่างเป็นปูนเป็นลวดลายพันธุ์พฤกษา แต่หลุดร่วงเกือบหมด ซุ้มหน้าต่างด้านทิศตะวันตกไม่เหลือลวดลายปูนปั้นแล้ว ยังคงเหลือเพียงเล็กน้อยที่ซุ้มหน้าต่างของผนังวิหารด้านทิศตะวันออก ลวดลายแข่งสิงห์ทรงสูงดังกล่าวเป็นลวดลายแข่งสิงห์ที่ปรากฏในศิลปะสมัยอยุธยาตอนปลาย

ฝาผนังด้านนอกของวิหารมีเสาหลอก ซึ่งฉาบปูนและปั้นปูนเป็นบัวหัวเสาอันมีลักษณะเช่นเดียวกันกับบัวหัวเสาของซุ้มประดิษฐานพระพุทธรูปที่ผนังมุขปรางค์

ด้านหน้าวิหารมีระเบียงเล็กๆ มีบันไดทางขึ้น 3 ทาง คือ ทางด้านหน้า (ทิศใต้) และด้านข้าง ทั้ง 2 ด้าน (ด้านทิศตะวันออกและทิศตะวันตก) แต่เป็นบันไดที่ทำขึ้นใหม่ในปัจจุบัน

ส่วนหลังคาของเดิมได้พังทลายลงหมดแล้ว สภาพปัจจุบันของหลังคาทางวัดได้เทพื้นวิหารด้วยปูนซีเมนต์ มีเสาคอนกรีตรองรับหลังคามุงสังกะสี ภายในวิหารประดิษฐานพระพุทธรูปประธาน ซึ่งเป็นพระพุทธรูปที่หล่อขึ้นใหม่ในปัจจุบัน จำนวน 2 องค์ ด้านหลังพระพุทธรูปก่อขึ้นเป็นห้องขนาดเล็กใช้เป็นกุฏิสงฆ์

อิฐที่ใช้ในการก่อสร้างพระปรางค์และวิหาร มี 2 ขนาดด้วยกัน คือ ขนาด 15 x 30 x 5 เซนติเมตร และ 15 x 30 x 3 เซนติเมตร

2.2 อุโบสถ

เป็นอาคารก่ออิฐถือปูน มีแผนผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาด 7.5 x 18 เมตร วางตัวตามแกน ทิศเหนือ-ใต้ ฐานอุโบสถเป็นชุดฐานบัวลูกแก้วอกไก่ค่อนข้างสูง แอ่นโค้งเป็นรูปท้องเรือสำเภา อันเป็นลักษณะของฐานโบสถ์ในสมัยอยุธยาตอนปลาย

อุโบสถมีบันไดทางขึ้น-ลง 2 ด้าน คือ ทางด้านทิศเหนือและทิศใต้ แต่ละด้านมีบันได 2 ข้างรับกับช่องประตูอุโบสถ ด้านละ 2 ช่อง สภาพของบันไดเป็นบันไดที่สร้างขึ้นใหม่ฉาบปูนซีเมนต์ หัวบันไดทำเป็นรูปตัวหงา ช่องว่างระหว่างบันไดก่อเป็นแท่นสำหรับปลูกไม้ประดับ

อาคารอุโบสถก่อขึ้นใหม่บนฐานเดิม ฉาบปูนซีเมนต์ไม่ทาสี ผนังอุโบสถด้านทิศตะวันออกและทิศตะวันตกเจาะช่องหน้าต่างด้านละ 2 ช่อง บานหน้าต่างเป็นบานไม้ชนิด 2 บาน เปิดเข้าด้านใน ขอบหน้าต่างรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้งสอดขึ้นด้านบน กรอบประตู-หน้าต่างด้านนอกมีร่องรอยของลวดลายปูนปั้น และประดับปูนปั้นด้วยเครื่องถ้วย ลักษณะการประดับลวดลายปูนปั้นด้วยเครื่องถ้วยนี้เป็นที่นิยมกันในสมัยรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ 3)

เครื่องหลังคาของอุโบสถเป็นเครื่องหลังคาใหม่ เพราะของเดิมได้พังทลายลงหมดแล้ว เครื่องหลังคาปัจจุบันเป็นหลังคาลายของนาคสะดุ้งลด 2 ชั้น ประดับรอยระกา หางหงส์ แต่ยังไม่ได้ยกช่อฟ้า มุงด้วยกระเบื้องดินเผาเคลือบ หน้านั้นเป็นปูนปั้นประดับกระຈ

ภายในอุโบสถได้รับการซ่อมแซมใหม่เกือบทั้งหมด มีการฉาบผนังและทาสี ปูพื้นด้วย กระเบื้องเคลือบสีขาว ตรงกลางยกพื้นสูงสำหรับใช้ประกอบศาสนพิธี ด้านทิศเหนือเป็นฐานชุกชี ประดิษฐาน พระประธาน ฝาผนังด้านในถูกเจาะเพื่อใส่เสาคอนกรีตเสริมเหล็ก สำหรับรองรับเครื่องหลังคาซึ่งมีโครงสร้าง เป็นคอนกรีตเสริมเหล็กและมีน้ำหนักมาก

ด้านข้างอุโบสถภายนอกทางทิศตะวันตก มีประติมากรรมลอยตัวรูปสิงห์ปูนปั้นในท่านั่ง บนฐานก่ออิฐ จำนวน 3 ตัว และพบทางทิศเหนืออีก 1 ตัว ทั้ง 4 ตัวอยู่ในสภาพชำรุด และยังได้พบบริเวณ ใต้ต้นโพธิ์ทางทิศเหนือของวัดอีก 2 ตัว ในสภาพชำรุดเช่นกัน สิ่งทั้งหมดเป็นสิ่งที่ในศิลปะแบบจีน

รอบอุโบสถภายนอกมีเสมาทั้ง 8 ทิศ แบ่งออกได้เป็น 2 แบบ คือ

แบบที่ 1 ใบเสมาทำด้วยหินทรายสีแดง ขนาด 32 x 47 เซนติเมตร เอมเสมาคอดเว้า ทำเป็นลายกนกเครือเถาทั้ง 2 ข้าง ท้องเสมาทำเป็นรูปกลีบบัวหงายรับกับเส้นโค้งสูงที่ออกจากเอมเสมาทั้ง 2 ข้าง ออกเสมาทำเป็นรูปดอกไม้สี่กลีบ เหนือขึ้นไปเป็นเส้นปีกกา 2 เส้นบรรจบกัน ใบเสมาแบบนี้พบทาง ด้านทิศตะวันตกและทิศเหนือของอุโบสถ

แบบที่ 2 ใบเสมาหล่อด้วยปูนซีเมนต์ เอมเสมาทำเป็นหยักแหลม ท้องเสมาเป็นรูปใบไม้ และต่อเนื่องเป็นลายกนกกรอบขอบใบเสมา ตรงกลางเป็นรูปธรรมจักร ใบเสมาแบบนี้พบทางทิศตะวันออก และทิศใต้ของอุโบสถ

ใบเสมาทั้ง 2 แบบตั้งบนฐานสูง ย่อมุมไม้สิบสอง ประกอบด้วย หน้ากระดาน 3 ชั้น รองรับ ชูฐานสิงห์ 1 ชั้น ถัดขึ้นไปเป็นบัวกลุ่มรองรับใบเสมาอีกชั้นหนึ่ง

จากขนาดของใบเสมาซึ่งมีขนาดเล็ก ลวดลายบนใบเสมา ตลอดจนฐานเสมา ซึ่งมีลักษณะ สูงเพรียว จัดได้ว่าเป็นใบและฐานเสมาที่สร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนปลาย

สภาพของฐานเสมาส่วนใหญ่ชำรุด บางฐานได้รับการก่อซ่อมแซมขึ้นใหม่ด้วยอิฐฉาบปูน ซีเมนต์

2.3 ศาลาการเปรียญและกุฏิ

ตั้งอยู่นอกเขตพุทธาวาสทางด้านทิศใต้ของวัด บริเวณที่ล้อมใกล้กับคูเมืองทิศเหนือหรือลำน้ำ ลพบุรีเดิม หันหน้าไปทางทิศตะวันออกโดยวางตัวขนานกับแนวลำน้ำ

อาคารหลังนี้มีประวัติการก่อสร้างระบุไว้แน่ชัด นับเป็นอาคารเพียงหลังเดียวของวัดเชิงท่า ที่มีประวัติการก่อสร้างที่แน่นอน ตามประวัติการก่อสร้างระบุว่า สร้างขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ ตรงกับรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ระหว่างปี พ.ศ. 2394 - 2411) โดยขุนกลั่นทิพย์ บ้านอยู่ตำบลท่าวาสกรี ได้วัดใหม่ชัยวิชิต ผังเกาะเมือง เป็นผู้สร้าง มีนางแดง (โยมแดง) เป็นผู้ออกทุนทรัพย์ (บรรจบ เทียมทัต, 2511, หน้า 66)

แผนผังของศาลาการเปรียญคล้ายกับแผนผังของโบสถ์ในสมัยอยุธยาตอนปลาย คือ มีอาคาร ประธาน 1 หลัง ด้านสกัดทั้ง 2 มีศาลาขวาง (กุฏิ) โดยมีชานก่ออิฐถือปูนรองรับบันไดทางขึ้นและเป็นตัว เชื่อมระหว่างศาลาขวางกับศาลาการเปรียญ (ศิลปากร, กรม, 2533, หน้า 200)

อาคารศาลาการเปรียญเป็นอาคารก่ออิฐถือปูน ใต้ถุนสูง แผนผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด 7 ห้อง

หรือขนาด 11 x 17 x 45 เมตร วางตัวในแนวแกนทิศตะวันออก - ตะวันตก โครงสร้างด้านนอกเป็นแบบผนังรับน้ำหนัก มีความหนาประมาณ 50 เซนติเมตร ภายในประกอบด้วยเสาร่วมในเป็นเสาไม้กลม จำนวน 14 ต้น แบ่งเป็น 2 แถว ๆ ละ 7 ต้น รองรับหลังคาประธาน เว้นเสาคู่แรกและคู่สุดท้ายมีเสาร่วมใน ตรงกลางอีก 1 ต้น เพื่อช่วยรองรับหลังคามุขประเจิดด้านบน

ผนังด้านยาวชั้นบนเจาะช่องหน้าต่างด้านละ 7 ช่อง ใต้ถุนเจาะเป็นช่องโค้งมีคิ้วบัวรอบ ข้างละ 7 ช่อง ตรงกันกับช่องหน้าต่างชั้นบน ช่องโค้งใต้ถุนแต่ละช่องกว้างประมาณ 90 เซนติเมตร

ผนังสกัดด้านบนมีประตูบานคู่เปิดเข้าด้านในด้านละ 2 ชุด ด้านข้างของประตูมีบานหน้าต่าง ข้างละ 1 ชุด ผนังด้านทิศใต้มีช่องหน้าต่างแบบบานคู่เปิดเข้าด้านใน 7 ช่อง ผนังด้านทิศเหนือมีช่องหน้าต่าง 7 ช่องเช่นกัน แต่ไม่มีบานหน้าต่าง เป็นช่องลูกกรง ไม้และบานชัก ไม้กล้ายมู่ลี่ยึดต่อกันด้วยลวดขนาดเล็ก

หลังคาศาลาการเปรียญเป็นหลังคาเครื่องไม้มุงกระเบื้องลด 3 ชั้น ด้านหน้า-หลังมีมุขประเจิด ประดับช่อฟ้า ใบระกา หางหงส์ หน้าบันมุขประเจิดแกะสลักเทพนมผุดจากดอกบัว ล้อมรอบด้วย ลวดลายกนกเปลว ได้กระจัดฐานพระเป็นรวงผึ้งและสาหร่ายคิดเสาดั่ง แกะสลักลวดลายบนไม้ประดับกระจก อย่างงดงาม

สภาพปัจจุบันของศาลาการเปรียญก่อนข้างทรุดโทรม หลังคารั่ว กระเบื้องมุงหลังคาหลุดร่วง โครงสร้างไม้บางส่วนผุพัง โดยเฉพาะมุขประเจิดด้านทิศตะวันตกทรุดพังลง

ระหว่างอาคารประธานและศาลาขวาง มีชานเชื่อม ขนาดกว้าง 4.5 เมตร พื้นชานเป็นพื้นอิฐ ถือปูน มีผนังด้านข้าง แต่ละข้างมีซุ้มประตูทรงฝรั่ง ความกว้างของช่องประตูขนาด 1.52 เมตร สูง 2.40 เมตร ซุ้มประตูนี้เดิมมีบานประตูแบบบานคู่ เหนือช่องประตูเป็นปูนประดับเรื่องรามเกียรติ์ ภายในช่องวงกลมสองข้างซุ้มประตูเป็นกำแพงเตี้ยประดับลูกกรงดินเผาเคลือบสีเขียวลายดอกไม้สีกลีบแบบโปรง ข้างละ 2 ช่อง

ศาลาขวางหรือกุฏิทั้ง 2 หลังวางอยู่ตรงด้านสกัดหรือด้านหน้า-หลังของศาลาการเปรียญหรือศาลาประธาน โดยมีชานก่ออิฐยกพื้นสูงเป็นส่วนเชื่อมพื้นที่ใช้สอยดังที่กล่าวมาแล้ว

ลักษณะทางสถาปัตยกรรมของกุฏิ เป็นอาคารก่ออิฐถือปูน ใต้ถุนสูง ขนาด 4 ห้อง แผนผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด 4.90 x 10.40 เมตร วางอาคารตามแนวทิศเหนือ-ใต้

ภายในอาคารมีการยกพื้นเป็น 2 ระดับ ที่ความสูง 0.45 เมตร ปูพื้นด้วยไม้กระดาน ส่วนที่ยกพื้นสูงเป็นตอนในของกุฏิ กั้นห้อง 2 ห้อง ด้านหัว-ท้ายอาคารหรือปลายสกัด 2 ด้าน ตรงกลางเปิดโล่ง ส่วนที่เป็นพื้นด้านล่างเป็นส่วนของระเบียง

ผนังสกัดทั้ง 2 ด้านก่ออิฐถือปูน เจาะช่องหน้าต่างทั้งสองข้าง โดยช่องหน้าต่างของส่วนที่กั้นเป็นห้องเจาะข้างละ 2 ช่อง ส่วนที่เป็นระเบียงเจาะข้างละ 1 ช่อง

ชั้นล่างของอาคารเป็นใต้ถุนสูงเจาะเป็นช่องโค้งแบบเดียวกับศาลาการเปรียญที่ผนังทั้ง สามด้าน เว้นด้านที่ติดกับชานเชื่อมเป็นผนังทึบ โดยเจาะช่องโค้ง 4 ช่องที่ผนังด้านยาวหรือผนังหุ้มกลอง และช่องโค้งด้านละ 3 ช่องที่ผนังสกัด กว้างประมาณช่องละ 0.80 เมตร พื้นใต้ถุนเหมือนกับศาลาการเปรียญ คือ มีดินทับถมสูงประมาณ 20 - 30 เซนติเมตร

หลังคาของกุฏิเป็นหลังคาเครื่องไม้มุงกระเบื้อง หลังคาประธานเป็นหลังคาทรงจั่ว มีชายคาลาดทางด้านข้างเป็นหลังคาลมระเบียง ด้านสกัดก่ออิฐฉาบปูนปิดจั่ว ยื่นชายคาด้านหน้ารับกับหลังคาลมระเบียงด้านข้าง

สภาพปัจจุบันของศาลาขวางหรือกุฏิอยู่ในสภาพที่ทรุดโทรม กุฏิหลังทิศตะวันออกพื้นไม้กระดานทรุดเอียงไม่ได้ระดับ หลังทิศตะวันตกได้พังทลายลงก่อนหน้านี้แล้ว และทางวัดได้ก่อสร้างขึ้นใหม่

ด้วยวัสดุแบบปัจจุบัน โดยช่างพยายามก่อสร้างให้คล้ายแบบเดิม แต่ทำไม่ได้

ภายในศาลาการเปรียญมีภาพจิตรกรรมบนส่วนต่างๆ ได้แก่ ฝาผนัง เสา บานหน้าต่าง ฝ้าเพดาน เป็นภาพเรื่องพุทธประวัติ ทศชาติชาดก แทรกภาพวิถีชีวิตชาวบ้าน ภาพเครื่องบูชาแบบจีน ลายเทพนม ภาพดอกไม้และนก เป็นภาพจิตรกรรมฝีมือช่างชั้นครูและช่างพื้นบ้าน เขียนขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 4 สภาพปัจจุบันของภาพจิตรกรรมทรุดโทรม อันเนื่องมาจากสภาพทรุดโทรมของอาคาร

2.4 วิหารน้อย

เป็นอาคารเล็กๆ อยู่ทางด้านทิศตะวันออกของพระปรางค์ประธานและวิหาร สภาพเดิมเหลือเพียงส่วนฐาน อาคารก่ออิฐสอปูน แผนผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า วางตัวตามแนวแกนทิศเหนือ-ใต้ ฐานอาคารซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมแบบเดิม ทางวัดได้ใช้อิฐบล็อกก่อขึ้นเป็นอาคารเพื่อใช้เป็นกุฏิสงฆ์ ด้านหน้าหรือด้านทิศใต้กันเป็นห้องด้วยลูกกรงเหล็ก เพื่อใช้เป็นที่เก็บของ หลังกาเป็นเครื่องไม้มุงสังกะสีลอนลูกฟูก

ฐานอาคารเป็นชุกฐานบัวลูกแก้วอกไก่ ก่ออิฐถือปูน สูง แอนโค้งคล้ายท้องสำเภา เช่นเดียวกับฐานวิหารและอุโบสถ

2.5 หอระฆัง

ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือขององค์พระปรางค์ประธาน มีแผนผังรูปสี่เหลี่ยม จตุรัส ก่ออิฐสอและฉาบปูน

ส่วนฐานก่อด้วยอิฐขนาดใหญ่ มีการเจาะรูที่ก่ออิฐ 6 รู รองรับชุกฐานบัวคว่ำบัวหงาย ซึ่งยึดส่วนหน้ากระดานจนสูง เพื่อรองรับส่วนที่เป็นที่แขวนระฆังอีกชั้นหนึ่ง ที่ส่วนฐานนี้มีบันไดขึ้น - ลง หอระฆังทางด้านทิศเหนือ

หอระฆังเป็นทรงมณฑป ผนังทั้ง 4 ด้านเป็นแบบเปิดโล่งเป็นช่องรูปกลีบบัว ตกแต่งขอบด้วยการปั้นปูนเป็นเส้นเกลียวประดับลายกนกผัดกุด ที่มุมทั้ง 4 ทำเป็นเสาหลอก ปลายเสาเป็นกลีบบัวจกกลหรือบัวแฉก

ส่วนยอดเป็นบัวกลุ่มหรือบัวกลุ่ม ถัดขึ้นไปคงเป็นส่วนปลียอด แต่หักพังไปแล้ว เหลือเพียงลวดลายปูนปั้นพันธุ์พฤกษาบางส่วนเท่านั้น

2.6 เจดีย์ราย

อยู่รวมกันเป็นกลุ่มภายในกำแพงแก้วทางด้านทิศใต้ จำนวน 18 องค์ ทุกองค์เป็นเจดีย์ก่ออิฐ ฉาบปูน และมีลวดลายปูนปั้นประดับ แต่ทั้งปูนฉาบและปูนปั้นหลุดร่วงเกือบหมด

หมายเลข 1

เป็นเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง แผนผังรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ฐานฐานเป็นฐานเชิงรองรับหน้ากระดาน ย่อมุม ซึ่งรองรับชุกฐานสิงห์ 3 ชั้นอีกทีหนึ่ง ชุกฐานสิงห์ประกอบด้วยเท้าสิงห์ กาบเท้า สิงห์ ท้องสิงห์และนมสิงห์

เหนือชุกฐานสิงห์เป็นทรงระฆังเหลี่ยมทรงสูง ย่อมุมไม้สิบสอง ถัดขึ้นไปเป็นส่วนบัลลังก์ ซึ่งย่อมุมไม้สิบสองเช่นเดียวกัน เหนือขึ้นไปเป็นส่วนก้านฉัตรและปล้องไฉน แต่ส่วนปลียอดหักหายไป เหลือเพียงเหล็กเส้นยาวเสียบอยู่เป็นยอดเจดีย์

หมายเลข 2

เป็นเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง ส่วนฐานเป็นชุกฐานสิงห์เตี้ย 2 ชั้น ประกอบด้วย แท้สิงห์ กาบแท้สิงห์ แข็งสิงห์ น่องสิงห์ ท้องสิงห์ และนมสิงห์ เหนือชุกฐานเป็นทรงระฆังเหลี่ยมย่อมุมไม้สิบสอง ปากระฆังกว้าง ทรงระฆังเตี้ย ถัดขึ้นไปเป็นบัลลังก์ย่อมุมไม้สิบสอง เหนือบัลลังก์เป็นก้านฉัตร ส่วนเหนือขึ้นไป จนถึงปลียอดชำรุดหักหายไปหมดแล้ว

เจดีย์องค์นี้ถูกเจาะเป็นโพรงเพื่อหาโบราณวัตถุที่ฐานชั้นที่ 2 ทางด้านทิศตะวันตก และทรงระฆัง ด้านทิศตะวันออก

หมายเลข 3

เป็นเจดีย์ในผังสี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุมไม้สิบสอง ฐานเจดีย์เป็นฐานเชิงรองรับหน้ากระดาน ที่รองรับชุกฐานสิงห์ 3 ชั้น ชุกฐานสิงห์ประกอบด้วยแท้สิงห์ กาบแท้สิงห์ แข็งสิงห์ ท้องสิงห์ และนมสิงห์ เหนือชุกฐานสิงห์เป็นระฆังเหลี่ยมย่อมุมไม้สิบสอง ทรงระฆังยี่ดสูง ถัดขึ้นไปเป็นบัลลังก์ เหนือขึ้นไป เป็นก้านฉัตร บัวกลุ่มหรือบัวกลุ่ม ส่วนยอดที่เหนือขึ้นไปจากนี้ชำรุดหักพังหมดแล้ว

เจดีย์องค์นี้ทรุดเอียงจากแนวตั้งไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ส่วนฐานชำรุดและพังทลาย บางส่วน

หมายเลข 4

เจดีย์ทรงมณฑป ส่วนฐานเจดีย์และซากปรักหักพังกลบทับ เหนือขึ้นมาเป็น เรือนธาตุทรงมณฑป มีร่องรอยของซุ้มจรนำทั้ง 4 ด้าน แต่ไม่ปรากฏพระประจำซุ้ม เหนือเรือนธาตุเป็น ฐานสิงห์ 1 ชั้น รองรับบัวปากระฆังทรงแปดเหลี่ยม ถัดขึ้นไปเป็นก้านฉัตร ปล้องโฉน ส่วนปลียอดขึ้นไป หักหายไปหมดแล้ว

สภาพปัจจุบันของเจดีย์องค์นี้ ซุ้มจรนำด้านทิศตะวันตกและทิศเหนือพังทลาย มุมเจดีย์ ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือพังทลายลงด้วยเช่นกัน

หมายเลข 5

เจดีย์ทรงระฆังย่อมุมไม้สิบสอง ฐานเจดีย์ถูกกลบทับด้วยดินและซากปรักหักพัง แท้ที่ยังพอมอง เห็นเป็นฐานปัทม์หรือฐานบัวคว่ำ บัวหงาย ย่อมุมไม้สิบสองรองรับหน้ากระดานซึ่งรอง รับชุกฐานสิงห์ 3 ชั้น อีกทีหนึ่ง ชุกฐานสิงห์ประกอบด้วยแท้สิงห์ กาบแท้สิงห์ แข็งสิงห์ น่องสิงห์ ท้องสิงห์ และนมสิงห์ เหนือชุก ฐานสิงห์เป็นระฆังทรงสูงย่อมุมไม้สิบสอง ด้านทิศตะวันออกเจาะเป็นช่องสี่เหลี่ยม ขนาดเล็ก 1 ช่อง เหนือ ทรงระฆังขึ้นไปบัลลังก์ย่อมุม ก้านฉัตร และปล้องโฉนตามลำดับ ส่วนปลียอดขึ้นไป หักหายไปหมดแล้ว

หมายเลข 6

เจดีย์ระฆังย่อมุมไม้สิบสอง ฐานเจดีย์บางส่วนมีซากปรักหักพังและดินกลบทับ แท้ที่ปรากฏเป็น ฐาน สี่เหลี่ยมรองรับชุกฐานสิงห์ 2 ชั้น ชุกฐานสิงห์นี้ไม่มีนมสิงห์และแท้สิงห์ เหนือชุกฐานขึ้นไปเป็นบัว ปากระฆังและทรงระฆังเหลี่ยมย่อมุมไม้สิบสอง ที่ทรงระฆังปั้นปูนประดับแบบเจดีย์ทรงเครื่อง ถัดขึ้นไปเป็นบัลลังก์ ก้านฉัตร บัวกลุ่มหรือบัวกลุ่ม ตามลำดับ เหนือขึ้นไปคือส่วนปลียอดนั้นหักหายไปแล้ว เหลือเพียงแกนไม้เสียบอยู่

สภาพปัจจุบันของเจดีย์นี้ทรุดเอียงจากแนวตั้งไปทางทิศเหนือ ฐานเจดีย์ทางทิศเหนือและทิศใต้ เป็นโพรงขนาดใหญ่

หมายเลข 7

พังทลายจนเกือบหมด เหลือเพียงส่วนฐานในแผนผังสี่เหลี่ยมจัตุรัส

หมายเลข 8

เจดีย์ทรงระฆัง ย่อมุมไม้สิบสอง ฐานเจดีย์แท้ที่ปรากฏพื้นกองดินและซากปรักหักพังเป็นฐานเชิง รองรับชุกฐานสิงห์ 1 ชั้น ชุกฐานสิงห์ประกอบด้วยแท้สิงห์ กาบแท้สิงห์ แข็งสิงห์ น่องสิงห์ ท้องสิงห์

ครีบท้องสิงห์และนมสิงห์ ส่วนของหลังสิงห์แอ่นโค้งเล็กน้อย เนื้อหูดฐานสิงห์เป็น ทรงระฆังเหลี่ยมย่อมุม ส่วนเนื้อขึ้นไปพังทลายลงหมดแล้ว

สภาพปัจจุบันของเจดีย์ถูกเจาะเป็นโพรง เพื่อหาโบราณวัตถุที่ส่วนฐานด้านทิศใต้

หมายเลข 9

เจดีย์ทรงระฆัง ฐานเป็นฐานเขียงรองรับหูดฐานสิงห์ย่อมุมไม้สิบสองซ้อนกัน 2 ชั้น หูดฐานสิงห์ประกอบด้วยเท้าสิงห์ กาบเท้าสิงห์ แข็งสิงห์ น่องสิงห์ ไม่ปรากฏนมสิงห์ ส่วนท้องสิงห์ โค้งลงมาก เนื้อหูดฐานเป็นบัวปากระฆังซ้อนกัน 2 ชั้น รองรับทรงระฆังกลม เนื้อขึ้นไปซึ่งเป็นเครื่อง ยอดเจดีย์พังทลายลงหมดแล้ว

สภาพปัจจุบันถูกเจาะเป็นโพรงขนาดใหญ่ที่ส่วนฐานและทรงระฆังทางด้านทิศเหนือและ ทิศใต้

หมายเลข 10

เจดีย์ทรงปราสาท ส่วนฐานเป็นฐานปัทม์หรือฐานบัวคว่ำ-บัวหงาย ซึ่งยึดหน้ากระดานสูงรองรับหูดฐานสิงห์ซ้อนกัน 2 ชั้น หูดฐานสิงห์ประกอบด้วยเท้าสิงห์ กาบเท้าสิงห์ แข็งสิงห์ ครีบน่องสิงห์ นมสิงห์ ส่วนท้องสิงห์ โค้งย้อยลงมาก เนื้อหูดฐานเป็นชั้นเรือนธาตุ มีซุ้มจระนำทั้ง 4 ด้าน หน้าบันของซุ้มจระนำ เป็นหน้าบันประดับวรายระกา โดยทำเป็นหน้าบันซ้อน 2 ชั้น เนื้อชั้นเรือนธาตุเป็น ส่วนยอด ซึ่งสูงเพียวคล้ายฝักข้าวโพด

หมายเลข 11

เจดีย์ทรงระฆัง ส่วนฐานเจดีย์เป็นฐานเขียงรองรับฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุมไม้สิบสอง ถัดขึ้นไปเป็นหูดฐานสิงห์ 3 ชั้น ประกอบเครื่องครบ ส่วนท้องสิงห์โค้งลงเล็กน้อย เนื้อหูดฐานสิงห์เป็นบัวปากระฆัง รองรับทรงระฆังกลีบบัวเพื่องบ้นปูนประดับเป็นลายกนกที่ปากระฆัง ถัดจากทรงระฆังขึ้นไปเป็นบัลลังก์และส่วนล่างของปล้องไฉน ที่เหลือหักหายไปหมดแล้ว

สภาพปัจจุบัน ส่วนฐานด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือพังทลาย ฐานด้านทิศเหนือและทรง ระฆังด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือถูกขุดเจาะเป็นโพรง

หมายเลข 12

เจดีย์ทรงระฆังกลม ฐานของเจดีย์เป็นฐานสูงทรงแปดเหลี่ยม รองรับหูดฐาน ทรงสิบหกเหลี่ยม มีร่องรอยคล้ายจะเป็นซุ้มพระ (?) รองรับหูดบัวคว่ำ-บัวหงาย ถัดขึ้นไปเป็นชั้นมัลลิกา ลูกแก้ว บัวปากระฆัง ทรงระฆัง บัลลังก์ และส่วนล่างของก้านฉัตร ตามลำดับ ที่เหลือเนื้อขึ้นไปพังทลาย ลงหมดแล้ว

สภาพปัจจุบันถูกเจาะเป็นโพรงขนาดใหญ่ที่ส่วนฐานขึ้นไปจนถึงทรงระฆังทางด้านทิศ ตะวันตก

หมายเลข 13

เจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง เหลือเพียงส่วนฐานซึ่งเป็นหูดฐานปัทม์ รองรับหูดฐาน สิงห์ 1 ชั้น

หมายเลข 14

พังทลายเหลือเพียงส่วนฐานซึ่งเป็นฐานปัทม์

หมายเลข 15

เจดีย์ทรงมณฑป ฐานของเจดีย์เป็นฐานเขียงในผังสี่เหลี่ยมจัตุรัส รองรับมณฑป ซึ่งปิดทึบทั้ง 4 ด้าน ส่วนยอดของเจดีย์พังทลายลงหมดแล้ว

สภาพปัจจุบัน ถูกเจาะเป็นโพรงที่ส่วนมณฑปด้านทิศตะวันตก

หมายเลข 16

เจดีย์ทรงระฆังกลม ย่อมุมไม้สิบสอง ฐานของเจดีย์เป็นหูดฐานบัวลูกแก้ว รองรับหูดฐานบัวคว่ำ-บัวหงาย ถัดขึ้นมาเป็นหูดมัลลิกา บัวปากระฆังรองรับทรงระฆังกลมสูง และบัลลังก์ ย่อมุมไม้สิบสอง ตามลำดับ

ส่วนเหนือขึ้นไปซึ่งเป็นส่วนยอดซำรดหักพังลงหมดแล้ว

สภาพปัจจุบันของเจดีย์เอียงจากแนวตั้งไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และถูกเจาะเป็นโพรงขนาดใหญ่ที่ส่วนฐานขึ้นไปจนถึงบัวปากระฆังทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

หมายเลข 17

เจดีย์ทรงระฆังเหลี่ยมย่อมุมไม้สิบสอง ฐานเป็นชุกฐานบัวลูกแก้วอกไก่ย่อมุม รองรับชุกฐานสิงห์ 2 ชั้น (?) ถัดขึ้นไปเป็นทรงระฆังเหลี่ยมทรงสูงย่อมุม บัลลังก์ย่อมุม ก้านฉัตร และปล้อง ไฉนส่วนล่างที่เหลือซำรดหักพังลงหมดแล้ว

สภาพปัจจุบัน ถูกขุดเจาะเป็นโพรงขนาดใหญ่ ทางด้านทิศตะวันออก ซึ่งถูกขุดลึกจน สามารถมองเห็นแกนขององค์เจดีย์ที่ทำด้วยดิน

หมายเลข 18

พังทลายเหลือเพียงส่วนฐาน ซึ่งเป็นชุกฐานสิงห์ประกอบเครื่องครบ เว้นกาบเท้าสิงห์ย่อมุมไม้ สิบสอง

2.7 กำแพงแก้ว

เป็นกำแพงก่ออิฐฉาบปูน ซึ่งมีร่องรอยของแนวกำแพงทั้ง 4 ด้าน คือ

ด้านทิศตะวันออก

พบแนวตั้งแต่มุมข้างวิหารน้อยไปจนจรดมุมกำแพงด้วยทิศตะวันออก เียงได้มีซุ้มประตู 1 ซุ้ม ลักษณะของซุ้มประตูมีช่องทางเข้าค่อนข้างแคบ สามารถเดินเข้า-ออกได้ครั้งละ 1 คนยอดซุ้มเป็นหลังคาทรง เก้งจัน โค้งเหมือนท้องสำเภา มุงกระเบื้องซึ่งหลุดร่วงเป็นส่วนใหญ่ กรอบประตูแยกกว้างและโย้เอียงไปทางทิศ ตะวันออกเฉียงเหนือ พื้นประตูเป็นพื้นซีเมนต์ และมีบันไดขึ้น-ลง 3 ชั้น เป็นบันได ซีเมนต์เช่นกัน

เสาของกำแพงแก้วที่มุมทิศตะวันออกเฉียงใต้มีสภาพค่อนข้างสมบูรณ์ ฐานเสาเป็นฐานบัวคว่ำ ลูกแก้วอกไก่ ปลายเสาเป็นบัวหงายลูกแก้วอกไก่ หัวเสาเป็นหัวเม็ดทรงมันซ์

ด้านทิศใต้

ตั้งแต่มุมทิศตะวันออกเฉียงใต้ถึงมุมทิศตะวันตกเฉียงใต้ มีแนวกำแพงโดย ตลอดแนวกำแพง ด้านนี้เหลือเพียงแนวเดียว บางจุดมีการปลูกต้นไม้ทำให้รากไม้ไชขึ้นบนแนวกำแพง มีช่องทางเข้า 2 ช่องที่ บริเวณกึ่งกลางของแนวกำแพง 1 ช่อง และบริเวณก่อนไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ อีก 1 ช่อง

เสากำแพงแก้วด้านมุมทิศตะวันตกเฉียงใต้ มีลักษณะเดียวกับเสาทางมุมทิศตะวันออกเฉียงใต้ แต่สภาพชำรุดมากกว่า และมีวัชพืชขึ้นปกคลุม

ด้านทิศตะวันตก

ตั้งแต่มุมทิศตะวันตกเฉียงใต้จรดมุมทิศตะวันตกเฉียงเหนือมีแนวกำแพง โดยตลอด มีซุ้มประตู 2 ซุ้ม ลักษณะเดียวกับซุ้มประตูด้านทิศตะวันออก แต่สภาพทรุดโทรมมากกว่า

ด้านทิศเหนือ

ไม่ปรากฏแนวกำแพง พบเพียงเสาของซุ้มประตู 2 ต้น สภาพชำรุดมากจน ไม่สามารถมองเห็นรายละเอียดของเสาได้

บทที่ 3

การดำเนินงานทางโบราณคดี

3.1 การขุดแต่งโบราณสถานวัดเชิงท่า

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษารูปแบบที่แท้จริงทางสถาปัตยกรรมของโบราณสถาน
2. เพื่อศึกษาร่องรอยกิจกรรมของมนุษย์ในอดีตครั้งหลังสุดก่อนการทิ้งร้างไป
3. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีสมบูรณ์สำหรับการออกแบบเพื่อการบูรณะอย่างถูกต้องต่อไป

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

1. สำรวจและทำผังบริเวณวัด ลงตำแหน่งอาคารเสนาสนะต่างๆ และอาคารสถาปัตยกรรมทุกอาคารในวัด เพื่อนำมากำหนดแผนผังสำหรับการดำเนินงาน

2. กำหนดแผนผังสำหรับการดำเนินงาน ตามระบบกริด (grid system) ด้วยการขีดเส้นพิกัดกริดลงบนแผนผังบริเวณวัด โดยยึดแผนผังของเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา ของสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 และแผนที่ทหารมาตราส่วน 1 : 50,000 ราว 5137 IV ลำดับชุด 7017 เป็นหลัก กำหนดชื่อเส้นพิกัดกริดต่อจากแผนผังของสำนักฯ โดยเส้นยืนกำหนดเป็นกริด N7, N8 และ N9 นับจากขวาไปซ้ายหรือเวียนตามเข็มนาฬิกา เส้นนอนกำหนดเป็นกริด W21, W22 และ W23 นับจากล่าง ขึ้นบนจากเส้นพิกัดกริดดังกล่าวได้แบ่งพื้นที่บริเวณวัดออกเป็น 4 ส่วน กำหนดเป็น zone โดยใช้ชื่อเส้นพิกัดกริดทั้งเส้นยืนและเส้นนอนเป็นชื่อ zone ดังนี้

Zone N7 W22 คือ ส่วนทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

Zone N8 W22 คือ ส่วนทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ

Zone N7 W21 คือ ส่วนทางทิศตะวันออกเฉียงใต้

Zone N8 W21 คือ ส่วนทางทิศตะวันตกเฉียงใต้

3. ขีดเส้นตารางสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาด 5 x 5 เมตร ลงบนแผนผังทุก zone แต่ละ zone มี 100 ช่อง ตั้งชื่อกริดทุกกริด เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน โดยกริดเส้นยืนตั้งชื่อด้วยเลขอารบิก เริ่มจาก 1, 2, 3,... 10 นับจากขวาไปซ้าย กริดเส้นนอนตั้งชื่อด้วยอักษรภาษาอังกฤษ เริ่มจาก A, B, C,... J นับจาก ล่างขึ้นบน ชื่อของตารางแต่ละช่องมีเส้นพิกัดกริดควบคุม ตามด้วยลำดับกริดเส้นยืนและลำดับกริดเส้นนอน เช่น ตาราง 1A ใน zone N7 W22 ตารางนี้ชื่อ N7 W22 1A เป็นต้น

4. กำหนดจุดตายตัว (fix point) โดยใช้จุดตัดกันของเส้นพิกัดกริดที่ปรากฏในผัง จุดที่ตัดกันตรงกับช่องหน้าต่างช่องแรกของวิหารทางด้านทิศตะวันออก

5. กำหนดจุดระนาบสมมติ (datum point) ไว้ที่ชั้นบัวหงายเหนือช่องโค้งใต้ฐานของศาลา การเปรียบเทียบกำหนดระนาบสมมติ (datum line) ที่ 0.00 เซนติเมตร (0.00 cm.dt.) แล้วถ่ายทระดับมายังตำแหน่งอื่นๆเป็นระยะ เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน

6. การขุด ไม่ได้ขุดเป็นระดับ เนื่องจากพื้นที่ทั้งหมดภายในบริเวณได้มีการนำดินจากที่อื่น มาถมเพื่อยกระดับหน้าท่วมในฤดูน้ำหลาก

7. การเก็บหลักฐานและบันทึกข้อมูล

7.1 การเก็บหลักฐานเก็บตามกริด ขนาด 5 x 5 เมตร โดยกำหนดหมายเลขทะเบียนลงเรียง

ต่อกันตามลำดับตั้งแต่หมายเลข 1 เป็นต้นไป และเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน จึงได้กำหนดหมายเลขตายตัวของแต่ละ zone ดังนี้

Zone N7 W21 หมายเลข 1 - 100

Zone N7 W22 หมายเลข 101 - 200

Zone N8 W21 หมายเลข 201 - 300

Zone N8 W22 หมายเลข 301 - 400

Zone N7 W20 หมายเลข 401

7.2 โบราณวัตถุที่ได้จากการดำเนินงาน เก็บใส่ถุงตามหมายเลขที่กำหนดโดยเก็บแยกชนิด โบราณวัตถุ ได้แก่ เศษภาชนะดินเผา พระพิมพ์ดินเผา พระพุทธรูปสำริด เป็นต้น หากพบโบราณวัตถุชนิดพิเศษ เก็บแยกต่างหากไม่ปะปนกัน ด้วยหมายเลขเดิม และเพิ่มลำดับทะเบียนโบราณวัตถุชนิดพิเศษ

7.3 บันทึกรายการโบราณวัตถุลงในแบบบันทึกโบราณวัตถุ (bag log) และบันทึกลงแบบบันทึกโบราณวัตถุชนิดพิเศษ (special find list) สำหรับโบราณวัตถุชนิดพิเศษ

7.4 การบันทึกข้อมูล บันทึกลงในสมุดบันทึกประจำวัน

7.5 บันทึกด้วยการถ่ายภาพทั้งฟิล์มสี และฟิล์มสไลด์ บันทึกการถ่ายภาพลงในแบบบันทึกภาพถ่าย (photo record)

ผลการดำเนินงานขุดแต่งโบราณสถาน

พระปรางค์และวิหาร

พระปรางค์ หลังจากขุดลอกดินภายในมุขปรางค์ทั้ง 4 ด้าน พบว่า พื้นมุขปรางค์ทุกด้านปู ด้วยอิฐ โดยใช้ด้านหน้าอิฐปูสลับแนวตั้ง-แนวนอน

- มุขปรางค์ด้านทิศใต้ หลังจากการขุดลอกดินได้ปรากฏฐานชุกชีขนาดใหญ่ก่อด้วยอิฐ ทางด้านตะวันตกของมุขปรางค์ยังเหลือโกลนฐานพระขนาดหน้าตักประมาณ 80 เซนติเมตร หน้าโกลนฐานพระเป็นร่องรอยของฐานเสาและเสาแปลเคลี่ยม

- มุขปรางค์ด้านทิศตะวันออก พบฐานพระจำนวน 2 ฐาน ฐานแรกทำด้วยสำริด พบบริเวณติดกับฝาผนังด้านใต้ เป็นฐานกลีบบัวเหนือชุกฐานบัวหงาย ขนาดหน้าตัก 80 เซนติเมตร ที่กลีบบัวมีร่องรอยของการประดับกระจก ฐานที่สองเป็นฐานก่ออิฐถือปูน ติดตั้งถาวร พบติดกับฝาผนังด้านใต้ชิดกับซุ้มพระพุทธรูปปูนปั้นปางลีลา ฐานพระชั้นนี้คล้ายกับถูกตัดด้านซ้ายออกไปครึ่งหนึ่ง ลักษณะของฐานเป็นฐานสิงห์บนฐานเชิงลดหลั่นสามชั้น ท้องสิงห์โค้งย้อยลง ขนาดหน้าตักประมาณ 80 เซนติเมตร

- มุขปรางค์ด้านทิศตะวันตก พบพระพุทธรูปก่ออิฐถือปูนขนาดใหญ่ประดิษฐานบนฐาน สูงองค์พระพุทธรูปมีสภาพชำรุดช่วงบนหักหายไปหมด เหลือเพียงช่วงบนพระองค์ลงมาถึงหน้าตัก พระพาหุ หักหาย ลักษณะขององค์พระพุทธรูปและฐานคล้ายกันกับที่พบที่วัดไชยวัฒนาราม ซึ่งพระพุทธรูปที่วัดไชยวัฒนารามนั้นสร้างขึ้นในแผ่นดินสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง (พ.ศ.2172-2198)

- มุขปรางค์ด้านทิศเหนือ ที่ผนังมุขปรางค์ด้านเหนือมีช่องสี่เหลี่ยมจัตุรัสเล็กๆ ขนาด 10 x 10 เซนติเมตร จำนวน 1 ช่อง สูงจากพื้นมุขปรางค์ประมาณ 10 เซนติเมตร สันนิษฐานว่าคงเป็นช่องสำหรับระบายอากาศ (?)

โบราณวัตถุที่พบจากขุดลอกดินภายในมุขปรางค์ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พระพุทธรูปสำริด กระเบื้องมุงหลังคา ชุกกระเบื้องกาบกล้วย และกระเบื้องเชิงชาย สันนิษฐานเบื้องต้นว่ามุขปรางค์ทั้ง 4 ด้าน

มีหลังคาชุดหลังคาเครื่องไม้มุงกระเบื้องกาบกล้วย มีกระเบื้องเชิงชายประดับ ลักษณะของหลังคาเป็นแบบหลังคาทรงจั่ว โดยพิจารณาจากร่องรอยของช่องสำหรับเสียบตงไม้ที่ปรากฏบริเวณเหนือซุ้มจะนำ

วิหาร หลังจากทុปพื้นปูนและร่องส่วนที่ต่อเติมขึ้นใหม่ด้วยปูนซีเมนต์และอิฐบล็อกออกหมดแล้ว จึงได้ดำเนินการขุดแต่งภายในวิหารหลังขุดลอกดินออกจนหมดพบแนวอาคารก่ออิฐสอปูนทางตอนหน้าของอาคาร ลักษณะของอาคารมีร่องรอยของแผนผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ด้านข้างก่อยื่นออกสำหรับเป็น ทางเข้า-ออกทั้ง 2 ข้าง ด้านหน้าแนวอาคารมีแท่นก่ออิฐสอปูนรูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาด 1 x 1 เมตร จำนวน 2 แท่น วางข้างละ 1 แท่น สันนิษฐานว่าแท่นทั้งสองนี้คงเป็นแท่นสำหรับวางประทีปหรือเครื่องบูชา ถัดจากแนวผนังอาคารพบร่องรอยของเสาร่วมใน ลักษณะของเสาก่อด้วยอิฐเป็นฐานรูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาด 80 x 80 เซนติเมตร ส่วนตัวเสาไม่พบ พื้นภายในของวิหารไม่พบหลักฐานของวัสดุที่ใช้ปูพื้น ทั้งนี้เนื่องจากราวปีพ.ศ.2529 ทางวัดเชิงท่า โดยเจ้าอาวาสองค์ก่อนหน้านี้ ได้นำรถไถเกรดขึ้นมาไถเกรดเพื่อปรับพื้นที่สำหรับเทพื้นปูนเพื่อใช้วิหารในการประกอบกิจพิธีทางศาสนา จึงทำให้หลักฐานหลายอย่างสูญหายไปคงพบแต่พื้นอิฐทางด้านข้างที่ติดกับผนังหุ้มกลองของวิหารเท่านั้น

รอบนอกของวิหาร ได้พบกระเบื้องแผ่นเรียบเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะทางด้านทิศตะวันตก จึงสันนิษฐานว่า วิหารหลังนี้มีหลังคาเครื่องไม้มุงกระเบื้องแผ่นเรียบโดยมีกระเบื้องเชิงชายประดับ

ฐานรากของพระปรางค์และวิหาร จากการขุดตรวจพบว่าการเตรียมพื้นที่สำหรับสร้างอาคารด้วยการนำดินมาถมอัดลึกประมาณ 3 เมตร สำหรับรับน้ำหนัก ส่วนขององค์พระปรางค์มีการก่อฐานแผ่ลึกลงไป 2 เมตร (อิฐเรียงซ้อนกันสูงถึง 38 ก้อน) บริเวณโดยรอบก่ออิฐขนาดกว้าง 40 เซนติเมตร ลึก 30 - 70 เซนติเมตร เป็นคานคอดิน บางส่วนหายเข้าไปในฐานพระปรางค์และวิหาร การก่อคานคอดินนอกจากประโยชน์ในการรับน้ำหนักแล้ว อาจเป็นคั่นป้องกันไม่ให้ดินไหลออกจากฐานของพระปรางค์และวิหารด้วย

อุโบสถ ภายหลังจากขุดลอกดินบริเวณโดยรอบอุโบสถ ลึกลงไปประมาณ 20 - 30 เซนติเมตร พบว่ามีการนำอิฐหักมาปูรอบฐานโบสถ์ กว้างประมาณ 1 เมตร ลึกลงไปประมาณ 15 - 20 เซนติเมตร หรืออิฐ ประมาณ 3 - 4 ก้อน

ฐานรากของอุโบสถ จากการขุดตรวจพบว่ามีฐานราก 2 ชั้น อยู่ใต้ดิน ชั้นล่างสุดเป็นชั้นอิฐหักที่นำมาถมอัดปรับพื้น ถัดขึ้นมาเป็นชั้นอิฐก่อสูง 3 ก้อน หรือลึกลงไปจากผิวดิน ประมาณ 35 เซนติเมตร แล้วจึงก่อเป็นฐานอุโบสถบนพื้นดิน

โบราณวัตถุที่พบจากการขุดแต่ง ส่วนใหญ่เป็นชิ้นส่วนกระเบื้องมุงหลังคาชุดกระเบื้อง กาบกล้วย ในปริมาณมาก จึงสันนิษฐานว่า เดิมอุโบสถหลังนี้คงมีหลังคาเครื่องไม้มุงกระเบื้องกาบกล้วย และมีกระเบื้องเชิงชายประดับ

ศาลาการเปรียญและกุฏิ

ศาลาการเปรียญ หลังการขุดลอกดินซึ่งคงถูกน้ำพัดพามาทับถมเมื่อคราวน้ำท่วมออกจน หมดพบว่า ได้ถุนศาลาการเปรียญ มีการนำอิฐหักมาปูเต็มพื้น โดยก่อซ้อนกัน 2 ก้อน พื้นบริเวณกึ่งกลางยกขึ้นสูงกว่าพื้นโดยรอบ ประมาณ 10 เซนติเมตร บนผิวอิฐมีร่องรอยของปูนฉาบหลงเหลืออยู่ ผนังทั้ง 4 ด้านของชั้นใต้ถุนเจาะช่องโถงโดยรอบ ขนาดของช่องโถงแต่ละช่องกว้าง 90 เซนติเมตร สูง 140 เซนติเมตร และช่องโถงเหล่านี้คงทำหน้าที่เป็นทางเดินเข้า-ออกใต้ถุนศาลาด้วย

ฐานรากของศาลาการเปรียญ มีการเตรียมพื้นที่ด้วยการถมอัดปรับพื้นให้แน่นด้วยดินเหนียวรองพื้นด้วยเศษอิฐ แล้วจึงก่อขึ้นเป็นฐานอาคาร

กุฏิหรือศาลาขาว เมื่อขุดลอกดินออกจนหมด ก็ได้พบพื้นปูด้วยอิฐหุ้มมีร่องรอยของปูนฉาบบนผิว เช่นเดียวกับ พื้นใต้ถุนอาคารศาลาการเปรียญ แต่ไม่มียกพื้น และที่พื้นบริเวณช่องโถง ซึ่งเป็นทาง เดินเข้า-ออกปูด้วย กระเบื้องดินเผา แผ่นสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดแผ่นละประมาณ 36 x 36 x 2.5 เซนติเมตร และช่องโถงบางช่องมีการ ก่ออิฐเป็นคันสูง ประมาณ 30 เซนติเมตร

ด้านข้างทางทิศตะวันออกของกุฏิ ได้พบแนวอิฐ ซึ่งก่อเรียงซ้อนกัน 2 ก้อน ขนาดกว้าง 1.5 เมตร วางตัวขนานกับอาคารในแนวทิศเหนือ-ใต้ สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นทางเดินภายในวัด

ฐานรากของกุฏิ จากการขุดตรวจพบว่าเป็นอย่างเดียวกันกับฐานรากของศาลาการเปรียญ

วัตถุหลักฐานที่พบจากการดำเนินงาน ได้แก่ เศษภาชนะดินเผา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเศษภาชนะ เคลือบเนื้อกระเบื้อง เศษกระเบื้องมุงหลังคา และชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริดขนาดเล็ก

วิหารน้อย ลักษณะการก่อสร้างวิหารน้อย เป็นการก่อฐานซ้อนทับฐานอาคารเดิม ซึ่งก่อลึกลง ไปในดิน ประมาณ 1 เมตรจากผิวดิน วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างเป็นอิฐ ขนาดก้อนละประมาณ 15 x 30 x 5 เซนติเมตร การเรียงอิฐไม่เป็นระเบียบ บริเวณข้างวิหารด้านทิศตะวันออก พบร่องรอยของบ่อผสมปูน จำนวน 3 บ่อ ขนาดต่าง ๆ กัน ภายในบ่อยังมีเศษก้อนปูนติดอยู่ที่ก้นบ่อจำนวนหนึ่ง บริเวณด้านหลังวิหารน้อยทางด้านทิศ เหนือ พบฐานสิ่งก่อสร้างเป็นแท่นสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาด 1 x 1 x 1.5 เซนติเมตร สันนิษฐานในเบื้องต้นว่า อาจเป็นแท่นสำหรับวางประทีปเครื่องบูชาสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในวิหารน้อย

บริเวณด้านหน้าวิหารหรือด้านทิศใต้ พบแนวฐานอาคารรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า แต่ไม่สามารถบอกหน้าที่การใช้งานได้

โบราณวัตถุที่พบจากการขุดแต่งบริเวณโดยรอบวิหารน้อย ได้แก่ เศษภาชนะดินเผาชนิด เนื้อกระเบื้อง

หอระฆัง ลักษณะทางสถาปัตยกรรมของหอระฆังวัดเชิงท่าที่ปรากฏให้เห็นในปัจจุบัน น่าจะ สร้างขึ้นในสมัยหลังโดยสร้างซ้อนทับบนฐานเดิม ภายหลังการขุดแต่งพบว่าฐานล่างสุดของหอระฆังเป็นฐาน อิฐก่อซ้อนกัน 2 ก้อน อิฐแต่ละก้อนมีขนาดประมาณ 30 x 70 x 20 เซนติเมตร เนื้อในของก้อนอิฐมีร่องรอยของ แกลบข้าวจำนวนมาก และยังมีรูขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 เซนติเมตร จำนวน 6 - 8 รู โดยรูเหล่านี้ ไม่เจาะทะลุตลอด (พบอิฐลักษณะเดียวกันนี้ที่บริเวณทางขึ้นมุขปรางค์ด้านทิศตะวันตกด้วย) นอกจากนี้ยัง พบว่าฐานรากของหอระฆังใช้คานคอดินรับน้ำหนักด้วย

เจดีย์ราย แบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่อยู่ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของวิหาร และกลุ่มที่อยู่ ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของวิหาร

กลุ่มด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของวิหาร ได้แก่ เจดีย์รายหมายเลข 1 - 10 จากการดำเนินงาน ขุดแต่ง พบว่าปริมาณการทับถมของดินไม่หนามากนัก คือ ประมาณ 30 - 40 เซนติเมตรจากผิวดินเดิม

วัตถุหลักฐานที่พบจากการขุดแต่งบริเวณนี้ ได้แก่ ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด, ชิ้นส่วนพระ- พุทธรูปแกนดินเผา ซึ่งพบในปริมาณมากกว่าบริเวณอื่นๆของวัดอย่างเห็นได้ชัด นอกจากนี้ยังพบเศษ ภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนลวดลายปูนปั้นประดับอีกจำนวนเล็กน้อย เช่นเดียวกับส่วนอื่นๆของวัด

ผลการขุดแต่งโดยรอบเจดีย์รายทั้ง 10 องค์ ไม่พบว่าลักษณะทางสถาปัตยกรรมของเจดีย์ราย เปลี่ยนแปลงไปจากสภาพก่อนขุดแต่ง ยกเว้นเจดีย์รายหมายเลขต่อไปนี้ คือ

เจดีย์รายหมายเลข 7, 8 จากการขุดแต่งพบว่าเจดีย์ราย 2 องค์นี้ฐานได้ก่อเชื่อมกันใน ลักษณะเจดีย์ 2 องค์ ตั้งอยู่บนฐานเดียวกัน โดยฐานเป็นฐานบัวคว่ำ-บัวหงาย

เจดีย์รายหมายเลข 9, 10 จากการขุดแต่งพบว่าส่วนฐานมีลักษณะเดียวกันกับเจดีย์ราย หมายเลข 7 และ 8 คือ ฐานเชื่อมต่อกัน เป็นฐานบัวคว่ำ-บัวหงาย

กลุ่มเจดีย์รายด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของวิหาร ได้แก่ เจดีย์รายหมายเลข 11 - 18 จากการดำเนินงานขุดแต่งพบว่า ปริมาณการทับถมของดินประมาณ 30 - 50 เซนติเมตรจากระดับผิวดินเดิม

วัตถุหลักฐานที่พบจากการขุดแต่งในกลุ่มเจดีย์รายดังกล่าว ได้แก่ ชิ้นส่วนสถาปัตยกรรม และลวดลายปูนปั้นประดับองค์เจดีย์ราย ซึ่งพบในปริมาณมากกว่ากลุ่มเจดีย์รายด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของวิหาร นอกจากนี้ยังพบเศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด พบในปริมาณน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มเจดีย์รายด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้

กำแพงแก้ว ก่อนการดำเนินงานทางโบราณคดี พบว่าวัดเชิงท่าเดิมมีร่องรอยของแนวกำแพงแก้วทั้ง 4 ด้าน แต่รูปแบบของกำแพงยังไม่ชัดเจนนัก ดังนั้นหลังจากการขุดแต่งโดยรอบกำแพงแก้วพบว่า

แนวกำแพงแก้วโดยรอบวัดเชิงท่าเดิมมีแผนผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ตัวกำแพงแก้วด้าน ทิศเหนือ-ใต้มีช่องประตูทางเข้าด้านละ 1 ประตู ส่วนด้านทิศตะวันออก-ตะวันตกมีช่องประตูทางเข้าด้านละ 2 ประตู โดยช่องประตูทำเป็นซุ้มแบบเก๋งจีน

ตัวแนวกำแพงแก้วด้านทิศเหนือ ทิศตะวันออก และทิศใต้ ด้านนอกทำเป็นฐานบัวคว่ำรับกับฐานเสาหมากกำแพง ส่วนด้านทิศตะวันตกก่อแนวกำแพงเป็นหน้ากระดาน โดยไม่ทำฐานบัวเช่นเดียวกับฐานกำแพงแก้วอีก 3 ด้าน

จากการขุดแต่งพื้นที่ด้านนอกโดยรอบกำแพงแก้ว พบว่าพื้นที่ภายนอกกำแพงแก้วโดยรอบเป็นที่ลุ่ม มีระดับพื้นเดิมต่ำกว่าพื้นที่ภายในบริเวณวัดมาก โดยช่องประตูทางเข้า-ออกวัดทั้ง 4 ด้าน มีการ ทำบันได จำนวน 3 - 4 ขั้น ยื่นลงไปสู่พื้นโดยรอบบริเวณวัด

วัตถุหลักฐานที่พบจากการขุดแต่งโดยรอบกำแพงแก้วนอกจากเศษภาชนะดินเผาแล้ว ยังพบเงินตราโบราณด้วย ได้แก่ เหรียญอียะเงิน เหรียญสมัยรัชกาลที่ 5 และเชิงเทียนดินเผา ซึ่งพบเป็นจำนวนมากอีกด้วย

3.2 การขุดศึกษาชั้นดินและการขุดตรวจฐานรากอาคาร

วัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน

1. เพื่อศึกษาลักษณะการทับถมของชั้นดินทางธรรมชาติ ภายในและบริเวณโดยรอบ วัดเชิงท่า
2. เพื่อศึกษาถึงร่องรอยกิจกรรมของมนุษย์ในอดีต ภายในบริเวณวัดเชิงท่า
3. เพื่อศึกษาถึงรูปแบบการก่อสร้างฐานรากอาคารต่างๆที่สำคัญภายในวัดเชิงท่า

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

1. กำหนดจุดอ้างอิงตายตัว (fix point) ไว้ที่ขอบหน้าต่างช่องแรกด้านทิศตะวันออกของวิหาร และกำหนดระดับอ้างอิงมาตรฐาน (datum point) ไว้ที่ชั้นบัวหงายรองรับอาคารไม้ของศาลาการเปรียญ เช่นเดียวกับการดำเนินงานขุดแต่งโบราณสถาน

2. กำหนดจุดเพื่อขุดศึกษาชั้นดินและขุดตรวจฐานรากอาคาร ดังนี้

- หลุมขุดทดสอบที่ 1 (pit 1) บริเวณมุมภูมิฐานทิศตะวันออกเฉียงใต้
- หลุมขุดทดสอบที่ 2 (pit 2) บริเวณช่องวงโค้งที่ 2 ด้านทิศใต้ของศาลาการเปรียญ
- หลุมขุดทดสอบที่ 3 (pit 3) บริเวณด้านหน้าวิหาร ภายในวัดเชิงท่าเดิม

- หลุมขุดทดสอบที่ 4 (pit 4) บริเวณมุมพระปรางค์ด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
- หลุมขุดตรวจที่ 1 (test 1) บริเวณมุมพระปรางค์ประธานด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้
- หลุมขุดตรวจที่ 2 (test 2) บริเวณมุมวิหารน้อยด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ
- หลุมขุดตรวจที่ 3 (test 3) บริเวณมุมอุโบสถด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

3. บันทึกสภาพทั่วไปก่อนการขุดศึกษาทางโบราณคดี ด้วยการทำผังตำแหน่งหลุม และถ่ายภาพพร้อมคำบรรยายประกอบ

ผลการดำเนินงาน

หลุมขุดทดสอบที่ 1 (pit 1)

บริเวณข้างศาลาขวางทางด้านทิศตะวันออก กริด J8 ของ zone N7 W20 เป็นหลุมขุดค้นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาด 2 x 2 เมตร ภายหลังการขุดค้นสามารถแบ่ง ชั้นดินทางธรรมชาติออกได้เป็น 8 ชั้นดิน จากชั้นบนสุดลงไปยังชั้นล่างสุดตามลำดับ หลักฐานที่พบจาก การขุด มีดังนี้

ชั้นดินที่ 1 ที่ระดับตั้งแต่ surface หรือประมาณ 90 cm.dt. ลงไปถึงระดับที่ 115 cm.dt. เป็นดินที่ทางวัดนำมาถมใหม่ เพื่อป้องกันน้ำท่วม ลักษณะดินเป็นดินเหนียว สีคล้ำ เมื่อแห้งจับตัวกันแข็ง ไม่พบโบราณวัตถุ

วัดค่าสีดินได้ 7.5 yr 4/0 dark gray เมื่อแห้ง (munsell soil color charts) และ
7.5 yr 3/0 very dark gray เมื่อชื้น (munsell soil color charts)
pH 5.5 กรดปานกลาง (pH test kit for soil)

ชั้นดินที่ 2 ที่ระดับประมาณ 115 - 165 cm.dt. เป็นดินที่ทางวัดนำมาถมใหม่ เพื่อป้องกันน้ำท่วมเช่นเดียวกับชั้นดินที่ 1 เป็นดินเหนียว จับตัวกันแน่น เมื่อแห้งจะแข็ง ไม่พบโบราณวัตถุ

วัดค่าสีดินได้ 7.5 yr 6/4 light brown เมื่อแห้ง (munsell soil color charts) และ
7.5 yr 5/6 strong brown เมื่อชื้น (munsell soil color charts)
pH 5.0 กรดปานกลาง (pH test kit for soil)

ชั้นดินที่ 3 ที่ระดับประมาณ 165 - 175 cm.dt. ลักษณะดินเป็นทรายละเอียด มีเศษถ่านปะปนอยู่เล็กน้อย จากการสอบถามปรากฏว่าเป็นทรายที่ได้จากการขุดลอกคูเมืองทางด้านหน้าวัด แล้วจึงนำมาถมเพื่อป้องกันน้ำท่วม ไม่พบโบราณวัตถุ

วัดค่าสีดินได้ 10 yr 6/8 yellow เมื่อแห้ง (munsell soil color charts) และ
10 yr 6/8 brownish เมื่อชื้น (munsell soil color charts)
pH 6.5 กรดอ่อน (pH test kit for soil)

ชั้นดินที่ 4 ที่ระดับประมาณ 175 - 200 cm.dt. ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย มีเศษอิฐ เศษถ่าน (หนาแน่น) กระเบื้องมุงหลังคา (กระเบื้องแผ่นเรียบ) เศษภาชนะดินเผา และชิ้นส่วนของเตาเชิงกราน

วัดค่าสีดินได้ 10 yr 6/2 light brownish gray เมื่อแห้ง (munsell soil color charts) และ
10 yr 5/2 grayish brown เมื่อชื้น (munsell soil color charts)
pH 6.5 กรดอ่อน (pH test kit for soil)

ชั้นดินที่ 5 ที่ระดับประมาณ 200 - 250 cm.dt. เป็นดินเหนียวเนื้อละเอียด จับตัวกันแน่น เมื่อแห้งจับตัวแน่นแข็ง โบราณวัตถุที่พบมีเศษภาชนะดินเผาปริมาณเล็กน้อย ส่วนใหญ่เป็นกระเบื้องมุงหลังคา (กระเบื้องแผ่นเรียบ)

ที่ระดับประมาณ 250 cm.dt. พบแนวอิฐลักษณะคล้ายทางเดินขึ้นออกมาจากผนังหลุมด้าน ตะวันออกประมาณ 60 เซนติเมตร เป็นอิฐเรียงซ้อนกัน 3 ชั้น ยาวตลอดหลุม อิฐส่วนใหญ่สภาพไม่สมบูรณ์

วัดค่าสีดินได้ 10 yr 7/4 very pale brown เมื่อแห้ง (munsell soil color charts) และ
10 yr 5/4 yellowish brown เมื่อชื้น (munsell soil color charts)

pH 6.5 กรดอ่อน (pH test kit for soil)

ชั้นดินที่ 6 ที่ระดับประมาณ 250 - 260 cm.dt. ลักษณะดินเป็นดินเหนียว มีเม็ดทรายขนาดเล็ก ใหญ่ปะปนอยู่ พบเศษภาชนะดินเผาไม่มากนัก มีเศษอิฐเศษดินและกระเบื้องมุงหลังคา (กระเบื้องแผ่นเรียบ) กระจายตัวอยู่มาก

วัดค่าสีดินได้ 10 yr 5/2 grayish brown เมื่อแห้ง (munsell soil color charts) และ
10 yr 5/1 gray เมื่อชื้น (munsell soil color charts)

pH 6.5 กรดอ่อน (pH test kit for soil)

ชั้นดินที่ 7 ที่ระดับประมาณ 260 - 370 cm.dt. ลักษณะเนื้อดินเป็นดินเหนียวปนทราย ละเอียด ทำให้เนื้อดินร่วน มีโบราณวัตถุปะปนอยู่ ส่วนใหญ่เป็นกระเบื้องมุงหลังคา (กระเบื้องแผ่นเรียบ) บริเวณด้านตะวันตกของหลุมขุดค้นได้ฐานของศาลาขวาง พบว่ามีการนำเศษอิฐมาอัดช่วยรับน้ำหนัก หนาประมาณ 10 เซนติเมตร

วัดค่าสีดินได้ 10 yr 5/4 yellowish brown เมื่อชื้น (munsell soil color charts)

pH 6.5 กรดอ่อน (pH test kit for soil)

ชั้นดินที่ 8 ที่ระดับประมาณ 370 cm.dt. ลงไป เป็นดินเหนียวมีสีคล้ำ มีการนำอิฐหักๆ มาอัดเป็นชั้น มีความหนาประมาณ 20 เซนติเมตร เป็นอิฐขนาดใหญ่ เสาสูงถึงเนื้อใน เมื่อฟันแนวอิฐลงไป เล็กน้อยถึงระดับน้ำ จึงไม่สามารถทำการขุดค้นต่อไปได้อีก โบราณวัตถุที่พบ ได้แก่ เศษภาชนะดินเผา ส่วนใหญ่เป็นภาชนะดินเผา แบบเนื้อดิน

วัดค่าสีดินได้ 10 yr 4/2 dark grayish brown เมื่อชื้น (munsell soil color charts)

pH 6.5 กรดอ่อน (pH test kit for soil)

หลุมขุดทดสอบที่ 2 (pit 2)

บริเวณช่องวงโค้งที่ 2 ด้านทิศใต้ของศาลาการเปรียญ ซึ่งอยู่ ระหว่างกึ่งกลาง zone N7 W20 และ N7 W21 grid J6 และ A6 โดยมีขนาดหลุม 1 x 4 เมตร

การขุดหลุมทดสอบที่ 2 (pit 2) นี้ ได้ทำการขุดหลังจากทำการขุดแต่งภายใต้ศาลาการเปรียญ จนพบพื้นอิฐแล้ว จึงทำให้พบว่าระดับพื้นดินด้านข้างศาลาการเปรียญทางทิศใต้เป็นระดับที่เกิดจากการถม ปรับพื้นที่วัดให้สูงขึ้นกว่าระดับพื้นดินธรรมชาติเพื่อช่วยบรรเทาสถานะอันเกิดจากน้ำท่วมในฤดูฝน โดยระดับ พื้นด้านข้างศาลาการเปรียญอยู่ในระดับประมาณ 130 cm.dt. และระดับพื้นอิฐด้านล่างใต้ฐานศาลาการเปรียญ อยู่ในระดับ 210 cm.dt. ดังนั้นในการขุดทดสอบเริ่มแรกหลังจากบันทึกสภาพทั่วไปเสร็จแล้ว จึงได้ขุดหลาย ระดับชั้นดินถมปรับระดับพื้นจาก 130 cm.dt. จนถึงระดับ 210 cm.dt. จากนั้นจึงเริ่มขุดตามระดับสมมติละ 10 เซนติเมตร จนถึงระดับที่ปราศจากร่องรอยกิจกรรมของมนุษย์ (sterile)

ในการขุดศึกษาหลุมทดสอบที่ 2 (pit 2) ได้แบ่งหลุมขนาด 1 x 4 เมตร ออกเป็น 2 ส่วน (2 section) คือ ส่วนแรก เรียกว่า section 1 เป็นพื้นที่ขุดทดสอบด้านข้างศาลาการเปรียญ ขนาด 1 x 1.5 เมตร ส่วนที่ 2 เรียกว่า section 2 เป็นพื้นที่ขุดทดสอบใต้ฐานศาลาการเปรียญ ขนาด 1 x 2.5 เมตร

ระดับชั้นดินสมมติที่ 1 (210 - 220 cm.dt.)

Section 1 พื้นอยู่ในระดับเดียวกันกับพื้นใต้ฐานอาคารเปรียญ คือ 210 cm.dt. สภาพโดยทั่วไปของดิน ชั้น มีสีคล้ำ มีรากวัชพืชปะปน วัดค่าสีดินได้ประมาณ 10 yr 3/2 very dark grayish brown ดินเป็นดินร่วนปนเหนียว (clay silt loam) ค่า pH ประมาณ 2.0 เป็นด่างอ่อน วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องดินเผา เศษภาชนะดินเผานี้อกระเบื้อง (porcelain) เศษลูกกรงเคลือบเขียวเนื้อแกร่ง

Section 2 ทำการรื้อพื้นอิฐใต้ฐานอาคารเปรียญออก พบว่าพื้นที่ 1 x 2.5 เมตร ไปด้วยอิฐหัก ต่ออิฐเต็มก้อน คิดเป็นอัตราส่วน 6 : 4 อิฐเต็มก้อนขนาดประมาณ 15 x 30 x 5 เซนติเมตร เมื่อรื้อพื้นอิฐ ชั้นที่ 1 ออกหมดแล้วพบว่าพื้นอิฐชั้นที่ 2 อยู่ด้านล่าง โดยมีการสอปูนระหว่างพื้นอิฐทั้ง 2 ชั้น หนาประมาณ 3 เซนติเมตร จึงทำการรื้อพื้นอิฐชั้นที่ 2 ออก และพบพื้นดินธรรมชาติ ลักษณะเช่นเดียวกับดินใน section 1

ระดับชั้นดินสมมติที่ 2 (220 - 230 cm.dt.)

Section 1 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนร่วน (clay silt loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown ค่า pH ประมาณ 2.0 เป็นด่างอ่อน มีรากวัชพืชปะปนอยู่มาก วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา

Section 2 ลักษณะดินเป็นดินเหนียว (clay) วัดค่าสีดินได้ประมาณ 10 yr 3/3 dark brown ดินค่อนข้างชื้น วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษก้อนอิฐ ประมาณ 2 - 3 ก้อน ค่า pH ประมาณ 7.0 เป็นกลาง

ระดับชั้นดินสมมติที่ 3 (230 - 240 cm.dt.)

Section 1 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนร่วน (clay silt loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown เมื่อชื้น ค่า pH ประมาณ 7.0 - 8.0 เป็นกลางถึงด่างอ่อน มีรากต้นหญ้ามาก วัตถุหลักฐาน ที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา เศษภาชนะดินเผานี้อกระเบื้อง (porcelain)

Section 2 ลักษณะดินเป็นดินเหนียว (clay) วัดค่าสีดินได้ประมาณ 10 yr 3/3 dark brown เมื่อชื้น ค่า pH ประมาณ 3.0 เป็นกลาง ดินมีจุดประของถ่านเป็นจุดเล็กๆ ประมาณ 2% ของพื้นที่ ชั้นนี้ ไม่พบวัตถุหลักฐานใดๆ

ระดับชั้นดินสมมติที่ 4 (240 - 250 cm.dt.)

Section 1 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนร่วน (clay silt loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown ค่า pH ประมาณ 7.0 - 8.0 ปานกลางถึงด่างอ่อน วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้อง มุงหลังคา เศษภาชนะดินเผานี้อกระเบื้อง (porcelain) ลูกสะบ้า (?) ดินเผา ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 6.80 เซนติเมตร หนา 2.36 เซนติเมตร

Section 2 ลักษณะดินเป็นดินเหนียว (clay) วัดค่าสีดินได้ประมาณ 10 yr 3/3 dark brown เมื่อชื้น ค่า pH ประมาณ 7.0 เป็นกลาง ดินมีจุดประของถ่านเป็นจุดเล็กๆ เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 0.1 เซนติเมตร

ระดับชั้นดินสมมติที่ 5 (250 - 260 cm.dt.)

Section 1 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนร่วน (clay silt loam) วัดค่าสีดินได้ประมาณ 10 yr 3/2 very dark grayish brown ค่า pH ประมาณ 7.0 เป็นกลาง วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุง หลังคา เศษภาชนะดินเผานี้อดิน (earthenware) เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (stoneware) เศษภาชนะดินเผา เนื้อกระเบื้อง (porcelain) เศษรากมะพร้าวเน่า รากต้นหญ้าพบเล็กน้อย

Section 2 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown พบเม็ดปูนขนาดเล็กปนอยู่ในเนื้อดิน pH ประมาณ 8.0 เป็นด่างอ่อน วัตถุหลักฐาน ที่พบ ได้แก่

เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) มีเศษจุดประสีถ่านเป็นจุดขนาดเล็กกระจายในปริมาณ 2% ของพื้นที่
ระดับชั้นดินสมมติที่ 6 (260 - 270 cm.dt.)

Section 1 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนร่วน (clay silt loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown ค่า pH ประมาณ 7.0 เป็นกลาง วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา เศษอิฐ

Section 2 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown เมื่อขึ้น pH ประมาณ 8.0 เป็นด่างอ่อน พบกลุ่มก้อนถ่านอยู่บริเวณกลางพื้นที่ section 2 และมีจุดถ่านขนาดเล็กกระจายทั่วหลุมในปริมาณ 5% ของพื้นที่

ระดับชั้นดินสมมติที่ 7 (270 - 280 cm.dt.)

Section 1 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown ค่า pH ประมาณ 7.0 - 8.0 เป็นกลางถึงด่างอ่อน ดินมีจุดประสีถ่านประมาณ 2% ของพื้นที่ วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ กระเบื้องมุงหลังคา เศษภาชนะเนื้อแกร่ง (stoneware)

Section 2 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown ค่า pH ประมาณ 7.0 - 8.0 เป็นกลางถึงด่างอ่อน ดินมีจุดประถ่านประมาณ 5% ของพื้นที่ ดินชั้นมาก เริ่มพบจุดประสนิมเหล็กเล็กน้อย ไม่พบวัตถุหลักฐานใดๆ

ระดับชั้นดินสมมติที่ 8 (280 - 290 cm.dt.)

Section 1 ลักษณะเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown ค่า pH ประมาณ 7.0 เป็นกลาง ดินมีจุดประถ่านประมาณ 2% ของพื้นที่ วัตถุหลักฐาน ที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา

Section 2 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown ดินชั้นมาก ค่า pH ประมาณ 7.0 เป็นกลาง สีดินมีจุดประถ่านประมาณ 5% ของพื้นที่ มีจุดประของสนิมเหล็กมากขึ้น วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา

ระดับชั้นดินสมมติที่ 9 (290 - 300 cm.dt.)

Section 1 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown ค่า pH ประมาณ 7.0 เป็นกลาง ดินมีเศษอิฐปนอยู่จำนวนมาก ลักษณะเป็นอิฐหัก ที่นำมาถมปรับพื้น เพื่อทำฐานรากอาคารศาลาการเปรียญ ไม่พบวัตถุหลักฐานใดๆ

Section 2 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown ค่า pH ประมาณ 7.0 เป็นกลาง พบเศษอิฐเล็กน้อย ในระดับ 298 cm.dt. พบแนวอิฐ ยื่นออกมาจากผนังหลุมด้านทิศตะวันตก ประมาณ 2-3 ก้อน เรียงกันเป็นแนว ระดับนี้ไม่พบวัตถุหลักฐานใดๆ มีจุดประเหมือนระดับที่ผ่านมา

ระดับชั้นดินสมมติที่ 10 (300 - 310 cm.dt.)

Section 1 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown ดินชั้นมาก ค่า pH ประมาณ 7.0 เป็นกลาง มีเศษอิฐหักทับถมต่อเนื่องจากระดับที่ ผ่านมาอย่างหนาแน่น ไม่พบวัตถุหลักฐานใดๆ

Section 2 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown ดินชั้นมาก ค่า pH ประมาณ 7.0 เป็นกลาง ดินมีจุดประถ่านประมาณ 5% ของพื้นที่ มีจุดประสนิมเหล็ก วัดค่าสีได้ 5 yr 3/4 dark reddish brown ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 0.1 เซนติเมตร

ปริมาณ 10% ของพื้นที่ วัตถุหลักฐานอื่นๆ ไม่พบ

ระดับชั้นดินสมมติที่ 11 (310 - 320 cm.dt.)

Section 1 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown ดินชั้น ค่า pH ประมาณ 7.0 เป็นกลาง ดินมีจุดประดำและสนิมเหล็กเล็กน้อย วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) เศษภาชนะดินเผาเนื้อกระเบื้อง (porcelain) มีรากหญ้าเล็กน้อย

Section 2 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown ดินชั้น วัดค่า pH ได้ประมาณ 7.0 เป็นกลาง ดินมีจุดประดำและสนิมเหล็ก กระจาย วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware)

ระดับชั้นดินสมมติที่ 12 (320 - 330 cm.dt.)

Section 1 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown ดินชั้น ค่า pH ประมาณ 7.0 เป็นกลาง ดินมีจุดประดำและสนิมเหล็ก วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (stoneware) และเศษภาชนะดินเผาเนื้อกระเบื้อง (porcelain) มีรากหญ้าเล็กน้อย

Section 2 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown ดินชั้น วัดค่า pH ได้ประมาณ 7.0 เป็นกลาง มีจุดประดำและสนิมเหล็ก เช่นเดียวกับระดับที่ผ่านมา วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (stoneware) เศษภาชนะดินเผาเนื้อกระเบื้อง (porcelain)

ระดับชั้นดินสมมติที่ 13 (330 - 340 cm.dt.)

Section 1 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown ดินค่อนข้างชื้น วัดค่า pH ได้ 7.0 เป็นกลาง มีจุดประดำและสนิมเหล็กเหมือน ระดับที่ผ่านมา ไม่พบวัตถุหลักฐานใดๆ

Section 2 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/3 dark brown ดินชั้น วัดค่า pH ได้ประมาณ 7.0 เป็นกลาง ดินมีจุดประดำและสนิมเหล็กเหมือนชั้นดินสมมติ ที่ผ่านมา วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา

ระดับชั้นดินสมมติที่ 14 (340 - 350 cm.dt.)

Section 1 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/3 dark brown ดินชั้น วัดค่า pH ได้ประมาณ 7.0 เป็นกลาง ดินมีจุดประดำของสนิมเหล็กมากขึ้นประมาณ 10% ของพื้นที่ และมีจุดประดำในปริมาณเท่าเดิมเหมือนระดับที่ผ่านมา วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (stoneware) มีราก ต้นหญ้าเล็กน้อย

Section 2 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/3 dark brown ดินชั้น วัดค่า pH ได้ 7.0 เป็นกลาง ดินมีจุดประดำของสนิมเหล็กและจุดประดำเหมือนกับระดับ ที่ผ่านมา วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware)

ระดับชั้นดินสมมติที่ 15 (350 - 360 cm.dt.)

Section 1 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/3 dark brown ดินชั้นมากขึ้น วัดค่า pH ได้ประมาณ 7.0 เป็นกลาง มีจุดประดำสนิมเหล็กและดำเหมือนระดับ ที่ผ่านมา ดินมีทรายปนมากขึ้น

วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา เศษภาชนะดินเผาเนื้อ กระเบื้อง (porcelain)

Section 2 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/3 dark brown ดินชั้นมากกว่าระดับที่ผ่านมา มีจุดประของสนิมเหล็กและถ่านเช่นเดียวกับระดับที่ผ่านมา วัดค่า pH ได้ 7.0 เป็นกลาง วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา

ระดับชั้นดินสมมติที่ 16 (360 - 370 cm.dt.)

Section 1 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/3 dark brown ดินชั้น มีจุดประสนิมเหล็ก และจุดประถ่านเหมือนระดับที่ผ่านมา วัดค่า pH ได้ 7.0 เป็นกลาง วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware)

Section 2 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/3 dark brown ดินชั้นมาก วัดค่า pH ได้ประมาณ 7.0 เป็นกลาง ดินมีสนิมเหล็กและจุดประถ่านเหมือนระดับ ที่ผ่านมา ในระดับนี้พบว่ามีการฝังขี้เถ้าอยู่ในดิน เมื่อพิจารณาพบว่าเป็นเกล็ดซึ่งเกิดจากการสลายตัวของ เปลือกหอย วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา

ระดับชั้นดินสมมติที่ 17 (370 - 380 cm.dt.)

Section 1 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/3 dark brown ดินชั้นมาก วัดค่า pH ได้ประมาณ 7.0 เป็นกลาง ดินยังมีจุดประของสนิมเหล็กและจุดประถ่าน เช่นระดับที่ผ่านมา นอกจากนี้ยังพบเกล็ดบางๆสีขาวของเปลือกหอยปนอยู่ในเนื้อดินอีกด้วย วัตถุหลักฐาน ที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา

Section 2 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/3 dark brown ดินชั้นมาก วัดค่า pH ได้ประมาณ 7.0 เป็นกลาง ดินมีเกล็ดเปลือกหอยปน มีจุดประของสนิมเหล็ก และจุดประถ่านเหมือนระดับที่ผ่านมา วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา

ระดับชั้นดินสมมติที่ 18 (380 - 390 cm.dt.)

Section 1 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/3 dark brown เริ่มมีน้ำใต้ดินซึมขึ้นมากทำให้ดินแฉะมาก วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา นอกจากนี้ยังพบหม้อดินเผาจำนวน 1 ใบ ติดอยู่บริเวณผนังดินด้านทิศตะวันออก อยู่ในสภาพแตกร้าว

Section 2 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/3 dark brown วัดค่า pH ได้ประมาณ 7.0 เป็นกลาง ดินมีน้ำซึมออกมาในปริมาณมากทำให้พื้นแฉะ วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา

ระดับชั้นดินสมมติที่ 19 (390 - 400 cm.dt.)

Section 1 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) ชั้นแฉะ วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/3 dark brown วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา

Section 2 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) และมีน้ำซึมออกมามาก เป็นโคลน วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา

ระดับชั้นดินสมมติที่ 20 (400 - 410 cm.dt.)

Section 1 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) ดินมีน้ำซึมออกมามาก เป็นโคลน จนไม่สามารถขุดต่อไปได้ จึงยุติการขุดศึกษาไว้ในระดับสมมตินี้ วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุง หลังคา

Section 2 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) มีน้ำซึมออกมาจากพื้น ดินมากจน

ไม่สามารถขุดต่อไปได้ จึงยุติการขุดศึกษาไว้ในระดับ 410 cm.dt. วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา

จากการขุดศึกษาในหลุมขุดทดสอบที่ 2 (pit 2) สามารถแบ่งชั้นดินธรรมชาติออกได้เป็น 5 ชั้น ดังนี้
ชั้นดินที่ 1 เป็นชั้นผิวดิน (surface) ในระดับ 130 cm.dt. ซึ่งมีต้นหญ้าปกคลุมทั่วไป จนถึงระดับประมาณ 180 cm.dt. จัดเป็นชั้นดินถมอัดเพื่อปรับระดับพื้นเดิมให้สูงกว่าปกติ เพื่อบรรเทาอุทกภัย ในฤดูฝน ลักษณะดินเป็นดินเหนียว (clay) มีอนุภาคดินเมื่อแห้งเป็นก้อนเหลี่ยม (blocky) มีคุณสมบัติในการเปลี่ยนรูปและคงรูปได้ดีมาก (plastic) มีความเหนียวสูง (very sticky) สามารถวัดค่าสีดินเมื่อขึ้นได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown ดินมีจุดประและริ้วสี สามารถวัดค่าสีดินได้ 2.5 y 7/8 yellow และ 2.5 yr 4/8 red วัดค่า pH ได้ประมาณ 6.0 เป็นกรด ชั้นดินนี้มีรากไม้ รากต้นหญ้า จำนวนมาก วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (stoneware) และเนื้อกระเบื้อง (porcelain)

ชั้นดินที่ 2 เป็นชั้นดินดำ ระดับประมาณ 180 - 190 cm.dt. ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 2/2 very dark brown ขึ้น อนุภาคดินเมื่อแห้งเป็นเหลี่ยม มุมมน (sub angular blocky) คุณสมบัติในการยึดตัวของอนุภาคดินดี (sticky) วัดค่า pH ได้ประมาณ 6.5 - 7.0 กรดอ่อนถึงปานกลาง ลักษณะดินเป็นดินถมปรับพื้นที่ให้สูง เพื่อบรรเทาอุทกภัยเหมือนชั้นดินที่ 1 แต่ชั้นดินที่ 2 เป็นการใช้น้ำดินในการถมปรับพื้นที่

ชั้นดินที่ 3 เป็นชั้นดินที่อยู่ในระดับประมาณ 190 - 210 cm.dt. ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย (sandy loam) มีความสามารถในการเปลี่ยนรูปทรงและคงรูปทรงได้ดี (slightly sticky) มีคุณสมบัติในการยึดตัวของอนุภาคดินดี (slightly plastic) สามารถวัดค่า pH ได้ประมาณ 7.0 เป็นกลาง วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown มีรากไม้ รากต้นหญ้าปะปนในเนื้อดินมาก วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา เศษอิฐ เศษภาชนะดินเผา จากลักษณะของดินและวัตถุหลักฐานที่พบในชั้นดินนี้ ทำให้ทราบว่าชั้นดินนี้เป็นชั้นผิวดินเดิมก่อนการถมปรับพื้นที่ของวัด

ชั้นดินที่ 4 เป็นชั้นที่พบทั้งใน Section 1 และ Section 2 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/3 dark brown เมื่อขึ้น มีจุดประสามเหลี่ยมสีน้ำตาลแดง วัดค่าสีได้ 5 yr 3/3 dark reddish brown โดยมีเส้นผ่าศูนย์กลางของจุดประประมาณ 0.1 เซนติเมตร ในปริมาณ 10% ของพื้นที่ และมีจุดประของถ่านอีกประมาณ 5% ของพื้นที่ มีความสามารถในการคงรูปและเปลี่ยนรูปของ อนุภาคดินดี (plastic) วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา เศษอิฐ เศษภาชนะดินเผา และจากเศษเปลือกหอย สะเก็ดเปลือกหอย ลักษณะดิน วัตถุหลักฐานที่พบทำให้ทราบว่าชั้นดินนี้น่าจะเกิดจากการทับถม ของตะกอนแม่น้ำเดิมจนเกิดดินชั้นนี้เป็นชั้นดินนี้

ชั้นดินที่ 4a เป็นชั้นดินที่อยู่ในระดับประมาณ 300 - 330 cm.dt. เป็นชั้นที่มีเศษอิฐอัดตัว กันหนาแน่น ซึ่งเป็นชั้นการถมปรับอัดพื้นที่ให้แน่นเพื่อรองรับพื้นฐานรากเสาอาคารเปรียญ

หลุมขุดทดสอบที่ 3 (pit 3)

อยู่บริเวณหน้าวิหารภายใน zone N8 W21 grid G1 โดยหลุม ทดสอบมีขนาด 2 x 2 เมตร สภาพทั่วไปบนผิวดินก่อนการดำเนินงาน ไม่พบโบราณวัตถุบนผิวดิน เพราะได้รับการทำความสะอาดอยู่เสมอโดย พระภิกษุ ภายในวัด ระดับผิวดินของหลุมขุดทดสอบอยู่ที่ 110 cm.dt. การขุดขุดเป็น ระดับสมมติ (level) ระดับละ 10 เซนติเมตร ระดับชั้นดินสมมติที่ 1 (surface - 120 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินทรายร่วน (loamy sand) มีสีคล้ำ วัดค่าสีดินได้ประมาณ 10 yr 3/1 very dark gray เมื่อแห้ง และ 10 yr 2/1 black เมื่อเปียก วัดค่า pH ได้ประมาณ 8.0 เป็นด่างอ่อน วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษอิฐและเศษกระเบื้องมุงหลังคา

ระดับชั้นดินสมมติที่ 2 (120 - 130 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินทรายร่วน (loamy sand) มีสีคล้ำเช่นระดับที่ผ่านมา คือ ประมาณ 10 yr 3/1 very dark gray เมื่อแห้ง และ 10 yr 2/1 black เมื่อเปียก วัดค่า pH ได้ประมาณ 8.0 เป็นด่างอ่อน วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา เศษอิฐ เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) และเนื้อแกร่ง (stoneware)

ระดับชั้นดินสมมติที่ 3 (130 - 140 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินทรายร่วน (loamy sand) มีสีออกเหลืองกว่าระดับบน ประมาณ 10 yr 3/3 dark brown เมื่อแห้ง และ 10 yr 3/1 very dark gray เมื่อเปียก วัดค่า pH ได้ 8.0 เป็นด่างอ่อน ไม่เปลี่ยนแปลง มีรากต้นหญ้าเล็กน้อย วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา เศษอิฐ

ระดับชั้นดินสมมติที่ 4 (140 - 150 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินทรายร่วน (loamy sand) สีค่อนข้างเหลือง โดยวัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/3 dark brown เมื่อแห้ง และ 10 yr 3/1 very dark gray เมื่อเปียก วัดค่า pH ได้ประมาณ 8.0 เป็นด่างอ่อน ดินมีรากต้นหญ้าปะปน วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) ชั้นนี้พบเศษอิฐกระจายหนาแน่นกว่าระดับที่ผ่านมา

ระดับชั้นดินสมมติที่ 5 (150 - 160 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินทรายร่วน (loamy sand) สีค่อนข้างเหลือง โดยวัดค่าสีดินได้ 10 yr 4/4 dark yellowish brown เมื่อแห้ง และ 10 yr 3/4 dark yellowish brown เมื่อเปียก วัดค่า pH ได้ประมาณ 8.0 เป็นด่างอ่อน ในระดับนี้พบแนวอิฐบริเวณทิศตะวันออกเฉียงเหนือของหลุม ลักษณะคล้ายฐานอาคารหรือ สิ่งก่อสร้าง ไม่สามารถทราบรูปแบบได้ วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา และเศษภาชนะ ดินเผาเนื้อดิน (earthenware)

ระดับชั้นดินสมมติที่ 6 (160 - 170 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินทรายร่วน (loamy sand) สีดินค่อนข้างเหลือง วัดค่าสีดินได้ประมาณ 10 yr 4/4 dark yellowish brown เมื่อแห้ง และ 10 yr 3/4 dark yellowish brown เมื่อเปียก วัดค่า pH ได้ประมาณ 8.0 เป็นด่างอ่อน ดินมีรากไม้ปะปน ระดับนี้ยังพบแนวฐานอิฐบริเวณมุมทิศตะวันออกเฉียงเหนือของหลุม อย่างต่อเนื่อง วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) เศษอิฐกระจายทั่วหลุม

ระดับชั้นดินสมมติที่ 7 (170 - 180 cm.dt.)

ลักษณะดินเริ่มเปลี่ยนเป็นดินร่วนปนทรายละเอียด (fine sandy loam) สีดินเริ่มคล้ำขึ้น วัดค่าสีดินได้ประมาณ 10 yr 3/4 dark yellowish brown เมื่อแห้ง และ 10 yr 4/4 dark yellowish brown เมื่อเปียก วัดค่า pH ได้ประมาณ 8.0 เป็นด่างอ่อน บริเวณมุมหลุมทิศตะวันออกเฉียงเหนือยังพบแนวอิฐ อย่างต่อเนื่อง และบริเวณทิศตะวันตกของหลุม พบเศษอิฐกระจายเกาะกลุ่มกันหนาแน่น ลักษณะคล้าย เกิดจากการล้มของอาคารหรือสิ่งก่อสร้างด้วยอิฐ วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องดินเผา เศษภาชนะ ดินเผาเนื้อดิน (earthenware)

ระดับชั้นดินสมมติที่ 8 (180 - 190 cm.dt.)

ลักษณะดินเริ่มเปลี่ยนเป็นดินร่วนปนทรายละเอียด (fine sandy loam) สีดินเริ่มคล้ำขึ้น วัดค่าสีดินได้ประมาณ 10 yr 3/4 dark yellowish brown เมื่อแห้ง และ 10 yr 4/4 dark yellowish brown เมื่อเปียก วัดค่า pH ได้ประมาณ 8.0 เป็นด่างอ่อน แนวอิฐมุมทิศตะวันออกเฉียงเหนือของหลุมหมดแล้ว

ปรากฏว่าเป็นอิฐ ซ้อนกัน 3-4 ก้อน คล้ายฐานอาคารหรือเจดีย์ ส่วนด้านทิศตะวันตกของหลุม กลุ่มเศษอิฐยังพบกระจายเกาะกลุ่มอย่างหนาแน่น วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) เศษภาชนะดินเผาเนื้อกระเบื้อง (porcelain)

ระดับชั้นดินสมมติที่ 9 (190 - 200 cm.dt.)

ลักษณะดินเริ่มเปลี่ยนเป็นดินเหนียวอัดแน่น ค่อนข้างแข็ง (clay) คล้ายดินอัด (packing soil) ด้วยดินเหนียว วัดค่าสีดินได้ประมาณ 10 yr 4/1 dark gray เมื่อแห้ง และ 10 yr 3/2 very dark grayish brown เมื่อเปียก ค่า pH เปลี่ยนเป็น 7.0 เป็นกลาง วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (stoneware) และเศษภาชนะดินเผาเนื้อกระเบื้อง (porcelain) บริเวณด้านทิศตะวันตกของหลุมที่มีเศษอิฐกระจายเป็นกลุ่ม ไม่พบในระดับนี้

ระดับชั้นดินสมมติที่ 10 (200 - 210 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินเหนียว (clay) แน่นแข็ง จับตัวกันเป็นก้อน ซึ่งน่าจะเป็นดินอัด (packing soil) ดินค่อนข้างคล้ำ วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/4 dark yellowish brown เมื่อแห้ง และ 10 yr 3/2 very dark grayish brown เมื่อเปียก ดินเริ่มมีจุดประของถ่าน มีรากไม้ปน วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษภาชนะดินเผาเนื้อดินประเภทปากอ่าง เตาเชิงกราน เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (stoneware) และเศษภาชนะดินเผาเนื้อกระเบื้อง (porcelain) ได้แก่ ปากถ้วย ถ้วยมีเชิง เขียนลายคราม

ระดับชั้นดินสมมติที่ 11 (210 - 220 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินเหนียว (clay) อัดแน่น (packing soil) ดินมีจุดประถ่าน ดินมีสีคล้ำ วัดค่าสีดินได้ประมาณ 10 yr 3/4 dark yellowish brown เมื่อแห้ง และ 10 yr 3/2 very dark grayish brown เมื่อเปียก วัดค่า pH ได้ประมาณ 6.5 เป็นกรดอ่อน วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษภาชนะดินเผาเนื้อกระเบื้อง เขียนลายสีคราม

ระดับชั้นดินสมมติที่ 12 (220 - 230 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินเหนียว (clay) อัดแน่นแข็ง จับตัวกันเป็นก้อน มีจุดประของถ่านประมาณ 5% ของพื้นที่ โดยจุดประมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 0.1 เซนติเมตร วัดค่าสีดินได้ 10 yr 4/1 dark gray เมื่อแห้ง และ 10 yr 3/2 very dark grayish brown เมื่อเปียก วัดค่า pH ได้ 6.5 เป็นกรดอ่อน วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (stoneware) และเศษภาชนะดินเผาเนื้อกระเบื้อง (porcelain) ซึ่งพบในปริมาณมากกว่าระดับที่ผ่านมา

ระดับชั้นดินสมมติที่ 13 (230 - 240 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินเหนียว (clay) อัดแน่นแข็ง ขึ้นเล็กน้อย มีจุดประถ่านเหมือนระดับที่ผ่านมา วัดค่าสีดินได้ 10 yr 4/1 dark gray เมื่อแห้ง และ 10 yr 3/2 very dark grayish brown เมื่อเปียก ค่า pH 6.5 เป็นกรดอ่อน วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคาเล็กน้อย เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (stoneware) และเศษภาชนะดินเผาเนื้อกระเบื้อง (porcelain) ในปริมาณเล็กน้อย

ระดับชั้นดินสมมติที่ 14 (240 - 250 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินเหนียว (clay) ค่อนข้างดำคล้ำ แข็ง จับตัวเป็นก้อน แน่น มีจุดประของ ถ่าน วัดค่าสีดินได้ 10 yr 4/1 dark gray เมื่อแห้ง และ 10 yr 3/2 very dark grayish brown เมื่อเปียก ค่า pH 6.5 เป็นกรดอ่อน ดินมีรากไม้ปน วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) ชิ้นส่วน เตาเชิงกราน เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (stoneware) ในปริมาณมาก เศษภาชนะดินเผาเนื้อกระเบื้อง (porcelain) พบในปริมาณเล็กน้อย

ระดับชั้นดินสมมติที่ 15 (250 - 260 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินเหนียว (clay) แข็งแน่น จับตัวกันเป็นก้อน ชั้นเล็กน้อย วัดค่าสีดินได้ 10 yr 5/3 brown เมื่อแห้ง และ 10 yr 3/3 dark brown เมื่อเปียก ค่า pH ประมาณ 6.5 เป็นกรดอ่อน มีเศษรากไม้ปนในเนื้อดิน วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (stoneware) และเศษภาชนะดินเผาเนื้อกระเบื้อง (porcelain) เล็กน้อย ในชั้นนี้พบทราย (sand) ปนอยู่เป็นจุๆ

ระดับชั้นดินสมมติที่ 16 (260 - 270 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 5/3 brown เมื่อแห้ง และ 10 yr 3/3 dark brown เมื่อเปียก ดินเป็นกรดอ่อน วัดค่า pH ได้ 6.5 มีรากไม้ปนเล็กน้อย พบก้อนศิลาแลงขนาดเท่ากำปั้น 1 ก้อน วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (stoneware) ในปริมาณเล็กน้อย เศษภาชนะดินเผาเนื้อกระเบื้อง (porcelain)

ระดับชั้นดินสมมติที่ 17 (270 - 280 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินเหนียว (clay) ค่อนข้างชื้น จับตัวเป็นก้อน วัดค่าสีดินได้ประมาณ 10 yr 4/1 dark gray เมื่อแห้ง และ 10 yr 3/2 very dark grayish brown เมื่อเปียก มีรากไม้ปน ค่า pH วัดได้ 7.0 เป็นกลาง วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ ชิ้นส่วนเตาเชิงกราน เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) เนื้อแกร่ง (stoneware) ประเภทไห อ่าง ขนาดใหญ่ และเศษภาชนะดินเผาเนื้อกระเบื้อง (porcelain) ในปริมาณเล็กน้อย

ระดับชั้นดินสมมติที่ 18 (280 - 290 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินเหนียว (clay) ค่อนข้างชื้น มีทรายปนเป็นจุๆเล็กน้อย มีจุดสนิมเหล็ก เล็กน้อย มีจุดประดำเล็กน้อย วัดค่า pH ได้ 6.5 เป็นกรดอ่อน วัดค่าสีดินได้ 10 yr 4/1 dark gray เมื่อแห้ง และ 10 yr 3/2 very dark grayish brown เมื่อเปียก วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (stoneware) ในปริมาณมาก เศษกระเบื้องมุงหลังคา และเศษ ภาชนะเนื้อกระเบื้อง (porcelain) พบในปริมาณเล็กน้อย

ระดับชั้นดินสมมติที่ 19 (290 - 300 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินเหนียว (clay) แน่น มีสีคล้ำ วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/4 dark yellowish brown เมื่อแห้ง และ 10 yr 3/1 very dark gray เมื่อเปียก มีรากไม้ ค่า pH ประมาณ 7.0 เป็นกรด วัตถุ หลักฐานที่พบได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) เศษภาชนะดินเผา เนื้อแกร่ง (stoneware)

ระดับชั้นดินสมมติที่ 20 (300 - 310 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินเหนียว (clay) แน่น แข็ง จับตัวเป็นก้อน ค่อนข้างชื้น วัดค่าสีดินได้ 10 yr 4/1 dark gray เมื่อแห้ง และ 10 yr 3/3 dark brown เมื่อเปียก ค่า pH 7.0 เป็นกลาง วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) เศษภาชนะดินเผา เนื้อแกร่ง (stoneware) พบในปริมาณมาก เศษภาชนะดินเผาเนื้อกระเบื้อง (porcelain) พบเล็กน้อย ดินมีจุดประดำ และสนิมเหล็กเล็กน้อย

ระดับชั้นดินสมมติที่ 21 (310 - 320 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินเหนียว (clay) แน่น ค่อนข้างชื้น วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown เมื่อชื้น ค่า pH วัดได้ 7.0 - 8.0 ปานกลางถึงด่างอ่อน พบเศษอิฐเล็กน้อย ดินมีจุดประดำ และสนิมเหล็กเล็กน้อย วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) เศษภาชนะดินเผา

เนื้อแกร่ง (stoneware) ปริมาณมาก ส่วนเศษภาชนะดินเผาเนื้อกระเบื้องพบเล็กน้อย

ระดับชั้นดินสมมติที่ 22 (320 - 330 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินเหนียว (clay) ชั้น มีสีคล้ำ วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown เมื่อขึ้น มีรากไม้ปนเล็กน้อย มีจุดประดำและสีสนิมเหล็กเล็กน้อย วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) พบเล็กน้อย เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (stoneware) พบใน ปริมาณมาก เป็นภาชนะทรงอ่างหรือไหเนื้อดินสีเทาไม่เคลือบผิว กดประทับลายกลีบบัวบนผิวภาชนะ

ระดับชั้นดินสมมติที่ 23 (330 - 340 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินเหนียว (clay) สีคล้ำ ชั้น วัดค่าสีดินเมื่อขึ้นได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown ดินมีรากไม้ปน มีจุดประดำและสนิมเหล็ก วัตถุหลักฐานส่วนใหญ่ที่พบ ได้แก่ เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (stoneware) บริเวณมุมด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของหลุมพบทราย (sand) ปนเล็กน้อย

ระดับชั้นดินสมมติที่ 24 (340 - 350 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินเหนียว (clay) ชั้น สีคล้ำ วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 dark brown เมื่อขึ้น วัดค่า pH ได้ 7.0 - 8.0 เป็นกลางถึงด่างอ่อน ดินมีจุดประดำและสนิมเหล็ก วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา และเศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware)

ระดับชั้นดินสมมติที่ 25 (350 - 360 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินเหนียว (clay) มีสีคล้ำ ชั้น วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/3 dark brown เมื่อขึ้น ดินมีจุดประดำและสนิมเหล็กกระจาย ค่า pH วัดได้ 7.5 - 8.0 เป็นกลางถึงด่างอ่อน วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (stoneware) และเศษภาชนะดินเผาเนื้อกระเบื้อง (porcelain) ในปริมาณเล็กน้อย

ระดับชั้นดินสมมติที่ 26 (360 - 370 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) มีสีคล้ำ เหนียว ชั้น วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown เมื่อขึ้น วัดค่า pH ได้ 7.0 - 8.0 เป็นกลางถึงด่างอ่อน ดินมีจุดประดำและ สีสนิมเหล็ก เริ่มมีจุดเล็กๆเป็นเกล็ดขาวๆ คล้ายสะเก็ดเปลือกหอย วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษภาชนะ ดินเผาเนื้อดิน (earthenware) กระเบื้องมุงหลังคา และเศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (stoneware)

ระดับชั้นดินสมมติที่ 27 (370 - 380 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown เมื่อขึ้น ดินมีจุดประดำและสีสนิมเหล็ก มีจุดเป็นเกล็ดขาวคล้ายเปลือกหอยกระจายทั่วหลุม วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องดินเผา เศษอิฐ เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (stoneware) และเศษภาชนะดินเผาเนื้อกระเบื้อง (porcelain) เล็กน้อย

ระดับชั้นดินสมมติที่ 28 (380 - 390 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) มีสีคล้ำ ชั้น วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/2 very dark grayish brown เมื่อขึ้น วัดค่า pH ได้ 8.0 เป็นด่างอ่อน ดินมีจุดประดำ สีสนิมเหล็ก และเกล็ดเปลือกหอย วัตถุหลักฐานพบเพียงเล็กน้อย ได้แก่ เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) เนื้อกระเบื้อง (porcelain) และเนื้อแกร่ง (stoneware) รวมทั้งเศษกระเบื้องมุงหลังคา

ระดับชั้นดินสมมติที่ 29 (390 - 400 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) มีน้ำซึมออกมาในปริมาณมาก

วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) เนื้อแกร่ง (stoneware) และเนื้อกระเบื้อง (porcelain) ในปริมาณเล็กน้อย

ระดับชั้นดินสมมติที่ 30 (400 - 410 cm.dt.)

ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) เปียกแฉะ มีปริมาณน้ำซึมออกมาจากผิวดินมาก วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา เศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน (earthenware) เนื้อแกร่ง (stoneware) และเนื้อกระเบื้อง (porcelain) ในปริมาณเล็กน้อย เมื่อพิจารณาระดับน้ำที่มีสูงขึ้นมากจนไม่สามารถขุดศึกษาต่อไปได้ จึงได้ยุติการขุดศึกษาในระดับชั้นดินนี้

จากการขุดศึกษาในหลุมทดสอบที่ 3 (pit 3) สามารถแบ่งชั้นดินธรรมชาติออกเป็น 6 ชั้นดิน คือ ชั้นดินที่ 1 เป็นชั้นดินบน (top soil) มีความหนาของชั้นดินประมาณ 20 เซนติเมตร ลักษณะดินเป็นเม็ดขนาดเล็ก สามารถจับตัวเป็นก้อนได้ไม่ติดนิ้ว คุณสมบัติในการคงรูปและเปลี่ยนรูปของอนุภาคดิน ไม่ดี (non plastic) คุณสมบัติในการยึดตัวของอนุภาคดินไม่ดี (non sticky) วัดค่า pH ได้ประมาณ 8.0 เป็น ด่างอ่อน วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/1 very dark gray เมื่อแห้ง และ 10 yr 2/1 black เมื่อเปียก วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้องดินเผา เศษอิฐ

ชั้นดินที่ 2 เป็นชั้นดินที่เกิดจากการชะล้างของอนุภาคดินในชั้นดินบนลงสู่เบื้องล่าง ลักษณะดินเป็นดินทรายปนร่วน (loamy sand) มีสีดินค่อนข้างคล้ำ วัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/3 dark brown เมื่อแห้ง และ 10 yr 3/1 very dark gray เมื่อเปียก อนุภาคดินสามารถจับกันเป็นก้อนได้ดีขึ้นกว่าระดับบน ดินมีคุณสมบัติในการยึดตัวของอนุภาคดินไม่ดี (non sticky) มีคุณสมบัติในการคงรูปและเปลี่ยนรูปไม่ดี (non plastic) วัดค่า pH ได้ประมาณ 8.0 เป็นด่างอ่อน วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษกระเบื้อง เศษอิฐ เศษภาชนะ ดินเผา

ชั้นดินที่ 3 ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย (fine sandy loam) จัดเป็นชั้นผิวดินเดิมก่อนการทิ้งร้างวัดเชิงท่า สามารถวัดค่าสีดินได้ 10 yr 4/4 dark yellowish brown เมื่อขึ้น และ 10 yr 3/4 dark yellowish เมื่อเปียก วัดค่า pH ได้ 8.0 เป็นด่างอ่อน ดินมีคุณสมบัติในการคงรูปและเปลี่ยนรูปไม่ดี (non plastic) และ มีคุณสมบัติในการยึดตัวของอนุภาคดินไม่ดี (non sticky) วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษอิฐ เศษกระเบื้อง มุงหลังคา และเศษภาชนะดินเผา

ชั้นดินที่ 4 ลักษณะดินเป็นดินเหนียว (clay) จัดเป็นชั้นผิวดินเดิมของวัดเชิงท่า เมื่อมีการ ก่อสร้างวัด ลักษณะดินเหนียวแน่น จับตัวกันเป็นก้อน เป็นดินอัด (packing soil) ชั้นดินนี้เป็นชั้นดินที่เกิดจากการถมปรับพื้นที่เพื่อสร้างวัด สามารถวัดค่าสีดินได้ 10 yr 4/1 dark gray เมื่อแห้ง และ 10 yr 3/2 very dark grayish brown เมื่อเปียก วัดค่า pH ได้ 6.5 เป็นกรดอ่อน ดินมีจุดประถ่านประมาณ 2% ของพื้นที่ มีเส้นผ่าศูนย์กลางจุดประประมาณ 0.1 เซนติเมตร และมีจุดประของสีสนิมเหล็กประมาณ 5% ของพื้นที่ มีเส้นผ่าศูนย์กลางของจุดประประมาณ 0.1 เซนติเมตร

คุณสมบัติในการยึดเหนียวของอนุภาคดินดีมาก (very sticky) และมีคุณสมบัติในการคงรูปและเปลี่ยนรูปดีมาก (very plastic) โครงสร้างของดินเป็นก้อนเหลี่ยม (angular blocky) วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษภาชนะดินเผาในปริมาณมาก

ชั้นดินที่ 4a เป็นชั้นแทรกในชั้นดินที่ 4 ลักษณะดินเป็นดินทรายปนร่วน (loamy sand) วัดค่าสีดินได้ 10 yr 5/3 brown เมื่อแห้ง และ 10 yr 3/3 dark brown เมื่อเปียก วัดค่า pH ได้ 7.0 - 8.0 เป็นกลางถึงด่างอ่อน อนุภาคดินจับตัวกันได้ดี (slightly plastic) มีความสามารถในการเปลี่ยน รูปและคงรูปดี (slightly sticky) พบเพียงด้านทิศใต้และทิศตะวันตกของหลุม

ชั้นดินที่ 5 ลักษณะดินเป็นดินเหนียว (clay) เป็นชั้นดินที่เกิดจากการปรับพื้นที่ให้แน่น (packing soil) เช่นเดียวกับชั้นดินที่ 4 แต่ลักษณะของสีดินที่แตกต่างซึ่งน่าจะเกิดจากการถมปรับเป็นชั้นๆ สามารถวัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/3 dark brown เมื่อแห้ง และ 10 yr 2/1 black เมื่อเปียก ดินมีจุดประของถ่าน 5% ของพื้นที่ โดยมีเส้นผ่าศูนย์กลางของจุดประประมาณ 0.1 เซนติเมตร และมีจุดประของสนิมเหล็กประมาณ 10% ของพื้นที่ โดยมีเส้นผ่าศูนย์กลางของจุดประประมาณ 0.1 เซนติเมตร

อนุภาคของดินจับตัวกันได้ดี (very plastic) มีความสามารถในการคงรูปและเปลี่ยนรูปได้ดี (very sticky) โครงสร้างของดินเป็นก้อนเหลี่ยม (angular blocky) ค่า pH อยู่ระหว่าง 7.0 - 8.0 เป็นกลางถึง ด่างอ่อน วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษภาชนะดินเผาจำนวนมาก

ชั้นดินที่ 5a ลักษณะเป็นชั้นดินทรายปนร่วน (loamy sand) แทรกอยู่ในชั้นดินที่ 5 สามารถวัดค่าสีดินได้ 10 yr 5/6 yellowish brown เมื่อชื้น อนุภาคดินจับตัวกันไม่ดี (non plastic) และมีการคงรูปและเปลี่ยนรูปของดินไม่ดี (non sticky) พบบริเวณผนังดินด้านทิศตะวันตก ตะวันออก และทิศเหนือ

ชั้นดินที่ 6 ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) สามารถวัดค่าสีดินได้ 10 yr 3/4 dark yellowish brown เมื่อแห้ง และ 10 yr 3/1 very dark gray เมื่อเปียก วัดค่า pH ได้ระหว่าง 8.0 - 8.5 เป็นด่างอ่อนถึงด่างปานกลาง ดินมีจุดประของถ่านประมาณ 5% ของพื้นที่ โดยมีเส้นผ่าศูนย์กลางของจุดประประมาณ 0.1 เซนติเมตร นอกจากนี้ยังพบเปลือกหอยและสะเก็ดเปลือกหอยเป็นจุดๆ สีขาว ในปริมาณ 2% ของพื้นที่

อนุภาคดินจับตัวกันได้ดี (plastic) มีความสามารถในการคงรูปและเปลี่ยนรูปได้ดี (sticky) วัตถุหลักฐานที่พบ ได้แก่ เศษภาชนะดินเผา เศษกระเบื้อง เปลือกหอย หุ่นดินเผา ทำให้ทราบว่าดินชั้นนี้ เกิดจากการทับถมของตะกอนแม่น้ำจนทำให้แม่น้ำเดิมตื้นเขิน อันแสดงถึงบริเวณหลุมทดสอบที่ 3 เคยเป็นแนวแม่น้ำเดิม

หลุมขุดทดสอบที่ 4 (pit 4)

อยู่ในเขตพุทธาวาส บริเวณมูมปรังค์ประธานด้านตะวันตกเฉียงเหนือ บริเวณกริด E8 zone N8 W22 เป็นหลุมขุดทดสอบรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาด 1.5 x 2 เมตร เนื่องจากมีพื้นที่ จำกัด ภายหลังจากขุดทดสอบ สามารถแบ่งชั้นดินทางธรรมชาติออกได้เป็น 7 ชั้นดิน จากชั้นบนสุดลงไปชั้นล่างสุดตามลำดับ หลักฐานที่ได้จากการขุดค้นมีดังนี้

ชั้นดินที่ 1 มีระดับตั้งแต่ surface หรือประมาณ 120 cm.dt. ลงไปถึงระดับประมาณ 130 cm.dt. เป็นดินที่เกิดจากการทับถมของอินทรีย์วัตถุ (humus laler) ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย มีเศษอิฐ เศษกระเบื้อง และเศษปูนฉาบปะปนอยู่ในปริมาณมาก

วัดค่าสีดินได้ 10 yr 5/3 brown เมื่อแห้ง (munsell soil color charts) และ
10 yr 4/3 dark brown เมื่อชื้น (munsell soil color charts)
pH 8.5 ด่างปานกลาง (pH test kit for soil)

ชั้นดินที่ 2 มีระดับประมาณ 130 - 150 cm.dt. ลักษณะดินเป็นดินปนทรายเหมือนชั้นดินที่ 1 มีสีเทาคล้ายมีขี้เถ้าผสมอยู่ มีเศษอิฐ เศษกระเบื้องมุงหลังคา และเศษปูนกระจายตัวอยู่ แต่ปริมาณลดลงกว่าชั้นดินที่ 1 พบเศษภาชนะดินเผาล็กน้อย

วัดค่าสีดินได้ 10 yr 5/2 grayish brown เมื่อแห้ง (munsell soil color charts) และ
10 yr 4/1 dark brown เมื่อชื้น (munsell soil color charts)
pH 8.5 ด่างปานกลาง (pH test kit for soil)

ชั้นดินที่ 3 มีระดับประมาณ 150 - 180 cm.dt. ชั้นดินนี้เป็นชั้นดินถมอัด ลักษณะดินเป็นดินเหนียวสีเหลือง เนื้อละเอียดจับตัวกันแน่นเมื่อแห้งจะแข็ง มีโบราณวัตถุประเภทเศษภาชนะดินเผา และเศษอิฐปะปนอยู่ในปริมาณเล็กน้อย

วัดค่าสีดินได้ 10 yr 6/4 light yellowish brown เมื่อแห้ง (munsell soil color charts) และ 10 yr 5/3 brown เมื่อชื้น (munsell soil color charts)
pH 7.0 กลาง (pH test kit for soil)

ชั้นดินที่ 4 มีระดับประมาณ 180 - 230 cm.dt. ดินชั้นนี้เป็นดินถมอัด ลักษณะดินเป็นดินเหนียวสีน้ำตาล มีจุดประสีน้ำตาลแดง เนื้อละเอียด จับตัวกันแน่น เมื่อแห้งจะแข็ง ในชั้นดินนี้เห็นได้ว่ามีชั้นเศษอิฐอัดแทรกตัวอยู่ ทางตอนบนและตอนล่างของชั้นดิน เกือบตลอดแนวประมาณ 5 - 10 เซนติเมตร สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นอิฐที่นำมาอัดเพื่อเสริมความแข็งแรง ในชั้นดินมีเศษอิฐกระจายอยู่โดยทั่วไป พบเศษถ่านและเศษภาชนะดินเผาในปริมาณมากขึ้นกว่าชั้นดินที่ 3

วัดค่าสีดินได้ 10 yr 5/2 grayish brown เมื่อแห้ง (munsell soil color charts) และ 10 yr 4/1 dark gray เมื่อชื้น (munsell soil color charts)
pH 8.0 ค้างอ่อน (pH test kit for soil)

ชั้นดินที่ 4a เป็นชั้นดินแทรกใต้ชั้นดินที่ 4 มีระดับประมาณ 220 - 230 cm.dt. เป็นดินปนทรายละเอียด คล้ายดินตะกอนแม่น้ำ ในชั้นนี้ไม่พบโบราณวัตถุใดๆ

วัดค่าสีดินได้ 10 yr 7/4 very pale brown เมื่อแห้ง (munsell soil color charts) และ 10 yr 6/6 brownish yellow เมื่อชื้น (munsell soil color charts)
pH 8.0 ค้างอ่อน (pH test kit for soil)

ชั้นดินที่ 5 มีระดับประมาณ 230 - 250 cm.dt. เป็นชั้นดินอัด ลักษณะดินเป็นดินเหนียว มีสีดำเนื้อละเอียด จับตัวกันแน่น เมื่อแห้งจะแข็ง ในชั้นนี้ไม่พบโบราณวัตถุใดๆ

วัดค่าสีดินได้ 10 yr 4/3 brown-dark brown เมื่อแห้ง (munsell soil color charts) และ 10 yr 3/1 very dark gray เมื่อชื้น (munsell soil color charts)
pH 8.0 ค้างอ่อน (pH test kit for soil)

ชั้นดินที่ 6 มีระดับประมาณ 250 - 410 cm.dt. เป็นชั้นดินอัด ลักษณะดินเป็นดินเหนียว สีน้ำตาล มีจุดประสีน้ำตาลแดง (ออกไซด์ของเหล็ก) คล้ายชั้นดินที่ 4 พบเศษถ่านและเศษภาชนะดินเผากระจายตัวอยู่ในปริมาณที่ไม่มากนัก มีการนำเศษอิฐมาอัดเป็นชั้นเหมือนชั้นดินที่ 4

วัดค่าสีดินได้ 10 yr 5/3 brown เมื่อแห้ง (munsell soil color charts) และ 10 yr 4/2 dark grayish brown เมื่อชื้น (munsell soil color charts)
pH 8.0 ค้างอ่อน (pH test kit for soil)

ชั้นดินที่ 7 มีระดับตั้งแต่ 410 cm.dt. ลงมา เป็นชั้นดินที่ไม่มีกิจกรรมของมนุษย์ (sterile) ลักษณะดินเป็นดินเหนียว เนื้อละเอียด จับตัวกันแน่น เมื่อแห้งจะแข็ง สีน้ำตาลปนเหลือง มีจุดประสีน้ำตาลแดงไม่พบโบราณวัตถุใดๆ

วัดค่าสีดินได้ 10 yr 5/6 yellowish brown เมื่อแห้ง (munsell soil color charts) และ 10 yr 5/4 yellowish brown เมื่อชื้น (munsell soil color charts)
pH 8.0 ค้างอ่อน (pH test kit for soil)

หลุมขุดตรวจที่ 1

บริเวณมุมพระปรางค์ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ โดยขุดตรวจระหว่างรอยเชื่อมของพระปรางค์กับวิหาร และพระปรางค์กับมุขปรางค์ทิศตะวันออก เป็นหลุมยาว ขนาด 1.5 x 7.4 เมตร จากการขุดตรวจพบว่า ฐานวิหารและมุขปรางค์ด้านทิศตะวันออกก่อวางอยู่บนพื้นดิน ซึ่งได้ทำการปรับอัดแน่นด้วยดินเหนียวเป็นชั้นๆ อย่างมั่นคง และทำฐานรากอาคารด้วยการใช้คานคอดินก่อเป็นแนวยาวฝังลงไป ในชั้นดินอัดแน่นรองรับน้ำหนักตัวอาคาร ตามแนวเสาที่รองรับน้ำหนักจากเครื่องหลังคาอีกชั้นหนึ่ง

การก่อคานคอดินฝังลงไป ในชั้นดินอัดแน่น นอกจากเป็นฐานรากอาคารสำหรับรับน้ำหนัก ยังช่วยกันดินที่อัดแน่นภายในกรอบคานคอดินเบะออกอีกด้วย ทำให้ฐานรากและชั้นดินอัดแน่นคงมากขึ้น จากสภาวะน้ำท่วม และการเลื่อนของชั้นดิน

ลักษณะการอัดคานรองรับอาคารด้านในกรอบคานคอดิน และด้านนอกคานคอดินมีความ แตกต่างกัน โดยภายในกรอบคานคอดินอัดแน่นเป็นชั้นๆ ึกว่าการถมอัดคานด้านนอกคานคอดินอย่าง เห็นได้ชัด

รัศมีการถมอัดดินให้แน่นเพื่อก่อสร้างอาคารอยู่ห่างจากฐานอาคารประมาณ 4 - 6 เมตร

การขุดตรวจพบว่า การก่อคานคอดินก่อเป็น 2 แนวขนานกัน โดยแนวด้านนอกฝังลงลึกกว่าคานด้านใน คานด้านในเป็นตัวรับน้ำหนักอาคารจากแนวเสา ส่วนคานด้านนอกเป็นตัวกันดินเลื่อนเบะ ป้องกันการทรุดตัวของดินอัดแน่น

หลุมขุดตรวจที่ 2

บริเวณมุมวิหารน้อยด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีขนาดหลุม 1 x 1.5 เมตร จากการขุดตรวจพบว่า ฐานวิหารน้อยในปัจจุบันสร้างทับอยู่บนฐานอาคารเดิม ซึ่งมีรูปทรงฐานใน ลักษณะเดียวกัน คือ เป็นฐานบัว ลักษณะโค้งคล้ายท้องสำเภา ทำให้วิหารน้อยไม่จำเป็นต้องทำฐานราก เพราะสามารถใช้ฐานอาคารเดิมเป็นฐานรากรับน้ำหนักตัววิหารน้อยได้

ในการสร้างวิหารน้อย ไม่ได้ทำการถมอัดดินให้แน่นอย่างเช่นการสร้างวิหารและมุขปรางค์ แต่ลักษณะดินเป็นดินถมธรรมดา ดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) สามารถแบ่งได้เป็น 2 ชั้น คือ

ชั้นที่ 1 เป็นดินที่ถมปรับพื้นที่ในการสร้างวิหารน้อยในปัจจุบัน และถมกลบฐานอาคารเดิม

ชั้นที่ 2 เป็นดินถมปรับพื้นที่ในการสร้างอาคารเดิมก่อนสร้างวิหารน้อยในปัจจุบัน ลักษณะดินมีเศษอิฐปนอยู่มากกว่าดินชั้นบน

หลุมขุดตรวจที่ 3

บริเวณมุมอุโบสถด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ขนาดหลุม 1 x 1.5 เมตร จากการขุดตรวจพบว่า อุโบสถทำฐานรากฝังลงไป ในดินลึกประมาณ 30 เซนติเมตร โดยไม่ได้ก่อฐานรากฝังลงไป ในดินเช่นการก่อสร้างวิหารหรือวิหารน้อย อาจเนื่องจากการก่อสร้างอุโบสถไม่ได้สร้างทับบนฐานอาคารเดิมหรือไม่ได้ใช้ฐานรากแบบคานคอดิน

การถมปรับพื้นรองรับตัวอาคาร ไม่ได้ถมอัดแน่นอย่างการก่อสร้างวิหารแต่เป็นดินถมธรรมดา ซึ่งลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam) ภายในชั้นดินมีเศษอิฐและเศษกระเบื้องมุงหลังคาชนิดกระเบื้องกบกล้วยปะปนอยู่จำนวนมากคล้ายกับว่านำดินที่มีชิ้นเครื่องหลังคาอาคารพังทลายเอามาถมปรับพื้นที่

บทที่ 4

โบราณวัตถุที่พบจากการดำเนินงาน

ในการขุดแต่งและขุดค้นวัดเชิงท่า ได้พบโบราณวัตถุหลายประเภท อาทิ เศษภาชนะดินเผา เบ้าดินเผา พระพิมพ์ดินเผา ชิ้นส่วนลวดลายปูนปั้น เหริยณ เป็นต้น

การศึกษาโบราณวัตถุที่พบจากการดำเนินงานทางโบราณคดี คณะผู้ศึกษาได้แยกประเภทตามวัสดุที่ใช้ทำวัตถุ ดังนี้

- 4.1 โบราณวัตถุที่ทำด้วยดินเผา
- 4.2 โบราณวัตถุที่ทำด้วยปูนปั้น
- 4.3 โบราณวัตถุที่ทำด้วยโลหะ
- 4.4 โบราณวัตถุที่ทำด้วยหิน

4.1 โบราณวัตถุที่ทำด้วยดินเผา

4.1.1 เศษภาชนะดินเผา แบ่งเป็น

ก. เศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา (earthenware) เป็นชนิดที่พบมากที่สุด เผาด้วยอุณหภูมิ ที่ $1,000^{\circ}\text{C}$ ไม่เกิน $1,200^{\circ}\text{C}$ เนื้อดินมีทั้งเนื้อละเอียดถึงเนื้อหยาบ ชนิดเนื้อละเอียดจะบางกว่าชนิดเนื้อหยาบ ซึ่งมีความหนาแน่น ส่วนผสมในเนื้อดินมีเม็ดทราย บางชิ้นมีเศษหญ้าหรือฟางปะปน สีของเนื้อดินมีทั้งสีส้มแดง สีสนิมสนวล สีน้ำตาล และสีเทาดำ เนื้อในมักมีสองสีหรือที่เรียกว่าสอด้ไล่ดำ เพราะเผาในอุณหภูมิต่ำ จึงสุกไม่ทั่วถึงเนื้อใน

การตกแต่งผิวภาชนะ สำหรับภาชนะแบบผิวเรียบมีการขัดผิวมัน บางชิ้นทำด้วยน้ำดิน(slip) สีแดง และสีดำ ชิ้นที่มีการตกแต่งลวดลายนั้น ใช้วิธีกดพิมพ์หรือตีประทับเป็นลวดลายต่างๆ ได้แก่ ลายเชือกทาบ ลายเส้นเหลี่ยมขนมเปียกปูนได้เส้นฉีกแซก กดลายพื้นปลาชี่เล็กๆ ขูดขีดเป็นลายเส้นขนาน ลักษณะการตกแต่งลวดลายแบบนี้เหมือนกันกับเศษภาชนะดินเผาที่พบที่บ้านวิชาเยนทร์ จ.ลพบุรี มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 22-23 ตรงกับสมัยอยุธยาตอนปลาย (ศิลปากร,กรม,2532,หน้า 68)

การขึ้นรูปภาชนะ มีทั้งขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน และขึ้นรูปด้วยมือโดยใช้อุปกรณ์ช่วย 2 ชิ้นคือ หินคูด (dabber) และไม้เรียบ (paddle) สำหรับแผ่นไม้เรียบที่ใช้เป็นอุปกรณ์ในการช่วยขึ้นรูปภาชนะนั้น ได้มีการแกะลวดลายบนแผ่นไม้ เมื่อตบแผ่นไม้ลงบนผิวภาชนะ จึงปรากฏลวดลายดังกล่าว

ผลการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่เป็นชิ้นส่วนของภาชนะประเภทหม้อก้นกลม ที่เรียกอีกอย่างว่าหม้อทะนนวน มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางโดยเฉลี่ย 20 เซนติเมตร และคงเป็นหม้อที่มีฝาปิด เพราะได้พบชิ้นส่วนของฝาทรงกลมโค้งครึ่งวงกลมจำนวนหลายชิ้นกระจัดกระจายทั่วบริเวณวัด เช่นเดียวกับเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา ชิ้นส่วนของภาชนะอีกแบบหนึ่งที่พบหลายชิ้นกระจัดกระจายทั่ววัดได้แก่ ฐานกรกขนาดเล็กอันเป็นผลิตภัณฑ์จากแหล่งเตาแม่น้ำน้อย จ.สิงห์บุรี อายุการผลิตและการดำเนินกิจการเตาเผาราวพุทธศตวรรษที่ 22-23 (ศิลปากร,กรม,2533,หน้า 99)

ข. เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (stoneware) พบในปริมาณน้อยกว่าเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา เป็นชิ้นส่วนของภาชนะขนาดค่อนข้างใหญ่ประเภทไหทำซ้าง หรือทรงกระดางก้นเรียบ เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 22-34 ซม. เนื้อค่อนข้างหนา เนื้อดินหยาบมีทรายปน เผาในอุณหภูมิไม่ต่ำกว่า $1,200^{\circ}\text{C}$ เนื้อสุกทั่วกัน

สีผิวเป็นสีเทา ขึ้นรูปด้วยเป็นหมุน

การตกแต่งผิวภาชนะ ตกแต่งด้วยการขูดร่องเส้นขนาน กดประทับลายคล้ายเมล็ดข้าว ลายซิกแซก แนวตั้ง ลายสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนต่อเนื่อง ลวดลายเหล่านี้รวมทั้งรูปทรงของภาชนะเหมือนกันกับภาชนะดินเผาที่พบที่แหล่งเตาเผาบ้านบางปูน ต.พิหารแดง อ.เมืองสุพรรณบุรี อายุราวพุทธศตวรรษที่ 19-20 (ศิลปากร, กรม, 2531, หน้า 75)

ค. เศษภาชนะดินเผเคลือบ (ceramic) พบในปริมาณใกล้เคียงกับเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา โดยพบกระจายกระจายทั่วบริเวณวัดเช่นเดียวกัน แบ่งเป็น

- เศษภาชนะเคลือบจากแหล่งเตาภายในประเทศเป็นชิ้นส่วนของภาชนะประเภทชามหรือ ถ้วย ขนาดไม่ใหญ่มากนัก เนื้อดินไม่ค่อยละเอียด ด้านในมีร่องรอยของกึ่งบนน้ำอ้อย เคลือบทั้งด้านนอกและด้านในด้วยน้ำเคลือบสีเขียวไข่กาหรือที่เรียกว่า "เซลาดอน" น้ำเคลือบแตกราน บางชิ้นมีการตกแต่งผิวใต้น้ำเคลือบด้วยการขูดขีดเป็นลายเส้นตรงแบบอิสระ ลายเส้นขนาน ลายสามเหลี่ยมซ้อนกัน

เครื่องถ้วยเซลาดอนนี้จัดว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่ดีที่สุดของแหล่งเตาศรีรัตนาลัย จ.สุโขทัย รู้จักกันทั่วไปในชื่อ "เครื่องถ้วยสังโลกหรือสังคโลก" มีอายุการผลิตและดำเนินการเผาระหว่างพุทธศตวรรษที่ 17-22 (ศิลปากร, กรม, 2533, หน้า 20)

- เศษภาชนะเคลือบจากแหล่งเตาในประเทศจีน เป็นชิ้นส่วนของภาชนะประเภทถ้วย ชาม มีทั้งถ้วยขนาดเล็กแบบถ้วยชา ถ้วยน้ำจิ้ม จนถึงชามขนาดย่อม เป็นเครื่องถ้วยแบบที่เรียกกันว่าเครื่องลายคราม มีเนื้อดินละเอียด สีขาวใส เคลือบทั้งด้านนอกและด้านในด้วยน้ำเคลือบสีขาวอมฟ้า ไม่แตกรานเขียนลวดลายใต้น้ำเคลือบด้วยสีน้ำเงินเป็นลายพันธุ์พฤกษา ลายดอกไม้งานขด ลายมังกร ลายเมฆ ลายกลีบบัว ลายประแจจีน ลายกันหอย ฯลฯ

บริเวณที่มีการตกแต่งลวดลาย มีทั้งลวดด้านนอก ขอบปากด้านใน กันภาชนะทั้งด้านนอกและด้านใน ส่วนใหญ่มีการขีดตราเครื่องหมายการค้าไว้ที่กันภาชนะด้านนอกด้วย เครื่องหมายการค้าดังกล่าวมีทั้งที่เป็นตัวอักษรจีน และที่เป็นตราหรือ logo

เครื่องถ้วยลายครามหรือเครื่องถ้วยเขียนลายสีน้ำเงินใต้เคลือบ เป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญและมีชื่อเสียงของจีนในช่วงพุทธศตวรรษที่ 19-24 ในประเทศไทยพบหลักฐานเครื่องถ้วยลายครามจีนตั้งแต่สมัยราชวงศ์หยวน ราชวงศ์หมิง และราชวงศ์ชิง แต่สำหรับที่วัดเชิงท่า ได้พบเครื่องถ้วยลายครามที่ผลิตในสมัยราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิงเป็นส่วนใหญ่ (เรื่องเดิม, หน้า 65-66)

4.1.2 เศษกระเบื้องมุงหลังคา

เศษกระเบื้องมุงหลังคาที่พบจากการดำเนินงานที่วัดเชิงท่า มีปริมาณมาก ผลจากการศึกษาสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 แบบด้วยกันคือ

แบบที่ 1 กระเบื้องกาบกล้วยหรือกระเบื้องกาบ ประกอบด้วยกระเบื้องตัวผู้และตัวเมีย ลักษณะของกระเบื้องกาบกล้วยตัวผู้เป็นแผ่นกระเบื้องมีความโค้งเกือบครึ่งวงกลม เมื่อมองจากด้านบนดูคล้ายสี่เหลี่ยม คางหมู มีขอเกี่ยวรูปทรงกรวยส่วนปลายเรียวมน ขนาดของกระเบื้องทั้งแผ่นยาวประมาณ 26 ซม. ด้านบนมีความกว้างประมาณ 10 ซม. ด้านล่างกว้างประมาณ 14 ซม. หนาประมาณ 0.8 ซม. เตี้ยยาวประมาณ 8 ซม. น้ำหนักรวมทั้งแผ่นประมาณ 800 กรัม ลักษณะของกระเบื้องกาบกล้วยตัวเมีย เป็นแผ่นเรียบงอปลายด้านข้างทั้งสองข้าง มีเดือรูปทรงสี่เหลี่ยมคางหมูติดที่ปลายข้างหนึ่งทางด้านล่างสำหรับเกี่ยว ขนาดกระเบื้องทั้ง แผ่นยาวประมาณ 25 ซม. กว้างประมาณ 20 ซม. หนา 0.7 ซม. เตี้ยยาวประมาณ 21 ซม. น้ำหนักรวมทั้งแผ่นประมาณ 900 กรัม

กระเบื้องกาบกล้วยนี้พบภายในมุขปรารงค์ทั้ง 4 ด้านและรอบอุโบสถ

แบบที่ 2 กระเบื้องแผ่นเรียบ เป็นกระเบื้องรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ทำเรียบทั้งแผ่น ด้านหัวกระเบื้อง ตัดตรง มีเดือยรูปสี่เหลี่ยมคางหมูด้านล่างยาวประมาณ 2 ซม. สำหรับเกี่ยวระแนงหลังคา ปลายกระเบื้องตัดแหลมเป็นรูปสามเหลี่ยม ขนาดกระเบื้องทั้งแผ่นกว้างประมาณ 12 ซม. ยาวประมาณ 20-25 ซม.หนา 0.7 ซม. กระเบื้องแผ่นเรียบนี้พบมากจากการขุดแต่งวิหารประธานภายนอก

จากการขุดแต่งนอกจากกระเบื้องกาบกล้วยและกระเบื้องแผ่นเรียบแล้ว ยังได้พบกระเบื้องเชิงชายจำนวนหนึ่ง กระเบื้องเชิงชายคือ กระเบื้องทรงสามเหลี่ยมมุมฉาก ปิดทับปลายกระเบื้องทั้งกระเบื้องกาบกล้วยและกระเบื้องแผ่นเรียบ บางครั้งก็เรียกกระเบื้องแบบนี้ว่า "กระเบื้องหน้าอุค" เพราะทำหน้าที่กันนกหรือค้างคาวมุดเข้าไปภายในเพดาน กระเบื้องเชิงชายนี้มักทำลวดลายประดับเพื่อความสวยงาม

กระเบื้องเชิงชายที่พบที่วัดเชิงท่าสามารถแบ่งตามลวดลายประดับได้ 5 แบบดังนี้

แบบที่ 1 ลายเทพนม แบ่งเป็น

1.1 เทพนมประทับในซุ้ม ทรงมงกุฎยอดแหลม ปั้นนาง(เข้มชัด)รูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน มีชายไหวชายแครงด้านละ 4 ชั้น เป็นกระเบื้องเชิงชายของกระเบื้องกาบกล้วย

1.2 เทพนมไม่ทรงปั้นนาง ไม่มีชายไหวชายแครง แต่มีลวดลายเครือเถาวัลย์ออกมาจากด้านข้าง ทรงมงกุฎทรงสูง มีกรรเจียกกร ประทับในซุ้มเช่นเดียวกับแบบที่ 1.1 เป็นกระเบื้องเชิงชายของกระเบื้องกาบกล้วย

1.3 ลักษณะคล้ายกับแบบที่ 1.1 แต่มีชายไหวชายแครงเพียงด้านละ 3 ชั้น เป็นกระเบื้องเชิงชายของกระเบื้องแผ่นเรียบ

1.4 ลักษณะคล้ายกับแบบที่ 1.1 แต่มีชายไหวชายแครงด้านละ 2 ชั้น เป็นกระเบื้องเชิงชายของกระเบื้องกาบกล้วย

แบบที่ 2 กระเบื้องเชิงชายลายกระหนก แบ่งเป็น

2.1 กระหนกลวดลายคล้ายต้นไม้ทรงสูง เป็นกระเบื้องเชิงชายของกระเบื้องแผ่นเรียบ

2.2 กระหนกเปลวทรงพุ่มสูง รูปทรงเป็นสามเหลี่ยมค่อนข้างสูงแหลม เป็นกระเบื้องเชิงชายของกระเบื้องกาบกล้วย

แบบที่ 3 ลายพันธุ์พฤกษา เป็นลายใบไม้มีวน เป็นกระเบื้องเชิงชายของกระเบื้องแผ่นเรียบ

แบบที่ 4 ลายดอกไม้ มีกลีบเป็นสัน เป็นกระเบื้องเชิงชายของกระเบื้องกาบกล้วย

แบบที่ 5 ลายหน้ากาล เป็นกระเบื้องเชิงชายของกระเบื้องกาบกล้วย

4.1.3 ภาชนะดินเผา

พบจากการดำเนินงานทั้งสิ้นจำนวน 10 ใบ เป็นภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา จำนวน 8 ใบ และเครื่องเคลือบจำนวน 2 ใบ

ภาชนะใบที่ 1 (POT#1,SF.#6) พบใน zone N7W21 กริด A1 หรือบริเวณด้านตะวันออกของกุฏิหรือศาลาขาว เป็นภาชนะเนื้อดินธรรมดา (earthenware) รูปทรงแป้นเตี้ย ขอบปากตั้งตรง ขึ้นรูปด้วยมือ มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางปาก 11.5 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางส่วนก้น 9 ซม. สูง 2.4 ซม. เป็นภาชนะแบบที่เรียกว่าหม้อตาล สภาพสมบูรณ์

ภาชนะใบที่ 2 (POT#2,SF.#9) พบใน zone N8W22 กริด C7 หรือบริเวณที่ว่างระหว่างอุโบสถกับกำแพงแก้วด้านตะวันตก เป็นภาชนะทรงกลมขนาดเล็กแบบที่เรียกว่า เต้าปูนดินเผา ขึ้นรูปด้วยมือ ตกแต่งผิวด้านนอก ด้วยการกดประทับลายเชือกทาบ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 6.5 ซม. สูง 6 ซม. สภาพชำรุด ส่วน ปากแตกหัก จากการขุดแต่ง

ที่บ้านวิชาเยนทร์ จ.ลพบุรี เมื่อพ.ศ.2530 ก็ได้พบเต้าปูนแบบนี้ด้วยหลายใบ อายุราวพุทธศตวรรษที่ 19-23)

ภาชนะใบที่ 3 (POT#3,SF.#10) พบใน zone N8W22 กริด D4 หรือบริเวณมุขปรางค์ทิศตะวันตก ด้านนอก เป็นภาชนะทรงกลมขนาดเล็กแบบที่เรียกว่าเต้าปูนเช่นเดียวกับ POT#2 ขึ้นรูปด้วยมือ ตกแต่งผิวด้วยการกดประทับด้วยเชือก ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 8 ซม. สูง 6 ซม. สภาพสมบูรณ์

ภาชนะใบที่ 4 (POT#4,SF.#11) พบใน zone N8W22 กริด H1 หรือบริเวณติดกับกำแพงแก้วด้านเหนือ เป็นหม้อก้นกลมแบบที่เรียกว่า "หม้อทะนง" ปากบาน แต่ส่วนปากแตกหักเหลือแต่ส่วนคอตกแต่งผิวด้วยการกดประทับ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางส่วนคอ 9.5 ซม. ส่วนก้น 15 ซม. สูง 15 ซม.

ภาชนะใบที่ 5 (POT#5,SF.#12) พบใน zone N8W21 กริด H6 เป็นภาชนะแบบหม้อตาลทรงเป็นก้นกลม ตกแต่งลายตีประทับที่ผิวด้านนอก ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 15 ซม. สูง 9 ซม. สภาพสมบูรณ์

ภาชนะใบที่ 6 (POT#6,SF.#13) พบใน zone N8W22 กริด G7 หม้อก้นกลม(?) สภาพชำรุด ส่วนก้นแตกหัก ตกแต่งผิวด้วยการกดประทับ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางส่วนปาก 19 ซม. ลำตัว 36 ซม. สูง 20 ซม. เนื้อหนา 1 ซม.

ภาชนะใบที่ 7 (POT#7,SF.#27) พบในหลุมขุดทดสอบที่ 2 ระดับ 380 cm.dt. หรือในชั้นดินที่ 4 เป็นภาชนะทรงกลม ปากบาน ตกแต่งด้วยการกดประทับที่บ่าภาชนะ สภาพชำรุด ส่วนปากแตกหัก ส่วนลำตัวมีรอยร้าว ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางปาก 13 ซม. ลำตัว 16 ซม. สูง 22 ซม.

ภาชนะใบที่ 8 (POT#8,SF.#28) พบใน zone N8W22 กริด B4 เป็นภาชนะทรงกลม คอตั้งปากบาน ผิวเรียบ ชำรุดที่ส่วนปากและส่วนก้นภาชนะ เส้นผ่าศูนย์กลางปาก 11 ซม. ลำตัว 19 ซม. สูง 12 ซม.

ภาชนะใบที่ 9 (SF.#1) พบใน zone N8W22 กริด F5 เป็นถ้วยเคลือบสีขาวใสขนาดเล็กมาก เส้นผ่าศูนย์กลางปาก 4.5 ซม. ก้น 2 ซม. สูง 3 ซม. สภาพสมบูรณ์

ภาชนะใบที่ 10 (SF.#26) พบในหลุมขุดทดสอบที่ 1 ระดับ 180-190 cm.dt. หรือในชั้นดินที่ 4 เป็น ถ้วยเคลือบสีขาวขุ่น ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางปาก 3.4 ซม. ก้น 1.7 ซม. สูง 1.7 ซม. สภาพสมบูรณ์

4.1.4 เชิงเทียน/ประทีปดินเผา

ลักษณะคล้ายพานแต่ทรงสูงและเพรียวมากกว่า ขึ้นรูปด้วยเป็นหมุน พบมาจากการขุดแต่งรอบอุโบสถ

4.1.5 เบี้ยดินเผา

พบร่วมกับเศษภาชนะดินเผาซึ่งกระจัดกระจายทั่วบริเวณวัด รูปร่างกลมทำจากชิ้นส่วนกระเบื้องมุงหลังคาและเศษภาชนะดินเผาเนื้อเครื่องดิน แต่มีชิ้นหนึ่งทำจากเครื่องเคลือบจีน

4.1.6 เบ้าหลอมโลหะ

พบมากบริเวณศาลาการเปรียญและกุฏิ เป็นเบ้าดินเผาเนื้อหยาบมาก รูปทรง คล้ายกับตะคันดินเผา แต่มีเศษตะกรันของโลหะติดที่ก้นเบ้า สำหรับเบ้าหลอมโลหะนี้พบในชั้นดินที่เป็นชั้นดินถมเพื่อยกระดับพื้นวัดให้สูงขึ้นหน้าท่วมในหน้าน้ำ จากการสอบถามเจ้าอาวาสวัดเชิงท่าได้ความว่า สิ่ง ชื้อดินถมจากผู้รับเหมาซึ่งนำดินจากที่ใดไม่ทราบมาถมให้ ดังนั้นเบ้าหลอมที่พบนี้จึงเป็นวัตถุที่นำมาจากสถานที่อื่น

4.1.7 ลูกกระสุนดินเผา

พบเพียง 3 ชิ้น ใน zone N7W20 หรือบริเวณใกล้กับศาลาการเปรียญ จำนวน 1 ชิ้น สภาพชำรุด ใน zone N7W22 บริเวณใกล้กับกำแพงแก้วด้านเหนือจำนวน 1 ชิ้น สภาพชำรุด และ zone N8W22 บริเวณกำแพงแก้วด้านตะวันออก

4.1.8 พระพิมพ์ดินเผา

พบจำนวนหนึ่งบริเวณมุขปรางค์ทั้ง 4 ด้าน เป็นพระพิมพ์แบบที่เรียกกันว่าพระโคนสมอการ สร้างพระพิมพ์ดินเผาเชื่อว่าน่าจะเกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศอินเดีย ราวพุทธศตวรรษที่ 6-7 จัดทำขึ้นเพื่อเป็นของที่ระลึก ณ สังเวชนียสถานทั้ง 8 แห่งสำหรับแจกหรือจำหน่ายแก่ผู้ไปสักการบูชา (ศิลปากร, กรม, 2532, หน้า 13)

พระพิมพ์ดินเผาหรือพระโคนสมอนี้ นิยมทำกันมากในสมัยอยุธยาตอนปลาย สืบเนื่องมาจนถึง สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยทำปางมารวิชัยประทับในพลับพลาและเรือนแก้วหรือวิมาน พระพิมพ์ปางไสยาสน์ พระพิมพ์ทรงเครื่องปางประทานอภัยในซุ้มเรือนแก้ว เป็นต้น บางชิ้นมีการลงรักปิดทอง(เรื่องเดิม, หน้า 49)

4.2 โบราณวัตถุประเภทปูนปั้น

4.2.1 ประติมากรรมปูนปั้นพบจำนวน 2 ชิ้น คือ พระพักตร์พระพุทธรูป และบุคคลประดับลวดลาย พระพักตร์พระพุทธรูปปูนปั้น (SF.#16) พบภายในมุขปรางค์ตะวันตก สภาพชำรุดเหลือเพียงส่วนล่างของพระนาสิก พระโอษฐ์และพระหนุ

บุคคลประดับลวดลาย (SF.#15) พบภายในมุขปรางค์ตะวันตก สภาพชำรุดส่วนศีรษะแขนข้างขวา และขาข้างซ้ายหักหาย บุคคลอยู่ในท่าเหาะ อารมณ์ที่สวมนใส่ส่วนบนแกะเป็นลายวงกลมกันหอยแบบที่เรียกว่าลายลม ส่วนล่างหรือผ้าห่มเป็นลายประจายาม ตรงกลางมีชายผ้าห้อย แขนข้างที่เหลือสวมเครื่องประดับได้แก่ พาทูร์ดหรือกำไลต้นแขน และกำไลข้อมือ

4.2.2 ลวดลายปูนปั้น พบทั้งส่วนที่เป็นปลายกรอบซุ้มหน้าบัน และลวดลายประดับส่วนอื่นๆ พบในมุขปรางค์ตะวันตก ลวดลายหลักเป็นลายกระหนก

กระหนกที่วัดเชิงท่าเป็นกระหนกแบบเรียบ ไม่มีลวดลายวิจิตรพิสดารมากนักเมื่อเทียบกับกระหนกที่วัดอื่นๆ จึงเชื่อว่าเป็นงานฝีมือช่างชั้นรอง ลักษณะของกระหนกเป็นแบบกระหนกสามตัว ประกอบด้วย กระหนกตัวเหาะ กระหนกตัวประทับ และกระหนกตัวยอ รวมกันในเค้าของรูปสามเหลี่ยม เพิ่มครีบกะหนกปิดด้านหลังเพื่อความสวยงาม

4.3 โบราณวัตถุที่ทำด้วยโลหะ

4.3.1 พระพุทธรูปและชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด พบมากภายในมุขปรางค์ และวิหารประธาน เป็นพระพุทธรูปขนาดเล็ก หน้าตักกว้างประมาณ 5-15 ซม. บางองค์มีร่องรอยการลงรักปิดทอง แบ่งออกได้เป็น

ก. พระพุทธรูปทรงเครื่อง ส่วนใหญ่เป็นปางสมาธิ มีปางมารวิชัยบ้างแต่น้อยมาก พบทั้งทรงเครื่องน้อยและทรงเครื่องใหญ่ ประทับนั่งบนฐานโค้งแอ่นกลางคล้ายฐานพระพุทธรูปในศิลปะอู่ทอง บางครั้งฐานซ้อนกันถึงสองชั้นแล้วจึงจำลองลวดลายรูปสามเหลี่ยม 2-3 ช่อง พระพักตร์ของพระพุทธรูปมีลักษณะคล้ายพระพักตร์พระพุทธรูปประธานในพระอุโบสถวัดหน้าพระเมรุ และพระพุทธรูปทรงเครื่องใหญ่ในเมรุทิศ เปรตมณเฑียรธรรม วัดชัยวัฒนาราม เครื่องทรงพระเศียรเป็นมงกุฎยอดแหลมมีทั้งชั้นเดียว สองชั้น และสามชั้น มีกรรเจียกจร

ข. พระพุทธรูปไม่ทรงเครื่อง พบปะปนกับพระพุทธรูปทรงเครื่อง และมีขนาดใกล้เคียงกัน มีทั้งปางสมาธิและปางมารวิชัย ครองจีวรห่มเฉียง จีวรเรียบไม่มีริ้ว บางองค์ชายสังฆาฏิตัดตรงยาวจรดพระนาภี บาง องค์มีชายสังฆาฏิเชิวยตะขาบ พระพักตร์พระพุทธรูปบางองค์เป็นรูปไข่ เม็ดพระศกขนาดเล็กมนคล้ายเม็ดสาครผ่าซีก บางองค์มีเม็ดพระศกคล้ายหนามขนุน และมีไรพระศก บางองค์มีรัศมีรูปดอกบัวตูม (ดอกพุดตูม) บางองค์มีรัศมีเป็นเปลว พระพุทธรูปบางองค์ทำพระถันเป็นเม็ดขนุนเด่นชัด และโดยมากแล้วมีการจำลองฐาน

เป็นรูปสามเหลี่ยมคล้ายฐานสิงห์ หรือฐานแอ่นโค้งแบบอุ้งทอง

พระพุทธรูปแบบนี้ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า พระชัยนิยมทำกันมากในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช วัตถุประสงค์ในการสร้างก็เพื่ออุทิศส่วนกุศลหรือแก้บน วัสดุที่ใช้ในการสร้างพระชัยนี้ นอกจากสำริดแล้วก็อาจ สลักด้วยไม้ หรือปั้นดินแล้วเผา จากนั้นหุ้มด้วยแผ่นเงินหรือแผ่นทอง แล้วจึงนำไปบรรจุไว้ในเจดีย์ หรือ ศาสนสถานอื่นๆ ความเชื่อนี้สืบเนื่องมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ (ศิลปากร,กรม,2532,หน้า 49)

ที่ฝาผนังภายในวิหารพระพุทธไตรรัตน์ยอก วัดพนัญเชิง มีการเจาะซุ้มขนาดเล็กเรียงรายกันจำนวนมาก สำหรับประดิษฐานพระพุทธรูปทรงเครื่องสำริดขนาดเดียวกับที่พบจากการขุดแต่งที่วัดเชิงท่า และที่วัด อื่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงน่าจะเป็นไปได้ว่าเดิมพระพุทธรูปสำริดที่ขุดพบนี้เคยประดิษฐานในวิหาร และมุขปรangkเช่นเดียวกับที่วัดพนัญเชิง หรืออาจบรรจุไว้ในเจดีย์หรือฐานชุกชี แล้วกระจัดกระจายออกมา เมื่อโบราณสถานต่างๆ ถูกลักลอบขุด

4.3.2 ฐานพระพุทธรูปสำริด พบจำนวน 3 ชิ้นได้แก่

ชิ้นที่ 1 (SF.#5) ใน zone N7W21 กริด J10 เป็นฐานหกเหลี่ยมชนิดฐานปัทม์ หรือฐานบัวคว่ำ หายด้านบนมีร่องสำหรับเสียบเศียรพระพุทธรูป สภาพชำรุด ขนาดสูง 10 ซม.

ชิ้นที่ 2 (SF.#23) ใน zone N8W22 กริด F2 เป็นฐานเขียงรองรับชุดฐานสิงห์ 1 ชั้นย่อมุม เนื้อฐาน สิงห์เป็นชั้นกลีบบัวหน้ากระดานรองรับองค์พระพุทธรูป สภาพชำรุด ขนาดกว้าง 18 ซม. สูง 20 ซม.

ฐานพระพุทธรูปชิ้นนี้มีการประดับตกแต่งลวดลายสวยงามมาก เนื้อฐานเขียงได้ชั้นขาสิงห์ ประดับกระจังตาอ้อยสองแถว แถวล่างกระจังเล็กกว่าแถบบน ขาสิงห์ประดับกาบขาเป็นแบบกระจังซ้อนกัน 4 ชั้น บัวหลังสิงห์เข็ดมูมแหลมประดับแถวกระจังตาอ้อยอีกสองแถว บัวหลังสิงห์นี้เมื่อเข็ดมูมขึ้นทำให้ชั้น ฐานแอ่นโค้งเป็นท้องสำเภา ต่อจากฐานสิงห์เป็นท้องไม้ และกลีบบัวหรือบัวกลุ่ม ลักษณะกลีบบัวเป็นแบบ กลีบยาว ปลายกลีบกลมมน ไม่มีลวดลายภายในกลีบ ระหว่างกลีบมีกลีบแหลมแทรก โคนกลีบมีกลีบเล็ก แทรกประดับ เนื้อกลีบบัวเป็นหน้ากระดานประดับดอกไม้หกกกลีบดอกเดี่ยวเป็นระยะ เนื้อหน้ากระดาน เป็นแถวกระจังตาอ้อยอีกหนึ่งแถวก่อนถึงองค์พระพุทธรูป

ลักษณะของฐานที่แอ่นโค้งเป็นท้องสำเภา นั้น ทำให้สันนิษฐานว่า ฐานพระพุทธรูปชิ้นนี้คงเป็น ของที่สร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนปลาย

ชิ้นที่ 3 (SF.#35) พบในมุขปรangkตะวันออก เป็นฐานบัวประดับกระจก สภาพสมบูรณ์ ขนาดหน้า ตกพระพุทธรูปประมาณ 80 ซม.

4.3.3 เงินเหรียญ แบ่งออกตามชนิดของเหรียญได้ดังนี้

ก. เหรียญอึเปะหรือเงินเถียน พบใน zone N7W22 กริด C10 zone N8W21 กริด A3 และ E2 zone N8W22 กริด A6 C7 และ H3 สภาพมีทั้งสมบูรณ์และชำรุด

เงินอึเปะหรือเงินเถียน เป็นเงินตราของจีนชนิดหนึ่ง มักทำด้วยสำริด ลักษณะบางกลม เส้นผ่า ศูนย์กลางประมาณ 2.5 ซม. ตรงกลางเจาะรูสี่เหลี่ยมจัตุรัสกว้างด้านละประมาณ 0.6 ซม. สำหรับร้อยเข้าด้วยกัน หน้าเหรียญด้านหนึ่งเรียบ อีกด้านหนึ่งมีตัวอักษรจีน 4 ตัว บอกชื่อปีรัชกาลของพระเจ้าแผ่นดินจีนและ สกุลเงินที่ใช้ (เขมชาติ เทพไชย,พ.ศ.2529,หน้า 692-693)

ข. เหรียญสตางค์รูป พบจำนวน 2 เหรียญจากการขุดแต่งใน zone N7W22 กริด H10 และ zone N8 W22 กริด F8 สภาพของเหรียญมีสนิมจับเขรอะจนไม่สามารถบอกลวดลายหรือตัวหนังสือบนหน้าเหรียญได้

ค. เหรียญตึบูกอัฐ พบใน zone N7W21 กริด J4 zone N8W21 กริด H2 เหรียญตึบูกอัฐเป็นเงินที่ทำ

ขึ้นและประกาศใช้เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ.2405 ตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยจัดทำขึ้นสองราคาคือ อัฐและโสฬส หน้าเหรียญด้านหนึ่งมีตรารูปพระมหาพิชัยมงกุฎขนาดข้างด้วยจักรมี กิ่งไม้แทรก หน้าเหรียญอีกด้านหนึ่งเป็นรูปจักร กลางใจจักรมีรูปช้างประจำแผ่นดิน มีอักษรไทยบอกราคาเทียบ กับเฟื้องอยู่ด้านบน เลขและอักษรโรมันบอกราคาเทียบกับเฟื้องขนาดสองข้าง และอักษรจีนบอกราคาเทียบกับเฟื้องอยู่เบื้องล่าง (กองกษาปณ์ กรมธนารักษ์, 2520, หน้า 84) ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3 ซม. สภาพค่อนข้างสมบูรณ์ ชำรุดเล็กน้อย

ง. เหรียญทองแดงตรา จปร. พบใน zone N7W21 กริด J3 ราคาโสฬส zone N7W22 กริด G8 และ zone N8W22 กริด H3 ราคาอัฐ

เหรียญชนิดนี้เป็นเหรียญทองแดงที่สั่งทำจากโรงงานกษาปณ์เบอร์มิงแฮม ประเทศอังกฤษ รัฐบาลได้ออกประกาศใช้เมื่อวันที่ 14 เมษายน พ.ศ.2418 ตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มี 3 ชนิดราคาคือ เสี้ยว อัฐ และโสฬส หน้าเหรียญด้านหนึ่งมีตราพระปรมาภิไธยย่อ จปร. เหนือตัว จ.เป็นตราจุลจอมเกล้า มีตัวหนังสือว่า "กรุงสยาม รัชกาลที่ ๕" อีกด้านหนึ่งมีพวงมาลัยช่อใบชัยพฤกษ์รอบวง ภายในมีตัวอักษรระบุราคาชื่อ "เสี้ยว ๔ อันเป็นเฟื้อง", อัฐ ๘ อันเป็นเฟื้อง" และ "โสฬส ๑๖ อันเป็นเฟื้อง" ข้างใต้มีตัวเลขระบุจุลศักราช ๑๒๓๖ (เรื่องเดิม, หน้า 92-93)

เหรียญราคาอัฐมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.5 ซม. และเหรียญราคาโสฬสมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2 ซม.

จ. เหรียญทองแดงตราพระรูป จศ.๑๒๔๕ พบใน zone N7W21 กริด A3,8 และ zone N7W22 กริด D8 เป็นเหรียญราคา 1 อัฐ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.5 ซม. และเหรียญราคาโสฬส เส้นผ่าศูนย์กลาง 2 ซม.

เหรียญชนิดนี้เริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2430 มีทั้งหมดสามชนิดราคาชื่อ เสี้ยว อัฐ และโสฬส หน้าเหรียญด้านหนึ่งเป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ มีอักษรโดยรอบว่า "จุฬาลง กรมป.ร. พระจุลจอมเกล้าเจ้ากรุงสยาม" อีกหน้าหนึ่งตรงกลางเป็นรูปพระสยามเทวาธิราชถือพระแสงธาร พระกรนั่งบนโล่วางบนแท่น ในโล่กั้น 3 ห้อง ห้องบนเป็นรูปช้างสามเศียร ห้องล่างขวาเป็นรูปช้างยืน ห้องล่างซ้ายเป็นรูปกริชไขว้กันสองเล่ม โดยรอบเป็นอักษรบอกราคาชื่อ เสี้ยว หนึ่งอัฐ และหนึ่งโสฬส ข้างใต้มีตัวเลขระบุปีที่สร้างเป็นร.ศ. เช่น ๑๑๘ สร้างในป.ร.ศ.๑๑๘ เป็นต้น (เรื่องเดิม, หน้า 101-102)

ที่วัดเชิงท่าพบเหรียญชนิดนี้ระบุร.ศ.๑๑๕ เหรียญหนึ่ง และร.ศ.๑๑๘ อีกเหรียญหนึ่ง เป็นเหรียญราคาอัฐ ส่วนเหรียญราคาโสฬสนิยมจับเชรอะจนไม่สามารถมองเห็นลวดลายด้านพระสยามเทวาธิราชได้

4.3.4 เหล็กยึดเครื่องไม้หรือเกี่ยวกระเบื้องมุงหลังคา (?) ลักษณะเป็นแท่งปลายแหลม บางชิ้นงอปลายทั้งสองข้าง บางชิ้นงอปลายข้างเดียว และบางชิ้นก็เป็นแท่งตรง ทั้งหมดมีหน้าตัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีหลายขนาดตั้งแต่ 5 ซม.-21 ซม. ทุกชิ้นมีสนิมเกาะจับ

เหล็กชนิดนี้พบได้ทั่วไปในโบราณสถานตามต่างๆ ทั้งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัด อื่น อาทิ วัดมหาสมณ วัดธรรมิกราช จ.พระนครศรีอยุธยา วัดปรางค์ก่ จ.ลำปาง วัดเจดีย์เหลี่ยม จ.เชียงใหม่ เป็นต้น

เหล็กชนิดนี้อาจเป็นของที่เรียกกันว่า "ตะปูตะปลิง" ซึ่งมีขายกันแถบป่าไผ่ ป่าเหล็ก ในเกาะเมืองตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์กล่าวว่า ตะปูตะปลิงทำขึ้นแถบบ้านท่าโหล่ง แขวงทุ่งแก้ว ทางฝั่งตะวันออกของคลองสระบัวทางด้านเหนือของเกาะเมือง (สุรศักดิ์ก่อสร้าง, หจก., 2537, หน้า 14-15)

4.4 โบราณวัตถุประเภทอื่น

ได้แก่ หอยเบี้ยหรือเบี้ยจัน ซึ่งพบจำนวนหนึ่งกระจัดกระจายทั่ววัด หอยชนิดนี้ใช้เป็นเงินปลีกที่มีราคาเท่ากันหมดทุกชนิดและขนาด มีหลักฐานว่าใช้กันมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเรื่อยมาถึงสมัยกรุงศรีอยุธยา

และสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เพิ่งมาประกาศเลิกใช้เมื่อพ.ศ.2405 ตรงกับสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ นี้เอง (กองกษาปณ์ กรมธนารักษ์, 2520, หน้า174)

การศึกษาโบราณวัตถุกับชั้นดิน

หลุมขุดทดสอบที่ 1 สามารถแบ่งชั้นดินได้ 6 ชั้น แต่ละชั้นมีสาระสำคัญดังนี้

ชั้นดินที่ 1,2 และ 3 เป็นชั้นดินที่เกิดจากการถมปรับพื้นที่วัดให้สูงขึ้นเพื่อหนีน้ำท่วม โดยนำดินมาจากที่อื่น ทั้งสามชั้นมีความหนาโดยรวมประมาณ 1.80 เมตร

ชั้นดินที่ 4 และ 5 จัดเป็นชั้นดินก่อนที่จะมีการถมปรับพื้นที่เพื่อหนีน้ำท่วม โดยพิจารณาจากเศษกระเบื้องมุงหลังคาที่พบในชั้นนี้ มีลักษณะเดียวกันกับกระเบื้องมุงหลังคาภูมิที่ยังคงมีอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งยังได้พบเศษภาชนะเคลือบที่มีลวดลายคล้ายกันกับของที่มีใช้กันอยู่ทั่วไปในปัจจุบัน

ชั้นดินที่ 6 ที่ระดับ 250-260 cm.dt. จัดเป็นชั้นที่มีการประกอบกิจกรรมของมนุษย์ในอดีต วัตถุหลักฐานที่พบได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา ซึ่งมีรูปแบบเดียวกันกับกระเบื้องที่มุงหลังคาภูมิที่เห็นกันในปัจจุบัน เศษภาชนะดินเผา นอกจากนี้ยังได้พบเหรียญดินกฐ ซึ่งเงินเหรียญที่ใช้กันในสมัยรัชกาลที่ 4 อีกด้วย จึงสันนิษฐานว่าชั้นดินนี้ไม่น่าจะเก่าไปกว่าสมัยรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

ชั้นดินที่ 7 ระดับ 250-370 cm.dt. จัดเป็นชั้นที่มีการก่อสร้างภูมิ เพราะได้พบเศษอิฐอัดแน่นเป็นพื้นรองรับน้ำหนักจากฐานอาคาร

ชั้นดินที่ 8 ที่ระดับ 370-390 cm.dt. ได้พบเศษอิฐหักอัดตัวกันเป็นชั้นหนาประมาณ 20 ซม. เชื่อว่าน่าจะเป็นชั้นการก่อสร้างอาคารเช่นเดียวกับชั้นดินที่ 7 โดยการนำอิฐมารองพื้นก่อนการถมอัดด้วยดิน (ที่พบในชั้นดินที่ 7) เพราะถัดจากชั้นอิฐลงไปเป็นดินเหนียว มีความชื้นสูง ยุบตัวง่าย เป็นลักษณะดินที่เกิดจากการพัดพาตะกอนจากแม่น้ำมาทับถมกัน ดังนั้นก่อนที่จะมีการก่อสร้างอาคารใดๆก็ตาม จึงต้องมีการถมปรับพื้นที่ให้แน่นด้วยวัสดุที่หาได้ง่าย อาทิ เศษอิฐหัก เป็นต้น ก่อนทุกครั้ง เพื่อเป็นฐานรากของอาคาร

ผลการศึกษาหลุมขุดทดสอบที่ 1 สามารถแบ่งชั้นกิจกรรมได้ 4 ชั้นคือ

ชั้นกิจกรรมที่ 1 หรือชั้นดินที่ 7 และ 8 หรือที่ระดับ 260-390 cm.dt. เป็นชั้นที่มีการก่อสร้างอาคาร กำหนดอายุในสมัยรัตนโกสินทร์ ราวรัชกาลที่ 4 สอดคล้องกับหลักฐานที่พบ ได้แก่ เหรียญดินกฐตลอดจนหลักฐานที่เป็นเอกสารกล่าวว่า ศาลาการเปรียญและภูมิสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์โดย ทบพิเศษวพระนครศรีอยุธยา

ชั้นกิจกรรมที่ 2 หรือชั้นดินที่ 6 ที่ระดับ 250-260 cm.dt. จัดเป็นชั้นกิจกรรมร่วมสมัยหรือใช้ประโยชน์ร่วมกับภูมิ มีความต่อเนื่องกับชั้นกิจกรรมที่ 1

ชั้นกิจกรรมที่ 3 หรือชั้นดินที่ 4 และ 5 ที่ระดับ 175-250 cm.dt. จัดเป็นชั้นปัจจุบันก่อนที่จะมีการถมดินปรับพื้นที่วัดให้สูงขึ้นเพื่อป้องกันน้ำท่วมในหน้าน้ำ

ชั้นกิจกรรมที่ 4 จัดเป็นชั้นที่เกิดจากการถมปรับพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วม และเป็นชั้นปัจจุบัน อย่างแท้จริง

โบราณวัตถุที่พบจากการขุดทดสอบมีน้อยมาก ส่วนใหญ่เป็นเศษกระเบื้องมุงหลังคาและเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา ที่น่าจะมีอายุร่วมสมัยกับภูมิ คือสมัยรัตนโกสินทร์นี้เอง

หลุมขุดทดสอบที่ 2 สามารถแบ่งชั้นดินได้ 4 ชั้นคือ

ชั้นดินที่ 1 และ 2 ที่ระดับผิวดิน-190 cm.dt. จัดเป็นชั้นที่เกิดจากการถมพื้นที่ให้สูงขึ้นเพื่อป้องกันน้ำท่วม โบราณวัตถุที่พบจึงเป็นโบราณวัตถุที่ถูกนำมาจากที่อื่น โดยติดมากับดินที่นำมาถมพื้นที่วัด วัตถุที่พบเหล่านี้ได้แก่ เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง และเศษภาชนะเคลือบ

ชั้นดินที่ 3 ที่ระดับ 190-210 cm.dt. จัดเป็นชั้นก่อนการถมปรับพื้นที่วัด และอยู่ระดับเดียวกับพื้นได้
 ฐานศาลาการเปรียญ ชั้นดินนี้จากการขุดทดสอบพบว่าเป็นชั้นที่ถูกบกรวนจากสภาวะน้ำท่วมขัง ที่พัดพาวัตถุ
 หลักฐานต่างๆมาทับถมปะปนกันทั้งสิ่งของปัจจุบันและโบราณวัตถุ อาทิ เชือกฟาง ทุ่งพลาสติก เหรียญบาท
 เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเครื่องลายคราม เป็นต้น

ชั้นดินที่ 4 ที่ระดับ 210-390 cm.dt. ในชั้นนี้สามารถแบ่งได้เป็นสามช่วงคือ ช่วงบนที่ระดับ 210-
 230 cm.dt. จัดเป็นช่วงที่มีการประกอบกิจกรรมร่วมกับสมัยศาลาการเปรียญ ช่วงกลางที่ระดับ 230-350 cm.dt.
 จัดเป็นชั้นที่มีการถมอัดดินเพื่อสร้างอาคารศาลาการเปรียญ โดยได้พบชั้นเศษอิฐอัดตัวแน่นที่ระดับ 300-330
 cm.dt. (ชั้น 4a) และช่วงสุดท้ายที่ระดับ 350 cm.dt. ลงไป จัดเป็นชั้นที่เกิดจากการทับถมของตะกอนแม่น้ำ
 ก่อนการก่อสร้างศาลาการเปรียญ

ในการแบ่งช่วงชั้นดินนี้ คณะผู้ศึกษาได้พิจารณาจากชั้นดินในหลุมขุดทดสอบที่ 1 เป็นเกณฑ์
ผลการศึกษาชั้นดินของหลุมขุดทดสอบที่ 2 สามารถแบ่งชั้นกิจกรรมได้ 4 ชั้นดังนี้

ชั้นกิจกรรมที่ 1 เป็นชั้นที่เกิดจากการก่อสร้างศาลาการเปรียญ ไม่พบโบราณวัตถุที่สามารถนำมาใช้
 กำหนดอายุสมัยได้ นอกจากเศษอิฐ อยู่ที่ระดับประมาณ 230-350 cm.dt. หรือชั้นดินที่ 4

ชั้นกิจกรรมที่ 2 เป็นชั้นที่มีการใช้ประโยชน์ร่วมกับอาคารศาลาการเปรียญ โบราณวัตถุที่พบได้แก่เศษ
 ภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา และเศษกระเบื้องมุงหลังคา อยู่ที่ระดับประมาณ 210-230 cm.dt. หรือชั้นดินที่ 4 ช่วงบน

ชั้นกิจกรรมที่ 3 เป็นชั้นดินก่อนการถมปรับพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วม อยู่ที่ระดับประมาณ 190-
 210 cm.dt. หรือชั้นดินที่ 3

ชั้นกิจกรรมที่ 4 เป็นชั้นที่เกิดจากการถมปรับพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วม อยู่ที่ระดับผิวดิน-190 cm.dt.
 หรือชั้นดินที่ 1-2

หลุมขุดทดสอบที่ 3 สามารถแบ่งชั้นดินออกได้ 6 ชั้นคือ

ชั้นดินที่ 1 และ 2 ที่ระดับผิวดิน-160 cm.dt. จัดเป็นดินปัจจุบันที่เกิดจากการคูทรายจากแม่น้ำลพบุรี
 หรือคลองเมืองด้านหน้าวัด(ทิศใต้)ขึ้นมามากพื้นที่ภายในวัดให้สูงขึ้นเพื่อป้องกันน้ำท่วม โบราณวัตถุที่พบใน
 ชั้นนี้จึงเป็นของที่ติดมากับทรายจากลำน้ำ มีปะปนกันทั้งสิ่งของปัจจุบันกับโบราณวัตถุ

ชั้นดินที่ 3 ที่ระดับ 160-190 cm.dt. จัดเป็นชั้นกิจกรรมก่อนการตั้งรกรากวัดเชิงท่า โบราณวัตถุที่พบ
 ได้แก่ เศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา เศษกระเบื้องดินเผา และเศษเครื่องถ้วยจีนที่เป็นเครื่องลายคราม
 ทำในสมัยราชวงศ์ซ่ง

ชั้นดินที่ 4 และ 5 ที่ระดับ 190-370 cm.dt. เป็นชั้นที่เกิดจากการถมอัดพื้นที่สำหรับสร้างวัด โบราณ-
 วัตถุที่พบได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคาชนิดแผ่นเรียบ เศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา เศษภาชนะดินเผา
 เนื้อแกร่งซึ่งมีรูปทรงของภาชนะและลวดลายเหมือนกันกับที่พบที่แหล่งเตาบ้านบางปูน จ.สุพรรณบุรี ได้แก่
 ชิ้นส่วนของไหเท้าช้าง เศษภาชนะที่มีการตกแต่งผิวด้วยการกดลายประทับรูปกลีบบัว เป็นต้น นอกจากนี้ยัง
 ได้พบเศษเครื่องเคลือบลายครามของจีนที่ผลิตขึ้นในสมัยราชวงศ์ซ่งอีกจำนวนเล็กน้อย

ชั้นดินที่ 6 ที่ระดับ 370 cm.dt. ลงไป เป็นชั้นที่เกิดจากการทับถมของตะกอนแม่น้ำ โบราณวัตถุที่
 พบได้แก่ เศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง และเศษเครื่องเคลือบลายครามของจีน

ผลการศึกษาชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 3 สามารถแบ่งชั้นกิจกรรมได้ดังนี้

ชั้นกิจกรรมที่ 1 หรือชั้นดินที่ 4-5 ซึ่งเป็นชั้นดินถมอัดเพื่อสร้างวัด

ชั้นกิจกรรมที่ 2 หรือชั้นดินที่ 3 เป็นชั้นกิจกรรมของวัดเชิงท่าก่อนถูกทิ้งร้าง

ชั้นกิจกรรมที่ 3 หรือชั้นดินที่ 1 และ 2 เป็นชั้นดินปัจจุบัน

หลุมขุดทดสอบที่ 4 สามารถแบ่งชั้นดินได้ 7 ชั้นคือ

ชั้นดินที่ 1 ที่ระดับผิวดิน-130 cm.dt. จัดเป็นชั้นดินปัจจุบัน

ชั้นดินที่ 2 ที่ระดับ 130-150 cm.dt. น่าจะเป็นชั้นที่มีกิจกรรมร่วมกันกับมุขปรางค์เหนือและตะวันตก เพราะได้พบโบราณวัตถุจำนวนหนึ่ง ได้แก่ เศษกระเบื้องมุงหลังคา และเศษปูน

ชั้นดินที่ 3 ที่ระดับ 150-180 cm.dt. จัดเป็นชั้นดินถมอัดเพื่อก่อสร้างมุขปรางค์ โบราณวัตถุที่พบในชั้นนี้ได้แก่ เศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดาจำนวนน้อยมาก

ชั้นดินที่ 4-6 ที่ระดับ 180-410 cm.dt. จัดเป็นชั้นดินถมอัดเพื่อสร้างพระปรางค์ประธาน โบราณวัตถุที่พบได้แก่ เศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา ซึ่งพบจำนวนน้อยมาก

ชั้นดินที่ 7 ที่ระดับ 410 cm.dt. ลงไป จัดเป็นชั้นดินธรรมชาติ ไม่พบโบราณวัตถุใดๆ

ผลการศึกษาชั้นดินในหลุมขุดทดสอบที่ 4 สามารถแบ่งชั้นกิจกรรมได้ 4 ชั้นคือ

ชั้นกิจกรรมที่ 1 ที่ระดับ 180-410 cm.dt. เป็นชั้นที่เกิดจากการถมอัดเพื่อสร้างพระปรางค์ประธาน

ชั้นกิจกรรมที่ 2 ที่ระดับ 150-180 cm.dt. เป็นชั้นที่เกิดจากการถมอัดดินเพื่อสร้างพระปรางค์

ชั้นกิจกรรมที่ 3 ที่ระดับ 130-150 cm.dt. เป็นชั้นกิจกรรมร่วมสมัยกับมุขปรางค์

ชั้นกิจกรรมที่ 4 ที่ระดับ 120-130 cm.dt. เป็นชั้นกิจกรรมปัจจุบัน

บทที่ 5

การศึกษาวิเคราะห์และเปรียบเทียบ

5.1 การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะทางสถาปัตยกรรม

พระปรางค์ประธาน

การสร้างพระปรางค์เป็นหลักของวัดมีมาก่อนสมัยกรุงศรีอยุธยา โดยมีรูปแบบที่วิวัฒนาการมาจากปราสาทในศิลปะแบบเขมร ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ พระปรางค์ประธานวัดพระศรีรัตนมหาธาตุลพบุรี

ในสมัยอยุธยา การสร้างพระปรางค์เป็นหลักมี 2 ช่วงคือ ช่วงต้นของสมัย และช่วงปลายของสมัย ส่วนช่วงกลางของสมัยเป็นรูปแบบเจดีย์ทรงระฆัง

ช่วงต้นของสมัยยังเป็นช่วงที่ศิลปะลพบุรีมีอิทธิพลต่อรูปแบบแผนผังและสถาปัตยกรรมของวัดเป็นอันมาก วัดที่พระมหากษัตริย์ทรงสร้างมักมีพระปรางค์เป็นประธาน ล้อมรอบด้วยระเบียงคดด้านหน้าเป็นวิหารด้านหลังเป็นอุโบสถ โดยรอบเป็นเจดีย์รายและวิหารรายที่มีการวางแผนผังการก่อสร้างอย่างมีระเบียบทั้งหมดล้อมรอบด้วยกำแพงแก้ว วัดที่กล่าวมานี้ได้แก่ วัดพุทไธสวรรย์ วัดพระราม วัดราชบูรณะ วัดมหาธาตุ ฯลฯ แม้ว่าการซ่อมแซมในสมัยหลังได้ทำให้ลักษณะที่สำคัญบางประการ เปลี่ยนแปลงไปบ้างแต่ก็ยังพอพิจารณาถึงลักษณะเดิมได้ เช่น พระปรางค์วัดพุทไธสวรรย์เป็นต้น (สันติ เล็กสุขุม, 2529, หน้า 24-25) นอกจากนี้ยังมีวัดเล็กๆที่ขุนนางหรือราษฎรเป็นผู้สร้างรูปแบบแผนผังมีความแตกต่างจากวัดหลวงที่พระมหากษัตริย์ทรงสร้าง คือประธานหรือหลักของวัดอาจเป็นพระปรางค์หรือเจดีย์ทรงระฆังก็ได้ ไม่มีระเบียงคดล้อมรอบ แต่มีวิหารสร้างต่อออกมาทางด้านหน้า อาจมีเจดีย์รายอยู่โดยรอบ วัดที่กล่าวมานี้ได้แก่ วัดส้ม วัดพลับพลาไชย วัดมเหยงคณ์ เป็นต้น

ช่วงกลางของสมัย มีอิทธิพลของศิลปะสุโขทัยและศิลปะล้านนาแพร่หลายเข้ามา จึงทำให้มีการเปลี่ยนแปลงแผนผังของวัดจากที่มีพระปรางค์เป็นหลัก ก็เปลี่ยนเป็นมีพระอุโบสถเป็นหลักและมีเจดีย์ทรงระฆังอยู่ด้านหลัง วัดในสมัยนี้มีขนาดเล็กกว่าสมัยแรก ดังเช่น วัดศาลาปูน วัดวรเชษฐาราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นต้น (น.ฉ. ปากน้ำ, 2529, หน้า 155-157)

ช่วงปลายของสมัย รูปแบบแผนผังของวัดมีหลายแบบ มีทั้งที่ย้อนกลับไปเป็นแบบช่วงต้นคือ มีพระปรางค์เป็นหลักของวัดซึ่งมีปรากฏที่พระปรางค์วัดชัยวัฒนารามเป็นแห่งแรก ตามหลักฐานที่เป็นเอกสาร ระบุว่าสร้างขึ้นเมื่อปีพ.ศ.2173 ตรงกับรัชสมัยของสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง (สันติ เล็กสุขุม, เล่มเดิม, หน้า 24-25) แต่โดยมากหลักของวัดในช่วงนี้ได้แก่เจดีย์ทรงระฆัง ด้านหน้ามีอุโบสถ และเป็นวัดที่มีขนาดเล็ก ได้แก่ วัดชุมพลนิกายาราม เป็นต้น

สถาปัตยกรรมขององค์พระปรางค์วัดเชิงท่า ที่ปรากฏให้เห็นในปัจจุบันคือ ส่วนฐานก่อเป็น จตุรมุข ด้านทิศใต้ก่อต่อยื่นออกมาเป็นวิหาร ถัดขึ้นไปเป็นองค์เรือนธาตุซึ่งทำเป็นซุ้มจะนำประดิษฐาน พระพุทธรูปยืน หน้าบันซุ้มจะนำประดิษฐานพระพุทธรูปประทับนั่ง มุมทั้งสี่ติดตั้งปรางค์มุ (ปัจจุบัน เหลือเพียง 2 มุม) ถัดขึ้นไปเป็นชั้นเชิงบาตรทำรูปครุฑแบก ขนาบข้างด้วยยักษ์มุมนละ 4 คน ถัดขึ้นไปจึง เป็นส่วนหลังคาทรงฝักข้าวโพด ประกอบด้วยกลีบขนุนและบันแถลง นับได้ 7 ชั้น ยอดสุดมีนภศูลหรือฝักเพกาติดอยู่

ในการศึกษารูปแบบสถาปัตยกรรมของพระปรางค์ประธานวัดเชิงท่า คณะทำงานได้ใช้ผลของการขุดแต่งเป็นหลัก ดังนี้

ส่วนฐานของพระปรางค์ประธานในปัจจุบัน ไม่สามารถทราบรูปแบบได้ เพราะมีการสร้างมุขปรางค์ขนาดใหญ่ปิดทับส่วนฐาน ส่วนที่เห็นได้ชัดคือส่วนฐานของซุ้มซีกของแต่ละมุขปรางค์

การศึกษารูปแบบของฐานซุ้มซีกโดยพิจารณาจากฐานซุ้มซีกด้านทิศเหนือเป็นหลัก เพราะสามารถมอง

เห็นรูปแบบได้ค่อนข้างชัดเจนกว่าด้านอื่น ลักษณะของฐานชุกชีเป็นชุดฐานบัวคว่ำบัวหงาย 2 ชั้นบนฐานเจียง ซึ่งต่อขึ้นมาจากพื้นมุขปรางค์ เป็นฐานก่ออิฐฉาบปูน โดยยังมีร่องรอยของปูนฉาบเป็นชั้นบัวหงายชัดเจนที่ฐานชุกชีของมุขปรางค์ด้านทิศตะวันออก ขนาดของฐานชุกชีสูงจากพื้นมุขปรางค์ประมาณ 1.40 เมตร

เหนือฐานชุกชีเป็นส่วนผนัง ประดิษฐานพระพุทธรูป ด้านทิศใต้มีร่องรอยของการประดิษฐานพระพุทธรูปอื่นในซุ้ม(?) ด้านทิศเหนือมีพระพุทธรูปนูนบนแผ่นปูนปั้นสภาพชำรุดประดิษฐานอยู่ ด้านทิศตะวันออกไม่เหลือร่องรอยพระพุทธรูป และด้านทิศตะวันตกมีพระพุทธรูปประทับนั่งบนฐานสูง 1 องค์

ผนังหลังฐานชุกชีด้านทิศตะวันตกเจาะช่องสามเหลี่ยม 2 ช่อง ขนาดกว้าง 26 ซม. สูง 79 ซม. และด้านทิศเหนือเจาะช่องสามเหลี่ยมจำนวน 1 ช่อง ช่องทั้งสามช่องนี้เชื่อว่าคงเป็นช่องแสงและช่องลมสำหรับอุโมงค์ภายในพระปรางค์ประธาน

สองข้างของฐานชุกชีเป็นซุ้มพระ ประดิษฐานพระพุทธรูปปางลีลา ลักษณะของซุ้มก่อเป็นเสาหล่อยื่นออกมาจากผนังองค์พระปรางค์ ลักษณะของฐานเสาซึ่งมีเหลืออยู่มากในมุขปรางค์ด้านทิศเหนือเป็นฐานบัวหน้ากระดานซึ่งตั้งบนฐานสิงห์ 1 ชั้น เสานี้ก่อเชื่อมกับส่วนที่เป็นผนังด้านข้างของซุ้มพระโดยก่อสองข้าง เหมือนกัน ลักษณะของฐานบัวหน้ากระดานบนฐานสิงห์มีเพียงด้านหน้า ส่วนด้านข้างก่อเรียบเป็นผนังหัวเสาปั้นปูนเป็นบัวกลีบยาวแบบที่เรียกว่าบัวเวง

พระพุทธรูปประดิษฐานในซุ้มซึ่งมีการตกแต่งลวดลายด้วยปูนปั้นที่ไม่เหมือนกัน ดังนี้

- มุขปรางค์ด้านทิศเหนือ ลักษณะของซุ้มพระทั้งสองฝั่งเหมือนกันคือ ก่ออิฐฉาบปูนเป็น เสาหล่อ 2 เสา หัวเสาประกอบด้วยเส้นลวด อกไก่ ลวดบัว บัวหงาย และหน้ากระดานรองรับกนกปลาย กรอบซุ้มหน้านางพระพุทธรูปภายในเป็นพระพุทธรูปยืน พระหัตถ์ขวายกขึ้นเสมอพระอุระ พระหัตถ์ซ้าย ตกลงแนบพระองค์ ครองจีวรห่มเฉียง ชายสังฆาฏิเฉียงขวาจรดพระนาภี ขอบสบงเป็นหยัก ปลาย ขอบจีวรตัดพริ้วเล็กน้อย ทั้งสององค์อยู่ในสภาพชำรุด พระเศียรและพระบาทหักหาย

- มุขปรางค์ด้านทิศตะวันออก เหลือเพียงซุ้มพระฝั่งใต้ ส่วนซุ้มพระฝั่งเหนือพังทลาย ไปหมดแล้ว ลักษณะซุ้มทำเป็นซุ้มเรือนแก้ว กรอบซุ้มปั้นปูนประดับองค์พระพุทธรูปเหลือเพียงส่วน พระอุระ และพระหัตถ์ทั้งสองข้างเท่านั้น พระหัตถ์ขวายกขึ้นเสมอพระอุระ พระหัตถ์ซ้ายตกห้อยลงข้าง พระองค์ในท่าวาดแขนเป็น ปางลีลา

- มุขปรางค์ด้านทิศใต้ ซุ้มพระเป็นแบบซุ้มเรือนแก้ว กรอบซุ้มประดับลายรักร้อย ขอบเป็นครีบลึงหยอดซุ้มฝั่งตะวันตกทำช่องฟ้า ที่พุงนกระจบบ้านปูนเป็นรูปเทพนมผุดจากดอกบัว ได้พุงนกระจบบอกข้างเป็นปีกผีเสื้อ ส่วนอีกฝั่งหนึ่งยอดซุ้มหลุดหายไปพระพุทธรูปภายในซุ้มฝั่งตะวันตกเหลือเพียงส่วนพระองค์และพระพาหาเท่านั้น ลักษณะพุทธศิลป์เหมือนกันกับด้านอื่นๆ ที่กล่าวมาแต่ที่ แปลกกว่าด้านอื่น คือ พระพุทธรูปองค์ที่ปรากฏภายนอก ส่วนจิ๋วเบื้องล่างหลุดกะเทาะออกมา ทำให้ มองเห็นพระพุทธรูปองค์ในซึ่งเป็นปูนปั้นเหมือนกันได้อย่างชัดเจน ลักษณะที่เห็นเฉพาะจิ๋วซึ่งเป็นผ้าจับจีบหน้านางปลายตัดตรงซ้อนกันสองชั้น พริ้วไหวเล็กน้อยคล้ายทำเดิน รวมทั้งพระกรข้างซ้ายก็มี พระกรซ้อนอยู่ภายในเช่นกัน แสดงว่าพระพุทธรูปปางลีลาที่ปรากฏให้เห็นในปัจจุบันทุกองค์มีการปั้นปูนพอกหุ้มองค์พระภายใน ส่วนพระพุทธรูปในซุ้มฝั่งทิศตะวันออก ส่วนพระเศียรพระหัตถ์และพระบาทชำรุดหักหายไป

- มุขปรางค์ด้านทิศตะวันตก ลักษณะซุ้มคล้ายกับทางด้านทิศตะวันออกและทิศใต้ พระพุทธรูปภายในซุ้มฝั่งเหนือ ส่วนพระเศียรหลุดหายไป ฝั่งใต้เหลือเพียงโกณฑระเศียร องค์พระ พระกร และพระหัตถ์ข้างขวาที่ยกขึ้นเสมอพระอุระเท่านั้น

มุขปรางค์ ก่ออิฐสอและฉาบปูนเป็นฝาผนังสามด้านของแต่ละมุขปรางค์ ส่วนด้านทิศใต้ก่อยื่น

ออกเป็นวิหาร

มุขปรางค์แต่ละข้างเป็นอาคารก่ออิฐฉาบและสอปูนบนฐานบัวลูกแก้วอกไก่ แอ่นโค้งเป็นท้อง ลำภา มีทางขึ้น-ลงแต่ละด้าน ด้านละ 1 ช่อง โดยมุขปรางค์ทิศเหนือขึ้น-ลงข้างตะวันออก มุขปรางค์ทิศตะวันออกและทิศตะวันตกขึ้น-ลงข้างเหนือ ที่ฝาผนังด้านหนึ่งของมุขปรางค์เจาะช่องหน้าต่าง 1 ช่อง เหลือให้เห็นเพียงผนังเดียวที่มุขปรางค์ด้านตะวันออก

ฝาผนังภายนอกทำเสาหลอก หัวเสาปั้นปูนเป็นบัวกลีบยาวแบบเดียวกับเสาหลอกของฝาผนังวิหารด้านนอก ปัจจุบันเหลือเพียงร่องรอยของเสา และปูนปั้นโคนกลีบบัวเท่านั้น ส่วนอื่นๆหลุดร่วงหมด

ภายในมุขปรางค์แต่ละด้านปูพื้นด้วยอิฐ มีเสาแปดเหลี่ยมบนฐานสี่เหลี่ยมจำนวน 2 ต้นรองรับเครื่องหลังคา ปัจจุบันเหลือครบถ้วนเฉพาะมุขปรางค์ทิศตะวันออก ส่วนมุขปรางค์ทิศเหนือเหลือเพียง ต้นเดียว มุขปรางค์ทิศตะวันตกพังทลายลงหมดเหลือเพียง โคนเสา 1 ต้น และมุขปรางค์ด้านทิศใต้มีเพียง โคนเสา 2 ต้น

เรือนธาตุขององค์พระปรางค์ มีซุ้มจระนำทั้งสี่ด้าน ประดิษฐานพระพุทธรูปประทับยืน ที่หน้าบันซุ้มปั้นปูนเป็นพระพุทธรูปประทับนั่งบนดอกบัว กรอบซุ้มหน้าบันปั้นปูนเป็นใบระกา ภายในประดับลายดอกไม้ปลายกรอบซุ้มหน้าบันประดับด้วยกระหนก ยอดซุ้มเป็นช่อฟ้า ใต้พุงนกกระจาบบมีการปั้นปูนคล้ายเป็นลาย ดอกไม้

ชั้นเชิงบาตร เหนือเรือนธาตุเป็นชั้นเชิงบาตรครุฑแบก ปัจจุบันเหลือเพียงร่องรอยของครุฑ ซึ่งชำรุดเหลือเพียงส่วนลำตัว ขนาบข้างด้วยยักษ์ยืนถือกระบอง 4 คน ลักษณะของชั้นเชิงบาตรครุฑแบกเหมือนกันกับพระปรางค์ประธานวัดราชบูรณะ และวัดพระราม อันเป็นพระปรางค์ที่สร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนต้น

ส่วนหลังคา เหนือชั้นเชิงบาตรเป็นส่วนหลังคาทรงฝักข้าวโพด ก่อนข้างอ้วน ไม่เพรียวเหมือนกับส่วนหลังคาของพระปรางค์ประธานวัดชัยวัฒนาราม ซึ่งสร้างในรัชกาลสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง

เมื่อเปรียบเทียบกับส่วนหลังคาที่พระปรางค์ประธานที่สร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนต้น อันได้แก่ พระปรางค์ประธานของวัดราชบูรณะ พระปรางค์ประธานของวัดพระราม เป็นต้น พบว่ามีรูปทรงที่คล้ายคลึงกันคือ ก่อนข้างอ้วน และเมื่อเปรียบเทียบกับพระปรางค์ประธานของวัดชัยวัฒนารามซึ่งสร้างในสมัยอยุธยาตอนปลาย เห็นได้ชัดเจนว่าพระปรางค์ที่วัดชัยวัฒนารามมีส่วนหลังคาที่เพรียวกว่ามาก

วิหาร

วิหารวัดเชิงท่า ทำก่อยื่นต่อออกมาจากผนังมุขปรางค์ด้านทิศใต้ โดยก่อผนังหุ้มกลองหรือผนังด้านข้างชนกับผนังมุขปรางค์ข้างซุ้มพระด้วยอิฐสอปูนแล้วฉาบปูนเชื่อมให้เป็นเนื้อเดียวกัน ต่อมาภายหลังผนังวิหารเกิดการทรุดและมีรอยแยกประกอกับปูนฉาบหลุดกะเทาะ จึงทำให้มองเห็นรอยต่อของอาคารได้อย่างชัดเจน

ภายหลังการขุดแต่งและขุดตรวจสอบฐานรากอาคาร ตลอดจนพิจารณาโครงสร้างจากร่องรอยที่ยังเหลืออยู่ จึงได้ลักษณะทางสถาปัตยกรรมของวิหาร ซึ่งน่าจะมีลักษณะดังนี้

ฐานวิหารเป็นชุกฐานบัวลูกแก้วอกไก่ แอ่นโค้งเป็นท้องลำภาเช่นเดียวกับฐานของอุโบสถ ฝาผนังก่อด้วยอิฐขนาด 15 x 30 x 5 ซม. มีความหนาประมาณ 60 ซม. ฝาผนังด้านข้างเจาะช่องหน้าต่าง ด้านละ 3 ช่อง กรอบหน้าต่างตกแต่งด้วยลายปูนปั้นซึ่งมีองค์ประกอบอย่างประเพณีการตกแต่งกรอบประตูหน้าต่าง สมัยอยุธยา คือ มีฐานสิงห์รองรับเสากรอบหน้าต่าง (หรือกรอบประตู) เสาดังกล่าวรองรับซุ้มทรงบันแถลง อีกทีหนึ่ง เช่น ดิถีพระเจ้าเหา ในพระราชวังนารายณ์ราชนิเวศน์ จังหวัดลพบุรี อุโบสถวัดบรมพุทธาราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นต้น (สันติ เล็กสุขุม, 2532, หน้า 16)

การศึกษาปูนปั้นประดับกรอบหน้าต่างวิหารวัดเชิงท่า ใช้วัดลายทางผนังด้านทิศตะวันออกเป็นหลัก เพราะเหลือด้านนี้เพียงด้านเดียว

ปูนปั้นประดับกรอบหน้าต่างวิหารวัดเชิงท่า มีฐานสิงห์รองรับเสากรอบหน้าต่าง ลักษณะของฐานสิงห์เป็นแบบอยุธยาตอนปลายคือ ทรงค่อนข้างเพรียว หลังสิงห์โค้งต่อเนื่องลงมาที่แข้งสิงห์ น่องสิงห์ เอนท้องสิงห์หย่อน เมื่อประกอบอยู่กับฐานสิงห์ของกรอบหน้าต่าง รูปทรงของขาสิงห์ป้อมเตี้ยหลังสิงห์เป็นบัวคว่ำแบบที่เรียกว่า บัวหลังสิงห์ ลักษณะนี้มักพบในงานปั้นสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เช่น ฐานสิงห์ของหน้าต่างอุโบสถวัดโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ฐานสิงห์ของหน้าต่าง อุโบสถวัดกุฎีดาวและวัดพระยาแมน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นต้น (เรื่องเดิม, หน้า 75)

ส่วนเสาและซุ้มทรงบันแถลงเหลือน้อยมาก สังเกตได้เพียงลวดลายปูนปั้นที่ซุ้มทรงบันแถลงเท่านั้นว่าปูนปั้นเป็นลวดลายพันธุ์พฤกษา ส่วนล่างของกรอบซุ้มทำโค้งเว้าคล้ายกันกับกรอบซุ้มทรงบันแถลงของ ประตुरองอุโบสถวัดบรมพุทธาราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งสร้างเมื่อปีพ.ศ.2233 ในรัชกาลสมเด็จพระเพทราชา (เรื่องเดิม, หน้า 18 และ 58) แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าลวดลายส่วนใหญ่หลุดร่วงเกือบหมด

ระหว่างช่องหน้าต่าง ทำเสาหลอกข้างละ 6 ต้น ก่ออิฐและพอกปูนเป็นเสา ปลายเสาปูนปั้นเป็นกลีบบัวชนิดกลีบยาวซ้อนกันสองชั้น โคนกลีบมีกลีบเล็กปิดประดับ ระหว่างกลีบเล็กมีกลีบแหลม ใต้โคนกลีบทำเป็นลวดบัว ปลายกลีบและยอดสุดของเสา ปูนปั้นกะเทาะหลุดร่วง ลักษณะของกลีบบัวนี้เหมือนกันกับกลีบบัวปลายเสาหลอกของมุขปราสาท แต่ที่มุขปราสาทเหลือลวดลายมากกว่าในสภาพเกือบสมบูรณ์บัวหัวเสาของมุขปราสาทมีลักษณะดังนี้

เป็นบัวกลีบยาวซ้อนกันสองชั้น กลีบชั้นนอกส่วนปลายบานออกเล็กน้อย ระหว่างกลีบมีกลีบแทรกกลีบแหลม โคนกลีบมีกลีบเล็กปิดประดับ ระหว่างกลีบเล็กมีกลีบแทรกกลีบแหลมเช่นกัน ใต้โคนกลีบเป็นลวดบัวและไม่ตกแต่งลวดลายใดๆ ลักษณะบัวปลายเสาแบบนี้เป็นรูปแบบที่เด่นชัดในรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เช่นบัวปลายเสามุมของผนังของวิหารน้อย วัดพุทธไสยาสน์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (เรื่องเดิม, หน้า 88)

หลังคาของวิหารพังทลายลงหมดแล้ว เหลือเพียงร่องรอยของรูสี่เหลี่ยมจัตุรัสที่ส่วนบนของฝาผนังเท่านั้น รูเหล่านี้เชื่อว่าคงเป็นรูสำหรับเสียบไม้โครงสร้างหลังคาซึ่งเป็นหลังคาเครื่องไม้มุงกระเบื้อง

ภายในวิหารได้พบแนวอาคารก่ออิฐสอปูนบริเวณตอนหน้าของวิหาร รวมทั้งได้พบฐานเสาสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 80x80 ซม.รองรับเสาแปดเหลี่ยมจำนวน 5 ต้น บริเวณด้านหน้าของแนวอิฐดังกล่าวพบแท่นสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดประมาณ 100x100 ซม.จำนวน 2 แท่นสองข้างของแนวอาคารนี้เว้นช่องคล้ายเป็นทางขึ้นลงวิหาร บริเวณติดกับฝาผนังทั้งสองข้างพบแนวอิฐขนาดกว้างออกจากผนังประมาณ 1 เมตรเศษ

จากลักษณะดังกล่าวคณะผู้ศึกษาได้สันนิษฐานว่าแนวอาคารที่พบใหม่ภายในวิหารคงเป็นวิหารหลังเดิมที่สร้างขึ้นพร้อมกับพระปรางค์ประธานในช่วงสมัยอยุธยาตอนต้นก่อนที่จะมีมุขปราสาทแบบอาคารผนังสูงอย่างที่เห็นในปัจจุบัน สถาปัตยกรรมของวิหารหลังเดิมน่าจะเป็นดังนี้

เป็นอาคารในแผนผังสี่เหลี่ยมผืนผ้า ด้านหลังก่อชนกับมุขปราสาทเช่นที่เห็นในปัจจุบัน ด้านหน้าทำมุขยื่น มีพาไล โดยมีเสารองรับหลังคาพาไล 2 เสา (ที่เห็นเป็นแท่นสี่เหลี่ยมจัตุรัสหน้ามุข 2 แท่น) ถัดจากพาไลมาทางด้านหน้ามีระเบียงเล็กๆยื่นออกมา โดยมีเสาระเบียงเดี่ยวเช่นเดียวกับที่เห็นในปัจจุบัน ภายในมีเสารวมในรองรับเครื่องหลังคาเป็นเสาแปดเหลี่ยมบนฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัสจำนวน 8 ต้น เพราะได้พบฐานและโคนเสาดังกล่าวจำนวน 3 ต้น โดยพบทางฝั่งด้านตะวันตกจำนวน 2 ต้น จึงได้วัดระยะห่างของช่วงเสาซึ่งวัดได้ประมาณ 3.5 เมตร และเมื่อเทียบกับความยาวของวิหารหลังเดิมแล้วจึงได้เสาข้างละ 4 ต้น ด้านข้างของ วิหารมีทางสำหรับขึ้น-ลงทั้งสองข้าง โดยทำเป็นบันไดขึ้นสู่ส่วนที่เป็นระเบียงด้านหน้า

วิหารหรืออุโบสถของวัดที่สร้างในสมัยอยุธยาตอนต้นมักมีลักษณะพิเศษที่สามารถพิจารณาได้ ดังนี้

- มีเสาดำไลแปดเหลี่ยมหรือกลมสองข้าง นอกผนังชายคาปีกนก
- มีเสาแปดเหลี่ยมหรือกลมสองแถวภายในอาคาร
- มีพระประธานขนาดใหญ่กับอาคารและฐานชุกชีสูง (น.ธ ปากน้ำ, 2516, หน้า 60)

สำหรับวิหารประธานวัดเชิงท่ามีลักษณะที่ตรงกับข้อพิจารณาข้างต้นคือ มีเสาแปดเหลี่ยมสองแถวภายในอาคาร

อุโบสถ

อุโบสถของวัดเชิงท่าถูกดัดแปลงและก่อสร้างเพิ่มเติมขึ้นใหม่ในปัจจุบัน เพื่อประโยชน์ในการประกอบกิจพิธีทางศาสนาของทางวัด แต่ก็ยังพอมองเห็นลักษณะแผนผังดั้งเดิมของอาคารได้

อุโบสถวัดเชิงท่ามีแผนผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า หันหน้าไปทางทิศใต้ ส่วนฐานของอุโบสถเป็นฐานบัวลูกแก้วอกไก่ แอ่นโค้งเป็นรูปท้องเรือสำเภาเช่นเดียวกับฐานวิหารและมุขปรางค์ ผนังสกัดด้านหน้าและด้านหลังมีประตูทางเข้าด้านละ 2 ช่อง แต่ละช่องมีบันไดขึ้นสู่อุโบสถ ผนังด้านข้างเจาะช่องหน้าต่างข้างละ 2 ช่อง บริเวณโดยรอบมีใบเสมานั่งแท่นจำนวน 8 แท่นล้อมรอบทั้งแปดทิศและยังมีสิ่งปู้นป็นอีกด้วย

รอบอุโบสถภายหลังการขุดแต่งพบว่า มีการปูพื้นเป็นทางเดินโดยรอบด้วยอิฐ ขนาดกว้างประมาณ 1 เมตร อิฐที่นำมาปูเป็นอิฐหักเกือบทั้งสิ้น

การศึกษาสถาปัตยกรรมของอุโบสถ เพื่อเปรียบเทียบและกำหนดอายุนั้น คณะผู้ศึกษาพิจารณาจากฐานของอุโบสถ และใบเสมา ส่วนเหนือขึ้นไปจากนี้ได้แก่ ฝาผนัง ช่องประตู ช่องหน้าต่างและเครื่องหลังคาถูกดัดแปลงไปหมดแล้ว

ฐานอุโบสถเป็นฐานบัวลูกแก้วอกไก่และแอ่นโค้งเป็นท้องเรือสำเภา อันเป็นลักษณะนิยมของสถาปัตยกรรมรูปแบบอาคารในสมัยอยุธยาตอนปลาย ตัวอย่างเช่น พระอุโบสถวัดมเหยงคณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สร้างในสมัยรัชกาลสมเด็จพระเจ้าท้ายสระราวปีพ.ศ.2254 เป็นต้น (สันติ เล็กสุขุม, 2529, หน้า 23-24)

ส่วนฝาผนังทั้ง 4 ด้าน ตลอดจนช่องประตูและหน้าต่าง ทางวัดได้ฉาบปูนใหม่แล้ว รอบช่องประตู-หน้าต่างยังมีลวดลายปูนปั้นติดอยู่บ้าง แต่เหลือน้อยมากจนไม่สามารถศึกษาและเปรียบเทียบได้แต่อย่างไรก็ตาม ลวดลายปูนปั้นที่เหลืออยู่ก็ทำให้เราทราบว่าโดยรอบช่องประตูและหน้าต่าง มีการปั้นปูนเป็นลวดลายพันธุ์พฤกษาประดับ เหมือนกับอุโบสถในวัดอื่นๆที่สร้างในสมัยอยุธยาเช่นกัน

เครื่องหลังคาของอุโบสถถูกดัดแปลงไปหมดแล้ว จนไม่สามารถทราบถึงลักษณะโครงสร้างหลังคาเดิมได้ แต่จากการขุดแต่งบริเวณรอบอุโบสถได้พบเศษกระเบื้องมุงหลังคาดินเผาชุดกระเบื้องกาบกล้วยในปริมาณมาก เชื่อว่าเดิมหลังคาอุโบสถคงมุงด้วยกระเบื้องดังกล่าว

รอบอุโบสถมีใบเสมาคี๋ยตั้งบนฐานสูงจำนวน 8 แท่น ฐานของเสมาเป็นฐานสูงย่อมุมไม้สิบสอง ประกอบด้วยหน้ากระดาน 3 ชั้น รองรับฐานสิงห์และบัวกลุ่มรองรับใบเสมา

ลักษณะของใบเสมาสมาสมัยอยุธยาตอนปลาย ส่วนใหญ่ทำด้วยหินทรายสีขาว (แต่มีบ้างที่ใช้วัสดุแตกต่างกันไป อาทิ เสมาวัดชัยวัฒนารามทำด้วยหินสบู่หรือหินเนื้อละเอียด ใบเสมาสมาสมัยสมเด็จพระเจ้าบรมโกศนิยมทำด้วยหินทรายสีแดง) ใบเสมามีขนาดเล็กและบางลง มีตัวหางนกที่เอนและเป็นใบเสมานั่งแท่น หรือตั้งบนฐานสูง อันเป็นลักษณะพิเศษของสมัยอยุธยาตอนปลาย โดยแท่นหรือฐานเสมาเป็นแท่นสูงมีดอกบัวกลุ่มกลีบซ้อนกันรองรับเสมา มีฐานบัวกับฐานสิงห์รองรับ และเป็นฐานย่อมุมไม้สิบสอง การก่อแท่นเสมามีเหตุผลว่า ใบเสมารุ่นหลังมีขนาดเล็ก สามารถเคลื่อนย้ายได้ง่าย จึงจำเป็นต้องปักบนฐานเพื่อตรึงให้อยู่กับที่ (น.ธ.ปากน้ำ, 2524, หน้า 48-51)

เมื่อพิจารณาลักษณะรูปร่างของใบเสมาที่วัดเชิงท่าพบว่าเป็นลักษณะของใบเสมาสมัยอยุธยาตอนปลายอย่างแท้จริง ทั้งขนาดของใบเสมาที่เล็กและบาง มีตัวหางนกที่เอน มีนมเสมาตรงกลาง และเป็นใบเสมานั่งแท่น ลวดลายที่ปรากฏบนใบเสมาวัดเชิงท่าเหมือนกันกับใบเสมาที่วัดพนมยงค์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลักษณะของใบเสมาเช่นนี้ผู้รู้สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นใบเสมาช่วงปลายรัชกาลสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง หรือช่วงต้นรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์มหาราช โดยพิจารณาจากนมเสมาเป็นรูปทับทรวงและกนกตรงเอนแนบกับตัวเสมา (เรื่องเดิม, หน้า 248)

ศาลาการเปรียญและกุฏิ

เป็นอาคารเพียงหลังเดียวของวัดเชิงท่าที่ปรากฏประวัติการก่อสร้างแน่นอน คือสร้างขึ้นในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยขุนกลั่นทิพย์และนางแดง (โยมแดง)

แผนผังของอาคารอยู่ในรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า วางตัวขนานกับลำน้ำตามแกนทิศตะวันออก-ตะวันตก สกัลดหน้า-หลังมีอาคารขวางด้านละ 1 หลัง ปัจจุบันเหลือเพียงด้านทิศตะวันออกที่คงสภาพสถาปัตยกรรมเดิม ส่วนอีกหลังหนึ่งหมดสภาพไปแล้ว

ศาลาการเปรียญ ภายหลังการขุดแต่งพบว่าได้ฐานศาลาการเปรียญมีการปูพื้นด้วยอิฐ ตรงกลางยกพื้นขึ้นสูงกว่าบริเวณโดยรอบ และจากการพบชิ้นส่วนเตาเชิงกราน เศษภาชนะดินเผา และชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา แสดงว่าได้ฐานศาลาการเปรียญคงจะมีการประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับการประกอบอาหารเนื่องในงานบุญ หลักฐานที่สนับสนุนข้อสันนิษฐานข้างต้นได้แก่ ชิ้นส่วนเตาเชิงกรานมีเขม่าติดอย่างเห็นได้ชัด และเมื่อเปรียบเทียบกับหน้าที่ของอาคารศาลาการเปรียญในปัจจุบันที่เป็นอาคารสำหรับการทำบุญฟังเทศน์ เนื่องในวันสำคัญทางพุทธศาสนา ดังเห็นได้จากศาลาการเปรียญหลายแห่งตั้งธรรมาสน์ไว้ข้างบน ซึ่งที่วัดเชิงท่าก็เช่นเดียวกัน และเมื่อมีงานบุญ กิจกรรมหนึ่งที่มีคู่กันก็คือการประกอบอาหาร ทั้งเพื่อถวายพระภิกษุ และสำหรับกินกันเอง ในหมู่ชาวบ้าน อาคารศาลาการเปรียญเป็นอาคารทรงตีก่อด้วยอิฐถือและฉาบปูน มีเสาไม้เป็นโครงสร้าง ซึ่งเป็นลักษณะนิยมของอาคารในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นลักษณะ ของอาคาร คล้ายกันกับ กุฏิพระหลังหนึ่งในวัดเสนาสาราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา คือเป็นอาคารชั้นเดียวชั้นล่างได้ฐานสูงก่อเป็นช่องโค้งรอบด้านและยังเหมือนกับตึกพระประทับหรือที่พักของข้าราชการฝ่ายใน ในพระนารายณ์ราชนิเวศน์ จังหวัดลพบุรี อันเป็นอาคารที่สร้างขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (สม.มว.แห่งน้อย ศักดิ์ศรี, 2537, หน้า 177, 198 และ 236) เช่นเดียวกับศาลาการเปรียญวัดเชิงท่าแห่งนี้

หน้าบันมุขประเจ็ดของศาลาการเปรียญทั้งด้านหน้าและด้านหลัง เป็นไม้แกะสลักลวดลายเทพนม ผุดจากดอกบัวล้อมรอบด้วยลายกนกเปลว ข้างใต้เป็นรวงผึ้ง สหรัยติดเสาดั่ง แกะสลักลวดลายบนไม้ประดับด้วยกระจกอย่างงดงาม หน้าบันชุดนี้แกะสลักขึ้นในรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าบรมโกศ เดิมอยู่ที่วัดพระศรีสรรเพชญ์ (บรรจบ เทียมทศ, 2511, หน้า 66)

ลักษณะของลวดลายที่ปรากฏบนหน้าบัน ข่างผู้แกะสลักได้แบ่งลายออกเป็นสองส่วนด้วยเส้นตรงตามแนวดิ่ง ตรงกลางแกะสลักเทพนมผุดจากดอกบัว แกนไม้ด้านล่างไม่มีลวดลาย ลายกนกเปลวซึ่งสลักจนเต็มพื้นที่ว่างเริ่มผุดเป็นลายก้านขดจากด้านล่างแล้วเกี่ยวกระหวัดต่อขึ้นด้านบน และดูเหมือนว่าลวดลายนั้นเริ่มต้นจากแกนกลางแล้วแผ่ออกด้านข้าง

ลักษณะของลวดลายประดับบนหน้าบันในสมัยสมเด็จพระเจ้าบรมโกศนั้น ลายก้านขดเป็นแบบเรียบง่ายดูอบอุ่นบาง ก้านขดมีใบไม้ซีก ใบไม้ซ้อนหุ้มตามจังหวะ ก้านขดค่อนข้างอวบ กระหนกประกอบลายเป็นกระหนกแบบที่เรียกว่ากระหนกหางกิ้งก่าซึ่งมีลักษณะเฉพาะคือ ความโค้งของก้านกระหนกที่เรียวยาว

เน้นเนื้อที่ของหัวกระหนกให้ดูเด่นชัดยิ่งขึ้น และต่อมาได้เกิดลักษณะเด่นของกระหนกอีกชนิดหนึ่งคือ กระหนกเปลว (สันติ เล็กสุขุม, 2532, หน้า 70-71)

ตัวอย่างลวดลายประดับในสมัยสมเด็จพระเจ้าบรมโกศได้แก่ อุโบสถวัดเกาะแก้วสุทธาราม จังหวัดเพชรบุรี หน้าบันซุ้มจรณะนำด้านทิศใต้ของปราสาทประธานวัดพระราม และหน้าบันของซุ้มจรณะของเจดีย์มุนีทรงปราสาทบางองค์ของวัดพระราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (เล่มเดิม, หน้า 27)

กุฏิหรือศาลาขวาง

เป็นอาคารที่อยู่ทางด้านสกัดหรือด้านหน้า-หลังของศาลาการเปรียญ วางตัวตามแนวขวางหรือตามแกนทิศเหนือ-ใต้ ภายหลังจากดำเนินงานทางโบราณคดีพบว่า ได้ถุนกุฏิมีการปูพื้นด้วยอิฐเช่นเดียวกับพื้นได้ถุนศาลาการเปรียญแต่ไม่มีการยกพื้นตรงกลาง

ลักษณะของแผนผังการวางอาคารของศาลาการเปรียญและกุฏิ เหมือนกันกับศาลาการเปรียญและศาลาขวางของวัดกษัตราธิราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สำหรับแนวอิฐก่อขนาดกว้างประมาณ 1.5 เมตร ที่พบทางด้านทิศตะวันออกของกุฏิซึ่งคณะผู้ศึกษาสันนิษฐานว่าน่าจะเป็นทางเดินภายในวัด เพราะระดับที่พบคือระดับเดียวกันกับพื้นการใช้งานเดิมก่อนมีการถมปรับพื้นที่ให้สูงขึ้นเพื่อหนีน้ำท่วมในหน้าน้ำ

หอรบะมั่ง

ตั้งอยู่บริเวณมุขทิศตะวันออกเฉียงเหนือในเขตกำแพงแก้ว เป็นอาคารก่ออิฐฉาบปูนบนฐานสูง มีบันไดขึ้น-ลงทางด้านทิศเหนือ อาคารส่วนที่เป็นที่แขวนระมั่งเป็นโถงโล่ง ทางเข้า-ออกทำเป็นช่องโค้งแหลม มีการตกแต่งขอบช่องด้วยการปั้นปูนเป็นเส้นเกลียว ประดับขอบนอกด้วยใบไม้ประดิษฐ์ ส่วนยอดแหลมปิดด้วยดอกชอกประกบคู่ มุมด้านนอกทั้งสี่มุมทำเสาหลอกแบบประชิดมุมละ 2 เสา หัวเสาปั้นปูนเป็นกลีบบัวชนิดกลีบยาวแบบกลีบประดิษฐ์ คือมีการทำกลีบซ้อนกลีบละ 3 ชั้น แต่ละชั้นทำขอบกลีบหยักได้ดอกบัวเป็นเส้นลวดประดับแบบธรรมดา

เหนือขึ้นไปเป็นส่วนหลังคาของหอรบะมั่ง ประกอบด้วยชั้นบัวถลา หน้ากระดาน และกลีบบัว แล้วจึงก่อขึ้นเป็นหลังคาซึ่งคงเป็นยอดแหลม แต่ส่วนยอดหักพังลง

ลวดลายประดับที่ส่วนหลังคาเริ่มตั้งแต่ชั้นบัวถลา ปั้นปูนรูปดอกไม้ดอกเดียวติดเป็นระยะ หน้ากระดานปั้นเป็นรูปเถาดอกไม้ ชันกลีบบัวเป็นแบบกลีบบัวประดิษฐ์ ระหว่างกลีบใหญ่มีกลีบเล็กซ้อน ส่วนยอดปั้นปูนเป็นเส้นโค้งคล้ายชายผ้าม้า

ลายปูนปั้นที่ประดับขอบช่องโค้งของหอรบะมั่งเหมือนกันกับลวดลายขอบพระวิสูตรในภาพมหาภิเนษกรมณ์ จากตู้พระไตรปิฎก ฝีมือช่างสมัยรัชกาลที่ 4 ประดิษฐานที่วัดหงส์รัตนาราม กรุงเทพฯ (น.ฉ. ปากน้ำ, 2538, หน้า 168) และลายที่ปั้นประดับที่หน้ากระดานก็คล้ายกันกับลายปูนปั้นประดับที่ได้จั่วหน้าบันของอุโบสถวัดชัยพฤกษ์มาลา กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นลายที่ปั้นขึ้นในช่วงรัชกาลที่ 4 (น.ฉ. ปากน้ำ, 2532, หน้า 85-86)

ลักษณะทางสถาปัตยกรรมของหอรบะมั่ง เป็นอิทธิพลศิลปะแบบตะวันตก คือมีช่องทางเข้า-ออกเป็นช่องโค้งแหลม ซึ่งเป็นที่นิยมตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนปลาย ราวรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์มหาราชลงมาและสืบเนื่องต่อมาถึงสมัยรัตนโกสินทร์

เจดีย์ราย

เจดีย์รายภายในวัดเชิงท่ามีจำนวนทั้งสิ้น 18 องค์ ส่วนใหญ่เป็นเจดีย์แบบย่อมุมไม้สิบสองมีบ้างบางองค์ที่มีรูปแบบแผนผังแตกต่างออกไป ได้แก่ เจดีย์หมายเลข 4 เป็นเจดีย์ทรงระฆังฐานแปดเหลี่ยม

บนฐานสี่เหลี่ยมมีซุ้มจรนันทัง 4 ทิศ เจดีย์หมายเลข 10 เป็นเจดีย์ทรงปราสาท เจดีย์หมายเลข 12 เป็นเจดีย์ทรงระฆังฐานกลมบนฐานสูง และเจดีย์หมายเลข 15 เป็นเจดีย์ทรงมณฑป

สถูปเจดีย์ในสมัยอยุธยา มีการสร้างหลายรูปแบบ ได้แก่ เจดีย์ทรงระฆังกลม สถูปรูปปราสาท สถูปทรงปราสาทยอดเจดีย์ สถูปทรงเจดีย์ในผังสี่เหลี่ยมจัตุรัสเพิ่มมุม และสถูปทรงเจดีย์ในผังสี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุม (สันติ เล็กสุขุม, 2529, หน้า 23)

สถูปทรงเจดีย์ในผังสี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุม เจดีย์แบบย่อมุมของวัดเชิงท่า เป็นเจดีย์แบบที่เรียกว่า เจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง คือมีการย่อมุมทั้งสี่ให้เป็นมุมย่อยข้างละ 3 มุม ได้แก่เจดีย์หมายเลข 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 11, 13, 17 และ 18

เจดีย์ย่อมุมที่สร้างในสมัยอยุธยาเชื่อว่าน่าจะมีวิวัฒนาการมาจากเจดีย์เพิ่มมุม โดยเฉพาะเจดีย์องค์ที่เรียกกันภายหลังว่า "เจดีย์ศรีสุริโยทัย" ซึ่งมีรูปแบบที่เชื่อว่าน่าจะสร้างขึ้นในช่วงปลายพุทธศตวรรษที่ 21 และคงมีวิวัฒนาการต่อมาอีกระยะหนึ่งจนกลายเป็นเจดีย์ย่อมุม แนววิวัฒนาการของเจดีย์นี้ รศ.ดร.สันติ ได้กำหนดไว้ 3 สายคือ

สายวิวัฒนาการที่ 1 ตั้งแต่ปลายพุทธศตวรรษที่ 21 ถึงปลายพุทธศตวรรษที่ 22 แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

- กลุ่มที่ 1 เป็นเจดีย์มีฐานประทักษิณในผังสี่เหลี่ยมจัตุรัสเพิ่มมุม เรือนธาตุมีมุขทิศ หลังคา मुखทิศประดับด้วยเจดีย์ยอดและชุกฐานบัวประดับลูกแก้วออกไก่อันเป็นเจดีย์ในปลายพุทธศตวรรษที่ 21 เจดีย์ในกลุ่มนี้ได้แก่ เจดีย์ศรีสุริโยทัย เจดีย์ประธานวัดญาณแสน และเจดีย์รายหมายเลข 4/1 วัดพุทไธสวรรย์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

- กลุ่มที่ 2 เจดีย์กลุ่มนี้ไม่ปรากฏหลักฐานการสร้างที่แน่ชัด ความสำคัญของเรือนธาตุถูกลดลง मुखทิศเหลือเพียงซุ้มทิศ หลังคาไม่มีเจดีย์ยอดประดับ เหนือเรือนธาตุที่เคยมีชุกฐานบัวประดับลูกแก้วออกไก่อันเปลี่ยนเป็นมัลลยเถา เจดีย์กลุ่มนี้น่าจะอยู่ในราวรัชกาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช (พ.ศ.2133-2148) ถึงราวรัชกาลสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง (พ.ศ.2172-2199) เจดีย์กลุ่มนี้ได้แก่ เจดีย์วัดภูเขาทอง เจดีย์หมายเลข 10/1 ถึง 10/4 วัดภูเขาทอง และเจดีย์ประธานวัดใหม่ประชุมพล อ.นครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

- กลุ่มที่ 3 เป็นเจดีย์ย่อมุมอย่างแท้จริง ฐานเจดีย์ตั้งบนลานประทักษิณเป็นฐานบัวประดับลูกแก้วออกไก่อันต่อซ้อนขึ้นไปด้วยมัลลยเถา เหนือมัลลยเถาเป็นบัวหางยอรองรับองค์ระฆัง (บัวปากกระฆัง) บัลลังก์ย่อมุมและเสาด้านรองรับปล้องไฉน ปลี และเม็มน้ำค้างตามลำดับ เจดีย์กลุ่มนี้ได้แก่ เจดีย์ 2 องค์ที่วัดชัยวัฒนาราม สร้างเมื่อพ.ศ.2173 และเจดีย์ 2 องค์ที่วัดชุมพลนิกายาราม อ.บางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สร้างในปีพ.ศ.2176

สายวิวัฒนาการที่ 2 เจดีย์ย่อมุม (ราวกลางพุทธศตวรรษที่ 22 - ต้นพุทธศตวรรษที่ 24) ลักษณะเด่นของเจดีย์ในสายวิวัฒนาการนี้มี 4 ประการ ได้แก่

ประการที่หนึ่ง ฐานเจดีย์เป็นฐานสิงห์ซ้อนกันสามชั้น ประดับด้วยลวดลายปูนปั้น

ประการที่สอง เหนือฐานสิงห์มีดอกบัวบาน 1-2 ดอกที่เรียกว่าบัวกลุ่ม

ประการที่สาม องค์ระฆังในผังกลมทำรี้วนวดังโดยรอบ

ประการสุดท้าย ส่วนปล้องไฉนแทนที่ด้วยบัวกลุ่มเถาซึ่งทำเป็นดอกบัวบานซ้อนลดหลั่นกันขึ้นไป

เจดีย์ในสายวิวัฒนาการนี้มีผังสี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุม เป็นเจดีย์รายขนาดเล็กประดับด้วยลวดลายปูนปั้นที่เรียกว่า "เจดีย์ทรงเครื่อง" ได้แก่เจดีย์หมายเลข 13 วัดพุทไธสวรรย์ เจดีย์รายวัดเขียน เจดีย์รายหมายเลข 11 ที่วัดเชิงท่า เจดีย์หมายเลข 7 วัดภูเขาทอง เจดีย์หมายเลข 13 ค วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดลพบุรี เจดีย์ในสายวิวัฒนาการนี้ไม่ปรากฏหลักฐานการสร้างแน่ชัด

สายวิวัฒนาการที่ 3 เจดีย์ย่อมุม (ราวครึ่งแรกของพุทธศตวรรษที่ 23 - ต้นพุทธศตวรรษที่ 24) เจดีย์ในสายวิวัฒนาการนี้สืบเนื่องมาจากเจดีย์ในสายวิวัฒนาการที่ 2 องค์ประกอบสำคัญคือบัลลังก์หายไป ทรงระฆังไม่ทำริ้วแนวตั้งโดยรอบ แต่เปลี่ยนเป็นทรงระฆังเหลี่ยมย่อมุม รวมทั้งบัลลังก์ก็ย่อมุมเช่นเดียวกัน ต่อขึ้นไปเป็นปล้องไฉนแทนบัลลังก์

เจดีย์ในสายวิวัฒนาการนี้ได้แก่ เจดีย์ย่อมุมไม้สิบสองที่วัดพญาแมน เจดีย์หมายเลข 27 ที่วัดพระรามเจดีย์หมายเลข 6 วัดภูเขาทอง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (คัดลอกจาก สันติ เล็กสุขุม, เจดีย์เพ็ญมุนี เจดีย์ย่อมุม สมัยอยุธยา, 2529, หน้า 1-4)

เจดีย์หมายเลข 1 เป็นเจดีย์ในแผนผังสี่เหลี่ยมจัตุรัส ย่อมุมไม้สิบสองตั้งแต่ฐานขึ้นไปจนถึงบัลลังก์ ถัดขึ้นไปเป็นก้านฉัตรและปล้องไฉน ส่วนเหนือขึ้นไปจากนี้หักพังหมดแล้ว เจดีย์องค์นี้ คงเป็นเจดีย์ที่อยู่ในสายวิวัฒนาการที่ 3 ลักษณะของเจดีย์ในสายวิวัฒนาการนี้คือ มีทรงพอม ฐานไม่บานออกมากนัก ย่อมุมค่อนข้างใหญ่ ฐานสูงชันชันสามชั้นเพื่อรองรับองค์ระฆังไม่มีบัลลังก์คั่น การไม่มีบัลลังก์มารองรับองค์ระฆังนี้เป็นลักษณะเฉพาะของเจดีย์ในสายวิวัฒนาการนี้ เหนือองค์ระฆังเป็นบัลลังก์ย่อมุม ต่อขึ้นไปเป็นปล้องไฉน ลักษณะที่กล่าวมานี้ยังพบได้อีกที่เจดีย์วัดพญาแมน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นวัดที่สมเด็จพระเพทราชาโปรดฯ ให้ปฏิสังขรณ์เมื่อ พ.ศ.2233 และเจดีย์วัดโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร สร้างเมื่อ พ.ศ.2241 ตรงกับรัชกาลสมเด็จพระเจ้าเสือ (เรื่องเดิม, หน้า 78)

เจดีย์หมายเลข 2 เจดีย์ในผังสี่เหลี่ยมจัตุรัส ย่อมุมไม้สิบสองตั้งแต่ฐานขึ้นไปจนถึงบัลลังก์ เช่นเดียวกับหมายเลข 1 เหนือบัลลังก์เหลือเพียงก้านฉัตร ถัดขึ้นไปจากนี้หักพังหมดแล้ว เจดีย์องค์นี้แตกต่างจากเจดีย์หมายเลข 1 และเจดีย์องค์อื่นๆ ในสายวิวัฒนาการที่ 3 ที่รูปทรงซึ่งบานออกมากกว่า องค์ระฆังบานออกรับกับส่วนฐาน ทำให้รูปทรงของเจดีย์เป็นแบบอ้วนเตี้ย แต่ลักษณะอื่นอันได้แก่ ย่อมุมที่ค่อนข้างใหญ่ไม่มีบัลลังก์มารองรับองค์ระฆัง ก็ทำให้เราคาดได้ว่าคงเป็นเจดีย์ที่สร้างขึ้นในช่วงสมัยอยุธยาตอนปลาย ลักษณะของเจดีย์แบบนี้ยังมีอีกที่วัดสามวิหาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วัดนางชี กรุงเทพฯ เป็นต้น (น.ฉ. ปากน้ำ, 2516, หน้า 66)

เจดีย์หมายเลข 3 เจดีย์ในผังสี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุมไม้สิบสองตั้งแต่ฐานขึ้นไปจนถึงบัลลังก์ ถัดขึ้นไปเป็นก้านฉัตรและบัลลังก์ ส่วนยอดพังทลายลงแล้ว ลักษณะสถาปัตยกรรมของเจดีย์องค์นี้แตกต่างจากเจดีย์หมายเลข 1 ที่ส่วนปล้องไฉนเป็นบัลลังก์ อันเป็นลักษณะหนึ่งของเจดีย์ในสายวิวัฒนาการที่ 2 แต่เจดีย์ในสายนี้องค์ระฆังต้องทำริ้วแนวตั้งโดยรอบ ซึ่งเจดีย์องค์นี้้องค์ระฆังทำย่อมุม

จากเอกสารที่มีผู้ได้ศึกษาไว้แล้ว พบว่าเจดีย์ลักษณะดังกล่าวเป็นที่นิยมทำกันตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาต่อเนื่องมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ และเจดีย์หมายเลข 3 ที่วัดเชิงท่านี้มีลักษณะคล้ายกันกับ เจดีย์รายองค์หนึ่ง ที่วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์) กรุงเทพฯ (เรื่องเดิม, หน้า 65-70 ภาพประกอบหน้า 149)

เจดีย์หมายเลข 5 เจดีย์ในแผนผังสี่เหลี่ยมจัตุรัส ย่อมุมไม้สิบสองตั้งแต่ฐานขึ้นไปจนถึงบัลลังก์ ถัดขึ้นไปเป็นก้านฉัตร และปล้องไฉน เหนือขึ้นไปจรดยอดพังทลายลงแล้ว ลักษณะทางสถาปัตยกรรมของเจดีย์องค์นี้เหมือนกันกับเจดีย์หมายเลข 1 ซึ่งเป็นเจดีย์ในสายวิวัฒนาการที่ 3

เจดีย์หมายเลข 6 เจดีย์ทรงเครื่องในแผนผังสี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุมไม้สิบสองตั้งแต่ฐานขึ้นไปจนถึงบัลลังก์ ถัดขึ้นไปเป็นก้านฉัตรและบัลลังก์เหนือขึ้นไปเหลือเพียงแกนไม้ องค์ระฆังมีบัลลังก์รองรับประดับลวดลายปูนปั้นเป็นสายสังวาลย์ ตรงกลางบันไดดอกไม้สี่กลีบตะแคงเป็นทับทรวงขอบระฆังปูนปั้นเป็นครีบริประดับขอบบัลลังก์ด้านล่างประดับด้วยกลีบบัวเล็กๆ โดยรอบ เจดีย์รายองค์นี้มีสภาพชำรุดมาก ทรงระฆังแตกหักชำรุด บัวปากระฆังถูกทำลายเพื่อขุดเจาะให้เป็นโพรงสำหรับการนำของมีค่าที่บรรจุ ภายในออกมา

เจดีย์ทรงเครื่องนี้นิยมทำในสมัยอยุธยาตอนปลายต่อเนื่องมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ โดยมีการปั้นปูนประดับเป็นลวดลายต่างๆ บางองค์ประดับด้วยบัวคอเสื้อ เช่น เจดีย์รายวัดเขียน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นต้น บางองค์ตกแต่งด้วยลายพวงอุษะ เช่น เจดีย์ที่วัดกุฎีแดง จ.พระนครศรีอยุธยา เป็นต้น

สำหรับเจดีย์องค์นี้มีรูปแบบสถาปัตยกรรมโดยทั่วไปคล้ายกันกับเจดีย์ในสายวิวัฒนาการที่สอง ต่างกันที่ทรงระฆังซึ่งทำเป็นย่อมุมไม้สิบสองแทนที่จะเป็นริ้วแนวตั้งโดยรอบ อย่างไรก็ตามลักษณะทางสถาปัตยกรรมอื่นๆ อันได้แก่ ทรงระฆังที่มีขนาดเล็ก บานออกเล็กน้อย ใต้ระฆังมีบัวกลุ่มรองรับ และมีบัวกลุ่มเถาแทนที่ปล้องโฉนประกอบกับการปั้นปูนประดับเป็นลวดลายที่องค์ระฆังก็อาจกล่าวได้ว่าเจดีย์รายองค์นี้เป็นเจดีย์ในสายวิวัฒนาการที่สอง มีอายุราวกลางพุทธศตวรรษที่ 22 ถึงต้นพุทธศตวรรษที่ 24

เจดีย์รายหมายเลข 8 เจดีย์ย่อมุมไม้สิบสองในผังสี่เหลี่ยมจัตุรัส ปัจจุบันเหลือเพียงส่วนฐานถึงทรงระฆังซึ่งย่อมุมไม้สิบสองเท่านั้น ส่วนเหนือขึ้นไปนอกจากนี้พังทลายลงหมดแล้ว ลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่เหลือของเจดีย์องค์นี้ สันนิษฐานว่าคงเป็นเจดีย์ที่สร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนปลาย

อนึ่ง เจดีย์รายองค์นี้ภายหลังการขุดแต่งพบว่าอยู่ร่วมฐานเชิงเดียวกันกับเจดีย์รายหมายเลข 7

เจดีย์รายหมายเลข 9 เหลือเพียงส่วนฐานถึงทรงระฆัง ส่วนอื่นพังทลายลงหมดแล้ว ลักษณะของทรงระฆังของเจดีย์องค์นี้เป็นทรงที่เรียกว่า "จอมแห" ไม่ย่อมุมและไม่ตกแต่งลวดลาย มีเพียงบัวกลุ่มสองชั้นรองรับทรงระฆัง ตั้งบนฐานสิงห์ย่อมุมไม้สิบสองสองชั้น ลักษณะดังกล่าวคล้ายกันกับเจดีย์ ในภาพจิตรกรรมฝาผนังในอุโบสถวัดเกาะ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเขียนขึ้นในสมัยสมเด็จพระเจ้าบรมโกศ ลักษณะของเจดีย์ในภาพเป็นเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง องค์ระฆังเพรียวมาก มีการเจาะช่องที่องค์ระฆังเป็นซุ้มพระ (น.ธ ปากน้ำ, 2516, หน้า 66) แตกต่างกับที่เจดีย์ในภาพเขียนมีการเจาะช่องทรงระฆังเป็นซุ้มพระ (น.ธ ปากน้ำ, 2516, หน้า 66) แต่ของวัดเชิงท่าไม่มีการเจาะช่อง

เจดีย์รายหมายเลข 11 เจดีย์ทรงระฆังย่อมุมไม้สิบสองในผังสี่เหลี่ยมจัตุรัส องค์ระฆังทำริ้วแนวตั้งโดยรอบ ใต้องค์ระฆังปั้นปูนเป็นแถวคล้ายลายหอยสังข์ ถัดลงมาจึงเป็นบัวกลุ่มรองรับองค์ระฆัง ลักษณะของการปั้นปูนประดับใต้องค์ระฆังก่อนถึงบัวปากระฆังนี้ ได้พบเช่นกันที่เจดีย์รายหมายเลข 7 วัดภูเขาทอง ซึ่งปั้นเป็นรูปกลีบบัวขนาดเล็กปิดส่วนล่างของกลีบบัวขนาดใหญ่ซึ่งบานเลยขึ้นไปรองรับองค์ระฆังริ้ว (สันติ เล็กสุขุม, 2529, หน้า 76-77)

วัดภูเขาทองนี้ได้รับการปฏิสังขรณ์ในปีพ.ศ.2287 ตรงกับรัชกาลสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง (ประชุมพงสาวดารเล่มที่ 39, หน้า 263) การปฏิสังขรณ์คราวนั้น นอกจากบูรณะเจดีย์ประธานแล้วคงมีการสร้างเจดีย์รายด้วย ได้แก่ เจดีย์รายหมายเลข 6 และเจดีย์รายหมายเลข 7 (สันติ เล็กสุขุม, 2532, หน้า 29)

นอกจากลวดลายประดับใต้องค์ระฆังที่กล่าวมาแล้ว อีกอย่างหนึ่งที่ทำให้น่าเชื่อว่าเจดีย์รายหมายเลข 11 องค์นี้สร้างขึ้นในสมัยสมเด็จพระเจ้าบรมโกศคือ การประดับขาสิงห์ประกอบฐานเจดีย์ที่มีกระหนกปลายคิ้วท้องสิงห์ปรากฏเสมอ ดังเช่นเจดีย์ทองแดงของวัดมเหยงคณ์ เจดีย์รายหมายเลข 7 วัดภูเขาทอง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งยังปรากฏในงานจิตรกรรมฝาผนังในอุโบสถวัดเกาะแก้วสุทธาราม จังหวัดเพชรบุรี อันเป็นงานเขียนในสมัยสมเด็จพระเจ้าบรมโกศอีกด้วย (เรื่องเดิม, หน้า 78)

เจดีย์รายหมายเลข 17 เจดีย์ทรงระฆังเหลี่ยมย่อมุมไม้สิบสองตั้งแต่ส่วนฐานขึ้นไปถึงบัลลังก์ องค์ระฆังขนาดเล็กและเพรียวมาก ลักษณะทางสถาปัตยกรรมของเจดีย์องค์นี้คล้ายกันกับเจดีย์รายหมายเลข 1 และหมายเลข 5 ในวัดเดียวกัน และยังคล้ายกันกับเจดีย์ย่อมุมที่วัดโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร อันเป็นเจดีย์ในสายวิวัฒนาการที่ 3 ซึ่งมีลักษณะดังนี้ เจดีย์ทรงพอม ส่วนฐานไม่บานออกมากนัก ย่อมุมค่อนข้างใหญ่

ชุดฐานสิงห์ซ้อนกันสามชั้นรองรับองค์ระฆังย่อมุม โดยไม่มีบัวกลุ่มคัน (สันติ เล็กสุขุม, 2529, หน้า 78)

เจดีย์รายหมายเลข 13 และ 18 เป็นเจดีย์ในผังสี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุมไม้สิบสองเช่นเดียวกัน แต่พังทลายลงหมดแล้วเหลือเพียงส่วนฐาน จึงไม่ได้นำมาศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบทางสถาปัตยกรรม

สถูปเจดีย์รูปทรงอื่นๆ

นอกจากเจดีย์ในผังสี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุมไม้สิบสองที่กล่าวมาแล้ว ยังมีเจดีย์ในรูปทรงอื่นๆอีก ได้แก่

เจดีย์รายหมายเลข 4 เจดีย์ทรงปราสาท

เจดีย์รายหมายเลข 10 เจดีย์ทรงปรางค์

เจดีย์รายหมายเลข 12 เจดีย์ทรงระฆังกลม บนฐานสูงทรงแปดเหลี่ยม

เจดีย์รายหมายเลข 15 เจดีย์ทรงมณฑป

เจดีย์รายหมายเลข 16 เจดีย์ทรงระฆังกลมบนฐานบัวลูกแก้วและมาลัยเถา

เจดีย์ทรงปราสาท

ได้แก่เจดีย์หมายเลข 4 เป็นเจดีย์ทรงระฆังกลมบนฐานบัวแปดเหลี่ยมเหนือเรือนธาตุที่มี ชุ่มจรณะนำทั้งสี่ด้าน องค์ระฆังมีขนาดเล็กและเพรียวมาก ใต้องค์ระฆังมีบัวกลุ่มรองรับ ใต้บัวกลุ่มเป็นฐานสิงห์แปดเหลี่ยม ต่อจากฐานสิงห์เป็นชั้นเรือนธาตุซึ่งมีชุ่มจรณะ แต่ไม่ปรากฏพระพุทธรูปประจำชุ่มเหนือองค์ระฆัง เป็นบัลลังก์แปดเหลี่ยม ถัดขึ้นไปเป็นก้านฉัตรและปล้องไฉนตามลำดับ ส่วนปลียอดขึ้นไปชำรุดหมดแล้ว

การสร้างเจดีย์ที่มีชุ่มจรณะนำนี้คลี่คลายมาจากเจดีย์ที่มีมุขทิศ ดังเช่นเจดีย์ศรีสุริโยทัย การทำมุขทิศมักมีเจดีย์ยอดประดับอยู่ด้วย และเมื่อมุขทิศลดความสำคัญลงกลายเป็นชุ่มทิศจึงไม่มีเนื้อที่มากพอที่จะทำเจดีย์ยอดได้ เจดีย์ยอดจึงหายไปก่อนเป็นอันดับแรก (สันติ เล็กสุขุม, 2529, หน้า 39)

หลังคาชุ่มจรณะของเจดีย์รายหมายเลข 4 องค์นี้เป็นหลังคาลดหนึ่งชั้น หน้าบันและปลายกรอบชุ่มหน้าบันเป็นแบบเรียบ ไม่ตกแต่งลวดลายใดๆ

การทำเรือนธาตุและชุ่มจรณะของเจดีย์นี้มีปรากฏในสายวิวัฒนาการที่ 1 ในเจดีย์กลุ่มที่สอง อันได้แก่เจดีย์รายหมายเลข 10/4 วัดภูเขาทอง เจดีย์ประธานวัดใหม่ประชุมพล จ.พระนครศรีอยุธยา (เรื่องเดิม, หน้า 56) แต่ลักษณะที่แตกต่างกันคือ องค์ระฆังของเจดีย์รายหมายเลข 4 เป็นระฆังธรรมดาไม่ย่อมุม

ต่อจากชั้นเรือนธาตุเป็นชั้นฐานส่วนบนในผังรูปแปดเหลี่ยม เริ่มจากฐานสิงห์ ถัดขึ้นไปเป็นชั้นบัวหางาย หน้ากระดานและชั้นบัวกลุ่มรองรับองค์ระฆัง

การสร้างเจดีย์ทรงปราสาทที่มีผังแปดเหลี่ยมผสมอยู่ด้วยนี้ อาจจะปรากฏที่วัดมหาธาตุ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่สถูปมุนและด้านทั้งสี่บนขาลาของปรางค์ประธาน ซึ่งสร้างในยุคแรกของสมัยอยุธยา สถูปชนิดนี้มีผังเพิ่มมุมเพื่อออกเชิงเป็นชุ่มจรณะทิศที่เรือนธาตุ เหนือเรือนธาตุขึ้นไปทำชั้นเดียวแต่ชำรุดแล้ว ส่วนซึ่งชำรุดนี้อาจมีผังเป็นแปดเหลี่ยมเหนือขึ้นไปเป็นทรงกระบอกผายขึ้นรับองค์ระฆังกลม (เรื่องเดิม, หน้า 27) แต่ที่เจดีย์หมายเลข 4 นี้เป็นชั้นบัวกลุ่มรองรับองค์ระฆัง

ในสมัยพระเจ้าท้ายสระได้เกิดมีเจดีย์แบบพิเศษขึ้น คือระฆังทรงกลม องค์เจดีย์แปดเหลี่ยม ปรากฏให้เห็นครั้งแรกที่เจดีย์ทองแดง วัดเมษยงค์ วัดศรีโพธิ์ ที่คลองสระบัว ซึ่งมีจารึกติดอยู่ที่ผนังอุโบสถ ด้านหน้าระบุว่าสร้างในสมัยสมเด็จพระเจ้าบรมโกศ และยังปรากฏที่วัดโรงช้าง จ.ราชบุรีอีกด้วย (น.ณ ปากน้ำ, 2516, หน้า 66)

เจดีย์ทรงปรางค์

ได้แก่เจดีย์รายหมายเลข 10 เป็นสถูปทรงปรางค์ ตั้งบนฐานปัทม์ในผังสี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุม ไม้สิบสองการสร้างวัดในสมัยอยุธยาแต่เดิม พระปรางค์ถูกกำหนดให้เป็นประธานของวัด ต่อมาในสมัยสมเด็จพระ

รามาริบัติที่ 2 ทรงสร้างวัดพระศรีสรรเพชญ์ใกล้กับพระบรมมหาราชวัง และทรงสร้างเจดีย์ทรงลังกา บนฐานสูงเป็นประธานของวัดแทนที่พระปรางค์ ซึ่งก็เป็นที่นิยมกันต่อมา ครั้นถึงสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททองทรงสร้างวัดชัยวัฒนาราม และสร้างพระปรางค์เป็นประธานของวัดอีกครั้งหนึ่ง หลังจากรัชกาลของพระองค์ลงมา ก็แทบไม่มีการสร้างปรางค์เป็นหลักของวัดอีก

ในสมัยอยุธยาตอนปลาย พระปรางค์ถูกลดความสำคัญลงเป็นปรางค์ราย มีขนาดเล็ก ทรงสูง ยอดเรียวเล็ก ดังปรากฏที่ปรางค์รายวัดราชบูรณะ และปรางค์รายวัดพุทไธสวรรย์ จ.พระนครศรีอยุธยา (น.ณ ปากน้ำ, 2529, หน้า 177)

เจดีย์ทรงระฆังกลมบนฐานสูงทรงแปดเหลี่ยม

ได้แก่เจดีย์รายหมายเลข 12 เป็นเจดีย์ทรงระฆังกลม มีบัวกลุ่มรองรับปากระฆัง ถัดจากชั้นบัวกลุ่มลงมาเป็นชั้นมาลัยเถา ต่อลงมาเป็นชั้นบัวหงาย บัวคว่ำ ชั้นทรงกระบอกและชั้นฐานแปดเหลี่ยม ตามลำดับลักษณะทางสถาปัตยกรรมของเจดีย์รายองค์นี้เหมือนกับเจดีย์ทองแดงที่วัดมเหยงคณ์ คือ เป็นเจดีย์ระฆังกลม ปากระฆังมีชั้นบัวกลุ่ม ต่อจากชั้นบัวกลุ่มเป็นชั้นมาลัยเถา ต่อจากชั้นมาลัยเถาจึงเป็น ชั้นที่อยู่ในผังแปดเหลี่ยม ลักษณะรูปแบบเจดีย์แบบนี้ เป็นแบบพิเศษที่มีขึ้นในสมัยสมเด็จพระเจ้าท้ายสระ (น.ณ ปากน้ำ, 2516, หน้า 66)

เจดีย์ทรงมณฑป

ได้แก่เจดีย์รายหมายเลข 15 เป็นเจดีย์รายทรงมณฑป ในผังสี่เหลี่ยมจัตุรัส องค์เรือนธาตุปิดทึบทั้งสี่ด้าน ส่วนยอดพังทลายลงหมดแล้ว

มณฑปเป็นอาคารรูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส ประกอบเครื่องยอดรูปปราสาท ผนังก่ออิฐถือปูน ทั้งสี่ด้านมีทั้งที่เป็นผนังทึบหรืออาจมีระเบียงออกมา มณฑปมีรูปแบบต่างๆคือ มณฑปยอดสลุป มณฑปยอดปราสาท มณฑปยอดปรางค์ เป็นต้น (ศิลปากร, 2538, หน้า 217)

ที่วัดพุทไธสวรรย์ ภายในพระระเบียงที่ล้อมรอบพระปรางค์ประธาน มีพระมณฑปตั้งอยู่สองหลัง ยังอยู่ในสภาพที่ดี ประดิษฐานพระประธาน ตามหลักฐานปรากฏว่าได้มีการบูรณะปฏิสังขรณ์พระปรางค์ประธานครั้งหนึ่งในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ โดยชาวจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเรียวกันซ่อมเมื่อปี พ.ศ.2441 (พวงทอง สิริสาลี, 2511, หน้า 41)

เจดีย์รายรูปทรงมณฑปนี้ยังไม่เคยพบในวัดที่สร้างในสมัยอยุธยา และวัดในสมัยรัตนโกสินทร์ ก็มักสร้างมณฑปเป็นอาคารหลังหนึ่งของวัดมากกว่าที่จะทำหน้าที่เป็นเจดีย์ราย

เจดีย์ทรงระฆังกลมบนฐานบัวลูกแก้วมาลัยเถา

ได้แก่เจดีย์รายหมายเลข 16 เป็นเจดีย์ทรงระฆังซึ่งค่อนข้างเพรียวชลุค บัลลังก์ย่อมุมไม้สิบสอง ได้ระฆังมีชั้นบัวกลุ่มรองรับ ถัดลงมาเป็นมาลัยเถาลูกแก้วบนฐานบัวคว่ำบัวหงาย

ลักษณะของเจดีย์องค์นี้ เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว น่าจะเป็นเจดีย์ในสายวิวัฒนาการที่ 2 แม้ว่าองค์ระฆังจะไม่ทำรั้วแนวตั้งก็ตาม โดยพิจารณาจากชั้นบัวกลุ่มที่รองรับปากระฆังอันเป็นองค์ประกอบสำคัญของเจดีย์ในสายวิวัฒนาการนี้ตลอดจนบัลลังก์ที่มีการย่อมุมไม้สิบสองด้วย ลักษณะของบัวปากระฆังคล้ายกันกับบัวปากระฆังของเจดีย์รายหมายเลข 13 วัดพุทไธสวรรย์ซึ่งสร้างขึ้นในราวกลางพุทธศตวรรษที่ 22 (สันติ เล็กสุขุม, 2529; หน้า 68)

5.2 การกำหนดอายุสมัยของโบราณสถานจากผลการศึกษาเปรียบเทียบ

จากลักษณะทางสถาปัตยกรรมของอาคารทุกหลังภายในวัดเชิงท่า แสดงให้เห็นว่าวัดเชิงท่ามีการก่อสร้างหลายครั้ง ครั้งแรกคือการสร้างพระปรางค์ประธาน มุขปรางค์และวิหารประธาน อาจสร้างใน

ช่วงสมัยอยุธยาตอนต้น โดยการทำฐานรากอาคารด้วยการก่อคานคอดินเป็นแนวยาวฝังลงในชั้นดินอัดแน่น เพื่อรองรับน้ำหนักตัวอาคาร การก่อคานคอดินนี้ก่อเป็นสองแนวขนานกัน โดยแนวด้านนอกฝังลึกกว่าด้านใน ดังนั้นคานตัวในอาจเป็นตัวรับน้ำหนักอาคารจากแนวเสา ส่วนคานด้านนอกเป็นตัวกันดินเลื่อนป้องกัน การทรุดตัวของดินแน่น หลังจากการทำฐานรากแล้ว จึงสร้างพระปรางค์ประธาน มุขปรางค์และวิหารซึ่งก่อชนกับผนังมุขปรางค์ทางทิศใต้ การก่อสร้างครั้งนี้ อาจเป็นการก่อสร้างในสมัยอยุธยาตอนต้น ทั้งนี้พิจารณาจากสถาปัตยกรรมช่วงบนขององค์พระปรางค์ ที่ชั้นเชิงบาตรครุฑแบก โดยเปรียบเทียบกับพระปรางค์ประธานของวัดพระรามและวัดราชบูรณะ ที่มีเอกสารระบุชัดเจนว่าสร้างในสมัยอยุธยาตอนต้น ส่วนพระปรางค์ที่สร้างในสมัยอยุธยาตอนปลาย ได้แก่ พระปรางค์ประธานวัดชัยวัฒนาราม ที่ชั้นเชิงบาตรไม่มีครุฑแบก

ครั้งกลับมาพิจารณาวิหารประธานก็มีข้อสังเกตว่าการสร้างอุโบสถหรือวิหารในสมัยอยุธยาตอนต้นมักมีลักษณะดังนี้

- มีเสาด้านนอกแปดเหลี่ยมหรือกลม สองข้างนอกผนังรับชายคาปีกนก
- มีเสาด้านนอกแปดเหลี่ยมหรือกลมภายในอาคารสองแถว
- มีพระประธานขนาดใหญ่คู่กับตัวอาคาร และฐานชุกชีสูง

ลักษณะที่ตรงกันก็คือ มีเสาด้านนอกแปดเหลี่ยมภายในอาคารสองแถว หรือที่เรียกว่าเสาร่วมในที่พบจากการขุดลอกดินภายในวิหารประธาน

ต่อมาในรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ก็ได้มีการบูรณะปฏิสังขรณ์วัดเชิงท่า โดยเจ้าพระยาโกษาปาน การซ่อมในครั้งนี้คงได้มีการขยายมุขปรางค์ จากมุขขนาดเล็กเป็นมุขขนาดใหญ่มีฝาผนังสูง หลังคาเครื่องไม้มุงกระเบื้อง และคงได้ขยายวิหารประธาน ดังที่เหลือให้เห็นในปัจจุบัน โดยยังคงใช้เสาร่วมในของเดิมไม่ได้มีการแก้ไขแต่อย่างใด หลักฐานที่สนับสนุนข้อสันนิษฐานตามที่กล่าวมานี้ได้แก่ ปูนปั้นประดับกรอบหน้าต่างวิหารประธาน และกลีบบัวปลายเสาของมุขปรางค์ อันเป็นลักษณะของงานปูนที่มักพบเสมอในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ครั้นถึงสมัยสมเด็จพระเจ้าบรมโกศ ก็ได้มีการซ่อมวัดนี้อีกครั้งหนึ่ง งานซ่อมแซมครั้งนี้คงเป็นการซ่อมแซมเล็กน้อยในส่วนที่ชำรุด(?) และคงมีการสร้างหมู่เจดีย์รายที่อยู่ทางด้านหน้าของวัดที่เห็นได้ชัดว่าเป็นงานสร้างในรัชกาลนี้ได้แก่ เจดีย์รายหมายเลข 11

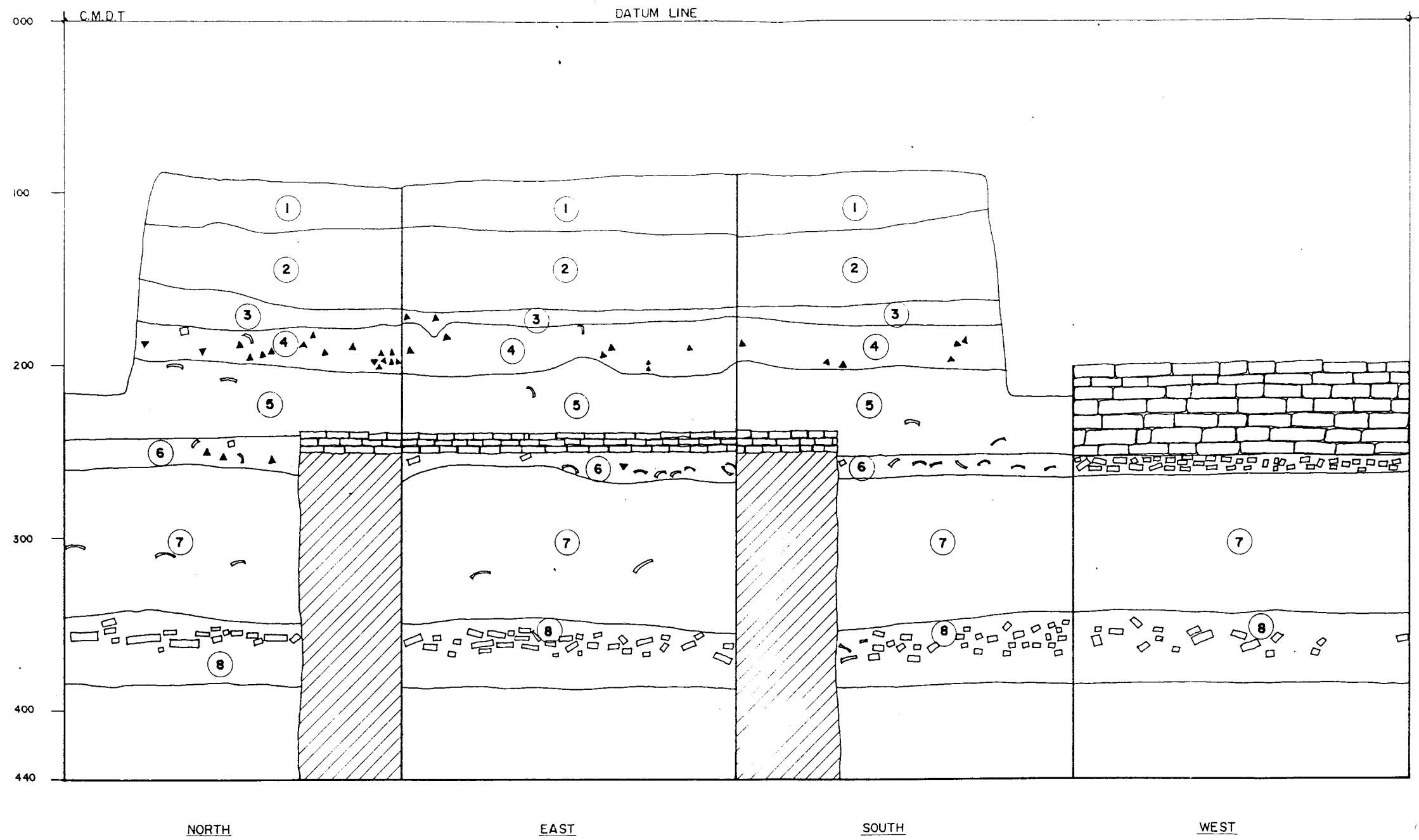
หลังจากนั้นก็ไม่มีเอกสารใดบันทึกถึงการบูรณะปฏิสังขรณ์วัดเชิงท่าอีก จนสิ้นสมัยกรุงศรีอยุธยา วัดเชิงท่าก็คงถูกทิ้งร้างไปเช่นเดียวกับวัดอื่นๆ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จนถึงสมัยรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ก็ได้มีคหบดีชาวกรุงศรีอยุธยามีจิตศรัทธาบริจาคทรัพย์และแรงกายมาปฏิสังขรณ์วัดนี้อีกครั้งหนึ่ง ครั้งนี้ได้สร้างศาลาการเปรียญและกุฏิหรือศาลาขวงและได้เขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังไว้ภายในด้วย นอกจากสร้างศาลาการเปรียญแล้ว ก็คงสร้างหอระฆังด้วยและวัดเชิงท่าก็คงเป็นวัดที่ไม่ถูกทิ้งร้างนับแต่นั้น

ดังนั้นจึงกล่าวโดยสรุปได้ว่าวัดเชิงท่าคงมีมาแล้วตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนต้น ทั้งนี้โดยพิจารณา รูปแบบสถาปัตยกรรมขององค์พระปรางค์เป็นสำคัญต่อนั้น ในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลายก็ได้มีการก่อสร้างอาคารเพิ่มเติมดังที่เหลือให้เห็นในปัจจุบัน หลักฐานที่สนับสนุนข้อสันนิษฐานดังกล่าวได้แก่ ปูนปั้นกลีบบัวปลายเสาที่มุขปรางค์ ปูนปั้นประดับกรอบหน้าต่างวิหารประธาน ใบเสมารอบอุโบสถ เจดีย์ราย หลายองค์ โดยเฉพาะกลุ่มที่อยู่ในผังสี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุมไม้สิบสอง

ครั้นถึงสมัยรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ก็มีการสร้างศาลาการเปรียญและหอระฆังและคงได้มีการซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดเพียงเล็กน้อย ดังที่เห็นในปัจจุบัน

บรรณานุกรม

- กองกษาปณ์ กรมธนารักษ์, เงินตราของไทย, อนุสรณ์ในการพระราชทานเพลิงศพ ว่าที่ ร.ต.หญิง
 ลินจง โปษยานนท์ ต.ช. วันจันทร์ที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ.2520
- เชมชาติ เทพไชย, เงินตราต่างชาติโบราณที่พบในภาคใต้, สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ เล่ม 2, สถาบัน
 ทักษิณคดีศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2529
- คุรุสภา, องค์การการค้า, ประชุมพงศาวดารเล่ม 37 (ประชุมพงศาวดารภาคที่ 63 (ต่อ) เรื่องกรุงเก่า), โรงพิมพ์คุรุสภา
 ลาดพร้าว, กรุงเทพฯ, 2512.
- เฉลิม สุขเกษม, วัดเชิงท่า พระนครศรีอยุธยา : วารสารโบราณคดี ปีที่ 2 ฉ.3 (ม.ค.-มี.ค.2512).
- ชาติชาย ร่มสนธิ์, ธรณีวิทยาในงานโบราณคดี, โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์,
 นครปฐม, 2522.
- บรรจบ เทียมทัด, วัดและวัดโบราณในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ
 นายจรัส เกียรติก้อง, 2511.
- น.ณปภักดิ์ ,สถาปัตยกรรมในประเทศไทย, กรุงเทพมหานคร, 2516.
 ,ศิลปบนใบเสมา, โรงพิมพ์อักษณสัมพันธ์, กรุงเทพฯ, 2524.
 ,ความเป็นมาของสถาปัตยกรรมในประเทศไทย, ศูนย์การพิมพ์พลชัย, กรุงเทพฯ, 2529.
 ,ฝรั่งในศิลปะไทย, ศูนย์การพิมพ์พลชัย, กรุงเทพฯ, 2529.
 ,สยามศิลปะ จิตรกรรมและสถาปัตยกรรม, ด้านสถาปัตยกรรม, กรุงเทพฯ, 2538.
- เน่งน้อย ศักดิ์ศรี, ศ.มร., มรดกสถาปัตยกรรมกรุงรัตนโกสินทร์เล่ม 1, โรงพิมพ์กรุงเทพ(1994), กรุงเทพฯ,
 2537.
- พัชรี สาริกบุตร, เทคโนโลยีสมัยโบราณ, ภาควิชาโบราณคดี คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2523.
- ศิลปากร, กรม , การอนุรักษ์จิตรกรรมฝาผนังวัดเชิงท่า ต.ท่าวาสุกรี อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา,
 งานอนุรักษ์จิตรกรรมฝาผนัง กองโบราณคดี, 2526.
 ,แหล่งเตาเผาบ้านบางปูน, โครงการโบราณคดีประเทศไทย, ฝ่ายวิชาการกองโบราณคดี, 2531
 ,เครื่องถ้วยจากการขุดค้นที่เมืองลพบุรี พ.ศ.2529-2530, โครงการบูรณะโบราณสถานลพบุรี
 กองโบราณคดี, 2532.
 ,รูปและสัญลักษณ์แห่งพระศากยพุทธ, อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, กรุงเทพฯ, 2532.
 ,เครื่องถ้วยจากทะเล, โครงการโบราณคดีใต้น้ำ งานโบราณคดีใต้น้ำ กองโบราณคดี, 2532.
 ,เตาแม่น้ำน้อย 2, เซรามิกส์ในประเทศไทย ชุดที่ 5, โครงการโบราณคดีประเทศไทย
 ฝ่ายวิชาการกองโบราณคดี, 2533.
 ,วิวัฒนาการพุทธสถานไทย, อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, กรุงเทพฯ, 2533..
 ,สถาปัตยกรรมไทย, อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง, กรุงเทพฯ, 2538.
- สันติ เล็กสุขุม, เจดีย์เพิ่มมูม เจดีย์ย่อมุม สมัยอยุธยา, อมรินทร์การพิมพ์, กรุงเทพฯ, 2529.
 ,ลวดลายปูนปั้นแบบอยุธยาตอนปลาย(พ.ศ.2172-2310), อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, กรุงเทพฯ,
 2532.
 ,เจดีย์:ความเป็นมาและคำศัพท์เรียกองค์ประกอบเจดีย์ในประเทศไทย, พิมพ์สนพริ้นติ้งเซ็นเตอร์,
 กรุงเทพฯ, 2535.
- สุรศักดิ์ก่อสร้าง, หจก., รายงานการขุดแต่งและขุดค้นวัดมหาสมัน ตำบลประจักษ์ อำเภพระนครศรีอยุธยา
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2537.

หลุมขุดค้นที่ 1 (T.P.1)

มาตราส่วน 1:20 0 50 100 150 ซม.

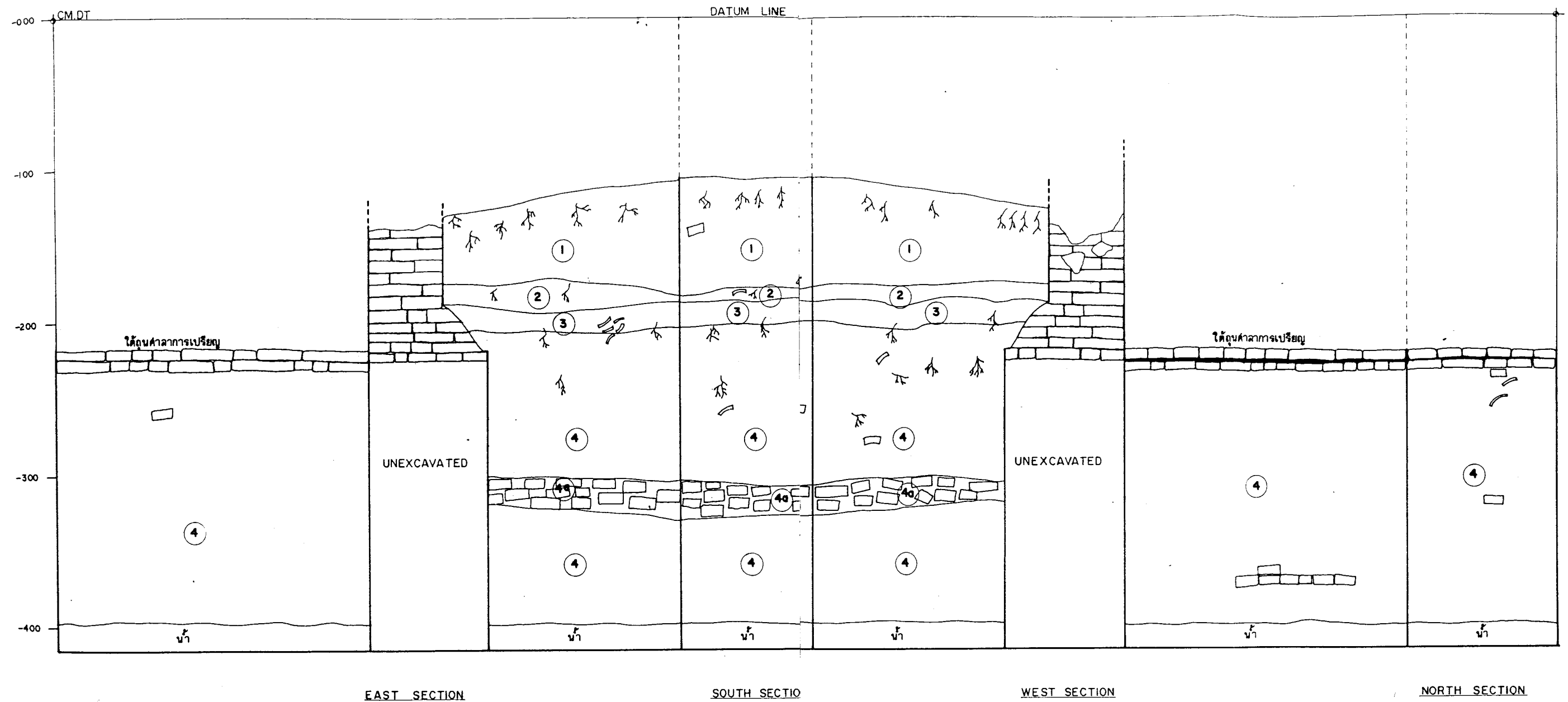
- อิฐ
- เศษกระเบื้อง
- เศษถ่าน
- ดินเหนียว (clay)
7.5 yr 4/0 dark gray
7.5 yr 3/0 very dark gray pH 5.5

- ดินเหนียว (clay)
7.5 yr 6/4 light brown
7.5 yr 5/6 strong brown pH 5.0
- ทรายละเอียด (sandy)
10 yr 6/8 yellow
10 yr 6/8 brownish pH 6.5
- ดินร่วนปนทราย (fine sandy loam)
10 yr 6/2 light brownish gray
10 yr 5/2 grayish brown pH 6.5
- ดินเหนียว (clay)
10 yr 7/4 very pale brown
10 yr 5/4 yellowish brown pH 6.5

- ดินเหนียว (clay)
10 yr 5/2 grayish brown
10 yr 5/1 gray
- ดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam)
10 yr 5/4 yellowish brown
pH 6.5
- ดินเหนียว (clay)
10 yr 4/2 dark grayish brown
pH 6.5

SOIL PROFILE

PROJECT : AY '97
SITE : CH '97 (วัดเชิงท่า)

หลุมขุดค้นที่ 2 (2)

มาตราส่วน 1:20 0 50 100 150 ซม.

อิฐ

เคาะกระเบื้อง

รากพืช

ดินเหนียว (clay)
2.5 yr 7/8 yellow , ph 6.0
2.5 yr 4/8 red

ดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam)
10 yr 2/2 very dark brown
pH 7.0

ดินร่วนปนทราย (sandy loam)
10 yr 3/2 dark grayish brown
pH 7.0

ดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam)
10 yr 3/3 dark brown
pH 7.0 - 8.0

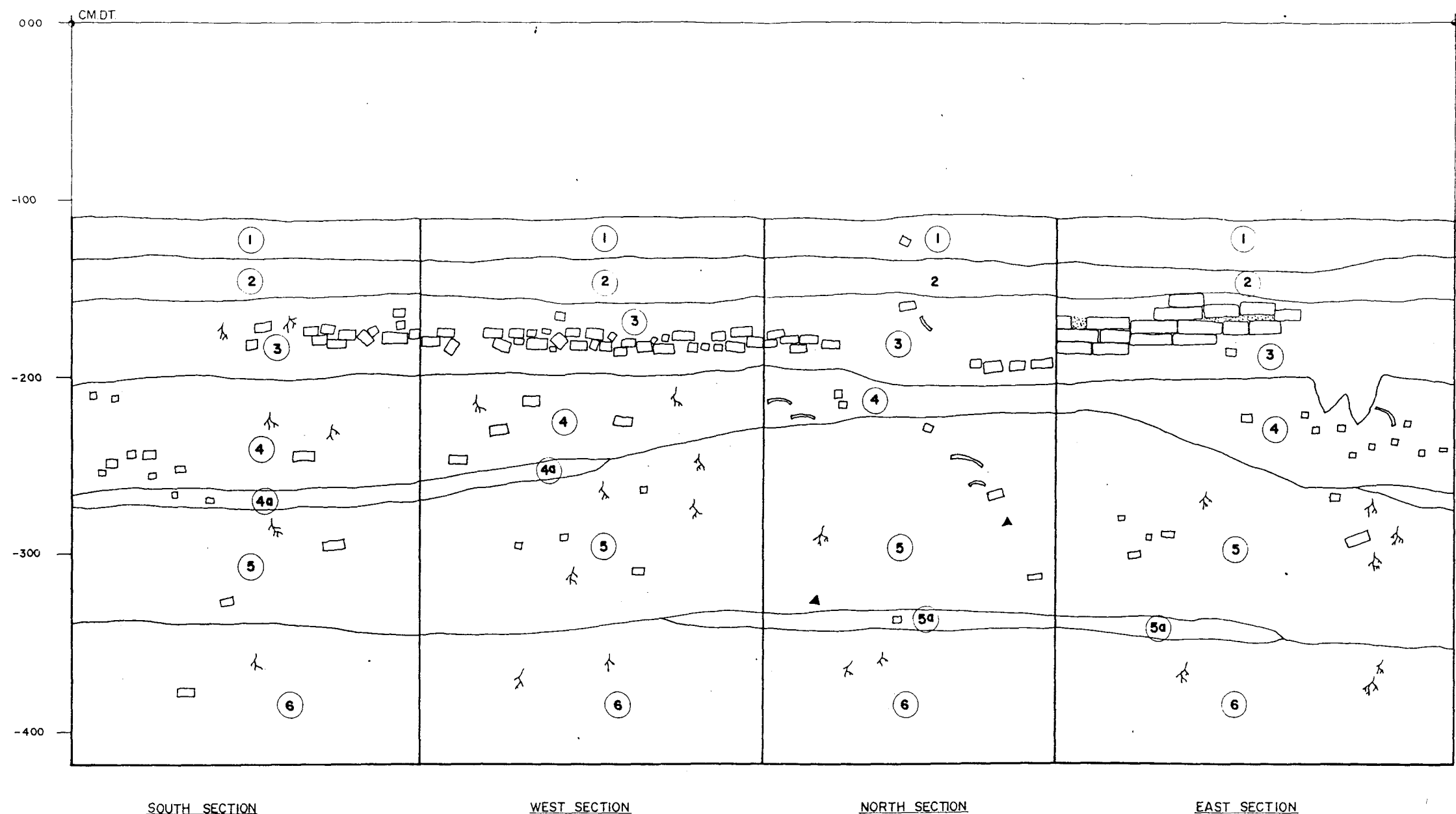

ชั้นดินถมอิฐ เพื่อรับฐานจากอาคาร

SOIL PROFILE

PROJECT : AY '97

SITE: CH '97 (วัดเชิงท่า)

หลุมทดลองที่ 3 (T.P. 3)

มาตราส่วน 1 : 20 0 50 100 150 ซม.

เคชอริ

เคชกษณะดินเผา , เคชกระเบื้อง

รากพืช

เคชถ่าน

ดินทรายปนร่วน (loamy sand)
10 yr 3/1 very dark gray
10 yr 2/1 black

ดินทรายปนร่วน (loamy sand)
10 yr 3/3 dark brown
10 yr 3/1 very dark gray

ดินร่วนปนทราย (fine sandy loam)
10 yr 4/4 dark yellowish brown
10 yr 3/4 dark yellowish

ดินเหนียว (clay)
10 yr 4/1 dark gray
10 yr 3/2 very dark grayish brown

ดินทรายปนร่วน (loamy sand)
10 yr 5/3 brown
10 yr 3/3 dark brown

ดินเหนียว (clay)
10 yr 3/3 dark brown
10 yr 2/1 black

ดินทรายปนร่วน (loamy sand)
10 yr 5/6 yellowish brown

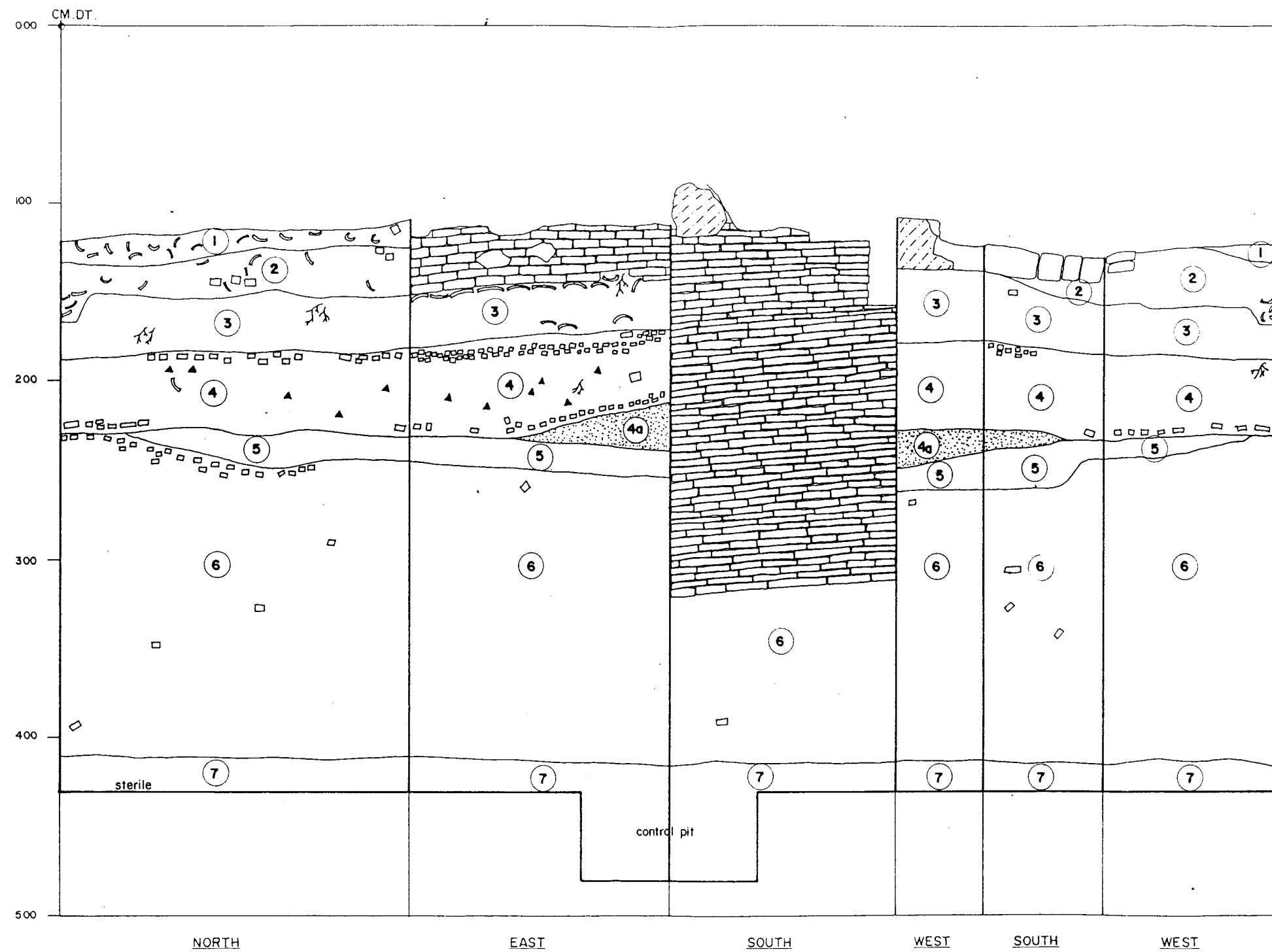

ดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam)
10 yr 3/4 dark yellowish brown
10 yr 3/1 very dark gray

SOIL PROFILE

PROJECT : AY ' 97

SITE : CH ' 97 (วัดเชิงท่า)

SOIL PROFILE
PROJECT : AY '97
SITE : CH '97 (วัดเชิงท่า)

หลุมขุดทดลองที่ 4 (T.P. 4)

มาตราส่วน 1 : 20 0 50 100 150 ซม.

เศษอิฐ

เศษอิฐ

เศษอิฐ

รากพืช

ดินปนทรายละเอียด

ดินร่วนปนทราย (fine sandy loam)
10 yr 5/3 brown
10 yr 4/3 dark brown

ดินร่วนปนทราย (find sandy loam)
10 yr 5/2 grayish brown
10 yr 4/1 dark brown

ดินเหนียว (clay)
10 yr 6/4 light yellowish brown
10 yr 5/3 brown

ดินเหนียว (clay)
10 yr 5/2 grayish brown
10 yr 4/1 dark gray

ดินร่วนปนทราย (fine sandy loam)
10 yr 7/4 very pale brown
10 yr 6/6 brownish yellow

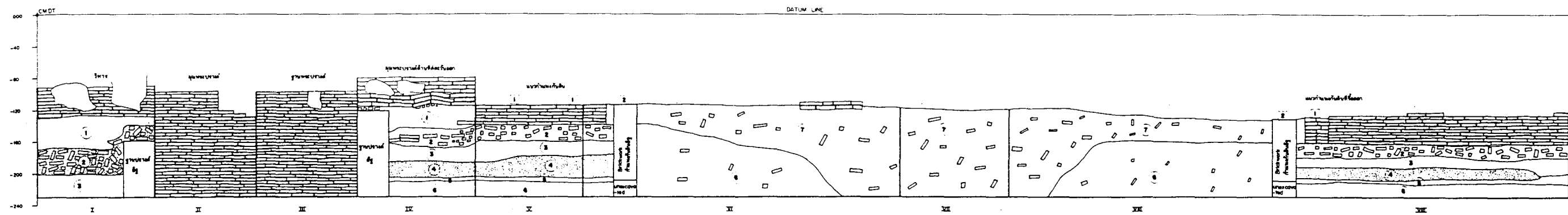
ดินเหนียว (clay)
10 yr 4/3 brown - dark brown
10 yr 3/1 very dark gray

ดินเหนียว (clay)
10 yr 5/3 brown
10 yr 4/2 dark grayish brown

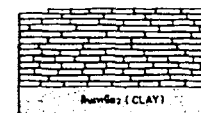
ดินเหนียว (clay)
10 yr 5/6 yellowish brown
10 yr 5/4 yellowish brown

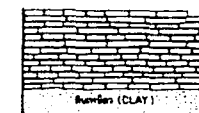
รูปถ่าย : ภาพการสำรวจดิน

มาตราส่วน 1:20 0 30 100 150 M

1	ดินเหนียว (clay)
10 yr 5/2 yellowish brown
pH 6.5	4	ทราย (sand)
10 yr 6/8 brownish yellow
pH 8.0
2	ดินเหนียว (clay)
10 yr 5/4 yellowish brown
pH 7.0	5	ดินเหนียว (clay)
10 yr 5/6 yellowish brown
pH 8.0
3	ดินเหนียว (clay)
10 yr 5/8 yellowish brown
pH 6.5	6	ดินเหนียว (clay)
7.5 yr 3/1 very dark gray
pH 7.0
		7	ดินเหนียว (sandy clay loam)
10 yr 4/2 dark yellowish brown
pH 6.5

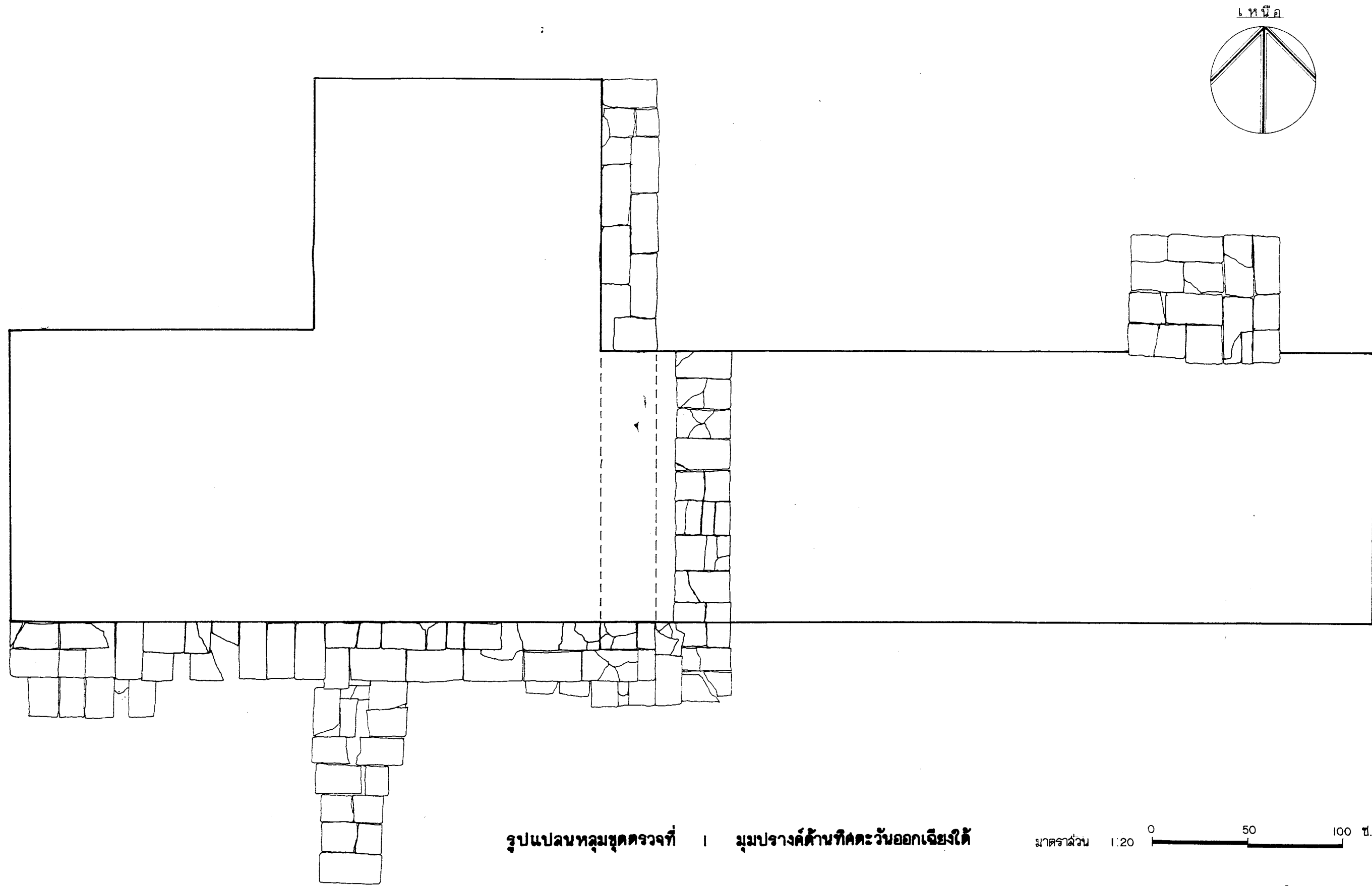

ดินเหนียว (CLAY)

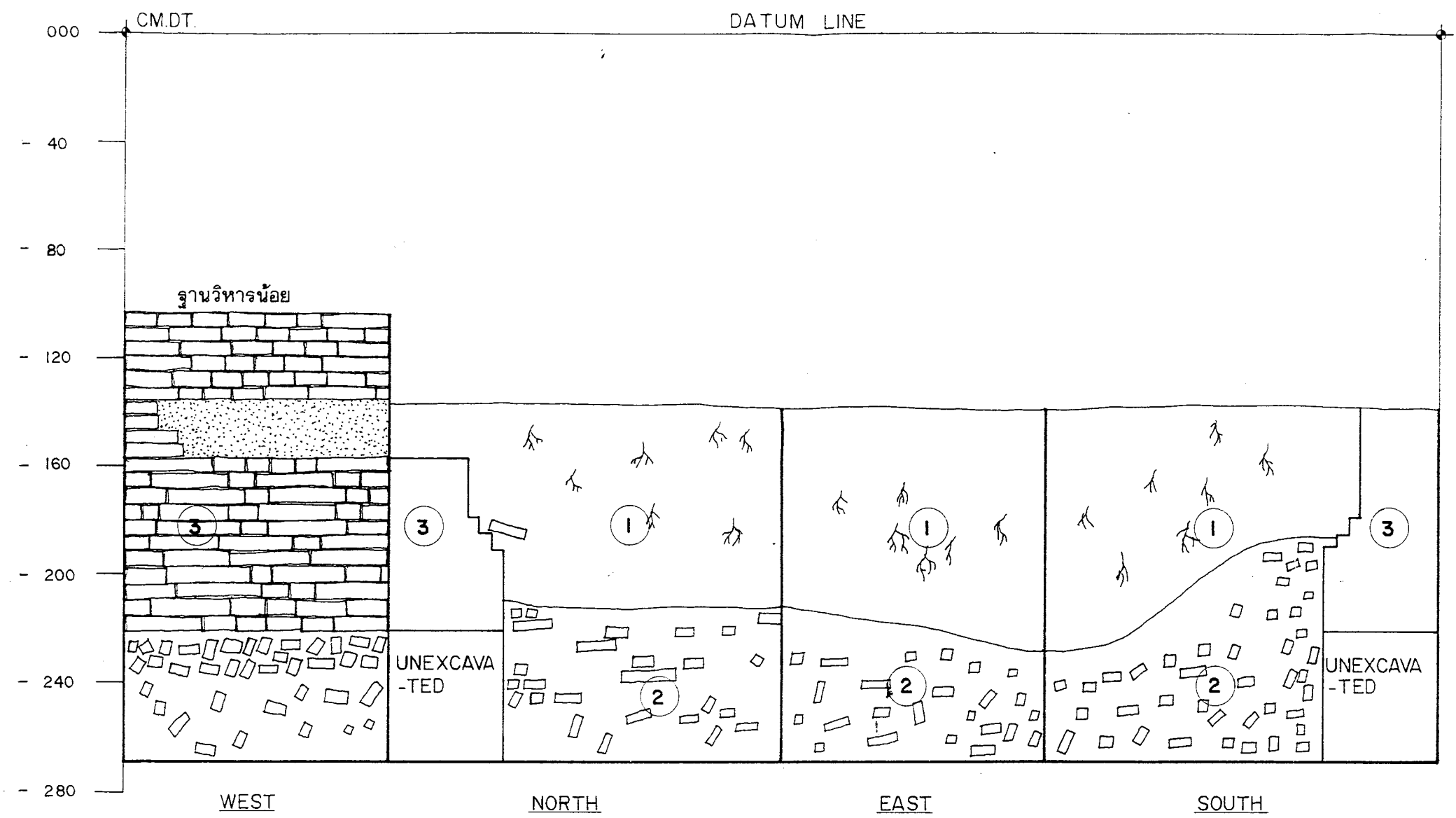
ดินเหนียว (CLAY)

SOIL PROFILE
PROJECT : A.Y. '87
SITE : CH '87

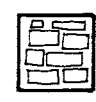
รูปแบบหลุมขุดตรวจที่ 1 มุมปรายด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้

PROJECT : AY ' 97
SITE : CH ' 97

หลุมขุดตรวจที่ 2 ข้างวิหารน้อย

มาตราส่วน 1:20 0 50 100 ซม.

อิฐ

รากไม้

ดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam)
10 yr 4 / 2 dark grayish brown
pH. 6.5

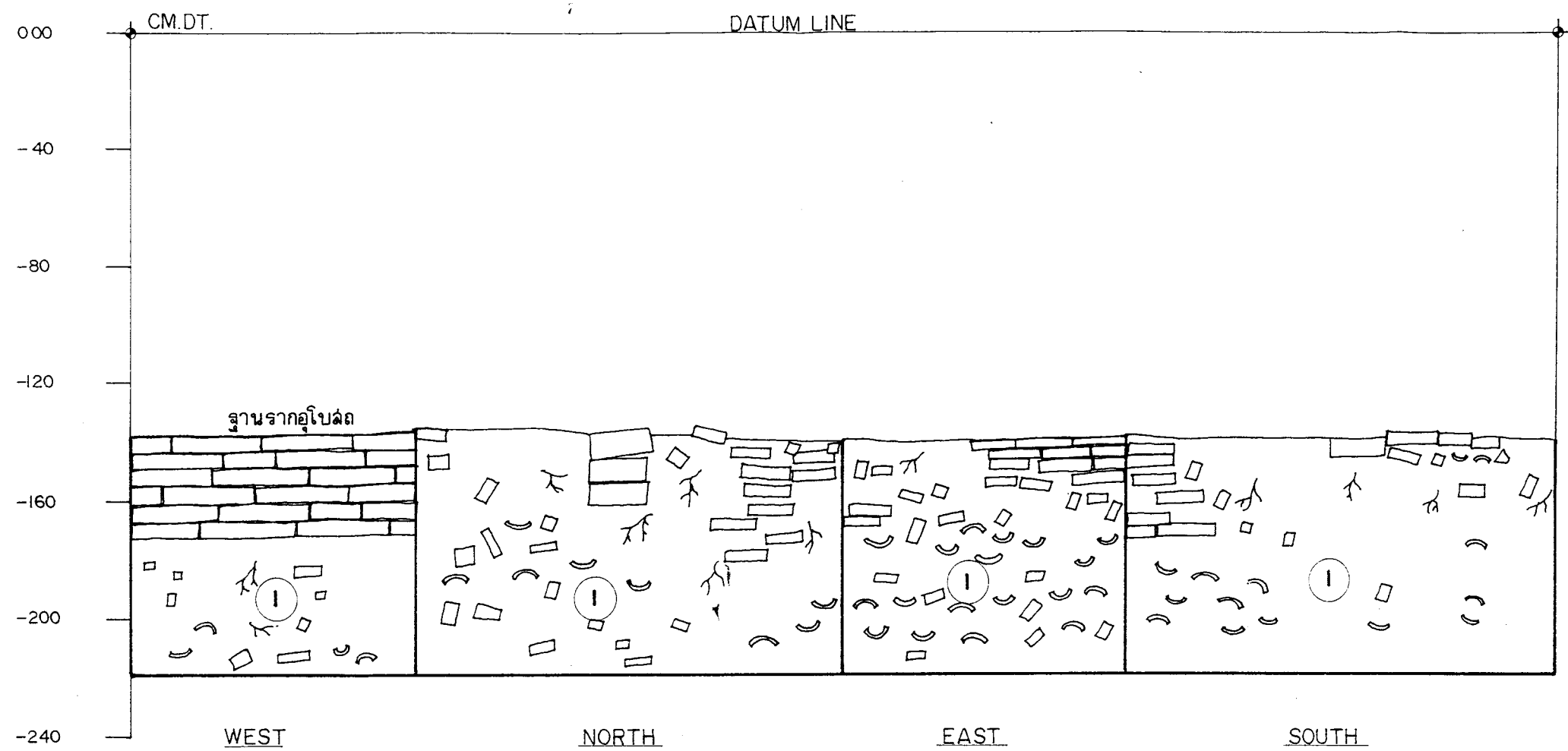
ดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam)
10 yr 4 / 1 dark gray
pH. 6.5

ฐานอาคารเดิม ใต้ฐานวิหารน้อย

SOIL PROFILE

PROJECT : AY ' 97
SITE : CH ' 97

หลุมขุดตรวจที่ 3 ข้างอุโบสถ

มาตราส่วน 1:20 0 50 100 ม.

อิฐ

เคาะกระเบื้อง

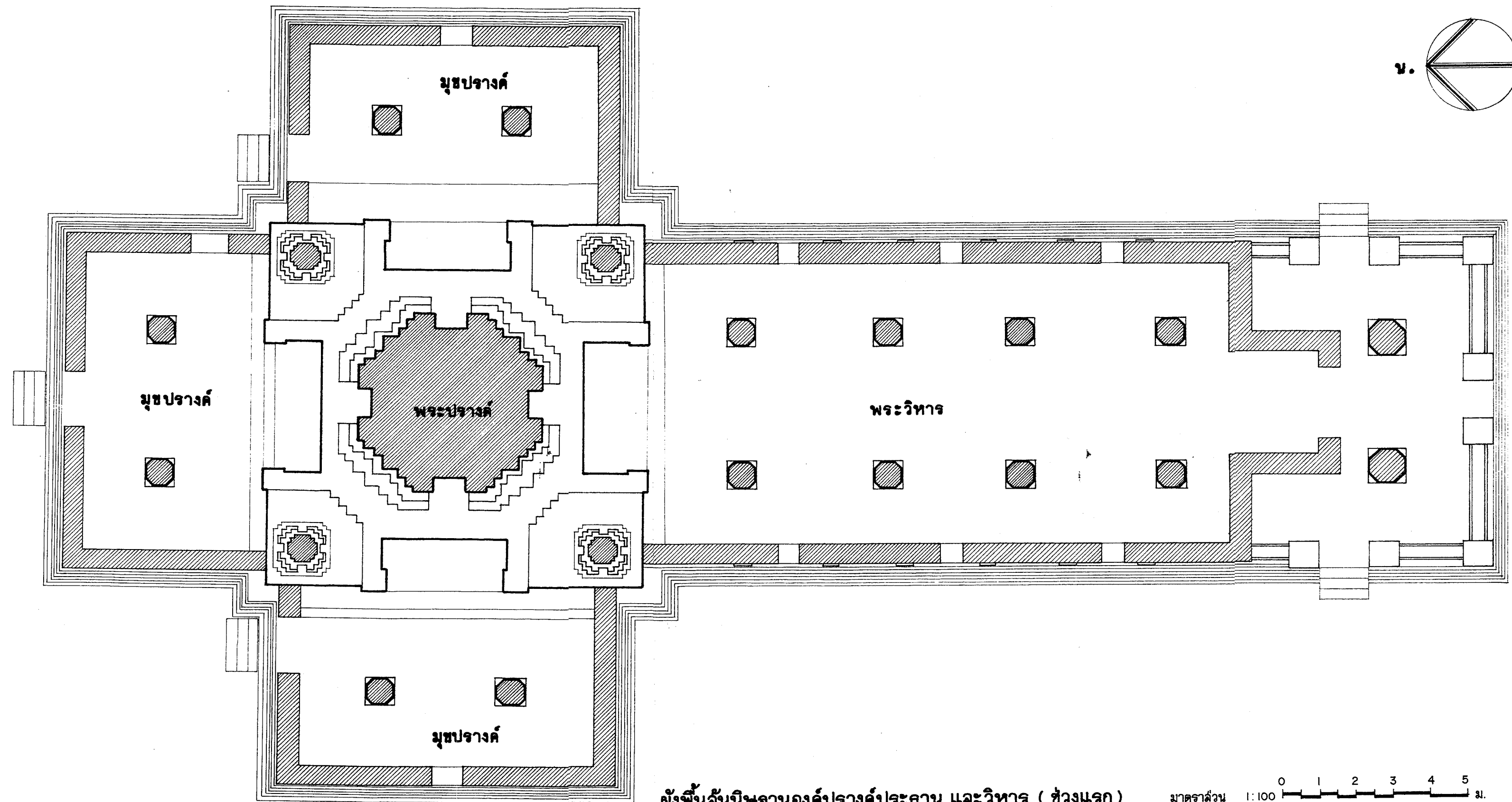
รากไม้

ดินเหนียวปนทราย (sandy clay loam)
10 yr 4/2 dark grayish brown
pH. 6.5

SOIL PROFILE

PROJECT : AY ' 97
SITE : CH ' 97

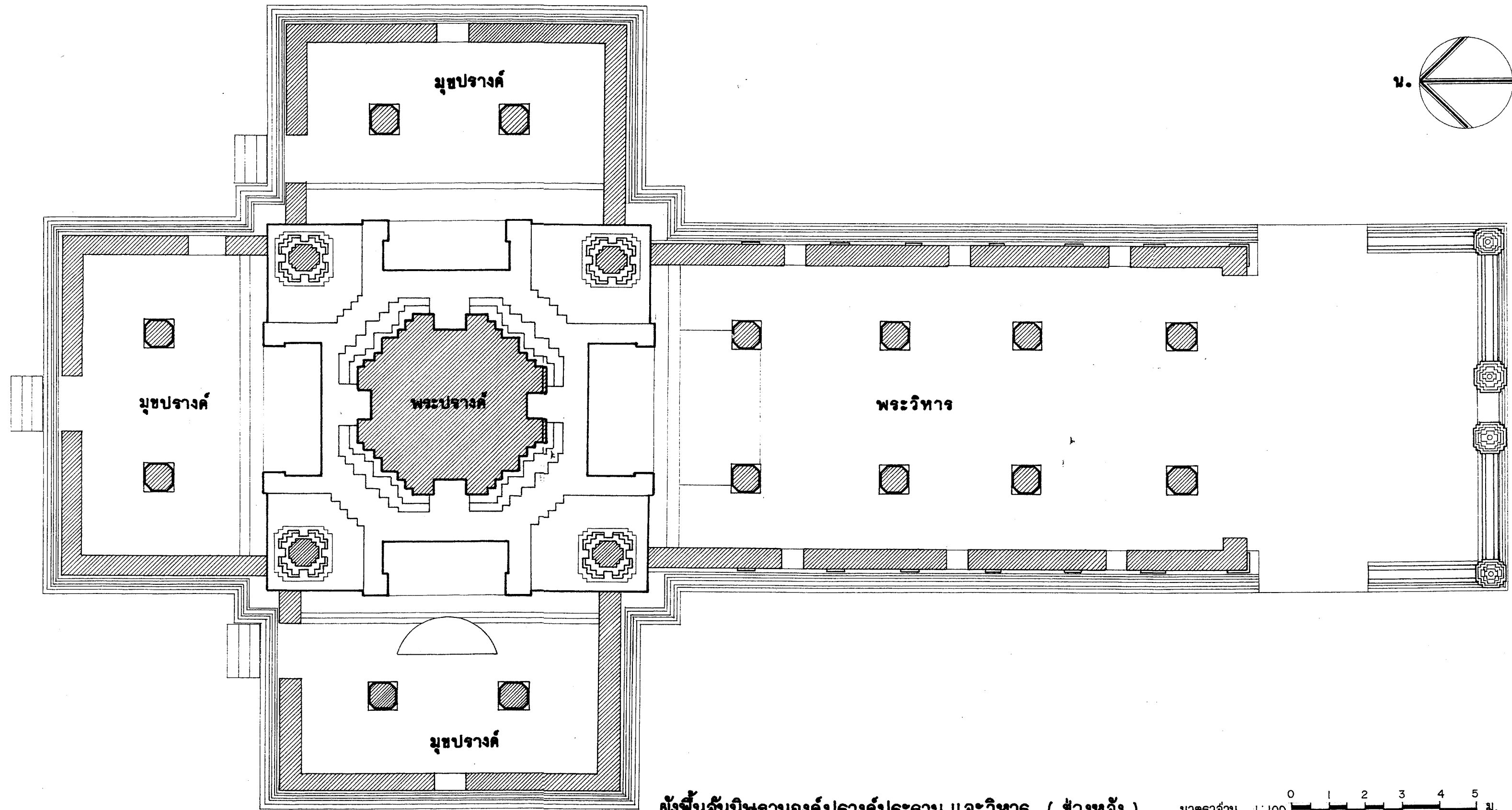

ผังพื้นดินนิฐานองค์ปรางค์ประธาน และวิหาร (ช่วงแรก)

วัดเชิงท่า

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

มาตราส่วน 1:100 0 1 2 3 4 5 ม.

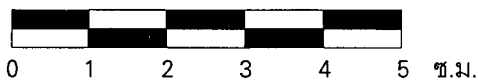
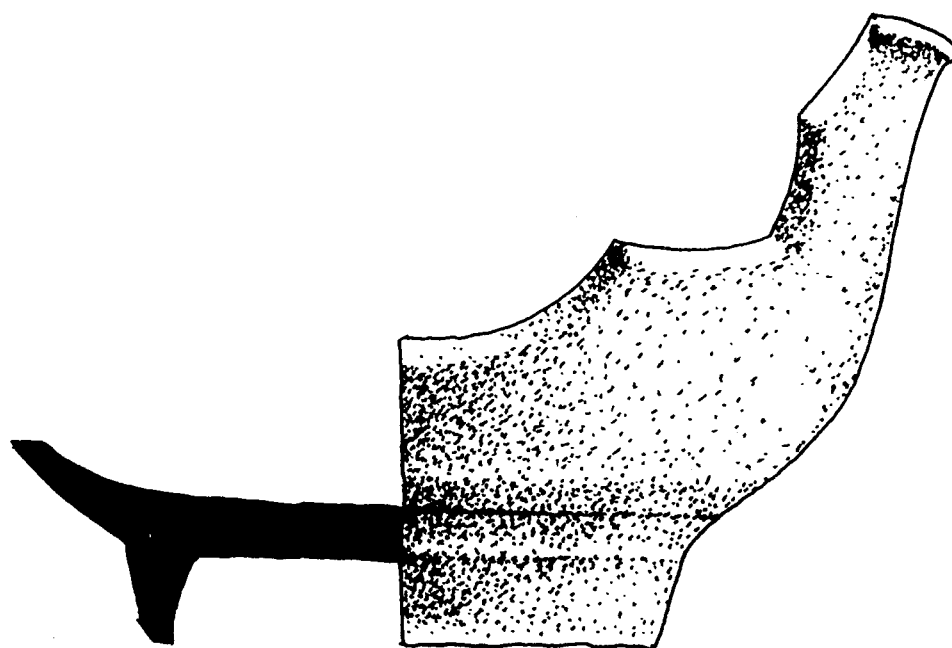

ผังพื้นดินนิชฐานองค์ปรางค์ประธาน และวิหาร (ช่วงหลัง)

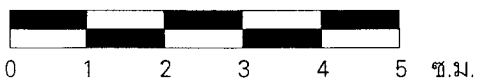
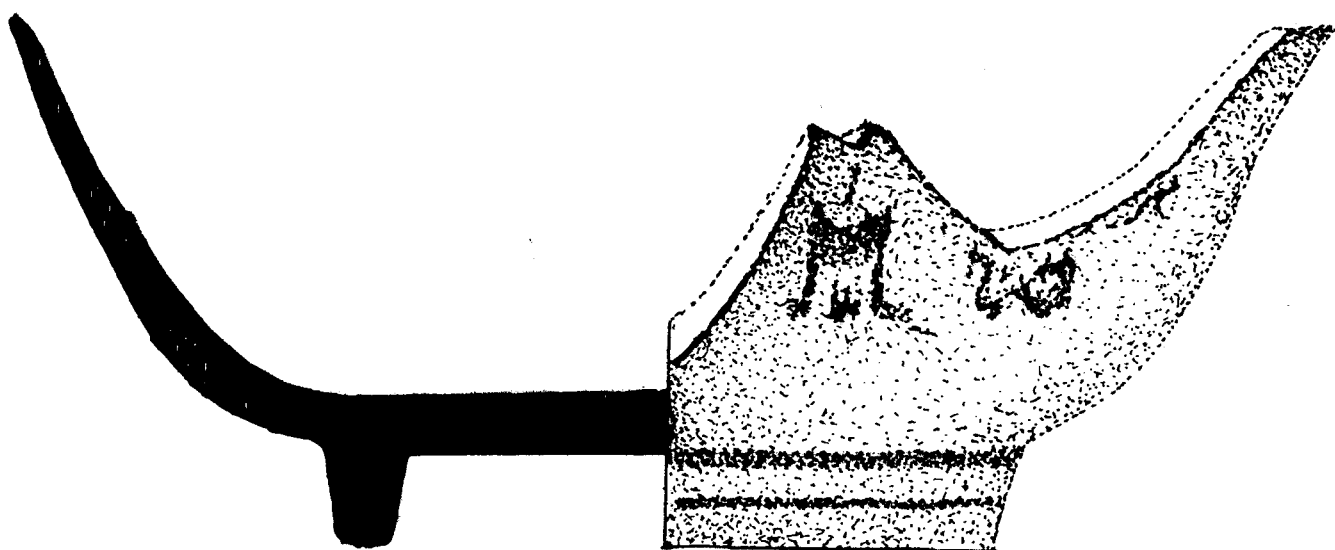
วัดเชิงท่า

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

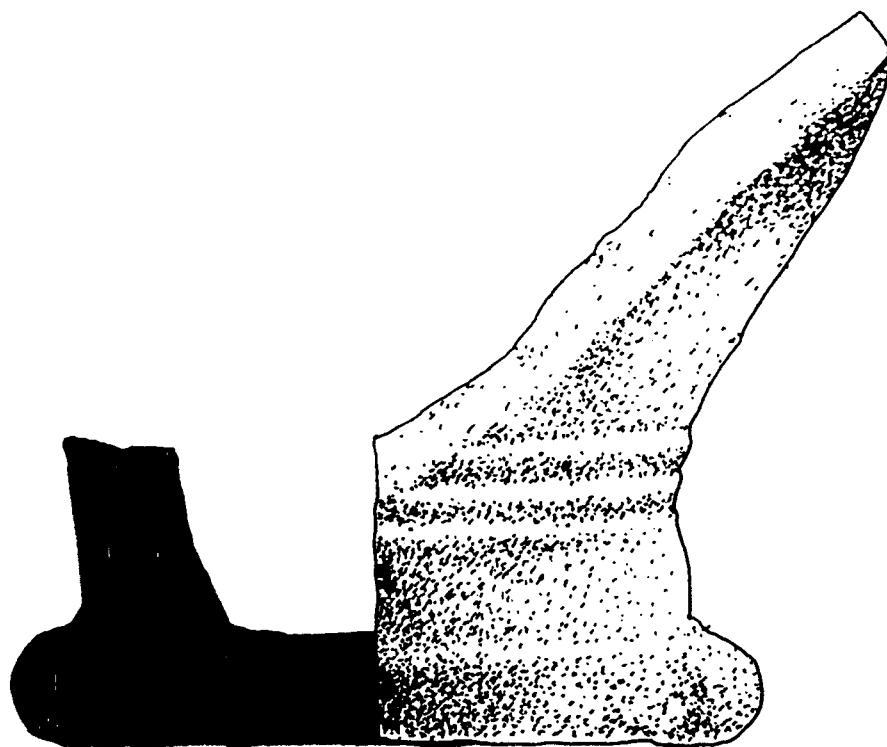
มาตราส่วน 1:100 0 1 2 3 4 5 ม.

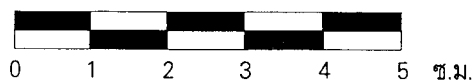
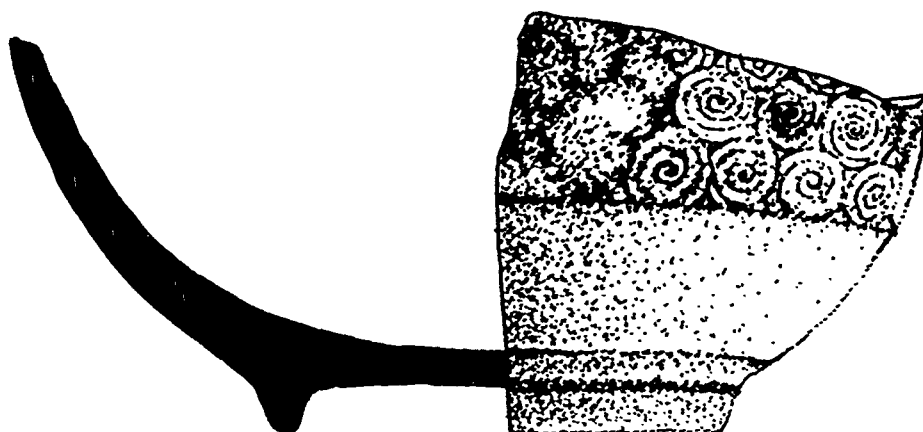
ชิ้นส่วนภาชนะประเภทชาม เนื้อแกร่ง พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W22

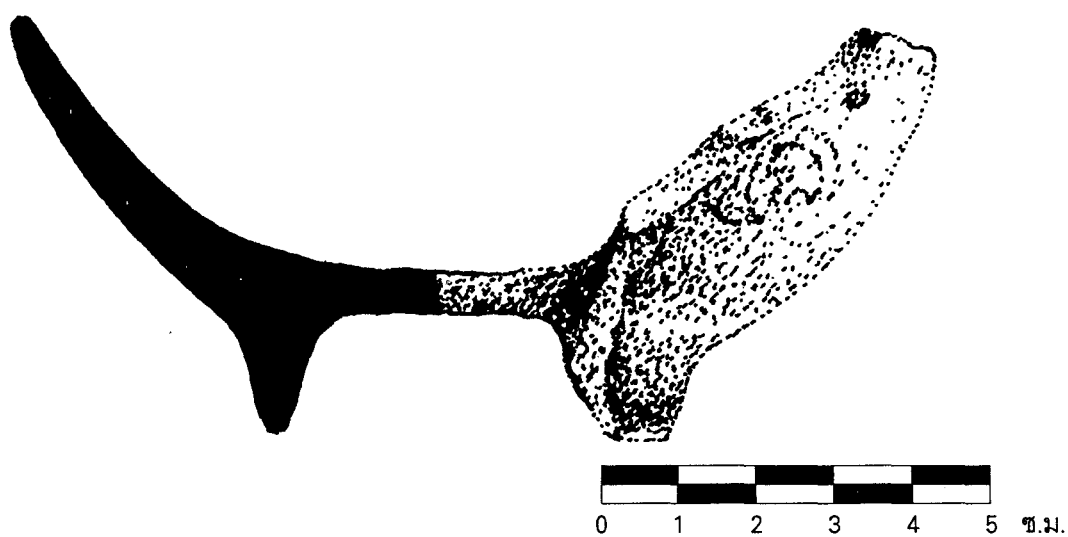
ชิ้นส่วนฐานภาชนะ เนื้อแกร่ง เขียนอักษรจีนสีครามได้เคลือบ พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W22

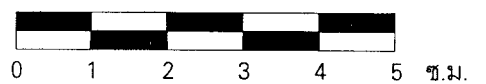
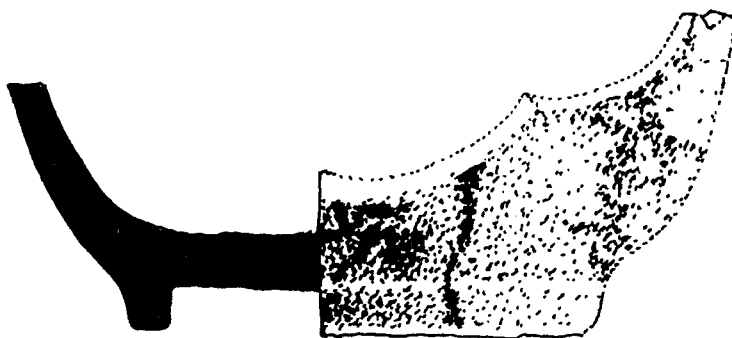
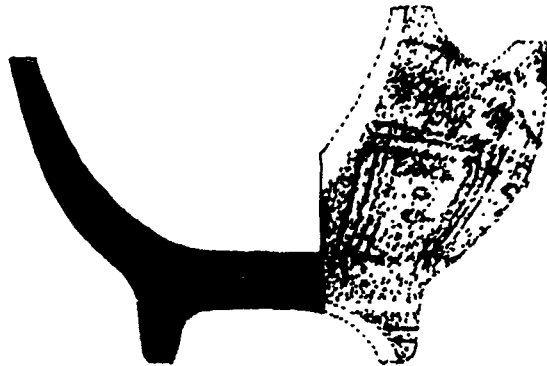
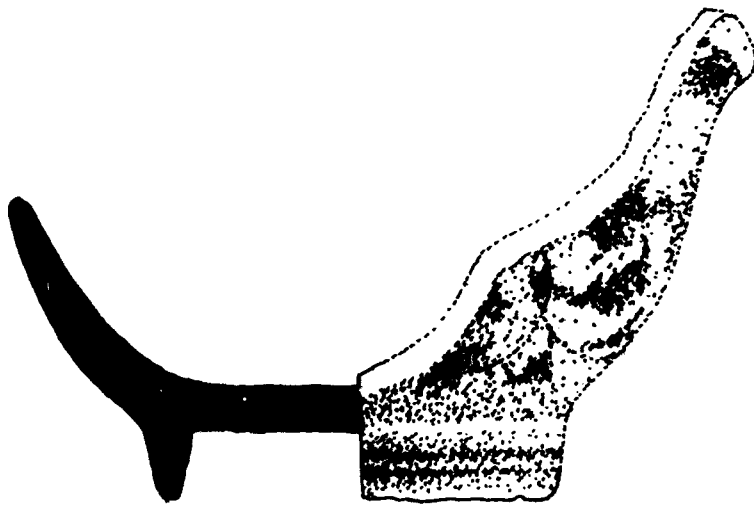
ชิ้นส่วนฐานภาชนะประเภทไหเท้าช้าง พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W22

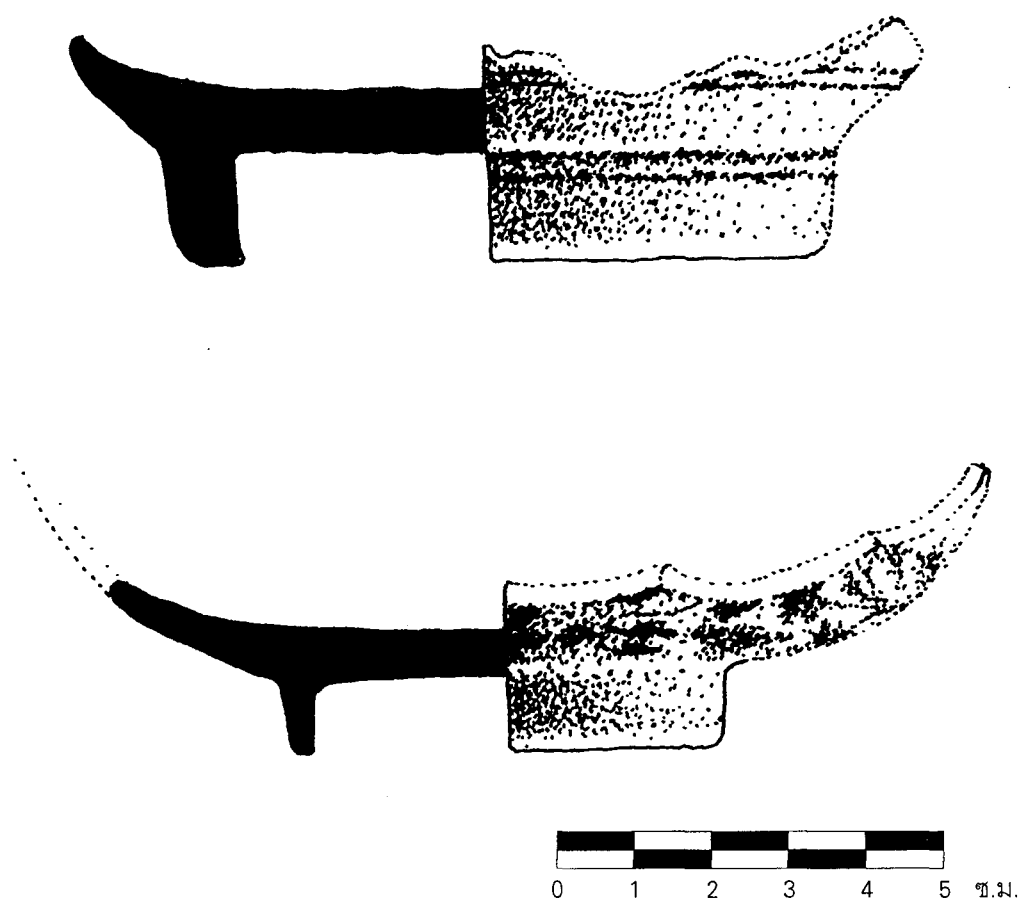
ฐานภาชนะเนื้อกระเบื้อง เขียนลายครามได้นำเคลือบ

ชิ้นส่วนฐานภาชนะ เนื้อกระเบื้อง เขียนหลายสีบนเคลือบ พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21

ตัวอย่างฐานภาชนะเนื้อกระเบื้อง พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21

ปากภาษาณะเนื้อกระเบื้อง

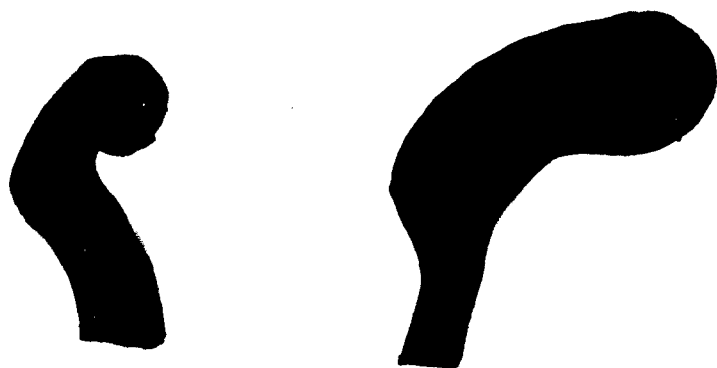

ปากภาษาณะเนื้อแกร่ง

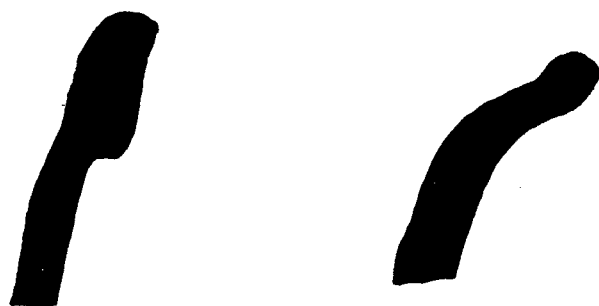

ปากภาษาณะเนื้อดิน

รูปแบบปากภาชนะ แบบปากโค้งออก พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21

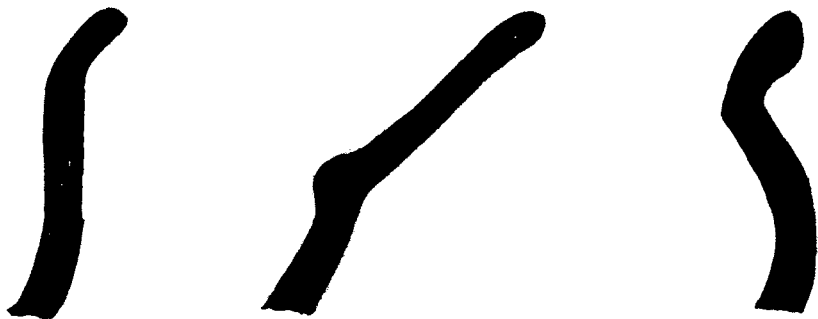

ปากภาชนะเนื้อแกร่ง

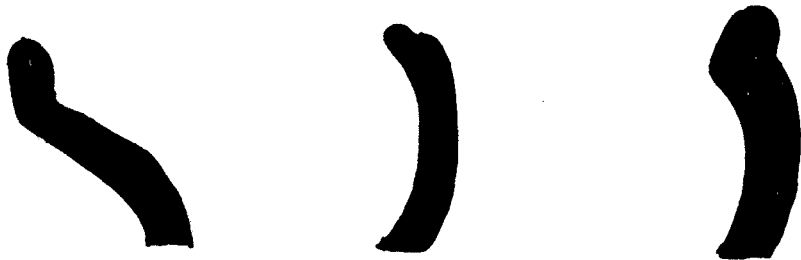

ปากภาชนะเนื้อดิน

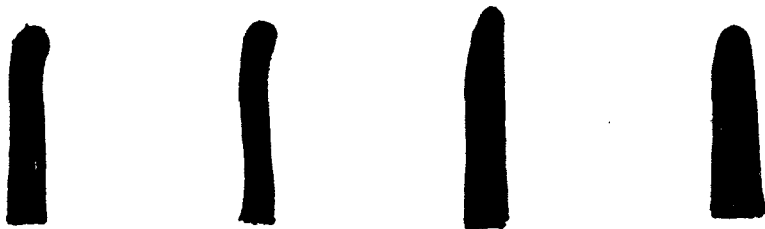
รูปแบบปากภาชนะ เนื้อกะเบี้้ง พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21

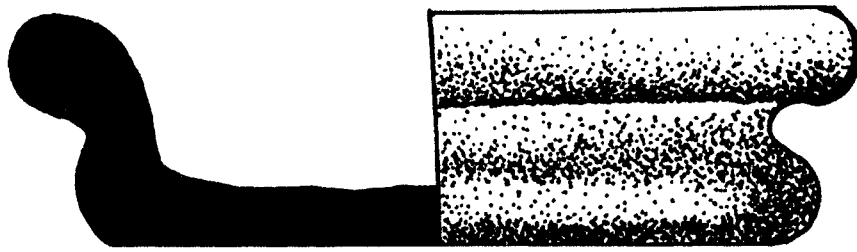
ปากแบบโค้งออก

ปากแบบโค้งเข้า

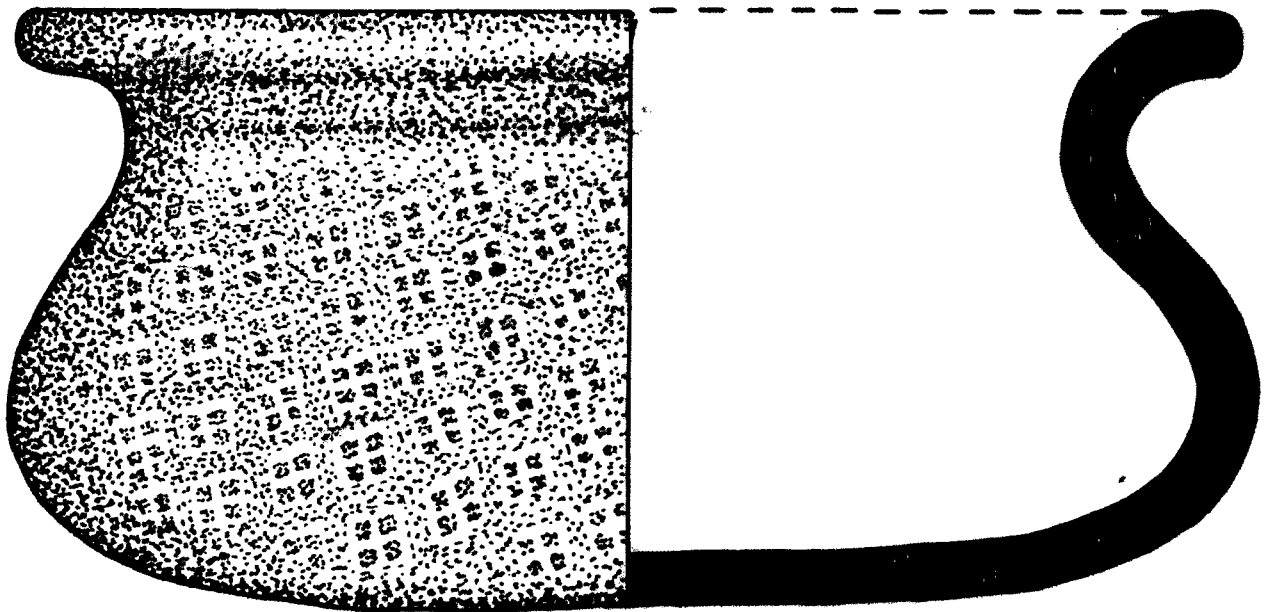

ปากแบบตรง

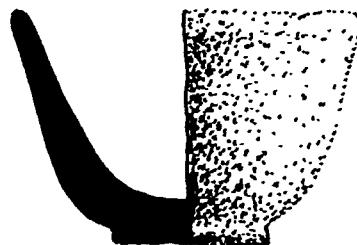
0 1 2 3 4 5 ซม.

ภาชนะเต็มใบ (หม้อตาล) เนื้อดิน พบจากการขุดแต่งให้ฐานศาลาการเปรียญ

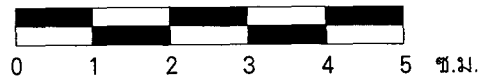
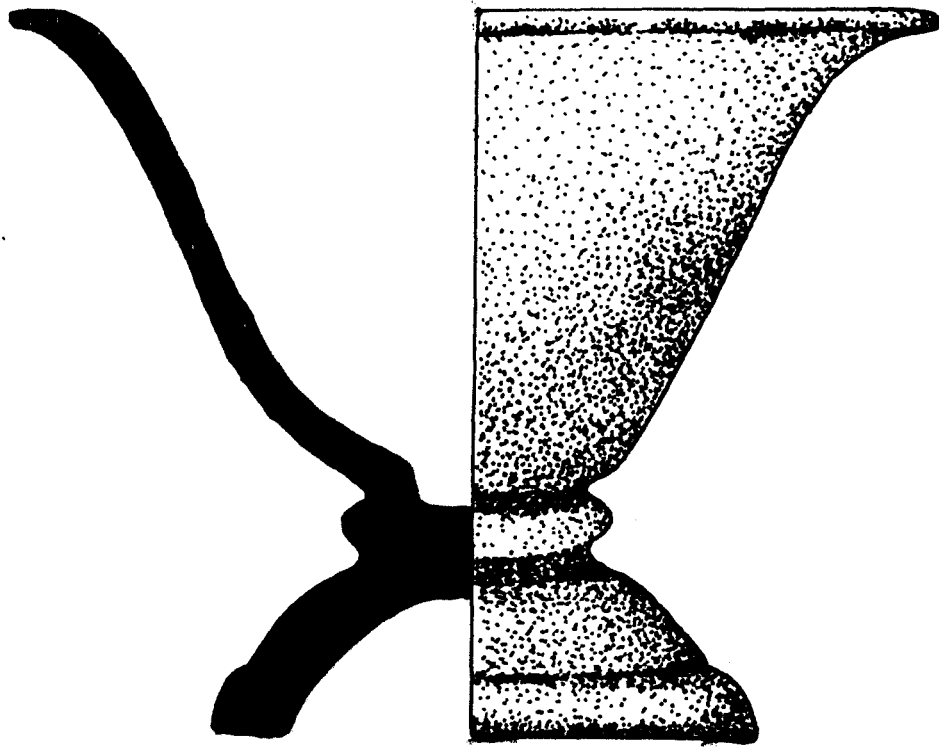
0 1 2 3 4 5 ซม.

ภาชนะเต็มใบ เนื้อดิน พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21

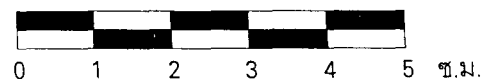
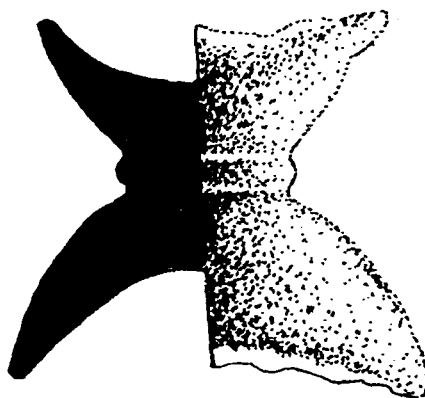

0 1 2 3 4 5 ซม.

ถ้วยเคลือบสีขาว เนื้อกระเบื้อง พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W22

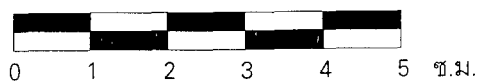
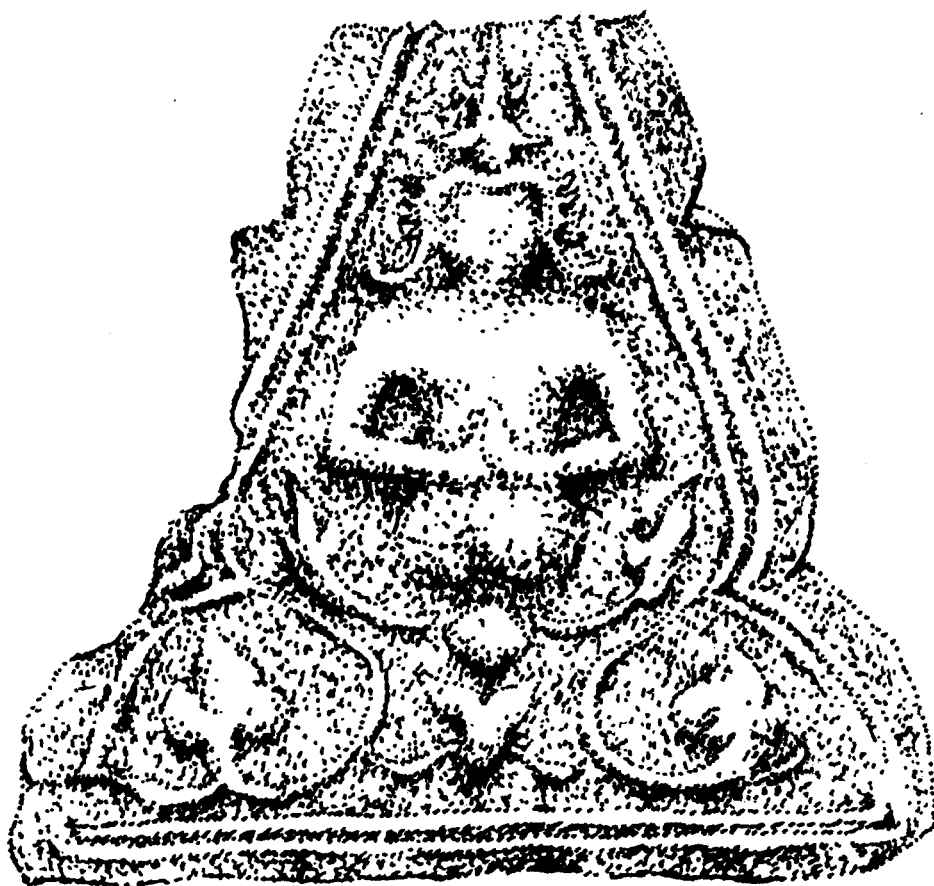
เชิงเทียนดินเผา พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W22

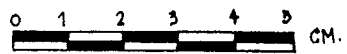
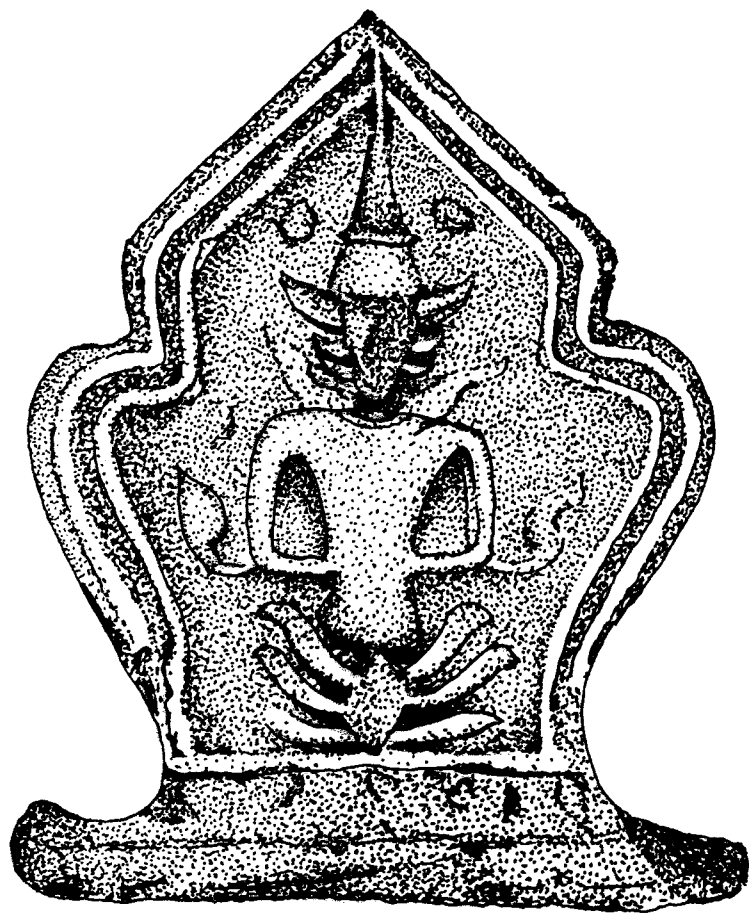
ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21

ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชาย แบบที่ 1.1

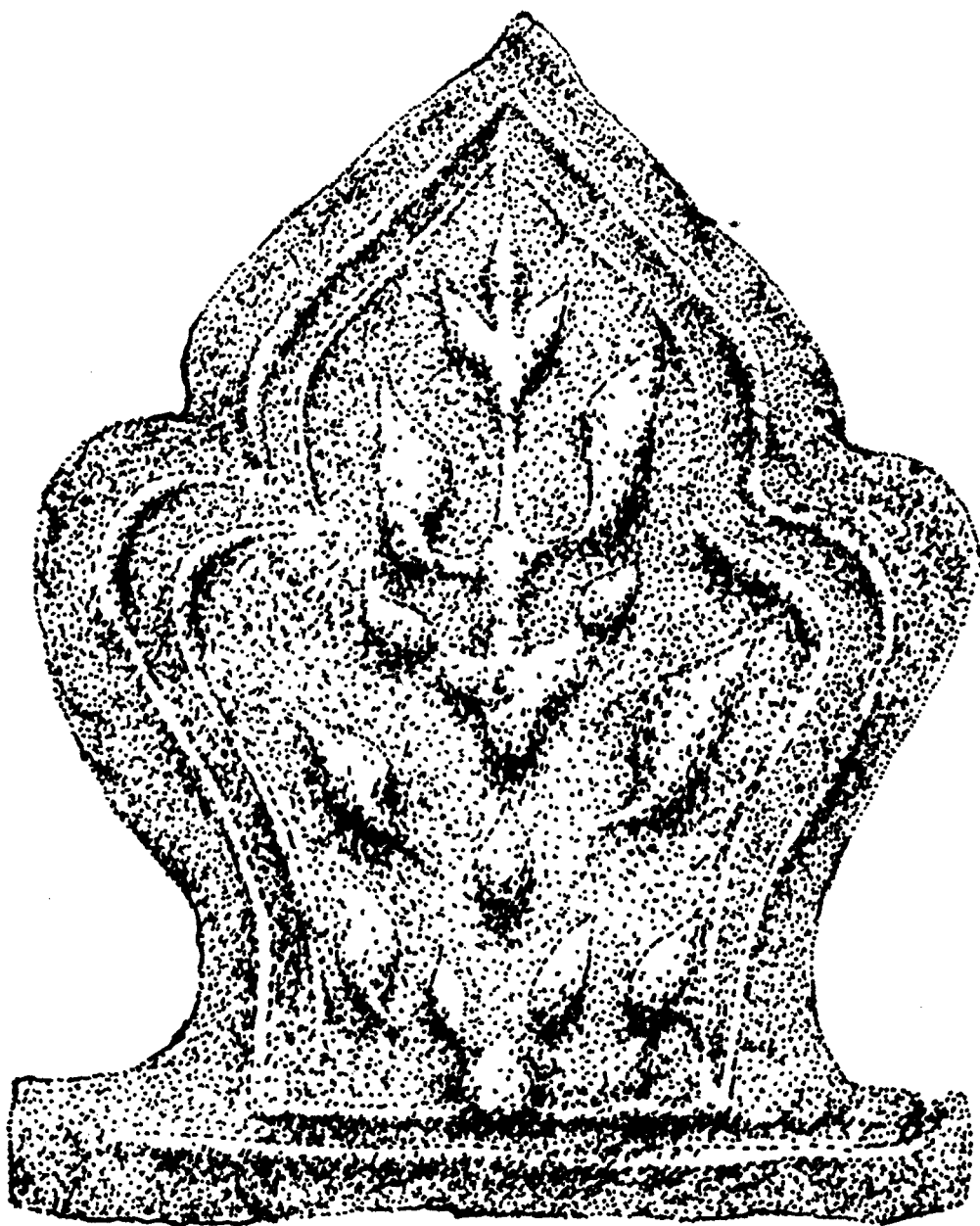
ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชาย แบบที่ 1.2

ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชาย แบบที่ 1.3

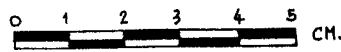
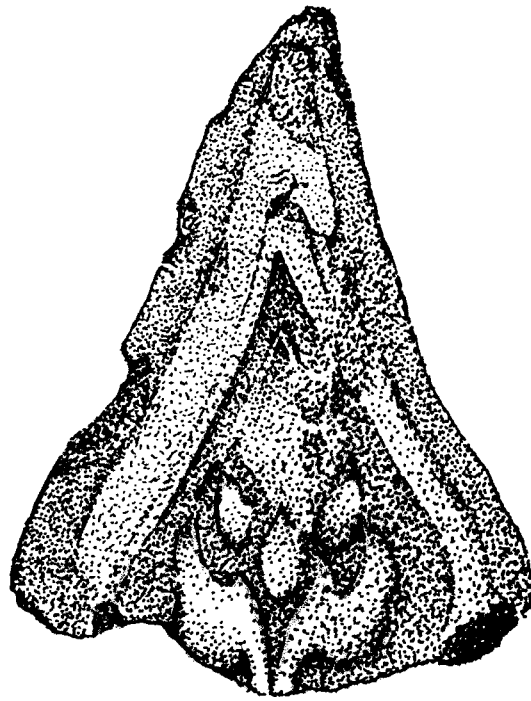

ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชาย แบบที่ 1.4

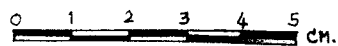
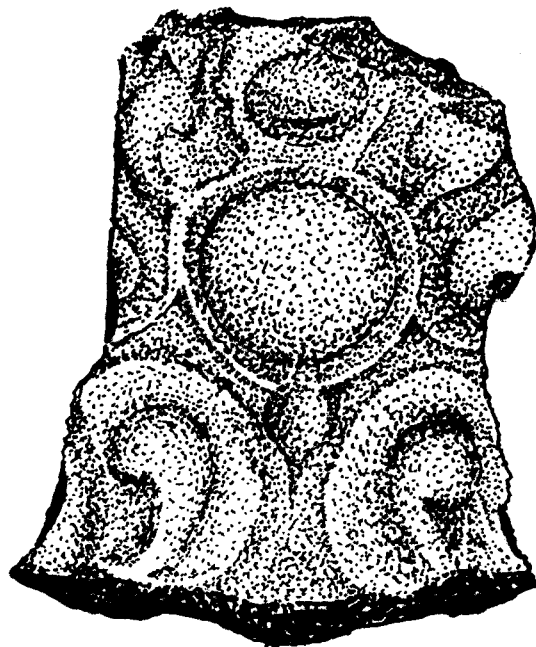

0 1 2 3 4 5 ซม.

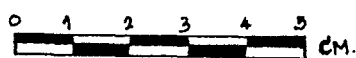
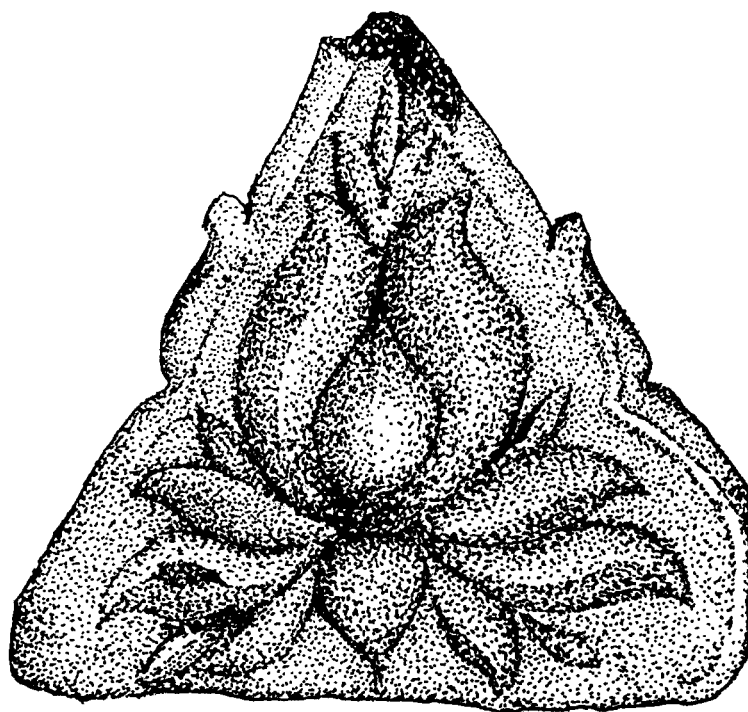
ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชาย แบบที่ 2.1

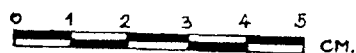
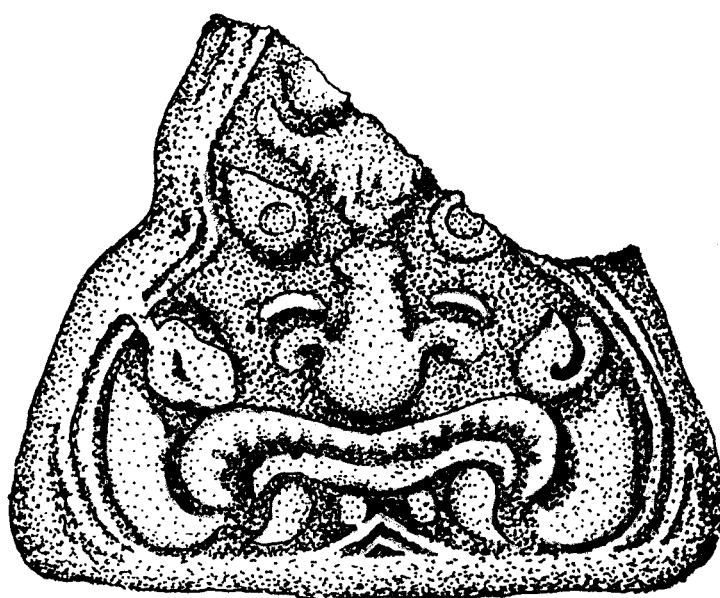
ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชาย แบบที่ 2.2

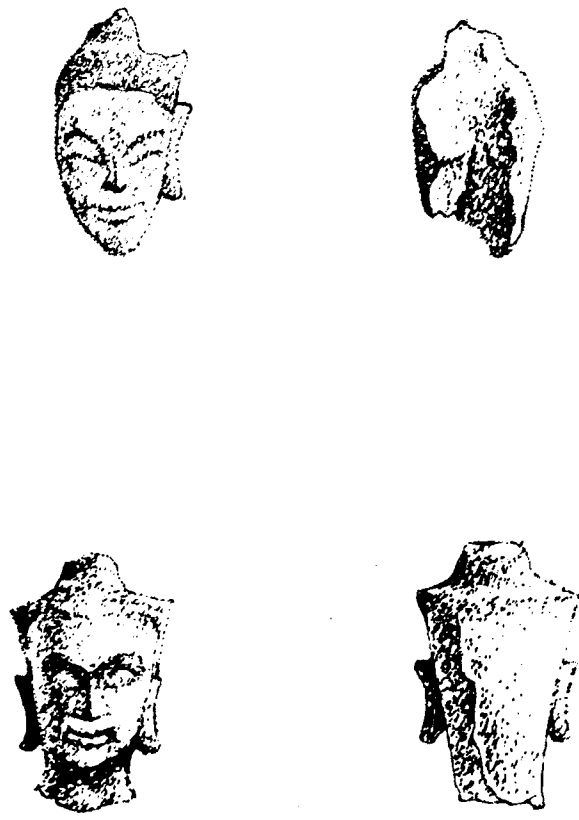
ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชาย แบบที่ 3

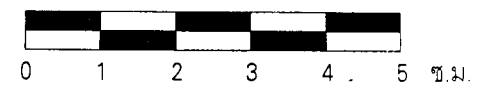
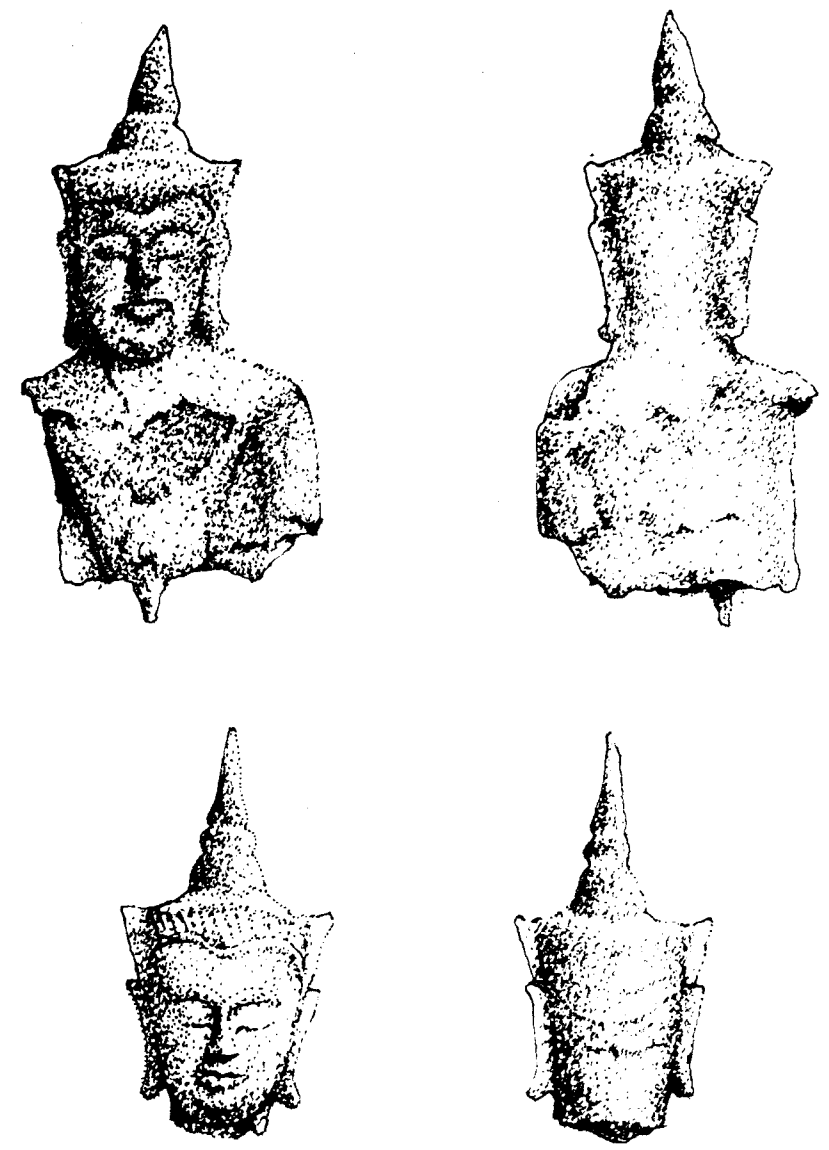
ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชาย แบบที่ 4

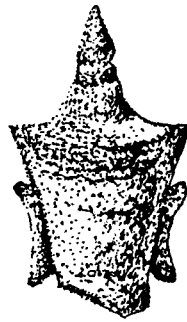
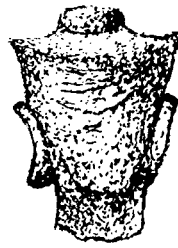
ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชาย แบบที่ 5

เศียรพระพุทธรูปสำริด พบจากการขุดแต่ง ZONE N7 W21

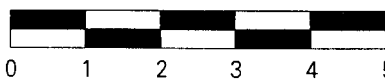
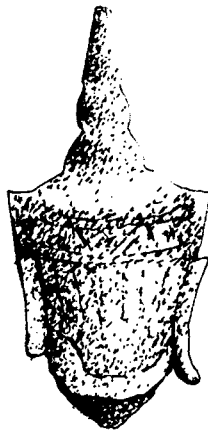
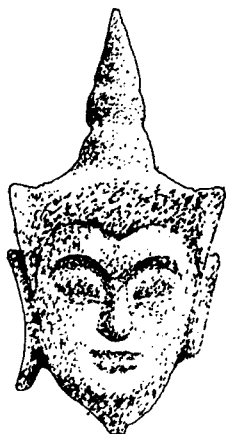
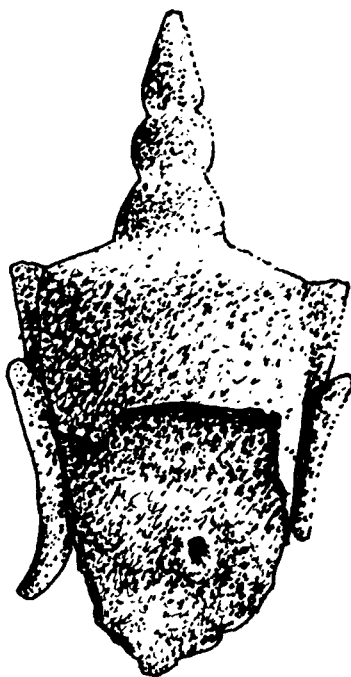

เศียรพระพุทธรูปสำริด พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21

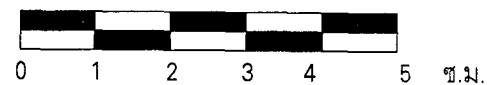
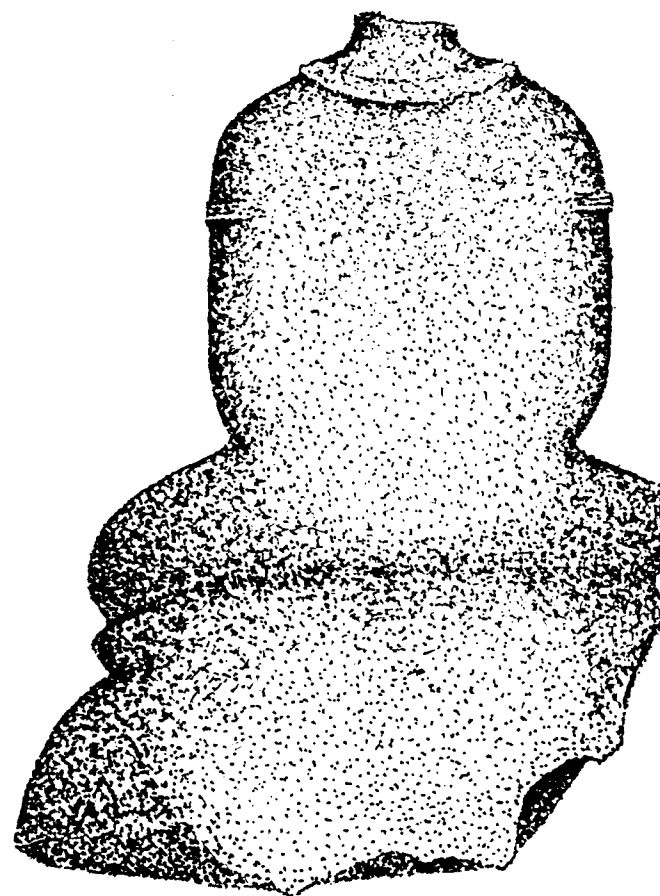
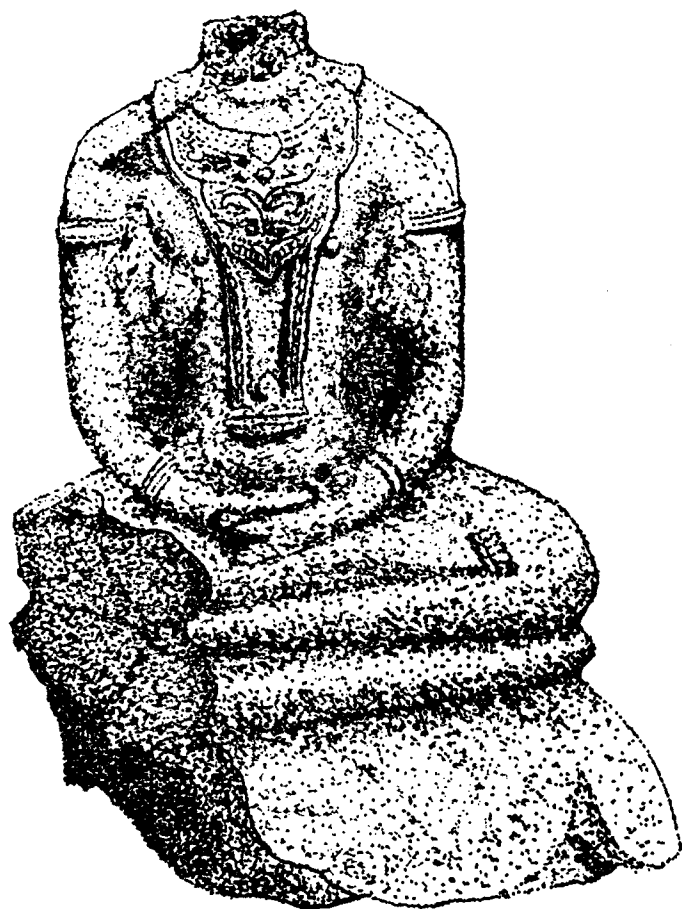
๐ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ซม.

เศียรพระพุทธรูปสำริด พบจากการขุดแต่งในมุขปรางค์ด้านทิศตะวันตก

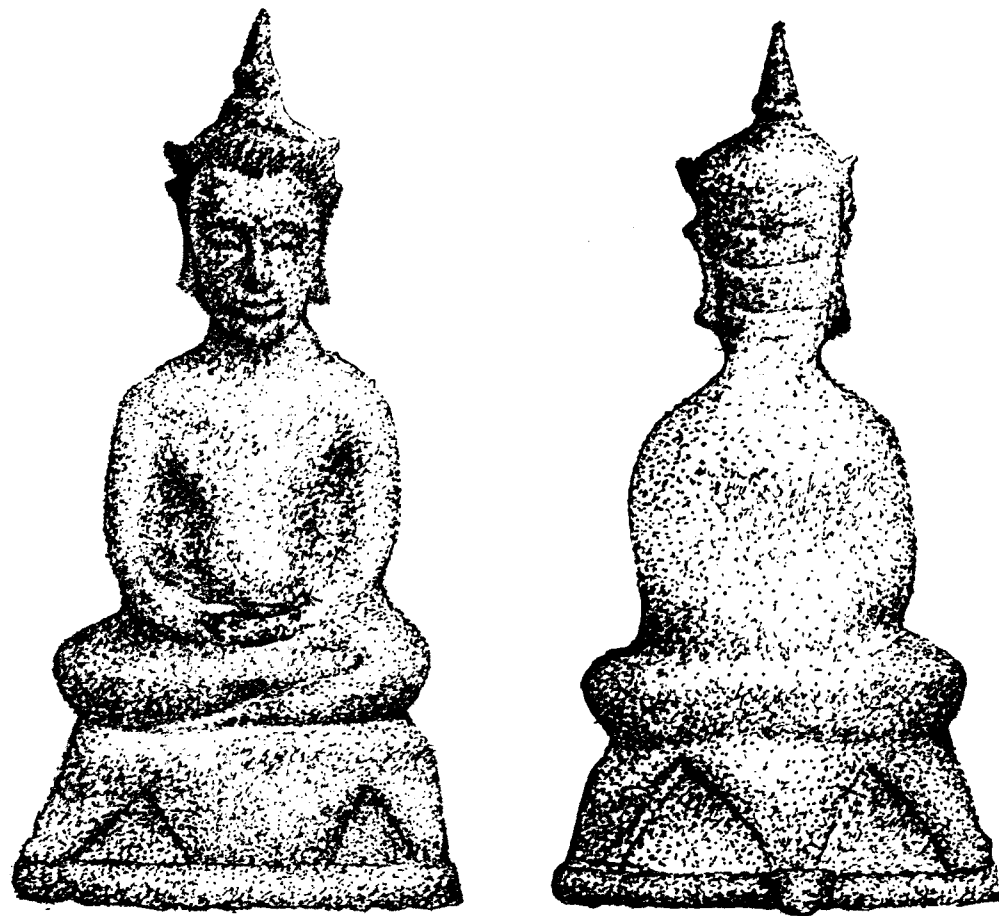

0 1 2 3 4 5 ซม.

เศียรพระพุทธรูปสำริด พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W22

พระพุทธรูปสำริด ทรงเครื่องน้อย พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W22

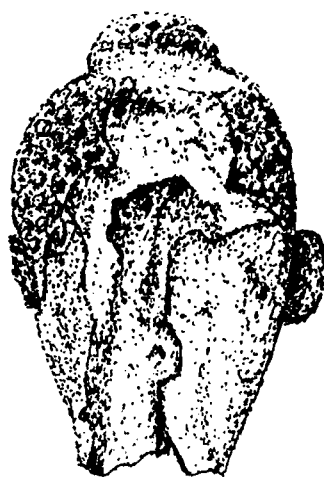
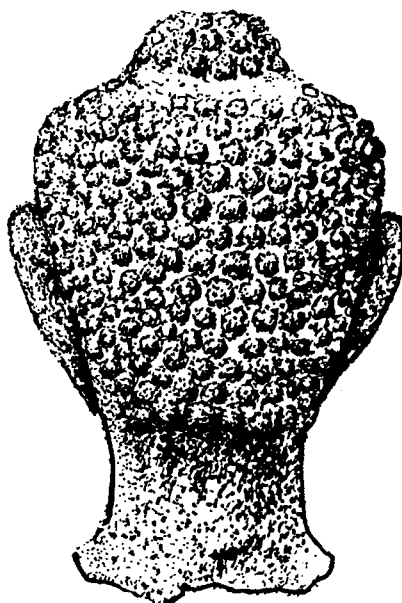
0 1 2 3 4 5 ซม.

พระพุทธรูปสำริด ทรงเทริด พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21

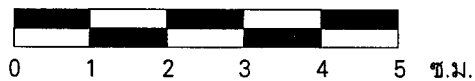
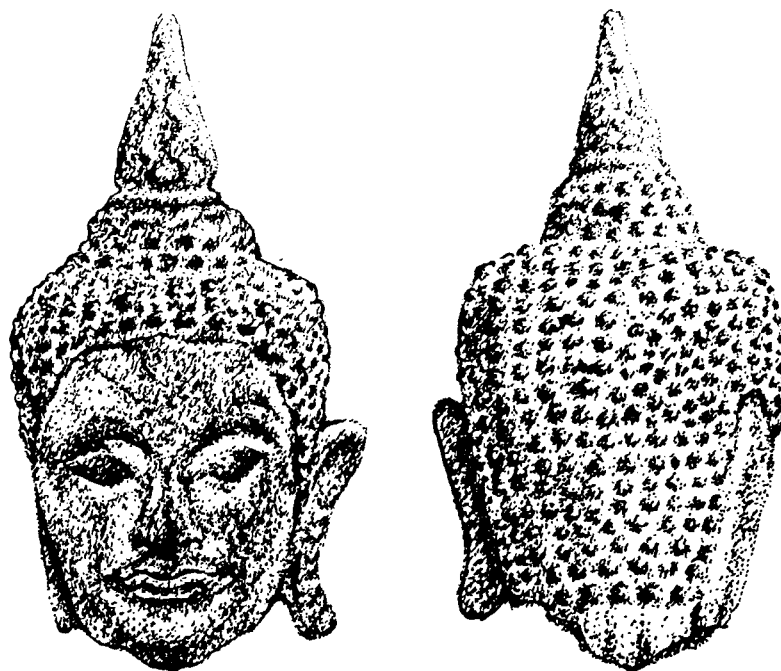
0 1 2 3 4 5 ซม.

พระพุทธรูปสำริด เรียกพระชัย พบจากการขุดแต่ง ZONE N7 W21

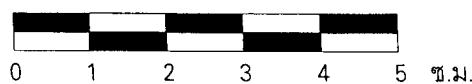
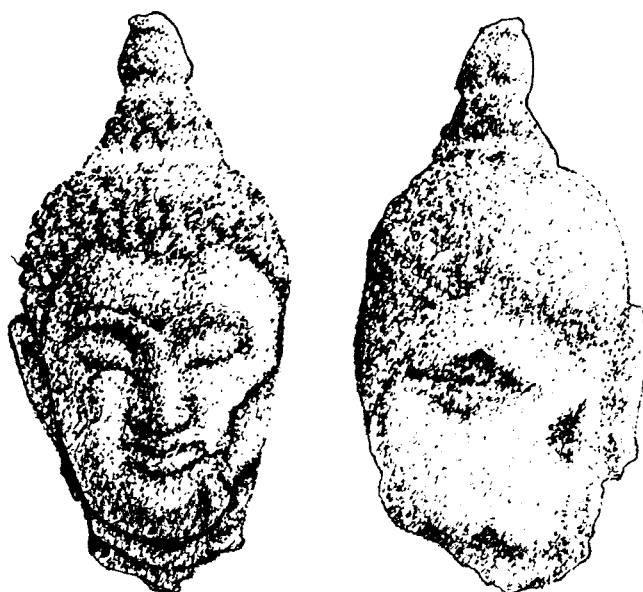

๐ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ซม.

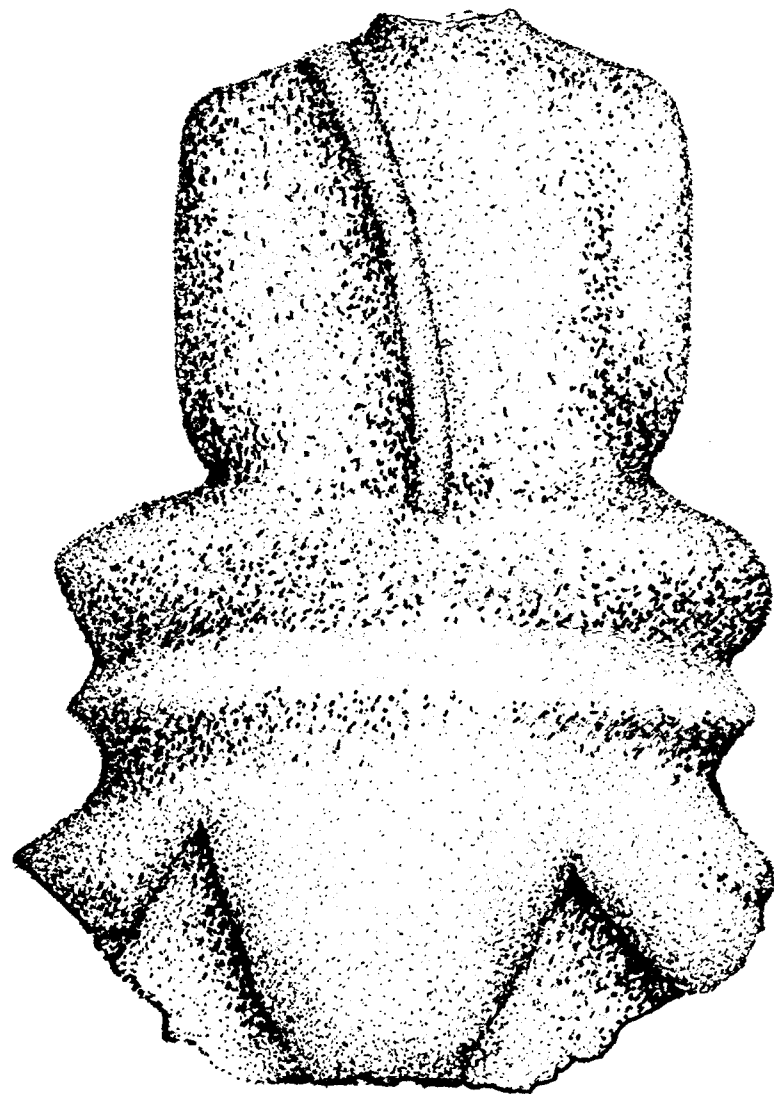
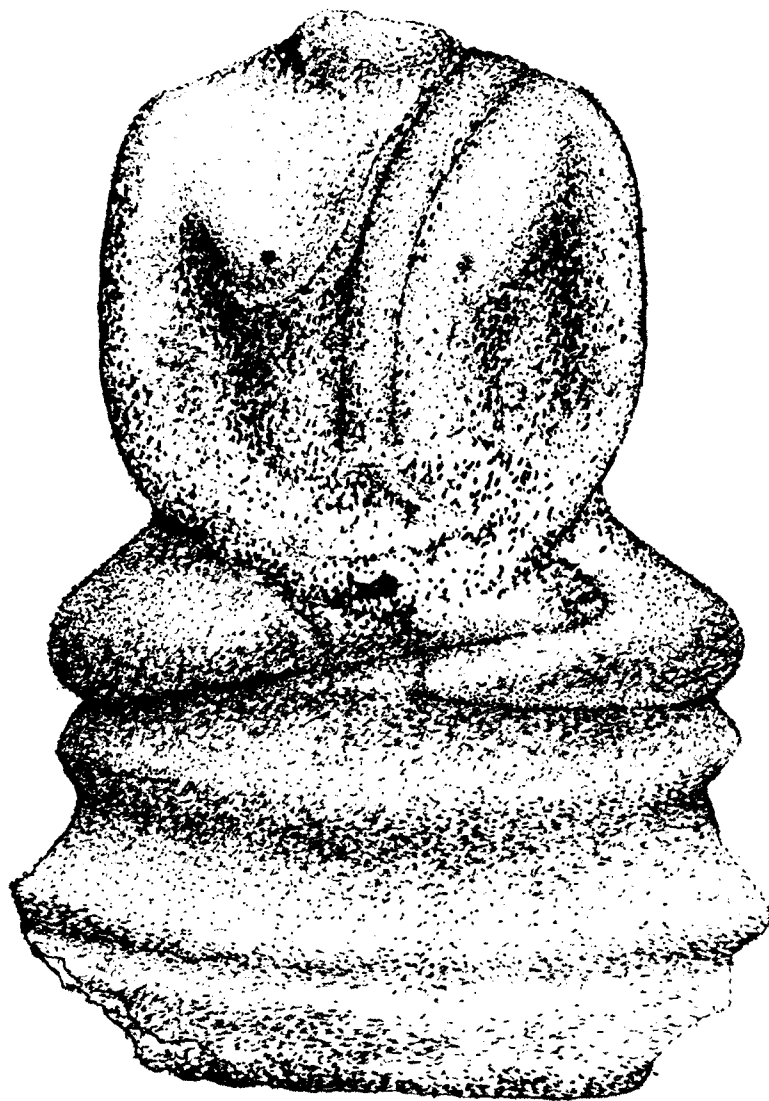
เศียรพระพุทธรูปสำริด พบจากการขุดแต่งมูขยปรังค์ด้านทิศตะวันตก

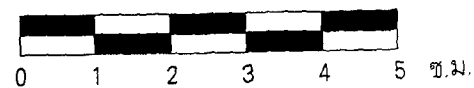
เศียรพระพุทธรูปสำริด พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21

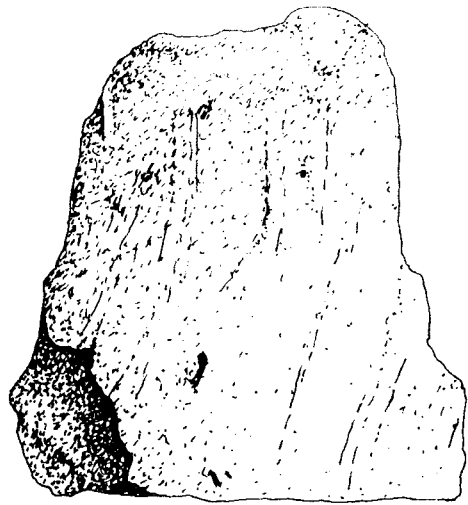

เศียรพระพุทธรูปสำริด พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21

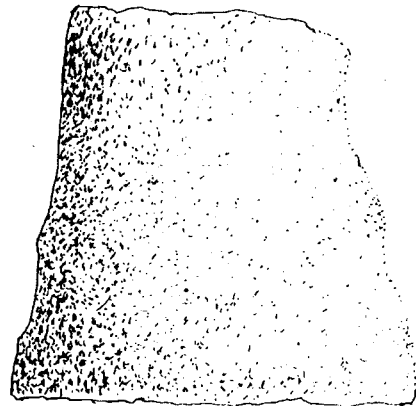
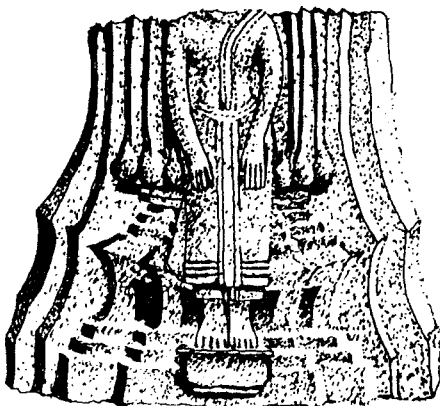
องค์พระพุทธรูปสำริด ปางสมาธิ พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21

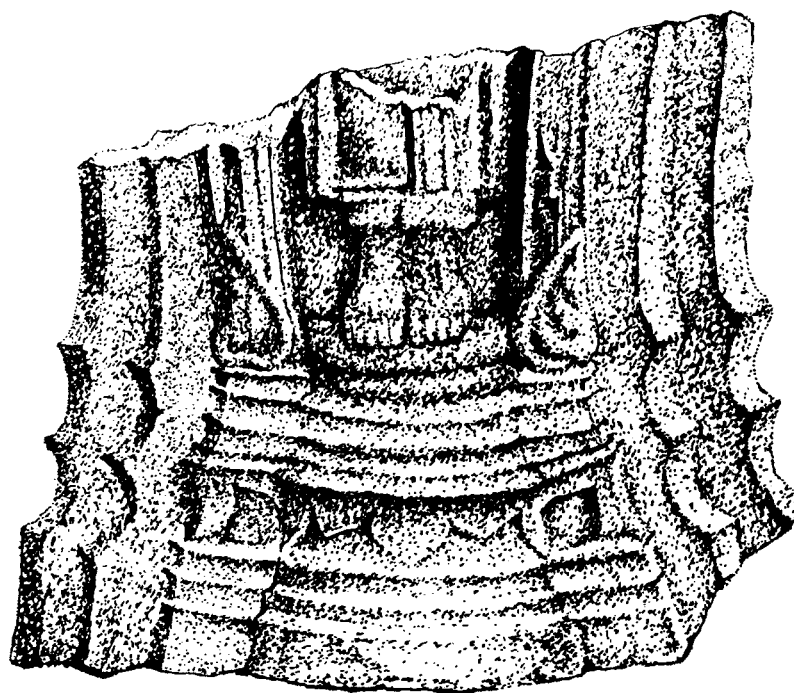
0 1 2 3 4 5 ซม.

ชิ้นส่วนพระพิมพ์ดินเผาที่เรียกว่า พระโคนสมอ พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21

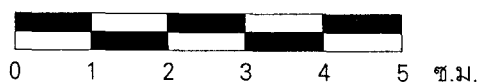
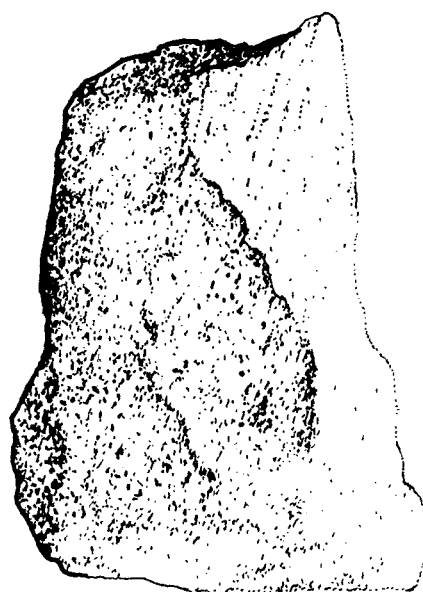

0 1 2 3 4 5 ซม.

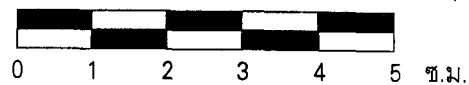
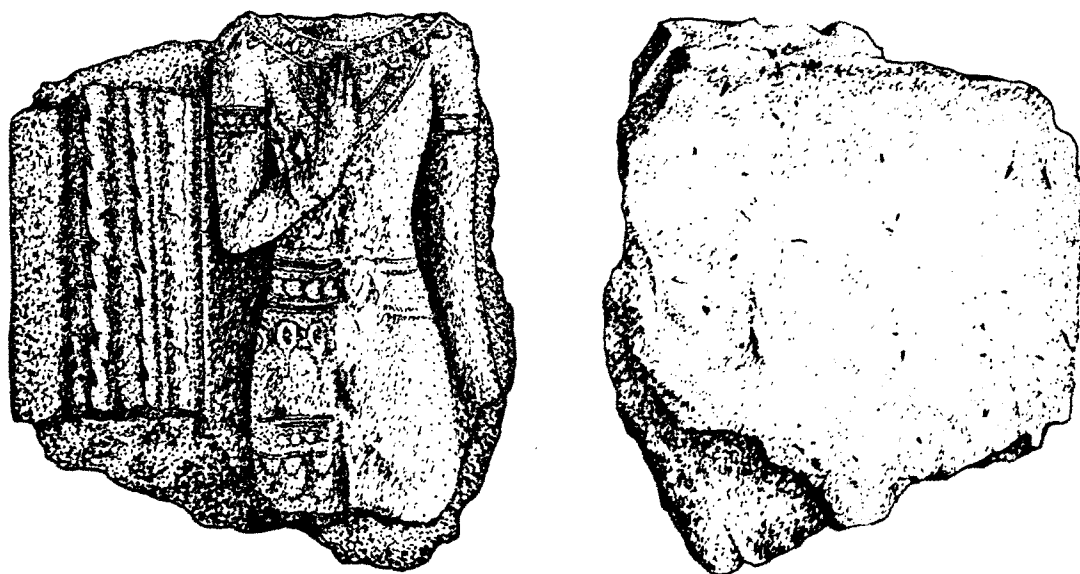
ชิ้นส่วนพระโคนสมอ พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21

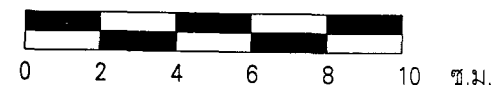
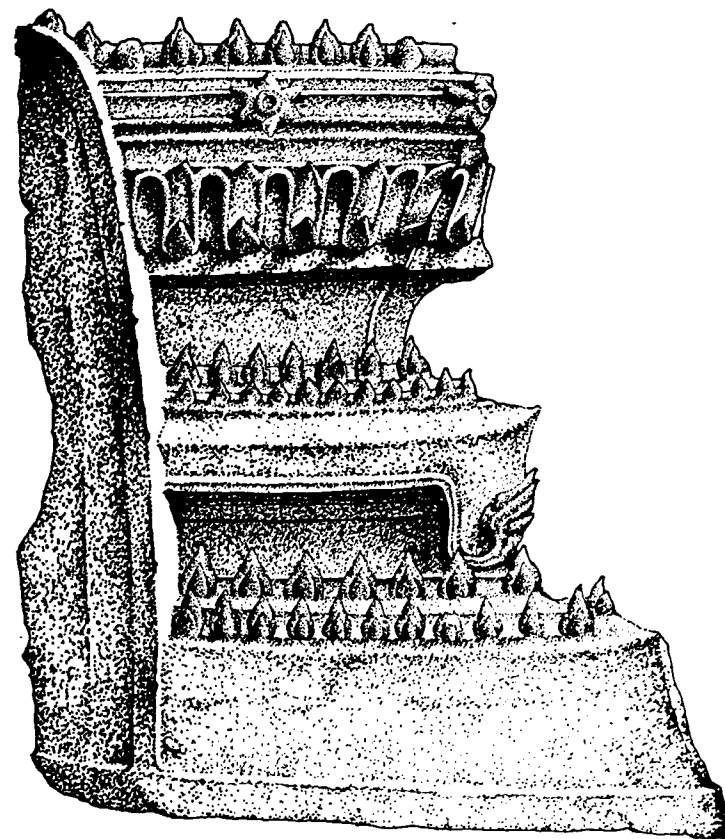
ชิ้นส่วนพระพิมพ์ดินเผาที่เรียกว่า พระโคนสมอ มีร่องรอยการลงรักปิดทอง พบจากการขุดแต่ง ZONE N7 W21

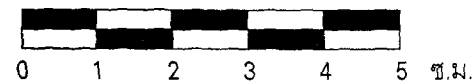
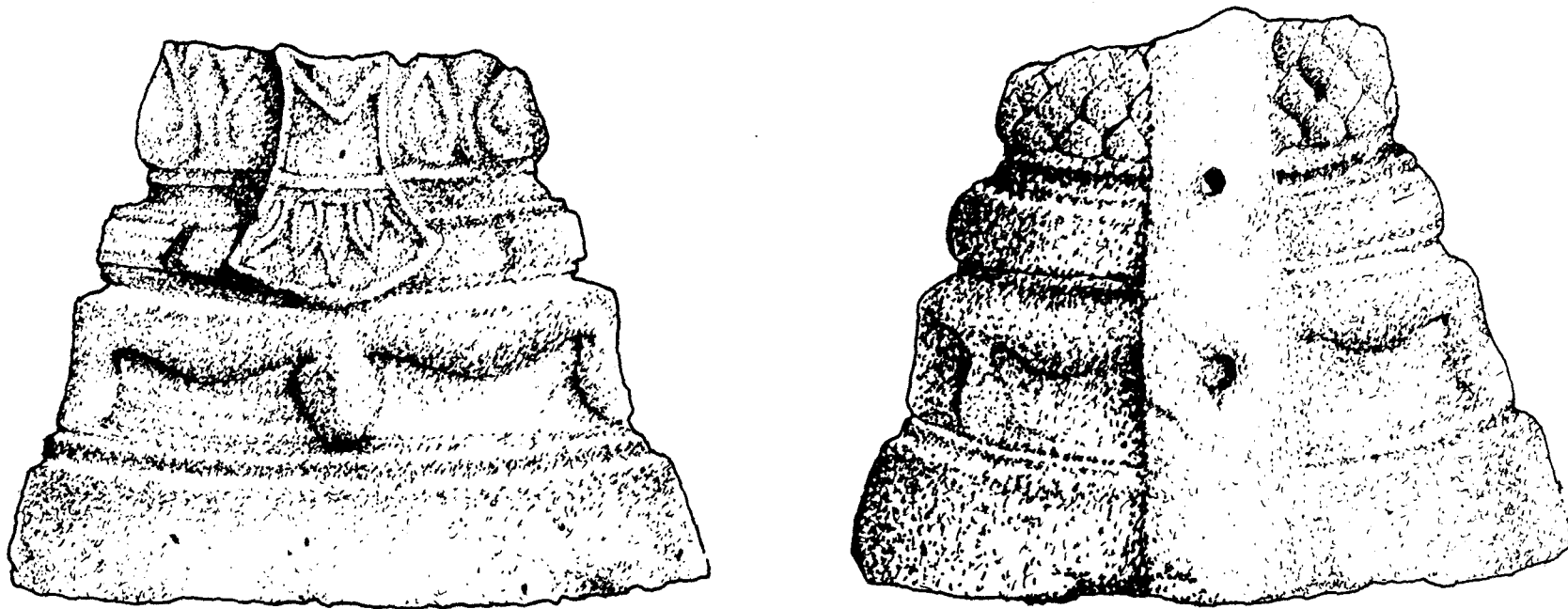
ชิ้นส่วนพระพิมพ์ดินเผาที่เรียกว่า พระโคนสมอ พบจากการขุดแต่งพื้นภายในวิหาร

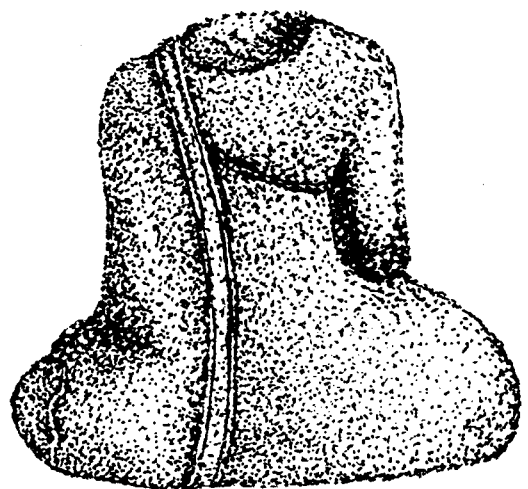
ชิ้นส่วนพระพิมพ์ดินเผาที่เรียกว่า พระโคนสมอ พบจากการขุดแต่งพื้นภายในวิหาร

ชิ้นส่วนฐานพระพุทธรูปสำริด พบจากการขุดแต่งมุขปรางค์ด้านทิศเหนือ

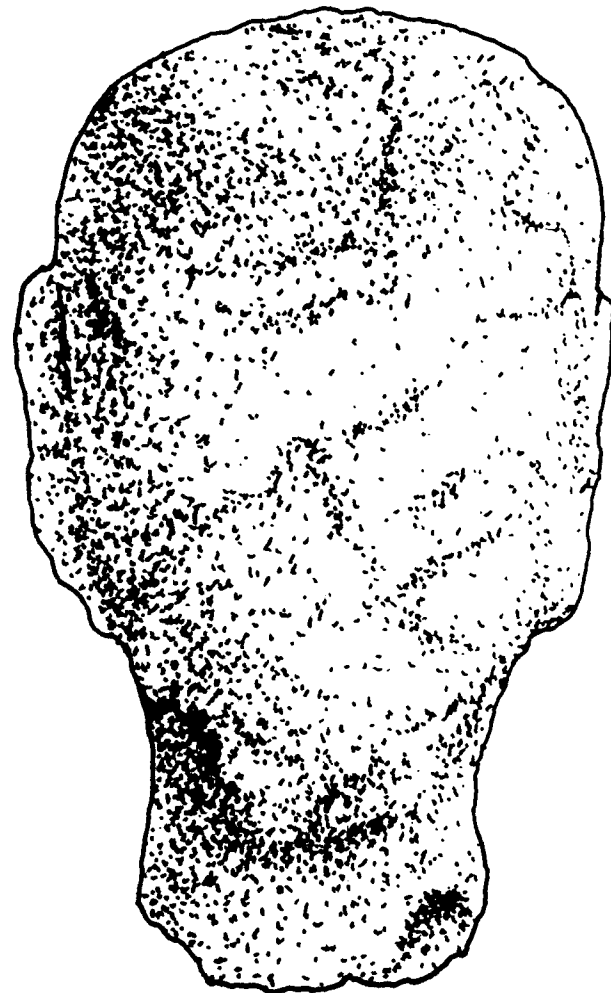
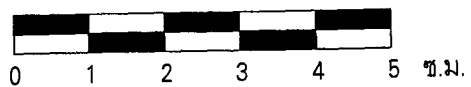

ชิ้นส่วนฐานพระพุทธรูปดินเผา พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W21

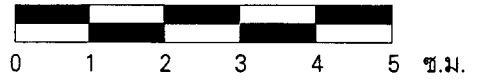
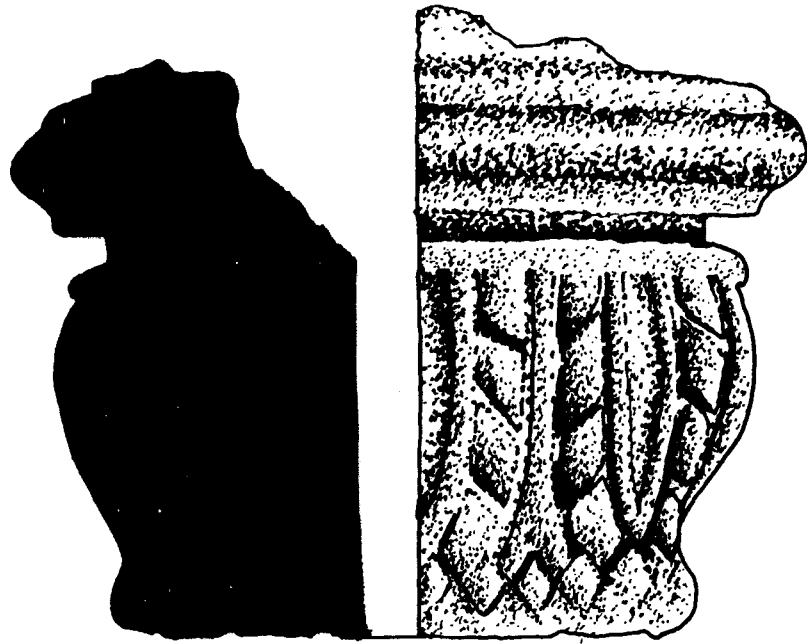

0 1 2 3 4 5 ซม.

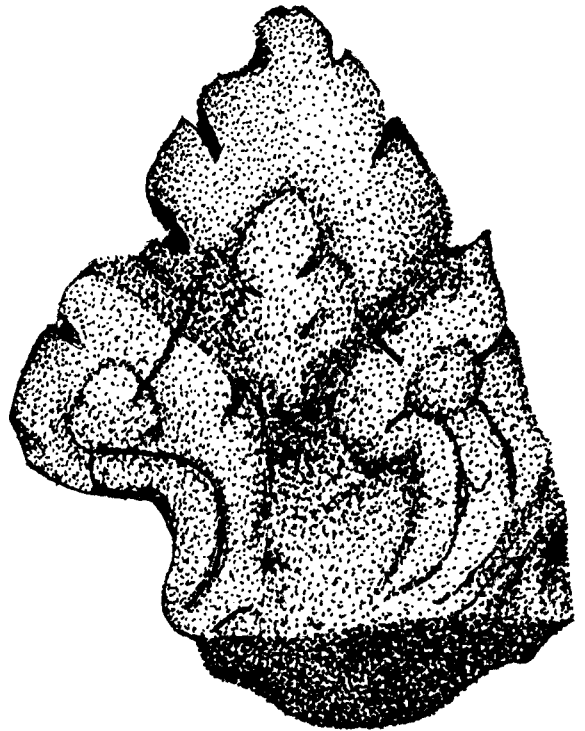
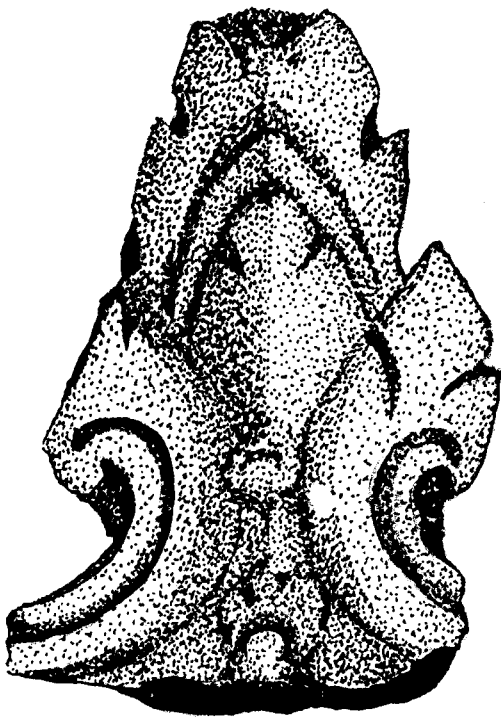
พระพุทธรูปหินทราย พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W22

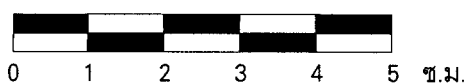
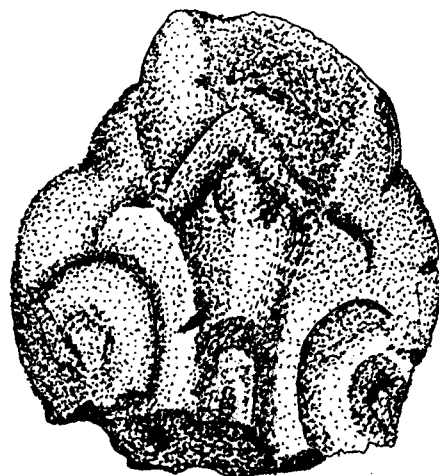
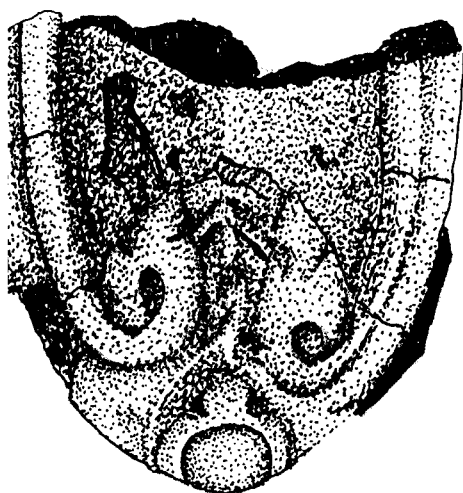
เศียรพระพุทธรูปปูนปั้น พบจากการขุดแต่งในมุขปรางค์ด้านทิศตะวันตก

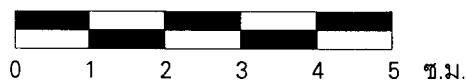
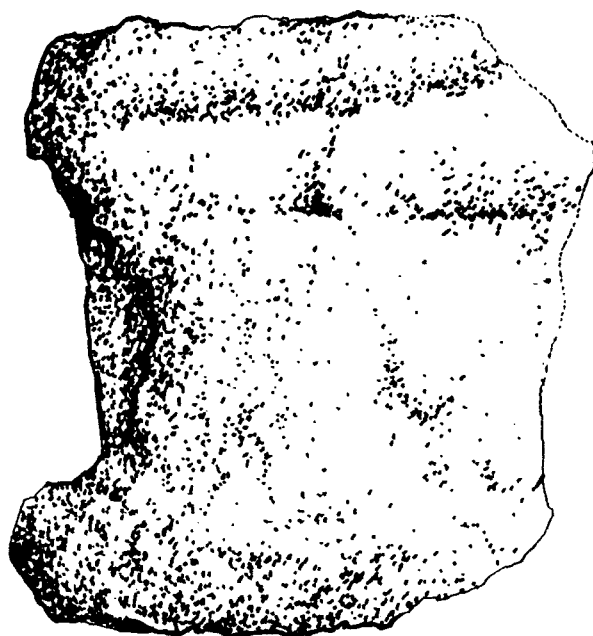
ชิ้นส่วนยอดบัวมีรูสำหรับเสียบแกนทำด้วยดินเผา พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W22

ชิ้นส่วนลวดลายปูนปั้น พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W22

ชิ้นส่วนลวดลายปูนปั้น พบจากการขุดแต่ง ZONE N8 W22

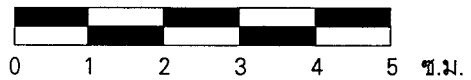
ชิ้นส่วนรูปคนแควะแบก พบในมุขปรางค์ทิศตะวันตก

หลุมขุดทดสอบที่ 1 รูปแบบปากภาชนะดินเผาเนื้อดิน

แบบปากโค้งเข้า

แบบปากโค้งออก

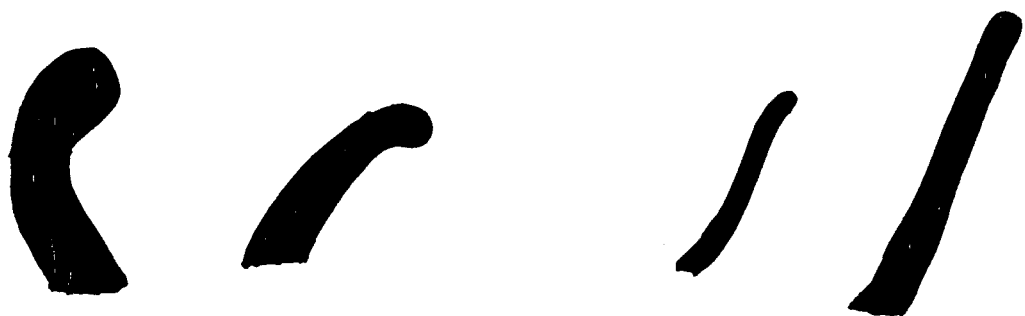

ถ้วยกระเบื้องเคลือบสี พบในหลุมทดสอบที่ 1 ระดับ 180 - 190 cm.dt.

หลุมขุดทดสอบที่ 2 รูปแบบปากภาชนะดินเผาเนื้อกระเบื้อง แบบปากโค้งออก

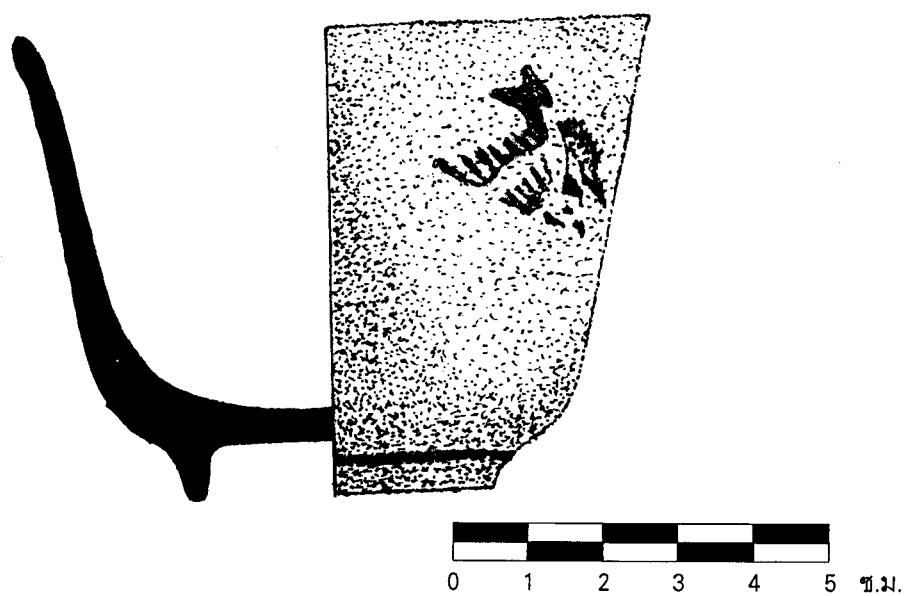

หลุมขุดทดสอบที่ 2 รูปแบบปากภาชนะ

ปากภาชนะเนื้อดิน

ปากภาชนะเนื้อกระเบื้อง

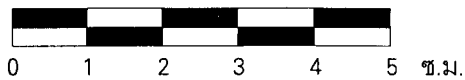
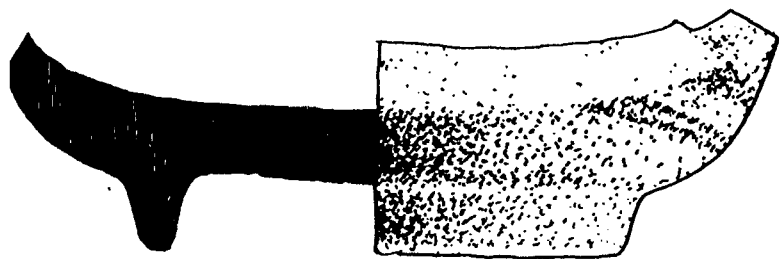
ชิ้นส่วนถ้วยเนื้อกระเบื้อง เขียนลายนกบินที่ผิวด้านนอก พบในหลุมชุดทดสอบที่ 2 ระดับ 320 - 330 cm.dt.

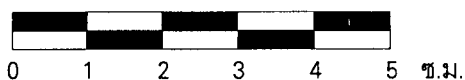
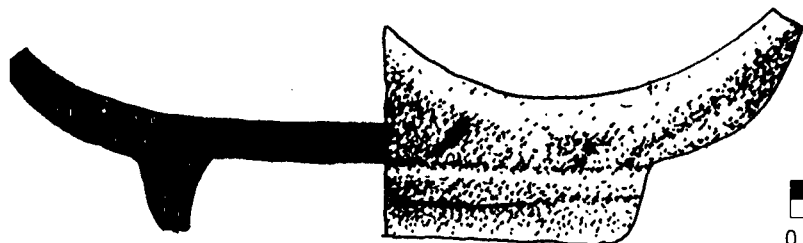
ปากภาษาณะเนื้อดิน

ปากภาษาณะเนื้อกระเบื้อง

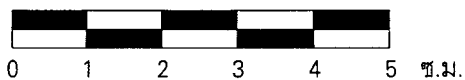
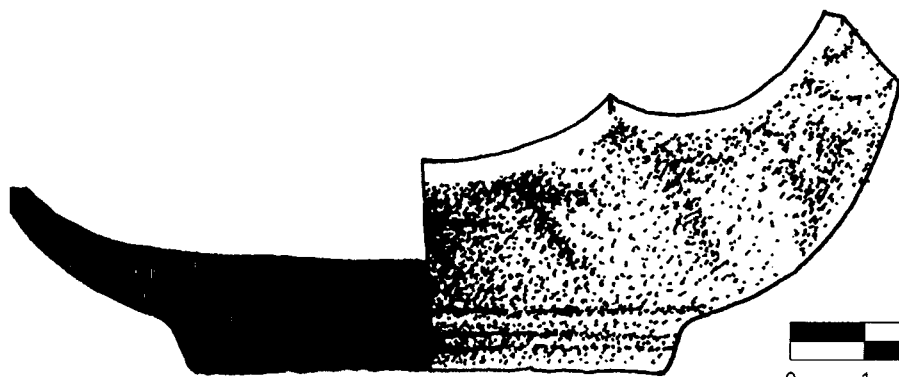

พบในระดับ 200 - 210 cm.dt.

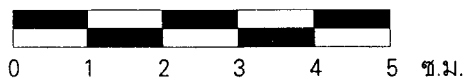
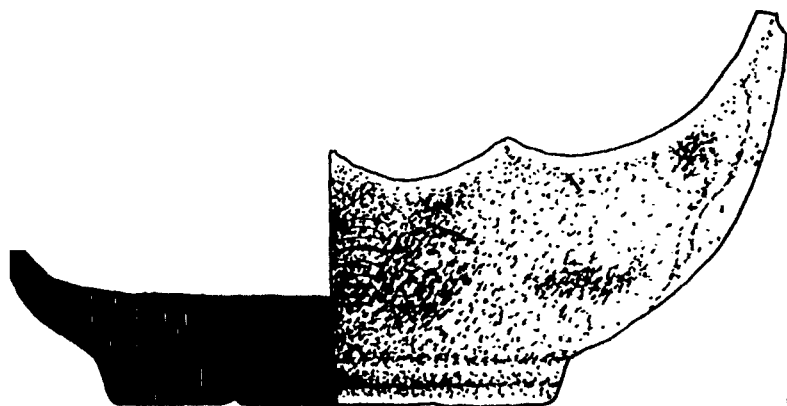

พบในระดับ 360 - 370 cm.dt.

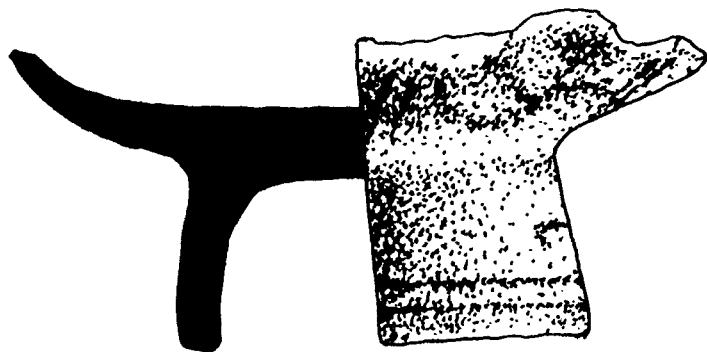
หลุมขุดทดสอบที่ 3 เืองภาชนะเคลือบ

พบในระดับ 280 - 290 cm.dt.

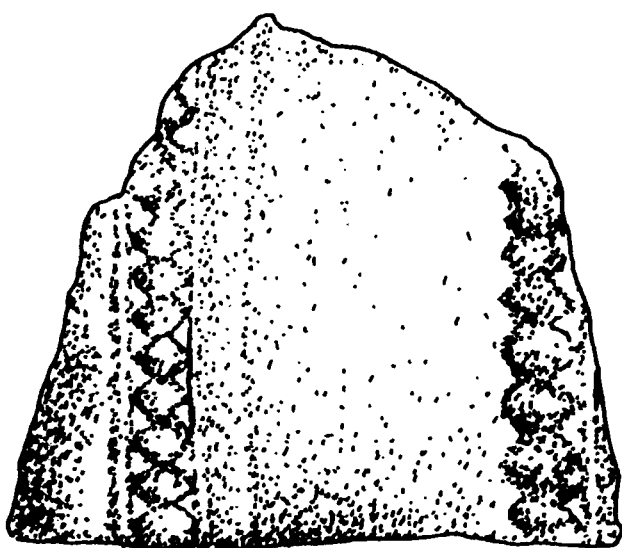

พบในระดับ 210 - 220 cm.dt.

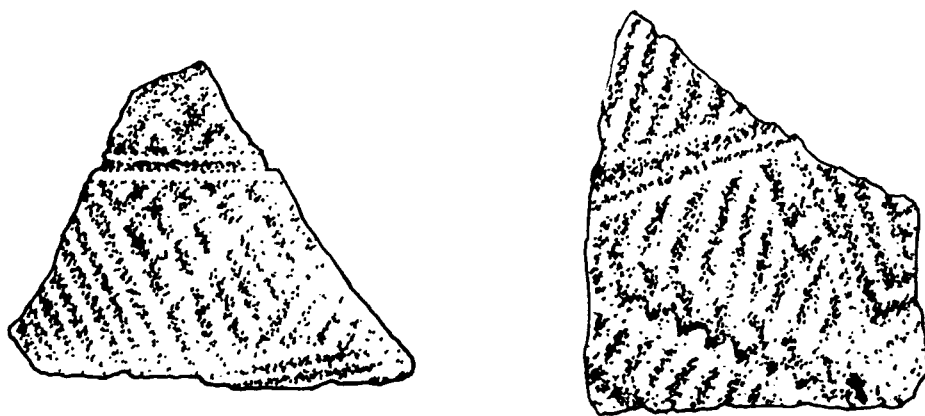
0 1 2 3 4 5 ซม.

หลุมขุดทดสอบที่ 3 เืองภาชนะดินเผา พบในระดับ 350 - 360 cm.dt.

0 1 2 3 4 5 ซม.

หลุมขุดทดสอบที่ 3 ตัวอย่างลวดลายบนเศษภาชนะดินเผา

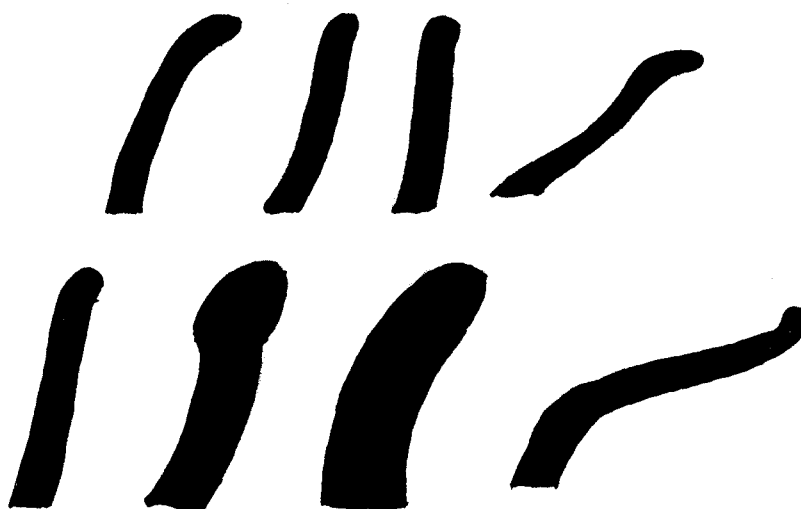
0 1 2 3 4 5 ซม.

หลุมขุดทดสอบที่ 3 ตัวอย่างลวดลายบนเศษภาชนะดินเผา

หลุมขุดทดสอบที่ 4 รูปแบบปากภาชนะเนื้อดิน แบบโค้งออก

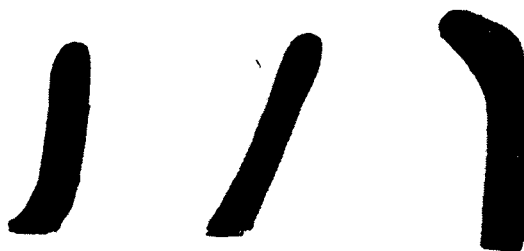
หลุมขุดทดสอบที่ 4 รูปแบบปากภาชนะเนื้อดิน แบบปากโค้งออก

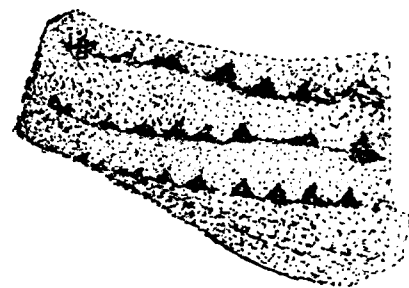
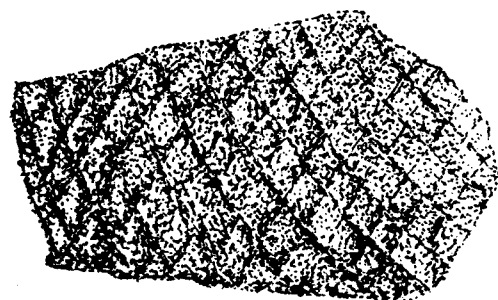
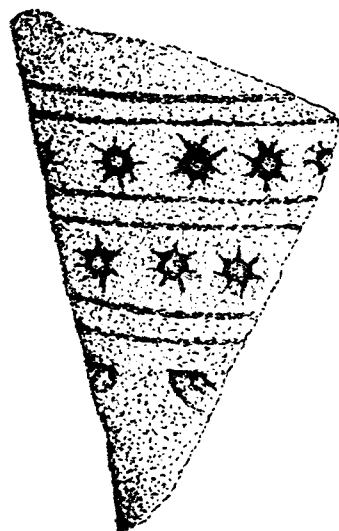

หลุมชุดทดสอบที่ 4 รูปแบบปากภาชนะเนื้อแกร่ง แบบปากโค้งออก

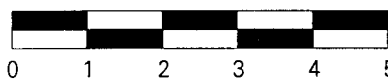
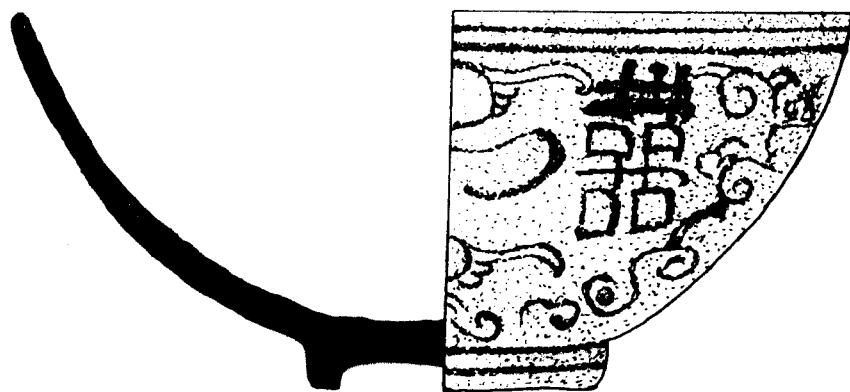

หลุมชุดทดสอบที่ 4 รูปแบบปากภาชนะเนื้อกระเบื้อง

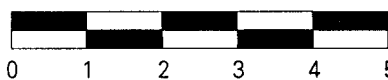
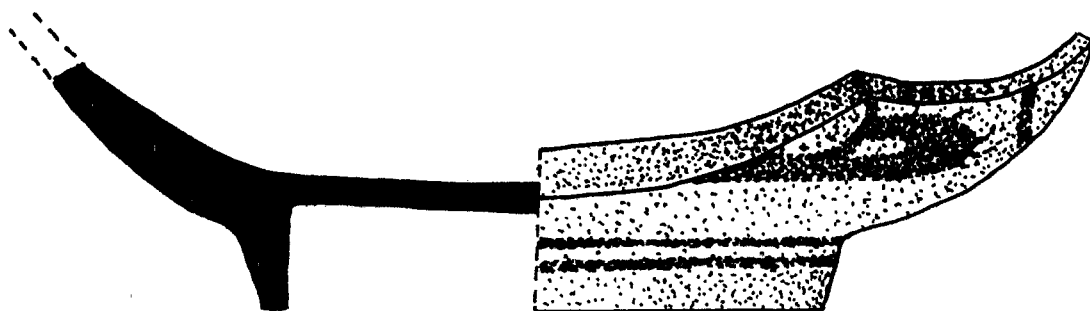

หลุมขุดทดสอบที่ 4 ตัวอย่างลวดลายบนเศษภาชนะดินเผา

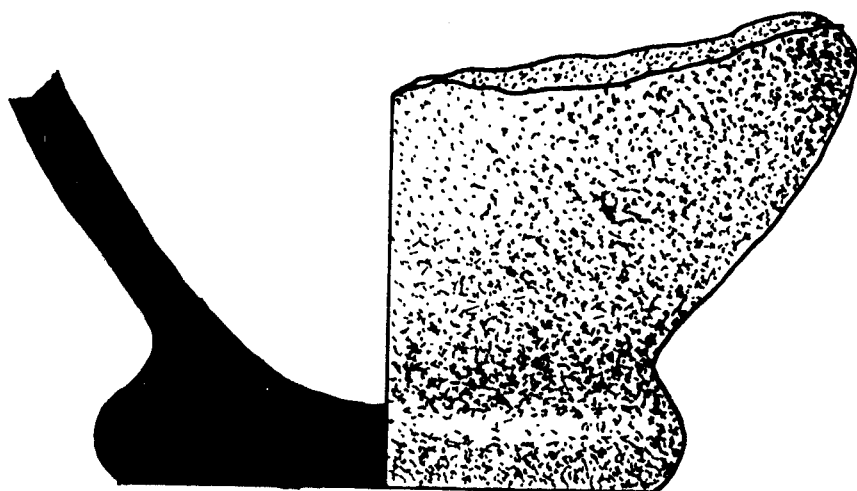
0 1 2 3 4 5 ซม.

หลุมขุดทดสอบที่ 4 ชั้นส่วนถ้วยเคลือบ พบในระดับ 150 - 160 cm.dt.

0 1 2 3 4 5 ซม.

หลุมขุดทดสอบที่ 4 เซิงภาชนะเคลือบ พบในระดับ 340 - 350 cm.dt.

0 1 2 3 4 5 ซม.

หลุมขุดทดสอบที่ 4 ฐานภาชนะประเภทครก พบในระดับ 210 - 220 cm.dt.

รูปที่ 1 บริเวณวัดเชิงท่าด้านทิศเหนือก่อนการดำเนินงาน

รูปที่ 2 บริเวณวัดเชิงท่าด้านทิศเหนือและทิศตะวันออกก่อนการดำเนินงาน

รูปที่ 3 บริเวณวัดเชิงท่ามุมมุขปราสาทและวิหารด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือก่อนการดำเนินงาน

รูปที่ 4 บริเวณวัดเชิงท่าระหว่างวิหารประธานและวิหารน้อยด้านทิศตะวันออกของพระปราสาทก่อนการดำเนินงาน

รูปที่ 5 บริเวณวัดเชิงท่าด้านหน้าวิหารก่อนการดำเนินงาน

รูปที่ 6 บริเวณวัดเชิงท่าด้านหน้าวิหารก่อนการดำเนินงาน

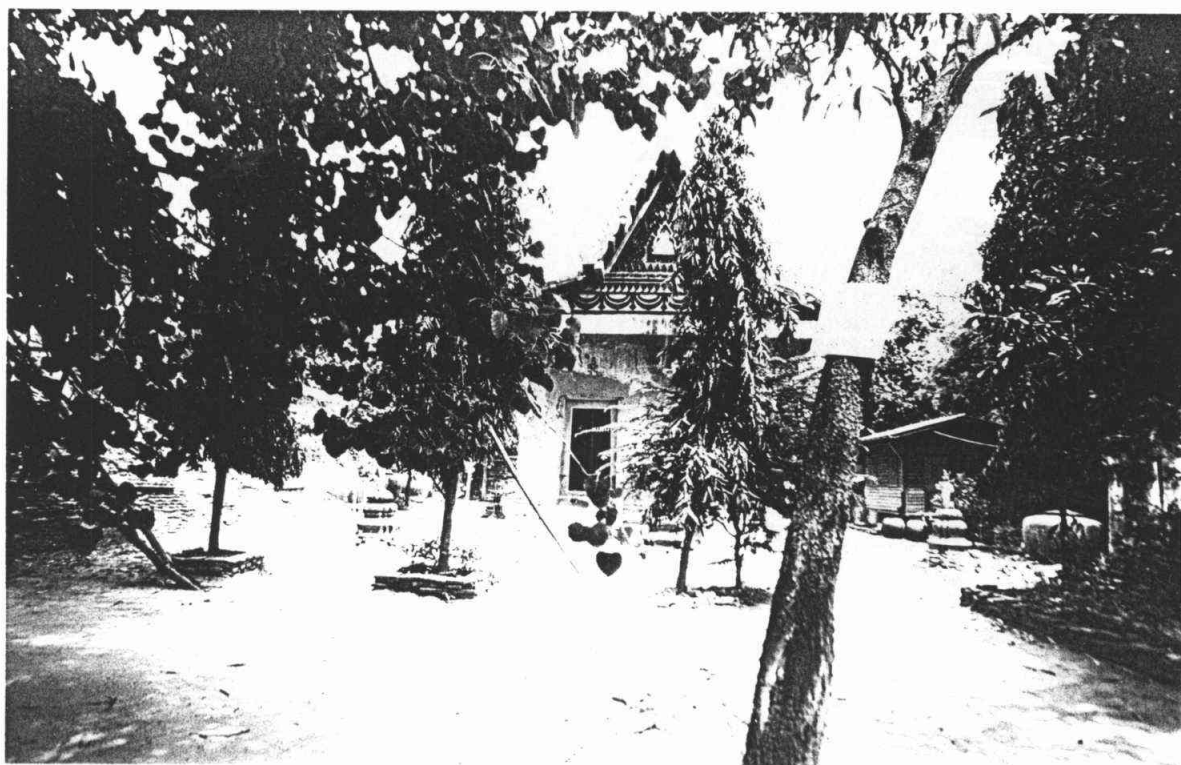
รูปที่ 7 บริเวณวัดเชิงท่าด้านข้างวิหารทิศตะวันออกก่อนการดำเนินงาน

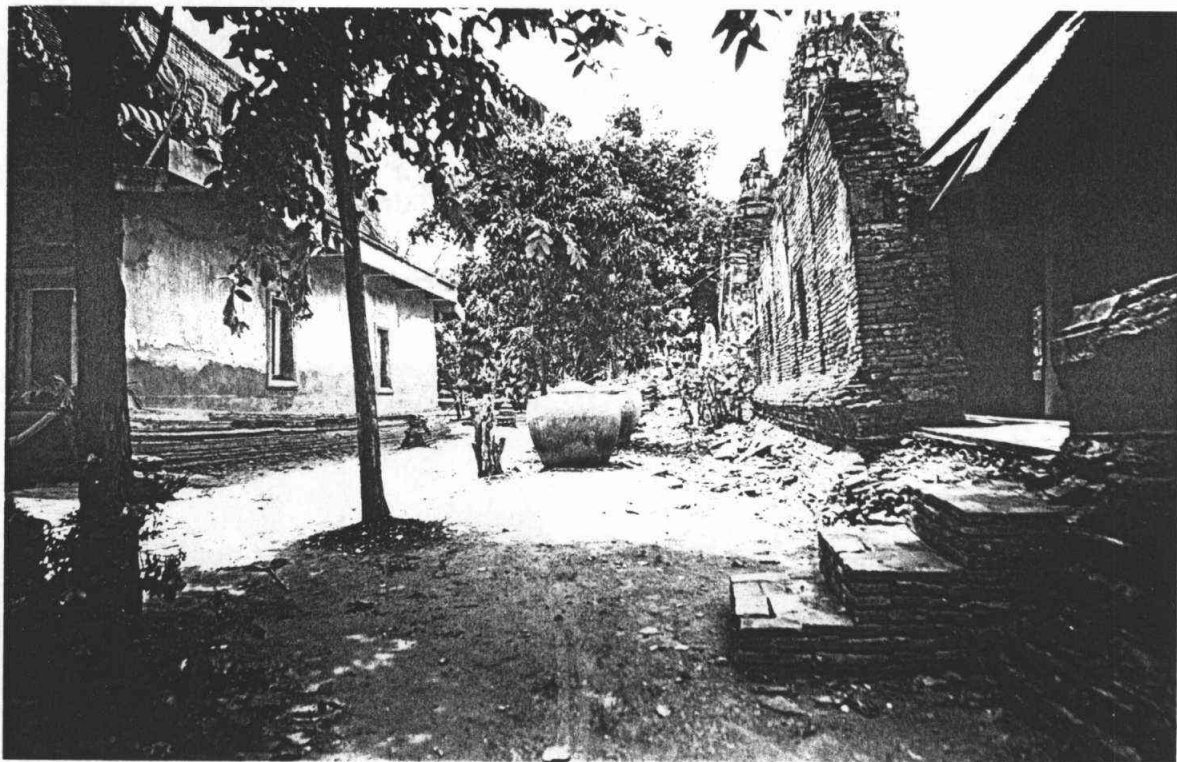
รูปที่ 8 บริเวณด้านหน้าอุโบสถ (ทิศใต้) ก่อนการดำเนินงาน

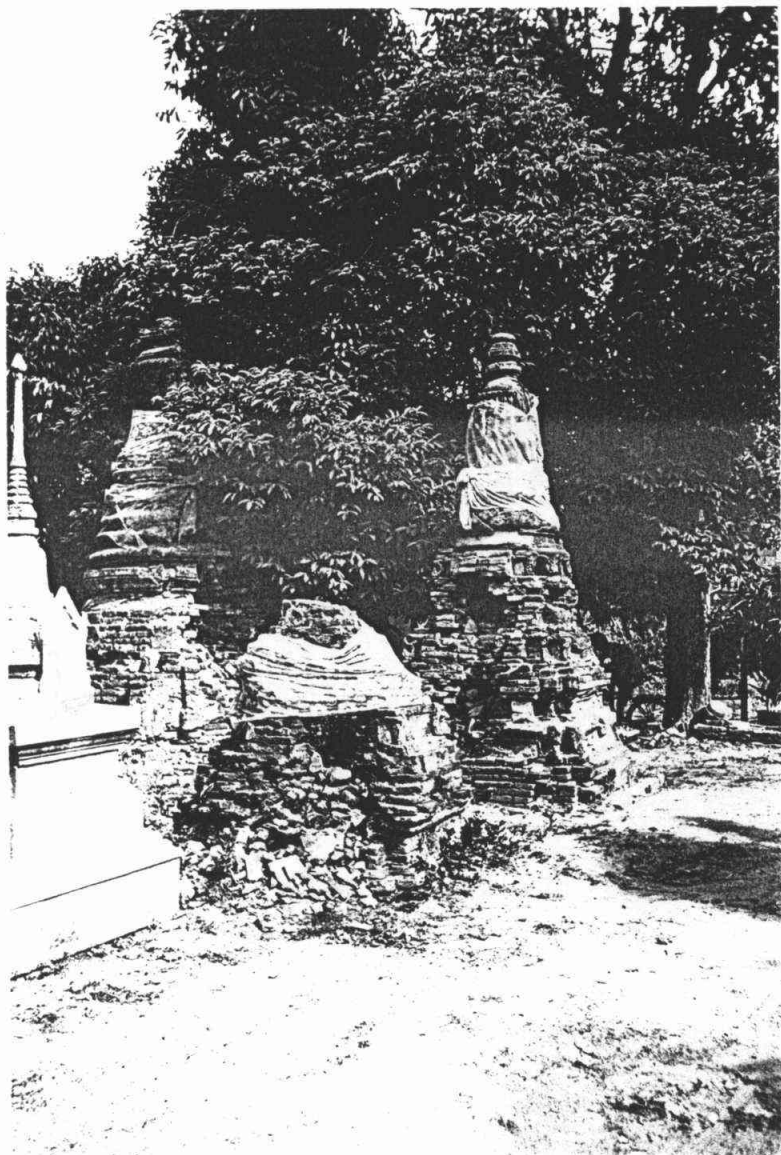
รูปที่ 9 บริเวณด้านหลังอุโบสถ (ทิศเหนือ) ก่อนการดำเนินงาน

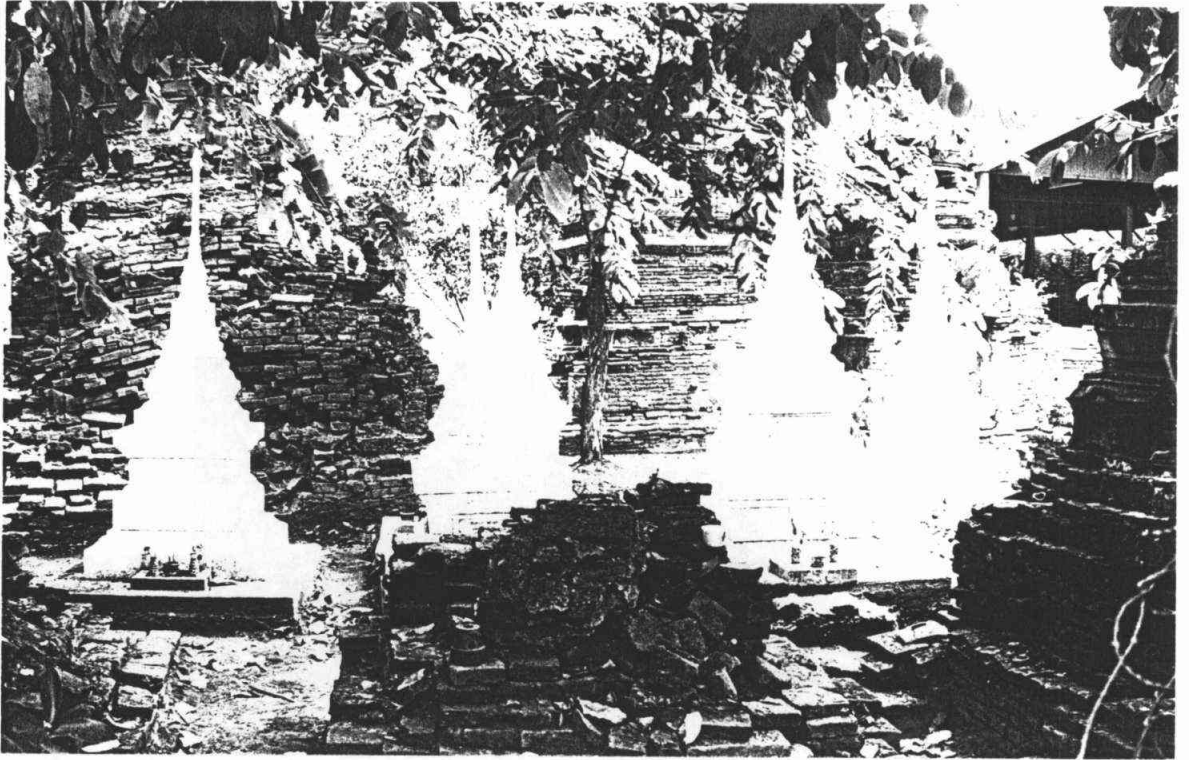
รูปที่ 10 บริเวณด้านหลังอุโบสถ (ทิศเหนือ) ก่อนการดำเนินงาน

รูปที่ 11 บริเวณด้านข้างระหว่างวิหารและอุโบสถก่อนการดำเนินงาน

รูปที่ 12 หมู่พระเจดีย์รายด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ก่อนการดำเนินงาน

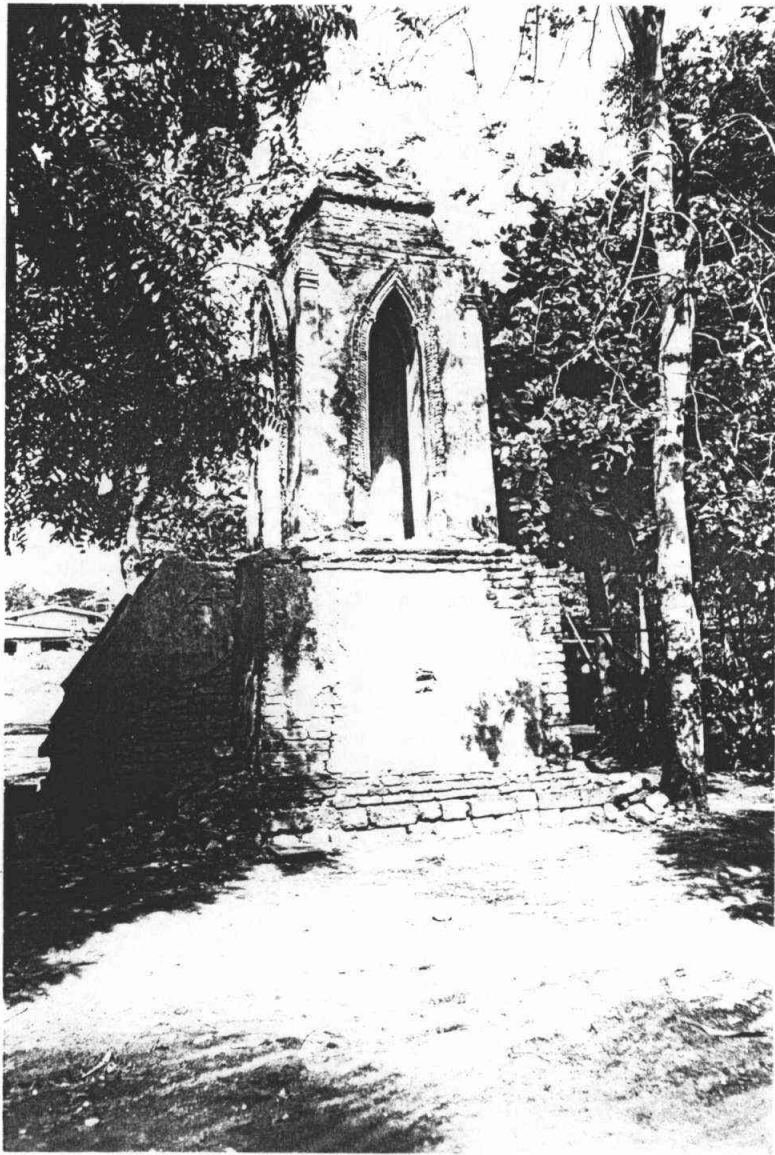
รูปที่ 13 กลุ่มเจดีย์บรรจุอัฐิตามกลางหมู่พระเจดีย์ราย

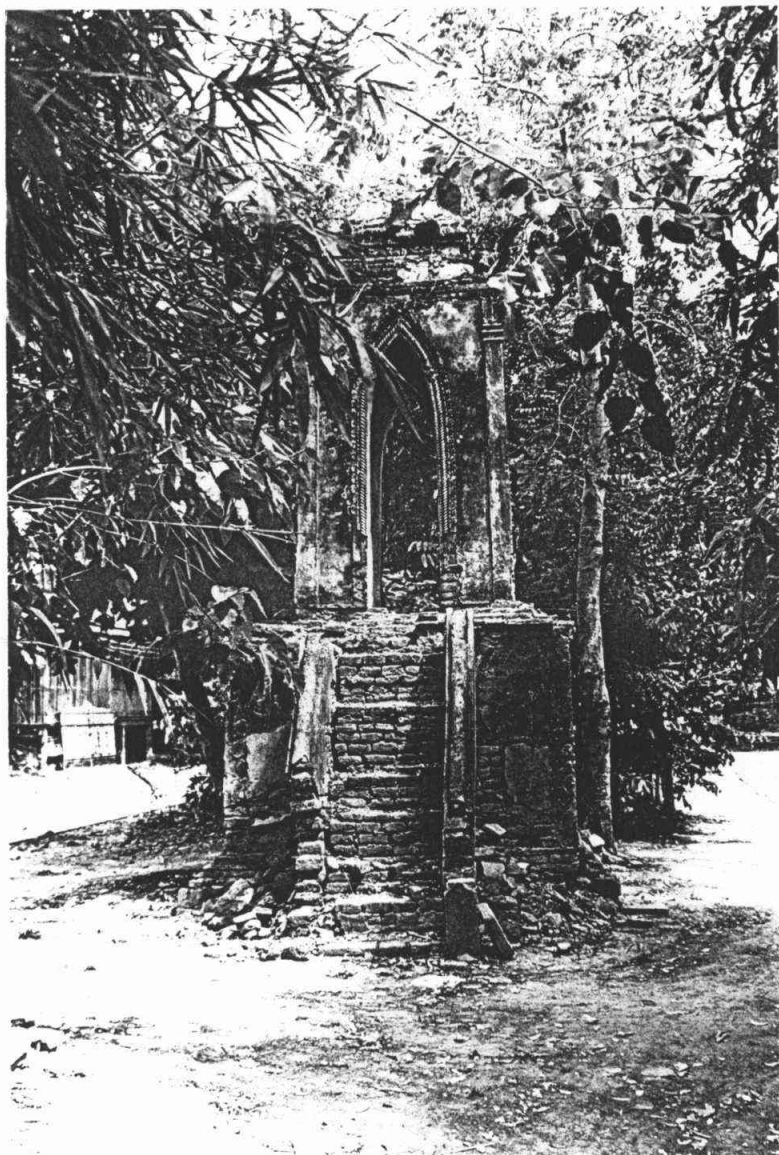
รูปที่ 14 กลุ่มเจดีย์บรรจุอัฐิตามกลางหมู่พระเจดีย์ราย

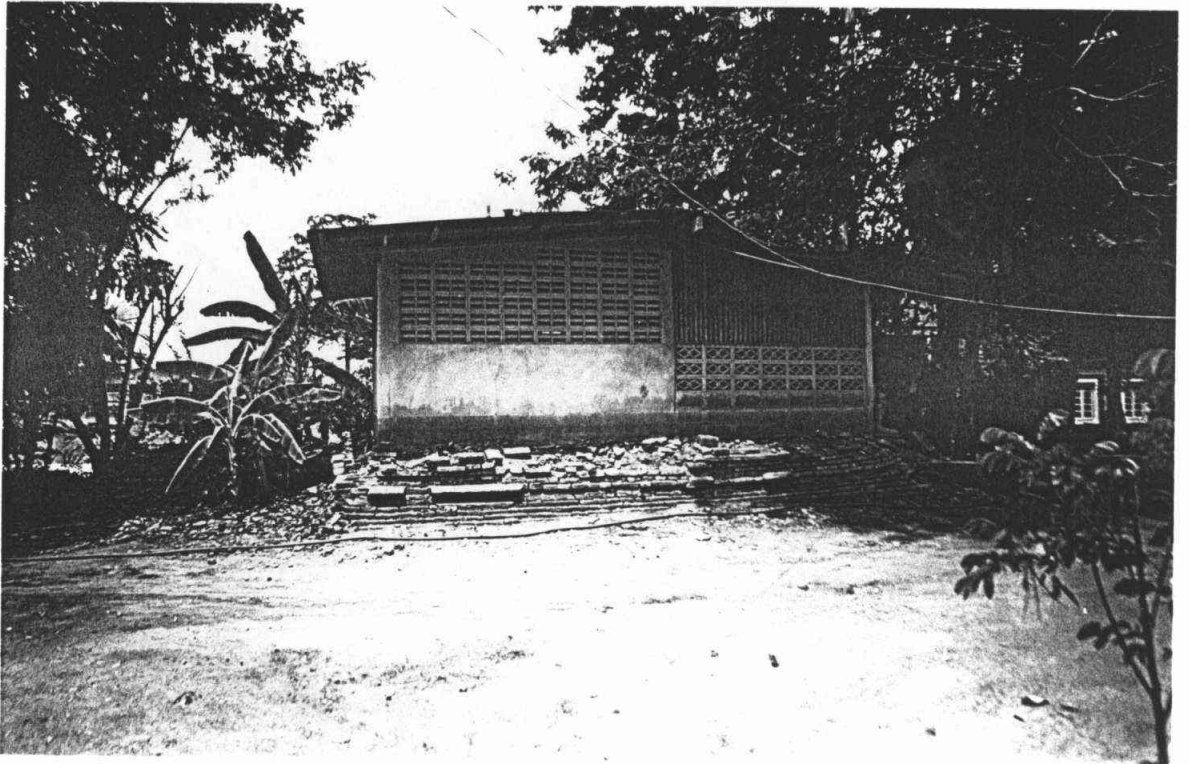
รูปที่ 15 สภาพปัจจุบันของพระเจดีย์รายองค์หนึ่งที่ถูกขุดเจาะเป็นโพรง

รูปที่ 16 หอระฆังทางมณฑลทิศตะวันออกเฉียงใต้ของพระปรางค์ก่อนการดำเนินงาน

รูปที่ ๑๗ บ้านไคทางขึ้นหอรบะฮังทางทิศเหนือ

รูปที่ 18 วิหารน้อยก่อนการดำเนินงาน

รูปที่ 19 มุขปราสาททิศตะวันตกก่อนการดำเนินงาน

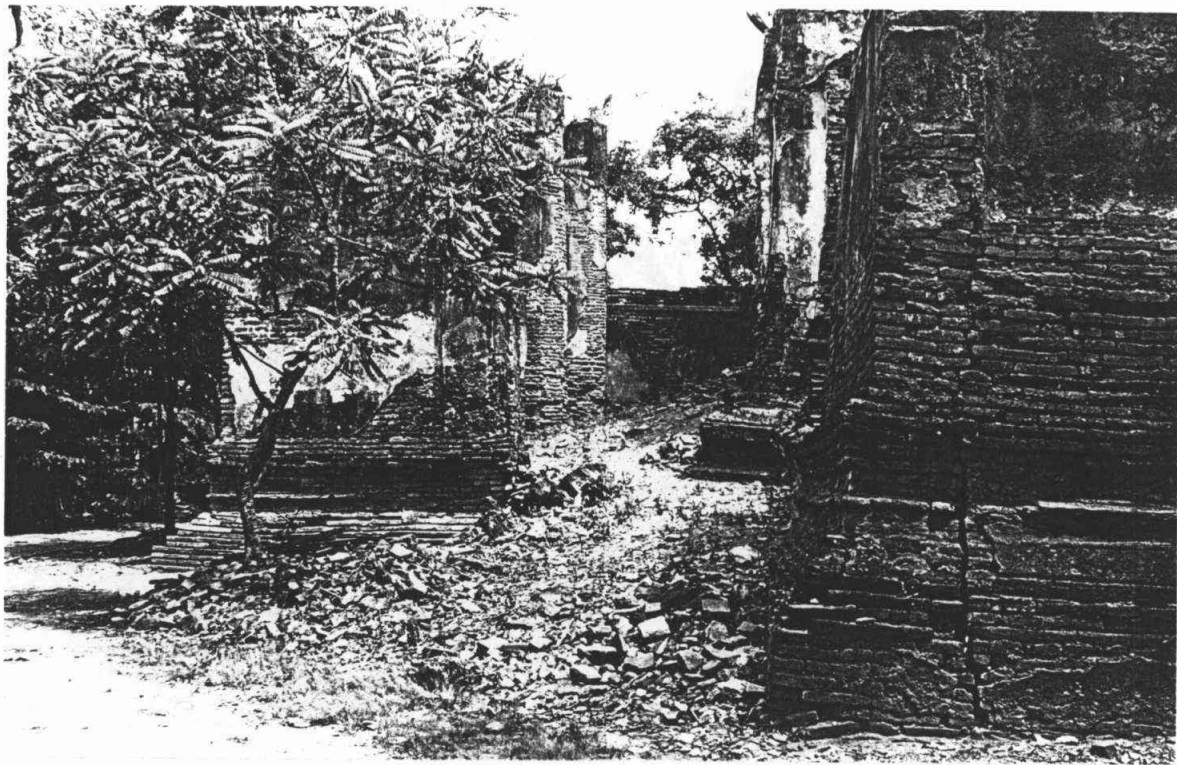
รูปที่ 20 ผนังมุขปราสาททิศตะวันตกด้านเหนือที่ยังเหลืออยู่

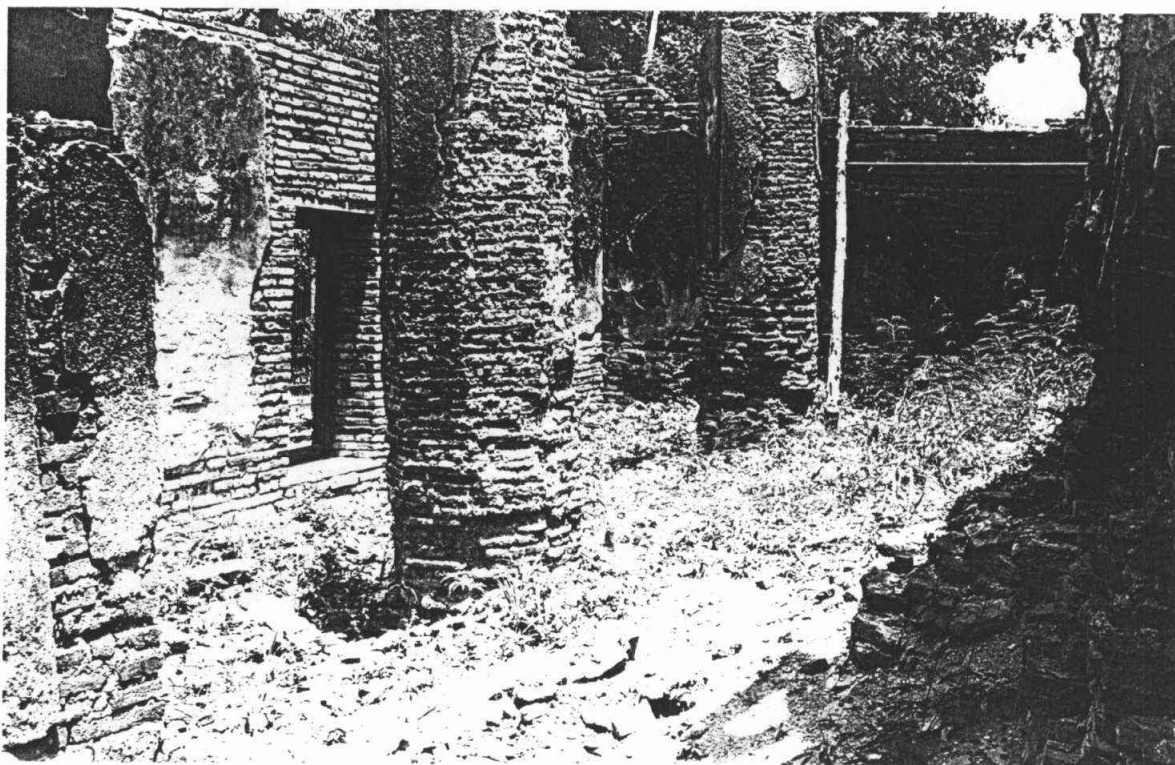
รูปที่ 21 ภายในมูขุปรังคทิศตะวันตกก่อนการดำเนินงาน

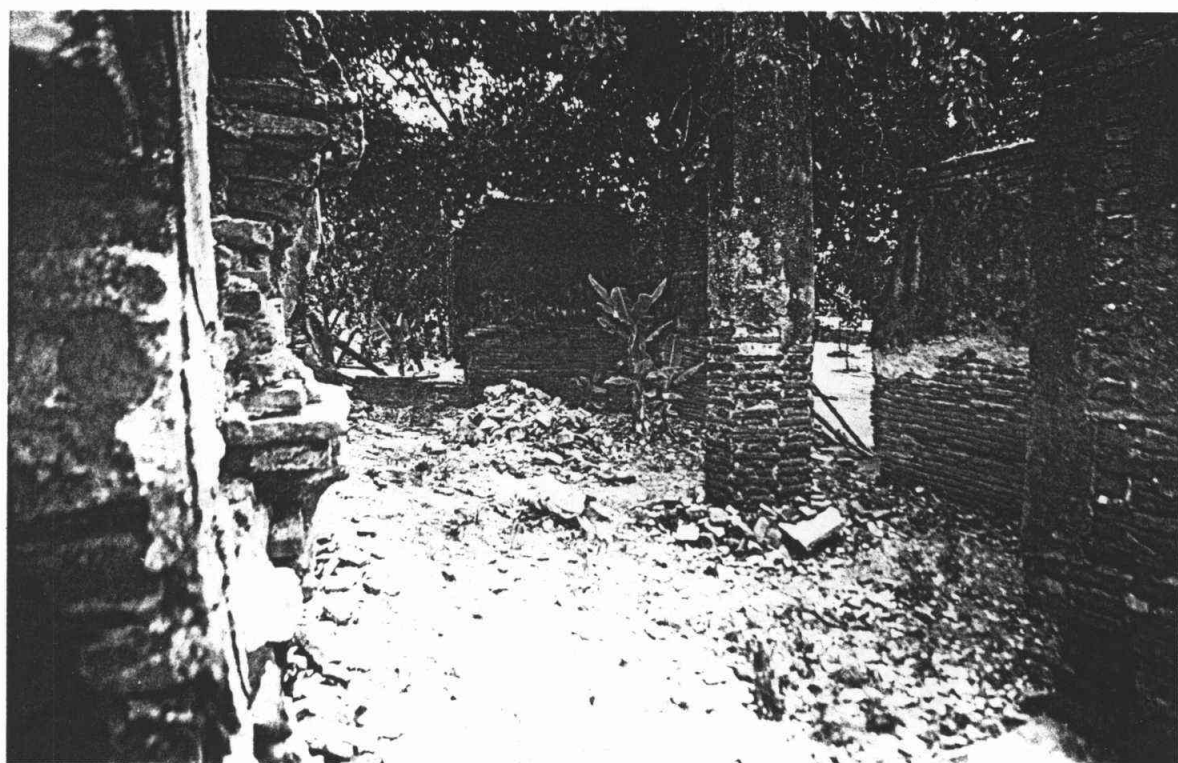
รูปที่ 22 มูขุปรังคด้านทิศตะวันตกก่อนการดำเนินงาน

รูปที่ 23 มุขปรางค์ทิศตะวันออกก่อนการดำเนินงาน

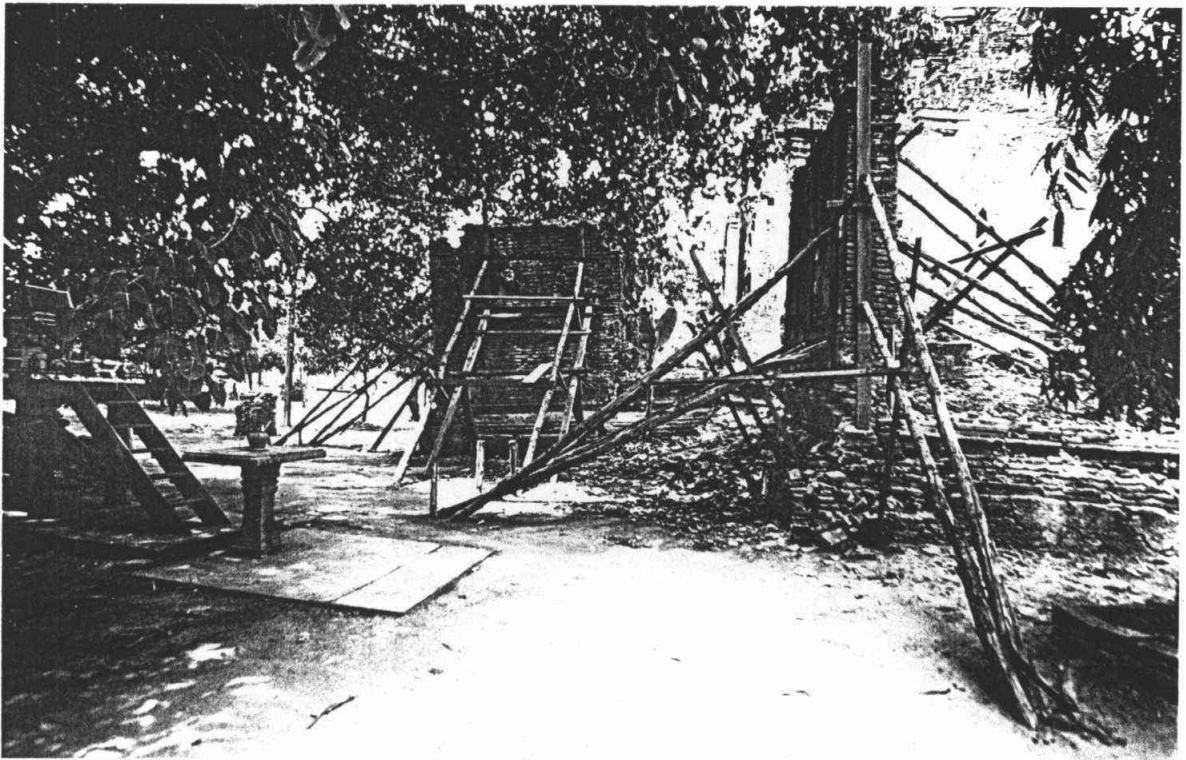
รูปที่ 24 ภายในมุขปรางค์ทิศตะวันออกก่อนการดำเนินงาน

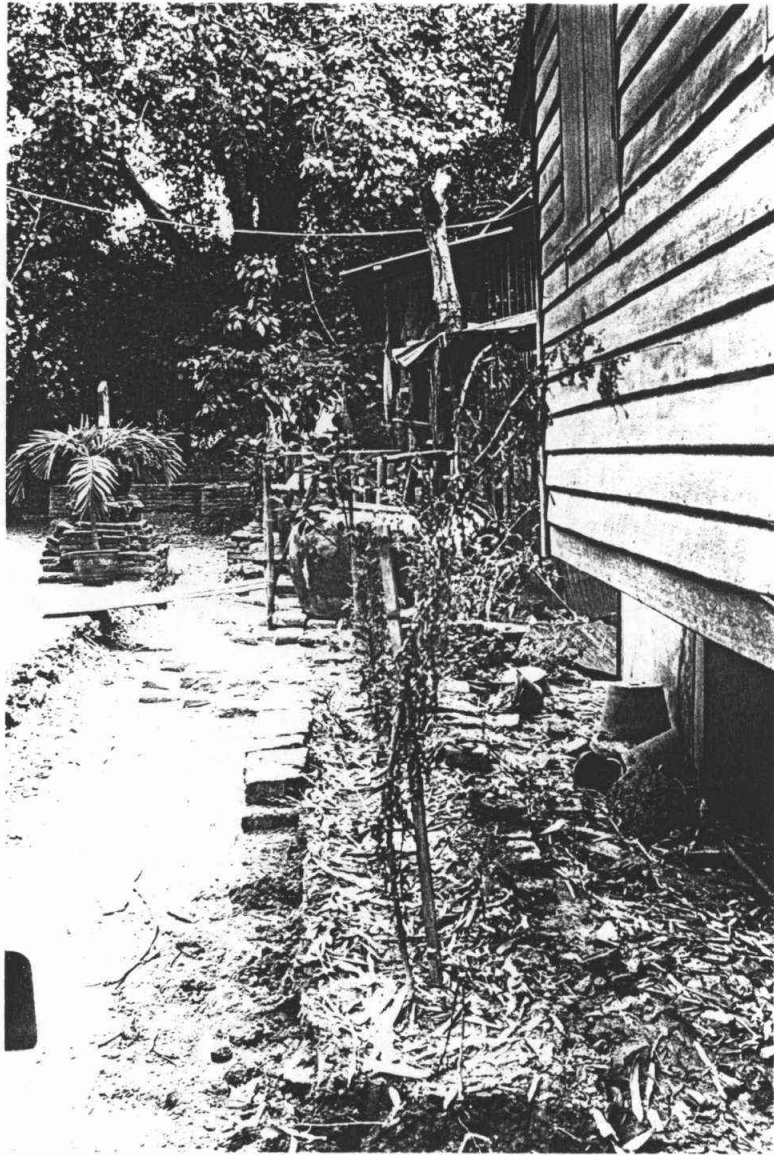
รูปที่ 25 ภายในมุขปรางค์ด้านทิศเหนือก่อนการดำเนินงาน

รูปที่ 26 ภายในมูขุปรางค์ด้านทิศเหนือก่อนการดำเนินงาน

รูปที่ 27 บริเวณขุขปรำงค้ทศเหือและทศตะวันตกก่อนการดำนงงาน

รูปที่ 28 กำแพงแก้วด้านทิศตะวันตกก่อนการดำเนินงาน

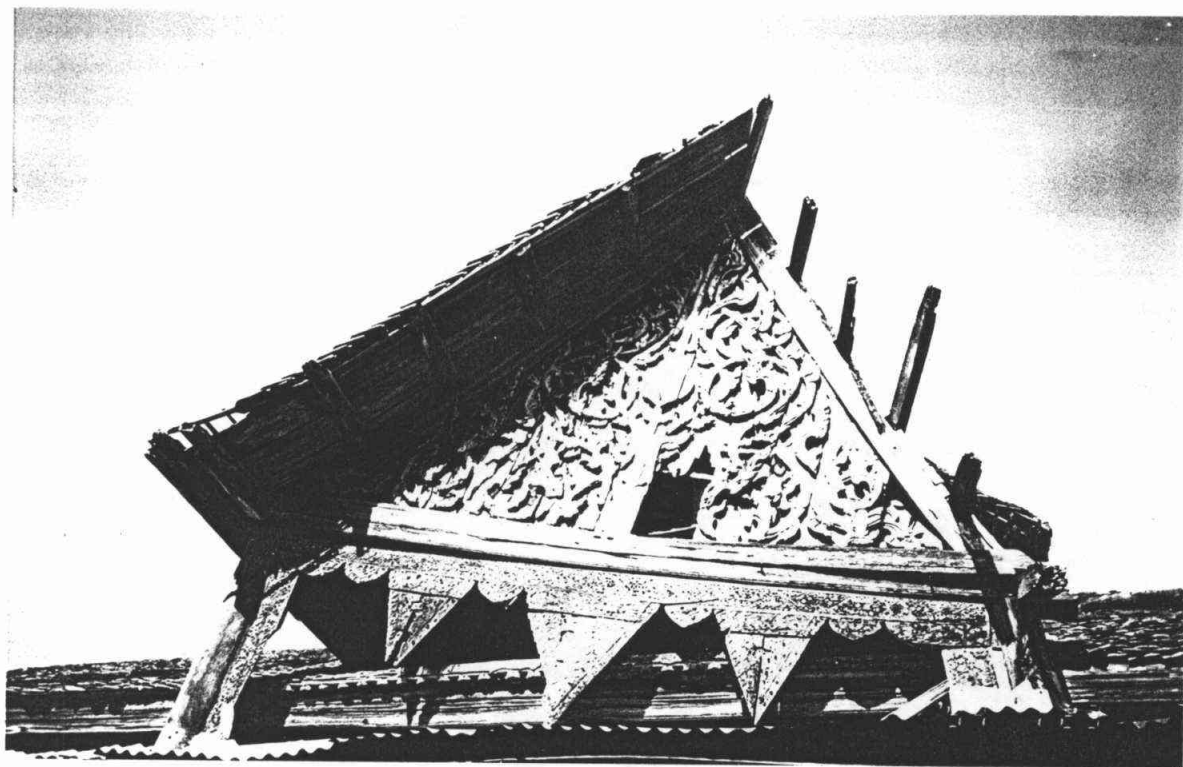
รูปที่ 29 ชุ่มประตู่เข้าวัดด้านทิศตะวันออกก่อนการดำเนินงาน

รูปที่ 30 ศาลาการเปรียญก่อนการดำเนินงาน

รูปที่ 31 ศาลาการเปรียญด้านทิศเหนือติดกับห้องน้ำของวัด

รูปที่ 32 หน้าบ้านมุขประเจ็ดศาลาการเปรียญด้านทิศตะวันตก

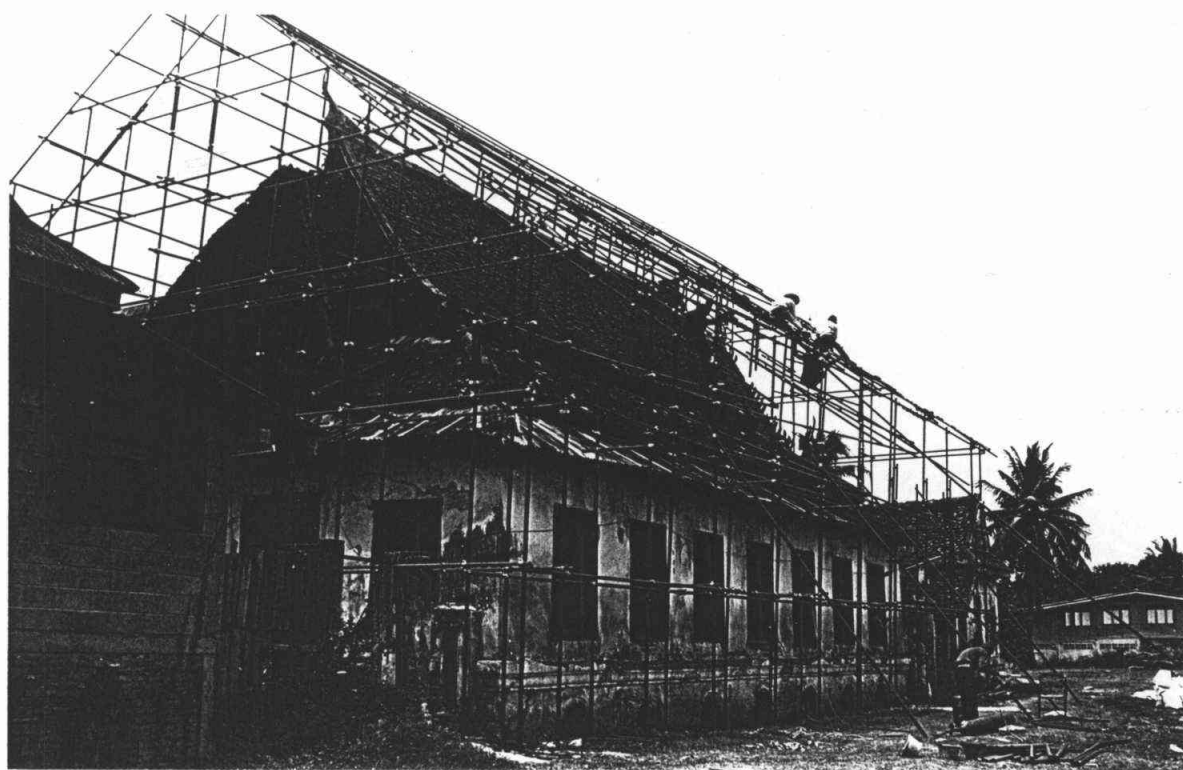
รูปที่ 33 กุฏิหรือศาลาว่างด้านทิศตะวันออกของศาลาการเปรียญก่อนการดำเนินงาน

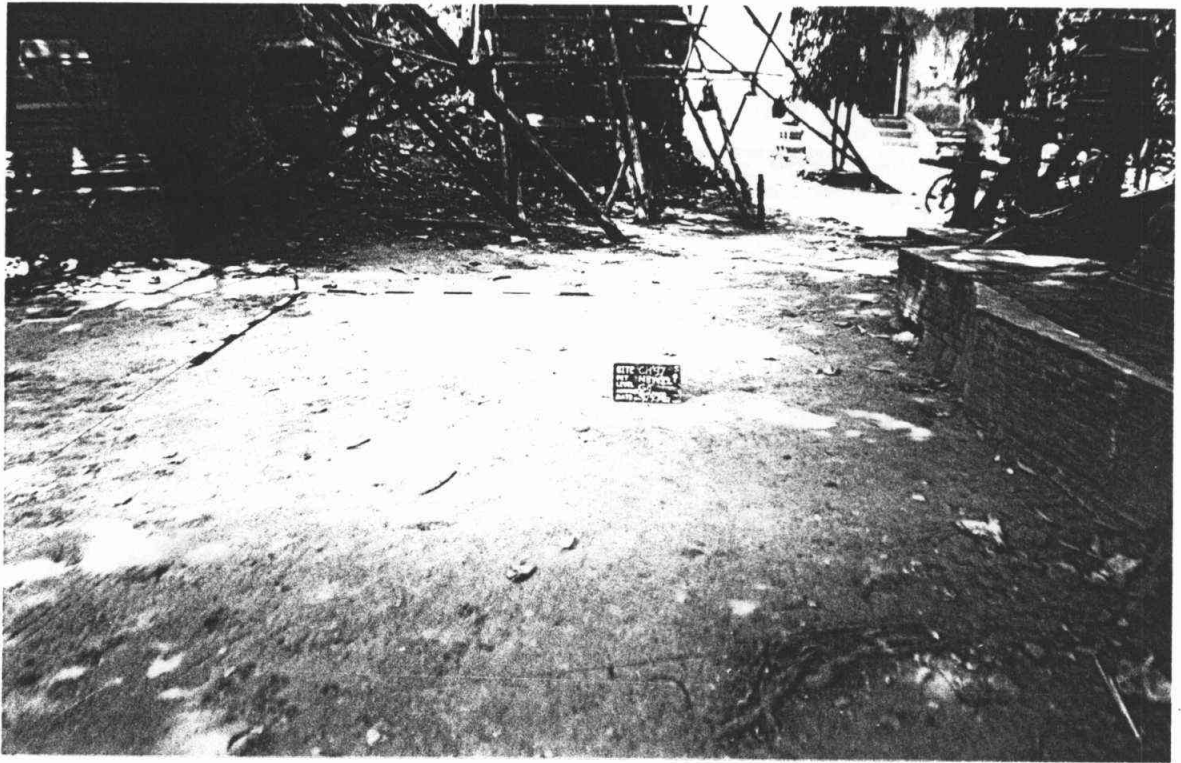
รูปที่ ๓๔ ซุ้มประตูก่ออิฐฉาบปูนประดับลวดลายปูนปั้นแบบฝรั่ง

รูปที่ 35 หน้าบันซุ้มประตูบ้านปูนเป็นภาพปูนดำเรื่องรามเกียรติ์ในกรอบวงกลม

รูปที่ 36 ศาลาการเปรียญขณะทำโครงหลังคาคลุมโดยสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

รูปที่ 37 วางผังกริดบริเวณมุมขปรางค์ทิศเหนือและทิศตะวันออก zone N8W22

รูปที่ 38 วางผังกริดก่อนการขุดแต่ง บริเวณวัดด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้

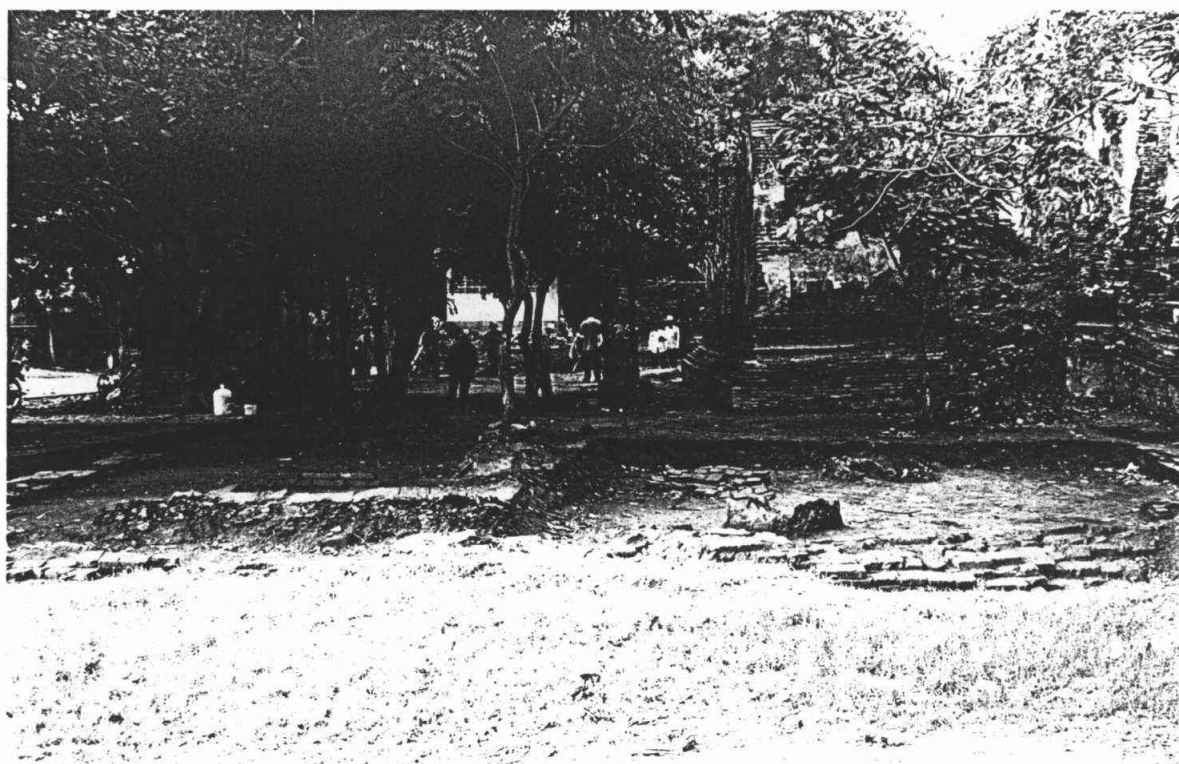
รูปที่ 39 วางผังกริดก่อนการขุดแต่งบริเวณวัดด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ

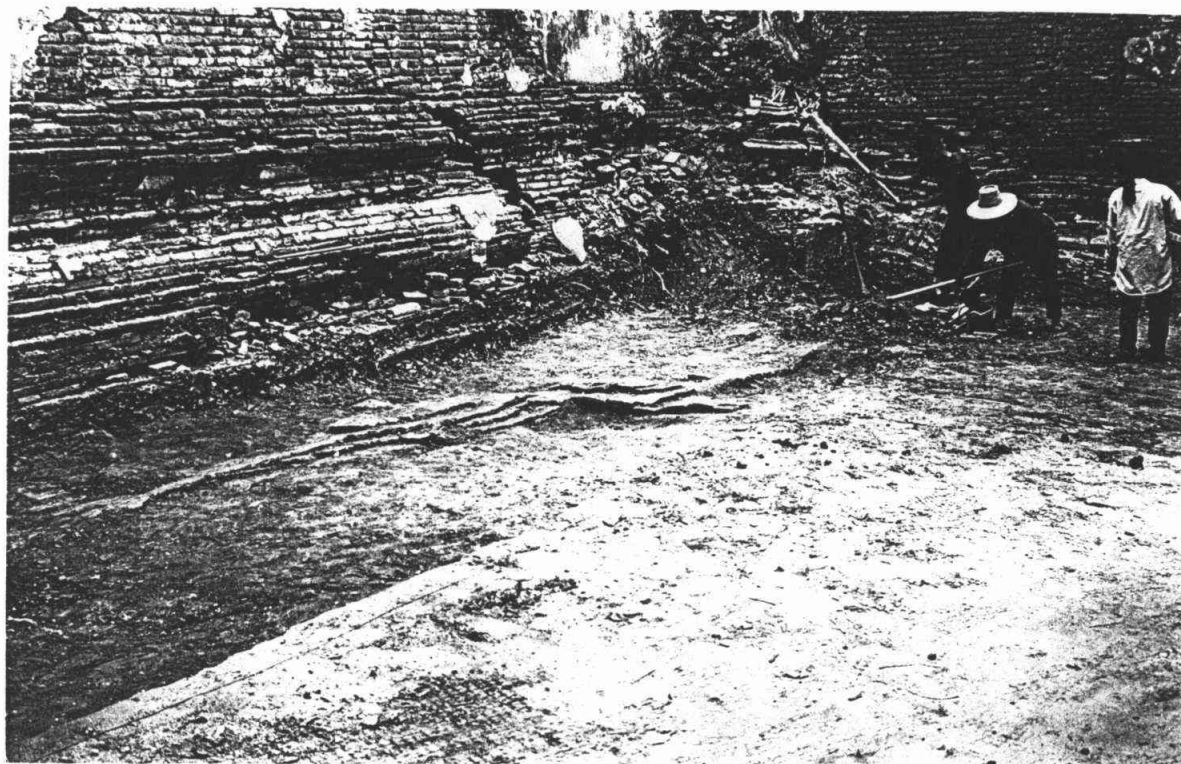
รูปที่ 40 วางผังกริดก่อนการขุดแต่งบริเวณวัดด้านทิศเหนือ

รูปที่ 41 วางผังกริดก่อนการขุดแต่งบริเวณวัดด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้

รูปที่ 42 ขณะดำเนินงานบริเวณวัดทางทิศตะวันออก

รูปที่ ๔๓ ขณะดำเนินงานบริเวณมุมมุขปรางค์ทิศตะวันออกและวิหาร

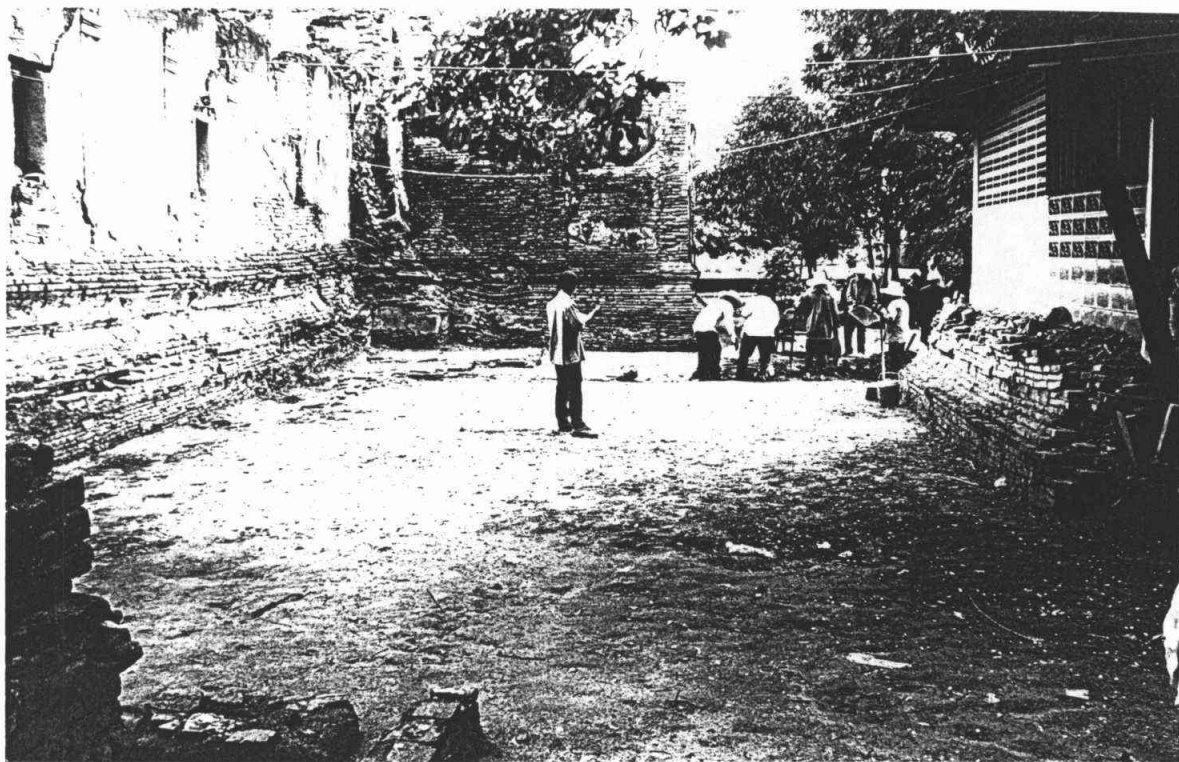
รูปที่ ๔๔ ขณะดำเนินงานชุดแต่งกำแพงแก้วด้านเหนือ

รูปที่ 45 ขณะดำเนินงานบริเวณวัดด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้

รูปที่ 46 ขณะดำเนินงานบริเวณทิศเหนือ

รูปที่ 47 ขณะดำเนินงานบริเวณวิหารน้อย

รูปที่ 48 ขณะดำเนินงานบริเวณหมู่พระเจดีย์ราย

รูปที่ 49 ขณะเคลื่อนย้ายโอ่งบริเวณด้านข้างวิหารก่อนการดำเนินงาน

รูปที่ 50 บริเวณด้านข้างวิหารทางทิศตะวันออกพบแนวอิฐ

รูปที่ 51 แนวอิฐเชื่อมต่อกับกำแพงแก้วพบบริเวณใต้ต้นไม้โพธิ์ทางทิศเหนือ

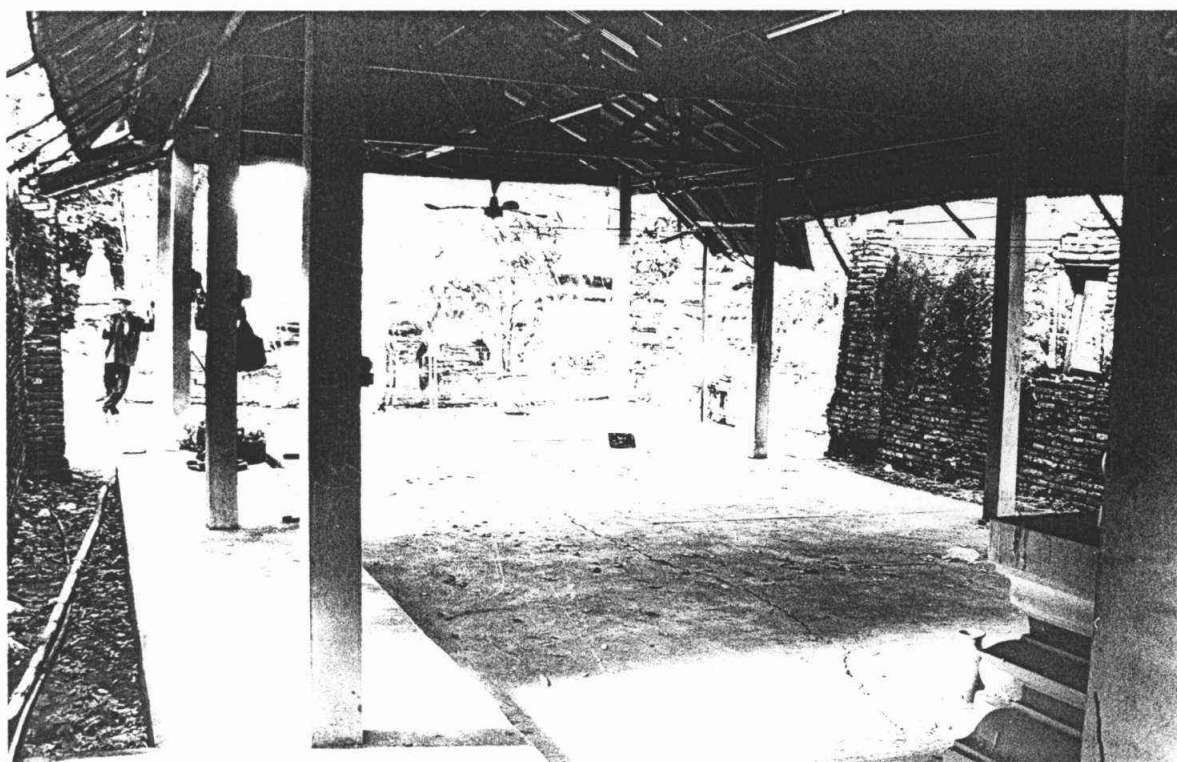
รูปที่ 52 ขณะดำเนินงานบริเวณกำแพงแก้วด้านทิศตะวันตก

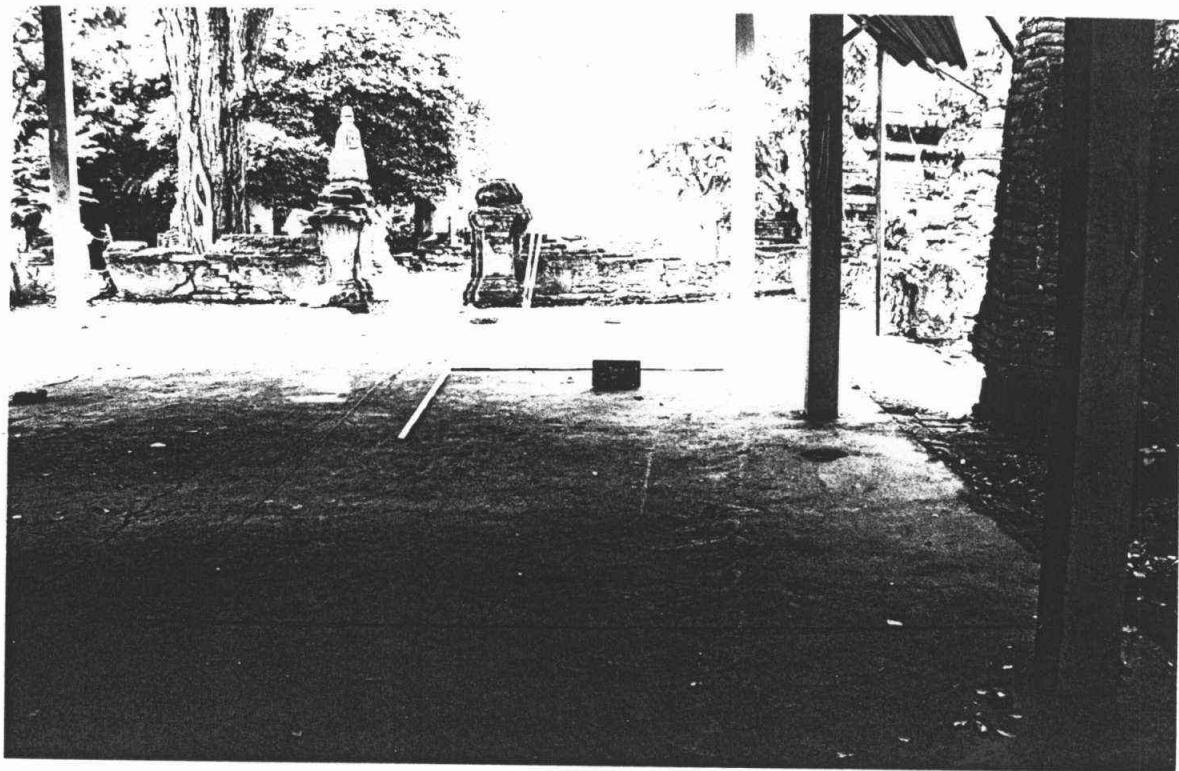
รูปที่ 53 ขณะดำเนินงานบริเวณกำแพงแก้วด้านทิศตะวันตก

รูปที่ 54 ขณะทุบพื้นปูนซีเมนต์ด้านหน้าอุโบสถ

รูปที่ 55 ภายในวิหารก่อนการดำเนินงาน

รูปที่ 56 วางผังกริดภายในวิหาร

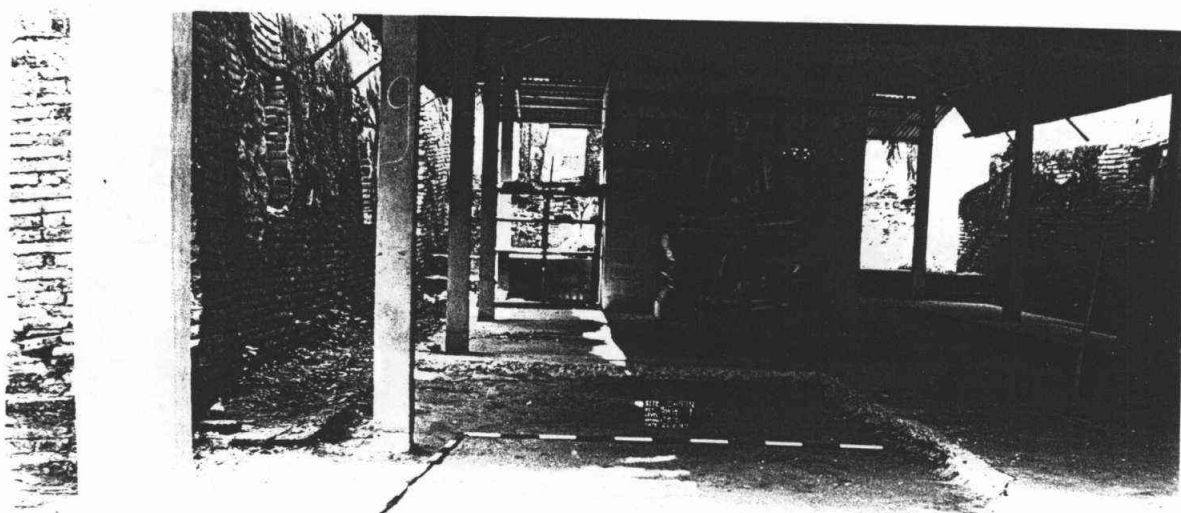
รูปที่ 57 วางผังกริดภายในวิหาร

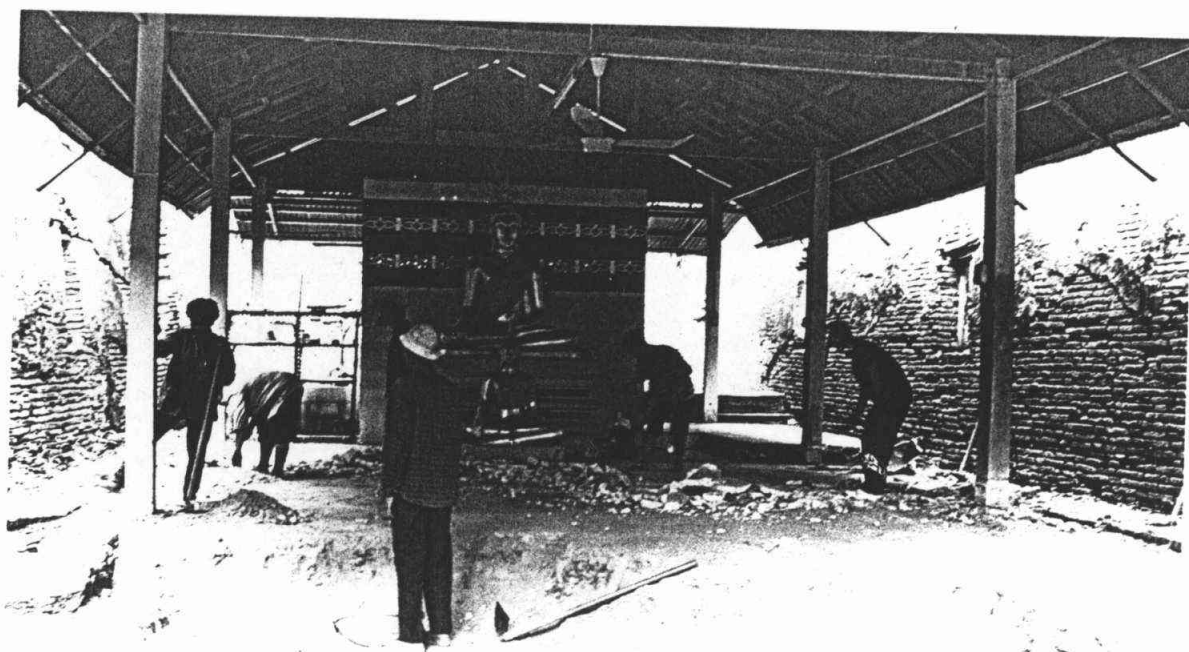
รูปที่ 58 ขณะทุบพื้นปูนซีเมนต์ภายในวิหาร

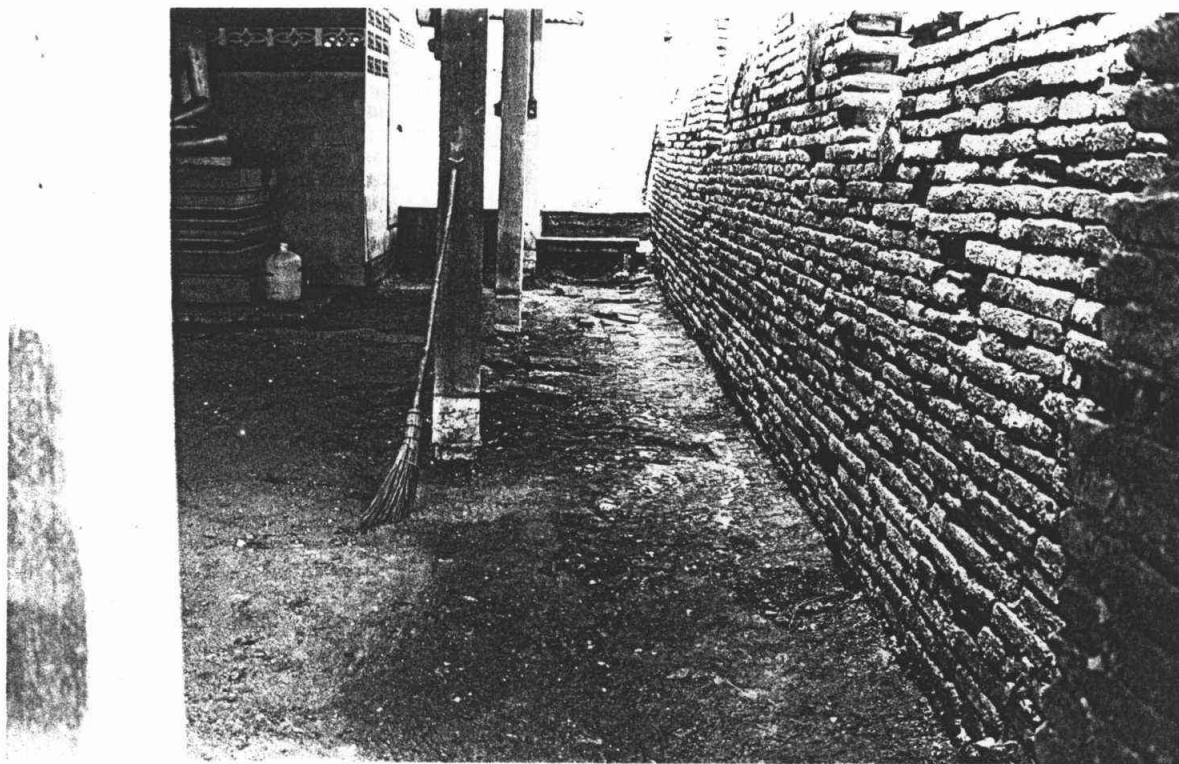
รูปที่ 59 ขณะดำเนินงานภายในวิหาร

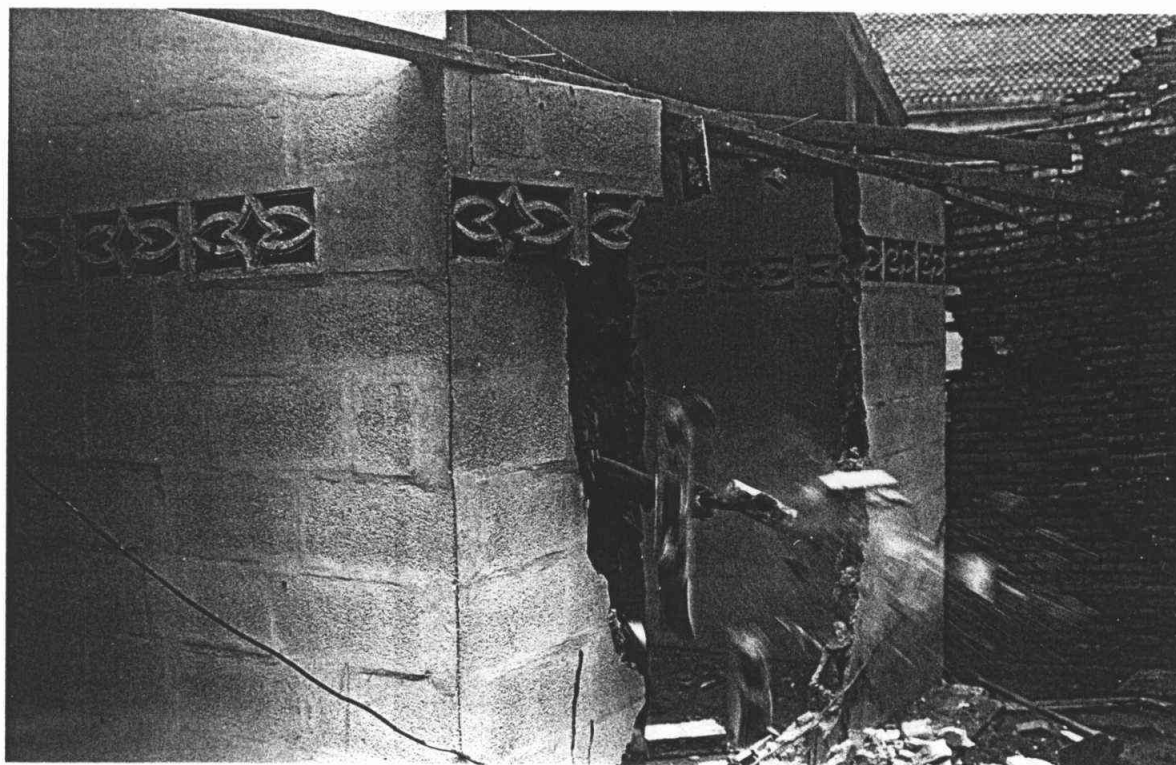
รูปที่ 60 ใต้พื้นปูนซีเมนต์เป็นดินทราย

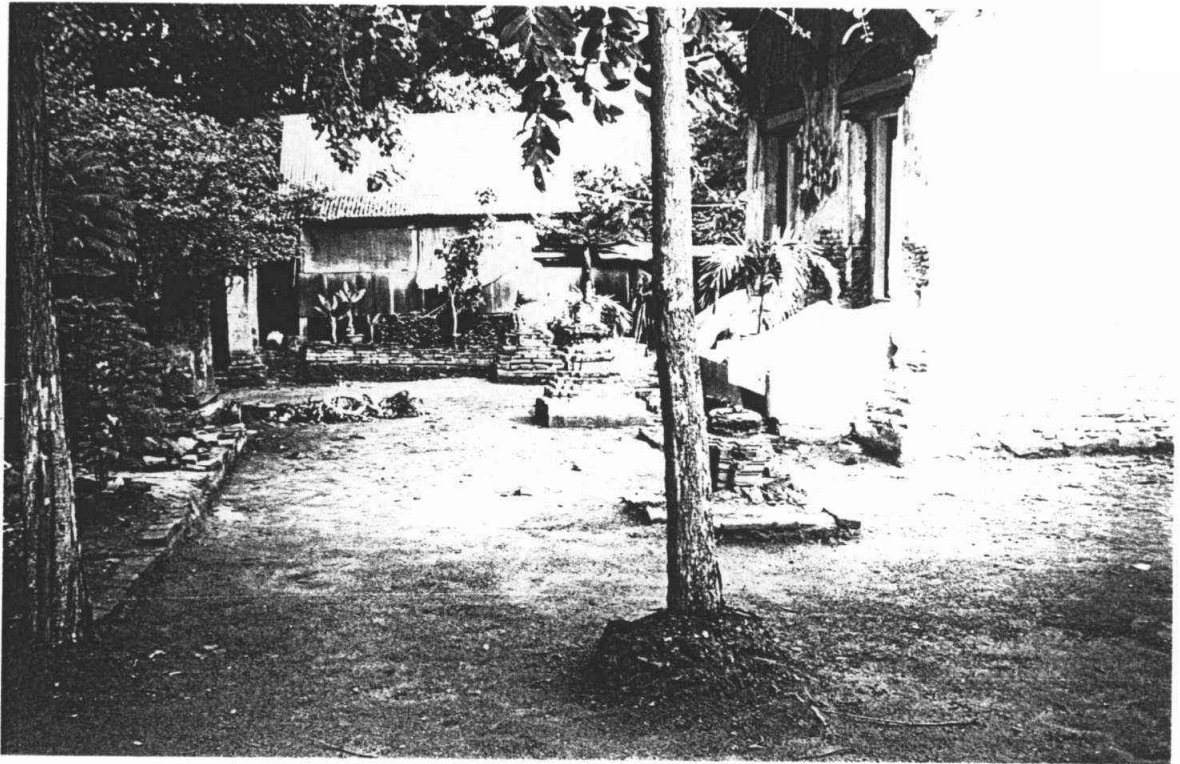
รูปที่ 61 หลังทุบพื้นซีเมนต์ออกหมดและดำเนินงานขุดลอกภายในวิหาร

รูปที่ ๖๒ หลังทูปพื้นที่เมนต์ออกหมด

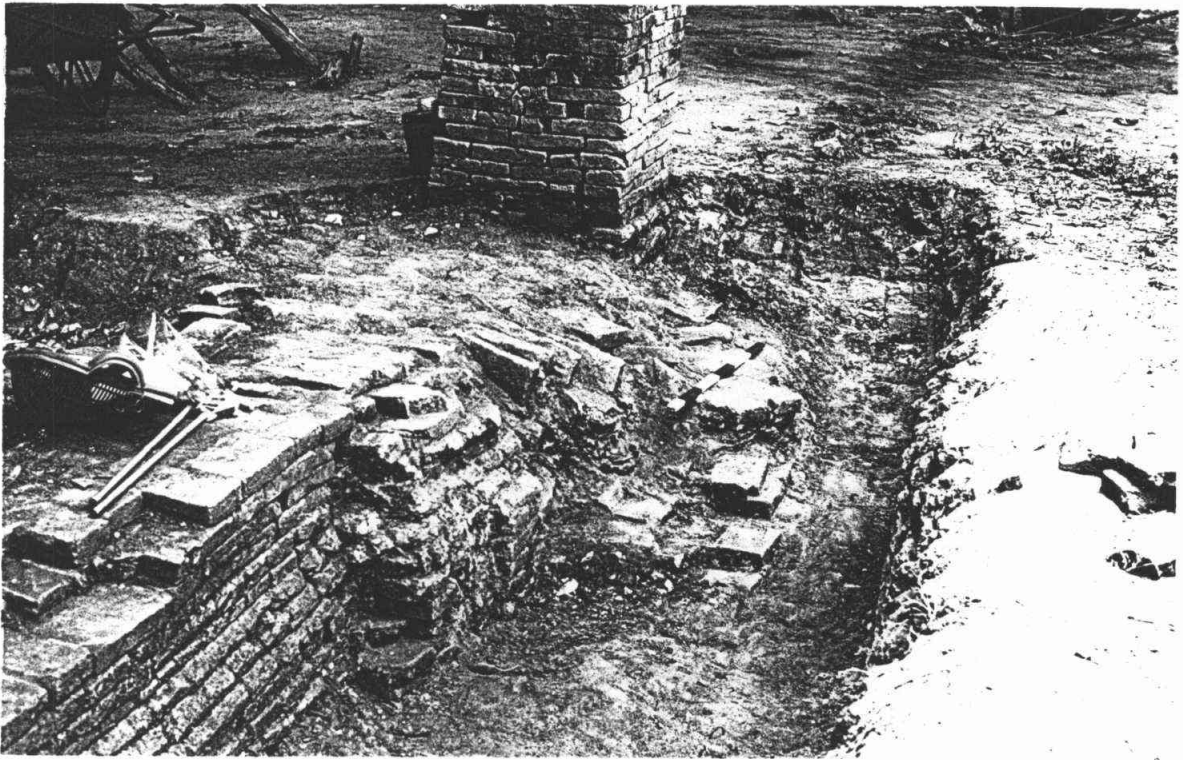
รูปที่ ๖๓ ขณะทูปกฏภายในวิหารด้านหลังพระประธาน

รูปที่ 64 บริเวณด้านหน้าอุโบสถหลังการดำเนินงาน

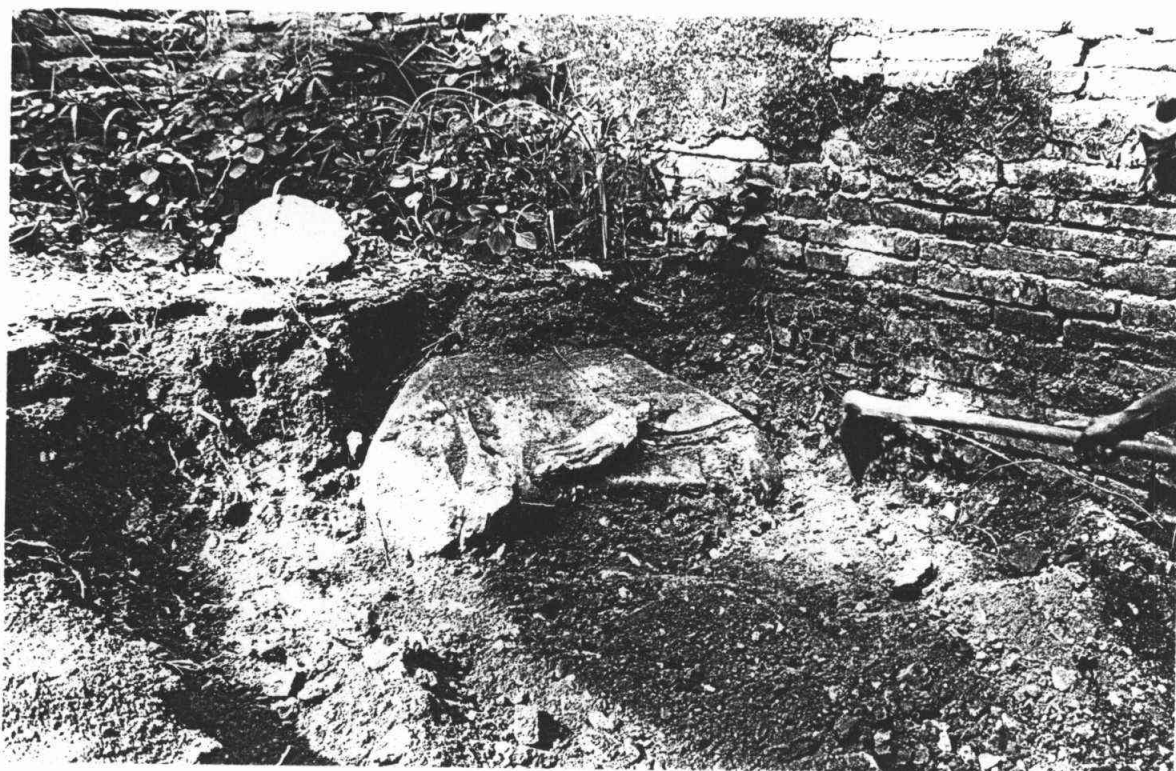
รูปที่ 65 บริเวณด้านหน้าอุโบสถหลังการดำเนินงาน

รูปที่ ๖๖ กำแพงแก้วด้านทิศเหนือหลังดำเนินงานพบบันไดทางขึ้น

รูปที่ ๖๗ ขณะดำเนินงานภายในมูขุปรังค์ด้านทิศตะวันตก

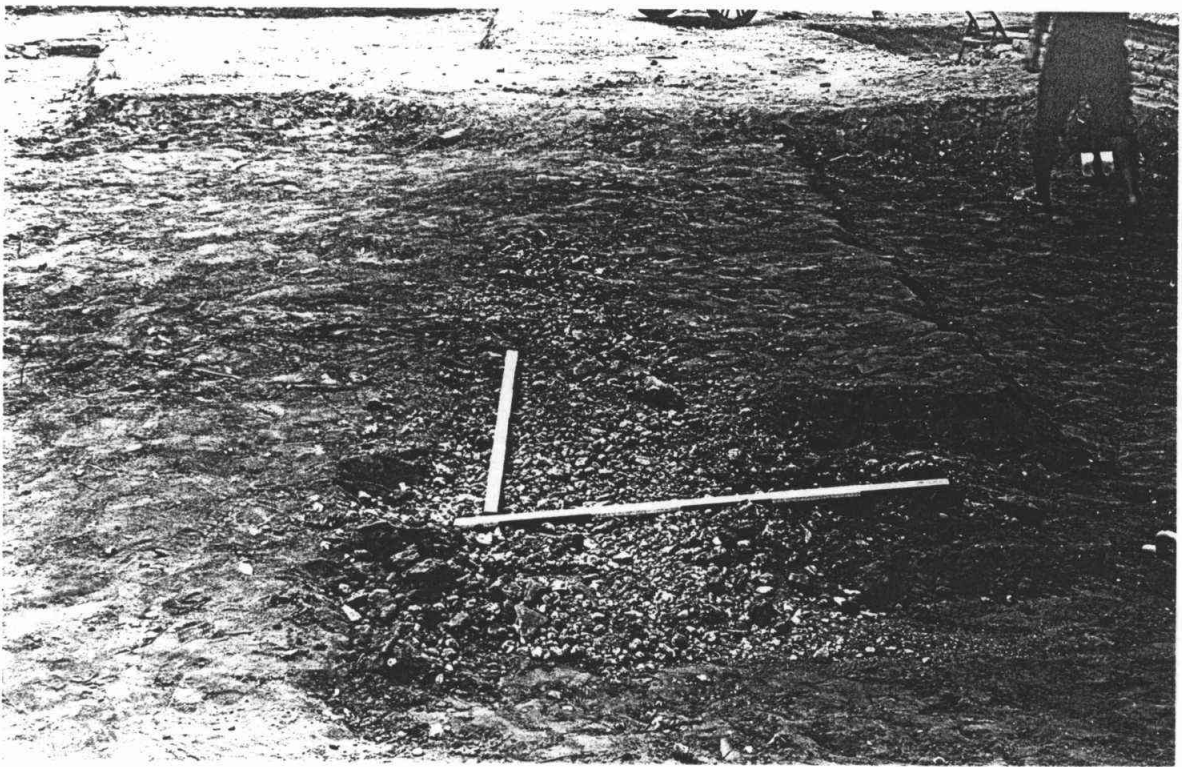
รูปที่ 68 ขณะดำเนินงานภายในมูขปรางค์ด้านทิศใต้พบหน้าตักพระพุทธรูปหินทราย

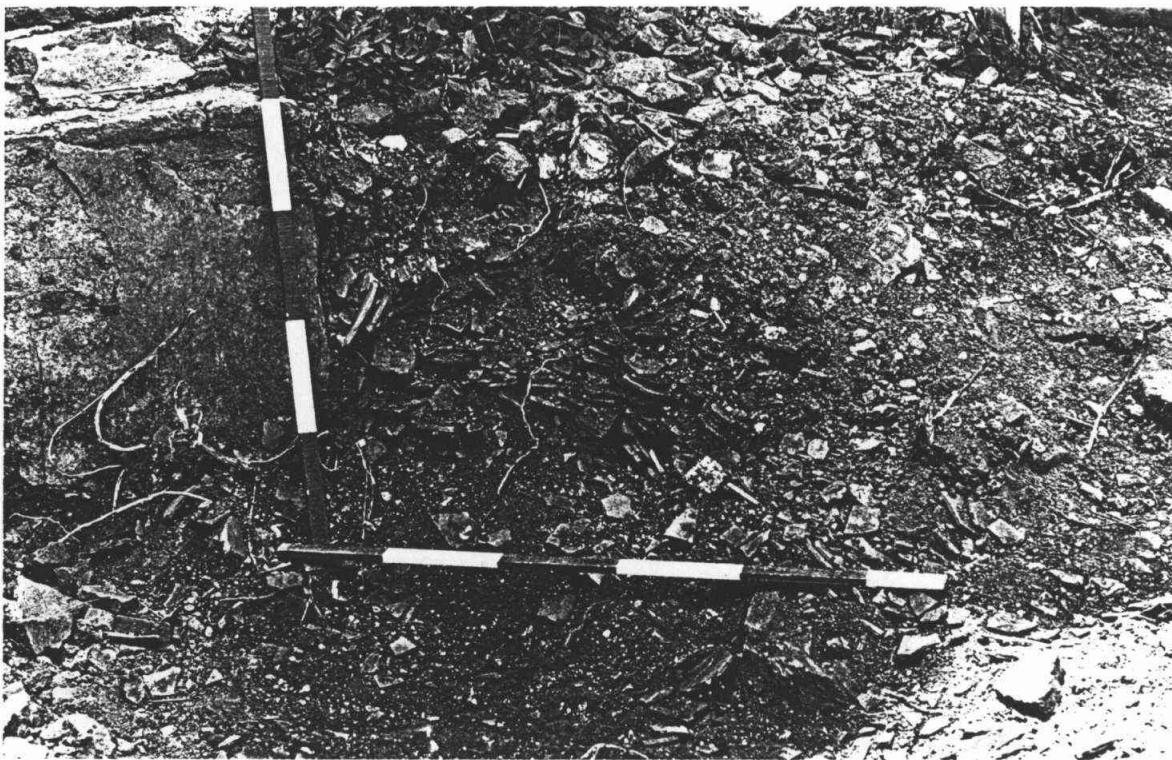
รูปที่ 69 ขณะดำเนินงานภายในมูขปรางค์ด้านตะวันออกพบฐานพระสำริด

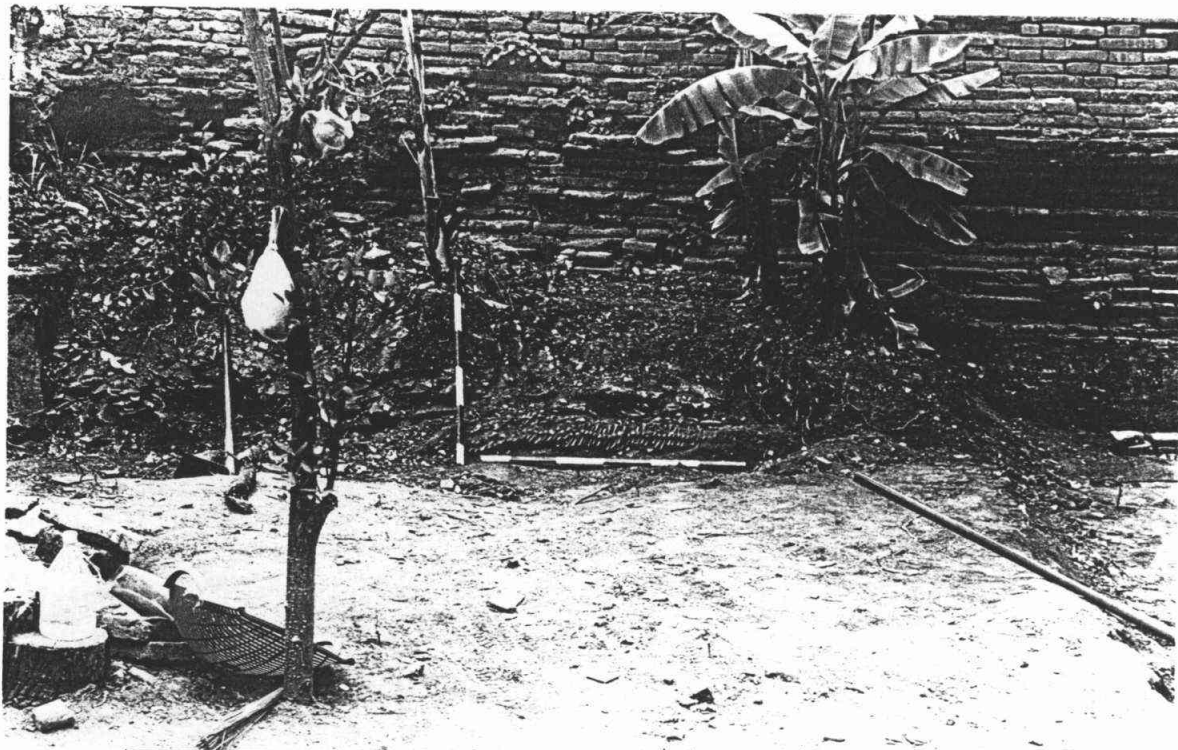
รูปที่ 70ฐานพระสำริดในมุขปรางค์ด้านตะวันออก

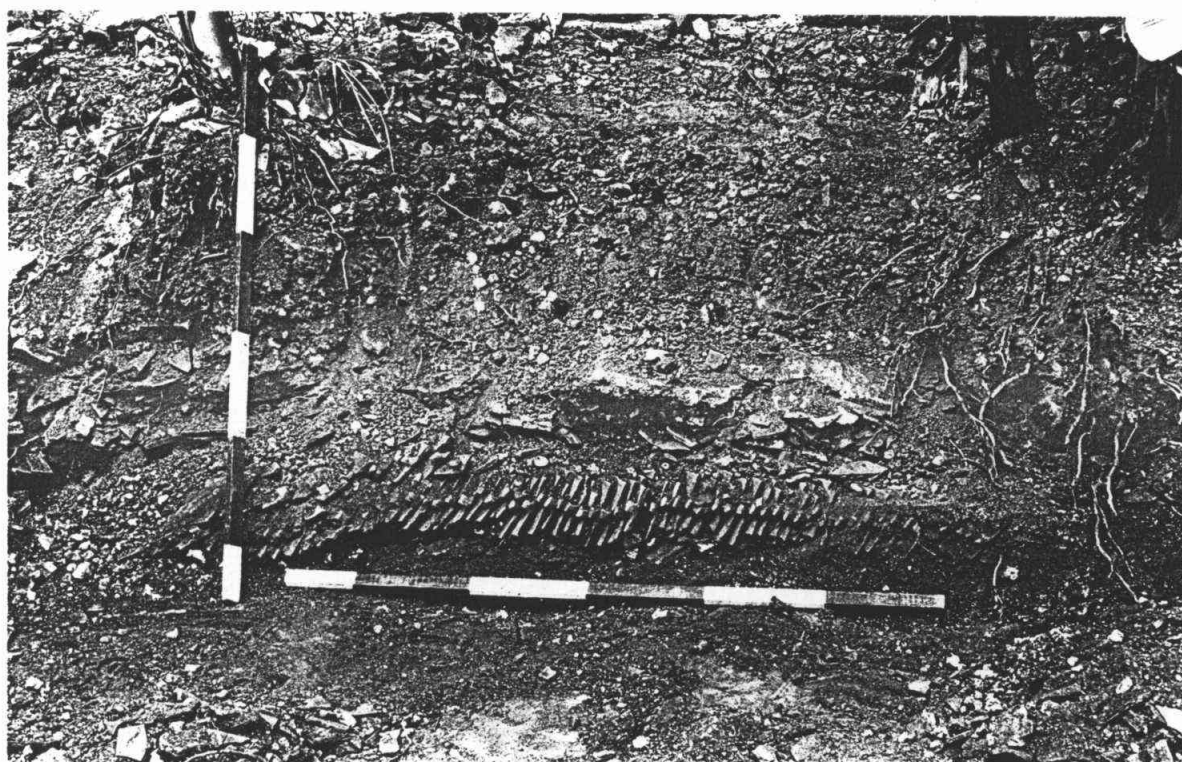
รูปที่ 71 ก่องกาปูนข้างวิหารน้อยด้านทิศตะวันตก

รูปที่ 72 กองกระเบื้องมูมพระปรางค์ด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้

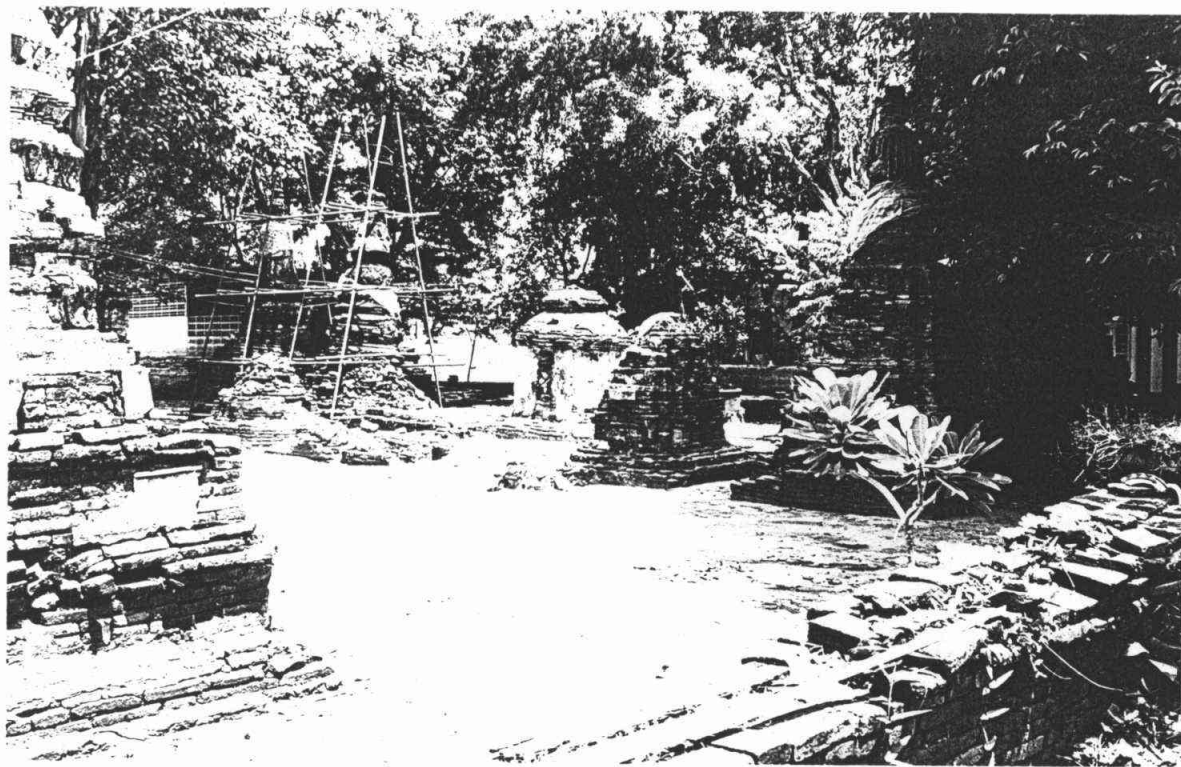
รูปที่ 73 กองกระเบื้องข้างวิหารด้านทิศตะวันตก

รูปที่ 74 กองกระเบื้องข้างวิหารด้านทิศตะวันตก

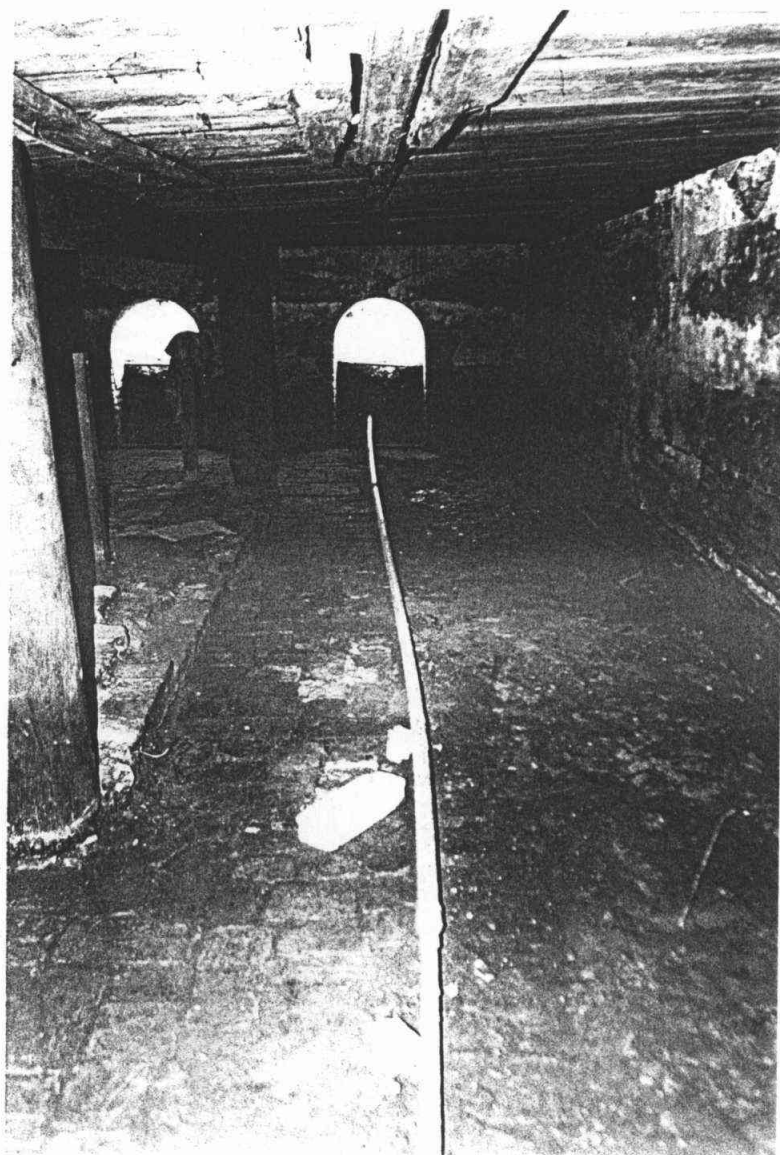
รูปที่ ๗๕ หม้อกระดุกได้ขุดประตูด่านทิศตะวันตก

รูปที่ 76 บริเวณหมู่พระเจดีย์รายด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือภายหลังการดำเนินงาน

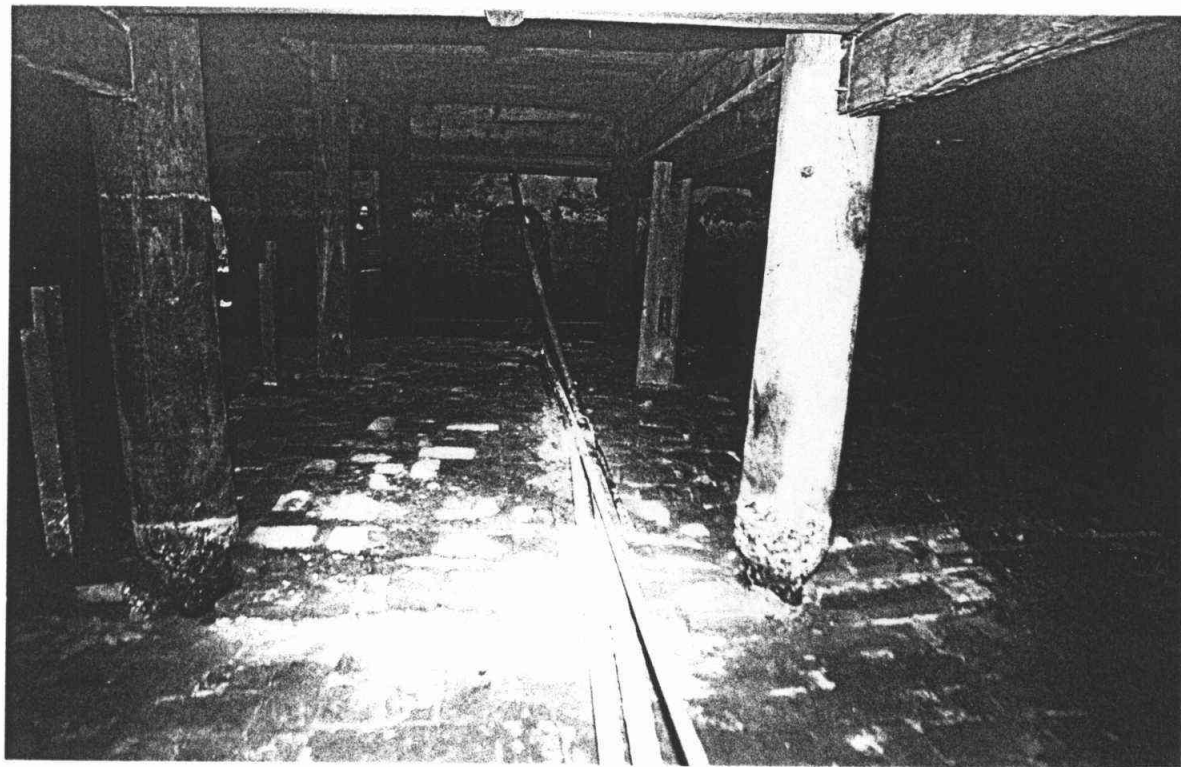
รูปที่ 77 ได้ถุนกฏิหรือศาลาขวางก่อนการดำเนินงาน

รูปที่ 78 ได้ดูศาลาการเปรียญหลังการดำเนินงาน

รูปที่ 79 ได้ถุนศาลาการเปรียญหลังชุดลอกดินพบว่าปูพื้นด้วยอิฐ

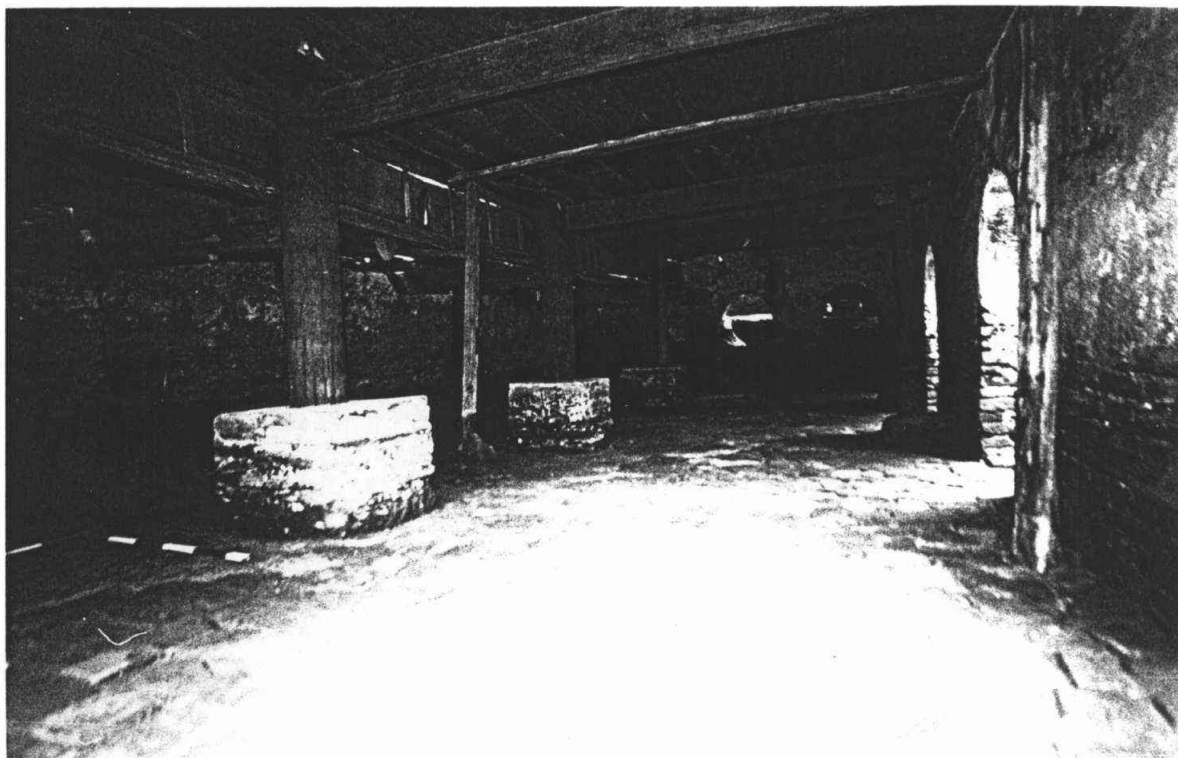
รูปที่ 80 พื้นใต้ถุนศาลาการเปรียญปูด้วยอิฐ

รูปที่ 81 การค้ายนเสาใต้ถุนศาลาการเปรียญ

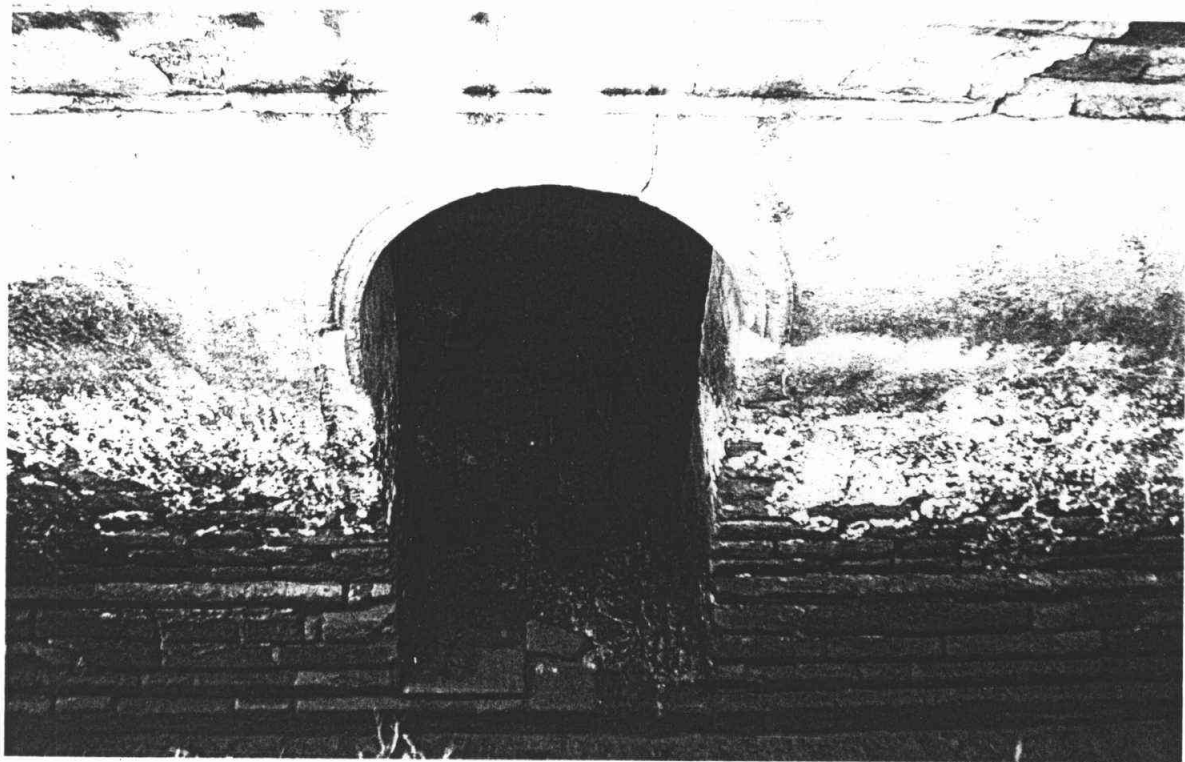
รูปที่ 82 ด้านข้างกุฏิหรือศาลาว่างหลังการบูรณะ

รูปที่ 83 ได้ฤกษ์หลังการดำเนินงาน

รูปที่ 84 ได้ฤกษ์หลังการขุดแต่ง

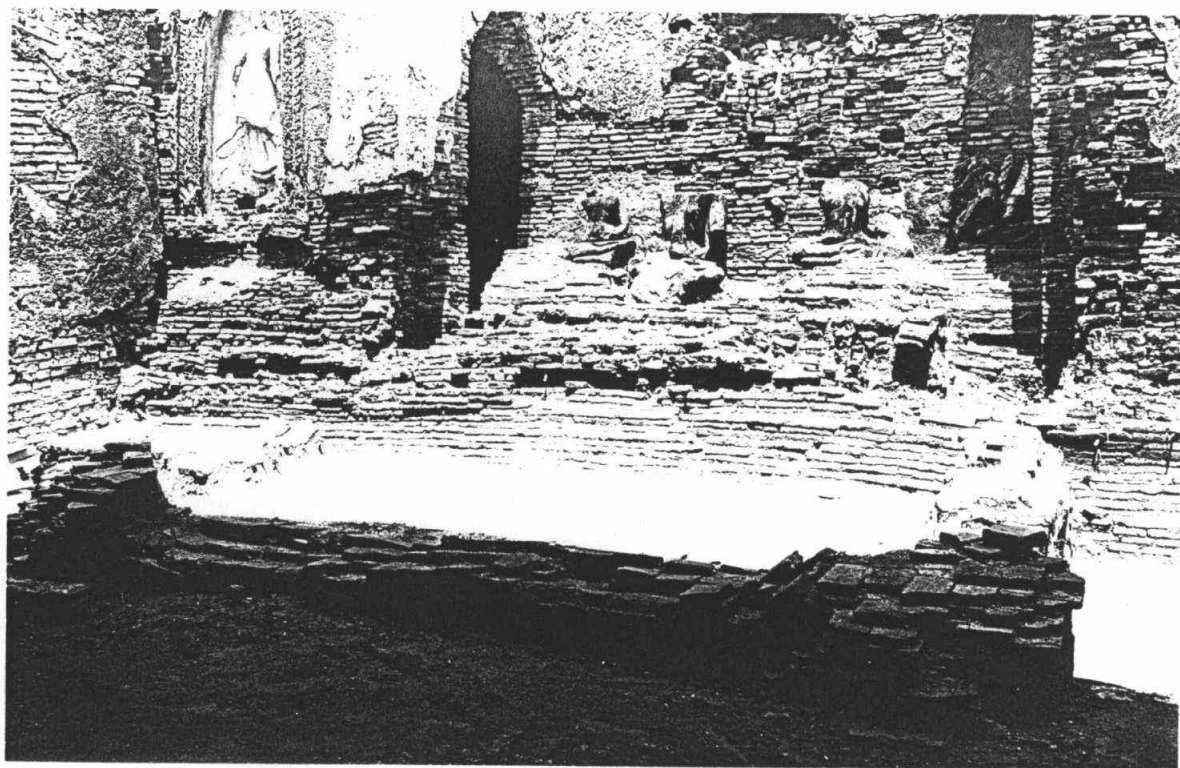
รูปที่ 85 แผ่นกระเบื้องปูบริเวณใต้วงโค้งของกุฏิ

รูปที่ 86 ภายในวิหารหลังการดำเนินงานพบฐานเสาร่วมใน

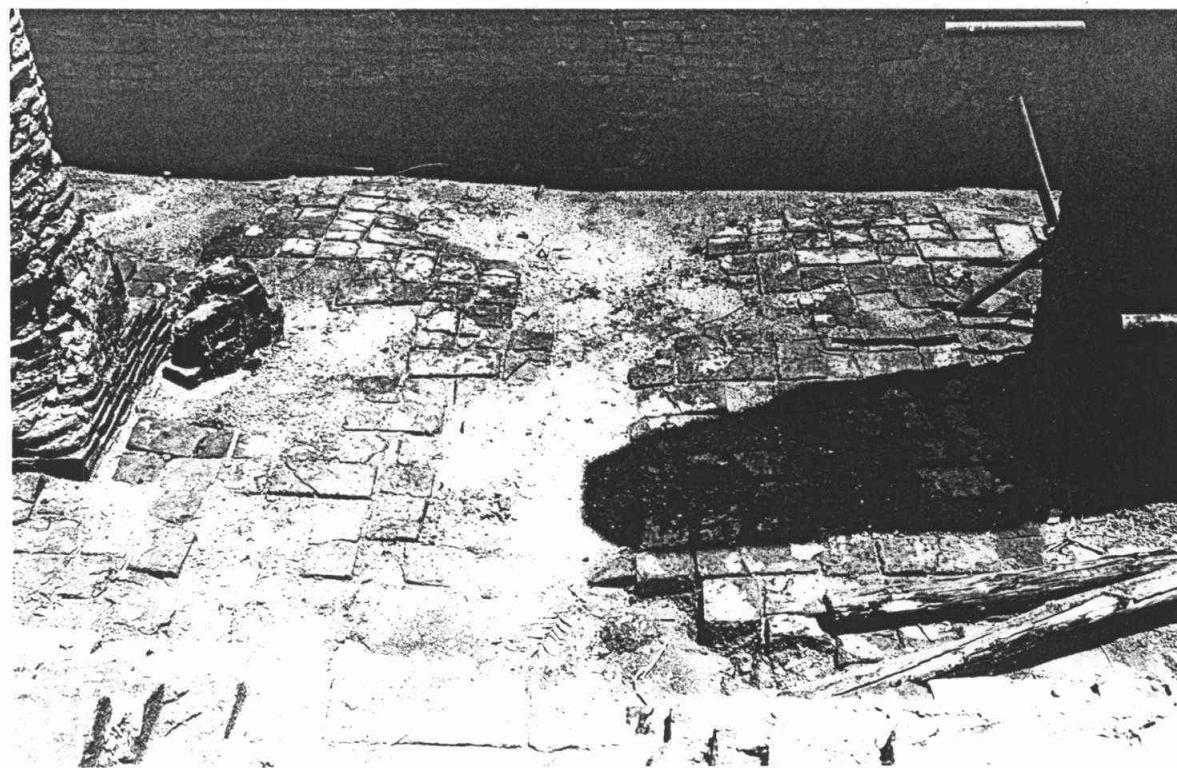
รูปที่ ๘๗ ภายในวิหารหลังการดำเนินงาน

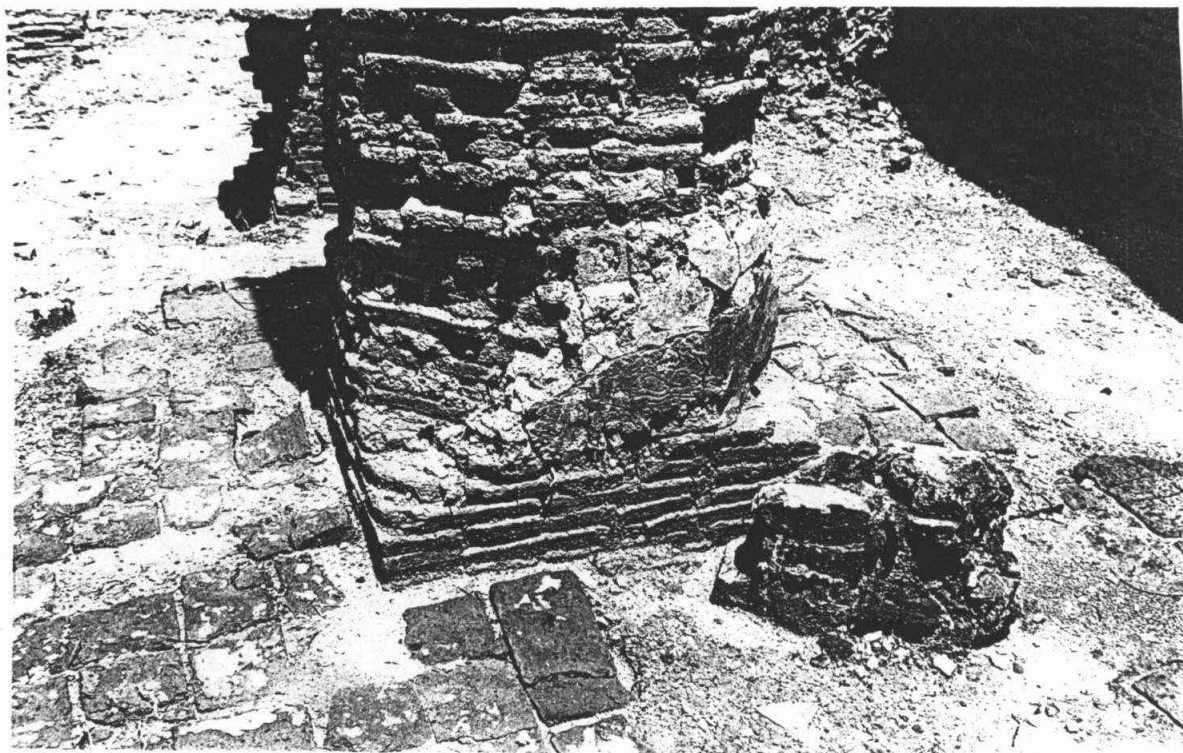
รูปที่ ๘๘ มุขปรางค์ด้านทิศใต้หลังวิหารหลังการดำเนินงาน

รูปที่ 89 แนวอิฐภายในวิหารสันนิษฐานว่าคงเป็นวิหารหลังเดิม

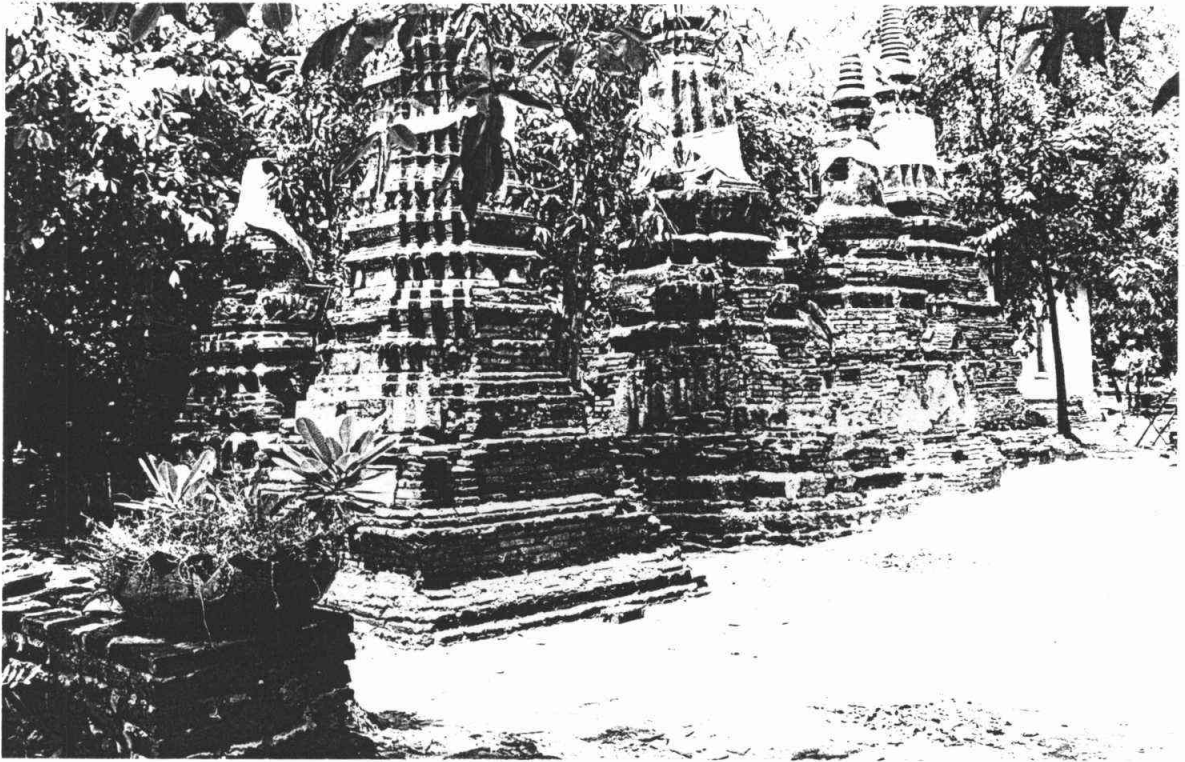
รูปที่ 90 พื้นอิฐภายในมุขปรางค์ด้านทิศตะวันออก

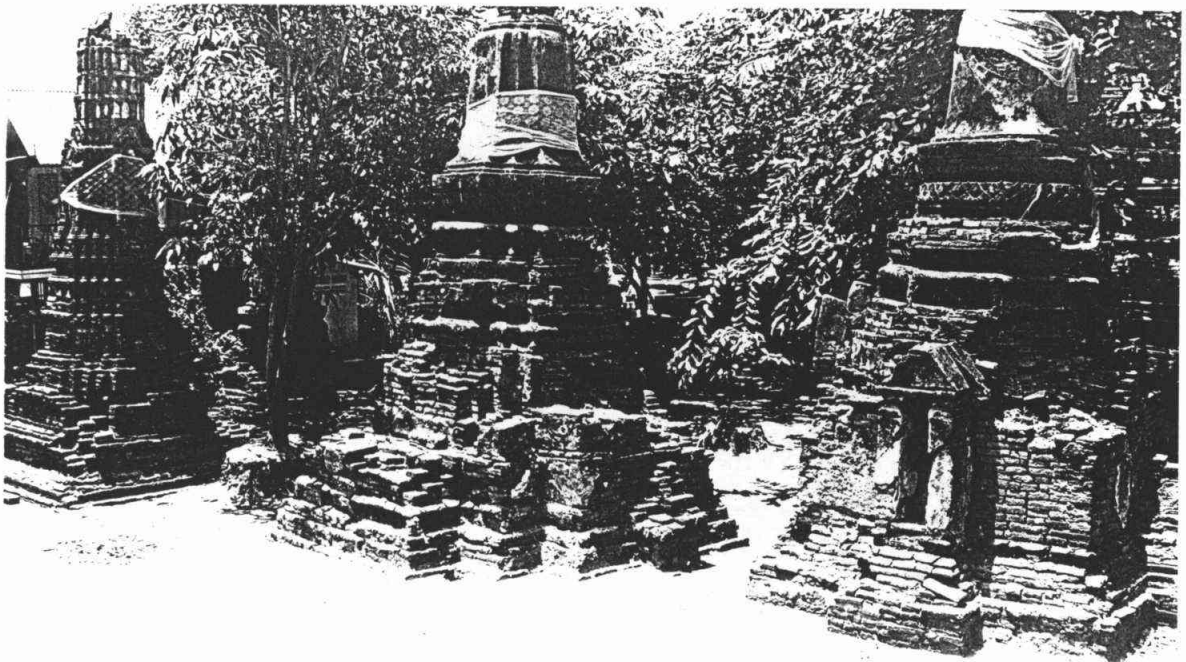
รูปที่ 91 เสาภายในมุขปรางค์เป็นเสาแปดเหลี่ยมบนฐานสี่เหลี่ยม

รูปที่ 92 บันไดทางขึ้นวิหาร (?) ด้านทิศตะวันตก

รูปที่ 93 บริเวณหมู่พระเจดีย์รายหลังการดำเนินงาน

รูปที่ 94 บริเวณหมู่พระเจดีย์รายหลังการดำเนินงาน

รูปที่ 95 กำแพงแก้วด้านทิศตะวันตกหลังการดำเนินงาน

รูปที่ 96 ฐานและพระพุทธรูปปูนปั้นภายในมุขปรางค์ด้านตะวันตก
ด้านหน้ามีแท่นสี่เหลี่ยม มีรูสำหรับปักฐานราวประทีป (?)

รูปที่ 97 ทางเข้าอุโมงค์บริเวณมณฑปรางค์ทิศใต้

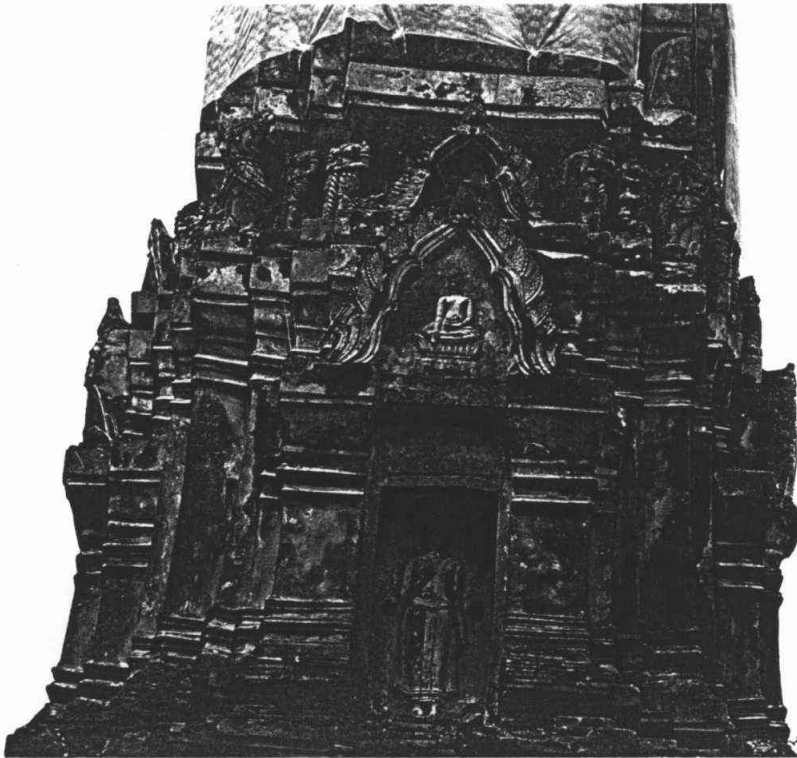
รูปที่ 98 พระปรางค์และมุขปรางค์ด้านทิศตะวันตก

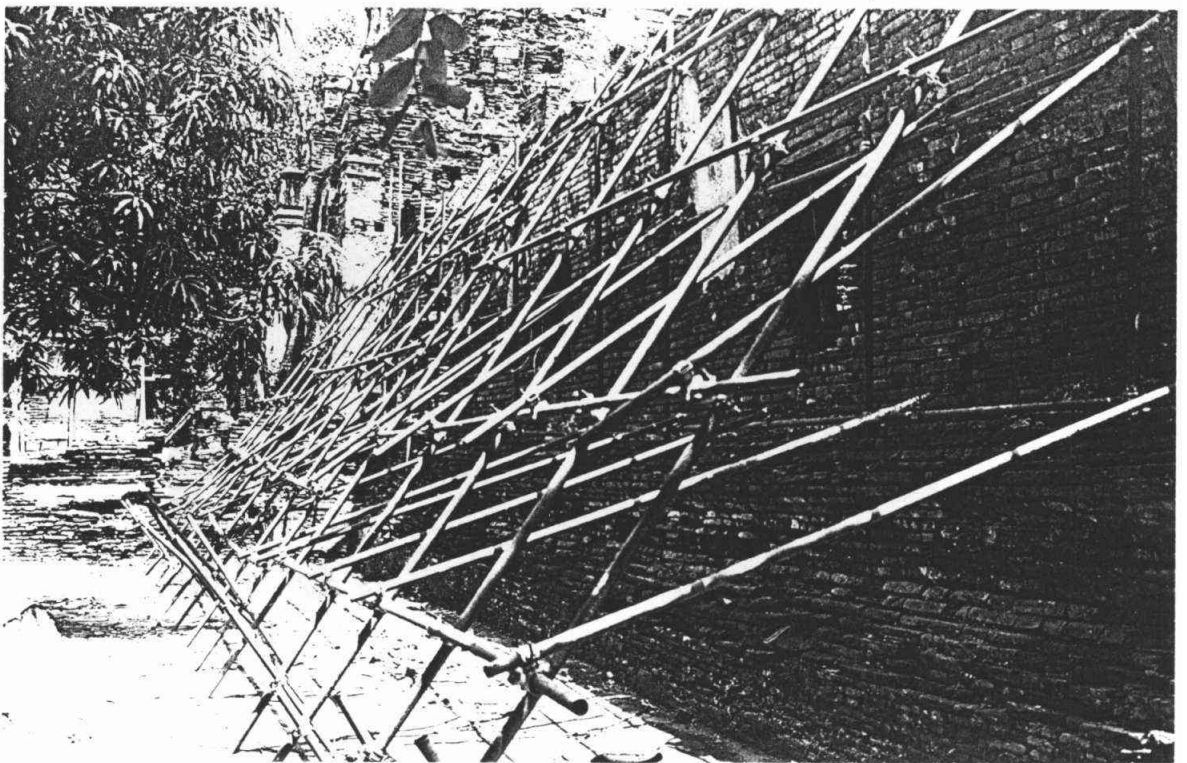
รูปที่ 99 ปรางค์มูมและเรือนธาตุด้านทิศตะวันตก

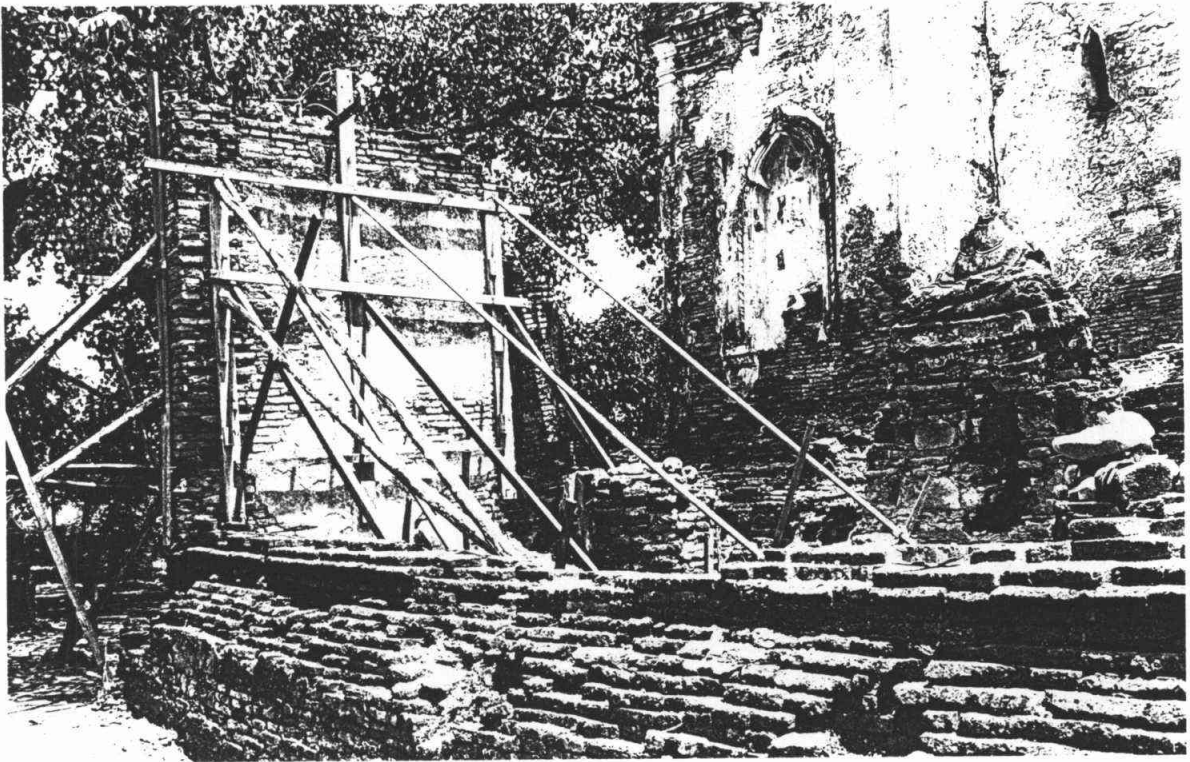
รูปที่ 100 ปรางค์มุนีศตวันตกเฉียงเหนือ

รูปที่ 101 ชุ่มจะนะและชั้นเชิงบาตรด้านทิศตะวันตก

รูปที่ 102 เสริมความมั่นคงผนังวิหารด้านทิศตะวันตกด้วยโครงเหล็ก

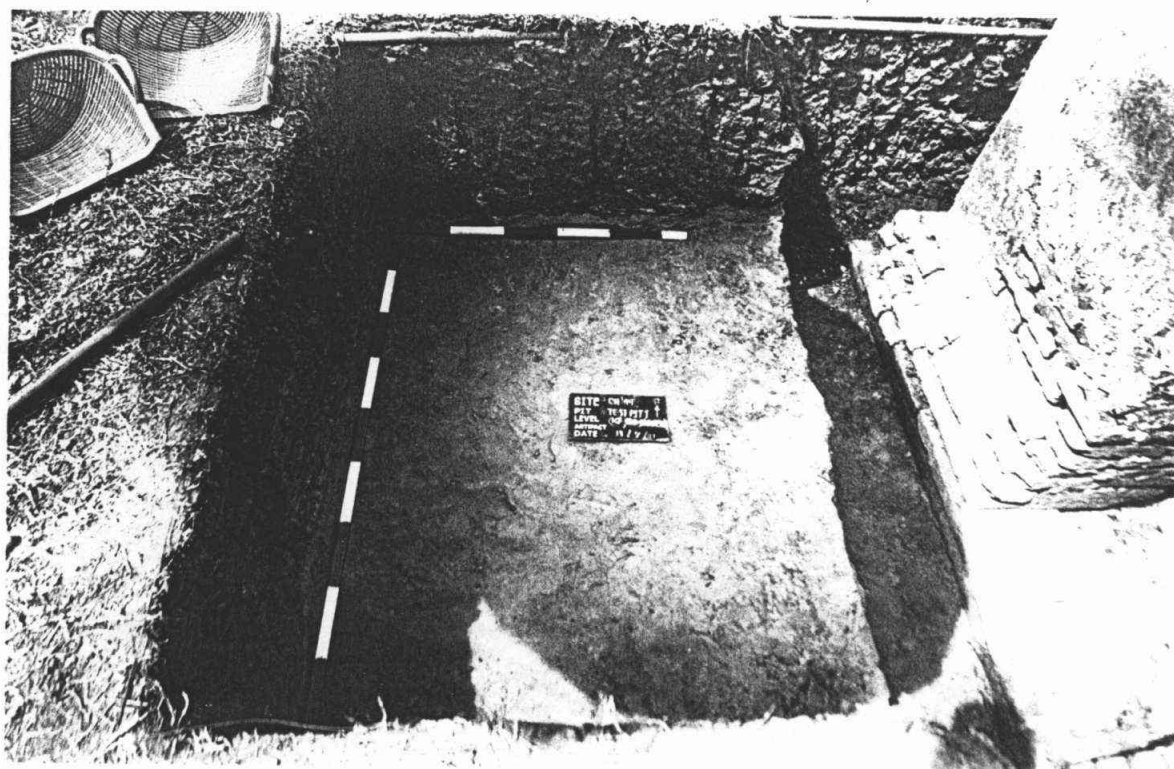
รูปที่ 103 เสริมความมั่นคงผนังมุขปราสาททิศตะวันตกด้านในเพิ่มเติม

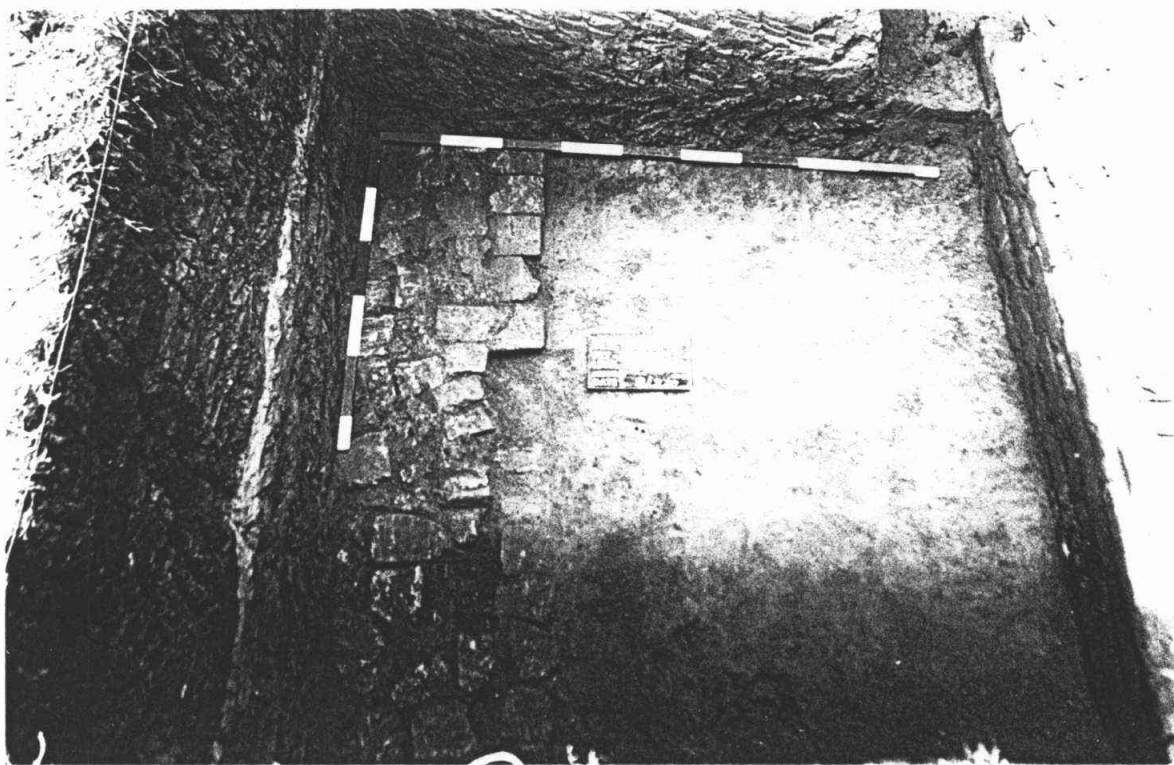
รูปที่ 104 จุดกำหนดหลุมขุดทดสอบที่ 1 บริเวณด้านข้างกุฏิทางทิศตะวันออก

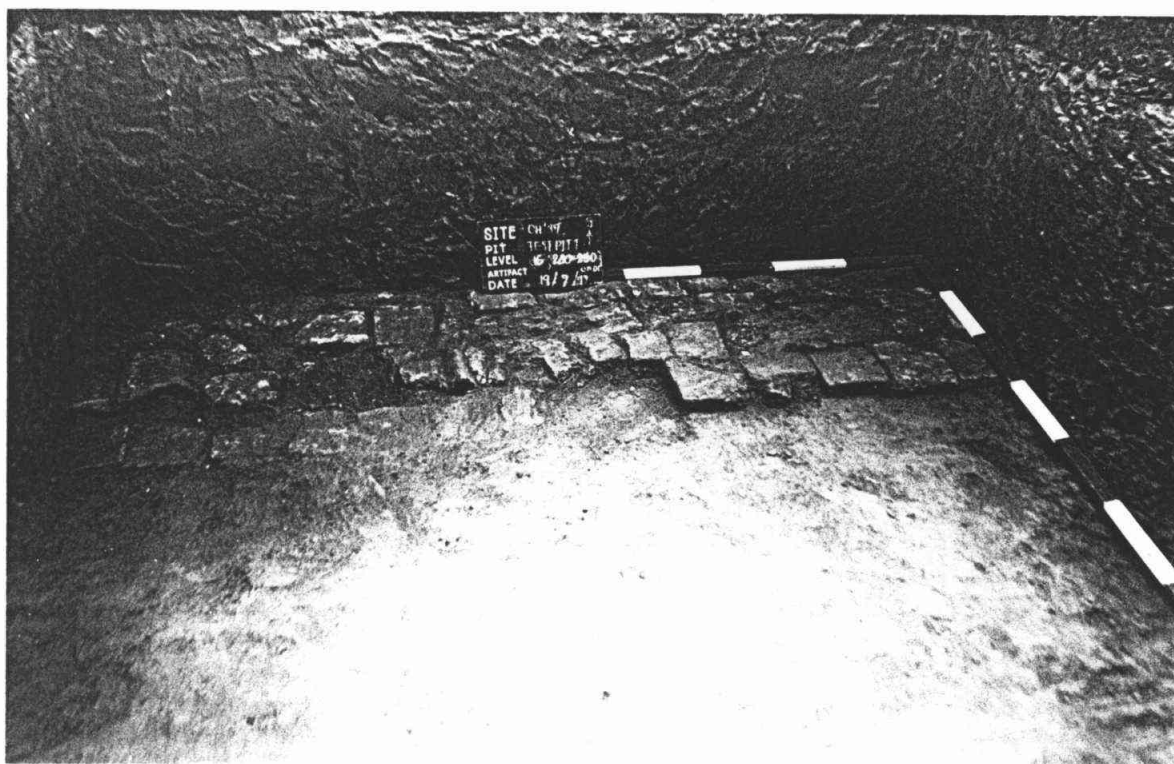
รูปที่ 105 หลุมขุดทดสอบที่ 1

รูปที่ 106 หลุมขุดทดสอบที่ 1 ระดับ 180-190 cm.dt.

รูปที่ 107 แนวอิฐที่พบในหลุมขุดทดสอบที่ 1 ระดับ 250 cm.dt.

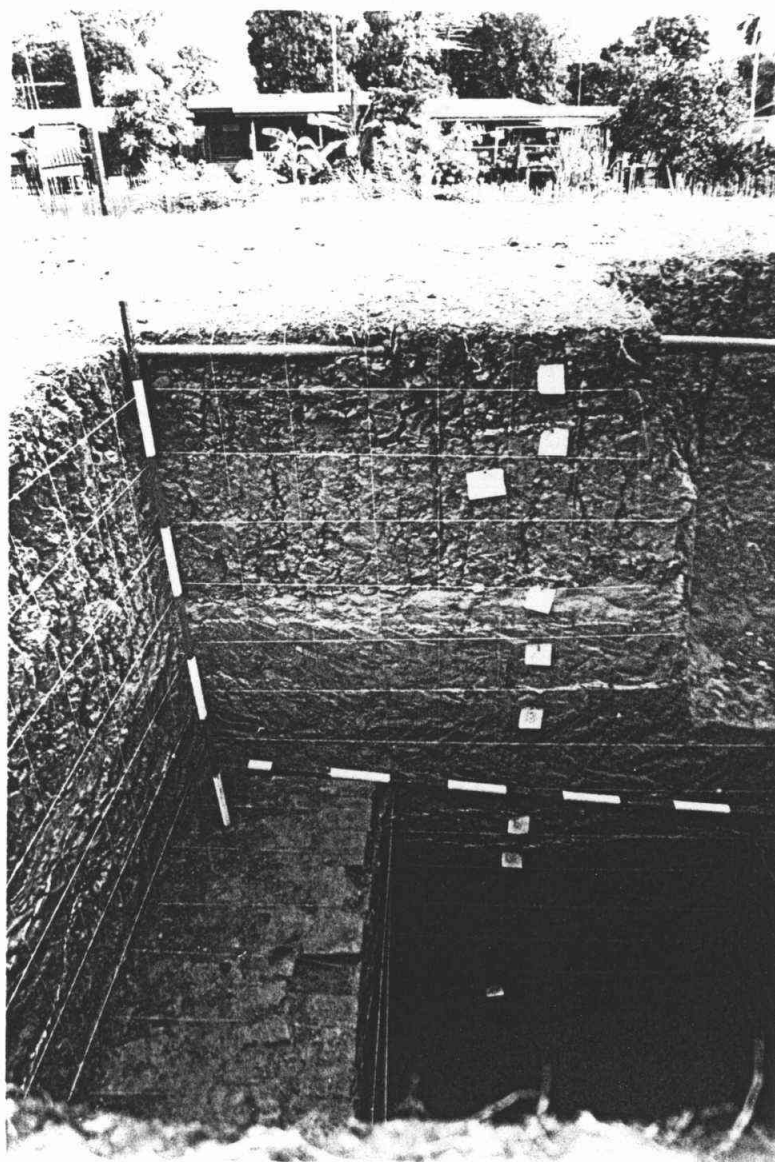
รูปที่ 108 แนวอิฐที่พบในระดับ 250 cm.dt. หลุมขุดทดสอบที่ 1

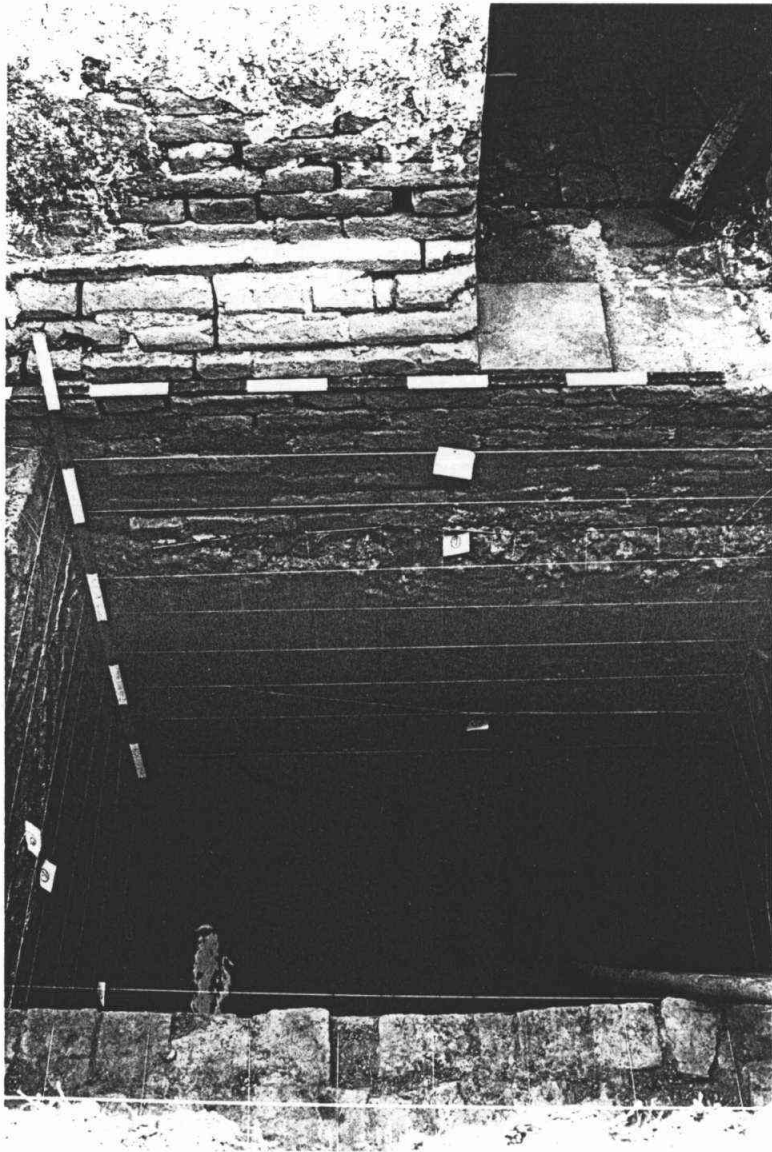
รูปที่ 109 แนวอิฐในหลุมขุดทดสอบที่ 1

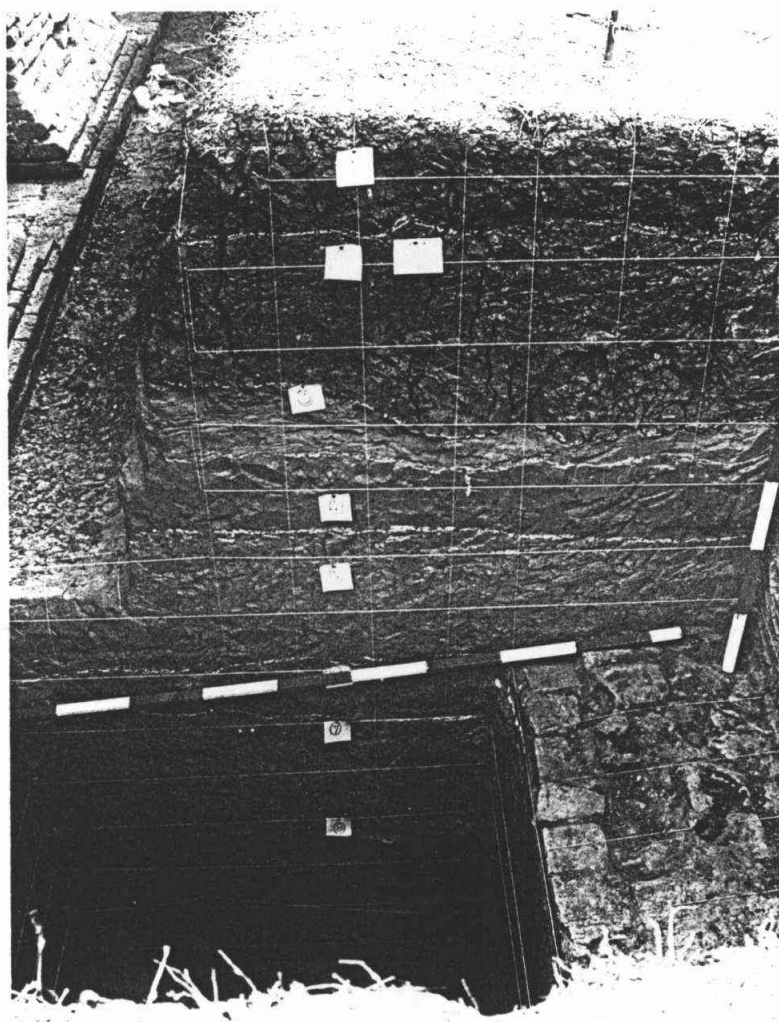
รูปที่ 110 ขณะดำเนินงานในหลุมขุดทดสอบที่ 1

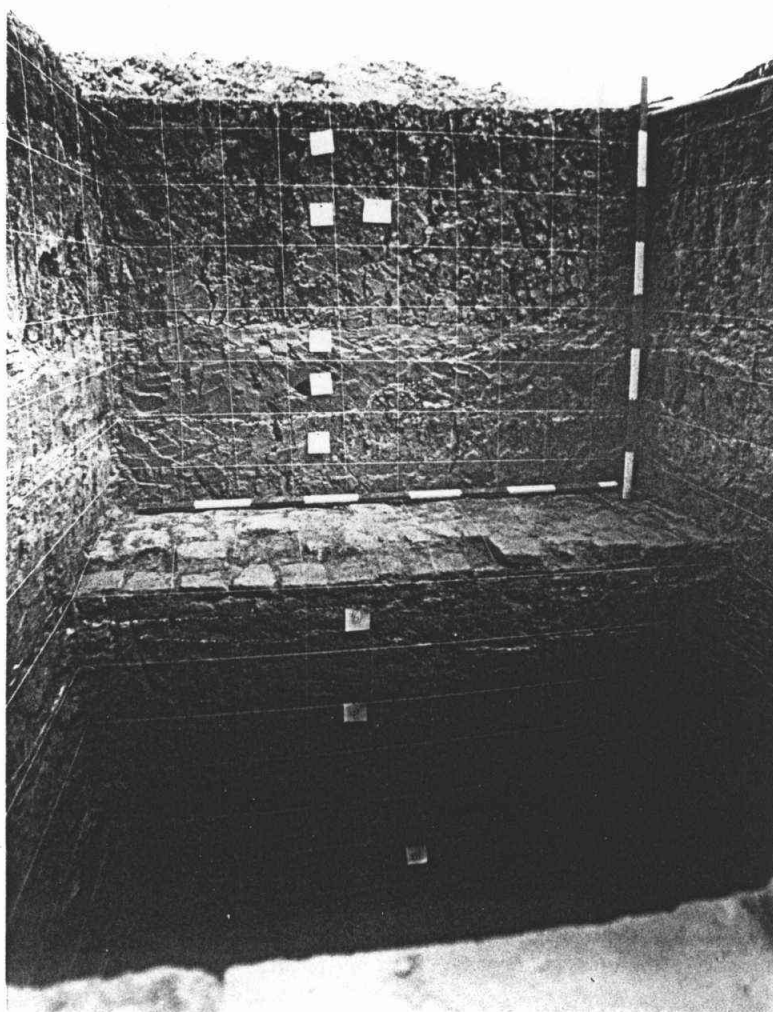
รูปที่ 111 ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 1 ด้านทิศใต้

รูปที่ ๑๑๒ ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ ๑ ด้านทิศตะวันตก

รูปที่ 113 ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 1 ด้านทิศเหนือ

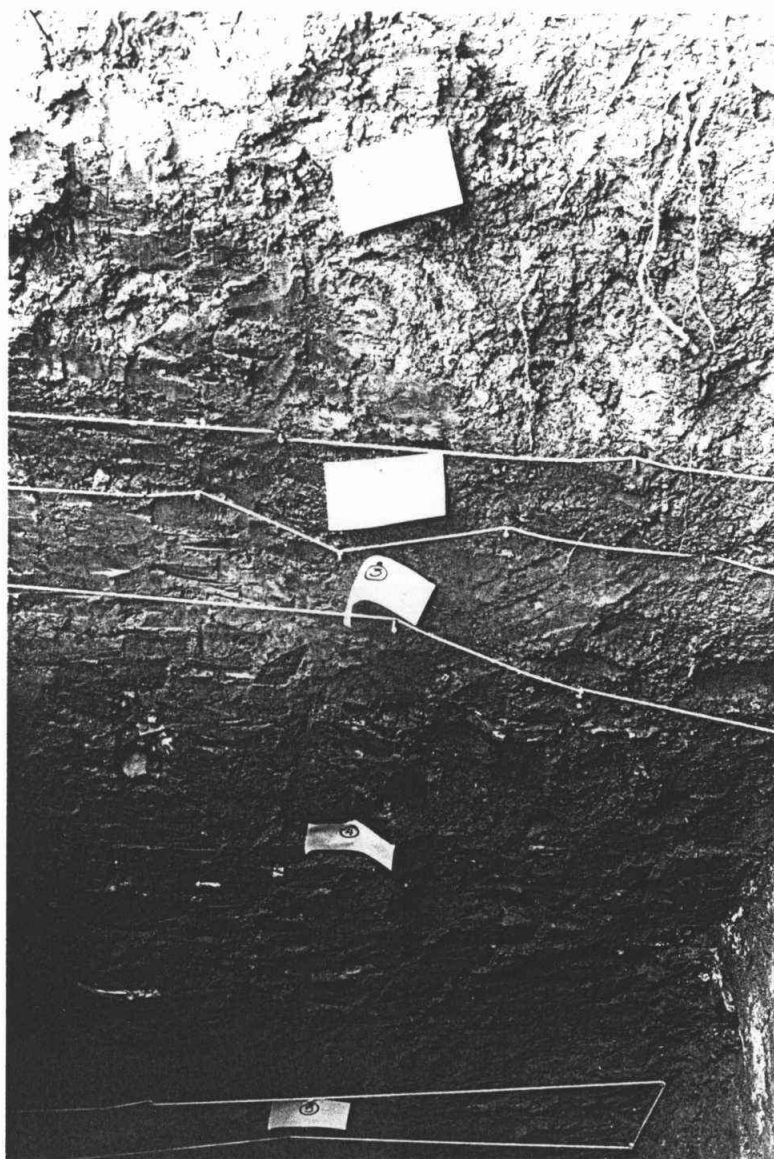
รูปที่ ๑๑๔ ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ ๑ ด้านทิศตะวันออก

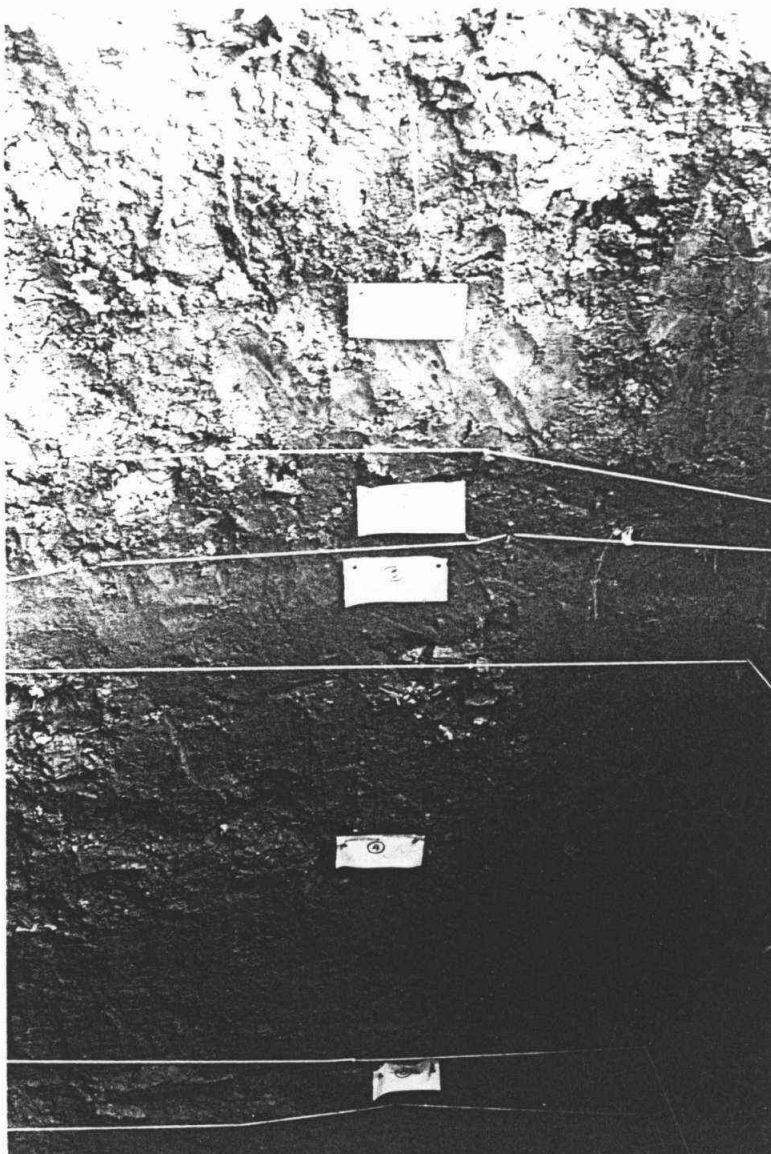
รูปที่ 115 หลุมขุดทดสอบที่ 2 ขณะรื้อพื้นอิฐเพื่อกำเนินการขุดทดสอบ

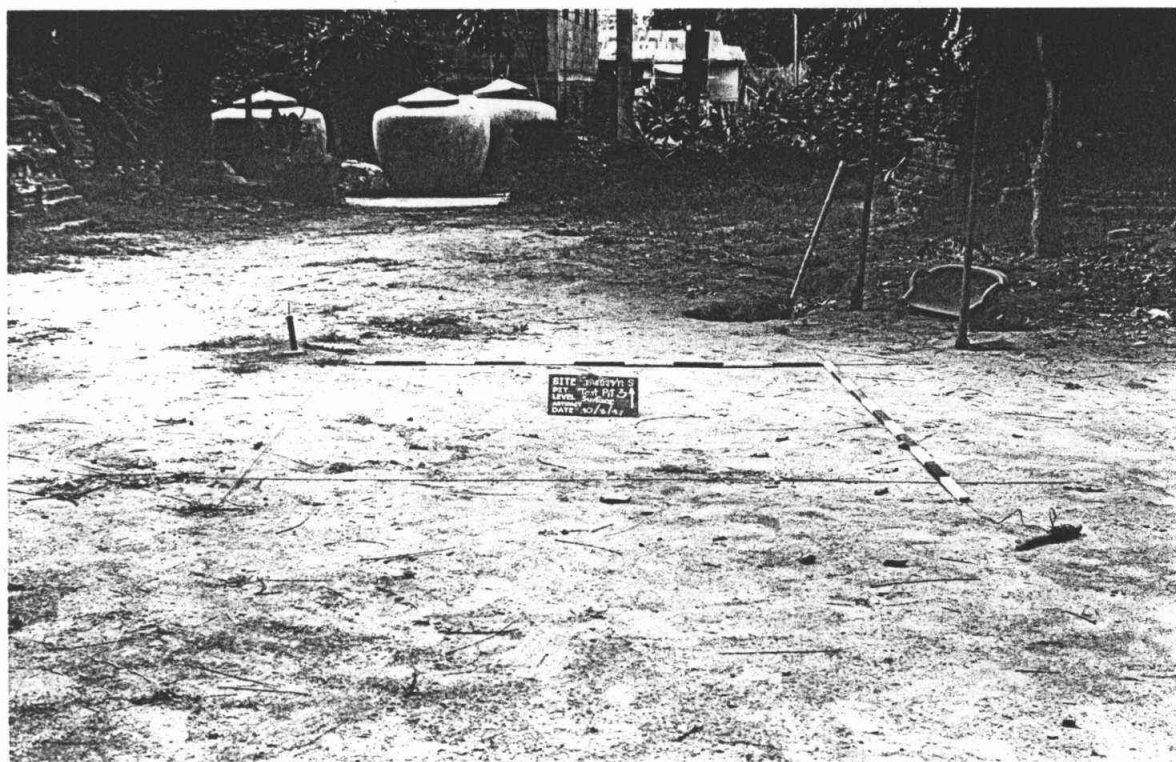
รูปที่ 116 หลุมขุดทดสอบที่ 2 หลังดำเนินการได้ระยะหนึ่ง

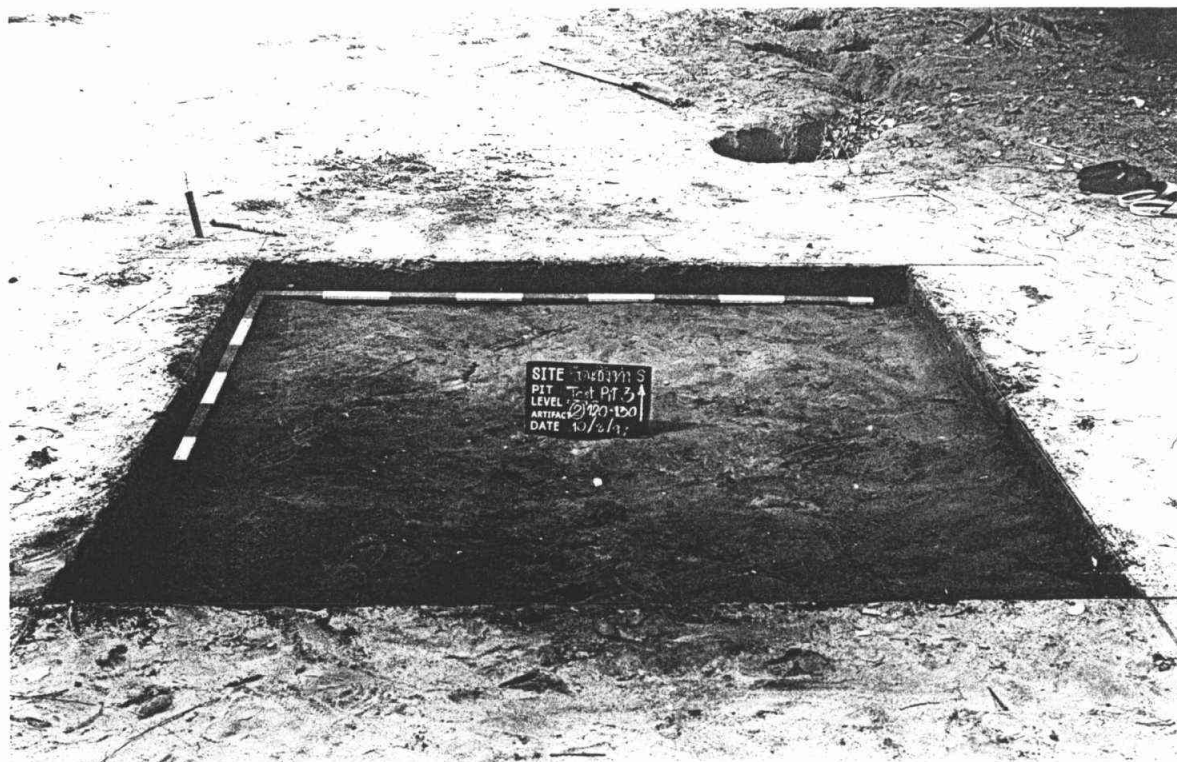
รูปที่ 117 ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 2 ด้านทิศตะวันตก

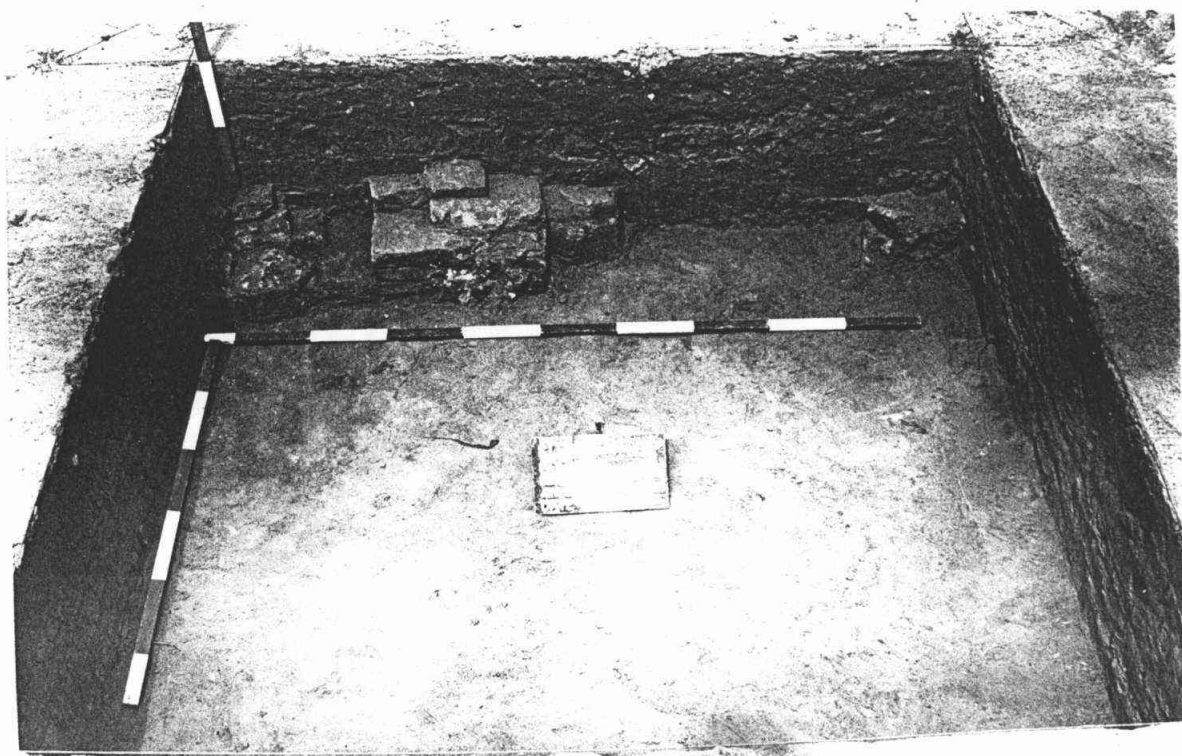
รูปที่ 118 ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 2 ด้านทิศตะวันออก

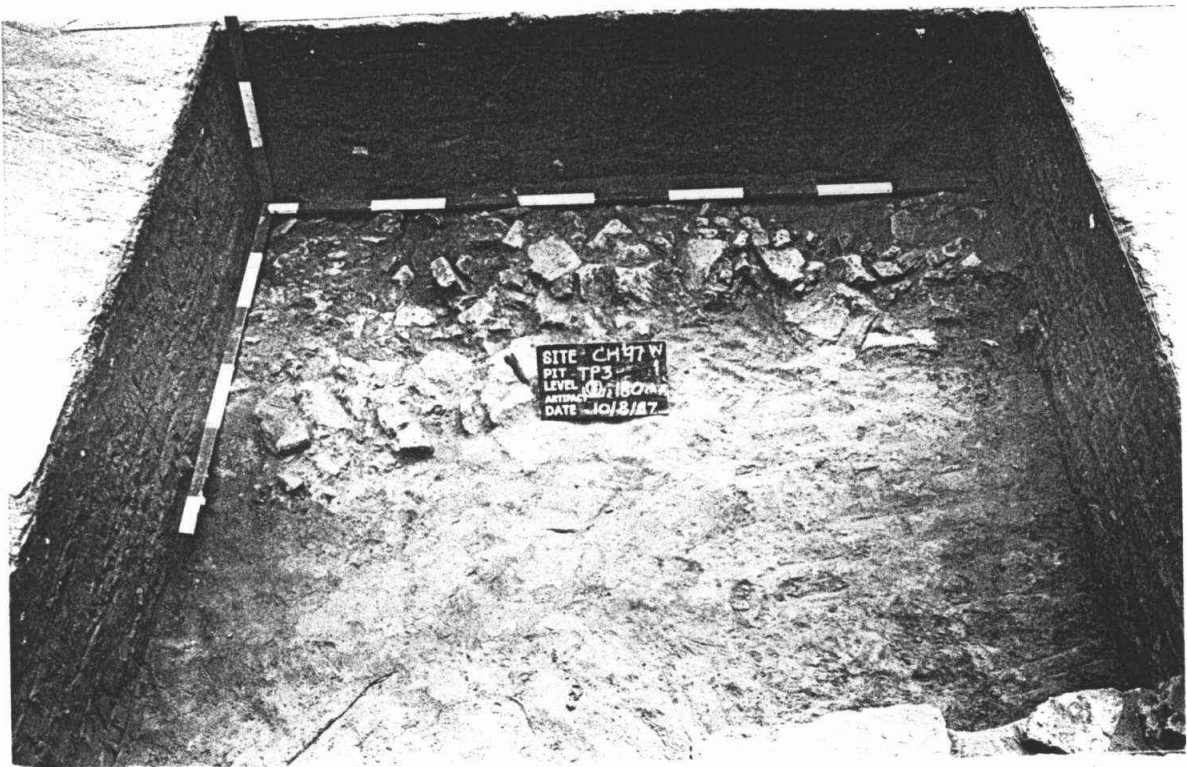
รูปที่ 119 หลุมขุดทดสอบที่ 3 บริเวณหน้าวิหาร

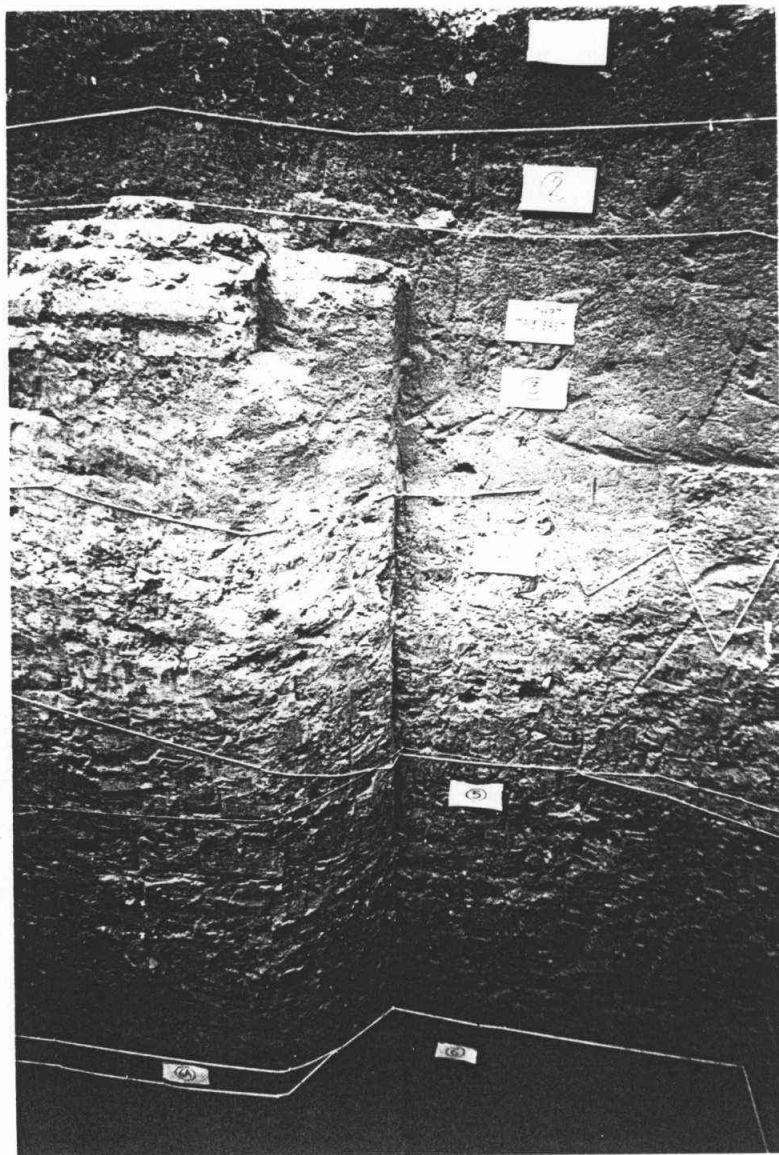
รูปที่ 120 หลุมขุดทดสอบที่ 3 ระดับ 120-130 cm.dt.

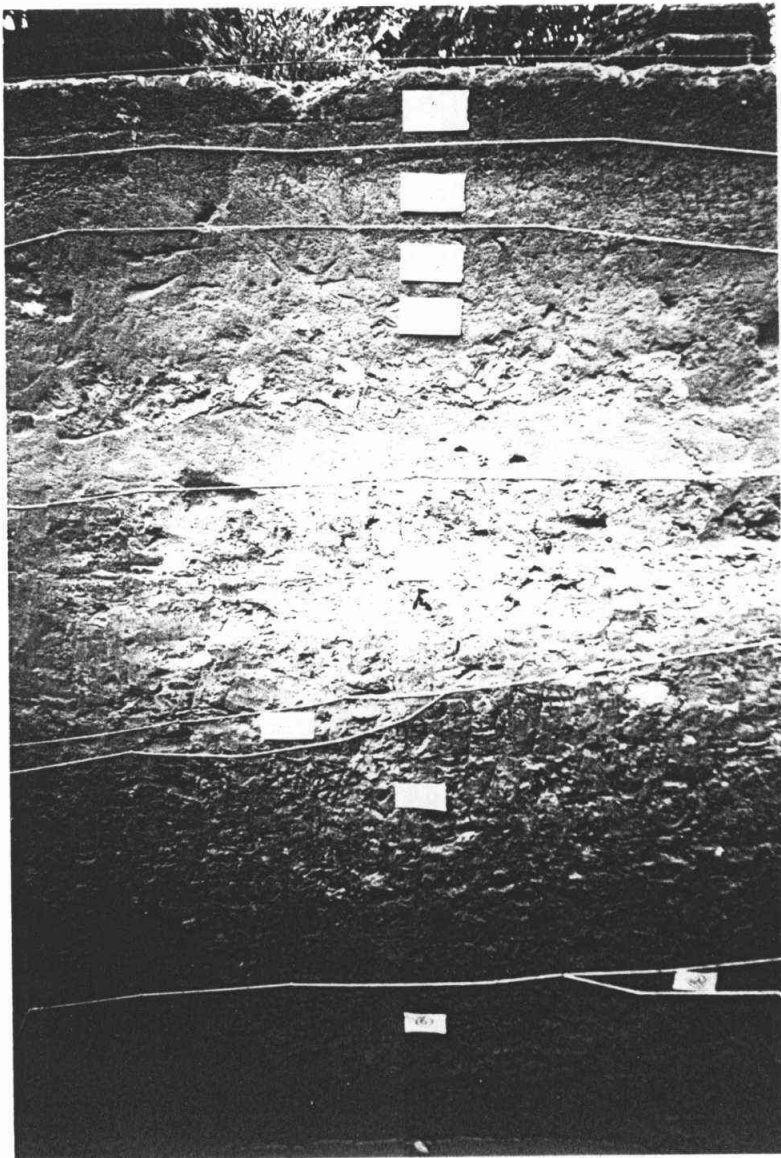
รูปที่ 121 หลุมขุดทดสอบที่ 3 ระดับ 170 cm.dt.

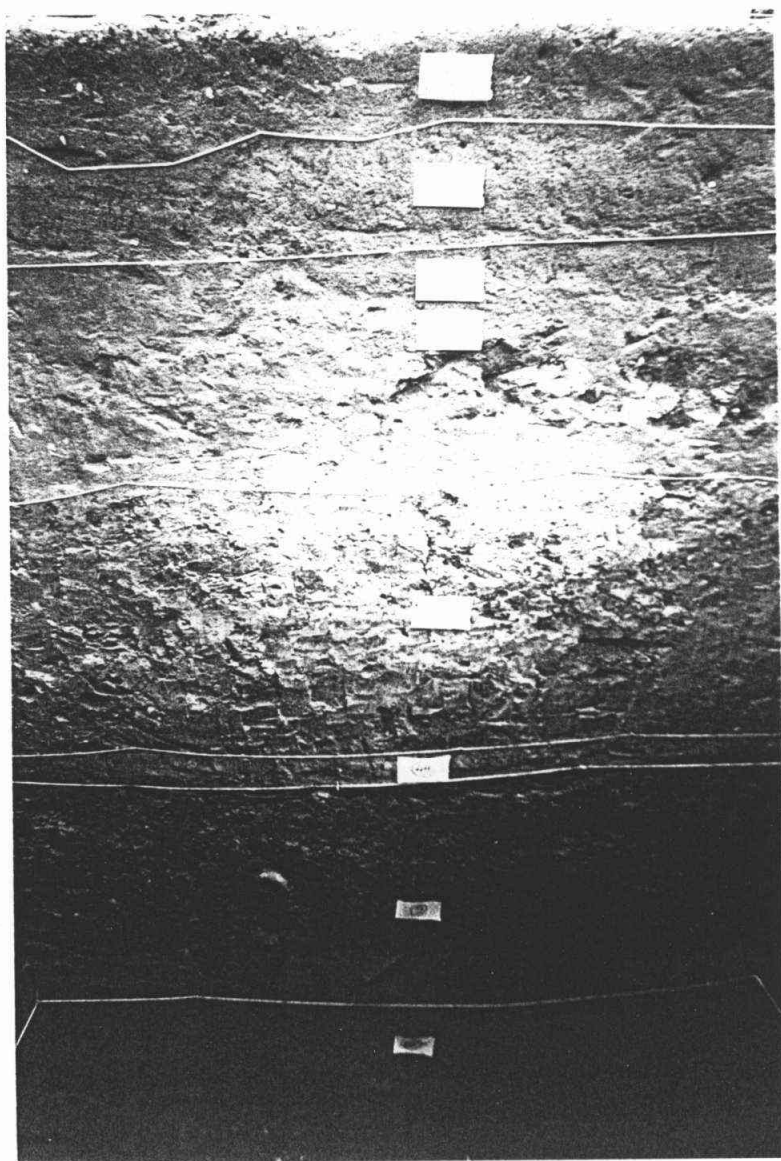
รูปที่ 122 หลุมขุดทดสอบที่ 3 ระดับ 180 cm.dt.

รูปที่ 123 ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 3 ด้านทิศตะวันออก

รูปที่ 124 ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 3 ด้านทิศตะวันตก

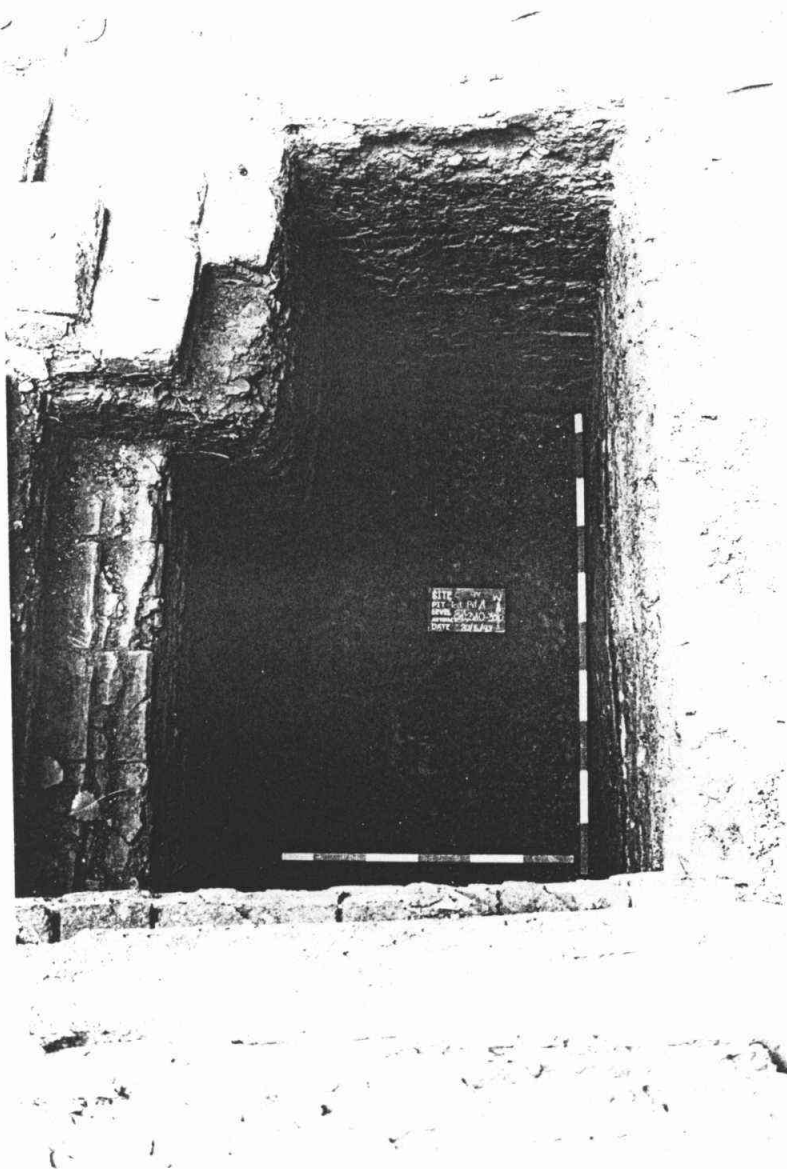
รูปที่ 125 ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 3 ด้านทิศใต้

รูปที่ 126 หลุมขุดทดสอบที่ 4 มุมมุขปรำงค์ด้านตะวันตกเฉียงเหนือ

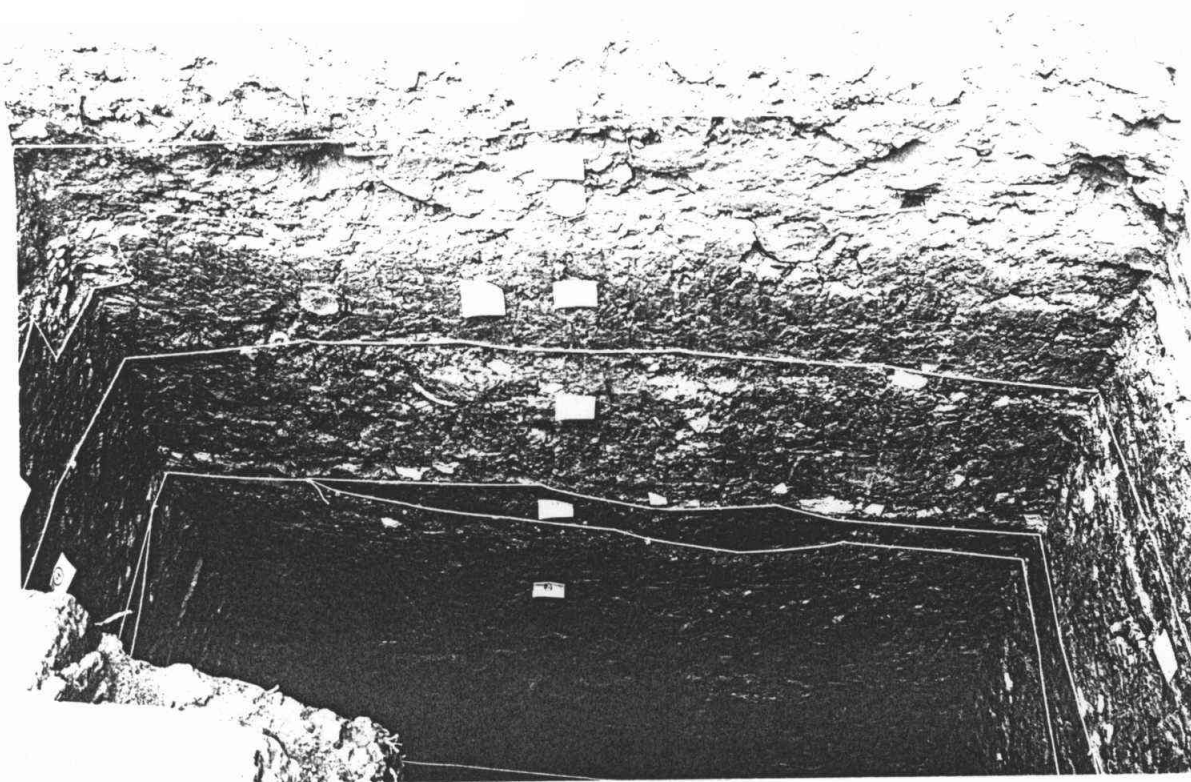
รูปที่ 127 หลุมขุดทดสอบที่ 4 ระดับ 160-170 cm.dt.

รูปที่ 128 หลุมขุดทดสอบที่ 4 ระดับ 340-350 cm.dt.

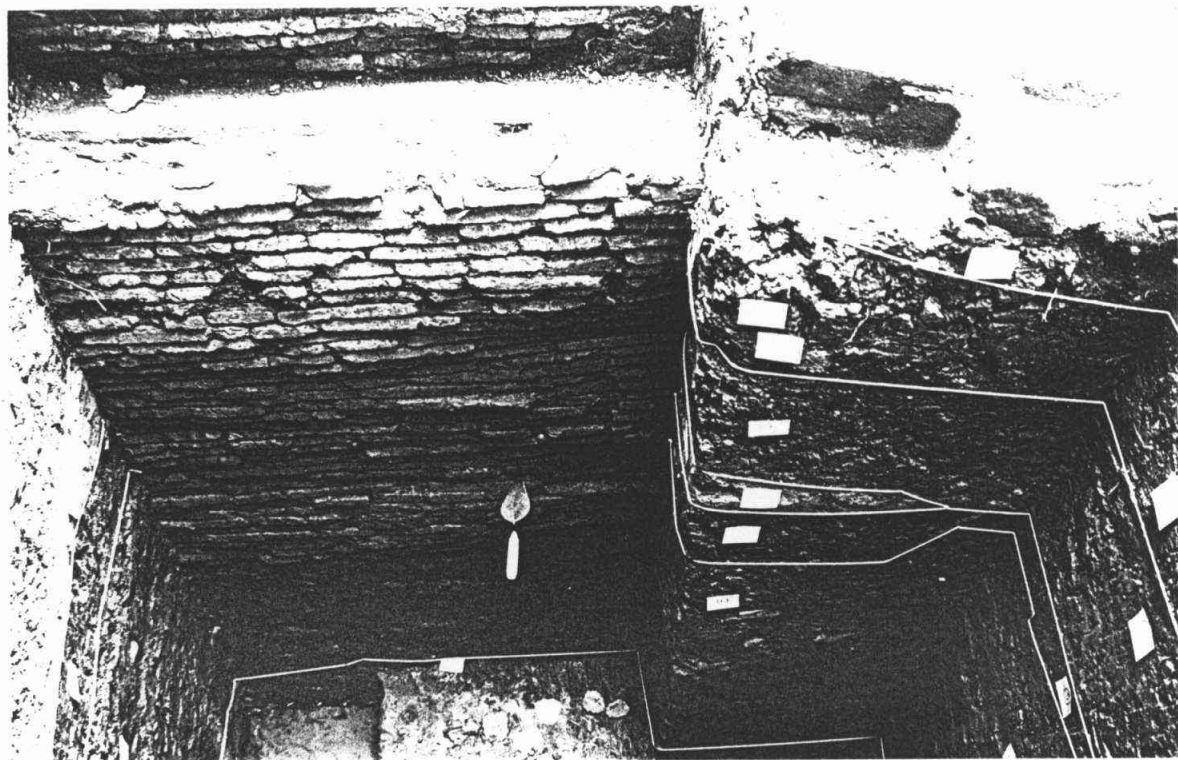
รูปที่ 129 ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 4 ด้านตะวันออก

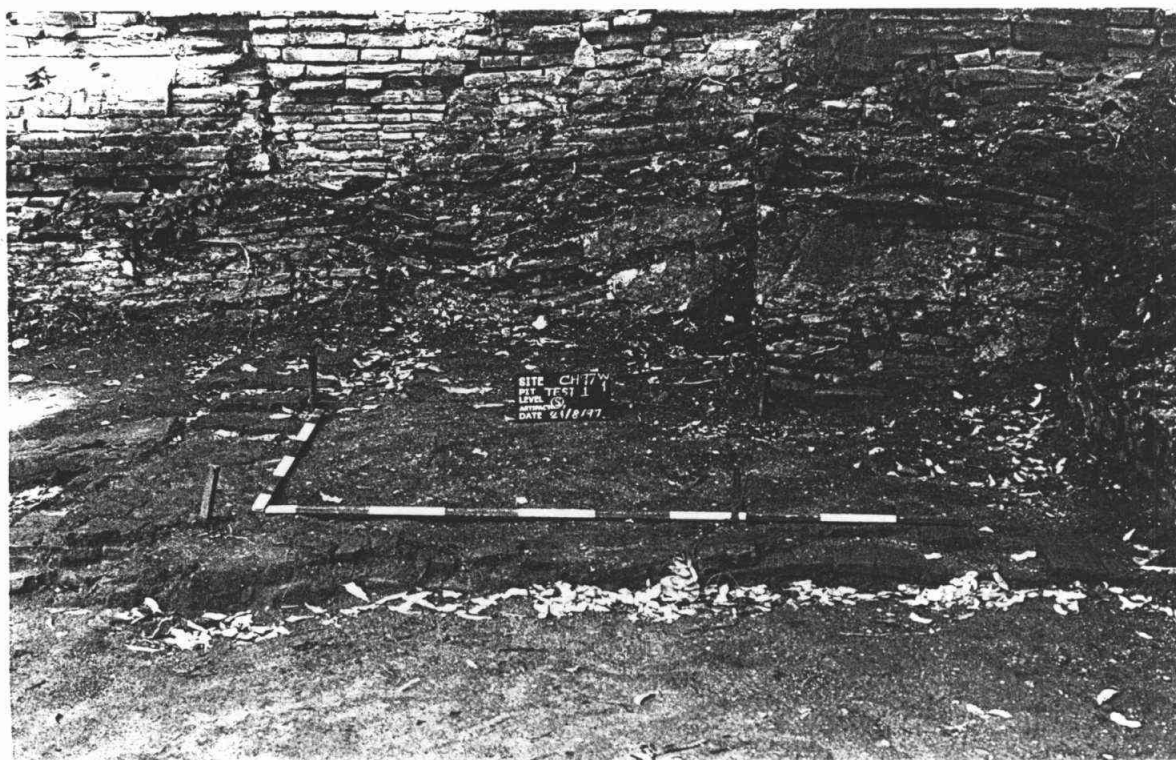
รูปที่ 130 ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 4 ด้านเหนือ

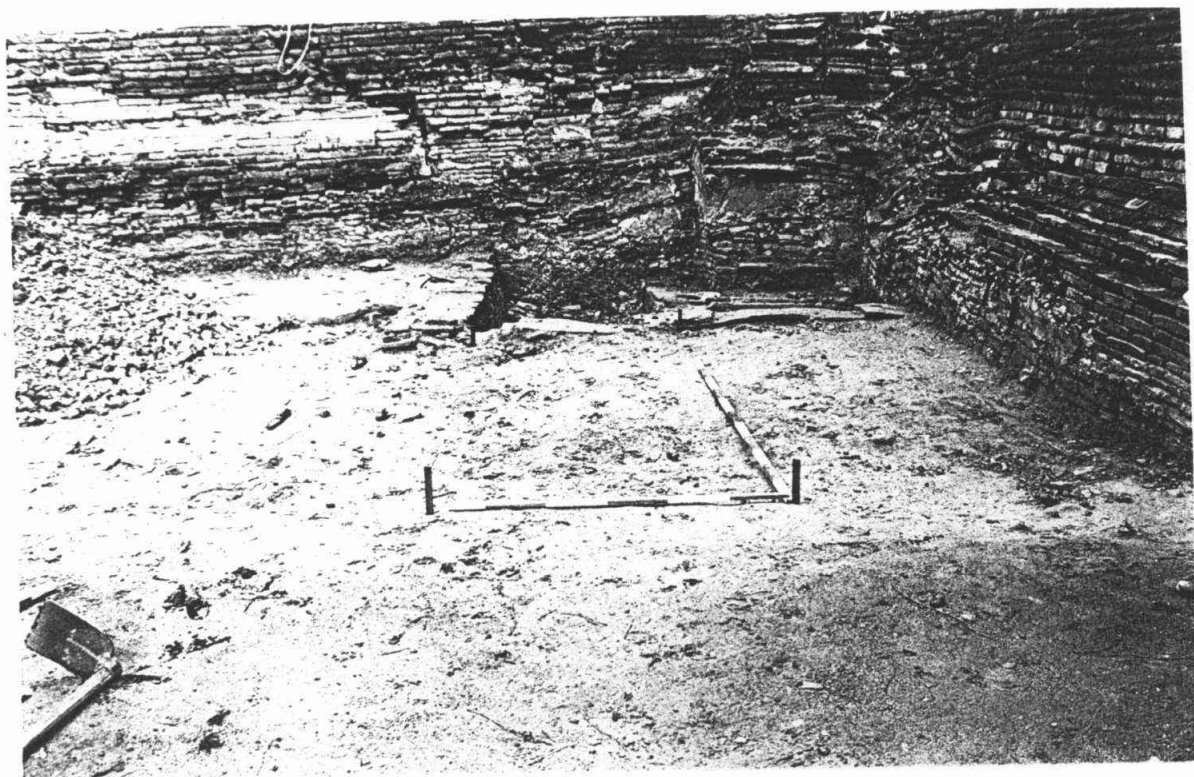
รูปที่ 131 ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 4 ด้านตะวันตก

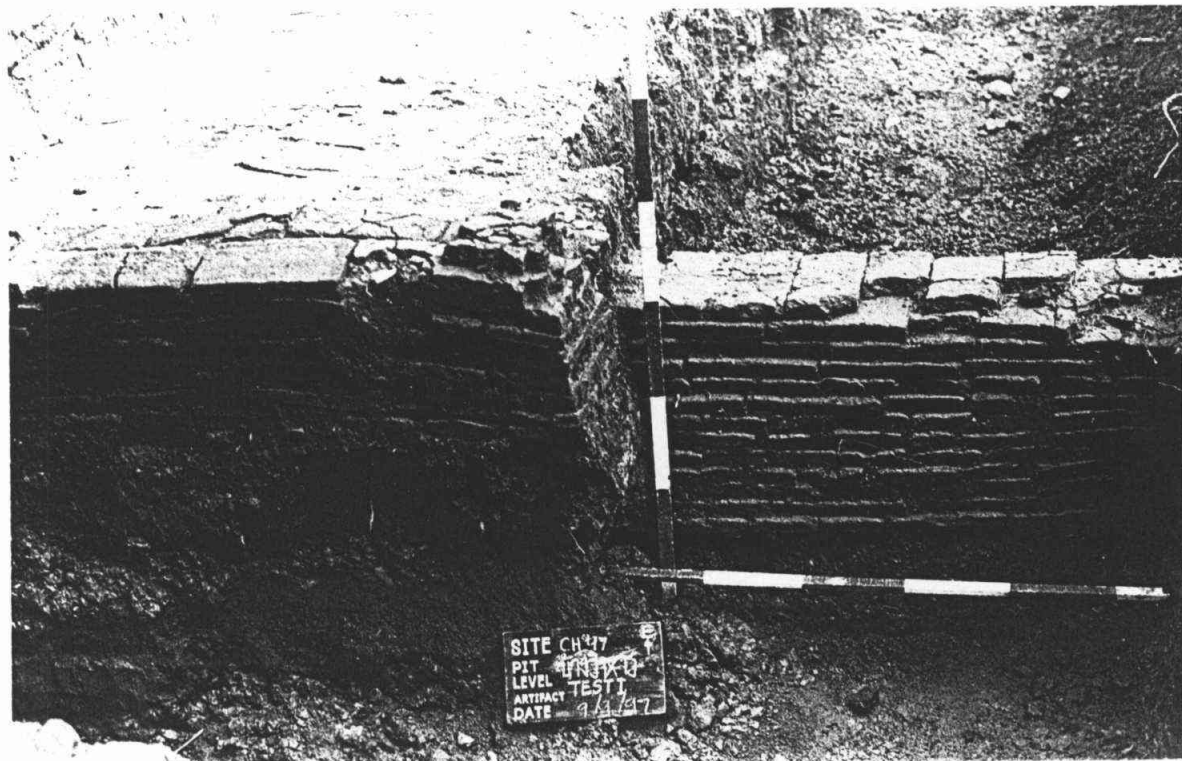
รูปที่ 132 ชั้นดินหลุมขุดทดสอบที่ 4 ด้านใต้

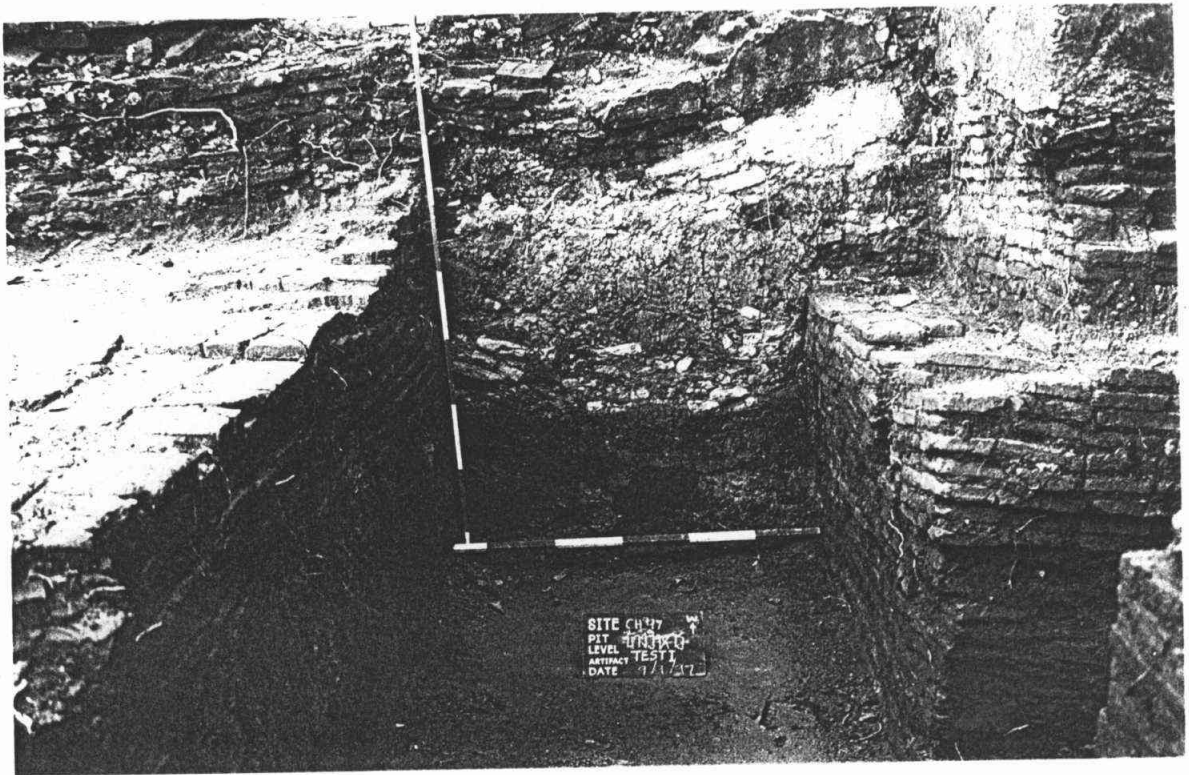
รูปที่ 133 หลุมขุดตรวจที่ 1 ข้างพระปรางค์ด้านทิศตะวันออก

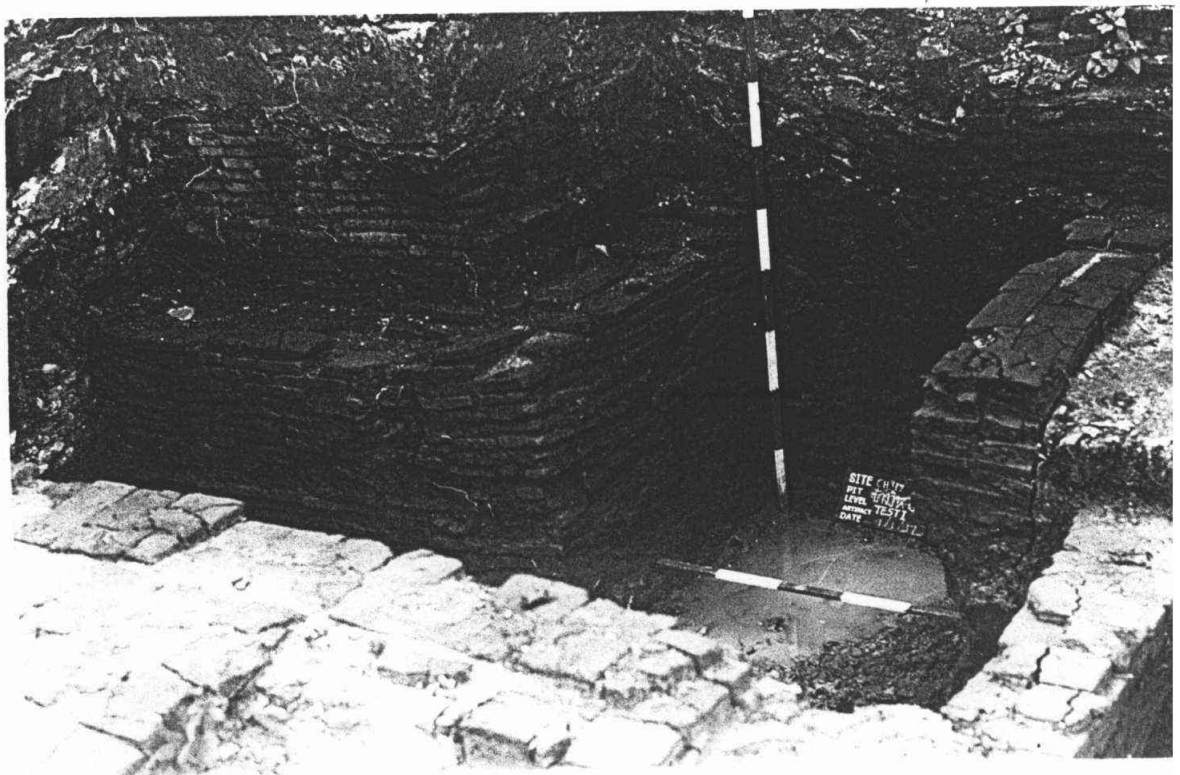
รูปที่ 134 หลุมขุดตรวจที่ 1 ข้างพระปรางค์ด้านทิศตะวันออก

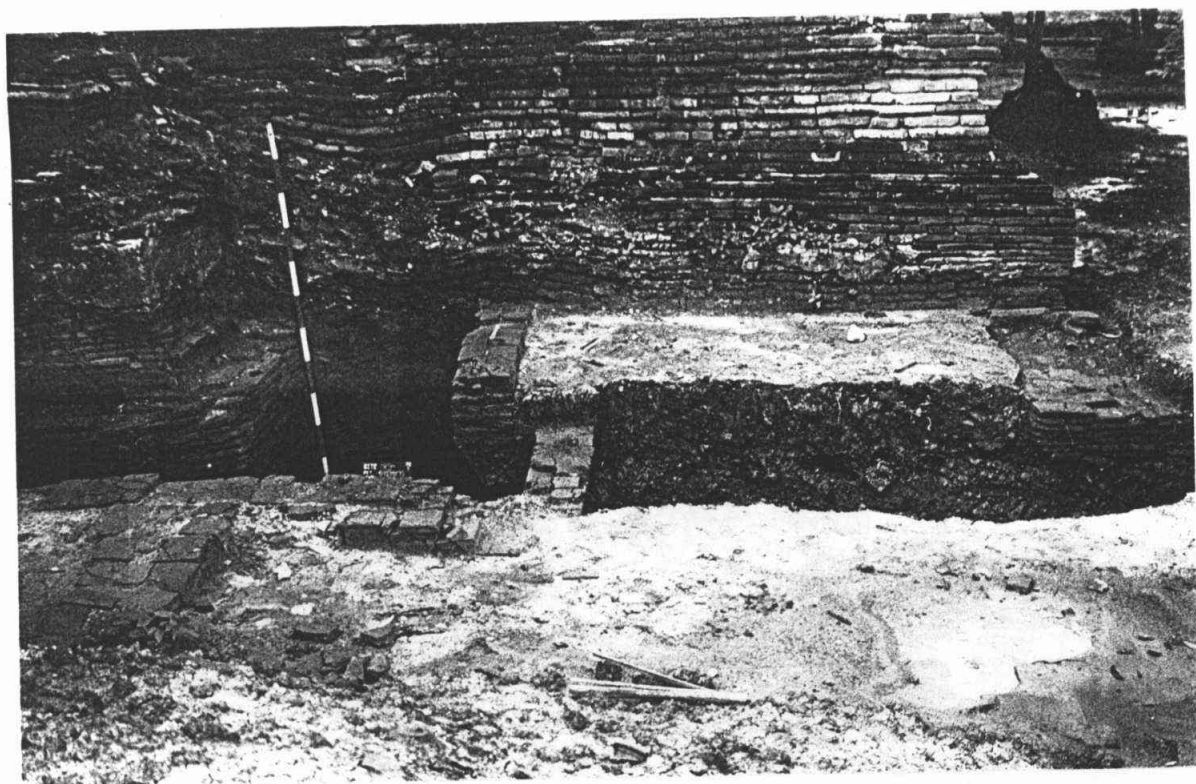
รูปที่ 135 หลุมขุดตรวจที่ 1 แนวอิฐคานคอดิน

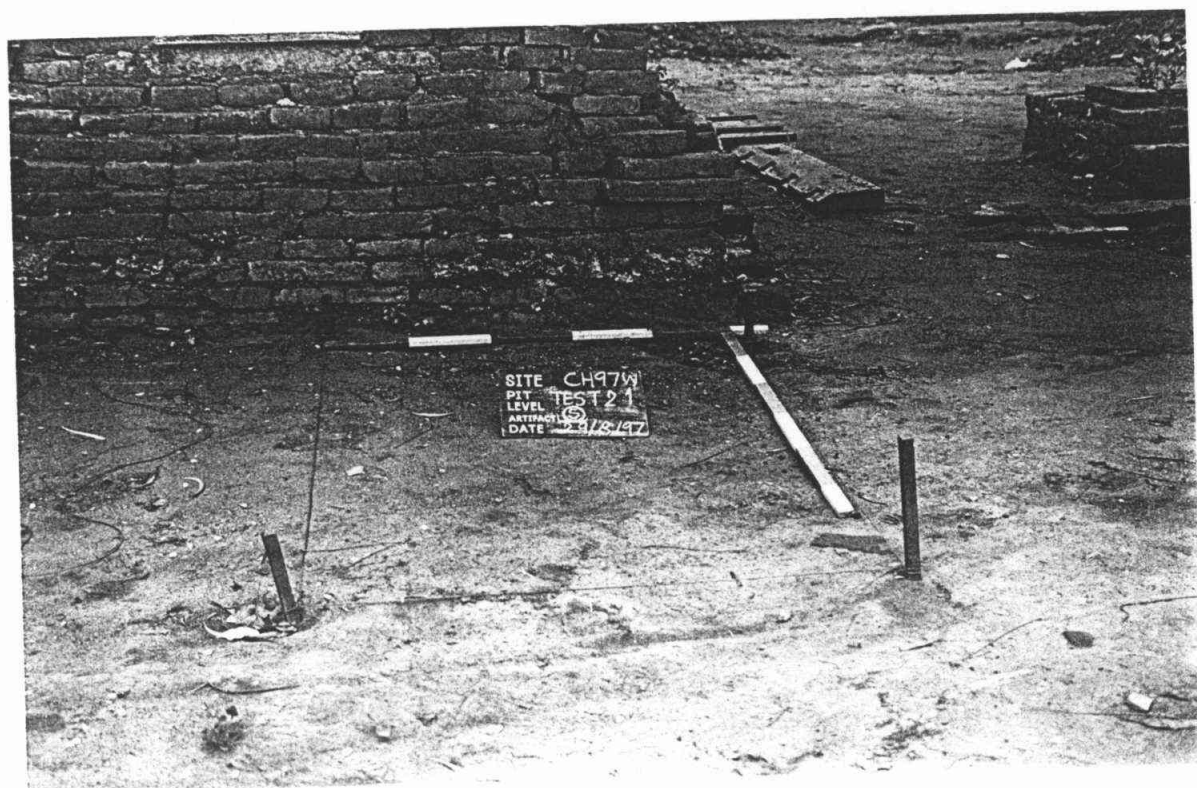
รูปที่ 136 หลุมขุดตรวจที่ 1 ผนังหลุมด้านข้างวิหาร

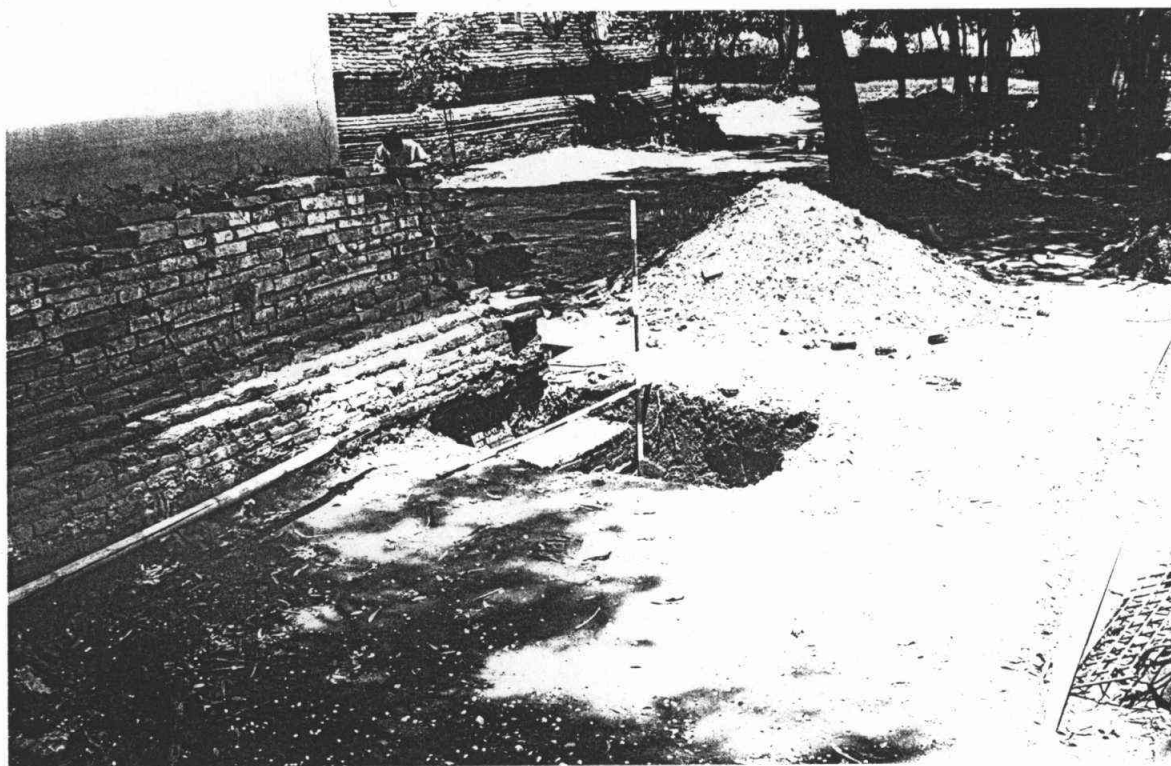
รูปที่ 137 ฐานรากพระปรางค์ในหลุมขุดตรวจที่ 1

รูปที่ 138 ฐานรากพระปรางค์ในหลุมขุดตรวจที่ 1

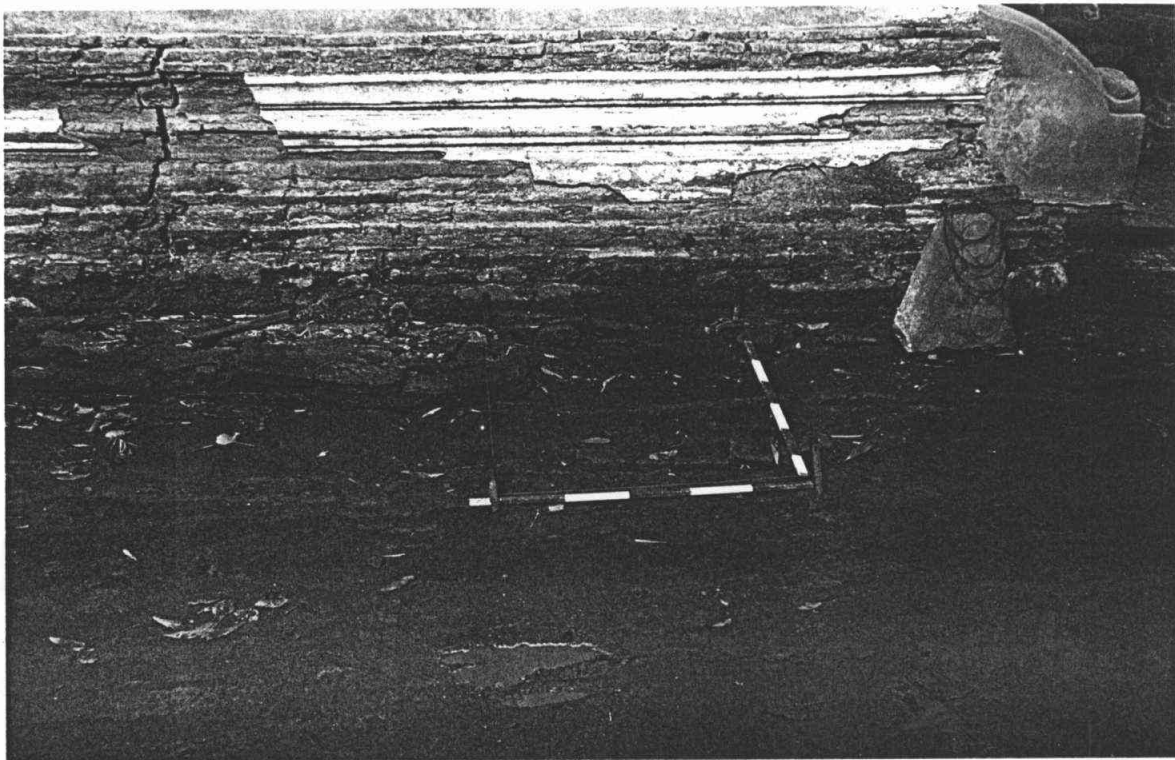
รูปที่ 139 จุดกำหนดหลุมขุดตรวจที่ 2 ตรวจสอบฐานรากวิหารน้อย

รูปที่ ๑๔๐ หลุมขุดตรวจฐานรากวิหารน้อย

รูปที่ 141 ฐานอาคารเดิมใต้วิหารน้อย

รูปที่ 142 หลุมขุดตรวจฐานรากอุโบสถ

รูปที่ 143 หลุมขุดตรวจฐานรากอุโบสถ

รูปที่ 144 ฐานรากอุโบสถ

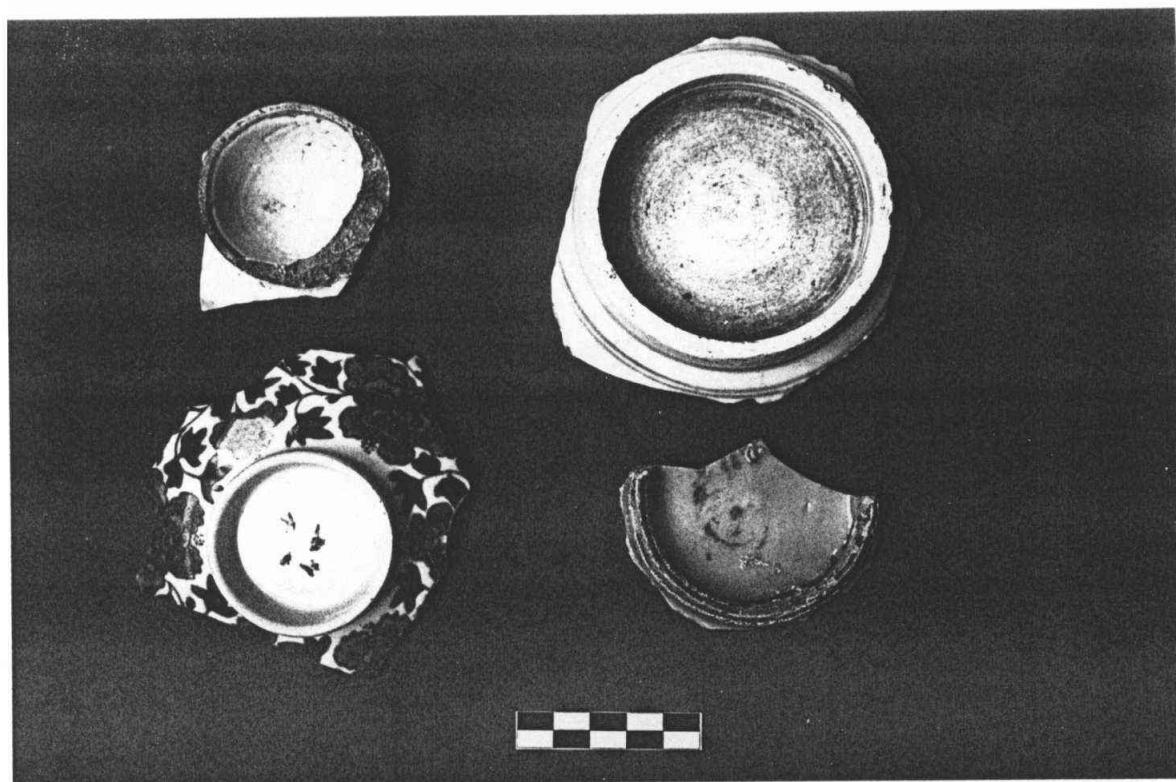
รูปที่ 145 ชิ้นส่วนปากภาชนะดินเผาที่พบจากการดำเนินงาน

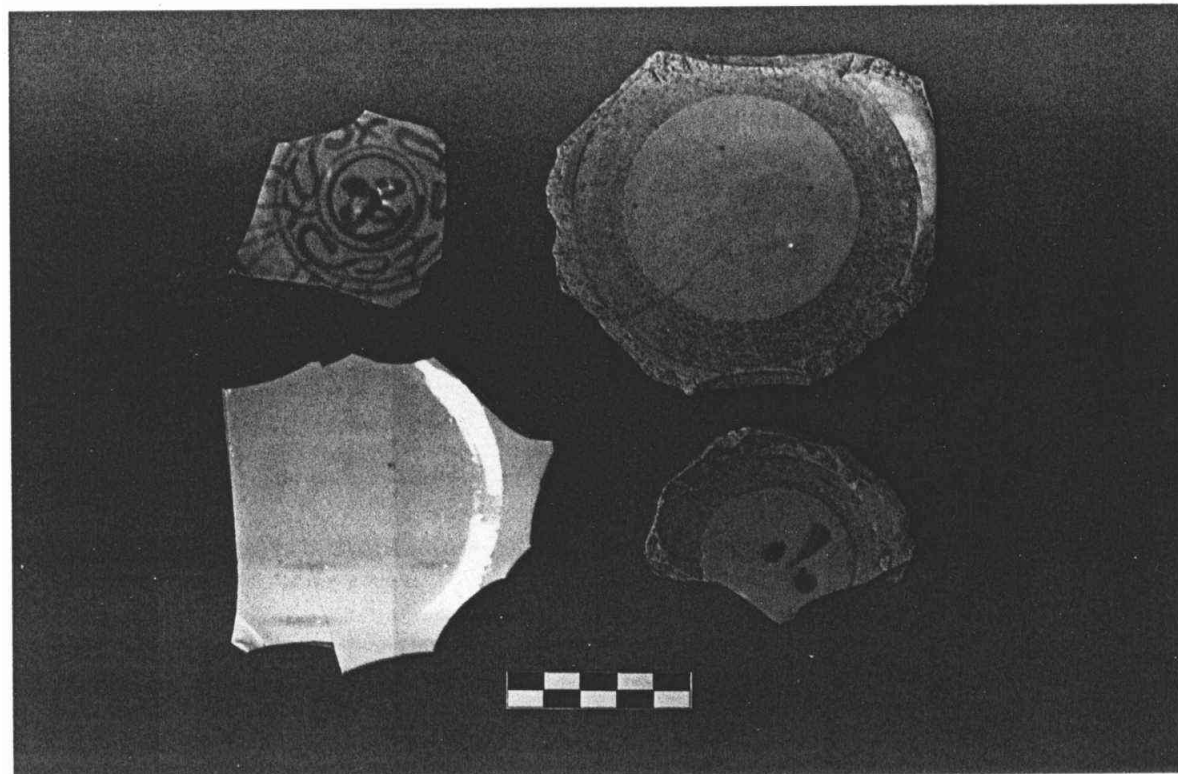
รูปที่ 146 ชิ้นส่วนลำตัวภาชนะดินเผาตกแต่งผิวด้วยการกดประทับ

รูปที่ 147 ชิ้นส่วนปากเครื่องเคลือบลายครามพบใน zone N8W21

รูปที่ 148 ชิ้นส่วนฐานภาชนะเคลือบด้านนอก พบใน zone N8W21

รูปที่ 149 ชิ้นส่วนฐานภาชนะเคลือบด้านใน พบใน zone N8W21

รูปที่ ๑๕๐ ชิ้นส่วนฐานภาชนะเคลือบด้านใน พบใน T.P.4 ระดับ ๓๔๐-๓๕๐ cm.dt.

รูปที่ ๑๕๑ ชิ้นส่วนเครื่องเคลือบจากแหล่งเตาในจังหวัดสุโขทัย พบใน T.P.4 ระดับ ๓๗๐-๓๘๐ cm.dt.

รูปที่ 152 ชิ้นส่วนกันภาชนะเนื้อดินธรรมดา พบใน zone N8W21

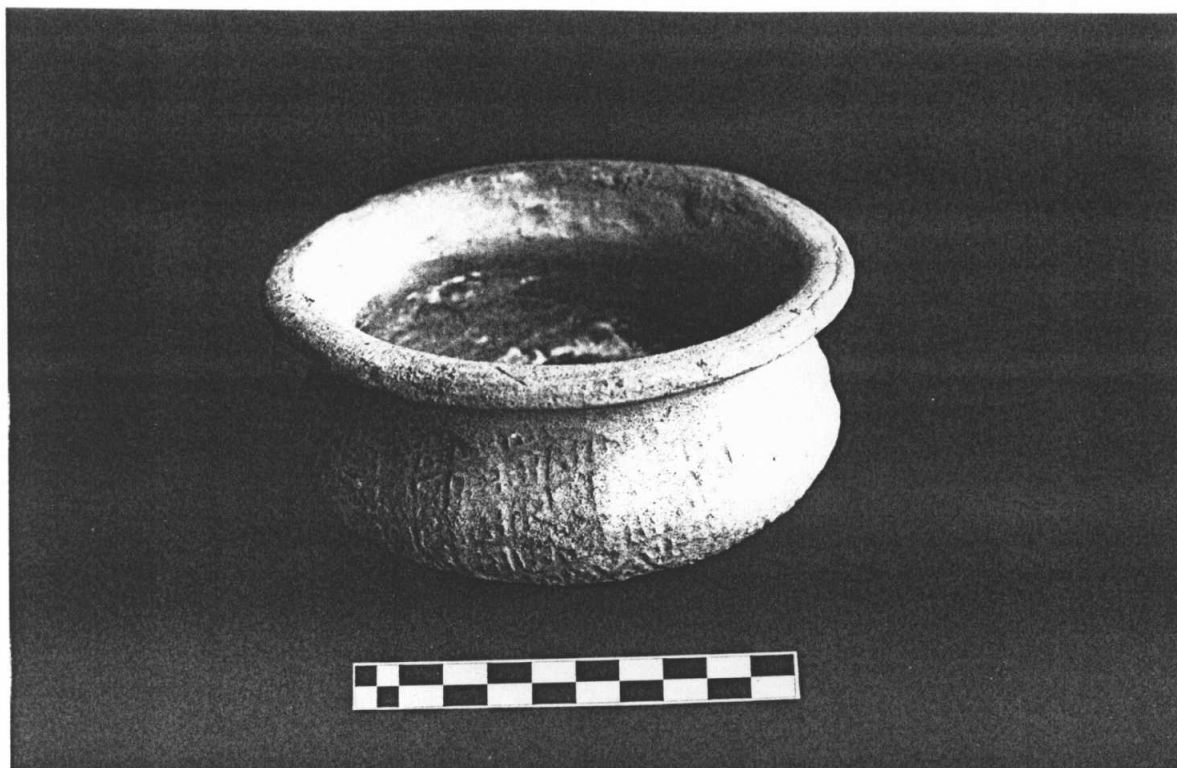
รูปที่ 153 ชิ้นส่วนกันครกจากแหล่งเตาแม่น้ำน้อย จ.สุพรรณบุรี พบใน T.P.4 ระดับ 210-220 cm.dt.

รูปที่ 154 ถ้วยเคลือบสีขาวขนาดเล็ก พบใน zone N8W22

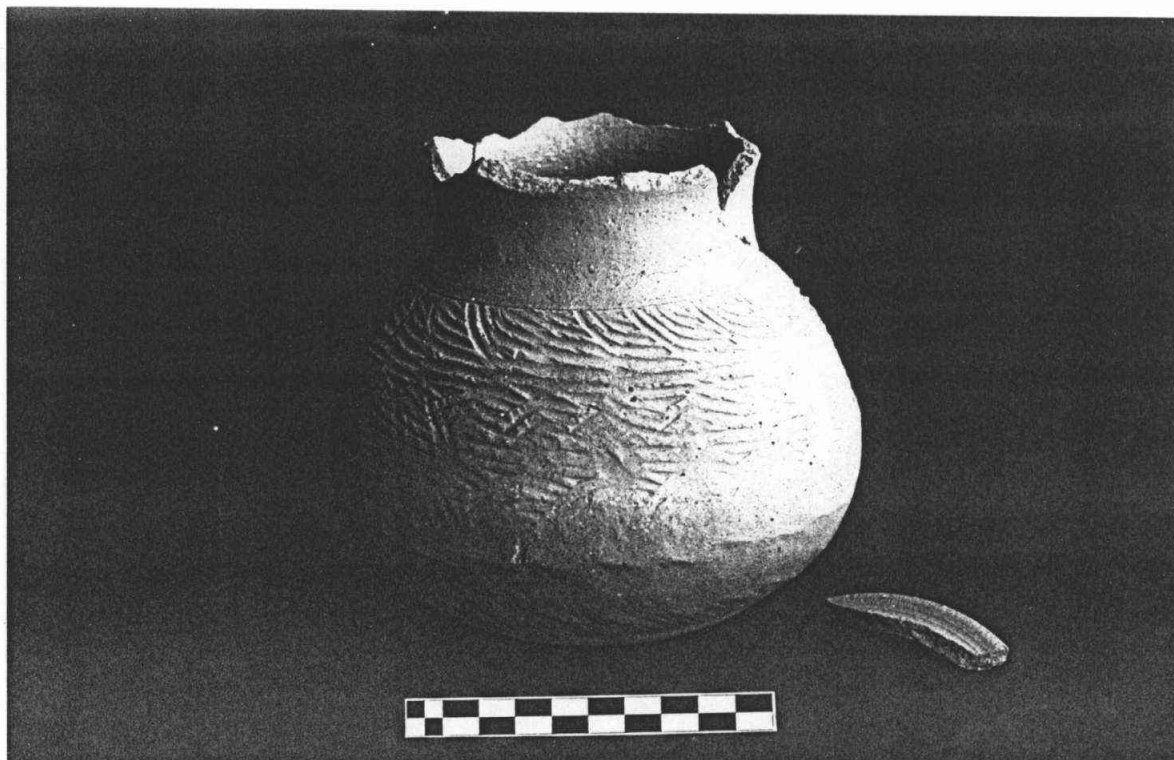
รูปที่ 155 ภาชนะดินเผาทรงกลมขนาดเล็ก เชื่อกันว่าเป็นเต้าปูนดินเผา พบใน zone N8W22

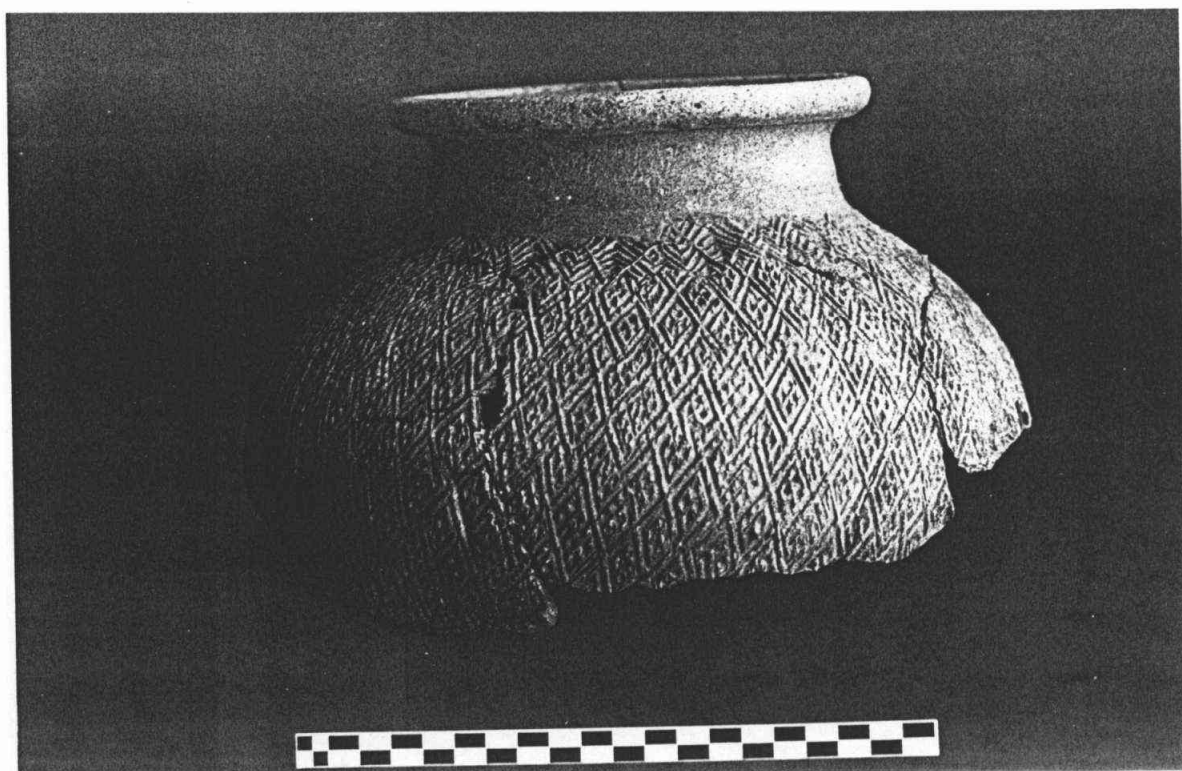
รูปที่ 156 ภาชนะปากผายทรงกลมขนาดเล็ก เรียกกันว่าหม้อตาล พบใน zone N8W21

รูปที่ 157 หม้อตาลทรงแบนขนาดเล็ก พบใน zone N7W21

รูปที่ 158 หม้อทรงกลมตกแต่งผิวด้วยการตีประทับ พบใน zone N8W22

รูปที่ 159 ภาชนะดินเผาตกแต่งผิวด้วยการกดประทับ พบใน zone N8W22

รูปที่ 160 ภาชนะดินเผาทรงกลมผิวเรียบ พบใน zone N8W22

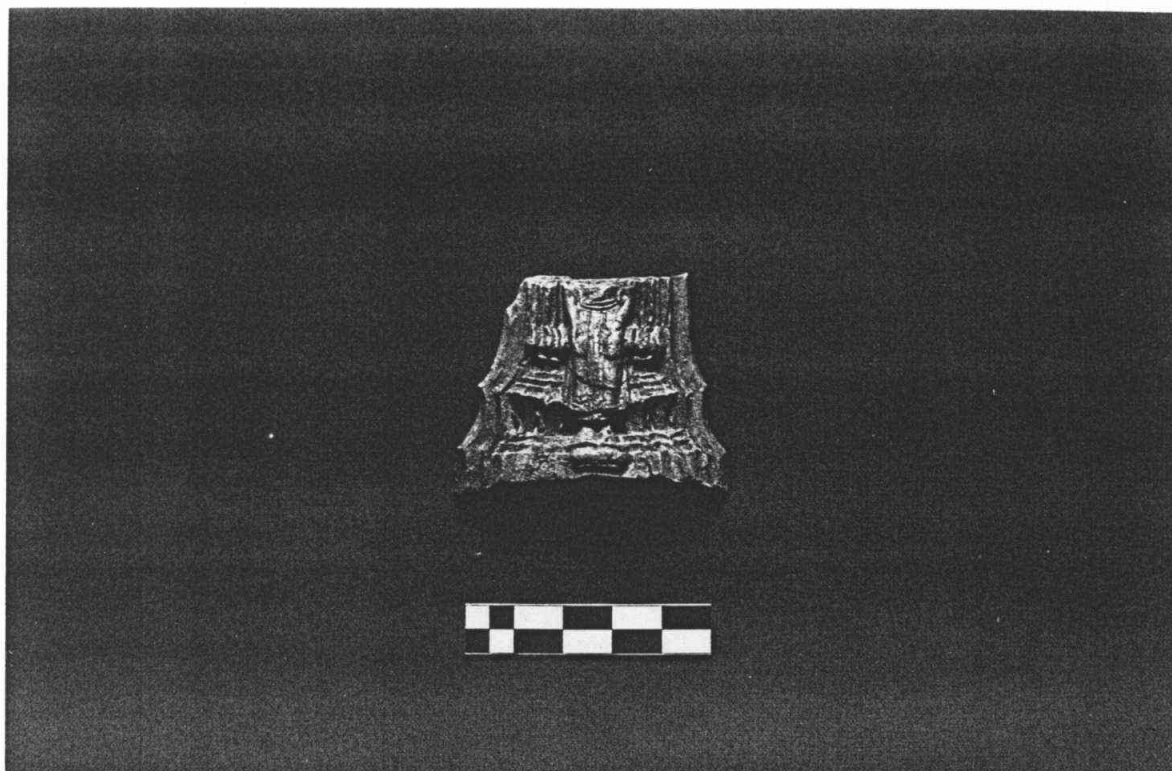
รูปที่ 161 ภาชนะดินเผาทรงกลมแป้น พบใน T.P.2 ระดับ 380 cm.dt.

รูปที่ 162 เริงเทียนหรือประทีปดินเผา พบมารอบอุโบสถ

รูปที่ 163 เศียรพระพุทธรูปดินเผาพบใน zone N8W22

รูปที่ 164 ชิ้นส่วนพระพิมพ์ดินเผาที่เรียกกันว่าพระโคนสมอ พบใน zone N7W22

รูปที่ 165 ชิ้นส่วนของพระพุทธรูปดินเผามีร่องรอยลงรักดำ พบในมุขปราสาทตะวันตก

รูปที่ 166ฐานพระพุทธรูปดินเผาพบใน zone N8W21

รูปที่ 167 ฐานพระพุทธรูปดินเผา พบใน zone N7W22

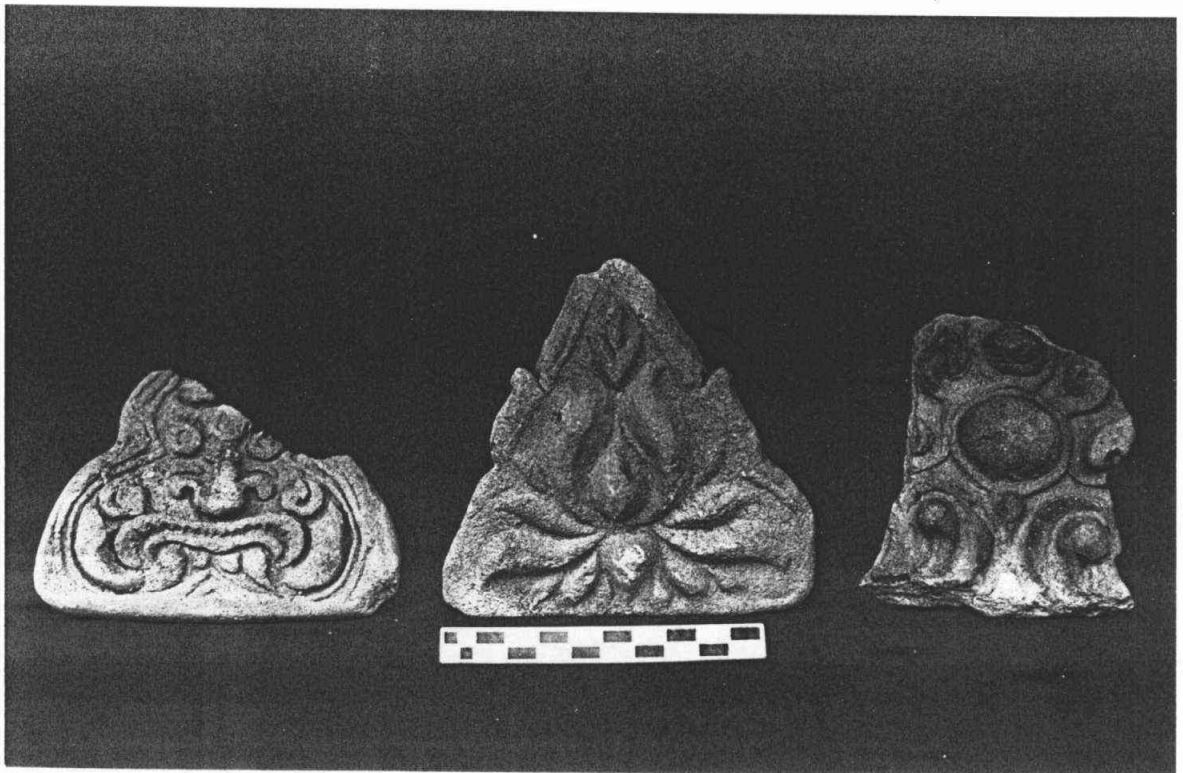
รูปที่ 168ฐานพระพุทธรูปดินเผา พบใน zone N8W22

รูปที่ 169 ตัวอย่างกระเบื้องเชิงชายแบบที่ 1 ลายเทพนม

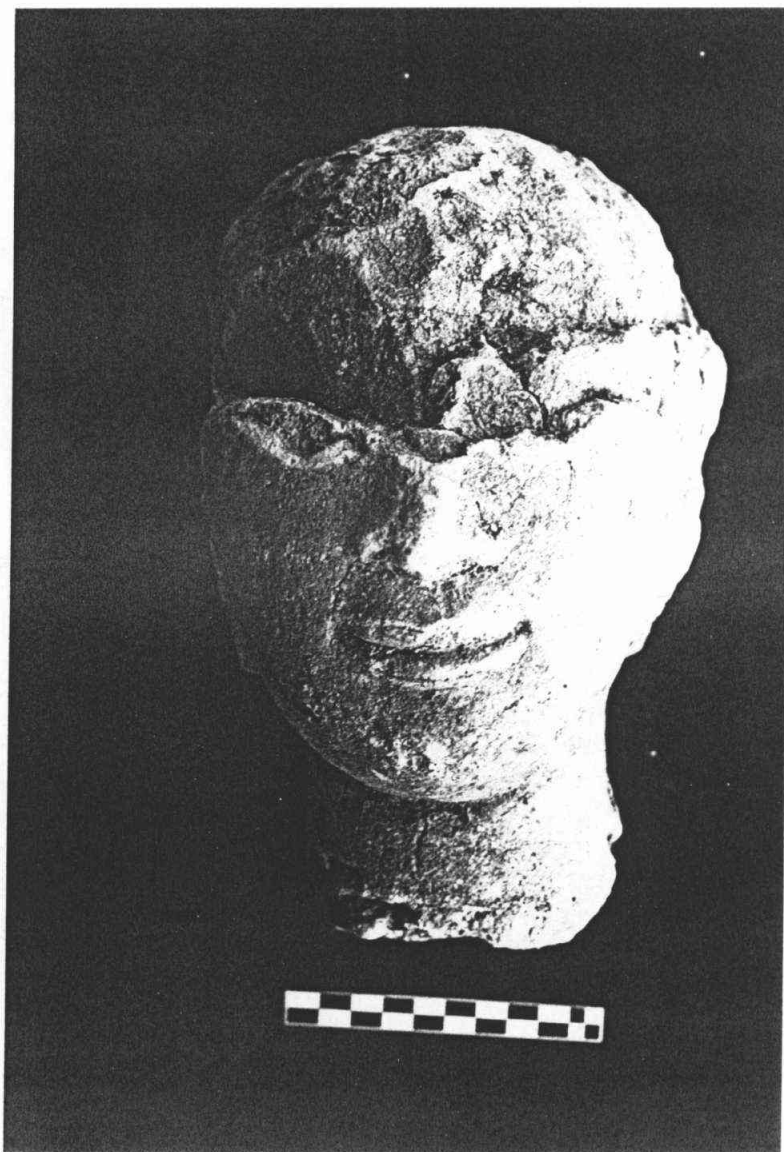
รูปที่ 170 ตัวอย่างกระเบื้องเชิงชายแบบที่ 2 ลายกระหนก

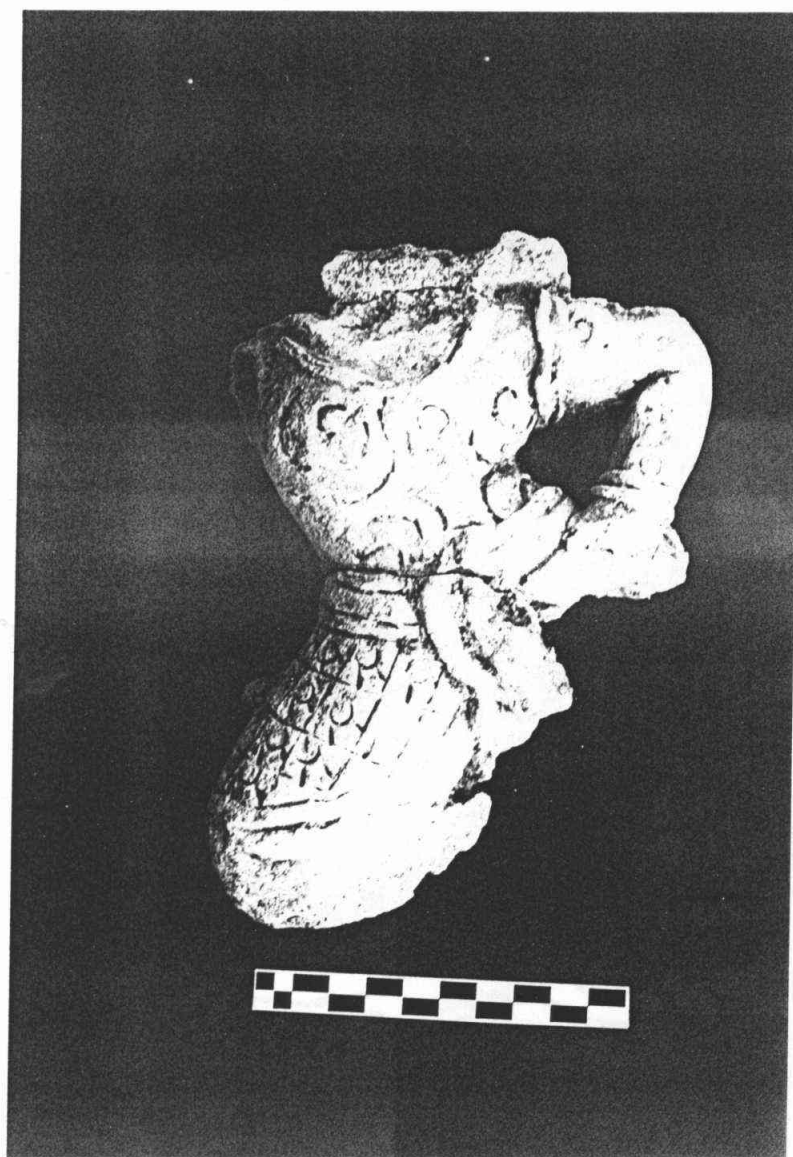
รูปที่ 171 ตัวอย่างกระเบื้องเชิงชายแบบที่ 3,4,และ5 นับจากขวาไปซ้าย

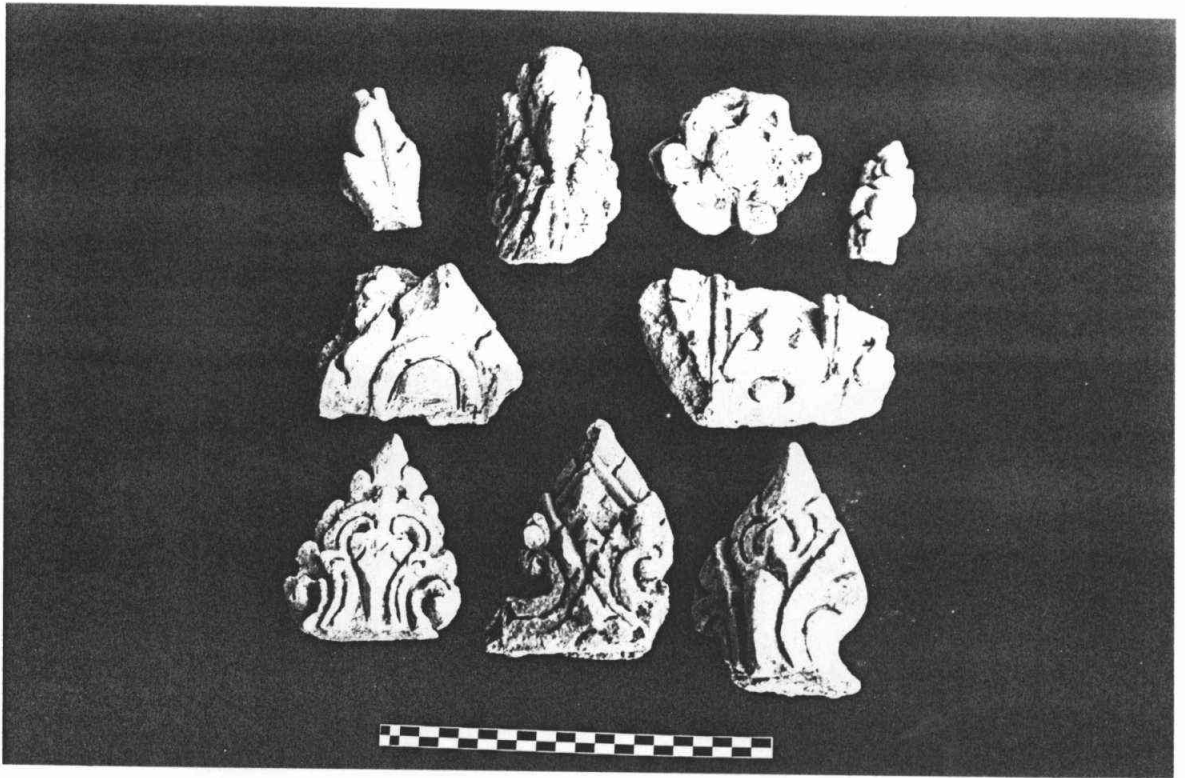
รูปที่ 172 ตัวอย่างกระเบื้องกาบกล้วยตัวผู้

รูปที่ ๑๗๓ พระพักตร์พระพุทธรูปปูนปั้น พบในमुखปรางค์ตะวันตก

รูปที่ 174 ปูนปั้นประดับสถาปัตยกรรม รูปบุคคลเหาะ สภาพชำรุด พบในzone N8W22

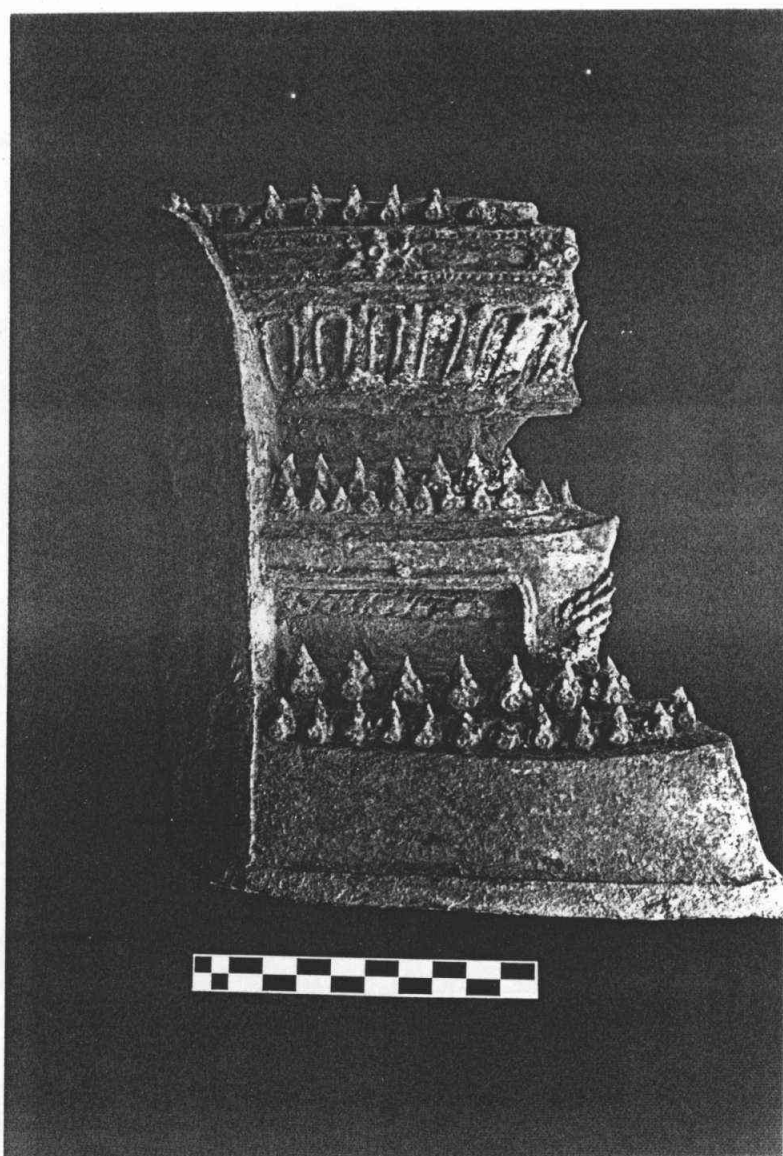
รูปที่ 175 ลวดลายปูนปั้นประดับสถาปัตยกรรม พบใน zone N8W21

รูปที่ 176 ลวดลายปูนปั้นประดับปลายกรอบซุ้ม พบในมุขปรางค์ตะวันตก

รูปที่ 177 เศียรพระพุทธรูปสำริด พบในzoneN7W22

รูปที่ 178 ชิ้นส่วนฐานพระพุทธรูปสำริด พบใน zoneN8W22

รูปที่ 179ฐานสำริดทรงหกเหลี่ยม พบใน zone N7W21

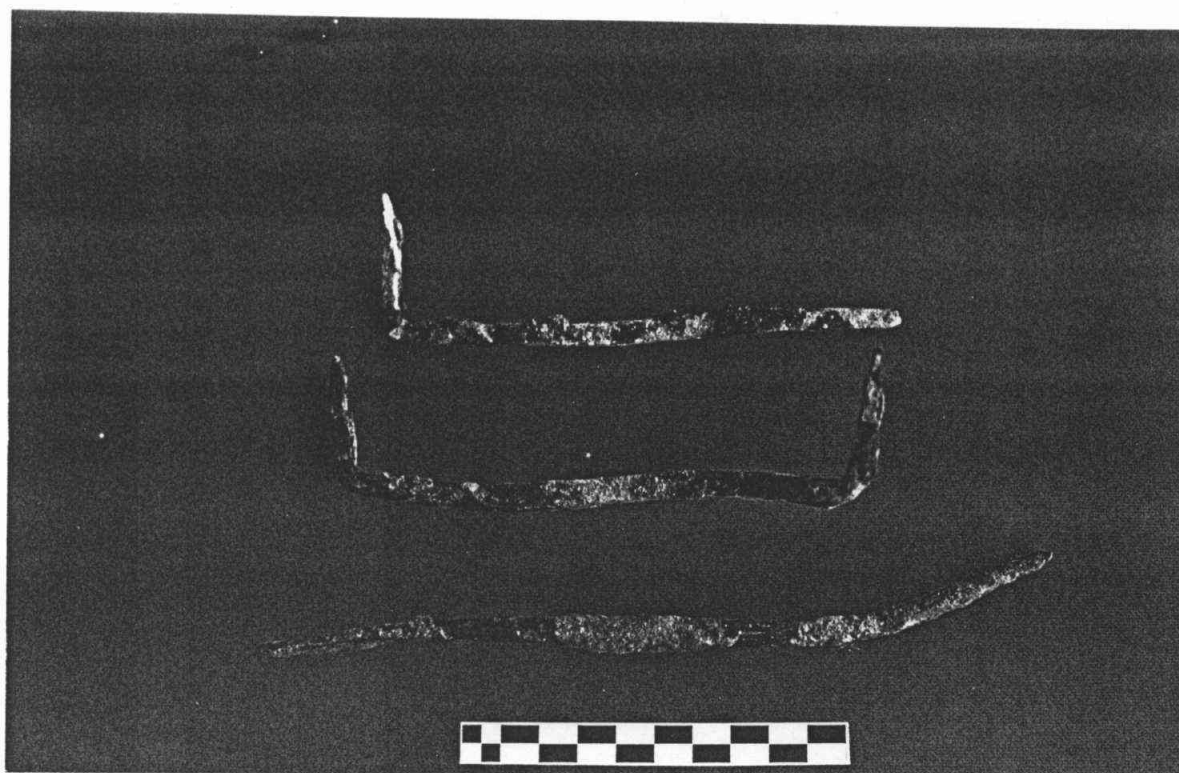
รูปที่ 180 เชิงเทียนสำริดรูปดอกบัว พบใน zone N7W22

รูปที่ ๑๘๑ ประติมากรรมนูนสูงรูปคนแคระแบกสำริด พบใน zone N8W22

รูปที่ ๑๘๒ ตะปูเหล็กที่เรียกว่าตะปูตะปลิง ชนิดไม่งอปลาย

รูปที่ 183 ตะปูเหล็คนึงดงอปลายทั้งสองข้าง

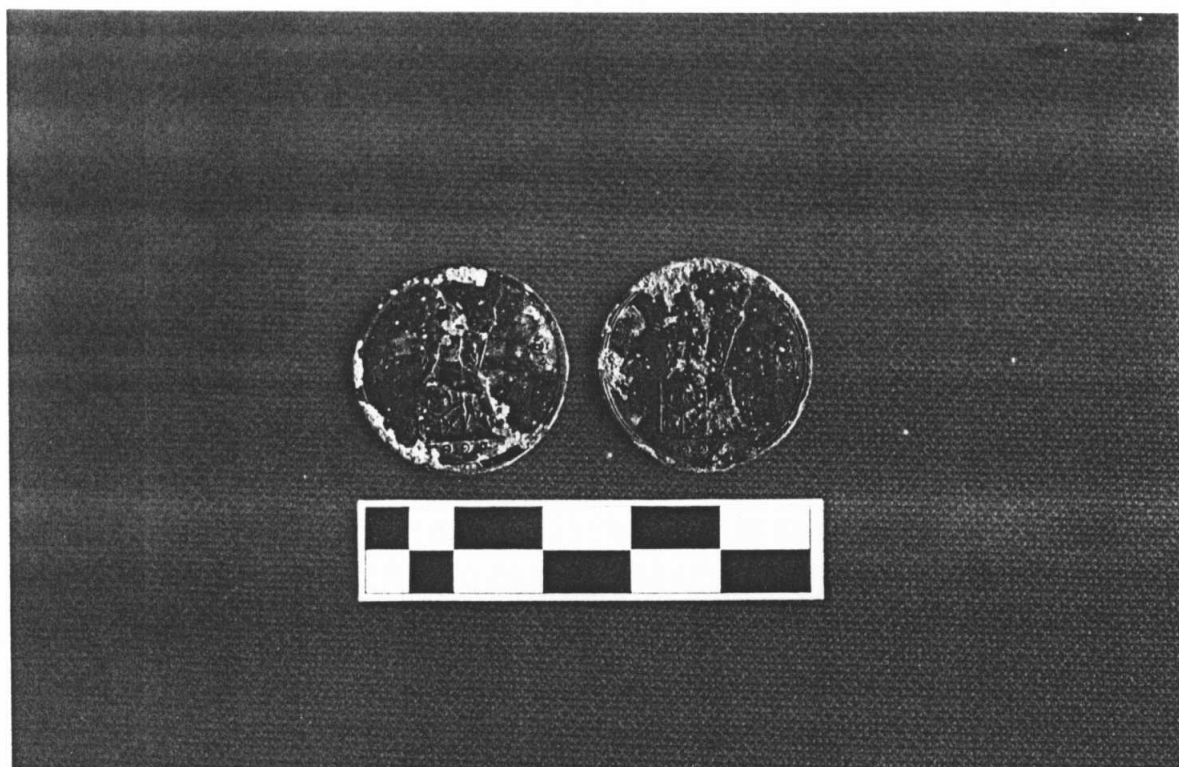
รูปที่ 184 เหรียญอี่แปะจีน พบทั่วไปในบริเวณวัด

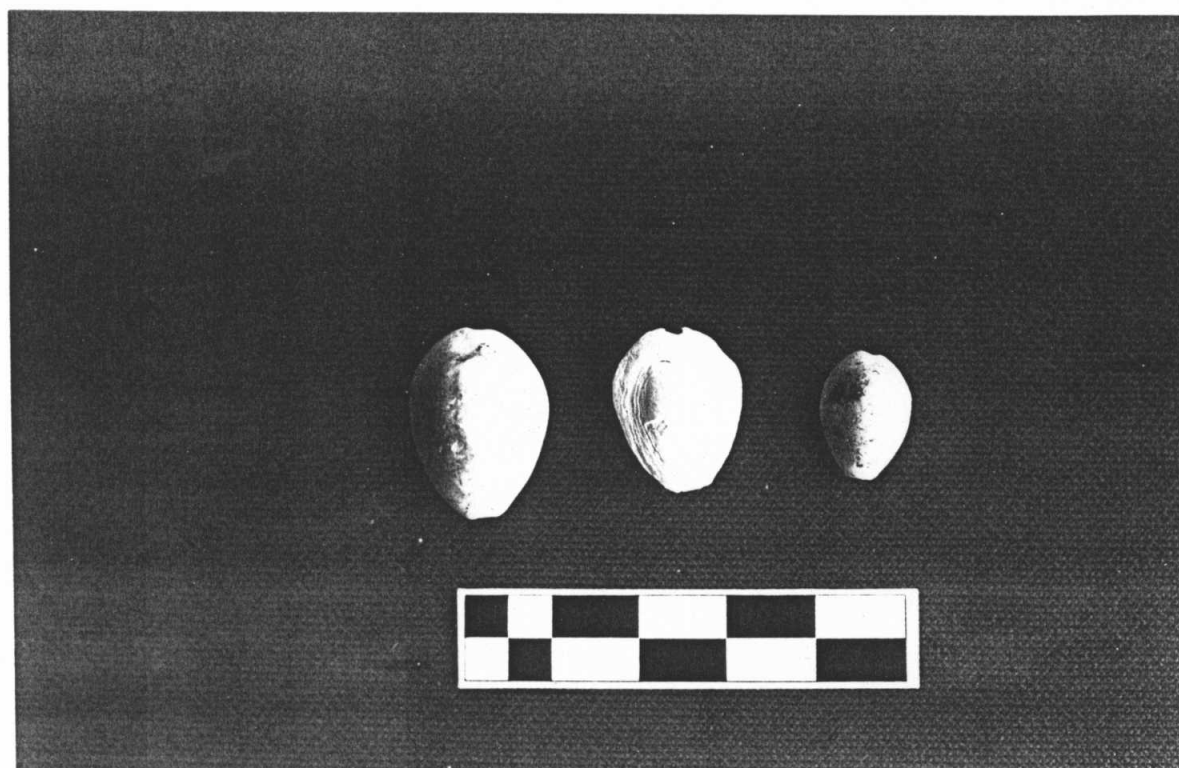
รูปที่ ๑๘๕ เหรียญดินบุกฮัฐ พบทั่วไปจากการดำเนินงาน

รูปที่ ๑๘๖ เหรียญราดาฮัฐตรา จปร.พบทั่วไปจากการดำเนินงาน

รูปที่ ๑๘๗ เหรียญราคาอัตราพระสยามเทวาธิราช พบทั่วไปจากการดำเนินงาน

รูปที่ ๑๘๘ หอยเบี้ยหรือเบี้ยจัน ใช้เป็นเงินปลีก พบทั่วไปจากการดำเนินงาน

ନୀଳଗିରି

บริษัท มรดกโลก จำกัด

แผ่นที่ ...1...

ทะเบียนโบราณวัตถุ
(BAG LOGS)

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า
แหล่ง วัดเชิงท่า
ตำบล ท่าวาสุกรี อำเภอ พระนครศรีอยุธยา
จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

หมายเลข	ZONE	ตารางกริด	รายการ
1	N7W21	A1	หม้อตาลดินเผา (POT#1,SF.#6)
2	N7W21	A2	-
3	N7W21	A3	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเตาเชิงกราน ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา เครื่องแก้ว องค์พระพุทธรูปสำริด 1 องค์
4	N7W21	A4	-
5	N7W21	A5	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนลูกกรงกระเบื้องเคลือบสีเขียว
6	N7W21	A6	เศษภาชนะดินเผา เศียรพระพุทธรูปสำริด 1 เศียร
7	N7W21	A7	เศษภาชนะดินเผา ลูกกระสุนดินเผา
8	N7W21	A8	เศษภาชนะดินเผา
9	N7W21	A9	-
10	N7W21	A10	-
11	N7W21	B1	-
12	N7W21	B2	-
13	N7W21	B3	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเตาเชิงกราน ชิ้นส่วนลูกกรงกระเบื้องเคลือบสีเขียว
14	N7W21	B4	-
15	N7W21	B5	-
16	N7W21	B6	-
17	N7W21	B8	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเตาเชิงกราน เบ้าหลอมโลหะ
18	N7W21	B9	-
19	N7W21	B10	-
20	N7W21	C1	-
21	N7W21	C2	-
22	N7W21	C3	-
23	N7W21	C4	-
24	N7W21	C5	-
25	N7W21	C6	-
26	N7W21	C7	-
27	N7W21	C8	เศษภาชนะดินเผา
28	N7W21	C9	-
29	N7W21	C10	-
30	N7W21	D1	-
31	N7W21	D2	-
32	N7W21	D3	-
33	N7W21	D4	-

บริษัท มรดกโลก จำกัด

แผ่นที่2

ทะเบียนโบราณวัตถุ
(BAG LOGS)

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า
แหล่ง วัดเชิงท่า
ตำบล ท่าวาสกรี อำเภอ พระนครศรีอยุธยา
จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

หมายเลข	ZONE	ตารางกริด	รายการ
34	N7W21	D5	-
35	N7W21	D6	-
36	N7W21	D7	-
37	N7W21	D8	-
38	N7W21	D9	-
39	N7W21	D10	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเตาเชิงกราน
40	N7W21	E1	-
41	N7W21	E2	-
42	N7W21	E3	-
43	N7W21	E4	-
44	N7W21	E5	-
45	N7W21	E6	-
46	N7W21	E7	-
48	N7W21	E8	-
49	N7W21	E9	-
50	N7W21	E10	-
51	N7W21	F1	-
52	N7W21	F2	-
53	N7W21	F3	-
54	N7W21	F4	-
55	N7W21	F5	-
56	N7W21	F6	-
57	N7W21	F7	-
58	N7W21	F8	ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด ชิ้นส่วนพระโคนสมอ ชิ้นส่วนพระพุทธรูป ดินเผา (บุเงิน)
59	N7W21	F9	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด
60	N7W21	F10	-
61	N7W21	G1	-
62	N7W21	G2	-
63	N7W21	G3	-
64	N7W21	G4	-
65	N7W21	G5	-
66	N7W21	G6	-
67	N7W21	G7	-

บริษัท มรดกโลก จำกัด

ทะเบียนโบราณวัตถุ
(BAG LOGS)

แผนที่ ...3...

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า
แหล่ง วัดเชิงท่า
ตำบล ท่าวาสกรี อำเภอ พระนครศรีอยุธยา
จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

หมายเลข	ZONE	ตารางกริด	รายการ
68	N7W21	G8	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด
69	N7W21	G9	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด
70	N7W21	G10	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด ชิ้นส่วนพระโคนสมอ
71	N7W21	H1	-
72	N7W21	H2	-
73	N7W21	H3	-
74	N7W21	H4	-
75	N7W21	H5	-
76	N7W21	H6	-
77	N7W21	H7	-
78	N7W21	H8	-
79	N7W21	H9	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด
80	N7W21	H10	เศษภาชนะดินเผา เบ้าดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด
81	N7W21	I1	-
82	N7W21	I2	-
83	N7W21	I3	-
84	N7W21	I4	-
85	N7W21	I5	-
86	N7W21	I6	-
87	N7W21	I7	-
88	N7W21	I8	เศษภาชนะดินเผา
89	N7W21	I9	-
90	N7W21	I10	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา
91	N7W21	J1	-
92	N7W21	J2	-
93	N7W21	J3	-
94	N7W21	J4	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา
95	N7W21	J5	-
96	N7W21	J6	-
97	N7W21	J7	เศษภาชนะดินเผา
98	N7W21	J8	เศษภาชนะดินเผา
99	N7W21	J9	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา ชิ้นส่วนเตาเชิงกราน ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด แกนพระดินเผา (บุเงิน)
100	N7W21	J10	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด ฐานพระพุทธรูปสำริด (SF.#5)

ทะเบียนโบราณวัตถุ
(BAG LOGS)

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า
แหล่ง วัดเชิงท่า
ตำบล ท่าวาสกรี อำเภอ พระนครศรีอยุธยา.
จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

หมายเลข	ZONE	ตารางกริด	รายการ
101	N7W22	A1	-
102	N7W22	A2	-
103	N7W22	A3	-
104	N7W22	A4	-
105	N7W22	A5	-
106	N7W22	A6	เศษภาชนะดินเผา
107	N7W22	A7	-
108	N7W22	A8	เศษภาชนะดินเผา
109	N7W22	A9	เศษภาชนะดินเผา
110	N7W22	A10	เศษภาชนะดินเผา เบ้าดินเผา
111	N7W22	B1	-
112	N7W22	B2	-
113	N7W22	B3	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเบ้าหลอมโลหะ
114	N7W22	B4	-
115	N7W22	B5	-
116	N7W22	B6	-
117	N7W22	B7	-
118	N7W22	B8	เศษภาชนะดินเผา
119	N7W22	B9	-
120	N7W22	B10	เศษภาชนะดินเผา
121	N7W22	C1	-
122	N7W22	C2	-
123	N7W22	C3	-
124	N7W22	C4	-
125	N7W22	C5	-
126	N7W22	C6	-
127	N7W22	C7	-
128	N7W22	C8	-
129	N7W22	C9	-
130	N7W22	C10	เศษภาชนะดินเผา เบ้าดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด
131	N7W22	D1	-
132	N7W22	D2	-
133	N7W22	D3	-
134	N7W22	D4	-

บริษัท มรดกโลก จำกัด

แผ่นที่ ..5...

ทะเบียนโบราณวัตถุ
(BAG LOGS)

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า
แหล่ง วัดเชิงท่า
ตำบล ท่าวาสกรี อำเภอ พระนครศรีอยุธยา
จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

หมายเลข	ZONE	ตารางกริด	รายการ
135	N7W22	D5	-
136	N7W22	D6	-
137	N7W22	D7	-
138	N7W22	D8	-
139	N7W22	D9	-
140	N7W22	D10	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด ชิ้นส่วนแกนพระดินเผา ชิ้นส่วนพระโคนสมอ ชิ้นส่วนบัวกลุ่มดินเผา (SF.#18)
141	N7W22	E1	-
142	N7W22	E2	-
143	N7W22	E3	-
144	N7W22	E4	-
145	N7W22	E5	-
146	N7W22	E6	-
147	N7W22	E7	-
148	N7W22	E8	-
149	N7W22	E9	-
150	N7W22	E10	ชิ้นส่วนฐานพระพุทธรูปดินเผา จำนวน 3 ชิ้น (SF.#24) เศษภาชนะดินเผา
151	N7W22	F1	-
152	N7W22	F2	-
153	N7W22	F3	-
154	N7W22	F4	-
155	N7W22	F5	-
156	N7W22	F6	-
157	N7W22	F7	-
158	N7W22	F8	ชิ้นส่วนฐานพระพุทธรูปสำริด
159	N7W22	F9	เศษภาชนะดินเผา
160	N7W22	F10	ดอกบัวกลุ่มสำริด (SF.#22)
161	N7W22	G1	-
162	N7W22	G2	-
163	N7W22	G3	-
164	N7W22	G4	เศษภาชนะดินเผา
165	N7W22	G5	-
166	N7W22	G6	-
167	N7W22	G7	-

บริษัท มรดกโลก จำกัด

ทะเบียนโบราณวัตถุ
(BAG LOGS)

แผ่นที่๕

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า
แหล่ง วัดเชิงท่า
ตำบล ท่าวาสกรี อำเภอ พระนครศรีอยุธยา
จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

หมายเลข	ZONE	ตารางกริด	รายการ
168	N7W22	G8	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด ประทีปหรือเชิงเทียนดินเผา (SF.#7)
169	N7W22	G9	-
170	N7W22	G10	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด
171	N7W22	H1	-
172	N7W22	H2	-
173	N7W22	H3	-
174	N7W22	H4	-
175	N7W22	H5	-
176	N7W22	H6	เศษภาชนะดินเผา
177	N7W22	H7	-
178	N7W22	H8	เศษภาชนะดินเผา
179	N7W22	H9	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเตาเชิงกราน ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา ลูกกระสุนดินเผา พระพิมพ์ดินเผา
180	N7W22	H10	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา ชิ้นส่วนเตาเชิงกราน
181	N7W22	I1	-
182	N7W22	I2	-
183	N7W22	I3	-
184	N7W22	I4	-
185	N7W22	I5	-
186	N7W22	I6	-
187	N7W22	I7	-
188	N7W22	I8	-
189	N7W22	I9	-
190	N7W22	I10	-
191	N7W22	J1	-
192	N7W22	J2	-
193	N7W22	J3	-
194	N7W22	J4	-
195	N7W22	J5	-
196	N7W22	J6	-
197	N7W22	J7	-
198	N7W22	J8	-
199	N7W22	J9	-

บริษัท มรดกโลก จำกัด

ทะเบียนโบราณวัตถุ
(BAG LOGS)

แผ่นที่ ...7...

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า
แหล่ง วัดเชิงท่า
ตำบล ท่าวาสุกรี อำเภอ พระนครศรีอยุธยา
จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

หมายเลข	ZONE	ตารางกริด	รายการ
200	N7W22	J10	-
201	N8W21	A1	-
202	N8W21	A2	-
203	N8W21	A3	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนฐานพระพุทธรูปสำริด พระพุทธรูปหิน
204	N8W21	A4	-
205	N8W21	A5	-
206	N8W21	A6	-
207	N8W21	A7	-
208	N8W21	A8	-
209	N8W21	A9	-
210	N8W21	A10	-
211	N8W21	B1	-
212	N8W21	B2	-
213	N8W21	B3	เศษภาชนะดินเผา
214	N8W21	B4	-
215	N8W21	B5	-
216	N8W21	B6	-
217	N8W21	B7	-
218	N8W21	B8	-
219	N8W21	B9	-
220	N8W21	B10	-
221	N8W21	C1	-
222	N8W21	C2	-
223	N8W21	C3	-
224	N8W21	C4	-
225	N8W21	C5	-
226	N8W21	C6	-
227	N8W21	C7	-
228	N8W21	C8	-
229	N8W21	C9	-
230	N8W21	C10	-
231	N8W21	D1	-
232	N8W21	D2	-
233	N8W21	D3	-

ทะเบียนโบราณวัตถุ
(BAG LOGS)

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า
แหล่งวัดเชิงท่า
ตำบลท่าวาสุกรี อำเภอพระนครศรีอยุธยา .
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมายเลข	ZONE	ตารางกริด	รายการ
234	N8W21	D4	-
235	N8W21	D5	-
236	N8W21	D6	-
237	N8W21	D7	-
238	N8W21	D8	-
239	N8W21	D9	-
240	N8W21	D10	-
241	N8W21	E1	ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด ชิ้นส่วนแกนพระพุทธรูปดินเผา
242	N8W21	E2	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด ชิ้นส่วนแกนพระพุทธรูปดินเผา
243	N8W21	E3	-
244	N8W21	E4	-
245	N8W21	E5	-
246	N8W21	E6	-
247	N8W21	E7	-
248	N8W21	E8	-
249	N8W21	E9	-
250	N8W21	E10	-
251	N8W21	F1	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด ชิ้นส่วนพระโคนสมอ
252	N8W21	F2	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนฐานพระพุทธรูปสำริด เป้าหลอมโลหะ
253	N8W21	F3	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด
254	N8W21	F4	เศษภาชนะดินเผา
255	N8W21	F5	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา
256	N8W21	F6	เศษภาชนะดินเผา
257	N8W21	F7	-
258	N8W21	F8	-
259	N8W21	F9	-
260	N8W21	F10	-
261	N8W21	G1	-
262	N8W21	G2	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด
263	N8W21	G3	ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด ชิ้นส่วนแกนพระพุทธรูปดินเผา ฐานพระดินเผา (SF.#20)
264	N8W21	G4	-
265	N8W21	G5	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด
266	N8W21	G6	-

ทะเบียนโบราณวัตถุ
(BAG LOGS)

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า
แหล่ง วัดเชิงท่า
ตำบล ท่าวาสกรี อำเภอ พระนครศรีอยุธยา
จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

หมายเลข	ZONE	ตารางกริด	รายการ
267	N8W21	G7	-
268	N8W21	G8	-
269	N8W21	G9	-
270	N8W21	G10	-
271	N8W21	H1	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด ฐานพระพุทธรูปดินเผา (SF.#19)
272	N8W21	H2	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด
273	N8W21	H3	ชิ้นส่วนแกนพระพุทธรูปดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด
274	N8W21	H4	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนแกนพระพุทธรูปดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด
275	N8W21	H5	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด ชิ้นส่วนแกนพระดินเผา
276	N8W21	H6	เศษภาชนะดินเผา หม้อตาล (POT#5,SF.#12)
277	N8W21	H7	-
278	N8W21	H8	-
279	N8W21	H9	-
280	N8W21	H10	-
281	N8W21	I1	-
282	N8W21	I2	เศษภาชนะดินเผา เต้าปูนสำริด (SF.#3)
283	N8W21	I3	-
284	N8W21	I4	-
285	N8W21	I5	-
286	N8W21	I6	เศษภาชนะดินเผา
287	N8W21	I7	-
288	N8W21	I8	-
289	N8W21	I9	-
290	N8W21	I10	-
291	N8W21	J1	-
292	N8W21	J2	-
293	N8W21	J3	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา
294	N8W21	J4	-
295	N8W21	J5	-
296	N8W21	J6	-
297	N8W21	J7	-
298	N8W21	J8	-
299	N8W21	J9	-
300	N8W21	J10	เศษสำริด

ทะเบียนโบราณวัตถุ
(BAG LOGS)

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า
แหล่ง วัดเชิงท่า
ตำบล ท่าวาสกรี อำเภอ พระนครศรีอยุธยา
จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

หมายเลข	ZONE	ตารางกริด	รายการ
301	N8W22	A1	-
302	N8W22	A2	-
303	N8W22	A3	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา ชิ้นส่วนพระสำริด
304	N8W22	A4	-
305	N8W22	A5	-
306	N8W22	A6	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา ชิ้นส่วนพระสำริด ตะปูโลหะ เหรียญอิแปะ
307	N8W22	A7	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา ลูกกระสุนดินเผา ฐานพระดินเผา (SF.#29)
308	N8W22	A8	-
309	N8W22	A9	-
310	N8W22	A10	-
311	N8W22	B1	ตุ๊กตาเคลือบ ชิ้นส่วนปูนปั้นรูปสัตว์ ตะปูโลหะ
312	N8W22	B2	ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา ตะปูโลหะ หอยเบี้ย ชิ้นส่วนสำริด ชิ้นส่วนพระสำริด ลวดลายปูนปั้น
313	N8W22	B3	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา
314	N8W22	B4	เศษภาชนะดินเผา ภาชนะดินเผา (POT#8,SF.#28)
315	N8W22	B5	-
316	N8W22	B6	-
317	N8W22	B7	เศษภาชนะดินเผา เชิงเทียนดินเผา ตะปูโลหะ
318	N8W22	B8	-
319	N8W22	B9	-
320	N8W22	B10	-
321	N8W22	C1	-
322	N8W22	C2	-
323	N8W22	C3	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา ชิ้นส่วนเตาเชิงกราน
324	N8W22	C4	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนกลีบบัวดินเผา (SF.#30)
325	N8W22	C5	เศษภาชนะดินเผา
326	N8W22	C6	-
327	N8W22	C7	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา ชิ้นส่วนพระสำริด เหรียญอิแปะ เต้าปูนดินเผา (SF.#9)
328	N8W22	C8	-
329	N8W22	C9	-
330	N8W22	C10	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระสำริด

บริษัท มรดกโลก จำกัด

แผนที่ ...1.1

ทะเบียนโบราณวัตถุ
(BAG LOGS)

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า
แหล่ง วัดเชิงท่า
ตำบล ท่าวาสกรี อำเภอ พระนครศรีอยุธยา
จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

หมายเลข	ZONE	ตารางกริด	รายการ
331	N8W22	D1	-
332	N8W22	D2	-
333	N8W22	D3	เศษภาชนะดินเผา ตะปูโลหะ
334	N8W22	D4	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระดินเผา ตะปูโลหะ ฝากระป๋องสำริดใบพัดโลหะ ชิ้นส่วนพระสำริด เต้าปูนดินเผา (SF.#10) ชิ้นส่วนกระจังปูนปั้น (SF.#14) เศียรพระปูนปั้น (SF.#16) ฐานพระดินเผา (SF.#17) ชิ้นส่วนหน้าตัก พระดินเผา เศียรพระพุทธรูปดินเผา 2 เศียร (SF.#25)
335	N8W22	D5	เศษภาชนะดินเผา
336	N8W22	D6	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา
337	N8W22	D7	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา เบ้าทำจากเศษภาชนะเคลือบ
338	N8W22	D8	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปดินเผา ตะปูโลหะ ฐานพระดินเผา
339	N8W22	D9	-
340	N8W22	D10	เศษภาชนะดินเผา ลวดลายปูนปั้น โลหะนฤลลย คันแคะแบบสำริด (SF.#2)
341	N8W22	E1	-
342	N8W22	E2	ชิ้นส่วนพระสำริด
343	N8W22	E3	-
344	N8W22	E4	-
345	N8W22	E5	เศษภาชนะดินเผา
346	N8W22	E6	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระสำริด
347	N8W22	E7	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระสำริด
348	N8W22	E8	เศษภาชนะเคลือบ
349	N8W22	E9	-
350	N8W22	E10	-
351	N8W22	F1	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนฐานพระดินเผา ชิ้นส่วนพระสำริด ลวดลายปูนปั้น
352	N8W22	F2	ชิ้นส่วนพระดินเผา ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา หอยเบี้ย ดอกบัวกลุ่มดินเผา (SF.#21) ชิ้นส่วนฐานพระพุทธรูปสำริด (SF.#23) ฐานพระพุทธรูปดินเผา (SF.#32,33,34)
353	N8W22	F3	-
354	N8W22	F4	-
355	N8W22	F5	ชิ้นส่วนพระสำริด ถ้วยเคลือบสีขาวขนาดเล็ก (SF.#1)
356	N8W22	F6	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา
357	N8W22	F7	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเตาเชิงกราน
358	N8W22	F8	เศษภาชนะดินเผา เหรียญเจาะรู เบ้าหลอมโลหะ

ทะเบียนโบราณวัตถุ
(BAG LOGS)

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า
แหล่ง วัดเชิงท่า
ตำบล ท่าวาสุกรี อำเภอ พระนครศรีอยุธยา .
จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

หมายเลข	ZONE	ตารางกริด	รายการ
359	N8W22	F9	-
360	N8W22	F10	-
361	N8W22	G1	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระสำริด
362	N8W22	G2	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนปูนปั้นประดับสถาปัตยกรรม (SF.#15)
363	N8W22	G3	เศษภาชนะดินเผา ตะปูโลหะ
364	N8W22	G4	ชิ้นส่วนพระสำริด ชิ้นส่วนพระดินเผา
365	N8W22	G5	เศษภาชนะดินเผา
366	N8W22	G6	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา ชิ้นส่วนเตาเชิงกราน
367	N8W22	G7	เศษภาชนะดินเผา เบ้าหลอมโลหะ ภาชนะดินเผา (SF.#13)
368	N8W22	G8	-
369	N8W22	G9	-
370	N8W22	G10	ชิ้นส่วนพระสำริด
371	N8W22	H1	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา ภาชนะทรงกลม (SF.#11)
372	N8W22	H2	เศษภาชนะดินเผา พวยกากกลีบมะเฟือง ชิ้นส่วนเชิงเทียนดินเผา ประทีปหรือเชิงเทียนดินเผา (SF.#8)
373	N8W22	H3	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระดินเผา เศษโลหะ เหรียญอุเทปะ
374	N8W22	H4	ชิ้นส่วนพระดินเผา
375	N8W22	H5	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนโลหะรูปตัวบ
376	N8W22	H6	-
377	N8W22	H7	-
378	N8W22	H8	-
379	N8W22	H9	-
380	N8W22	H10	เศษภาชนะดินเผา
381	N8W22	I1	-
382	N8W22	I2	-
383	N8W22	I3	-
384	N8W22	I4	เศษภาชนะดินเผา
385	N8W22	I5	-
386	N8W22	I6	-
387	N8W22	I7	-
388	N8W22	I8	-
389	N8W22	I9	-
390	N8W22	I10	-
391	N8W22	J1	-

ทะเบียนโบราณวัตถุ
(BAG LOGS)

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า
แหล่ง วัดเชิงท่า
ตำบล ท่าวาสุกรี อำเภอ พระนครศรีอยุธยา
จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

หมายเลข	ZONE	ตารางกริด	รายการ
392	N8W22	J2	-
393	N8W22	J3	-
394	N8W22	J4	เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระสำริด ตะปูโลหะ ปลายกระดูกสันใหม่
395	N8W22	J5	-
396	N8W22	J6	-
397	N8W22	J7	-
398	N8W22	J8	-
399	N8W22	J9	-
400	N8W22	J10	เศษภาชนะดินเผา
401	N7W20	J3	เศษภาชนะดินเผา ลูกกระสุนดินเผา ชิ้นส่วนเตาเชิงกราน เบ้าหลอมโลหะ

บัญชีรายการโบราณวัตถุชนิดพิเศษ
(SPECIAL FIND LISTS)

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า
แหล่ง วัดเชิงท่า
ตำบล ท่าวาสกรี อำเภอ พระนครศรีอยุธยา
จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

ลำดับที่	ทะเบียน	หมายเลขขุด	รายการ
1.	1	355	ถ้วยเคลือบสีชาวนาขนาดเล็ก จำนวน 1 ใบ
2.	2	340	คนแคระแบกสำริด
3.	3	282	เต้าปูนสำริด ไม่มีฝา
4.	4	190	เชิงเทียนสำริดรูปดอกบัว
5.	5	100	ฐานพระพุทธรูปสำริดหกเหลี่ยม
6.	6	1	หม้อตาล (Pot # 1)
7.	7	168	ประทีปหรือเชิงเทียนดินเผา
8.	8	372	ประทีปหรือเชิงเทียนดินเผา
9.	9	327	เต้าปูนดินเผา (Pot # 2)
10.	10	334	เต้าปูนดินเผา (Pot # 3)
11.	11	371	ภาชนะทรงกลม (Pot # 4)
12.	12	276	หม้อตาล (Pot # 5)
13.	13	367	ภาชนะดินเผา (Pot # 6)
14.	14	334	ชิ้นส่วนกระจิงปูนปั้น
15.	15	362	ชิ้นส่วนปูนปั้นประดับสถาปัตยกรรม : - ชิ้นส่วนรูปนาคกลืนในท่าเหาะ - ชิ้นส่วนพระเกตุมาลา (?)
16.	16	334	เศียรพระพุทธรูปปูนปั้น
17.	17	334	ฐานพระพุทธรูปดินเผา, หน้าตักพระพุทธรูปดินเผา
18.	18	140	ชิ้นส่วนบัวกลุ่มดินเผา
19.	19	271	ฐานพระพุทธรูปดินเผา
20.	20	263	ฐานพระพุทธรูปดินเผา
21.	21	352	ดอกบัวกลุ่มดินเผา
22.	22	160	ดอกบัวกลุ่มสำริด
23.	23	352	ชิ้นส่วนฐานพระพุทธรูปสำริด
24.	24	150	ชิ้นส่วนฐานพระพุทธรูปดินเผา จำนวน 3 ชิ้น
25.	25	334	เศียรพระพุทธรูปดินเผา 2 เศียร
26.	26	1/9	ถ้วยเคลือบสีชาวนาขนาดเล็ก
27.	27	/9	ภาชนะดินเผา (Pot # 7)
28.	28	314	ภาชนะดินเผา (Pot # 8)
29.	29	307	ฐานพระพุทธรูปดินเผา
30.	30	324	ชิ้นส่วนกลีบบัวดินเผา
31.	31		ชิ้นส่วนปูนปั้นปลายกรอบซุ้มหน้าบัน
32.	32	352	ฐานพระพุทธรูปดินเผา
33.	33	352	ชิ้นส่วนฐานพระพุทธรูปดินเผา
34.	34	352	ชิ้นส่วนฐานพระพุทธรูปดินเผา

บริษัท มรดกโลก จำกัด

แผ่นที่ ...1...

ทะเบียนโบราณวัตถุชนิดพิเศษ
(SPECIAL FIND LISTS)

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า
แหล่ง วัดเชิงท่า
ตำบล ท่าวาสกรี อำเภอ พระนครศรีอยุธยา
จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

ลำดับที่	หมายเลขขุด	ZONE	ตารางกริด	รายการ
1.	355	N8 W22	F5	ถ้วยเคลือบสีขาขนาดเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลางปาก 4.5 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางก้น 2 ซม. สูง 3 ซม.
2.	340	N8 W22	D10	คนแกระแบก (ยักษ์แบก) สำริด น่าจะเป็นฐานพระ กว้าง 8 ซม. สูง 8.5 ซม. หน้า 4 ซม.
3.	282	N8 W22	I2	เต้าปูนสำริด สูง 4.2 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางปาก 2 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางก้น 2.3 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางลำตัว 3.2 ซม. สภาพสมบูรณ์ ผ่าหายไป
4.	190	N7 W22	I10	ฐานเชิงประติมากรรมสำริด สภาพสมบูรณ์ ลักษณะคล้ายพาน ทำเป็นแบบกลีบดอกไม้แหลม ตรงกลางมีแกนสำหรับเสียบ มีร่องรอยปิดทองพาน เส้นผ่าศูนย์กลาง 11 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางแกนกลาง 4 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางรูป 2.5 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางฐาน 9 ซม. สูง 6.5 ซม.
5.	100	N7 W21	J10	ฐานพระสำริดแปดเหลี่ยม ฐานชั้นบนกว้าง 12 ซม. ฐานเชิงล่าง สภาพชำรุดมีรอยหัก 1 ด้าน ฐานล่างกว้างกว่าฐานบน ฐานด้านบนมีรอยของฐานองค์พระ แต่องค์พระหายไป
6.	1	N7 W21	A1	หม้อดิน Earthenware Pot #1 เส้นผ่าศูนย์กลางปาก 11.5 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางก้น 9 ซม. สูง 2.4 ซม. ขึ้นรูปด้วยมือ ทรงเป็นเตี้ย
7.	158	N7 W22	G8	ประติมากรรมดินเผา ลักษณะคล้ายถ้วย ปากบาน มีเชิงแคบ สภาพ ปากและเชิงชำรุด เส้นผ่าศูนย์กลางปาก 10 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลาง กลางเชิง 6 ซม. สูง 6 ซม.
8.	372	N8 W22	H2	ประติมากรรมดินเผา ขำรดที่เชิง เส้นผ่าศูนย์กลางปาก 11.5 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางเชิง 7 ซม. สูง 9 ซม.
9.	327	N8 W22	C7	เต้าปูน ดินเผา ขึ้นรูปด้วยมือ ตีลายกดประทับ Pot #2 ปากชำรุดหมด เส้นผ่าศูนย์กลางก้น 9 ซม. สูง 6 ซม. ลำตัวภายในกว้าง 6.5 ซม.
10.	334	N8 W22	D4	เต้าปูนดินเผา ขึ้นรูปด้วยมือ ตีลายกดประทับ Pot #3 เส้นผ่า- ศูนย์กลางปาก 8 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางก้น 10 ซม. สูง 6 ซม.
11.	371	N8 W22	H1	หม้อก้นกลม ดำแต่งลายตีประทับ ปากบาน (สภาพปากชำรุด ทั้งหมดเหลือแต่ส่วนคอ) เส้นผ่าศูนย์กลางคอ 9.5 ซม. สูง 15 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางก้น 15 ซม. Pot #4
12.	276	N8 W21	H6	หม้อดิน ทรงเป็น ก้นกลม ตกแต่งลายตีประทับเส้นผ่าศูนย์กลาง ปาก 15 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางก้น 15 ซม. สูง 9 ซม. Pot #5
13.	367	N8 W22	G7	หม้อดิน Earthenware สภาพไม่สมบูรณ์ ตกแต่งลายตีประทับ Pot #6 เส้นผ่าศูนย์กลางปาก 20 ซม. สูงประมาณ 20 ซม. ลำตัวกว้างประมาณ 36 ซม. เนื้อหนา 1 ซม.

ทะเบียนโบราณวัตถุชนิดพิเศษ
(SPECIAL FIND LISTS)

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า
แหล่ง วัดเชิงท่า
ตำบล ท่าวาสกรี อำเภอ พระนครศรีอยุธยา .
จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

ลำดับที่	หมายเลขขุด	ZONE	ตารางกริด	รายการ
14.	334	N8 W22	D4	ปูนปั้นตกแต่งกลีบขนุนพระปรางค์ ตกแต่งลวดลาย สูง 11 ซม. กว้าง 7 ซม.
15.	362	N8 W22	G2	ชิ้นส่วนปูนปั้นประดับสถาปัตยกรรม มี 2 ชิ้น 1. รัศมีปูนปั้นรูปเปลวไฟ สูง 10 ซม. กว้าง 8 ซม. 2. องค์เทวคาปูนปั้นสภาพชำรุดเหลือแต่องค์ แขนและขา ตัวองค์ ตกแต่งเครื่องทรง สูง 18 ซม. กว้าง 14 ซม. หน้า 7 ซม.
16.	334	N8 W22	D4	เศียรพระพุทธรูปปูนปั้นแบบลอยตัว ชำรุดถึงพระศอก สภาพชำรุด เหลือแต่พระนาสิกกับพระโอษฐ์ สูง 23 ซม. กว้าง 17 ซม. หน้า 14 ซม.
17.	334	N8 W22	D4	ฐานสิงห์พระดินเผา ชำรุด พบเฉพาะซีกขวา กว้าง 11 ซม. สูง 10.5 ซม. หน้า 2 ซม. หน้าตักพระดินเผาชำรุด พบเฉพาะ ส่วนพระบาทซัดสมาธิ กว้าง 9.5 ซม. สูง 6 ซม. หน้า 4.5 ซม.
18.	140	N7 W22	D10	บัวดินเผา ตกแต่งลวดลายที่กลีบบัว มีร่องรอยประดับกระจก และลงรักปิดทอง สภาพส่วนบนชำรุด มีเดือยเป็นแกนสำหรับ เสียบกับแกน สภาพดอกบัวชำรุด กว้าง 6 ซม. สูง 8 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางแกนกลม 3.5 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางรู 2 ซม.
19.	271	N8 W21	H1	ฐานพระดินเผา ชำรุด มีร่องรอยลงรักปิดทองประดับลวดลาย ขี้มอดแหลม และประดับลายกลีบบัวที่ฐาน กว้าง 21 ซม. สูง 11.5 ซม. หน้า 4 ซม.
20.	263	N8 W21	G3	ฐานพระดินเผา สภาพชำรุด พบเฉพาะฐานบัว และฐานสิงห์ หน้าฐานบัวมีชายผ้าทิพย์ห้อย มีร่องรอยการทาชาดแล้วปิดทอง ฐานบัวกว้าง 6 ซม. ฐานสิงห์กว้าง 10 ซม. สูงทั้งหมด 7.5 ซม. ตรงกลางโปร่ง
21.	352	N8 W22	F2	ดอกบัวกลุ่มดินเผา สำหรับประดับเจดีย์จำลอง ? ด้านบนตัดแบน ด้านล่าง ทำเป็นลูกแก้วสำหรับสวมกับบัวกลุ่ม ดอกต่อไปกลีบ ดอกบัวประดับลวดลาย ตรงกลางมีแกนสำหรับเสียบ เส้นผ่าศูนย์กลางดอกบัว 7.5 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางลูกแก้วช่วงล่าง 10.5 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางแกนกลาง 2.5 ซม.
22.	160	N7 W21	F10	ดอกบัวกลุ่มสำริด สภาพชำรุด ตกแต่งเป็นรูปดอกบัวกลีบใหญ่ กว้าง 12 ซม. สูง 8 ซม. หน้า 2 ซม.
23.	352	N8 W22	F2	ฐานพระสำริดโปร่ง สภาพชำรุด เป็นฐานพระทรงเครื่อง เป็นชุด ฐานสิงห์ข้อมุมประดับลวดลายกระจิง ลายประจายามและ กลีบบัว กว้าง 18 ซม. สูง 20 ซม. หน้า 4 ซม.

ทะเบียนโบราณวัตถุชนิดพิเศษ
(SPECIAL FIND LISTS)

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า
แหล่ง วัดเชิงท่า
ตำบล ท่าวาสกรี อำเภอ พระนครศรีอยุธยา
จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

ลำดับที่	หมายเลขขุด	ZONE	ตารางกริด	รายการ
24.	150	N7 W22	E10	ฐานพระดินเผา 3 ชั้น 1. ฐานพระกลวง สภาพค่อนข้างสมบูรณ์ เป็นฐานสิงห์ มีชาย ผ้าทิพย์ห้อยด้านหน้า กว้าง 8 ซม. สูง 5.5 ซม. หน้า 4.5 ซม. 2. ชั้นส่วนฐานสิงห์ ย่อมุม กว้าง 11.5 ซม. กว้าง 5.5 ซม. หน้า 1.5 ซม. 3. ชั้นส่วนฐานสิงห์ ฐานโค้ง กว้าง 6 ซม. สูง 7.5 ซม. หน้า 2 ซม.
25.	334	N8 W22	D4	เศียรพระดินเผา 2 ชั้น 1. เศียรพระค่อนข้างสมบูรณ์ ชาติศรี มีร่องรอยลงรักปิดทอง สูง 8 ซม. กว้าง 6 ซม. หน้า 5 ซม. 2. เศียรพระ สภาพชำรุด ด้านหลังแตกหายไป มีร่องรอยลงรัก ปิดทอง สูง 6 ซม. กว้าง 4 ซม. หน้า 3 ซม. 3. เศียรพระดินเผา เฉพาะส่วนโกลน ยังไม่ได้ปั้นพระพักตร์ สูง 5 ซม. กว้าง 3 ซม. หน้า 3 ซม.
26.	1/9	S 180-190 cm.dt.	T.P.1	ถ้วยเคลือบสีขาวขุ่น เส้นผ่าศูนย์กลางปาก 3.4 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลาง ก้น 1.7 ซม. สูง 1.7 ซม.
27.	19	18 380 cm.dt.	T.P.2	ภาชนะดินเผา Earthenware ปากบาน มีลายกดประทับที่บ่า Pot # 7 เส้นผ่าศูนย์กลางปาก 13 ซม. สูง 16 ซม. กว้าง 22 ซม. สภาพปากชำรุด และลำตัวแตกร้าว
28.	3/4	N8 W22	B4	Pot # 8 ภาชนะดินเผานิคคอตตั้ง ปากผายออก ทรงกลม ผิวเรียบ ส่วนปากและส่วนก้นชำรุดแตกหัก เส้นผ่าศูนย์กลางปากประมาณ 11 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางลำตัวประมาณ 19 ซม. สูงประมาณ 12 ซม.
29.	307	N8 W22	A7	ฐานพระพุทธรูปดินเผา มีร่องรอยของการปิดทองล่องชาดที่ท้อง ไม้และขอบลวดลาย ลักษณะฐานเป็นฐานเขียง 1 ชั้นรองรับ ฐานสิงห์ 1 ชั้น ท้องสิงห์โค้งย้อยลงมา เหนือฐานสิงห์เป็นท้อง ไม้รองรับบัวกลุ่ม ซึ่งรองรับองค์พระพุทธรูป บัวกลุ่มทำกลีบบัว ทรงอ้วนป้อมมีกลีบกลางและกลีบเล็กซ้อนระหว่างกลีบใหญ่ มีกลีบแทรกกลีบซ้อน ตรงกลางฐานมีผ้าทิพย์ประทับ ช่วงกลาง ด้านบนของผ้าทิพย์ ขุดลายดอกช่อในกรอบสามเหลี่ยม ซึ่งขุด ลายคล้ายกระหนก สภาพชำรุด พบเพียงครึ่งเดียว ขนาดสูง 12 ซม. หน้าคอกที่เหลือ 11.5 ซม. กว้าง 10 ซม.
30.	324	N8 W22	C4	กลีบบัวฐานพระพุทธรูปดินเผา สภาพชำรุด พบเฉพาะส่วน กลีบบัวที่รองรับองค์พระ เป็นบัวชนิดกลีบยาว มีกลีบเล็กซ้อน และมีกลีบแทรกขอบกลีบขุดเป็นรอยหยัก ลงรักดำ ด้านในมีน้ำ รักหดย้อย ขนาดยาวประมาณ 17 ซม. สูง 5 ซม.

ทะเบียนโบราณวัตถุชนิดพิเศษ
(SPECIAL FIND LISTS)

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า
แหล่ง วัดเชิงท่า
ตำบล ท่าวาสกรี อำเภอ พระนครศรีอยุธยา .
จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

ลำดับที่	หมายเลขจุด	ZONE	ตารางกริด	รายการ
31.	334	N8 W22	D4	ชิ้นส่วนลวดลายปูนปั้นประดับพระปรมาภิไธย เป็นส่วนกระหนก กรอบซุ้มที่สวยงามมาก สูง 37 ซม. กว้าง 15 ซม. สภาพเกือบ สมบูรณ์
32.	352	N8 W22	F2	ฐานพระพุทธรูปดินเผา เป็นฐานเจียงรองรับฐานสิงห์ 1 ชั้น ตรงกลางมีผ้าทิพย์แกะลายประจำยาม ด้านล่างเป็นกรวยเชิง ขนาดกว้าง 12 ซม. สูง 14 ซม. สภาพชำรุด
33.	352	N8 W22	F2	ชิ้นส่วนฐานพระพุทธรูปดินเผา เป็นฐานเจียงรองรับฐานสิงห์ ย่อมุมไม้สิบสอง 1 ชั้น สภาพชำรุด ขนาดกว้าง 8 ซม. สูง 8 ซม.
34.	352	N8 W22	F2	ฐานพระพุทธรูปดินเผา เหลือเพียงส่วนตั้งแต่ลูกแก้วอกไก่ ท้องไม้ และบัวกลีบรองรับหน้าตักพระพุทธรูป กลีบบัวเป็น บัวกลีบใหญ่มีกลีบปิดโคนกลีบใหญ่ ระหว่างกลีบใหญ่ มีกลีบ แทรก ตรงกลางของฐานมีผ้าทิพย์ขอบแนวตั้งแต่ลายกลีบบัวหรือ กระจัง ขนาดสูง 13 ซม. กว้าง 9 ซม. ลงรักดำที่กลีบบัวและ ผ้าทิพย์ สภาพชำรุด

ตารางแสดงรายการโบราณวัตถุจากหลุมขุดทดสอบ

1

ทะเบียน สูง	แบบที่	เนื้อหาสาระ			ชิ้นส่วนภาชนะ							ความหนา (ซ.ม.)	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	รายละเอียด
		เนื้อดิน	เนื้อหิน	เคลือบ	ปาก			ไหล่	ลำตัว	ฐาน					
					โค้งออก	ตรง	โค้งเข้า			มีเส้	ไม่มีเส้				
1/1	(s);180-190	/			/							0.5	1	40	ปากโค้งออกแบบปากแตรเผาแกนกลางไม่สุกชิ้นรูปด้วยแป้นหมุน
1/2	(s);180-190	/					/					0.5	1	35	ปากทรงบาตร เผาสุก ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุน
1/3	(s);180-190	/								/		0.3	1	20	รมคว้นสีดำ ชิ้นรูปด้วยมือ
1/4	(s);180-190	/		/						/		0.8	1	50	ทรงครก เผาสุก ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุน
1/5	(s);180-190									/		1.7	1	280	ชิ้นส่วนเตา ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุน
1/6	(s);180-190			/	/							0.3	2	14	ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุนเคลือบใสด้านนอกด้านในเขียนสีครามได้เคลือบ
1/7	(s);180-190			/	/							0.3	1	5	ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุนเคลือบใสด้านนอกด้านในเขียนสีเขียวบนเคลือบ
1/8	180-190	/										0.9	10	460	กระเบื้องมุงหลังคา
1/9	(s);180-190			/	/					/	/	0.3	1	10	ถ้วยขนาดเล็กเคลือบในสุสานนอกใน(สมบูรณ์) ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุน
2/1	(1);190-200	/			/							0.5	4	123	ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุนคล้ายถาดเล็กฐานตกละเอียดกดประทับ
2/2	(1);190-200	/								/		0.3	4	40	ชิ้นรูปด้วยมือผิวเรียบไม่มีลาย
2/3	(1);190-200	/			/							0.5	1	48	ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุน
2/4	(1);190-200	/										0.5	1	25	ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุนผ่าภาชนะมีจุดแกนกลางเผาไม่สุก
2/5	(1);190-200	/			/							1.7	3	400	ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุน
2/6	(1);190-200			/						/		0.3	1	5	ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุนเคลือบใสด้านนอกด้านในเขียนสีน้ำเงินได้เคลือบ
2/7	(1);190-200			/							/	0.4	1	17	ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุนเคลือบใสด้านนอกด้านในเขียนสีครามได้เคลือบ
2/8	(1);190-200	/										0.9	4	80	เนื้อดินเผาทำจากกระเบื้องมุงหลังคา
2/9	(1);190-200	/										0.9	34	1320	กระเบื้องมุงหลังคา
3/1	(2);200-210	/										0.9	3	120	กระเบื้องมุงหลังคา
3/2	(2);200-210		/									2.3	1	440	กระเบื้องปูพื้น
4/1	(3);210-220			/	/							0.3	1	7	ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุนเคลือบใสทั้งด้านนอกด้านในเขียนสีน้ำเงินได้เคลือบ
4/2	(3);210-220	/										0.9	9	540	กระเบื้องมุงหลังคา
5/1	(4);220-230			/	/					/	/	0.4	3	70	ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุนด้านนอกเคลือบใสด้านในเขียนสีครามได้เคลือบ
5/2	(4);220-230			/	/							0.4	1	7	ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุนด้านนอกเคลือบใสด้านในเขียนสีครามได้เคลือบ
5/3	(4);220-230			/	/							0.4	1	5	ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุนด้านนอกเคลือบใสด้านในเขียนสีครามได้เคลือบขอบปากหัก
5/4	(4);220-230	/										0.9	3	210	กระเบื้องมุงหลังคา
6/1	(5);220-230			/	/							0.4	2	37	ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุนด้านนอกเคลือบใสด้านในเขียนสีครามได้เคลือบ
6/2	(5);220-230		/								/	0.9	1	57	ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุนเคลือบสีเขียวด้านนอก
6/3	(5);220-230											0.9	5	280	กระเบื้องมุงหลังคา

ตารางแสดงรายการโบราณวัตถุจากหลุมขุดทดสอบ

2

ทะเบียน สูง	แบบที่	เนื้อหาชนะ			ชิ้นส่วนภาชนะ						ความหนา (ซ.ม.)	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	รายละเอียด	
		เนื้อดิน	เนื้อหิน	เคลือบ	ปาก			ไหล่	ลำตัว	ฐาน					
					โค้งนอก	ตรง	โค้งเข้า			มีเส้					ไม่มีเส้
7/1	(6);240-250	/					/				/	0.4	1	18	ชิ้นรูปด้วยเป็นหมุนตะครัน
7/2	(6);240-250	/						/				1.7	1	130	ชิ้นรูปด้วยเป็นหมุนตกแต่งด้วยการกดประทับ
7/3	(6);240-250	/								/		1	1	80	ชิ้นรูปด้วยเป็นหมุน
7/4	(6);240-250	/							/			0.5	3	40	ชิ้นรูปด้วยมีอรรควัน
7/5	(6);240-250	/							/			0.7	2	12	ลายกดประทับ ชิ้นรูปด้วยมือ
7/6	(6);240-250	/										0.1	1	10	จุกภาชนะ ชิ้นรูปด้วยเป็นหมุน
7/7	(6);240-250		/		/							0.8	3	100	เคลือบสีขาวทั้งด้านนอกและด้านใน ชิ้นรูปด้วยเป็นหมุน
7/8	(6);240-250		/				/					1.2	1	70	เคลือบสีเขียวทั้งด้านนอกและด้านใน ชิ้นรูปด้วยเป็นหมุน
7/9	(6);240-250		/				/					0.5	1	17	ชิ้นรูปด้วยเป็นหมุนทาสีแดงเขียนลายด้านนอก
7/10	(6);240-250		/						/			0.6	3	50	ชิ้นรูปด้วยเป็นหมุนเคลือบสีขาวทั้งด้านนอกและด้านใน
7/11	(6);240-250		/						/			0.7	1	60	ชิ้นรูปด้วยเป็นหมุนเคลือบน้ำตาลด้านนอก
7/12	(6);240-250		/						/			0.8	1	10	ชิ้นรูปด้วยเป็นหมุนเคลือบน้ำตาลกดประทับด้านนอก
7/13	(6);240-250		/							/		0.7	4	95	ชิ้นรูปด้วยเป็นหมุนด้านนอกเคลือบใสด้านในเขียนสีครามได้เคลือบ
7/14	(6);240-250			/	/							0.4	6	70	ชิ้นรูปด้วยเป็นหมุนด้านนอกเคลือบใสด้านในเขียนสีครามได้เคลือบ
7/15	(6);240-250			/	/							0.4	3	30	ชิ้นรูปด้วยเป็นหมุนด้านนอกเคลือบใสด้านในเขียนสีครามได้เคลือบ
7/16	(6);240-250			/		/						0.3	2	14	ชิ้นรูปด้วยเป็นหมุนด้านนอกเคลือบใสด้านในเขียนสีครามได้เคลือบ
7/17	(6);240-250			/					/			0.4	7	55	ชิ้นรูปด้วยเป็นหมุนด้านนอกเคลือบใสด้านในเขียนสีครามได้เคลือบ
7/18	(6);240-250			/						/		0.5	5	100	ชิ้นรูปด้วยเป็นหมุนด้านนอกเคลือบใสด้านในเขียนสีครามได้เคลือบ
7/19	240-250	/										0.9	73	2950	กระเบื้องมุงหลังคา
8/1	(7);250-260	/							/			0.7	1	50	ชิ้นรูปด้วยมีดกดแต่งด้วยลายกดประทับ
8/2	(7);250-260		/						/			1	1	150	ชิ้นรูปด้วยเป็นหมุนเคลือบน้ำตาลด้านนอก
8/3	250-260	/										0.9	14	1180	กระเบื้องมุงหลังคา
9/1	(8);260-270		/						/			0.6	1	47	ชิ้นรูปด้วยเป็นหมุน
9/2	(8);260-270	/										0.9	20	2040	กระเบื้องมุงหลังคา
10/1	(9);270-280	/					/					0.5	1	75	ชิ้นรูปด้วยเป็นหมุน
10/2	(9);270-280	/			/							0.7	1	40	ชิ้นรูปด้วยเป็นหมุน
10/3	(9);270-280	/										1.6	1	110	ชิ้นส่วนเข้าหลอมโลหะ
10/4	(9);270-280	/										0.9	1	157	กระเบื้องมุงหลังคา
10/5	(9);270-280		/							/		0.7	1	38	ชิ้นรูปด้วยเป็นหมุนด้านนอกเคลือบใสด้านในเขียนสีครามได้เคลือบ

ตารางแสดงรายการโบราณวัตถุจากหลุมขุดทดสอบ

3

ทะเบียน ดุง	แบบที่	เนื้อหาสาระ			ชิ้นส่วนภาชนะ							ความหนา (ซ.ม.)	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	รายละเอียด
		เนื้อดิน	เนื้อหิน	เคลือบ	ปาก			ไหล่	ลำตัว	ฐาน					
					โค้งออก	ตรง	โค้งเข้า			มีเส้	ไม่มีเส้				
11/1	(10);280-290	/							/			2.1	1	80	ชิ้นรูปด้วยมือชิ้นส่วนเบ้าหลอม
12/1	(14);320-330	/			/							0.4	1	42	ชิ้นรูปด้วยมือไหล็กคประทับ
12/2	(14);320-330	/										0.9	9	580	กระเบื้องมุงหลังคา
13/1	(15);330-340	/										0.6	1	50	ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุนฝาจากภาชนะ
13/2	(15);330-340	/										0.9	16	1530	กระเบื้องมุงหลังคา
14/1	(16);340-350			/	/							0.4	2	40	ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุนด้านนอกเคลือบใสด้านในเขียนสีครามได้เคลือบ
14/2	(16);340-350	/			/							0.4	1	25	ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุน
14/3	(16);340-350	/			/							0.1	1	58	ชิ้นรูปด้วยมือ
14/4	(16);340-350	/					/					0.6	1	40	
14/5	(16);340-350	/										0.9	12	1240	กระเบื้องมุงหลังคา
15/1	(22);400-410	/										2.5	1	225	ชิ้นรูปด้วยมือ
15/2	(22);400-410		/							/		1.1	1	270	ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุน
1/1	(S)-210		/			/						1.3	1	985	ผิวเรียบไม่มีลายเคลือบน้ำดินด้านในเผาสุกมีเม็ดสีตาแสงปน(โอ่งขนาดเล็ก)
1/2	(s-)210			/	/							0.3	2	15	เขียนสีครามด้านนอกด้านในสีเขียวมีลายพันธุ์พญาขอปากสีเขียวได้เคลือบ(ขาม?)
1/3	(s)-210			/	/							0.34	1	5	เขียนสีครามได้เคลือบนอกในพันธุ์พญา
1/4	(s)-210			/	/							0.32	1	5	
1/5	(s)-210									/		0.6	1	50	ก้นมีเชิงทรงกระบอกเขียนลายครามด้านนอกในช่องกระจากันด้านนอกมีกดประทับ ด้านในเป็นรูปดอกหญ้า
2/1	(1);210-220											0.8	11	865	กระเบื้องมุงหลังคาชนิดขอเผาสุก
2/2	(1);210-220											0.5	2	45	เศษลูกทรงเคลือบสีเขียวด้านนอก
2/3	(1);210-220			/					/			0.47	1	10	ด้านนอกเขียนลายจุดสีครามได้เคลือบด้านในเส้นตรงครามได้เคลือบ
2/4	(1);210-220			/					/			0.73	1	15	ด้านในผิวเรียบไม่มีลายด้านนอกเป็นร่องคล้ายแตกร้าวสีน้ำเคลือบสีเขียวในร่อง
3/1	(2);220-230											1.0	11	1395	กระเบื้องดินขอมุงหลังคา
4/1	(3);230-240											1.0	5	875	กรกระเบื้องดินขอ
4/2	(3);230-240			/	/				/	/		0.4	5	15	ปากลำตัวเชิงเคี้ยว เขียนสีครามได้เคลือบที่บริเวณปากด้านนอก (ถ้วยขนาดเล็ก)
5/1	(4);240-250											1	6	530	กระเบื้องดินขอมุงหลังคา
5/2	(4);240-250			/		/						0.3	1	15	เขียนลายก้านขดสีครามได้เคลือบด้านนอก
5/3	(4);240-250											6.8	1	125	ลูกตะบ้า? ทรงกระบอกกลมมนดินเผา(อิฐ)เคลือบ
6/1	(5);250-260											1	23	540	เศษกระเบื้องบางชิ้นมีปูนติด

ตารางแสดงรายการโบราณวัตถุจากหลุมขุดทดสอบ

4

ทะเบียน ขุด	แบบที่	เนื้อหาสาระ			ชิ้นส่วนภาชนะ							ความหนา (ซ.ม.)	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	รายละเอียด	
		เนื้อดิน	เนื้อหิน	เคลือบ	ปาก			ไหล่	ลำตัว	ฐาน						
					โค้งออก	ตรง	โค้งเข้า			มีเชิง	ไม่มีเชิง					
6/2	(5);250-260			/							/		0.5	1	35	แจกันหรือกระถาง เชิงเตี้ยเคลือบถึงเชิง
6/3	(5);250-260		/								/		0.84	1	65	เชิงเตี้ยทรงกระบอกเคลือบไม่ถึงก้น เชิงด้านนอกด้านในปากน้ำเคลือบ ขอบนอกเป็นวงเคลือบสีน้ำตาลแดง
6/5	(5);250-260			/						/			0.48	1	10	เขียนลายครามด้านนอก ได้เคลือบ
6/6	(5);250-260			/						/			0.35	1	5	เขียนอักษรจีน ? ด้านนอกสีครามสีเขียวแดง
6/7	(5);250-260		/							/			0.8	1	25	สีคำทั้งด้านนอกและด้านใน เนื้อดินสีม่วง
6/8	(5);250-260		/							/			0.63	1	20	ด้านนอกสีเทา มีปูนขาวจับ ด้านในเคลือบสีเขียวแดง
6/9	(5);250-260		/							/			0.5	1	10	เคลือบสีเทา ด้านนอกและด้านใน เนื้อดินมีแร่ควอร์ตสปนมาก
6/10	(5);250-260	/								/			0.8	1	15	กคประทับลายเชือกทาบ เผาไม่สุก
7/1	(6);260-270												0.6	41	2755	กระเบื้องดินขอมมีไหล่
7/2	(6);270-280		/		/								1	1	60	เคลือบสีน้ำตาลด้านนอก
8/1	(6)-(7);260-280												0.6	4	230	กระเบื้องปลายแหลม
9/1	(8);260-290												0.7	2	180	เศษกระเบื้องมุงหลังคา
10/1	(11);310-320												0.7	1	65	เศษกระเบื้องมุงหลังคาชนิดปลายแหลม
10/2	(11);310-320			/	/								12	1	13	ชามเขียนสีครามด้านนอกและด้านใน ได้เคลือบ
10/3	(11);310-320			/	/								12	1	10	เขียนสีครามได้เคลือบทั้งด้านนอกและด้านใน
11/2	(1)-(11);210-320	/									/		20	1	200	ฐานครก,กระถาง , ไห ? เผาไม่สุก
11/3	(1)-(11);210-320			/						/			0.8	1	50	เขียนลายครามได้เคลือบด้านนอก
11/4	(1)-(11);210-320			/							/		7	1	120	เคลือบสีน้ำตาลแดง มีลายเส้นสีเขียวด้านนอกและด้านในได้เคลือบ
11/5	(1)-(11);210-320			/							/		9	1	160	เชิงเตี้ยเคลือบน้ำตาลแดงทั้งด้านนอกไม่เคลือบด้านในปากน้ำเคลือบวง
11/6	(1)-(11);210-320			/							/		13	1	510	มีเชิงทรงกระบอกเคลือบน้ำตาลแดง ก้นด้านในประทับตราสีครามปากน้ำเคลือบเป็นวง ด้านนอกกันเคลือบ
12/1	(12);320-330	/								/			0.75	5	165	ลายกคประทับด้านนอก เผาไม่สุก ขึ้นรูปด้วยมือ
12/2	(12);320-330	/								/			0.25	6	50	ผิวเรียบไม่มีลายมีเขม่าขึ้นรูปด้วยแป้นหมุนจับด้านนอก
12/3	(12);320-330	/							/				0.5	1	25	ลายกคประทับด้านนอก ขึ้นรูปด้วยมือ
12/4	(12);320-330	/			/								12	1	41	ผิวเรียบไม่มีลาย ขึ้นรูปด้วยมือ
12/5	(12);320-330	/			/								8	1	10	ผิวเรียบไม่มีลาย คล้ายเชิงเทียน
12/7	(12);320-330		/		/	/							4	1	210	โอ่ง ? ผิวเรียบไม่มีลาย เผาไม่สุก เนื้อดินสีส้ม ปากตรง
12/8	(12);320-330			/	/					/			6	1	10	ด้วย เคลือบสีเทา ไม่มีลาย

ทะเบียน ดุง	แบบที่	เนื้อภาชนะ			ชิ้นส่วนภาชนะ							ความหนา (ซ.ม.)	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	รายละเอียด
		เนื้อดิน	เนื้อหิน	เคลือบ	ปาก			ไหล่	ลำตัว	ฐาน					
					โค้งนอก	ตรง	โค้งเข้า			มีเชิง	ไม่มีเชิง				
12/9	(12);320-330			/	/				/	/		8	1	50	เคลือบสีเขียว ลายนกบินด้านนอก
13/1	(10)-(15);300-350											7	4	520	เศษกระเบื้องมุงหลังคาทั้งดินขอและโค้ง
13/2	(10)-(15);300-350	/							/			0.6	2	55	ลายกคประทับลายเชือกทาบและขนมเปียกปูน ขี้นรูปด้วยมือ
13/3	(10)-(15);300-350	/							/			0.8	1	30	ผิวเรียบไม่มีลาย เสาไม้สูง ขี้นรูปด้วยแป้น
13/4	(10)-(15);300-350	/									/	9.5	1	200	ครก ? เสาไม้สูง ผิวเรียบไม่มีลาย
13/5	(10)-(15);300-350		/		/				/		/	82	1	165	อ่าง ? ผิวเรียบไม่มีลาย
14/1	(15);350-360			/								0.7	24	2480	กระเบื้องดินขอปลายแหลมชนิดมีไหล่
14/2	(15);350-360			/								9	1	30	ฝาด้วยหรือเศษกระปุก เขียนลายครามดอกเบญจมาศได้เคลือบ
15/1	(16);360-370											0.7	27	2530	เศษกระเบื้องชนิดปลายแหลมดินขอ
15/2	(16);360-370	/									/	19	1	90	ฐานครก? ผิวเรียบ มีเกลปนมาก เสาสูงมาก เสาสูง ใส่กระดูกขี้นรูปด้วยมือ
16/1	(17);370-380											0.7	2	390	กระเบื้องดินขอ
16/2	(17);370-380											0.7	2	900	กระเบื้องกานกล้วย
17/1	(19)-(20);390-410											0.7	8	900	กระเบื้องดินขอชนิดมีไหล่
18/1	(19);390-400											0.7	15	1250	กระเบื้องดินขอชนิดมีไหล่
18/2	(19);390-400											0.7	11	2375	กระเบื้องดินขอชนิดมีไหล่
19/1	(18)380	/			/			/	/		/	14	1	1920	รมคว้น เคลือบน้ำดินสีดำ มีลายกคประทับที่ไหล่ มีเม็ดทรายปน
1/1	(1);s-120											0.7	6	160	ผิวเรียบไม่มีลาย กระเบื้องดินขอ ?
2/1	(1);120-130											0.6	5	150	ผิวเรียบ กระเบื้องดินขอ ?
2/2	(2);120-130		/								/	0.66	1	20	เคลือบด้านเดียว เขียนลายสีเขียว
2/3	(2);120-130	/						/				1.11	1	105	ลายเชือกทาบที่ไหล่ มีทรายมาก ขี้นรูปด้วยมือ
2/4	(2);120-130	/				/						20	1	125	ผิวเรียบ เสาสูง ปากกอด
3/1	(3);130-140											0.7	4	250	กระเบื้องดินขอ ?
4/1	(4);140-150											0.7	3	330	กระเบื้องแผ่นเรียบและกานกล้วย
4/2	(4);140-150	/							/			0.68	1	20	ลายกคประทับพื้นปลา มีทรายมาก
5/1	(5);150-160											1.2	3	130	กระเบื้องกานกล้วย
5/2	(5)150-160	/							/			0.6	1	20	กคประทับลายพื้นปลา มีทรายมาก
7/1	(7);170-180											124	2	135	กระเบื้องกานกล้วยเตี้ย ผิวเรียบไม่มีลาย
7/2	(7);170-180	/			/							26	1	70	ปากหม้อ ผิวเรียบไม่มีลาย
7/3	(7);170-180	/				/						30	1	90	ปากอ่าง ผิวเรียบไม่มีลาย

ตารางแสดงรายการโบราณวัตถุจากหลุมขุดทดสอบ

6

ทะเบียน dug	แบบที่	เนื้อหาสาระ			ชิ้นส่วนภาชนะ							ความหนา (ซ.ม.)	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	รายละเอียด
		เนื้อดิน	เนื้อหิน	เคลือบ	ปาก			ไหล่	ลำตัว	ฐาน					
					โค้งออก	ตรง	โค้งเข้า			มีเชิง	ไม่มีเชิง				
7/4	(7);170-180	/			/							12	1	40	แจกัน? หม้อ ? มีร่องที่ปาก
8/1	(8);180-190											0.88	9	560	กระเบื้องกาบกล้วย
8/2	(8);180-190	/						/				0.55	1	10	ผิวเรียบ เสาไม้สุก
8/3	(8);180-190	/							/			0.6	2	40	รมคว้นคำทั้งด้านนอกและด้านใน ผิวเรียบไม่มีลาย
8/4	(8);180-19	/				/						14	1	270	ครก ? ผิวเรียบไม่มีลาย ขูดเป็นร่องด้านนอก
8/5	(8);180-190	/										-	1	45	ลูกภาชนะยอดแหลม
8/6	(8);180-190	/								/		2	1	235	ฐานเตา ?
8/7	(8);180-190			/						/		0.9	1	20	เขียนสีครามได้เคลือบด้านใน เจิงชำรุดมาก
8/8	(8);180-190			/						/		0.3	1		เขียนสีครามได้เคลือบทั้งด้านนอกและด้านใน
9/1	(9);190-200	/							/			1	3	105	ลายกดประทับ วงโค้งและลายฟันปลา
9/2	(9);190-200	/							/			0.8	1	150	ลายขูดเป็นร่องขนาน
9/3	(9);190-200	/						/				0.8	3	125	ลายกดประทับ
9/4	(9);190-200	/						/				0.64	1	20	ผิวเรียบ ไม่มีลาย
9/5	(9);190-200	/			/							12	4	110	ผิวเรียบมีร่องที่ขอบปาก
9/6	(9);190-200	/			/							24	1	70	อ่าง ? ผิวเรียบไม่มีลาย
9/7	(9);190-200	/				/						30	1	85	อ่าง ? ผิวเรียบไม่มีลาย
9/8	(9);190-200	/										2.43	2	345	ผิวเรียบมีเขม่าจับที่ผิวทั้งสองข้าง
9/9	(9);190-200		/						/			0.7	3	225	ไห ? เคลือบสีน้ำตาล ผิวเรียบ
9/10	(9);190-200		/						/			0.43	1	15	กระปุก ? เคลือบสีน้ำตาลครึ่งเดียว
9/11	(9);190-200		/						/			0.94	1	40	ผิวเรียบ ไม่มีลาย เนื้อดินสีส้มแดง
9/12	(9);190-200		/						/			1.4	1	40	ลายกดประทับ
9/13	(9);190-200		/						/			1.2	3	160	ผิวเรียบเนื้อดินสีเทา
9/14	(9);190-200		/					/				0.6	1	55	มีร่องขูดขนาน ไม่เคลือบสีเทา
9/15	(9);190-200		/			/						32	1	110	อ่าง ? มีสันที่ไหล่ ปากตรง ไม่เคลือบ
9/16	(9);190-200		/		/							20	2	145	ผิวเรียบ เคลือบสีน้ำตาล
9/17	(9);190-200			/						/		7	1	75	เชิงเตี้ยทรงกระบอก ด้านในเขียนสีครามเป็นเส้นขนานได้เคลือบ
9/18	(9);190-200			/						/		7	1	30	เคลือบถึงเชิงเขียนลายครามกันด้านใน
9/19	(9);190-200			/	/							18	1	20	ชาม ? เขียนลายครามรูปกลีบบัวด้านนอกด้านในเส้นทแยง
19/20	(9);190-200			/	/							18	1	5	เขียนลายครามได้เคลือบทั้งด้านนอกและใน

ตารางแสดงรายการโบราณวัตถุจากหลุมขุดทดสอบ

7

ทะเบียน ดุง	แบบที่	เนื้อหาชนะ			ชิ้นส่วนภาชนะ							ความหนา (ซ.ม.)	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	รายละเอียด
		เนื้อดิน	เนื้อหิน	เคลือบ	ปาก			ไหล่	ลำตัว	ฐาน					
					โค้งออก	ตรง	โค้งเข้า			มีเชิง	ไม่มีเชิง				
10/1	(10);200-210	/							/			0.45	1	30	ผิวเรียบรมควันทั้งด้านนอกและด้านใน
10/2	(10);200-210	/							/			0.3	1	25	ผิวเรียบ รมควันบางส่วน (มีเขม่าไฟจับ)
10/3	(10);200-210	/							/			0.77	1	30	ผิวเรียบ มีเม็ดทรายมาก เพลสุก
10/4	(10);200-210	/							/			0.7	3	40	ลายกคประทับ
10/5	(10);200-210	/			/							19	1	40	ผิวเรียบไม่มีลาย หักกลมโต
10/6	(10);200-210	/			/							14	2	60	ปากบานมีร่องที่ปาก
10/7	(10);200-210	/			/							18	1	35	ปากบาน ผิวเรียบไม่มีลาย
10/8	(10);200-210	/				/						12	1	35	ผิวเรียบไม่มีลาย อาจเป็นชายกระเบื้อง ?
10/9	(10);200-210	/				/						26	1	120	ผิวเรียบไม่มีลาย ชำรุด
10/10	(10);200-210	/				/						22	1	55	อ่าง ? ผิวเรียบไม่มีลาย
10/11	(10);200-210											-	1	55	ค้ำมัทพี ?
10/12	(10);200-210		/						/			109	2	225	ผิวเรียบไม่มีลาย ไม่เคลือบ เนื้อดินสีเทา มีเขม่าไฟติด
10/13	(10);200-210		/					/				0.5	1	25	มีร่องขูดขนาน เนื้อดินสีเทา
10/14	(10);200-210		/							/		7	1	50	เนื้อดินสีน้ำตาล ไม่เคลือบ สีน้ำเคลือบเข้มที่ก้นเล็กน้อย
10/15	(10);200-210		/					/	/		/	1.33	1	60	ผิวเรียบไม่มีลาย เป็นร่องคันที่ลำตัว ตรงก้นชำรุดมาก
10/16	(10);200-210		/								/	-	1	80	ผิวเรียบ เนื้อดินสีน้ำตาล ไม่เคลือบ
10/17	(10);200-210			/	/							16	1	10	ปากบาน เขียนลายครามได้เคลือบ
10/18	(10);200-210			/	/							20	2	15	เขียนลายครามที่ขอบปาก
10/19	(10);200-210			/					/			0.36	1	10	เขียนลายครามรูปใบไม้ได้เคลือบ
10/20	(10);200-210			/						/		5	1	20	เขียนลายครามได้เคลือบด้านใน เคลือบถึงเชิง1
10/21	(10);200-210			/						/		6	1	60	เคลือบไม่ถึงเชิง เขียนลายดอกไม้ที่ก้นด้านใน ลีครามได้เคลือบ
11/1	(11);210-220											1.2	1	125	เศษกระเบื้องมุงหลังคา กาบกล้วย ?
11/2	(11);210-220	/			/							13	1	20	มีร่องที่ขอบปาก
11/3	(11);210-220	/			/							14	1	35	ปากบาน เคลือบน้ำดินที่ขอบปากด้านใน
11/4	(11);210-220	/			/							16	1	25	มีร่องที่ขอบด้านนอก
11/5	(11);210-220	/						/				0.8	1	30	ลายเชือกทาบ
11/6	(11);210-220	/							/			0.8	2	110	ลายกคประทับ
11/7	(11);210-220		/		/							22	1	30	อาจเป็นฐาน (ชิ้นส่วนฐาน) มีร่องด้านนอก
11/8	(11);210-220		/			/						25	1	30	ปากอ่าง ? เนื้อดินสีเทา รมควันดำทั้งด้านนอกและด้านใน

ตารางแสดงรายการโบราณวัตถุจากหลุมขุดทดสอบ

8

ทะเบียน ดุง	แบบที่	เนื้อหาชนะ			ชิ้นส่วนภาชนะ							ความหนา (ซ.ม.)	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	รายละเอียด
		เนื้อดิน	เนื้อหิน	เคลือบ	ปาก			ไหล่	ลำตัว	ฐาน					
					โค้งออก	ตรง	โค้งเข้า			มีเชิง	ไม่มีเชิง				
11/9	(11);210-220		/						/			0.7	1	40	เนื้อดินสีน้ำตาลไม่เคลือบมีจุดสีขาว
11/10	(11);210-220		/						/			0.7	1	30	เนื้อดินสีน้ำตาลไม่เคลือบ
11/11	(11);210-220		/						/			1.2	1	50	ผิวเรียบ เนื้อดินสีเทา ไม่เคลือบ
11/12	(11);210-220		/						/			0.7	1	15	เคลือบสีเขียว
11/13	(11);210-220		/								/	1.25	2	115	เนื้อดินสีน้ำตาล
11/14	(11);210-220			/	/							17	2	50	เขียนสีครามได้เคลือบทั้งด้านนอกและด้านใน
11/15	(11);210-220			/						/		8	2	115	เขียนสีครามได้เคลือบถึงเชิง
12/1	(12);220-230	/							/			0.7	3	35	กคประทับลายพื้นปลาและตาราง
12/2	(12);220-230	/							/			0.8	2	70	ผิวเรียบไม่มีลาย เนื้อหยาบ ขึ้นรูปด้วยแป้น
12/3	(12);220-230	/			/							14	1	20	ปากมีร่อง เนื้อหยาบ
12/4	(12);220-230	/			/								1	10	ผิวเรียบไม่มีลาย เนื้อดินสีส้ม ขึ้นรูปด้วยแป้น
12/5	(12);220-230	/									/		1	100	เนื้อดินสีส้ม ขึ้นรูปด้วยแป้น ผิวเรียบไม่มีลาย
12/6	(12);220-230		/							/			1	110	ครก ? เนื้อดินสีเทา ไม่เคลือบ เคลือบน้ำดินสีดำและเทา
12/7	(12);220-230		/					/				1	1	50	ผิวเรียบ ขูดเป็นร่องขนาน เคลือบน้ำดินสีเทาด้านนอกสีแดงด้านใน
12/8	(12);220-230		/								/	1.3	1	35	ผิวเรียบไม่มีลาย เนื้อดินสีเทา
12/9	(12);220-230		/						/			0.7	1	40	ผิวเรียบไม่มีลาย เนื้อดินสีส้ม
12/10	(12);220-230		/						/			0.8	1	30	ผิวเรียบไม่มีลาย เนื้อดินสีน้ำตาล
12/11	(12);220-230		/						/			1	1	35	เคลือบสีน้ำตาลทั้งด้านนอกและด้านใน
13/1	(13);230-240	/			/			/	/			24	21	1125	หม้อดินเผาชำรุด ลายกคประทับพื้นปลา มีเขม่าไฟบางจุด
13/2	(13);230-240											1	1	85	ผิวเรียบไม่มีลาย
13/3	(13);230-240	/			/							0.5	1	50	ผิวเรียบรมควันสีดำด้านนอกและด้านใน
13/4	(13);230-240	/											1	40	ลูกภาชนะทรงเตี้ยปากปียอง
13/5	(13);230-240		/		/							26	1	45	ไม่เคลือบเนื้อดินสีเทามีร่องที่ปากด้านใน
13/6	(13);230-240		/							/		1.76	1	70	เนื้อดินสีเทาเป็นร่อง ไม่เคลือบ
13/7	(13);230-240		/							/		10.4	1	125	เนื้อดินสีเทาเป็นร่อง ไม่เคลือบ
13/8	(13);230-240		/							/		1.1	1	95	เนื้อดินสีน้ำตาลไม่เคลือบ
13/9	(13);230-240			/					/			0.84	1	10	เขียนลายครามได้เคลือบ
14/1	(14);240-250	/							/			0.67	2	55	มีลายกคประทับพื้นปลาเส้นตรงสลับขวาง
14/2	(14);240-250	/						/				0.78	3	95	กคประทับลายพื้นปลา มีเม็ดทรายมาก

ทะเบียน ดุง	แบบที่	เนื้อภาชนะ			ชิ้นส่วนภาชนะ							ความหนา (ซ.ม.)	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	รายละเอียด
		เนื้อดิน	เนื้อหิน	เคลือบ	ปาก			ไหล่	ลำตัว	ฐาน					
					โค้งออก	ตรง	โค้งเข้า			มีเชิง	ไม่มีเชิง				
14/3	(14);240-250	/			/							28	1	30	อ่างเนื้อดินสีส้มมีเม็ดทรายมากเคลือบน้ำดินสีแดงทั้งด้านนอกและด้านใน
14/4	(14);240-250	/			/							20	1	50	หม้อ ? เนื้อดินสีเทานวล มีเม็ดทรายมาก
14/5	(14);240-250	/										-	1	40	ฝาจากภาชนะทรงหีดปลาบิยอง
14/6	(14);240-250	/											1	18	หูภาชนะเคลือบน้ำคิสีดำ มีเม็ดทรายมาก
14/7	(14);240-250	/								/		26	2	180	เชิงภาชนะเนื้อดินสีส้ม มีเม็ดทรายมาก
14/8	(14);240-250	/								/		1.22	1	460	ชิ้นส่วนเตาเชิงกราน เนื้อดินสีส้ม มีเขม่าไฟติด
14/9	(14);240-250		/							/		1.56	2	230	ไห ? เนื้อดินสีเทา ไม่เคลือบ หิน
14/10	(14);240-250		/							/		1.33	1	40	ไห ? ลายกดประทับ เคลือบสีเขียวบาง เนื้อดินหยาบ
14/11	(14);240-250		/							/		1.2	1	130	ไห ? เคลือบสีน้ำตาลด้านนอก
14/12	(14);240-250		/								/	22	2	155	ไห ? เนื้อดินสีม่วง ไม่เคลือบผิวด้านนอก
14/13	(14);240-250		/							/		1.15	1	55	เนื้อดินสีขาว มีเม็ดดำจุด
14/14	(14);240-250			/						/		6	1	15	เนื้อดินสีขาวเคลือบใส
15/1	(15);250-260	/										1.2	1	75	เนื้อดินสีส้มมีเม็ดทรายมาก
15/2	(15);250-260	/								/		0.7	11	235	ลายกดประทับ มีเขม่าไฟติดบางจุด ขึ้นรูปด้วยมือ
15/3	(15);250-260	/								/		0.7	3	70	ผิวเรียบ เนื้อดินสีเทาหยาบ มีเม็ดทรายมาก ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
15/4	(15);250-260	/								/		0.62	2	25	ผิวเรียบ เนื้อดินสีเทาน้ำตาลมีเขม่าติด
15/5	(15);250-260	/								/		0.46	1	10	กระปุก ? เนื้อดินสีส้มนวล ผิวเรียบ
15/6	(15);250-260	/			/							30	2	115	ชิ้นส่วนเตาเชิงกราน ? มีเขม่าติด
15/7	(15);250-260	/			/							16	1	15	มีเม็ดทรายมาก ปากเป็นร่องบาน
15/8	(15);250-260	/			/							12	1	20	ตะคัน ? เนื้อดินสีส้มแดง มีเม็ดทรายมาก
15/9	(15);250-260	/			/							26	1	35	หม้อ ? เนื้อดินสีส้ม หยาบ มีเม็ดทรายมาก
15/10	(15);250-260		/							/		1.35	1	55	ประทับลายกลีบบัว ไม่เคลือบ ไม่มีเม็ดทรายปนมาก
15/11	(15);250-260		/							/		1.5	1	45	ขูดเป็นเส้นขนาน ขูดขีดเป็นวงรี ไม่เคลือบ
15/12	(15);250-260		/							/		1.13	4	250	ผิวเรียบ เนื้อดินสีเทา ไม่เคลือบ มุมมนคล้ายน้ำ
15/13	(15);250-260		/							/		0.47	2	20	กระปุก ? เคลือบสีน้ำตาลด้านนอก เนื้อดินสีม่วงมีเม็ดดำเป็นจุด ๆ
15/14	(15);250-260		/							/		1	1	30	เคลือบสีน้ำตาลด้านนอก เนื้อดินสีม่วง
15/15	(15);250-260		/							/		1.15	1	30	เคลือบสีเขียวทั้งด้านนอกและด้านใน
15/16	(15);250-260		/		/							26	1	75	อ่าง ? มีร่องที่ขอบปาก เนื้อดินสีเทา
15/17	(15);250-260		/										1	20	เคลือบสีน้ำตาล เนื้อดินสีม่วง

ตารางแสดงรายการโบราณวัตถุจากหลุมขุดทดสอบ

10

ทะเบียน จุ	แบบที่	เนื้อภาชนะ			ชิ้นส่วนภาชนะ							ความหนา (ซ.ม.)	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	รายละเอียด
		เนื้อดิน	เนื้อหิน	เคลือบ	ปาก			ไหล่	ลำตัว	ฐาน					
					โค้งออก	ตรง	โค้งเข้า			มีเชิง	ไม่มีเชิง				
15/18	(15);250-260			/							/		1	10	เขียนสีครามได้เคลือบ
15/19	(15);250-260			/	/							17	1	10	เขียนสีครามได้เคลือบ
15/20	(15);250-260			/						/		0.3	1	5	เขียนสีครามได้เคลือบ
16/1	(16);260-270	/										0.9	3	145	ผิวเรียบไม่มีลาย
16/2	(16);260-270	/								/		0.5	7	290	ลายกคประทับ
16/3	(16);260-270	/			/							14	1	20	ปากตะคัน ? ผิวเรียบ มีทรายมาก
16/4	(16);260-270	/			/							22	1	90	ผิวเรียบ มีทรายมาก
16/5	(16);260-270		/							/		1.42	3	230	บุคเป็นร่องเส้นขนาน เนื้อดินสีเทา ไม่เคลือบ
16/6	(16);260-270		/							/		1.56	1	45	ไม่เคลือบ บุกเป็นร่องเส้นขนาน
16/7	(16);260-270	/						/				0.8	2	45	ผิวเรียบไม่มีลาย
16/8	(16);260-270	/			/							18	1	50	อ่าง ? เชาะร่องด้านนอก มีเขม่าไฟติด
116/9	260-270	/										3.46	1	80	หุ่นดินเผา
16/10	(16);260-270	/											1	35	ลูกภาชนะมียอดแหลม
16/11	(16);260-270		/							/		1.2	5	390	ผิวเรียบ เนื้อดินสีเทา ไม่เคลือบ
16/12	(16);260-270		/							/		1.8	1	350	บุคขีดครึ่งวงกลม บุกเป็นร่องสันขนาน เนื้อดินสีเทาไม่เคลือบ
16/13	(16);260-270		/							/		1.4	1	60	เคลือบสีน้ำตาลด้านนอก ไม่เคลือบ ผิวเรียบ เนื้อดินสีส้มแดง
16/14	(16);260-270		/							/		1.3	1	75	เนื้อดินสีน้ำตาลไม่เคลือบ
16/15	(16);260-270		/							/		0.8	1	35	เคลือบสีน้ำตาลด้านนอก เนื้อดินเบามีจุดประสีด้า
16/16	(16);260-270		/							/		0.4	1	20	เคลือบสีน้ำตาลด้านนอก เนื้อดินสีเทามีจุดด้า
16/17	(16);260-270		/					/				0.76	4	110	บุคขีดเป็นร่องเสนขนาน ประทับลายรูปกลีบบัว
16/18	(16);260-270		/							/		0.48	1	15	เคลือบสีขาวทั้งด้านนอกและด้านใน
16/19	(16);260-270		/		/							16	1	20	มีขอบปากเป็นร่อง เนื้อดินสีน้ำตาลไม่เคลือบ
16/20	(16);260-270		/							/		0.9	1	25	เคลือบสีเขียว บุกสลักได้เคลือบ
16/21	(16);260-270		/								/	1.3	1	65	เนื้อดินสีเทา หนา ผิวเรียบไม่มีลาย
16/22	(16);260-270		/								/	11	1	30	ด้านนอกสีเทา ด้านในสีน้ำตาลแดง ไม่เคลือบ
16/23	(16);260-270		/								/	18	1	10	เนื้อดินสีเทา เเชิงเตี้ย ไม่เคลือบ
16/24	(16);260-270			/	/							14	1	15	เคลือบสีขาวทั้งด้านนอกและด้านใน
16/25	(16);260-270			/	/							16	1	10	เขียนสีครามได้เคลือบ
16/26	(16);260-270			/						/		6	1	30	เชิงชำรุด เขียนลาย ก้นด้านในเคลือบถึงเชิง

ทะเบียน ตุ่ง	แบบที่	เนื้อหาชนะ			ชิ้นส่วนภาชนะ							ความหนา (ซ.ม.)	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	รายละเอียด
		เนื้อดิน	เนื้อหิน	เคลือบ	ปาก			ไหล่	ลำตัว	ฐาน					
					โค้งออก	ตรง	โค้งเข้า			มีเชิง	ไม่มีเชิง				
16/27	(16);260-270	/											3	920	มีเขม่าควันไฟติดเป็นบางจุด
17/1	(17);270-280	/										0.88	4	260	ผิวเรียบไม่มีลาย
17/2	(17);270-280	/			/							18	2	25	มีร่องที่ขอบปาก ผิวเรียบมีเม็ดทรายมาก
17/3	(17);270-280	/						/				1.54	1	30	กดประทับลายก้างปลา
17/4	(17);270-280	/						/				0.64	1	35	ผิวเรียบไม่มีลาย เคลือบน้ำดินสีแดง
17/5	(17);270-280		/						/			0.97	1	90	สีเทาด้านนอก สีส้มแดงด้านใน ไม่เคลือบ
17/6	(17);270-280		/						/			1	5	200	ผิวเรียบ เนื้อดินสีเทาไม่เคลือบ
17/7	(17);270-280			/					/			0.7	1	20	เขียนลายครามได้เคลือบ
17/8	(17);270-280	/										1.7	1	145	มีเขม่าไฟติดเป็นบางจุด
18/1	(18);280-290	/							/			0.36	4	35	กดประทับลายจกसान
18/2	(18);280-290	/							/			0.9	4	90	กดประทับลายเชือกทาบ
18/3	(18);280-290	/							/			0.75	3	85	กดประทับลายฟันปลา
18/4	(18);280-290	/							/			0.47	2	50	ผิวเรียบไม่มีลาย
18/5	(18);280-290	/							/			0.9	2	85	ผิวเรียบไม่มีลายเนื้อดินสีเทา
18/6	(18);280-290	/						/				0.76	3	105	กดประทับตรา
18/7	(18);280-290	/						/				0.78	2	80	ผิวเรียบไม่มีลาย
18/8	(18);280-290	/			/							20	2	65	ห้วมนกลม
18/9	(18);280-290	/			/							20	3	55	ปากเซาะเป็นร่อง ไม่มีลาย
18/10	(18);280-290	/			/							14	1	25	ปากบานเป็นร่อง บาง
18/11	(18);280-290	/			/							15	1	35	ผิวเรียบไม่มีลาย ตะคัน
18/12	(18);280-290	/											1	10	ชิ้นส่วนฝาภาชนะ
18/13	(18);280-290	/										0.7	9	555	บางชิ้นมีน้ำเคลือบเชื่อมติด
18/14	(18);280-290	/											1	140	มีเขม่าไฟติดบางส่วน
18/15	(18);280-290		/						/			1.5	7	580	ขูดเป็นเส้นขนาน ไม่เคลือบ เนื้อดินสีเทา
18/16	(18);280-290		/						/			1	3	150	ผิวเรียบไม่มีลาย
18/17	(18);280-290		/					/				2	5	620	กดประทับที่ไหล่
18/18	(18);280-290		/					/				1	3	150	ผิวเรียบไม่มีลาย
18/19	(18);280-290		/						/			1.76	4	250	กดประทับกลีบบัว
18/20	(18);280-290		/						/			1.76	2	230	ขูดขีดลายคลื่น

ตารางแสดงรายการโบราณวัตถุจากหลุมขุดทดสอบ

12

ทะเบียน จุ	แบบที่	เนื้อภาชนะ			ชิ้นส่วนภาชนะ						ความหนา (ซ.ม.)	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	รายละเอียด	
		เนื้อดิน	เนื้อหิน	เคลือบ	ปาก			ไหล่	ลำตัว	ฐาน					
					โค้งออก	ตรง	โค้งเข้า			มีเชิง					ไม่มีเชิง
18/21	(18);280-290		/									1.1	1	70	เคลือบน้ำดินสีแดง กดประทับลายสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน
18/22	(18);280-290		/								/	2.18	8	1080	ชิ้นส่วนเชิงภาชนะสีเทาขูดเป็นร่อง1
18/23	(18);280-290		/		/							45	1	320	ไห ? อ่าง ? ไม่เคลือบเนื้อดินสีเทา
18/24	(18);280-290		/		/							0.6	3	20	ปากเซาะเป็นร่อง เนื้อดินสีเทาไม่เคลือบ
18/25	(18);280-290		/							/		1.26	3	225	ด้านนอกสีน้ำตาล ด้านในสีแดงหนา ไม่เคลือบ เนื้อดินหยาบ
18/26	(18);280-290		/							/		1.55	2	70	เคลือบสีน้ำตาลด้านนอก ด้านในหยาบ ผิวเรียบ
18/27	(18);280-290		/			/						16	2	45	เคลือบสีน้ำตาลด้านนอก และด้านในสีแดง เซาะร่องด้านนอก
18/28	(18);280-290		/				/					18	1	15	รมควันสีดำทั้งด้านนอกและด้านใน ผิวเรียบไม่มีลาย
18/29	(18);280-290		/		/							16	1	15	เคลือบสีเขียวทั้งด้านนอกและด้านใน
18/29	(18);280-290		/		/							4	1	15	เคลือบสีน้ำตาลดำทั้งด้านนอกและด้านใน เนื้อดินสีส้มแดง ผิวเรียบไม่มีลาย
18/30	(18);280-290		/							/		0.73	1	30	เคลือบสีเขียวทั้งด้านนอกและด้านใน
18/31	(18);280-290		/							/		0.53	1	15	กระปุกเคลือบสีน้ำตาลทั้งด้านนอกและด้านใน
18/32	(18);280-290		/							/		1.34	1	10	กระปุกเคลือบสีเทาทั้งด้านนอกและด้านใน เนื้อดินสีแดง
18/33	(18);280-290		/								/	1.6	2	120	เชิงเตี้ย เคลือบสีขาว ทั้งด้านนอกและด้านในถึงเชิง
18/34	(18);280-290		/								/	6	1	20	ถ้วยเคลือบสีน้ำตาลทั้งด้านนอกและด้านใน สีเทา เชิงเตี้ย
18/35	(18);280-290		/								/	6	1	35	เชิงทรงกระบอก เคลือบสีเขียวทั้งด้านนอกและด้านใน
18/36	(18);280-290		/										1	45	ผิวเรียบไม่มีลาย สีส้มแดง1
18/37	(18);280-290		/								/	10	1	30	เคลือบสีขาวด้านใน เนื้อดินสีส้มแดง
18/38	(18);280-290		/										1	20	เนื้อดินสีเทา ผิวสีส้มแดงทั้งด้านนอกและด้านใน
18/39	(18);280-290	/									/		1	60	ชำรุดมาก ผิวสีส้มแดง
18/40	(18);280-290			/	/							14	2	15	เคลือบใสเขียนสีครามได้เคลือบ
18/41	(18);280-290			/	/							14	1	5	เขียนสีครามได้เคลือบทั้งด้านนอกและด้านใน
18/42	(18);280-290			/	/							14	1	10	เคลือบสีเขียวเซลาดอน
18/43	(18);280-290			/						/		0.6	1	15	เขียนสีครามได้เคลือบทั้งด้านนอกและด้านใน
18/44	(18);280-290		/							/		0.8	1	15	เคลือบสีเขียวทั้งด้านนอกและด้านใน
18/45	(18);280-290			/							/	6	1	115	เขียนอักษรจีนได้เคลือบทั้งด้านนอก ด้านในเขียนดอกเบญจมาศ
18/46	(18);280-290			/							/	8	1	40	เนื้อเบา เคลือบสีขาวเขียนสีเขียวได้เคลือบทั้งด้านใน
19/1	(19);290-300	/										1.22	4	250	กระเบื้องกาบกล้วย
19/2	(19);290-300	/								/		0.5	3	60	กดประทับลายพื้นปลา ขึ้นรูปด้วยมือ

ทะเบียน ตุ่ง	แบบที่	เนื้อหาชนะ			ชิ้นส่วนภาชนะ							ความหนา (ซ.ม.)	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	รายละเอียด
		เนื้อดิน	เนื้อหิน	เคลือบ	ปาก			ไหล่	ลำตัว	ฐาน					
					โค้งออก	ตรง	โค้งเข้า			มีเชิง	ไม่มีเชิง				
19/3	(19);290-300	/							/			0.5	5	100	ลายเชือกทาบ ขึ้นรูปด้วยมือ
19/4	(19);290-300	/						/				0.6	5	200	ลายกคประทับ
19/5	(19);290-300	/						/				0.74	1	25	ลายขูดเป็นเส้นขนาน
19/6	(19);290-300	/						/				0.5	1	30	ผิวเรียบไม่มีลาย มีเม็ดทรายมาก
19/7	(19);290-300	/			/							24	2	65	หม้อ ? ด้านนอกมีสีส้ม ผิวเรียบไม่มีลาย ปากบาน
19/8	(19);290-300	/			/							13	2	45	มีรอยหยักที่ขอบปาก
19/9	(19);290-300	/			/							16	3	110	มีรอยหยัก 2 หยัก ผิวเรียบ
19/10	(19);290-300	/			/							14	1	20	ตะคัน ? ผิวเรียบไม่มีลาย
19/11	(19);290-300	/			/							20	1	35	ผิวเรียบ
19/12	(19);290-300	/											1	30	จุกภาชนะหักปาปิยอง
19/13	(19);290-300		/						/			1.94	11	1080	สีเทาเรียบ
19/14	(19);290-300		/						/			1.77	1	140	ผิวเรียบรมควันด้านนอก
19/15	(19);290-300		/						/			1.7	4	125	ขูดขีดเป็นลวดลาย
19/16	(19);290-300		/						/			1.2	1	105	รมควันด้านนอกด้านในขูดและขูดขีดลวดลายด้านนอก
19/17	(19);290-300		/						/			1.7	1	35	สีเทาลายกคประทับไม่เคลือบ
19/18	(19);290-300		/						/			1.4	1	55	สีดำด้านนอกขูดขีด ด้านในสีม่วงไม่เคลือบ
19/19	(19);290-300		/						/			0.67	1	35	เคลือบสีน้ำตาลด้านนอก ด้านในสีเทา
19/20	(19);290-300		/						/			1	1	50	ด้านในสีเทา ด้านนอกสีดำ ผิวเรียบไม่มีลาย
19/21	(19);290-300		/						/			4.85	2	55	ผิวเรียบไม่มีลายสีส้มแดง ไม่เคลือบ
19/22	(19);290-300		/						/			1.46	1	45	เคลือบน้ำตาลทั้งด้านนอกและด้านใน ผิวเรียบไม่มีลาย
19/23	(19);290-300		/						/			1.2	1	75	เคลือบสีน้ำตาลด้านนอก ด้านในสีม่วง ผิวเรียบไม่มีลาย
19/24	(19);290-300		/					/				1.43	1	65	รมควันสีดำด้านนอก ลายขูดขีด
19/25	(19);290-300		/					/				0.4	1	20	เคลือบสีเขียวด้านใน น้ำตาลด้านนอก
19/26	(19);290-300		/					/				0.9	1	50	ไม่เคลือบ ผิวเรียบไม่มีลาย
19/27	(19);290-300		/					/				0.54	3	90	ลายกคประทับ สีเทา ไม่เคลือบ
19/28	(19);290-300		/					/				0.5	1	25	ผิวเรียบไม่มีลายสีเทา
19/29	(19);290-300		/					/				0.6	1	15	สีน้ำตาลด้านนอก ขูดเป็นร่อง ด้านในสีส้มแดงผิวเรียบไม่มีลาย
19/30	(19);290-300		/							/		1.5	5	810	อ่าง ? เนื้อดินสีเทา ไม่เคลือบ ผิวเรียบ
19/31	(19);290-300		/							/		11	2	135	ไหเท้าช้าง ผิวเรียบไม่มีลายสีเทา

ตารางแสดงรายการโบราณวัตถุจากหลุมขุดทดสอบ

14

ทะเบียน ขุด	แบบที่	เนื้อหาชนะ			ชิ้นส่วนภาชนะ						ความหนา (ซ.ม.)	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	รายละเอียด	
		เนื้อดิน	เนื้อหิน	เคลือบ	ปาก			ไหล่	ลำตัว	ฐาน					
					โค้งออก	ตรง	โค้งเข้า			มีเชิง	ไม่มีเชิง				
19/32	(19);290-300		/								/	0.7	1	25	ทั้งด้านนอกและด้านใน เริงชำรุด
19/33	(19);290-300			/							/	8	2	100	เคลือบถึงเชิง เขียนครามได้เคลือบทั้งด้านนอกและด้านใน
20/1	(20);300-310	/										1	4	220	เศษกระเบื้องมุงหลังคา ผิวเรียบสีส้มแดง
20/2	(20);300-310	/								/		0.64	3	90	ลายเชือกทาบ
20/3	(20);300-310	/								/		0.53	3	70	ลายกคประทับพื้นปลา
20/4	(20);300-310	/			/							16	2	50	มีรอยหยักที่ขอบปาก ผิวเรียบ
20/5	(20);300-310	/			/							22	1	70	เนื้อดินหนา หัวโดกลมมนผิวเรียบไม่มีลาย
20/6	(20);300-310	/			/							20	1	50	ผิวเรียบไม่มีลาย โค้งออก เนื้อดินหยาบ
20/7	(20);300-310	/			/			/	/			0.6	5	230	รมควันสีดำด้านนอกและสีเทาด้านใน ขึ้นรูปด้วยแป้น
20/8	(20);300-310		/						/	/		1.3	2	180	ผิวเรียบ ไม่มีลายสีส้มแดง
20/9	(20);300-310		/						/	/		1.6	6	810	ผิวเรียบไม่มีลาย เนื้อดินหนาสีเทา เนื้อสีส้มแดง
20/10	(20);300-310		/						/	/		1.1	1	50	ลายกคประทับขูดขีด สีเทา ไม่เคลือบ
20/11	(20);300-310		/						/	/		0.7	1	65	ขูดเป็นร่อง ผิวสีเทา เนื้อดินหนา
20/12	(20);300-310		/						/	/		0.9	1	30	เคลือบสีเขียวขูดเป็นร่องด้านนอก
20/13	(20);300-310		/		/							18	2	115	ปากเป็นร่องบาน ผิวสีเทาไม่เคลือบ
20/14	(20);300-310		/		/								2	145	หัวกลมผายออก ผิวสีเทา
20/15	(20);300-310		/		/							24	1	20	เคลือบสีเขียวทั้งด้านนอกและด้านใน เขียนสีครามได้เคลือบ1
20/16	(20);300-310		/					/	/			0.9	1	55	ลายปั้นแปะผสมกับลายกคประทับ
20/17	(20);300-310		/					/	/			1.42	1	110	ลายกคประทับผสมลายกลีบบัว
20/18	(20);300-310		/					/	/			1.2	2	100	ขูดเป็นร่องขนาน
20/19	(20);300-310		/					/	/			1.25	1	135	ทาน้ำดินสีน้ำตาล ผิวเรียบไม่มีลาย ไหล่มีสัน
20/20	(20);300-310		/					/	/			0.6	1	20	ด้านนอกและด้านในมีสีเทา
20/21	(20);300-310		/						/			1.46	1	60	ด้านนอกมีสีเทา เคลือบน้ำดินสีเทาผิวเรียบไม่มีลาย
20/22	(20);300-310		/								/	1.7	2	355	สีเทาทั้งด้านนอกและด้านใน ผิวเรียบไม่มีลายมีร่องเล็กน้อย
20/23	(20);300-310		/								/	1.67	1	140	เคลือบสีเขียวด้านใน ด้านนอกสีน้ำตาลแดง
20/24	(20);300-310		/							/		1.46	2	720	ไหเท้าช้าง ผิวสีเทาไม่เคลือบ
20/25	(20);300-310			/						/		0.6	1	20	เขียนสีครามได้เคลือบ
20/26	20);300-310	/											2	430	ชิ้นส่วนเตาเชิงกรานมีเขม่าไฟติด
21/1	(21);310-320	/							/			0.63	1	35	กคประทับลายพื้นปลา

ทะเบียน ดุง	แบบที่	เนื้อหาชนะ			ชิ้นส่วนภาชนะ							ความหนา (ซ.ม.)	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	รายละเอียด
		เนื้อดิน	เนื้อหิน	เคลือบ	ปาก			ไหล่	ลำตัว	ฐาน					
					โค้งออก	ตรง	โค้งเข้า			มีเชิง	ไม่มีเชิง				
21/2	(21);310-320	/							/			0.63	1	45	ลายขมมเปียกปูน
21/3	(21);310-320	/						/				0.5	1	15	ลายเชือกทาบ
21/5	(21);310-320	/						/				0.7	1	30	ผิวเรียบไม่มีลาย
21/6	(21);310-320	/						/				0.44	1	55	รมควันสีดำด้านนอก คอ ไหล่
21/7	(21);310-320		/						/			1.76	3	650	ผิวเรียบไม่มีลายเนื้อดินสีเทา
21/8	(21);310-320	/								/		6	1	805	ผิวสีเทาเรียบไม่เคลือบ เชิงด้านผิวเรียบ
21/9	(21);310-320		/		/							14	1	40	ครก ? ไม่เคลือบผิวสีส้มแดง
21/10	(21);310-320		/					/				0.8	2	115	ขูดเป็นร่องขนาน
21/11	(21);310-320		/					/				1.7	1	110	ลายกดประทับกลีบบัว
21/12	(21);310-320		/						/			1	1	55	ขูดสลักเป็นเส้นขนานได้เคลือบ ด้านนอกมีสีเขียว ด้านในสีแดง1
21/13	(21);310-320		/							/		5	1	30	เคลือบสีขาวด้านนอกและด้านใน ไม่ถึงเชิง
21/13	(21);310-320	/										1	1	65	ลูกภาชนะ ทรงเห็ดปาปิยอง
21/15	(21);310-320	/										2	2	190	ผิวเรียบไม่มีลาย
22/1	(22);320-330	/							/			0.78	2	55	ลายกดประทับ
22/2	(22);320-330		/						/			1.8	2	120	ผิวเรียบสีเทา
22/3	(22);320-330		/						/			1.6	1	230	ขูดเป็นร่องขูดขีดลายคลื่น ไม่เคลือบ
22/4	(22);320-330		/					/				1.9	1	40	ลายขูดขีดกดประทับ
22/5	(22);320-330		/						/			1.4	1	180	รมควันสีดำทั้งด้านนอกและด้านใน ผิวเรียบไม่มีลาย
22/6	(22);320-330	/							/			0.5	1	25	รมควันสีดำทั้งด้านนอกและด้านใน
22/7	(22);320-330		/						/			1.86	1	95	ขูดเป็นร่องไม่เคลือบสีเทา
22/8	(22);320-330		/						/			0.5	1	15	เคลือบสีเขียวทั้งด้านนอกและด้านใน
22/9	(22);320-330		/		/							14	1	80	ครก ? อ่าง ? ผิวสีส้มแดงไม่เคลือบ
22/10	(22);320-330	/								/		8	1	130	ครก ? ฐานไม่เคลือบ
22/11	(22);320-330		/								/	1	1	180	ด้านนอกสีส้มแดงไม่เคลือบ ด้านในสีเทา
22/12	(22);320-330		/							/		5	1	15	เคลือบสีขาวไม่ถึงเชิง
23/1	(23);320-330	/										0.8	1	120	กระเบื้องกาบกล้วย
23/2	(23);330-340	/			/							26	1	80	รมควันสีดำด้านนอกและด้านใน
23/3	(23);330-340		/		/							20	1	30	มีร่องที่ปาก ผิวสีเทา
23/4	(23);330-340		/						/			1.8	1	320	ผิวเรียบสีเทา

ตารางแสดงรายการโบราณวัตถุจากหลุมขุดทดสอบ

16

ทะเบียน จุ	แบบที่	เนื้อหาขานะ			ชิ้นส่วนขานะ							ความหนา (ซ.ม.)	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	รายละเอียด
		เนื้อดิน	เนื้อหิน	เคลือบ	ปาก			ไห่	ลำตัว	ฐาน					
					โค้งออก	ตรง	โค้งเข้า			มีเง	ไม่มีเง				
23/5	(23);330-340		/							/		-	1	165	เชิงชำรุดสีเทา
23/6	(23);330-340	/										-	1	520	ชิ้นส่วนเตาเชิงกราน
24/1	(24);340-350	/								/		30	1	460	อ่าง ? ไห ? เสูง
24/2	(24);340-350	/			/							24	1	55	ผิวเรียบไม่มีลาย
24/3	(24);340-350	/						/				0.8	1	60	ลายกคประทับ
24/4	(24);340-350	/							/			0.62	1	30	ผิวเรียบไม่มีลาย
24/5	(24);340-350	/			/							22	1	50	ผิวเรียบไม่มีลาย
24/6	(24);340-350			/					/			0.36	1	15	เขียนสีครามได้เคลือบ
24/7	(24);340-350			/						/		10	1	20	เคลือบถึงเชิงเขียนสีครามได้เคลือบ
24/8	(24);340-350		/							/		7.5	1	10	เคลือบสีน้ำตาลในส่วนฐาน เคลือบสีเขียวทั้งด้านนอกและด้านใน
24/9	(24);340-350		/									-	1	95	เศษกระเบื้องมุงหลังคา
25/1	(25);350-360	/								/		-	3	135	เชิงเทียน ?
25/2	(25);30-360		/							/		24	1	125	เตี้ย ไม่เคลือบ มีเขม่าไฟเคลือบสีเขียว
25/3	(25);350-360			/						/		12	1	20	เขียนสีครามได้เคลือบด้านนอก
25/4	(25);350-360			/						/		4	1	105	พาน เขียนสีครามได้เคลือบ
25/6	(25);350-360	/										-	1	360	กระเบื้องเชิงชายลายเทพพนมสภาพชำรุดมีปูนขาวติด
26/1	(26);360-370		/						/			1.7	1	280	เคลือบสีน้ำตาลด้านนอก ผิวเรียบไม่มีลาย
26/2	(26);360-370	/			/							16	1	25	ปากมีร่อง
26/3	(26);360-370	/			/							24	1	65	ผิวเรียบไม่มีลาย
26/4	(26);360-370	/							/			0.5	1	25	รมควันสีดำด้านนอกและด้านใน ผิวเรียบไม่มีลาย
26/5	(26);360-370		/						/			1.4	2	158	ผิวเรียบไม่มีลาย
26/6	(26);360-370		/					/				1.67	1	158	ผิวเรียบไม่มีลาย
26/7	(26);360-370		/							/		11.5	1	515	ฐานไหเท้าช้าง
26/8	(26);360-370	/			/							24	1	20	ปากบานเป็นร่อง รมควันสีดำทั้งด้านนอกและด้านใน
26/9	(26);360-370		/							/		6	1	45	ด้านในเคลือบไม่ถึงเชิง เขียนสีครามได้เคลือบ
26/10	(26);360-370	/									/	18	1	40	รมควันสีดำด้านนอก
26/11	(26);360-370			/	/							16	1	20	เขียนสีครามได้เคลือบ
26/12	(26)360-370	/										1	1	300	เศษกระเบื้องมุงหลังคา
26/13	(26);360-370	/										-	3	640	ชิ้นส่วนเตาเชิงกราน

ทะเบียน จุ่ง	แบบที่	เนื้อหาสาระ			ชิ้นส่วนภาษา							ความหนา (ซ.ม.)	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	รายละเอียด
		เนื้อดิน	เนื้อหิน	เคลือบ	ปาก			ไหล่	ลำตัว	ฐาน					
					โค้งออก	ตรง	โค้งเข้า			มีเชิง	ไม่มีเชิง				
27/1	(27);370-380			/	/							7	1	5	เขียนลายครามในช่องกระฉก
27/2	(27);370-380		/					/				1.64	1	70	คอภาชนะสีเทาทั้งด้านนอกและด้านใน
27/3	(27);370-380	/							/			0.62	1	15	ลายกคประทับ
27/4	(27);370-380		/					/				0.56	1	20	ผิวเรียบ ไม่มีลาย มีร่องรอยที่หู เคลือบสีน้ำตาลด้านนอกและใน
27/5	(27);370-380			/						/		7	1	45	เขียนลายครามที่ก้นด้านใน
27/6	(27);370-380			/						/		0.6	1	20	เคลือบสีขาวทั้งด้านนอกและด้านใน
27/7	(27);370-380	/											1	80	ชิ้นส่วนกระเบื้องดินเผา เดียวกระเบื้อง
28/1	(28);380-390	/			/							22	1	45	ผิวเรียบ ไม่มีลายสีส้มแดง
28/2	(28);380-390	/						/				0.7	1	60	ผิวเรียบ ไม่มีลายสีส้ม
28/3	(28);380-390		/						/			0.43	1	20	เคลือบสีเทา
28/4	(28);380-390		/					/				0.58	1	20	ผิวสีน้ำตาลแดง ไม่เคลือบ
28/5	(28);380-390			/					/			0.46	1	20	เขียนลายครามเป็นเส้นใต้เคลือบ
28/6	(28);380-390			/						/		0.42	1	20	เคลือบด้านนอกและด้านในถึงเชิง เขียนลายครามที่ก้นด้านใน
28/7	(28);380-390	/										1.2	1	70	เคลือบสีขาวทั้งด้านนอกและด้านใน ไม่เคลือบที่ก้นด้านนอก
28/8	(28);380-390	/										1.2	6	475	เศษกระเบื้องมุงหลังคา
28/9	(28);380-390	/											2		มีกระเบื้อง 1 ชิ้น
29/1	(29);390-400	/							/			0.62	5	135	รมควันสีดำด้านนอกและด้านใน ผิวเรียบไม่มีลาย
29/2	(29);390-400		/						/			1.5	1	110	ลายกคประทับสีเทาทั้งด้านนอกและใน
29/3	(29);390-400		/						/			1.1	1	45	ผิวเรียบ ไม่มีลาย เคลือบสีน้ำตาลด้านนอก
29/4	(29);390-400		/						/			1.3	1	125	เคลือบสีเขียวด้านนอกและด้านใน
29/5	(29);390-400		/						/			1.0	1	145	เคลือบสีน้ำตาลด้านนอกและสีเทาด้านใน
29/6	(29);390-400		/					/				0.8	2	85	เขียนลายขูดขีด เคลือบสีเทาด้านนอกและสีน้ำตาลด้านใน
29/7	(29);390-400	/			/							16	1	20	เป็นร่องที่ปาก ผิวเรียบไม่มีลาย
29/8	(29);30-400	/				/						1.22	1	150	ปากโอ่ง ?
29/9	(29);390-400	/			/							14	1	20	โค้งออก ตะคัน ?
29/10	(29);390-400		/		/							26	1	75	สีเทา ขรุขระมาก
29/11	(29);390-400	/							/			0.63	1	15	ลายเชือกทาบ
29/12	(29);390-400	/							/			0.	1	20	ลายกคประทับสามเหลี่ยม
29/13	(29);390-400			/	/							18	1	7	เขียนลายครามใต้เคลือบ

ตารางแสดงรายการโบราณวัตถุจากหลุมขุดทดสอบ

18

ทะเบียน ดง	แบบที่	เนื้อหาสาระ			ชิ้นส่วนภาชนะ							ความหนา (ซ.ม.)	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	รายละเอียด	
		เนื้อดิน	เนื้อหิน	เคลือบ	ปาก			ไหล่	ลำตัว	ฐาน						
					โค้งออก	ตรง	โค้งเข้า			มีเชิง	ไม่มีเชิง					
29/14	(29);390-400			/						/			0.4	1	18	เขียนลายครามได้เคลือบด้านนอก
29/15	(29);390-400	/												3	120	เศษกระเบื้อง
29/16	(29);390-400	/												4	330	เศษกระเบื้องเชิงกราน
30/1	(30);400-410	/			/								22	1	65	ปากเรียบ หัวโคกลมมน
30/2	(30);400-410	/			/								28	1	65	ปากกว้าง
30/3	(30);400-410	/								/			0.35	2	55	ผิวเรียบไม่มีลาย
30/4	(30);400-410		/									/	0.95	1	85	เคลือบสีน้ำตาลทั้งด้านนอกและด้านใน
30/5	(30);400-410		/							/			0.9	1	35	เคลือบสีเขียวด้านนอกและด้านใน
30/6	(30);400-410		/							/			0.68	1	15	แจกัน ? เขียนสีเขียวได้เคลือบ
30/8	(30);400-410			/		/				/	/		5	1	10	คลับ เขียนสีครามได้เคลือบ(มีฝาปิด)
30/9	(30);400-410			/	/								12	1	5	เขียนลายดอกเบญจมาศด้านนอกสีครามได้เคลือบ
30/10	(30);400-410			/	/								18	1	15	เขียนลายครามได้เคลือบ
30/11	(30);400-410			/	/								16	1	6	เคลือบสีขาวด้านนอกและด้านใน
30/12	(30);400-410	/											1.47	1	95	เศษกระเบื้อง
30/13	(30);400-410	/												1	290	เศษเตาเชิงกรานมีเขม่าไฟติด
1/1	(1);120-130	/					/						0.6	1	70	ชิ้นรูปด้วยแป้น
1/2	(1);120-130	/											0.7	1	25	ฝาจากภาชนะดินเผาชิ้นรูปด้วยแป้นหมุน
1/4	(1);120-130		/										0.5	1	40	เคลือบสีทั้งด้านนอกและใน เขียนสีครามได้เคลือบ ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุน
1/5	(1);120-130		/		/								0.6	2	40	เคลือบสีทั้งด้านนอกและใน เขียนสีครามได้เคลือบ ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุน
1/6	(1);120-130		/			/							0.4	1	20	เคลือบสีทั้งด้านนอกและใน เขียนสีน้ำเงินได้เคลือบ ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุน
1/7	(1);120-130		/							/			0.6	1	25	เคลือบสีทั้งด้านนอกและใน เขียนสีน้ำเงินได้เคลือบ ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุน
1/8	(1);120-130	/											0.9	19	3086	กระเบื้องมุงหลังคา
2/1	(2);130-140	/								/			0.6	2	77	ลายกดประทับ ชิ้นรูปด้วยมือ
2/2	(2);130-140		/								/		0.5	1	50	เคลือบสีเขียวทั้งด้านนอกและด้านใน ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุน
2/3	(2);130-140	/											0.9	3	700	กระเบื้องมุงหลังคา
3/1	(3);140-150	/											0.9	1	35	กระเบื้องมุงหลังคา
3/2	(3);130-140	/											0.9	2	310	กระเบื้องมุงหลังคา
4/1	(4);150-160			/	/						/		0.4	1	120	ถ้วยครึ่งใบเคลือบสีทั้งนอกและใน เขียนสีครามได้เคลือบ ชิ้นรูปด้วยแป้นหมุน
4/2	(4);150-160	/											0.9	2	70	กระเบื้องมุงหลังคา

ตารางแสดงรายการโบราณวัตถุจากหลุมขุดทดสอบ

19

ทะเบียน จุ	แบบที่	เนื้อภาชนะ			ชิ้นส่วนภาชนะ							ความหนา (ซ.ม.)	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	รายละเอียด	
		เนื้อดิน	เนื้อหิน	เคลือบ	ปาก			ไหล่	ลำตัว	ฐาน						
					โค้งออก	ตรง	โค้งเข้า			มีเชิง	ไม่มีเชิง					
5/1	(5);160-170		/							/			0.8	2	40	ขูดขีด ลายกคประทับ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
5/2	(5);160-170	/											0.9	5	115	กระเบื้องมุงหลังคา
6/1	(7);180-190	/			/								0.9	1	27	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
6/2	(7);180-190	/			/								1.2	1	53	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
6/3	(7);180-190	/			/								0.7	1	20	ฝาภาชนะขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
6/4	(7);180-190	/								/			0.5	1	15	ลายกคประทับ ขึ้นรูปด้วยมือ
6/5	(7);180-190	/								/			0.7	1	30	ขึ้นรูปด้วยมือ
6/6	(7);180-190		/										0.6	1	20	พวยกาดินเผา
6/7	(7);180-190		/							/			1.2	2	62	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
6/8	(7);180-190		/								/		1.1	1	73	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
7/1	(8);190-200		/		/								0.7	2	245	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
7/2	(8);190-200		/							/			0.7	8	375	ผิวเรียบไม่มีลาย ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
7/3	(8);190-200		/								/		0.7	2	201	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
7/4	(8);190-200	/			/								0.7	2	38	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
7/5	(8);190-200	/			/								0.4	1	20	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
7/6	(8);190-200	/								/			0.6	3	97	ลายกคประทับ ขึ้นรูปด้วยมือ
7/7	(8);190-200	/								/			0.5	1	18	รมควัน ขึ้นรูปด้วยมือ
7/8	(8);190-200	/									/		0.5	1	30	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
7/9	(8);190-200	/									/		1.7	1	87	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
8/1	(9);200-210	/			/								1.2	2	114	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
8/2	(9);200-210	/			/								0.4	1	8	ทาน้ำดินสีแดงด้านนอกและด้านใน ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
8/3	(9);200-210	/								/			0.4	2	23	ทาน้ำดินสีแดงด้านนอก ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
8/4	(9);200-210	/									/		0.4	3	85	ทาน้ำดินสีแดงด้านนอก ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
8/5	(9);200-210	/								/			0.8-0.3	10	150	ลายกคประทับ ขึ้นรูปด้วยแป้นมือ
8/6	(9);200-210	/							/				0.6	1	35	โค้งเข้า ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
8/8	(9);200-210		/				/						0.6	4	210	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
8/9	(9);200-210				/								0.5	2	30	เคลือบสีเขียวลายขูดขีดได้เคลือบ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
8/10	(9);200-210		/		/								0.6	1	54	เคลือบใสทั้งด้านนอกและใน เขียนสีครามได้เคลือบ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
8/11	(9);200-210		/				/						0.6	1	10	เคลือบสีเขียวทั้งด้านนอกและด้านใน

ตารางแสดงรายการโบราณวัตถุจากหลุมขุดทดสอบ

20

ทะเบียน ถุ	แบบที่	เนื้อหาชนะ			ชิ้นส่วนภาชนะ							ความหนา (ซ.ม.)	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	รายละเอียด
		เนื้อดิน	เนื้อหิน	เคลือบ	ปาก			ไหล่	ลำตัว	ฐาน					
					โค้งออก	ตรง	โค้งเข้า			มีเชิง	ไม่มีเชิง				
8/12	(9);200-210		/		/							0.4	1	10	เคลือบสีขาวทั้งด้านนอกและด้านใน
8/13	(9);200-210		/									0.5	3	75	เคลือบสีน้ำตาลด้านนอก ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน.
8/14	(9);200-210		/						/			0.8	5	280	เคลือบสีน้ำตาลด้านนอก ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
8/15	(9);200-210		/						/			0.5	1	10	เคลือบสีเขียวลายขีดขีดได้เคลือบ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
8/16	(9);200-210		/						/			0.9	4	123	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
8/17	(9);200-210		/								/	0.5	1	19	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
8/18	(9);200-210		/							/		1	1	150	เคลือบสีเขียวลายขีดขีดได้เคลือบขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
8/19	(9);200-210		/							/		0.9	1	20	เคลือบสีขาวด้านใน ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
8/20	(9);200-210		/							/		0.9	1	190	ฐานครก ขึ้นรูปด้วยแป้นรูป
9/1	(10);210-220	/					/					0.9	1	54	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
9/2	(10);210-220	/			/							0.6	1	20	เซาะขอบปากเป็นร่อง ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
9/3	(10);210-220	/			/							0.9	1	80	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
9/4	(10);210-220	/										1.4	1	12	ลูกภาชนะ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
9/5	(10);210-220	/							/			0.5	4	120	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
9/6	(10);210-220	/							/			0.5	4	77	ลายกดประทับ ขึ้นรูปด้วยมือ
9/7	(10);210-220		/		/							0.5	2	30	เคลือบสีเขียวลายขีดขีดได้เคลือบ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
9/8	(10);210-220		/						/			1.2-0.6	3	150	ลายขีดขีด ขึ้นรูปด้วยแป้น
9/9	(10);210-220		/						/			0.7	1	25	ขีดขีดขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
9/10	(10);210-220		/						/			0.6	1	30	เคลือบสีน้ำตาลด้านนอก ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
9/11	(10);210-220		/							/		0.8	1	318	ฐานครก ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
9/12	(10);210-220	/										0.9	1	50	กระเบื้องมุงหลังคา
10/1	(11);220-230	/										1	2	120	ฝาภาชนะ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
10/2	(11);220-230	/			/							0.7	1	50	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
10/3	(11);220 - 230	/			19							0.1	10	25	เซาะขอบปากด้านในเป็นร่อง ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
10/4	(11);220 - 230	/						/				0.4	3	50	ท่อน้ำดินสีแดง ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
10/6	(11);220 - 230	/						/				0.4	2	35	ลายขีดขีด ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
10/7	(11);220 - 230	/						/				0.6	1	125	ลายกดประทับ ขึ้นรูปด้วยมือ
10/8	(11);220 - 230	/							/			0.4 -1	10	340	ลายกดประทับ ขึ้นรูปด้วยมือ
10/9	(11);220 - 230	/							/			0.4	2	25	ท่อน้ำดินสีแดง ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน

ทะเบียน ดุง	แบบที่	เนื้อหาชนะ			ชิ้นส่วนภาชนะ						ความหนา (ซ.ม.)	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	รายละเอียด		
		เนื้อดิน	เนื้อหิน	เคลือบ	ปาก			ไหล่	ลำตัว	ฐาน						
					โค้งออก	ตรง	โค้งเข้า			มีเชิง	ไม่มีเชิง					
10/10	(11);220 - 230	/									/		0.5	2	50	ท่อน้ำดินสีแดง ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
10/11	(11);220 - 230		/		12							0.9	0.9	1	50	ขูดขีดลายได้เคลือบเขียวด้านนอก ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
10/12	(11);220 - 230		/		20								0.6	1	20	ขูดขีดลายได้เคลือบเขียว ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
10/13	(11);220 - 230		/		26								0.1	1	40	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
10/14	(11);220 - 230		/							/			0.8	3	140	เคลือบสีดำด้านนอก ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
10/15	(11);220 - 230		/							/			0.9	2	80	ลายขูดขีด และลายกดประทับ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
10/16	(11);220 - 230		/							/			0.9	3	150	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
11/1	(12);230-240	/								/			1.2	3	420	ส่วนเตาเชิงกราน
11/2	(12);230 - 240	/											0.1	1	7	ฝาจากภาชนะ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
11/3	(12);230 - 240	/			36								0.1	1	70	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
11/4	(12);230 - 240	/								/			0.4 - 0.6	5	120	ลายกดประทับ ขึ้นรูปด้วยมือ
11/5	(12);230 - 240	/							/				0.5	1	30	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
11/6	(12);230 - 240	/								/			0.3	1	15	ขึ้นรูปด้วยมือ
11/7	(12);230 - 240		/		17								0.7	1	30	เซาะขอบปากเป็นร่อง ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
11/8	(12);230 - 240		/							/			0.6 - 1.4	1	135	ลายขูดขีดและลายกดประทับ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
11/9	(12);230 - 240		/							/			0.8	1	20	ลายขูดขีดได้เคลือบเขียว ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
11/10	(12);230 - 240		/							/			0.9	1	30	เคลือบสีดำด้านนอก ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
12/1	(15);260 - 270	/			17								0.6	1	20	เซาะขอบปากเป็นร่อง ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
12/2	(15);260 - 270	/			20								1	1	35	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
12/4	(15);260 - 270		/						/				1	1	100	ไหลมีสัน ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
12/5	(15);260 - 270		/								/		0.7	1	25	เคลือบสีทั้ง 2 ด้าน ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
13/1	(16);270 - 280	/			18								0.6	1	40	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
13/2	(16);270 - 280	/											0.6	1	35	ฝาภาชนะ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
13/3	(16);270 - 280	/			14								0.6	1	15	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
13/5	(16);270 - 280	/								/			0.3 - 0.8	5	80	ลายกดประทับ ขึ้นรูปด้วยมือ
13/6	(16);270 - 280		/							/			0.7	3	45	ลายขูดขีดได้เคลือบเขียว ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
13/7	(16);270 - 280		/							/			1.1	5	250	ลายขูดขีด ลายกดประทับ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
13/8	(16);270 - 280		/							/			0.8	2	70	เคลือบสีดำด้านนอก ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
13/9	(16);270 - 280		/								/		0.8	2	140	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน

ตารางแสดงรายการโบราณวัตถุจากหลุมขุดทดสอบ

22

ทะเบียน ขุด	แบบที่	เนื้อหาสาระ			ชิ้นส่วนภาชนะ						ความหนา (ซ.ม.)	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	รายละเอียด	
		เนื้อดิน	เนื้อหิน	เคลือบ	ปาก			ไหล่	ลำตัว	ฐาน					
					โค้งออก	ตรง	โค้งเข้า			มีเชิง	ไม่มีเชิง				
14/1	(17);280 - 290	/										0.6	1	25	ฝาภาชนะ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
14/2	(17);๒280 - 290	/							/			0.6	3	40	ลายกคประทับ ขึ้นรูปด้วยมือ
14/3	(17);280 - 290	/							/			0.3 1.2	4	215	ขึ้นรูปด้วยมือ
14/4	(17);280 - 290	/						/				0.7	1	10	ปากโค้งเข้า ผิวเรียบ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
14/5	(17);280 - 290		/		28							1.2	1	145	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
14/6	(17);280 - 290		/						/			1.2	1	250	ลายขูดขีด ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
14/7	(17);280 - 290		/						/			0.5	2	25	ลายขูดขีดได้เคลือบสีเขียว ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
14/8	(17);280 - 290		/							/		0.7	1	30	ลายขูดขีดได้เคลือบสีเขียว ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
15/1	(18);290 - 300		/						/			1.2	3	210	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
15/2	(18);290 - 300		/						/			0.9	1	30	รมควัน สีดำขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
16/1	(19);300 - 310	/										0.8	1	75	ฝาจุภาชนะ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
16/2	(19);300 - 310	/							/			0.4	4	60	ลายกคประทับ ขึ้นรูปด้วยมือ
16/3	(19);300 - 310		/					/				0.8	1	37	ลายขูดขีด ลายกคประทับ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
16/4	(19);300 - 310		/						/			0.9	1	30	ลายขูดขีด ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
16/5	(19);300 - 310		/						/			0.5	1	30	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
17/1	(20);310 - 320			/	14							0.3	1	15	เขียนสีน้ำเงินได้เคลือบใส ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
17/2	(20);310 - 320		/						/			0.8	1	50	ลายขูดขีด ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
17/3	(20);310 - 320		/							/		0.6	1	40	เขียนสีแดงบนเคลือบใส ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
17/4	(20);310 - 320		/							/		1	1	205	ฐานครก ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
18/1	(21);320 - 330	/										1.2	1	90	ชิ้นส่วนเคาเชิงกราน ขึ้นรูปด้วยมือ
18/2	(21);320 - 330	/						/				0.5	1	20	ลายกคประทับ ลายขูดขีด ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
18/4	(21);320 - 330	/							/			0.4	3	40	ลายกคประทับ ขึ้นรูปด้วยมือ
18/5	(21);320 - 330		/						/			0.6	1	25	เคลือบสีดำด้านนอก ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
18/6	(21);320 - 330		/						/			0.7	2	135	เคลือบสีน้ำตาลด้านนอก ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
18/7	(21);320 - 330		/								/	1.2	3	290	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
19/1	(22);330 - 340	/			19							0.6	1	20	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
19/2	(22);330 - 340	/									/	0.6	3	30	ลายกคประทับ ขึ้นรูปด้วยมือ
19/3	(22);330 - 340		/		28							1	1	100	ขอบปากเป็นร่อง ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
19/4	(22);330 - 340		/						/			0.8	3	111	ลายขูดขีด ลายกคประทับ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน

ทะเบียน ตุ่ง	แบบที่	เนื้อหาชนะ			ชิ้นส่วนภาชนะ						ความหนา (ซ.ม.)	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	รายละเอียด	
		เนื้อดิน	เนื้อหิน	เคลือบ	ปาก			ไหล่	ลำตัว	ฐาน					
					โค้งออก	ตรง	โค้งเข้า			มีเสิง					ไม่มีเสิง
19/5	(22);330 - 340		/						/			1	2	145	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
19/6	(22);330 - 340		/						/			0.7	1	30	เคลือบสีดำด้านนอก ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
20/1	(23);340 - 350	/			24							0.6	1	10	ขอบปากเจาะร่อง ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
20/2	(23);340 - 350		/		18							0.4	1	20	ลายขูดขีดได้เคลือบเขียว ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
20/3	(23);340 - 350		/						/			0.6	1	35	ลายขูดขีดได้เคลือบเขียว ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
20/4	(23);340 - 350		/						/			0.6	2	85	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
20/5	(23);340 - 350		/							/		0.7	1	40	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
20/6	(23);340 - 350		/							/		0.5	2	225	ลายเขียนสีน้ำเงินได้เคลือบ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
21/1	(24);350 - 360	/							/			0.5	5	100	ลายกดประทับ ขึ้นรูปด้วยมือ
21/2	(24);350 - 360		/		18							0.5	1	40	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
21/3	(24);350 - 360		/		18							0.6	1	20	ลายขูดขีดได้เคลือบใส ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
21/4	(24);350 - 360		/						/			1.2	3	200	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
21/5	(24);350 - 360		/							/		0.9	2	150	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
21/6	(24);350 - 360		/							/		0.1	1	140	เขียนสีครามได้เคลือบใส ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
22/1	(25);360 - 370		/		30							1	1	75	ขอบปากโค้งมน ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
22/2	(25);360 - 370											0.4	1	20	พวยกาคินเผา ขึ้นรูปด้วยมือ
22/3	(25);360 - 370	/							/			0.4 - 0.8	3	70	ลายกดประทับ ขึ้นรูปด้วยมือ
22/4	(25);360 - 370	/										0.9	3	100	กระเบื้องมุงหลังคา
23/1	(26);370 - 380		/		23							1.4	1	80	ขอบปากเป็นสันเหลี่ยม ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
23/2	(26);370 - 380		/						/			0.5	1	20	ลายขูดขีดได้เคลือบใส ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
23/3	(26);370 - 380		/							/		0.5	1	15	เขียนสีน้ำเงินได้เคลือบใส ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
23/4	(26);370 - 380	/										0.7	1	30	ฝาภาชนะ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
23/5	(26);370 - 380	/								/		0.4	2	35	ลายกดประทับ ขึ้นรูปด้วยมือ
24/1	(27);380 - 390	/			30							0.8	1	70	ขอบปากโค้งมน ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
24/2	(27);380 - 390	/							/			0.5	5	125	ลายกดประทับ ร่มคว้น ขึ้นรูปด้วยมือ
24/3	(27);380 - 390	/								/		0.9	1	30	เชิงภาชนะประดับลายปั้นแปะ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
24/4	(27);380 - 390		/		34							0.9	1	90	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
24/5	(27);380 - 390		/						/			0.7	5	235	เคลือบสีดำด้านนอก ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
24/6	(27);380 - 390		/						/			1.2	7	550	ลายขูดขีด ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน

ตารางแสดงรายการโบราณวัตถุจากหลุมขุดทดสอบ

24

ทะเบียน ดุง	แบบที่	เนื้อหาขนะ			ชิ้นส่วนภาชนะ							ความหนา (ซ.ม.)	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	รายละเอียด
		เนื้อดิน	เนื้อหิน	เคลือบ	ปาก			ไหล่	ลำตัว	ฐาน					
					โค้งออก	ตรง	โค้งเข้า			มีเชิง	ไม่มีเชิง				
24/7	(27);380 - 390		/					/				0.8	1	80	ลายขูดขีดได้เคลือบสีน้ำตาล ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
24/8	(27);380 - 390		/						/			0.3	1	15	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
24/9	(27);380 - 390		/							/		0.6	1	55	เคลือบสีเขียว ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
24/10	(27); 380 - 390		/							/		0.8	1	150	ฐานครก ร่มคว้น ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
25/1	(28);390 - 400	/			34							1.1	1	100	ขอบปากโค้งมน ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
25/2	(28);390 - 400	/							/			0.4	4	110	ลายกดประทับ ขึ้นรูปด้วยมือ
25/3	(28);390 - 400	/						/				0.6	1	25	ขึ้นรูปด้วยมือ
25/4	(28);390 - 400		/					/				1.5	1	150	ลายขูดขีด ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
25/5	(28);390 - 400		/					/				0.6	1	20	เคลือบสีขาว ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
25/6	(28);390 - 400		/						/			1.1	4	150	ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน
25/7	(28);390 - 400		/							/		0.5	1	15	เคลือบใสเขียนสีน้ำเงินได้เคลือบ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน

บันทึกภาพถ่าย

รูปที่	เรื่อง
1A	หมู่พระเจดีย์รายด้านทิศตะวันออกของวิหาร ก่อนการดำเนินงานชุตแต่ง
2A	หมู่พระเจดีย์รายด้านทิศตะวันออกของวิหาร ก่อนการดำเนินงานชุตแต่ง
3A	หมู่พระเจดีย์รายด้านทิศตะวันออกของวิหาร ก่อนการดำเนินงานชุตแต่ง
4A	หมู่พระเจดีย์รายด้านทิศตะวันออกของวิหาร ก่อนการดำเนินงานชุตแต่ง
5A	หมู่พระเจดีย์รายด้านทิศตะวันออกของวิหาร ก่อนการดำเนินงานชุตแต่ง
6A	หมู่พระเจดีย์รายด้านทิศตะวันตกของวิหาร ก่อนการดำเนินงานชุตแต่ง
7A	หมู่พระเจดีย์รายด้านทิศตะวันตกของวิหาร ก่อนการดำเนินงานชุตแต่ง
8A	วิหารประธานด้านหน้า (ทิศใต้) ก่อนการดำเนินงานชุตแต่ง
9A	พระปรารักษ์และวิหารประธานด้านทิศใต้ ก่อนการดำเนินงานชุตแต่ง
10A	พระปรารักษ์และวิหารประธานด้านทิศใต้ ก่อนการดำเนินงานชุตแต่ง
11A	พระเจดีย์ราย หมายเลข 10 พระเจดีย์ทรงปรารักษ์
12A	แจ้งสิงห์ฐานพระเจดีย์ราย
13A	แจ้งสิงห์ฐานพระเจดีย์ราย
14A	แจ้งสิงห์ฐานพระเจดีย์ราย
15A	แจ้งสิงห์ฐานพระเจดีย์ราย
16A	ลวดลายปูนปั้นประดับขอมุมไม้ยี่สิบของพระเจดีย์ทรงปรารักษ์
17A	ลวดลายปูนปั้นประดับขอมุมไม้ยี่สิบของพระเจดีย์ทรงปรารักษ์
18A	พระเจดีย์ราย หมายเลข 13 ถูกขุดเจาะเป็นโพรงที่องค์ระฆัง
19A	พระเจดีย์ราย หมายเลข 13 ถูกขุดเจาะเป็นโพรงที่องค์ระฆัง
20A	ใบเสมาทำด้วยหินทรายบนแท่นรอบอุโบสถ
21A	สิงห์ปูนปั้นข้างอุโบสถ
22A	สิงห์ปูนปั้นข้างอุโบสถ
23A	ใบเสมานั่งแท่นรอบอุโบสถ
24A	ซุ้มพระพุทธรูปปางลีลา मुखปรารักษ์ด้านทิศตะวันตก ก่อนการดำเนินงาน
25A	मुखปรารักษ์ด้านทิศตะวันตก ก่อนการดำเนินงาน
26A	ชิ้นส่วนพระพุทธรูปปูนปั้น และซุ้มพระพุทธรูปปางลีลา ในमुखปรารักษ์ทิศตะวันตก ก่อนการดำเนินงาน
27A	मुखปรารักษ์ด้านทิศตะวันตก ก่อนการดำเนินงาน
28A	मुखปรารักษ์ด้านทิศตะวันตก ก่อนการดำเนินงาน
29A	ซุ้มพระพุทธรูปปางลีลาในमुखปรารักษ์ด้านทิศเหนือ ก่อนการดำเนินงาน
30A	मुखปรารักษ์ด้านทิศเหนือ ก่อนการดำเนินงาน
31A	ซุ้มพระพุทธรูปปางลีลา ในमुखปรารักษ์ด้านทิศเหนือ ก่อนการดำเนินงาน
32A	หอรบผนังทางมุมนด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของพระปรารักษ์ประธาน ก่อนการดำเนินงาน
33A	หอรบผนังทางมุมนด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของพระปรารักษ์ประธาน ก่อนการดำเนินงาน
34A	กรอบไม้หน้าต่างวิหารประธาน ด้านทิศตะวันตก
35A	ซุ้มพระพุทธรูปปางลีลาและองค์พระพุทธรูปที่ถูกพอกทับในमुखปรารักษ์ด้านทิศใต้
36A	เจดีย์ราย หมายเลข 15 เจดีย์ทรงมณฑป ก่อนการดำเนินงาน
37	ศาลาการเปรียญด้านมุมนทิศตะวันตกเฉียงใต้ ก่อนการดำเนินงาน

บันทึกภาพถ่าย

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า

กล้อง Nikon F 301

ฟิล์ม โคนิก้า VX 100

ม้วนที่ 2/1997

รูปที่	เรื่อง
1A	ฝ่าผนังวิหารประธานด้านนอกทางทิศตะวันออก ก่อนการดำเนินงาน
2A	พระปรารักษ์ประธานและหมู่พระเจดีย์รายด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้
3A	วิหารประธานด้านหน้า ก่อนการดำเนินงาน
4A	หมู่พระเจดีย์รายด้านทิศตะวันตกของวิหารประธาน ก่อนการดำเนินงาน
5A	หมู่พระเจดีย์รายด้านทิศตะวันออกของวิหารประธาน ก่อนการดำเนินงาน
6A	มุขประเจ็ดที่ทรุดพัง ด้านทิศตะวันตกของศาลาการเปรียญ
7A	ศาลาการเปรียญทางมุมด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ ก่อนการดำเนินงาน
8A	มุขประเจ็ดด้านทิศตะวันตกของศาลาการเปรียญ
9A	มุขประเจ็ดด้านทิศตะวันออกของศาลาการเปรียญ
10A	ซุ้มประตูทิศเหนือฝั่งตะวันออกของศาลาการเปรียญ
11A	ลวดลายปูนปั้นเรื่องรามเกียรติ์ในกรอบวงกลมของซุ้มประตูทิศเหนือ ฝั่งตะวันออกของศาลาการเปรียญ
12A	ศาลาการเปรียญด้านทิศเหนือติดกับห้องสุขาของวัด
13A	หน้าต่างด้านทิศเหนือของศาลาการเปรียญ
14A	ลวดลายปูนปั้นในกรอบวงกลมประดับซุ้มประตูด้านทิศเหนือ (ด้านนอก) ของศาลาการเปรียญ
15A	ซุ้มประตูศาลาการเปรียญด้านทิศใต้
16A	ลวดลายปูนปั้นเรื่องรามเกียรติ์ในกรอบวงกลมประดับซุ้มประตูด้านทิศใต้
17A	หน้าต่างของศาลาการเปรียญทางด้านทิศใต้
18A	ศาลาขางหรือกุฎิด้านทิศตะวันออกของศาลาการเปรียญ
19A	วงโค้งใต้ฐานศาลาการเปรียญด้านทิศใต้
20A	เครื่องหลังคาที่ชำรุดของศาลาการเปรียญ
21A	ลวดลายแกะสลักบนหน้าบันมุขประเจ็ดของศาลาการเปรียญด้านทิศตะวันตก
22A	หน้าต่างด้านทิศตะวันตกของศาลาการเปรียญ
23A	มุขประเจ็ดด้านทิศตะวันตกของศาลาการเปรียญ
24A	วงโค้งใต้ฐานศาลาการเปรียญด้านทิศเหนือ
25A	ศาลาการเปรียญด้านทิศตะวันตก
26A	ศาลาขางหรือกุฎิด้านทิศตะวันตกของศาลาการเปรียญที่ทางวัดสร้างขึ้นใหม่เลียนแบบของเดิม
27A	บริเวณเขตโบราณสถานวัดเชิงท่า ด้านทิศใต้ ก่อนการดำเนินงาน
28A	-
29A	-
30A	-
31A	-
32A	-
33A	-
34A	พระปรารักษ์ประธานและมุขปรารักษ์ด้านทิศเหนือ
35A	พระปรารักษ์ประธานและมุขปรารักษ์ด้านทิศเหนือ
36A	มุขปรารักษ์ด้านทิศเหนือ ก่อนการดำเนินงาน
37	พระปรารักษ์ประธานมุมทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

บันทึกภาพถ่าย

รูปที่	เรื่อง
6	พระปรารักษ์ประธานมุขทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนการดำเนินงาน
7	พระปรารักษ์ประธานมุขทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนการดำเนินงาน
8	บริเวณเขตโบราณสถานวัดเชิงท่าด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนการดำเนินงาน
9	พระปรารักษ์และมุขปรารักษ์มุขทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนการดำเนินงาน
10	พระปรารักษ์และมุขปรารักษ์มุขทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนการดำเนินงาน
11	หอรบะนัง
12	มุขปรารักษ์ทิศตะวันออกเชื่อมต่อกับผนังวิหารประธานมุขทิศตะวันออกเฉียงใต้
13	มุขปรารักษ์ทิศตะวันออกและวิหารประธานด้านทิศตะวันออก
14	บริเวณเขตโบราณสถานด้านทิศตะวันออก ก่อนการดำเนินงาน
15	วิหารน้อยที่มีสิ่งก่อสร้างสมัยใหม่สร้างทับบนฐานเดิม
16	บริเวณหมู่พระเจดีย์ราย สภาพก่อนการดำเนินงาน
17	พื้นที่ระหว่างวิหารประธานและอุโบสถด้านทิศตะวันตกของวัด
18	บริเวณหมู่พระเจดีย์รายและพื้นที่เขตโบราณสถานด้านทิศใต้
19	พื้นที่บริเวณเขตโบราณสถานด้านทิศตะวันตก ก่อนการดำเนินงาน
20	พระปรารักษ์ประธานและมุขปรารักษ์ด้านทิศตะวันตก ก่อนการดำเนินงาน
21	บริเวณเขตโบราณสถานด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ก่อนการดำเนินงาน
22	บริเวณเขตโบราณสถานด้านทิศเหนือหรือด้านหลังอุโบสถ ก่อนการดำเนินงาน
23	พระปรารักษ์และมุขปรารักษ์ด้านทิศตะวันตก
24	มุขปรารักษ์ด้านทิศตะวันตก
25	เรือนธาตุและปรารักษ์มุขด้านทิศตะวันตกของพระปรารักษ์ประธาน
26	ช่วงบนของพระปรารักษ์ประธาน
27	ซุ้มจระนำที่เรือนธาตุของพระปรารักษ์ประธานด้านทิศตะวันตก
28	ปรารักษ์มุขทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
29	เจดีย์รายหมายเลข 1 ก่อนการดำเนินงาน
30	เจดีย์รายหมายเลข 2 ก่อนการดำเนินงาน
31	เจดีย์รายหมายเลข 16 ก่อนการดำเนินงาน
32	เจดีย์รายหมายเลข 4 ก่อนการดำเนินงาน
33	เจดีย์รายหมายเลข 4 และ 1 ก่อนการดำเนินงาน
34	พื้นที่บริเวณหมู่พระเจดีย์ ก่อนการดำเนินงาน
35	ขณะทำหลังคาคลุมศาลาการเปรียญ โดยสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ที่ 3
36	ขณะทำหลังคาคลุมศาลาการเปรียญ โดยสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ที่ 3
37	ขณะทำหลังคาคลุมศาลาการเปรียญ โดยสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ที่ 3

โครงการ ชุติแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า

กล้อง Nikon F 301

ฟิล์ม โคดัก ASA 100

ม้วนที่ 4/1997

บันทึกภาพถ่าย

รูปที่	เรื่อง
14	ขณะชุติแต่งศาลาการเปรียญด้านทิศใต้
15	คลองเมืองหรือแม่น้ำลพบุรีเดิม ด้านหน้าวัด (ทิศใต้)
16	บริเวณกุฏิหรือศาลาขวางด้านทิศตะวันออก ก่อนชุติแต่ง
17	บริเวณกุฏิหรือศาลาขวางด้านทิศตะวันออก ก่อนชุติแต่ง
18	ขณะชุติแต่งใต้ถุนศาลาการเปรียญ
19	ขณะชุติแต่งใต้ถุนศาลาการเปรียญ
20	ขณะชุติแต่งใต้ถุนศาลาการเปรียญ
21	ใต้ถุนศาลาการเปรียญ หลังชุติแต่ง
22	ความหนาของดินที่นำมาถมเพื่อปรับระดับพื้นวัดให้สูงพ้นจากน้ำท่วม
23	ลวดลายปูนปั้นจุ่มประตูที่เชื่อมระหว่างศาลาการเปรียญกับกุฏิ
24	ขณะชุติแต่งศาลาการเปรียญ
25	จุ่มประตูระหว่างศาลาการเปรียญกับกุฏิ
26	ขณะชุติแต่งศาลาการเปรียญ
27	กุฏิหรือศาลาขวางด้านทิศใต้ ก่อนชุติแต่ง
28	กุฏิหรือศาลาขวางด้านทิศใต้ ก่อนชุติแต่ง
29	กุฏิหรือศาลาขวางด้านทิศตะวันออก ก่อนชุติแต่ง
30	กุฏิหรือศาลาขวางด้านทิศตะวันออก ก่อนชุติแต่ง
31	กุฏิหรือศาลาขวางด้านทิศตะวันออก ก่อนชุติแต่ง
32	ขณะดำเนินงานใต้ถุนศาลาการเปรียญ
33	ขณะดำเนินงานใต้ถุนศาลาการเปรียญ
34	ขณะดำเนินงานใต้ถุนศาลาการเปรียญ
35	ขณะดำเนินงานใต้ถุนศาลาการเปรียญ
36	ขณะดำเนินงานใต้ถุนศาลาการเปรียญ

บันทึกภาพถ่าย

รูปที่	เรื่อง
2	ได้ฉันทนุภหุหรือสาลาขวางหลังทิสตะวันตกของสาลาการเปรียญ ก่อนดำเนินงาน
3	ได้ฉันทนุภหุหรือสาลาขวางหลังทิสตะวันตกของสาลาการเปรียญ ก่อนดำเนินงาน
4	ได้ฉันทนุภหุหรือสาลาขวางหลังทิสตะวันตกของสาลาการเปรียญ ก่อนดำเนินงาน
5	ได้ฉันทนุภหุหรือสาลาขวางหลังทิสตะวันตกของสาลาการเปรียญ ก่อนดำเนินงาน
6	การขนย้ายกระเบื้องที่กองอยู่ในเขตกำแพงแก้วด้านทิศใต้ให้พ้นบริเวณทำงาน
7	พระปรารภค์ประธานมมุ่ด้านตะวันตกเฉียงใต้ (ไม้ซัด)
8	ได้ฉันทนุภหุหรือสาลาการเปรียญภายหลังการดำเนินงาน พบว่าปูพื้นด้วยอิฐหัก
9	ได้ฉันทนุภหุหรือสาลาการเปรียญภายหลังการดำเนินงาน พบว่าปูพื้นด้วยอิฐหัก
10	ได้ฉันทนุภหุหรือสาลาการเปรียญภายหลังการดำเนินงาน พบว่าปูพื้นด้วยอิฐหัก
11	ได้ฉันทนุภหุหรือสาลาการเปรียญภายหลังการดำเนินงาน พบว่าปูพื้นด้วยอิฐหัก
12	ได้ฉันทนุภหุหรือสาลาการเปรียญภายหลังการดำเนินงาน พบว่าปูพื้นด้วยอิฐหัก
13	ได้ฉันทนุภหุหรือสาลาการเปรียญภายหลังการดำเนินงาน พบว่าปูพื้นด้วยอิฐหัก
14	ได้ฉันทนุภหุหรือสาลาการเปรียญภายหลังการดำเนินงาน พบว่าปูพื้นด้วยอิฐหัก
15	ขณะชุตแต่งฉันทนุภหุหรือสาลาขวางทางด้านทิศตะวันตก
16	ขณะคำยันเสาได้ฉันทนุภหุหรือสาลาการเปรียญ
17	ขณะคำยันเสาได้ฉันทนุภหุหรือสาลาการเปรียญ
18	ขณะคำยันเสาได้ฉันทนุภหุหรือสาลาการเปรียญ
19	ขณะคำยันเสาได้ฉันทนุภหุหรือสาลาการเปรียญ
20	ขณะคำยันเสาได้ฉันทนุภหุหรือสาลาการเปรียญ
21	การวางผังกริดบริเวณวัดด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
22	การวางผังกริดบริเวณวัดด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
23	บริเวณวัดด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ก่อนการดำเนินงาน
24	บริเวณวัดด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ก่อนการดำเนินงาน
25	ขณะดำเนินงานชุตแต่ง
26	พื้นที่มุมทิศตะวันตกเฉียงเหนือของพระปรารภค์ประธานก่อนชุตแต่ง
27	พื้นที่มุมทิศตะวันตกเฉียงเหนือของพระปรารภค์ประธานก่อนชุตแต่ง
28	พื้นที่มุมทิศตะวันตกเฉียงเหนือของพระปรารภค์ประธานก่อนชุตแต่ง
29	พื้นที่ด้านทิศเหนือของพระปรารภค์ ก่อนการดำเนินงาน
30	พื้นที่ด้านทิศเหนือของพระปรารภค์ ก่อนการดำเนินงาน
31	พื้นที่ด้านทิศเหนือของพระปรารภค์ ก่อนการดำเนินงาน
32	พื้นที่ด้านหลังอุโบสถ (ทิศเหนือ) ก่อนการดำเนินงาน
33	พื้นที่ด้านหลังอุโบสถ (ทิศเหนือ) ก่อนการดำเนินงาน
34	ขณะชุตแต่งกำแพงแก้ว ด้านทิศตะวันตก
35	ขณะชุตแต่งกำแพงแก้ว ด้านทิศตะวันตก
36	ภาชนะเต็มใบพบจากการชุตแต่ง
37	พื้นที่ด้านทิศเหนือของพระปรารภค์ประธาน ก่อนการชุตแต่ง

บันทึกภาพถ่าย

รูปที่	เรื่อง
2	ขณะชุตแต่งบริเวณด้านทิศเหนือของพระปรางค์ประธาน
3	วางผังกริดก่อนการชุตแต่ง
4	กุฏิหรือศาลาขวางหลังชุตแต่ง (ด้านทิศตะวันออก)
5	กุฏิหรือศาลาขวางด้านทิศใต้ หลังการชุตแต่ง
6	วงโค้งใต้ถุนกุฏิหลังการชุตแต่ง
7	วงโค้งใต้ถุนกุฏิหลังการชุตแต่ง
8	วงโค้งใต้ถุนกุฏิหลังการชุตแต่ง
9	กุฏิด้านทิศตะวันออก หลังการชุตแต่ง
10	กุฏิด้านทิศใต้ หลังการชุตแต่ง
11	ใต้ถุนกุฏิ หลังการชุตแต่งปูพื้นด้วยอิฐ
12	ใต้ถุนกุฏิ หลังการชุตแต่งปูพื้นด้วยอิฐ
13	ใต้ถุนกุฏิ หลังการชุตแต่งปูพื้นด้วยอิฐ
14	ใต้ถุนกุฏิ หลังการชุตแต่งปูพื้นด้วยอิฐ
15	ใต้ถุนกุฏิ หลังการชุตแต่งปูพื้นด้วยอิฐ
16	ใต้ถุนกุฏิ หลังการชุตแต่งปูพื้นด้วยอิฐ
17	ใต้ถุนกุฏิ หลังการชุตแต่งปูพื้นด้วยอิฐ
18	ใต้ถุนกุฏิ หลังการชุตแต่งปูพื้นด้วยอิฐ
19	ใต้ถุนกุฏิ หลังการชุตแต่งปูพื้นด้วยอิฐ
20	ใต้ถุนกุฏิ หลังการชุตแต่งปูพื้นด้วยอิฐ
21	ใต้ถุนกุฏิ หลังการชุตแต่งปูพื้นด้วยอิฐ
22	ใต้ถุนกุฏิ หลังการชุตแต่งปูพื้นด้วยอิฐ
23	ลักษณะดินด้านทิศเหนือของพระปรางค์ประธาน
24	มุมมุขปรางค์ทิศเหนือและทิศตะวันออก ก่อนชุตแต่ง
25	พื้นที่บริเวณมุมมุขปรางค์ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนชุตแต่ง
26	เศษกระเบื้องมุงหลังคาที่พบบริเวณด้านหลังพระปรางค์ประธาน (ทิศเหนือ)
27	พระปรางค์ประธานมุมทิศตะวันออกเฉียงเหนือ
28	วางผังกริดก่อนชุตแต่งบริเวณพื้นที่ด้านทิศเหนือ
29	พื้นที่ด้านมุขปรางค์ทิศเหนือหลังชุตแต่ง
30	บันไดขึ้นมุขปรางค์ทิศเหนือ
31	มุขปรางค์ด้านทิศเหนือ หลังชุตแต่ง
32	ขณะชุตแต่งกำแพงแก้วด้านทิศเหนือ
33	-
34	-
35	-

บันทึกภาพถ่าย

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า
กล้อง Nikon F 301
ฟิล์ม โคดัก โกลด์ 100
ม้วนที่ 7/1997

รูปที่	เรื่อง
1A	ชุ้มประตูทางเข้าวัด กำแพงแก้วด้านทิศตะวันออก
2A	บ่อหมักปูน (?)
3A	ขณะขุดแต่งกำแพงใต้ต้นโพธิ์ ด้านทิศเหนือ
4A	ขณะขุดแต่งกำแพงใต้ต้นโพธิ์ ด้านทิศเหนือ
5A	แนวอิฐใต้ต้นโพธิ์ หลังการขุดแต่ง
6A	ลักษณะของดินที่นำมาถมในบริเวณวัด
7A	กองอิฐหน้าชุ้มประตู กำแพงแก้วด้านทิศเหนือ
8A	กองอิฐหน้าชุ้มประตู กำแพงแก้วด้านทิศเหนือ
9A	หลุมขุดทดสอบที่ 1 (T.P.1) บริเวณข้างกุฎิด้านทิศตะวันออก
10A	หลุมขุดทดสอบที่ 1 (T.P.1) บริเวณข้างกุฎิด้านทิศตะวันออก
11A	หลุมขุดทดสอบที่ 1 (T.P.1) บริเวณข้างกุฎิด้านทิศตะวันออก
12A	ขณะขุดแต่งมุมมุขปรางค์ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ
13A	ขณะขุดลอกดินถมใน T.P.1
14A	-
15A	-
16A	-
17A	-
18A	T.P.1 ระดับ 180-190 cm.dt.
19A	T.P.1 ระดับ 180-190 cm.dt.
20A	T.P.1 ระดับ 190-200 cm.dt.
21A	T.P.1 ระดับ 190-200 cm.dt.
22A	ลักษณะดินใน T.P.1
23A	ลักษณะดินใน T.P.1
24A	ถาดสำริด พบใน T.P.1 ระดับ 193 cm.dt.
25A	T.P.1 ระดับ 220-230 cm.dt.
26A	T.P.1 ระดับ 230-240 cm.dt.
27A	แนวอิฐที่พบใน T.P.1 ระดับ 250 cm.dt.
28A	แนวอิฐที่พบใน T.P.1 ระดับ 250 cm.dt.
29A	ผนังหลุม T.P.1 ด้านทิศตะวันออก
30A	แนวอิฐใน T.P.1
31A	แนวอิฐใน T.P.1
32A	ขณะขุดค้นใน T.P.1
33A	ขณะขุดแต่งหน้าชุ้มประตูระหว่างศาลาการเปรียญกับกุฎิ
34A	เศษอิฐที่พบใน T.P.1 ระดับ 350 cm.dt.
35A	เศษอิฐที่พบใน T.P.1 ระดับ 350 cm.dt.
36A	เศษอิฐที่พบใน T.P.1 ระดับ 350 cm.dt.

โครงการ ชุດแต่งเพื่อก่อแบบบูรณะ วัดเชิงท่า

กล้อง Nikon F 301

ฟิล์ม โคดัก โกลด์ 100

ม้วนที่ 8/1997

บันทึกภาพถ่าย

รูปที่	เรื่อง
01	ขณะเคลื่อนย้ายคุ่มน้ำด้านข้างวิหารประธานทิศตะวันตก
02	หลังเคลื่อนย้ายคุ่มน้ำออกหมดแล้ว
03	พื้นที่ข้างวิหารประธานด้านทิศตะวันตก ก่อนชุດแต่ง
04	พื้นที่ข้างวิหารประธานด้านทิศตะวันตก ก่อนชุດแต่ง
05	พื้นที่ข้างวิหารประธานด้านทิศตะวันตก ก่อนชุດแต่ง
06	-
07	-
08	-
09	-
10	-
11	-
12	-
13	-
14	-
15	-
16	-
17	-
18	-
19	-
20	-
21	ขณะดำเนินงานชุດคันในหลุมชุດทดสอบที่ 1 (T.P.1) ด้านข้างกุฏิ
22	ขณะดำเนินงานชุດคันในหลุมชุດทดสอบที่ 1 (T.P.1) ด้านข้างกุฏิ
23	ขณะชุດแต่งด้านข้างวิหารประธานทิศตะวันตก
24	บันไดทางขึ้นวิหารด้านตะวันออก ก่อนดำเนินงาน
25	บันไดทางขึ้นวิหารด้านตะวันออก ก่อนดำเนินงาน
26	บริเวณด้านทิศตะวันออกของวิหารประธานหลังชุດแต่ง
27	บริเวณหมู่พระเจดีย์รายหลังการชุດแต่ง
28	แนวอิฐที่พบจากการชุດแต่งหน้าซุ้มประตูระหว่างศาลาการเปรียญกับกุฏิ
29	แนวอิฐที่พบจากการชุດแต่งหน้าซุ้มประตูระหว่างศาลาการเปรียญกับกุฏิ
30	ขณะชุດคันใน T.P.1
31	แนวอิฐในหลุมชุດแต่งหน้าซุ้มประตูศาลาการเปรียญและกุฏิ
32	ข้างวิหารประธานด้านตะวันออกหลังชุດแต่ง
33	ข้างวิหารประธานด้านตะวันออกหลังชุດแต่ง
34	พื้นที่บริเวณวงโค้งใต้ฐานศาลาการเปรียญด้านทิศใต้กำหนดเป็นหลุมชุດทดสอบที่ 2 (T.P.2)
35	พื้นที่บริเวณวงโค้งใต้ฐานศาลาการเปรียญด้านทิศใต้กำหนดเป็นหลุมชุດทดสอบที่ 2 (T.P.2)
36	หลุมชุດคันที่ 2 ระดับ 280 cm.dt.
37	หลุมชุດคันที่ 2 ระดับ 280 cm.dt.

บันทึกภาพถ่าย

รูปที่	เรื่อง
00	ขณะดำเนินงานขุดค้นในหลุมขุดทดสอบที่ 2 (T.P.2)
0	ขณะดำเนินงานขุดค้นในหลุมขุดทดสอบที่ 2 (T.P.2)
1	พื้นที่อิฐใต้ฐานศาลาการเปรียญ (T.P.2)
2	ขณะขุดค้นในหลุมขุดทดสอบที่ 2 (T.P.2)
3	พื้นที่อิฐใต้ฐานศาลาการเปรียญใน T.P.2 ระดับ 230 cm.dt.
4	พื้นที่อิฐใต้ฐานศาลาการเปรียญใน T.P.2 ระดับ 230 cm.dt.
5	พื้นที่อิฐใต้ฐานศาลาการเปรียญใน T.P.2 ระดับ 230 cm.dt.
6	พื้นที่อิฐใต้ฐานศาลาการเปรียญใน T.P.2 ระดับ 230 cm.dt.
7	ขณะจัดพื้นที่อิฐใต้ฐานศาลาการเปรียญใน T.P.2
8	พื้นดินใต้ฐานศาลาการเปรียญใน T.P.2 ระดับ 245 cm.dt.
9	หลุมขุดทดสอบที่ 2 (T.P.2)
10	หลุมขุดทดสอบที่ 2 (T.P.2)
11	ชั้นดินผนังด้านทิศตะวันออกของหลุมขุดทดสอบที่ 1 (T.P.1)
12	ชั้นดินผนังด้านทิศตะวันออกของหลุมขุดทดสอบที่ 1 (T.P.1)
13	ชั้นดินผนังด้านทิศตะวันออกของหลุมขุดทดสอบที่ 1 (T.P.1)
14	ชั้นดินผนังด้านทิศตะวันออกของหลุมขุดทดสอบที่ 1 (T.P.1)
15	ชั้นดินผนังด้านทิศตะวันออกของหลุมขุดทดสอบที่ 1 (T.P.1)
16	ชั้นดินผนังด้านทิศตะวันออกของหลุมขุดทดสอบที่ 1 (T.P.1)
17	ชั้นดินผนังด้านทิศเหนือของหลุมขุดทดสอบที่ 1 (T.P.1)
18	ชั้นดินผนังด้านทิศเหนือของหลุมขุดทดสอบที่ 1 (T.P.1)
19	ชั้นดินผนังด้านทิศเหนือของหลุมขุดทดสอบที่ 1 (T.P.1)
20	ชั้นดินผนังด้านทิศเหนือของหลุมขุดทดสอบที่ 1 (T.P.1)
21	ชั้นดินผนังด้านทิศเหนือของหลุมขุดทดสอบที่ 1 (T.P.1)
22	หลุมขุดทดสอบที่ 2 (T.P.2) ที่ระดับ 300 cm.dt.
23	หลุมขุดทดสอบที่ 2 (T.P.2) ที่ระดับ 300 cm.dt.
24	หลุมขุดทดสอบที่ 2 (T.P.2) ที่ระดับ 300 cm.dt.
25	หลุมขุดทดสอบที่ 2 (T.P.2) ที่ระดับ 300 cm.dt.
26	หลุมขุดทดสอบที่ 2 (T.P.2) ที่ระดับ 300 cm.dt.
27	หลุมขุดทดสอบที่ 2 (T.P.2) ที่ระดับ 300 cm.dt.
28	ชั้นดินผนังด้านทิศใต้ของหลุมขุดทดสอบที่ 1 (T.P.1)
29	ชั้นดินผนังด้านทิศใต้ของหลุมขุดทดสอบที่ 1 (T.P.1)
30	ชั้นดินผนังด้านทิศใต้ของหลุมขุดทดสอบที่ 1 (T.P.1)
31	ชั้นดินผนังด้านทิศใต้ของหลุมขุดทดสอบที่ 1 (T.P.1)
32	ชั้นดินผนังด้านทิศใต้ของหลุมขุดทดสอบที่ 1 (T.P.1)
33	ชั้นดินผนังด้านทิศใต้ของหลุมขุดทดสอบที่ 1 (T.P.1)
34	ชั้นดินผนังด้านทิศตะวันตกของหลุมขุดทดสอบที่ 1 (T.P.1)
35	ชั้นดินผนังด้านทิศตะวันตกของหลุมขุดทดสอบที่ 1 (T.P.1)
36	ชั้นดินผนังด้านทิศตะวันตกของหลุมขุดทดสอบที่ 1 (T.P.1)
37	ชั้นดินผนังด้านทิศตะวันตกของหลุมขุดทดสอบที่ 1 (T.P.1)

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า

กล้อง Nikon F 301

ฟิล์ม โกดัก โกลด์ 100

จำนวนที่ 10/1997

บันทึกภาพถ่าย

รูปที่	เรื่อง
1A	พื้นที่ข้างวิหารด้านทิศตะวันออก ก่อนการขุดแต่ง
2A	ขณะดำเนินงานขุดแต่งมุขปรางค์ทิศตะวันออก
3A	ขณะดำเนินงานขุดแต่งมุขปรางค์ทิศตะวันออก
4A	พื้นที่ข้างวิหารด้านทิศตะวันออก ก่อนการขุดแต่ง
5A	พื้นที่ข้างวิหารด้านทิศตะวันออก ก่อนการขุดแต่ง
6A	ภาชนะดินเผาพบใกล้กับซุ้มประตูด้านทิศตะวันตก
7A	-
8A	พื้นที่ข้างวิหารด้านทิศตะวันออก ก่อนการขุดแต่ง
9A	ขณะดำเนินงานข้างวิหารด้านทิศตะวันออก
10A	ขณะดำเนินงานข้างวิหารด้านทิศตะวันออก
11A	ภาชนะดินเผาใกล้กับซุ้มประตูด้านทิศตะวันตก
12A	ภาชนะดินเผาใกล้กับซุ้มประตูด้านทิศตะวันตก
13A	ภาชนะดินเผาพบได้ซุ้มประตูด้านทิศตะวันตก
14A	ภาชนะดินเผาพบได้ซุ้มประตูด้านทิศตะวันตก
15A	ภาชนะดินเผาพบได้ซุ้มประตูด้านทิศตะวันตก
16A	บริเวณซุ้มประตูทิศตะวันตก พบภาชนะดินเผาข้างใต้
17A	พื้นที่ด้านหน้าของวิหาร (ทิศใต้) ก่อนการขุดแต่ง
18A	พื้นที่ด้านหน้าของวิหาร (ทิศใต้) ก่อนการขุดแต่ง
19A	พื้นที่ด้านหน้าของวิหาร ก่อนการขุดแต่ง
20A	พื้นที่ด้านหน้าของวิหาร ก่อนการขุดแต่ง
21A	พื้นที่ด้านหน้าของวิหาร ก่อนการขุดแต่ง
22A	พื้นที่ด้านหน้าของวิหาร ก่อนการขุดแต่ง
23A	พื้นที่ด้านหน้าวิหารใกล้กับหมู่พระเจดีย์ราย ก่อนการขุดแต่ง
24A	พื้นที่ด้านหน้าวิหารใกล้กับหมู่พระเจดีย์ราย ก่อนการขุดแต่ง
25A	พื้นที่ข้างวิหารด้านทิศตะวันออก หลังการขุดแต่ง
26A	องค์พระปรางค์ประธานด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้
27A	องค์พระปรางค์ประธานด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้
28A	ขณะเคลื่อนย้ายคุ่มข้างวิหารด้านทิศตะวันตก ก่อนการดำเนินงาน
29A	พื้นที่ข้างมุขปรางค์ด้านทิศตะวันตก ก่อนการขุดแต่ง
30A	พื้นที่ข้างมุขปรางค์ด้านทิศตะวันตก ก่อนการขุดแต่ง
31A	แนวกำแพงแก้วด้านทิศตะวันตก ขณะดำเนินการขุดแต่ง
32A	บันไดทางขึ้นวิหารด้านทิศตะวันออก ก่อนขุดแต่ง
33A	บันไดทางขึ้นวิหารด้านทิศตะวันออก ก่อนขุดแต่ง
34A	เศษกระเบื้องมุงหลังคาของทับถมเป็นชั้นข้างอุโบสถด้านทิศตะวันตก
35A	เศษกระเบื้องมุงหลังคาของทับถมเป็นชั้นข้างอุโบสถด้านทิศตะวันตก
36A	พื้นที่ข้างมุขปรางค์ด้านทิศตะวันตก ก่อนขุดแต่ง

บันทึกภาพถ่าย

โครงการ ชุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า

กล้อง Nikon F 301

ฟิล์ม โคดัก โกลด์ 100

วันที่ 11/1997

รูปที่	เรื่อง
2	พื้นที่ข้างวิหารน้อยด้านทิศตะวันออก ก่อนการชุดแต่ง
3	ขณะทาสีปูนซีเมนต์หน้าโบสถ์ (ด้านทิศใต้)
4	กองเศษกระเบื้องมุงหลังคาติดกับมุขปรางค์ทิศตะวันตก
5	กองเศษกระเบื้องมุงหลังคาติดกับมุขปรางค์ทิศตะวันตก
6	ภาชนะดินเผาพบในหลุมขุดทดสอบที่ 2 (T.P.2) ระดับ 380 cm.dt.
7	ภาชนะดินเผาพบในหลุมขุดทดสอบที่ 2 (T.P.2) ระดับ 380 cm.dt.
8	ภาชนะดินเผาพบในหลุมขุดทดสอบที่ 2 (T.P.2) ระดับ 380 cm.dt.
9	กองเศษกระเบื้องดินเผาข้างวิหารด้านทิศตะวันตก
10	กองเศษกระเบื้องดินเผาข้างวิหารด้านทิศตะวันตก
11	พื้นที่ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนการชุดแต่ง
12	พื้นที่ด้านหลังวิหารน้อย (ทิศเหนือ) ก่อนการชุดแต่ง
13	เศษปูนกองรวมกัน ด้านหลังวิหารน้อย
14	เศษปูนกองรวมกัน ด้านหลังวิหารน้อย
15	ภายในอุโบสถได้รับการปรับปรุงใหม่เมื่อไม่นานมานี้
16	ภายในอุโบสถได้รับการปรับปรุงใหม่เมื่อไม่นานมานี้
17	ภายในอุโบสถได้รับการปรับปรุงใหม่เมื่อไม่นานมานี้
18	ภายในอุโบสถได้รับการปรับปรุงใหม่เมื่อไม่นานมานี้
19	อุโบสถด้านหน้า (ทิศใต้)
20	บริเวณหน้าอุโบสถ หลังการชุดแต่ง
21	บริเวณด้านข้างอุโบสถด้านทิศตะวันออก หลังการชุดแต่ง
22	บริเวณด้านข้างอุโบสถทางทิศตะวันตกติดแนวกำแพงแก้ว หลังการชุดแต่ง
23	พื้นที่บริเวณด้านหลังอุโบสถ (ทิศเหนือ) หลังการชุดแต่ง
24	พื้นที่ระหว่างวิหารและอุโบสถ หลังการชุดแต่ง
25	พื้นที่บริเวณที่ติดกับมุขปรางค์ทิศเหนือ (ด้านทิศเหนือ) หลังชุดแต่ง
26	กำแพงแก้วด้านทิศเหนือ หลังการชุดแต่ง
27	กำแพงแก้วด้านทิศเหนือ หลังการชุดแต่ง
28	กำแพงแก้วด้านทิศเหนือ หลังการชุดแต่ง
29	พื้นที่บริเวณด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ หลังการชุดแต่ง
30	พื้นที่ด้านทิศเหนือ หลังชุดแต่ง
31	ด้านข้างวิหารน้อยทางทิศตะวันออก หลังการชุดแต่ง
32	พื้นที่ระหว่างวิหารประธานและวิหารน้อย หลังการชุดแต่ง
33	บริเวณด้านหน้าวิหารน้อย (ทิศใต้) หลังการชุดแต่ง
34	พื้นที่ด้านหน้าวิหารประธาน หลังการชุดแต่ง
35	พื้นที่ด้านทิศตะวันออกของวิหารน้อย หลังการชุดแต่ง
36	พื้นที่ด้านทิศตะวันตกของวิหารน้อย หลังการชุดแต่ง
37	บริเวณหมู่พระเจดีย์ราย ก่อนการดำเนินงาน

บันทึกภาพถ่าย

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า

กล้อง Nikon F 301

ฟิล์ม โคดัก โกลด์ 100

วันที่ 12/1997

รูปที่	เรื่อง
2	มุขปรารงค์ทิศตะวันตก ก่อนการดำเนินงาน
3	มุขปรารงค์ทิศตะวันตก ก่อนการดำเนินงาน
4	มุขปรารงค์ทิศตะวันตก ก่อนการดำเนินงาน
5	ผนังชั้นดินด้านทิศใต้ของหลุมขุดทดสอบที่ 2 (T.P.2)
6	ผนังชั้นดินด้านทิศใต้ของหลุมขุดทดสอบที่ 2 (T.P.2)
7	ผนังชั้นดินด้านทิศตะวันตกของหลุมขุดทดสอบที่ 2 (T.P.2)
8	ผนังชั้นดินด้านทิศตะวันตกของหลุมขุดทดสอบที่ 2 (T.P.2)
9	ผนังชั้นดินด้านทิศตะวันออกของหลุมขุดทดสอบที่ 2 (T.P.2)
10	ผนังชั้นดินด้านทิศตะวันออกของหลุมขุดทดสอบที่ 2 (T.P.2)
11	ผนังชั้นดินด้านทิศตะวันออกของหลุมขุดทดสอบที่ 2 (T.P.2)
12	ผนังชั้นดินด้านทิศเหนือของหลุมขุดทดสอบที่ 2 (T.P.2)
13	ผนังชั้นดินด้านทิศตะวันตกของหลุมขุดทดสอบที่ 2 (T.P.2)
14	ผนังชั้นดินด้านทิศตะวันตกของหลุมขุดทดสอบที่ 2 (T.P.2)
15	ภายในมุขปรารงค์ทิศเหนือ ก่อนการขุดแต่ง
16	ภายในมุขปรารงค์ทิศเหนือ ก่อนการขุดแต่ง
17	ภายในมุขปรารงค์ทิศเหนือ ก่อนการขุดแต่ง
18	ภายในมุขปรารงค์ทิศตะวันออก ก่อนการขุดแต่ง
19	ภายในมุขปรารงค์ทิศตะวันออก ก่อนการขุดแต่ง
20	บริเวณด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของวิหาร ก่อนการดำเนินงาน
21	ขณะดำเนินงานภายในหมู่พระเจดีย์ราย
22	จุดกำหนดหลุมขุดทดสอบที่ 3 (T.P.3) บริเวณหน้าวิหารประธาน
23	จุดกำหนดหลุมขุดทดสอบที่ 3 (T.P.3) บริเวณหน้าวิหารประธาน
24	หลุมขุดทดสอบที่ 3 (T.P.3) ที่ระดับ 120 - 130 cm.dt.
25	หลุมขุดทดสอบที่ 3 (T.P.3) ที่ระดับ 130 - 140 cm.dt.
26	หลุมขุดทดสอบที่ 3 (T.P.3) ที่ระดับ 140 - 150 cm.dt.
27	หลุมขุดทดสอบที่ 3 (T.P.3) ที่ระดับ 170 cm.dt.
28	หลุมขุดทดสอบที่ 3 (T.P.3) ที่ระดับ 170 cm.dt.
29	หลุมขุดทดสอบที่ 3 (T.P.3) ที่ระดับ 180 cm.dt.
30	หลุมขุดทดสอบที่ 3 (T.P.3) ที่ระดับ 180 cm.dt.
31	วัวของวัดตกลงไปใน T.P.1
32	วัวของวัดตกลงไปใน T.P.1
33	กำลังขุดดินเพื่อช่วยวัวขึ้นจากหลุม
34	ภาชนะบรรจุกระดูก พบบริเวณ Zone N8 W21 กริด F3
35	ภาชนะบรรจุกระดูก พบบริเวณ Zone N8 W21 กริด F3
36	ขณะดำเนินงานขุดค้นใน T.P.3
37	มุขปรารงค์ทิศตะวันตก หลังการขุดแต่ง

บันทึกภาพถ่าย

รูปที่	เรื่อง
1A	ขณะเพิ่มค้ำยันเสริมความมั่นคงภายในมุขปรารงค์ทิศตะวันออก
2A	ฐานพระพุทธรูปทำด้วยสำริด ภายในมุขปรารงค์ทิศตะวันออก
3A	ผนังชั้นดินด้านทิศใต้ของหลุมขุดทดสอบที่ 3 (T.P.3)
4A	ผนังชั้นดินด้านทิศใต้ของหลุมขุดทดสอบที่ 3 (T.P.3)
5A	ผนังชั้นดินด้านทิศตะวันตกของหลุมขุดทดสอบที่ 3 (T.P.3)
6A	ผนังชั้นดินด้านทิศตะวันตกของหลุมขุดทดสอบที่ 3 (T.P.3)
7A	ฐานพระพุทธรูปทำด้วยสำริด พบในมุขปรารงค์ทิศตะวันออก
8A	ฐานพระพุทธรูปทำด้วยสำริด พบในมุขปรารงค์ทิศตะวันออก
9A	ฐานพระพุทธรูปทำด้วยสำริด พบในมุขปรารงค์ทิศตะวันออก
10A	ฐานพระพุทธรูปทำด้วยสำริด พบในมุขปรารงค์ทิศตะวันออก
11A	ฐานพระพุทธรูปทำด้วยสำริด พบในมุขปรารงค์ทิศตะวันออก
12A	ฐานพระพุทธรูปทำด้วยสำริด พบในมุขปรารงค์ทิศตะวันออก
13A	ฐานพระพุทธรูปทำด้วยสำริด พบในมุขปรารงค์ทิศตะวันออก
14A	ฐานพระพุทธรูปทำด้วยสำริด พบในมุขปรารงค์ทิศตะวันออก
15A	ผนังชั้นดินด้านทิศเหนือของหลุมขุดทดสอบที่ 3 (T.P.3)
16A	ผนังชั้นดินด้านทิศเหนือของหลุมขุดทดสอบที่ 3 (T.P.3)
17A	ผนังชั้นดินด้านทิศตะวันออกของหลุมขุดทดสอบที่ 3 (T.P.3)
18A	ผนังชั้นดินด้านทิศตะวันออกของหลุมขุดทดสอบที่ 3 (T.P.3)
19A	ผนังชั้นดินด้านทิศตะวันออกของหลุมขุดทดสอบที่ 3 (T.P.3)
20A	ขณะกลบหลุมขุดทดสอบที่ 3 ภายหลังการดำเนินงานเสร็จสิ้น
21A	พื้นที่มุมมุขปรารงค์ระหว่างมุขปรารงค์ทิศเหนือและตะวันตก จุดกำหนด T.P.4
22A	พื้นที่มุมมุขปรารงค์ระหว่างมุขปรารงค์ทิศเหนือและตะวันตก จุดกำหนด T.P.4
23A	หลุมขุดทดสอบที่ 4 (T.P.4) ที่ระดับ 160 - 170 cm.dt.
24A	หลุมขุดทดสอบที่ 4 (T.P.4) ที่ระดับ 160 - 170 cm.dt.
25A	ขณะทำความสะอาดพื้นที่นอกกำแพงแก้วด้านตะวันตก ก่อนขุดแต่ง
26A	ขณะทำความสะอาดพื้นที่นอกกำแพงแก้วด้านตะวันตก ก่อนขุดแต่ง
27A	หลุมขุดทดสอบที่ 4 (T.P.4) ที่ระดับ 190 - 200 cm.dt.
28A	หลุมขุดทดสอบที่ 4 (T.P.4) ที่ระดับ 190 - 200 cm.dt.
29A	แนวอิฐที่พบใน T.P.4 ระดับ 170 - 180 cm.dt.
30A	หลุมขุดทดสอบที่ 4 (T.P.4) ที่ระดับ 230 - 240 cm.dt.
31A	ภูมิชีนอกกำแพงแก้วด้านทิศตะวันตก
32A	ภูมิชีนอกกำแพงแก้วด้านทิศตะวันตก
33A	ภูมิชีนอกกำแพงแก้วด้านทิศตะวันตก
34A	กลุ่มเจดีย์บรรจุอัฐิ ในหมู่พระเจดีย์ราย
35A	วิหารประธานมีการต่อเติมขึ้นใหม่ในสมัยปัจจุบัน
36A	กลุ่มเจดีย์บรรจุอัฐิ ในหมู่พระเจดีย์ราย

บันทึกภาพถ่าย

รูปที่	เรื่อง
1	ขณะดำเนินงานในหลุมขุดทดสอบที่ 4 (T.P.4)
2	แนวกำแพงแก้วด้านตะวันตก
3	กลุ่มเจดีย์บรรจุอัฐิในหมู่พระเจดีย์ราย
4	กลุ่มเจดีย์บรรจุอัฐิในหมู่พระเจดีย์ราย
5	กลุ่มเจดีย์บรรจุอัฐิในหมู่พระเจดีย์ราย
6	หลุมขุดทดสอบที่ 4 ที่ระดับ 340 - 350 cm.dt.
7	หลุมขุดทดสอบที่ 4 ที่ระดับ 340 - 350 cm.dt.
8	ภาษาชนดินเผา
9	บริเวณมุมมุขปรางค์ตะวันออกกับวิหารประธาน จุดกำหนดขุดตรวจฐานรากอาคาร
10	บริเวณมุมมุขปรางค์ตะวันออกกับวิหารประธาน จุดกำหนดขุดตรวจฐานรากอาคาร
11	หลุมขุดทดสอบที่ 4 ที่ระดับ 430 cm.dt.
12	หลุมขุดทดสอบที่ 4 ที่ระดับ 430 cm.dt.
13	หลุมขุดทดสอบที่ 4 ที่ระดับ 430 cm.dt.
14	หลุมขุดทดสอบที่ 4 ที่ระดับ 430 cm.dt.
15	ภายในวิหารประธาน ก่อนการดำเนินงาน
16	ภายในวิหารประธาน ก่อนการดำเนินงาน
17	ภายในวิหารประธาน ก่อนการดำเนินงาน
18	ภายในวิหารประธาน ก่อนการดำเนินงาน
19	ขณะทุบพื้นปูนซีเมนต์ภายในวิหาร ก่อนการขุดแต่ง
20	ได้พื้นซีเมนต์เป็นพื้นทราย
21	ได้พื้นซีเมนต์เป็นพื้นทราย
22	ผนังชั้นดินด้านตะวันออกของหลุมขุดทดสอบที่ 4
23	ผนังชั้นดินด้านตะวันออกของหลุมขุดทดสอบที่ 4
24	ผนังชั้นดินด้านเหนือของหลุมขุดทดสอบที่ 4
25	ผนังชั้นดินด้านเหนือของหลุมขุดทดสอบที่ 4
26	ผนังชั้นดินด้านใต้ของหลุมขุดทดสอบที่ 4
27	ผนังชั้นดินด้านใต้ของหลุมขุดทดสอบที่ 4
28	ผนังอิฐซึ่งคงเป็นฐานรากพระปรางค์และมุขปรางค์ใน T.P.4
29	ผนังชั้นดินด้านตะวันตกของหลุมขุดทดสอบที่ 4
30	ผนังชั้นดินด้านตะวันตกของหลุมขุดทดสอบที่ 4
31	ผนังชั้นดินด้านตะวันตกของหลุมขุดทดสอบที่ 4
32	กำแพงแก้วด้านทิศใต้ ก่อนการดำเนินงาน
33	กำแพงแก้วด้านทิศใต้ ก่อนการดำเนินงาน
34	กำแพงแก้วด้านทิศใต้ ก่อนการดำเนินงาน
35	กำแพงแก้วด้านทิศตะวันออก ก่อนการดำเนินงาน
36	กำแพงแก้วด้านทิศตะวันออก ก่อนการดำเนินงาน
37A	ขณะดำเนินงานภายในวิหารประธาน

บันทึกภาพถ่าย

รูปที่	เรื่อง
1A	ขณะขุดแต่งภายในวิหารประธาน
2A	ขณะขุดแต่งภายในวิหารประธาน
3A	แนวอิฐติดกับผนังวิหารด้านข้าง ก่อนดำเนินงาน
4A	แนวอิฐติดกับผนังวิหารด้านข้าง หลังดำเนินงาน
5A	ภายในวิหารหลังทูปพื้นปูนซีเมนต์ออกหมด
6A	ขณะขุดแต่งภายในวิหาร
7A	ภายในมุขปรารงค์ทิศใต้ ก่อนดำเนินงาน
8A	ภายในมุขปรารงค์ทิศใต้ ก่อนดำเนินงาน
9A	จุดกำหนดขุดตรวจฐานรากอาคารวิหารน้อย
10A	ขณะทูปห้อง ซึ่งก่อขึ้นใหม่ในสมัยปัจจุบันภายในวิหาร
11A	หน้าวัดพระพุทธรูปบนฐานชุกชีภายในมุขปรารงค์ทิศใต้
12A	ข้างวิหารและมุขปรารงค์ตะวันออก จุดกำหนดขุดตรวจฐานรากอาคาร
13A	ข้างอุโบสถด้านตะวันออก จุดกำหนดขุดตรวจฐานรากอาคาร
14A	ประตูเข้าอุโมงค์องค์พระปรารงค์ ที่มุขปรารงค์ทิศใต้
15A	หลุมขุดตรวจฐานรากวิหารน้อย พบฐานเดิม
16A	หลุมขุดตรวจฐานรากวิหารน้อย พบฐานเดิม
17A	ฐานเดิมของวิหารน้อย
18A	หลุมขุดตรวจฐานรากวิหารน้อย
19A	หลุมขุดตรวจฐานรากวิหารน้อย
20A	หลุมขุดตรวจฐานรากวิหารน้อย
21A	หลุมขุดตรวจฐานรากวิหารน้อย
22A	หลุมขุดตรวจฐานรากวิหารน้อย
23A	หลุมขุดตรวจฐานรากอุโบสถ
24A	หลุมขุดตรวจฐานรากอุโบสถ
25A	หลุมขุดตรวจฐานรากอุโบสถ
26A	หลุมขุดตรวจฐานรากอุโบสถ
27A	หลุมขุดตรวจฐานรากอุโบสถ
28A	หลุมขุดตรวจฐานรากอุโบสถ
29A	หลุมขุดตรวจฐานรากอุโบสถ
30A	หลุมขุดตรวจฐานรากพระปรารงค์และวิหาร ผนังด้านตะวันตก
31A	หลุมขุดตรวจฐานรากพระปรารงค์และวิหาร ผนังด้านตะวันตก
32A	หลุมขุดตรวจฐานรากพระปรารงค์และวิหาร ผนังด้านใต้
33A	แนวคานคอดิน ฐานรากพระปรารงค์และวิหาร
34A	หลุมขุดตรวจฐานรากพระปรารงค์และวิหาร ผนังด้านเหนือ
35A	ฐานรากพระปรารงค์และวิหาร
36A	ฐานรากพระปรารงค์และวิหาร

บันทึกภาพถ่าย

โครงการ ชุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า

กล้อง Nikon F 301

ฟิล์ม โกลด์ โกลด์ 100

วันที่ 16/1997

รูปที่	เรื่อง
1A	พื้นที่ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของวัด ภายหลังการชุดแต่ง
2A	พื้นที่ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของวัด ภายหลังการชุดแต่ง
3A	พื้นที่ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของวัด ภายหลังการชุดแต่ง
4A	เสาร่วมในของวิหารประธาน ได้พบภายหลังการชุดแต่ง
5A	เสาร่วมในของวิหารประธาน ได้พบภายหลังการชุดแต่ง
6A	เสาร่วมในของวิหารประธาน ได้พบภายหลังการชุดแต่ง
7A	เสาร่วมในของวิหารประธาน ได้พบภายหลังการชุดแต่ง
8A	เสาร่วมในของวิหารประธาน ได้พบภายหลังการชุดแต่ง
9A	เสาร่วมในของวิหารประธาน ได้พบภายหลังการชุดแต่ง
10A	เสาร่วมในของวิหารประธาน ได้พบภายหลังการชุดแต่ง
11A	เสาร่วมในของวิหารประธาน ได้พบภายหลังการชุดแต่ง
12A	เสาร่วมในของวิหารประธาน ได้พบภายหลังการชุดแต่ง
13A	ฐานเสาร่วมในภายในวิหาร เป็นฐานสี่เหลี่ยมรองรับเสาแปดเหลี่ยม
14A	ค้ำยันด้วยนั่งร้านเหล็กเพื่อป้องกันการพังทลายของฝาผนังวิหารด้านทิศตะวันตก
15A	ค้ำยันด้วยนั่งร้านเหล็กเพื่อป้องกันการพังทลายของฝาผนังวิหารด้านทิศตะวันตก
16A	ค้ำยันด้วยนั่งร้านเหล็กเพื่อป้องกันการพังทลายของฝาผนังมุขปรางค์ตะวันตก
17A	ฐานและพระพุทธรูปปูนปั้นภายในมุขปรางค์ตะวันตก
18A	กำแพงแก้วด้านทิศตะวันตก ภายหลังการชุดแต่ง
19A	บันไดขึ้นวิหารด้านตะวันตก
20A	ฐานซุกกริชของมุขปรางค์ใต้ ภายหลังการชุดแต่ง
21A	ฐานซุกกริชของมุขปรางค์ใต้ ภายหลังการชุดแต่ง
22A	วิหารหลังเดิมที่พบภายหลังการชุดแต่งภายในวิหารหลังเดิม
23A	หมู่พระเจดีย์รายภายหลังการดำเนินงาน
24A	มุมพระปรางค์ระหว่างมุขปรางค์ตะวันออกกับวิหารประธาน
25A	ฐานพระพุทธรูปภายในมุขปรางค์ตะวันออก
26A	เสาร่วมในของมุขปรางค์ตะวันออก
27A	พื้นปูอิฐของมุขปรางค์ตะวันออก
28A	บริเวณหมู่พระเจดีย์ราย ภายหลังการชุดแต่ง
29A	บริเวณหมู่พระเจดีย์ราย ภายหลังการชุดแต่ง
30A	บริเวณหมู่พระเจดีย์ราย ภายหลังการชุดแต่ง
31A	บริเวณด้านหน้าวิหาร ภายหลังการชุดแต่ง
32A	บริเวณด้านข้างกุฏิหรือศาลาขางด้านตะวันออก ภายหลังการชุดแต่ง
33A	บริเวณด้านข้างกุฏิหรือศาลาขางด้านตะวันออก ภายหลังการชุดแต่ง
34A	แนวกำแพงแก้วด้านใต้ ภายหลังการชุดแต่ง
35A	ระเบียงด้านหน้าวิหารประธาน
36A	ฐานบัวคว่ำของกำแพงแก้ว

บันทึกภาพถ่าย

รูปที่	เรื่อง
1	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา พบใน T.P.3 ระดับ 170 - 180 cm.dt. (ใน)
2	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา พบใน T.P.3 ระดับ 170 - 180 cm.dt. (นอก)
3	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา พบใน T.P.3 ระดับ 260 - 270 cm.dt. (ใน)
4	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา พบใน T.P.3 ระดับ 260 - 270 cm.dt. (นอก)
5	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา พบใน T.P.3 ระดับ 220 - 230 cm.dt. (ใน)
6	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา พบใน T.P.3 ระดับ 220 - 230 cm.dt. (นอก)
7	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา พบใน T.P.3 ระดับ 270 - 280 cm.dt. (ใน)
8	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา พบใน T.P.3 ระดับ 270 - 280 cm.dt. (นอก)
9	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา พบใน T.P.3 ระดับ 300 - 310 cm.dt. (ใน)
10	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา พบใน T.P.3 ระดับ 300 - 310 cm.dt. (นอก)
11	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา พบใน T.P.3 ระดับ 280 - 290 cm.dt. (ใน)
12	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา พบใน T.P.3 ระดับ 280 - 290 cm.dt. (นอก)
13	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบ ใน T.P.3 ระดับ 300 - 310 cm.dt. (นอก)
14	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบ ใน T.P.3 ระดับ 300 - 310 cm.dt. (ใน)
15	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบ ใน T.P.3 ระดับ 230 - 240 cm.dt. (นอก)
16	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบ ใน T.P.3 ระดับ 230 - 240 cm.dt. (ใน)
17	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบ ใน T.P.3 ระดับ S - 210 cm.dt. (นอก)
18	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบ ใน T.P.3 ระดับ S - 210 cm.dt. (ใน)
19	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบ ใน T.P.3 ระดับ S - 210 cm.dt. (นอก)
20	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบ ใน T.P.3 ระดับ S - 210 cm.dt. (ใน)
21	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบ ใน Zone N8 W21 กริด H4 (นอก)
22	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบ ใน Zone N8 W21 กริด H4 (ใน)
23	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบลายครามเขียนลายก้านขดและก้นหอย ใน Zone N8 W21 กริด F1 (นอก)
24	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบลายครามเขียนลายก้านขดและก้นหอย ใน Zone N8 W21 กริด F1 (ใน)
25	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบลายครามเขียนลายก้านขดและก้นหอย ใน Zone N8 W21 กริด F1 (นอก)
26	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบลายครามเขียนลายก้านขดและก้นหอย ใน Zone N8 W21 กริด F1 (ใน)
27	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง ใน Zone N8 W21 กริด F6 (นอก)
28	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง ใน Zone N8 W21 กริด F6 (ใน)
29	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง ใน Zone N8 W21 กริด F5 (นอก)
30	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง ใน Zone N8 W21 กริด F5 (ใน)
31	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง ใน Zone N8 W21 กริด F6 (นอก)
32	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง ใน Zone N8 W21 กริด F6 (ใน)
33	ชั้นส่วนเครื่องเคลือบลายครามเขียนลายดอกไม้และประแจเงิน Zone N8 W21 กริด F2 (นอก)
34	ชั้นส่วนเครื่องเคลือบลายครามเขียนลายดอกไม้และประแจเงิน Zone N8 W21 กริด F2 (ใน)
35	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบลายครามพิมพ์ลายมังกรและกลีบบัว Zone N8 W21 กริด J3 (นอก)
36	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบลายครามพิมพ์ลายมังกรและกลีบบัว Zone N8 W21 กริด J3 (ใน)

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า

กล้อง Nikon F 301

ฟิล์ม โกดัก PJA 100

เมื่อวันที่ 18/1997

บันทึกภาพถ่าย

รูปที่	เรื่อง
1	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบลายคราม ใน Zone N8 W21 กริด F5 (นอก)
2	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบลายคราม ใน Zone N8 W21 กริด F5 (ใน)
3	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบลายคราม ใน Zone N8 W21 กริด H1 (นอก)
4	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบลายคราม ใน Zone N8 W21 กริด H1 (ใน)
5	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบลายคราม ใน Zone N8 W21 กริด F2 (นอก)
6	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบลายคราม ใน Zone N8 W21 กริด F2 (ใน)
7	ชั้นส่วนก้นภาชนะเคลือบ ใน Zone N8 W21 กริด H4 (ใน)
8	ชั้นส่วนก้นภาชนะเคลือบ ใน Zone N8 W21 กริด H4 (นอก)
9	ชั้นส่วนก้นภาชนะเคลือบ ใน Zone N8 W21 กริด G2 (นอก)
10	ชั้นส่วนก้นภาชนะเคลือบ ใน Zone N8 W21 กริด G2 (ใน)
11	ชั้นส่วนก้นชาม ใน T.P.4 ระดับ 340 - 350 cm.dt. (นอก)
12	ชั้นส่วนก้นชาม ใน T.P.4 ระดับ 340 - 350 cm.dt. (ใน)
13	ชั้นส่วนก้นถ้วยเคลือบ ใน T.P.4 ระดับ 130 - 140 cm.dt. (นอก)
14	ชั้นส่วนก้นถ้วยเคลือบ ใน T.P.4 ระดับ 130 - 140 cm.dt. (ใน)
15	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง ใน T.P.4 ระดับ 330 - 340 cm.dt. (นอก)
16	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง ใน T.P.4 ระดับ 330 - 340 cm.dt. (ใน)
17	ชั้นส่วนก้นภาชนะเคลือบในประเทศ ใน T.P.4 ระดับ 200 - 210 cm.dt. (นอก)
18	ชั้นส่วนก้นภาชนะเคลือบในประเทศ ใน T.P.4 ระดับ 200 - 210 cm.dt. (ใน)
19	ชั้นส่วนปากภาชนะเคลือบ ใน T.P.4 ระดับ 200 - 210 cm.dt. (นอก)
20	ชั้นส่วนปากภาชนะเคลือบ ใน T.P.4 ระดับ 200 - 210 cm.dt. (ใน)
21	ชั้นส่วนก้นภาชนะเคลือบ ใน T.P.4 ระดับ 310 - 320 cm.dt. (นอก)
22	ชั้นส่วนก้นภาชนะเคลือบ ใน T.P.4 ระดับ 310 - 320 cm.dt. (นอก)
23	ชั้นส่วนปากภาชนะเคลือบ ใน T.P.4 ระดับ 340 - 350 cm.dt. (นอก)
24	ชั้นส่วนปากภาชนะเคลือบ ใน T.P.4 ระดับ 340 - 350 cm.dt. (ใน)
25	ชั้นส่วนปากภาชนะเคลือบ ใน T.P.4 ระดับ 220 - 230 cm.dt. (นอก)
26	ชั้นส่วนปากภาชนะเคลือบ ใน T.P.4 ระดับ 220 - 230 cm.dt. (ใน)
27	ชั้นส่วนปากภาชนะเคลือบ ใน T.P.4 ระดับ 210 - 220 cm.dt. (นอก)
28	ชั้นส่วนปากภาชนะเคลือบ ใน T.P.4 ระดับ 210 - 220 cm.dt. (ใน)
29	ชั้นส่วนปากพานสมัยใหม่ ใน T.P.4 ระดับ S - 130 cm.dt. (นอก)
30	ชั้นส่วนปากพานสมัยใหม่ ใน T.P.4 ระดับ S - 130 cm.dt. (ใน)
31	ชั้นส่วนปากภาชนะเคลือบลายคราม ใน T.P.4 ระดับ 310 - 320 cm.dt. (นอก)
32	ชั้นส่วนปากภาชนะเคลือบลายคราม ใน T.P.4 ระดับ 310 - 320 cm.dt. (ใน)
33	ชั้นส่วนภาชนะเคลือบจากแหล่งเตาสุโขทัย ใน T.P.4 ระดับ 370 - 380 cm.dt. (นอก)
34	ชั้นส่วนภาชนะเคลือบจากแหล่งเตาสุโขทัย ใน T.P.4 ระดับ 370 - 380 cm.dt. (ใน)
35	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง ใน T.P.4 ระดับ 230 - 240 cm.dt. (นอก)
36	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง ใน T.P.4 ระดับ 230 - 240 cm.dt. (ใน)

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า
กล้อง Nikon F 301
ฟิล์ม โกดัก PJA 100
เมื่อวันที่ 19/1997

บันทึกภาพถ่าย

รูปที่	เรื่อง
1	ชั้นส่วนฐานภาชนะเคลือบลายครามจีน พบใน T.P.3 ระดับ 280 - 290 cm.dt. (ใน)
2	ชั้นส่วนปากภาชนะ พบใน T.P.3 ระดับ 390 - 400 cm.dt. (ใน)
3	ชั้นส่วนปากภาชนะ พบใน T.P.3 ระดับ 390 - 400 cm.dt. (นอก)
4	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาและเครื่องเคลือบ พบใน T.P.3 ระดับ 210 - 220 cm.dt. (นอก)
5	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาและเครื่องเคลือบ พบใน T.P.3 ระดับ 210 - 220 cm.dt. (ใน)
6	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผา พบใน T.P.3 ระดับ 190 - 200 cm.dt. (นอก)
7	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผา พบใน T.P.3 ระดับ 190 - 200 cm.dt. (ใน)
8	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบลายคราม พบใน T.P.3 ระดับ 370 - 380 cm.dt. (นอก)
9	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบลายคราม พบใน T.P.3 ระดับ 370 - 380 cm.dt. (ใน)
10	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาและเครื่องเคลือบ พบใน T.P.3 ระดับ 400 - 410 cm.dt. (ใน)
11	ชั้นส่วนปากภาชนะดินเผาและเครื่องเคลือบ พบใน T.P.3 ระดับ 400 - 410 cm.dt. (นอก)
12	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบลายคราม พบใน T.P.3 ระดับ 200 - 210 cm.dt. (นอก)
13	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบลายคราม พบใน T.P.3 ระดับ 200 - 210 cm.dt. (ใน)
14	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบลายคราม พบใน T.P.3 ระดับ 310 - 320 cm.dt. (ใน)
15	ชั้นส่วนปากเครื่องเคลือบลายคราม พบใน T.P.3 ระดับ 310 - 320 cm.dt. (นอก)
16	ชั้นส่วนลำตัวภาชนะดินเผาคลายประทับ พบใน T.P.3 ระดับ 140 - 150 cm.dt. (นอก)
17	ชั้นส่วนลำตัวภาชนะดินเผาคลายประทับ พบใน T.P.3 ระดับ 140 - 150 cm.dt. (ใน)
18	ชั้นส่วนปากภาชนะ พบใน T.P.3 ระดับ 280 - 290 cm.dt. (ใน)
19	ชั้นส่วนปากภาชนะ พบใน T.P.3 ระดับ 280 - 290 cm.dt. (นอก)
20	-
21	-
22	-
23	ฐานครกดินเผา พบใน T.P.3 ระดับ 210 - 220 cm.dt. (ใน)
24	ฐานครกดินเผา พบใน T.P.3 ระดับ 210 - 220 cm.dt. (นอก)
25	ชั้นส่วนฐานพระพุทธรูปสำริด พบใน Zone N8 W22 ด้านหน้า
26	ชั้นส่วนฐานพระพุทธรูปสำริด พบใน Zone N8 W22 ด้านหลังยังมีแกนดินเผาติดอยู่
27	ชั้นส่วนคนแคะแบกทำด้วยสำริด พบในมุขปรางค์ตะวันตก (หน้า)
28	ชั้นส่วนคนแคะแบกทำด้วยสำริด พบในมุขปรางค์ตะวันตก (หลัง)

บันทึกภาพถ่าย

รูปที่	เรื่อง
0	เศียรพระพุทธรูปปูนปั้น พบในมุขปรางค์ตะวันตก (หน้า)
1	เศียรพระพุทธรูปปูนปั้น พบในมุขปรางค์ตะวันตก (หลัง)
2	ชั้นส่วนฐานโหนกช้าง พบใน T.P.3 ระดับ 360 - 370 cm.dt. (ใน)
3	ชั้นส่วนฐานโหนกช้าง พบใน T.P.3 ระดับ 360 - 370 cm.dt. (นอก)
4	ชั้นส่วนลวดลายฉลุเนื้อแกร่ง ขุดลายคลื่น พบใน T.P.3 ระดับ 260 - 270 cm.dt. (นอก)
5	ชั้นส่วนลวดลายฉลุเนื้อแกร่ง ขุดลายคลื่น พบใน T.P.3 ระดับ 260 - 270 cm.dt. (ใน)
6	ชั้นส่วนลวดลายฉลุ พบใน T.P.3 ระดับ 300 - 310 cm.dt. (นอก)
7	ชั้นส่วนลวดลายฉลุ พบใน T.P.3 ระดับ 300 - 310 cm.dt. (ใน)
8	ชั้นส่วนลวดลายฉลุจากแหล่งเตาบ้านบางปูน พบใน T.P.3 ระดับ 390 - 400 cm.dt. (นอก)
9	ชั้นส่วนลวดลายฉลุจากแหล่งเตาบ้านบางปูน พบใน T.P.3 ระดับ 390 - 400 cm.dt. (ใน)
10	ชั้นส่วนลวดลายฉลุจากแหล่งเตาบ้านบางปูน พบใน T.P.3 ระดับ 320 - 330 cm.dt. (นอก)
11	ชั้นส่วนลวดลายฉลุจากแหล่งเตาบ้านบางปูน พบใน T.P.3 ระดับ 320 - 330 cm.dt. (ใน)
12	ชั้นส่วนฝาเคลือบลายครามจีน พบใน T.P.2 ระดับ 350 - 360 cm.dt. (นอก)
13	ชั้นส่วนฝาเคลือบลายครามจีน พบใน T.P.2 ระดับ 350 - 360 cm.dt. (ใน)
14	เบ้าดินเผาทำจากเศษกระเบื้องมุงหลังคา พบใน Zone N7 W21 กริด H9
15	ก้นภาชนะทรงกระปุก พบใน T.P.3 ระดับ 310 - 320 cm.dt. (นอก)
16	ก้นภาชนะทรงกระปุก พบใน T.P.3 ระดับ 310 - 320 cm.dt. (ใน)
17	ชั้นส่วนลวดลายฉลุจากแหล่งเตาบ้านบางปูน พบใน T.P.3 ระดับ 310 - 320 cm.dt. (นอก)
18	ชั้นส่วนลวดลายฉลุจากแหล่งเตาบ้านบางปูน พบใน T.P.3 ระดับ 310 - 320 cm.dt. (ใน)
19	ชั้นส่วนปากภาชนะเคลือบลายคราม ใน Zone N8 W22 กริด B3 (นอก)
20	ชั้นส่วนปากภาชนะเคลือบลายคราม ใน Zone N8 W22 กริด B3 (ใน)
21	ชั้นส่วนปากภาชนะเคลือบลายคราม ใน Zone N8 W22 กริด J10 (นอก)
22	ชั้นส่วนปากภาชนะเคลือบลายคราม ใน Zone N8 W22 กริด J10 (ใน)
23	ชั้นส่วนพระเกตุมาลา (?) ใน Zone N8 W22 กริด G2
24	เศียรพระพุทธรูปสำริด ใน Zone N7 W22 (หน้า)
25	เศียรพระพุทธรูปสำริด ใน Zone N7 W22 (หลัง)
26	ชั้นส่วนพระพิมพ์ดินเผา (โคนสมอ) ชำรุด ใน Zone N7 W22 (หน้า)
27	ชั้นส่วนพระพิมพ์ดินเผา (โคนสมอ) ชำรุด ใน Zone N7 W22 (หน้า)
28	ชั้นส่วนแกนพระพุทธรูปดินเผา พบในมุขปรางค์ตะวันออก (หน้า)
29	ชั้นส่วนแกนพระพุทธรูปดินเผา พบในมุขปรางค์ตะวันออก (หลัง)
30	พระพุทธรูปปางมารวิชัยสำริด (พระชัย) ในมุขปรางค์ตะวันออก (หน้า)
31	พระพุทธรูปปางมารวิชัยสำริด (พระชัย) ในมุขปรางค์ตะวันออก (หลัง)
32	ชั้นส่วนพระชัย ในมุขปรางค์ตะวันออก (หน้า)
33	ชั้นส่วนพระชัย ในมุขปรางค์ตะวันออก (หลัง)
34	ชั้นส่วนฐานพระพุทธรูปดินเผาในมุขปรางค์ตะวันออก (หน้า)
35	ชั้นส่วนฐานพระพุทธรูปดินเผาในมุขปรางค์ตะวันออก (หลัง)
36	ชั้นส่วนองค์พระพุทธรูปดินเผามีร่องรอยลงรักในมุขปรางค์ตะวันออก (หน้า)
37A	ชั้นส่วนองค์พระพุทธรูปดินเผามีร่องรอยลงรักในมุขปรางค์ตะวันออก (หลัง)

บันทึกภาพถ่าย

รูปที่	เรื่อง
1	ชั้นส่วนลำตัวภาชนะเนื้อดิน ใน Zone N8 W21 กริด F2 (นอก)
2	ชั้นส่วนลำตัวภาชนะเนื้อดิน ใน Zone N8 W21 กริด F2 (ใน)
3	ชั้นส่วนก้นภาชนะเนื้อดิน ใน Zone N8 W21 กริด F6 (นอก)
4	ชั้นส่วนก้นภาชนะเนื้อดิน ใน Zone N8 W21 กริด F6 (ใน)
5	ชั้นส่วนปากภาชนะเนื้อดิน ใน Zone N8 W21 กริด H2 (นอก)
6	ชั้นส่วนปากภาชนะเนื้อดิน ใน Zone N8 W21 กริด H2 (ใน)
7	ชั้นส่วนปากภาชนะเนื้อดิน ใน Zone N8 W21 กริด F5 (นอก)
8	ชั้นส่วนปากภาชนะเนื้อดิน ใน Zone N8 W21 กริด F5 (ใน)
9	ชั้นส่วนปากภาชนะเนื้อดิน ใน Zone N8 W21 กริด F5 (ใน)
10	ชั้นส่วนปากภาชนะเนื้อดิน ใน Zone N8 W21 กริด F5 (นอก)
11	ชั้นส่วนปากภาชนะเนื้อดิน ใน Zone N8 W21 กริด H2 (นอก)
12	ชั้นส่วนปากภาชนะเนื้อดิน ใน Zone N8 W21 กริด H2 (ใน)
13	ชั้นส่วนฐานครก ใน T.P.4 ระดับ 210 - 220 cm.dt. (นอก)
14	ชั้นส่วนฐานครก ใน T.P.4 ระดับ 210 - 220 cm.dt. (ใน)
15	ชั้นส่วนหม้อตาลดินเผา ใน T.P.1 ระดับ 180 - 190 cm.dt. (ใน)
16	ชั้นส่วนหม้อตาลดินเผา ใน T.P.1 ระดับ 180 - 190 cm.dt. (นอก)
17	ชั้นส่วนปากภาชนะเนื้อดิน (หม้อตาล) ใน T.P.1 ระดับ 180 - 190 cm.dt.
18	ชั้นส่วนปากภาชนะ ใน T.P.1 ระดับ 340 - 350 cm.dt. (นอก)
19	ชั้นส่วนปากภาชนะ ใน T.P.1 ระดับ 340 - 350 cm.dt. (ใน)
20	ชั้นส่วนถ้วยดินเผา ใน T.P.1 ระดับ 340 - 350 cm.dt. (นอก)
21	ชั้นส่วนถ้วยดินเผา ใน T.P.1 ระดับ 340 - 350 cm.dt. (ใน)
22	ชั้นส่วนภาชนะดินเผา ใน T.P.1 ระดับ 240 - 250 cm.dt. (นอก)
23	ชั้นส่วนภาชนะดินเผา ใน T.P.1 ระดับ 240 - 250 cm.dt. (ใน)
24	ชั้นส่วนภาชนะดินเผา ใน T.P.1 ระดับ 180 - 190 cm.dt. (นอก)
25	ชั้นส่วนภาชนะดินเผา ใน T.P.1 ระดับ 180 - 190 cm.dt. (ใน)
26	ชั้นส่วนภาชนะดินเผา ใน T.P.1 ระดับ 180 - 190 cm.dt. (นอก)
27	ชั้นส่วนภาชนะดินเผา ใน T.P.1 ระดับ 180 - 190 cm.dt. (ใน)
28	ชั้นส่วนภาชนะดินเผา ใน T.P.3 ระดับ 320 - 330 cm.dt. (นอก)
29	ชั้นส่วนภาชนะดินเผา ใน T.P.3 ระดับ 320 - 330 cm.dt. (นอก)

บันทึกภาพสไลด์

โครงการ ชุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า
กล้อง Nikon FM 2
ฟิล์ม สไลด์ ASA 100
วันที่ 1/1997

รูปที่	เรื่อง
1	ได้ฤกษ์ฤทิสได้ หลังการชุบแต่ง
2	ได้ฤกษ์ฤทิสได้ หลังการชุบแต่ง
3	ช่องวงโค้งฤกษ์ด้านทิศตะวันออก หลังชุบแต่ง
4	ผนังกำแพงระหว่างวงโค้ง ด้านทิศตะวันออกของฤกษ์
5	ช่องวงโค้งมีผนังอิฐกันของฤกษ์ ด้านทิศตะวันออก
6	ช่องวงโค้งมีผนังอิฐกันของฤกษ์ ด้านทิศตะวันออก
7	ช่องวงโค้งฤกษ์ด้านทิศเหนือ หลังชุบแต่ง
8	ช่องวงโค้งฤกษ์ด้านทิศเหนือ หลังชุบแต่ง
9	ท่อน้ำดินเผาบนผนังได้ฤกษ์ ด้านทิศตะวันตก
10	ท่อน้ำดินเผาบนผนังได้ฤกษ์ ด้านทิศตะวันตก
11	ท่อน้ำดินเผาบนผนังได้ฤกษ์ ด้านทิศตะวันตก
12	พื้นที่ได้ฤกษ์ หลังชุบแต่ง
13	พื้นที่ได้ฤกษ์ หลังชุบแต่ง
14	พื้นที่ได้ฤกษ์ หลังชุบแต่ง
15	พื้นที่ได้ฤกษ์ หลังชุบแต่ง
16	ช่องวงโค้งเล็ก มีร่องรอยการก่อปิด ได้ฤกษ์ด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้
17	พื้นที่ได้ฤกษ์ หลังชุบแต่ง
18	พื้นที่ได้ฤกษ์ หลังชุบแต่ง
19	พื้นที่ได้ฤกษ์ หลังชุบแต่ง
20	เสาได้ฤกษ์
21	พื้นใช้งานเดิมด้านนอกฤกษ์ ด้านทิศตะวันออก
22	พื้นใช้งานเดิมด้านนอกฤกษ์ ด้านทิศตะวันออก
23	พื้นใช้งานเดิมด้านนอกฤกษ์ ด้านทิศตะวันออก
24	แนวการชุบแต่งด้านนอกฤกษ์ ด้านทิศตะวันออก
25	แนวการชุบแต่งด้านนอกฤกษ์ ด้านทิศใต้
26	แนวการชุบแต่งด้านนอกฤกษ์ ด้านทิศเหนือ
27	แนวการชุบแต่งด้านนอกฤกษ์ ด้านทิศเหนือ
28	พื้นที่ชุบแต่งด้านหลังพระปรารักษ์ ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ
29	แนวกำแพงแก้วหลังชุบแต่ง ด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
30	ขณะทำการชุบแต่งด้านหลังพระปรารักษ์ ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ
31	ขณะทำการชุบแต่ง
32	ด้านนอกมุขปรารักษ์ ด้านทิศตะวันออก
33	ทางเข้ามุขปรารักษ์ ด้านทิศตะวันออก ก่อนชุบแต่ง
34	ทางเข้ามุขปรารักษ์ ด้านทิศตะวันออก ก่อนชุบแต่ง
35	พื้นที่ก่อนชุบแต่ง หลังปรารักษ์ประธาน
36	ขณะทำการชุบแต่งกำแพงแก้ว ด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
37	ขณะทำการชุบแต่งกำแพงแก้ว ด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
38	ขณะทำการชุบแต่งด้านหลังปรารักษ์ประธาน

บันทึกภาพสไลด์

รูปที่	เรื่อง
1	Profile หลุมทดสอบที่ 2 ด้านทิศตะวันออก
2	Profile หลุมทดสอบที่ 2 ด้านทิศตะวันออก
3	Profile หลุมทดสอบที่ 2 Q2 ได้ศาลาการเปรียญ ด้านทิศตะวันออก
4	Profile หลุมทดสอบที่ 2 Q2 ได้ศาลาการเปรียญ ด้านทิศเหนือ
5	Profile หลุมทดสอบที่ 2 Q2 ได้ศาลาการเปรียญ ด้านทิศตะวันตก
6	สภาพก่อนขุดแต่งภายในมุขปรางค์ ด้านทิศตะวันออก
7	สภาพก่อนขุดแต่งภายในมุขปรางค์ ด้านทิศตะวันออก
8	สภาพก่อนขุดแต่งภายในมุขปรางค์ ด้านทิศเหนือ
9	พื้นที่ขุดหลุมทดสอบที่ 3 หน้าวิหาร
10	พื้นที่ขุดหลุมทดสอบที่ 3 หน้าวิหาร
11	หลุมทดสอบที่ 3
12	หลุมทดสอบที่ 3
13	ขณะขุดแต่งเจดีย์ราย ด้านทิศตะวันตกของวัด
14	ขณะขุดแต่งมุขปรางค์ ด้านทิศตะวันตก
15	ขณะขุดแต่งมุขปรางค์ ด้านทิศตะวันตก
16	ขณะขุดแต่งเจดีย์รายหมายเลข 1
17	ขณะขุดแต่งมุขปรางค์ ด้านทิศตะวันออก
18	ร่องรอยอิฐในหลุมทดสอบที่ 3
19	แนวอิฐพังทลายในหลุมทดสอบที่ 3
20	แนวอิฐพังทลายในหลุมทดสอบที่ 3
21	วิววัดเชิงท่าตกลงในหลุมทดสอบที่ 1
22	ขณะช่วยขุดขึ้นจากหลุมทดสอบที่ 1
23	ได้ใส่กระดุกบริเวณเจดีย์บรรจุอิฐในปัจจุบัน
24	ได้ใส่กระดุกบริเวณเจดีย์บรรจุอิฐในปัจจุบัน
25	ขณะขุดหลุมทดสอบที่ 3
26	ขณะขนย้ายเจดีย์บรรจุอิฐ
27	ขณะขุดแต่งมุขปรางค์ ด้านทิศตะวันออก
28	สภาพหลังขุดแต่งมุขปรางค์ ด้านทิศตะวันตก
29	หลังขุดแต่งมุขปรางค์ ด้านทิศตะวันตก
30	พื้นที่มุมปรางค์ด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ก่อนขุดทดสอบหลุมที่ 4
31	พื้นที่มุมปรางค์ด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ก่อนขุดทดสอบหลุมที่ 4
32	ฐานพระสำริดพบในมุขปรางค์ ด้านทิศตะวันออก
33	Profile หลุมทดสอบที่ 3 ด้านทิศใต้
34	Profile หลุมทดสอบที่ 3 ด้านทิศใต้
35	Profile หลุมทดสอบที่ 3 ด้านทิศตะวันตก
36	Profile หลุมทดสอบที่ 3 ด้านทิศตะวันตก
37	Profile หลุมทดสอบที่ 3 ด้านทิศตะวันตก
38	Profile หลุมทดสอบที่ 3 ด้านทิศตะวันตก

บันทึกภาพสไลด์

รูปที่	เรื่อง
1	ด้านทิศตะวันออกของวิหาร ก่อนขุดแต่งภายใน
2	ด้านทิศตะวันออกของวิหาร ก่อนขุดแต่งภายใน
3	Profile หลุมทดสอบที่ 2 ทิศใต้ ชั้นถม 210 cm.dt.
4	Profile หลุมทดสอบที่ 2 ทิศใต้ ชั้นถม 210 cm.dt.
5	หลุมทดสอบที่ 2 ได้ศาลาการเปรียญ ก่อนรื้อพื้นขุดทดสอบ
6	หลุมทดสอบที่ 2 ระดับพื้นใช้งานเดิม ข้างศาลาการเปรียญ 260 cm.dt.
7	หลุมทดสอบที่ 2 ระดับพื้นใช้งานเดิม ข้างศาลาการเปรียญ 260 cm.dt.
8	หลุมทดสอบที่ 2 ระดับพื้นใช้งานเดิม ข้างศาลาการเปรียญ 260 cm.dt.
9	หลุมทดสอบที่ 2 ได้ศาลาการเปรียญ ก่อนขุดทดสอบ
10	หลุมทดสอบที่ 2 ได้ศาลาการเปรียญ ก่อนขุดทดสอบ
11	พื้นใช้งานเดิมข้างศาลาการเปรียญ 280 cm.dt. หลุมทดสอบที่ 2
12	พื้นใช้งานเดิมข้างศาลาการเปรียญ 280 cm.dt. หลุมทดสอบที่ 2
13	ขณะรื้อพื้นอิฐได้ศาลาการเปรียญ เพื่อขุดทดสอบ
14	ใช้สเก็คตัดก่อนอิฐในหลุมทดสอบ
15	ขณะรื้อพื้นอิฐชั้นที่ 1 และเตรียมรื้อพื้นอิฐชั้นที่ 2
16	ขณะรื้อพื้นอิฐชั้นที่ 2 ในหลุมทดสอบที่ 2
17	ก่อนรื้อพื้นอิฐชั้นที่ 2 ในหลุมทดสอบที่ 2
18	สภาพพื้นอิฐชั้นที่ 2 ในหลุมทดสอบที่ 2
19	สภาพพื้นอิฐชั้นที่ 2 ในหลุมทดสอบที่ 2
20	สภาพพื้นอิฐชั้นที่ 2 ในหลุมทดสอบที่ 2
21	ขณะรื้อพื้นอิฐชั้นที่ 2
22	พื้นดินหลังรื้อพื้นอิฐชั้นที่ 2
23	พื้นดินหลังรื้อพื้นอิฐชั้นที่ 2
24	พื้นดินหลังรื้อพื้นอิฐชั้นที่ 2
25	ขณะขุดหลุมทดสอบที่ 2 ได้ฐานศาลาการเปรียญ
26	Profile หลุมทดสอบที่ 1 ทิศตะวันออก
27	Profile หลุมทดสอบที่ 1 ทิศตะวันออก
28	Profile หลุมทดสอบที่ 1 ทิศตะวันออก
29	Profile หลุมทดสอบที่ 1 ทิศตะวันออก
30	Profile หลุมทดสอบที่ 1 ทิศเหนือ
31	Profile หลุมทดสอบที่ 1 ทิศเหนือ
32	Profile หลุมทดสอบที่ 1 ทิศเหนือ
33	Profile หลุมทดสอบที่ 1 ทิศเหนือ
34	แนวอิฐในหลุมทดสอบที่ 2 ระดับ 300 cm.dt. ได้ฐานศาลาฯ

บันทึกภาพสไลด์

รูปที่	เรื่อง
1	พื้นที่ข้างวิหารน้อยทิศตะวันออก ก่อนชุุดแต่ง
2	พื้นที่ข้างวิหารน้อยทิศตะวันออก ก่อนชุุดแต่ง
3	พื้นที่ชุุดขยายในหลุมทดสอบที่ 2 ได้ฐานศาลาฯ
4	พื้นที่ชุุดขยายในหลุมทดสอบที่ 2 ได้ฐานศาลาฯ
5	พื้นที่ชุุดขยายในหลุมทดสอบที่ 2 ได้ฐานศาลาฯ
6	ขณะชุุดขยายหลุมทดสอบที่ 2
7	ขณะรื้อพื้นคอนกรีตหน้าอุโบสถ
8	ชั้นกระเบื้องมุงหลังคามุมวิหารทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
9	กองกระเบื้องมุงหลังคามุมวิหารทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
10	แนวอิฐในหลุมทดสอบที่ 2
11	แนวอิฐในหลุมทดสอบที่ 2
12	หลุมทดสอบที่ 2 ระดับ 310 cm.dt.
13	หลุมทดสอบที่ 2 ระดับ 310 cm.dt.
14	หลุมทดสอบที่ 2 ระดับ 310 cm.dt.
15	แนวอิฐระหว่างช่องวงโค้ง (ฐานศาลาการเปรียญ)
16	แนวอิฐระหว่างช่องวงโค้ง (ฐานศาลาการเปรียญ)
17	แนวอิฐระหว่างช่องวงโค้ง (ฐานศาลาการเปรียญ)
18	ขณะชุุดทดสอบหลุมทดสอบที่ 2
19	หลุมทดสอบที่ 2 ระดับ 360 cm.dt.
20	หลุมทดสอบที่ 2 ระดับ 360 cm.dt.
21	หม้อดินเผาในหลุมทดสอบที่ 2 ระดับ 380 cm.dt.
22	หม้อดินเผาในหลุมทดสอบที่ 2 ระดับ 380 cm.dt.
23	ขณะเก็บกระเบื้องมุงหลังคาที่พบมุมวิหารทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
24	พื้นที่ก่อนชุุดแต่งทิศตะวันออกเฉียงเหนือของพระปรางค์
25	พื้นที่หลังวิหารน้อย ก่อนชุุดแต่ง
26	พื้นที่หลังวิหารน้อย ก่อนชุุดแต่ง
27	หม้อดินเผา N8 W22 ; B4
28	หม้อดินเผา N8 W22 ; B4
29	พื้นที่ภายในอุโบสถ
30	พื้นที่ภายในอุโบสถ
31	ประตูทางเข้าอุโบสถ
32	มุขปรางค์ทิศตะวันตก ขณะชุุดแต่ง
33	มุขปรางค์ทิศตะวันตก ขณะชุุดแต่ง
34	Profile หลุมทดสอบที่ 2 ทิศตะวันออก
35	Profile หลุมทดสอบที่ 2 ทิศตะวันออก
36	Profile หลุมทดสอบที่ 2 ทิศใต้

บันทึกภาพสไลด์

รูปที่	เรื่อง
1	ฐานพระสำริด จากมุขปรangkด้านทิศตะวันออก
2	ฐานพระสำริด จากมุขปรangkด้านทิศตะวันออก
3	ฐานพระสำริด จากมุขปรangkด้านทิศตะวันออก
4	ฐานพระสำริด จากมุขปรangkด้านทิศตะวันออก
5	ฐานพระสำริด จากมุขปรangkด้านทิศตะวันออก
6	ฐานพระสำริด จากมุขปรangkด้านทิศตะวันออก
7	Profile หลุมขุดศึกษาที่ 3 ด้านทิศเหนือ
8	Profile หลุมขุดศึกษาที่ 3 ด้านทิศเหนือ
9	Profile หลุมขุดศึกษาที่ 3 ด้านทิศตะวันออก
10	Profile หลุมขุดศึกษาที่ 3 ด้านทิศตะวันออก
11	ขณะกลับหลุมขุดทดสอบที่ 3
12	พื้นที่ก่อนขุดหลุมทดสอบที่ 4
13	พื้นที่ก่อนขุดหลุมทดสอบที่ 4
14	พื้นที่ก่อนขุดแต่งกำแพงแก้วทิศตะวันตก
15	ขณะขุดแต่งกำแพงแก้วทิศตะวันตก
16	ขณะขุดแต่งกำแพงแก้วทิศตะวันตก
17	ก่อนขุดแต่งกำแพงแก้วทิศตะวันตก
18	หมู่พระเจดีย์รายทิศตะวันตก ก่อนขุดแต่ง
19	เจดีย์บรรจุก่อนย้าย
20	เจดีย์บรรจุก่อนย้าย
21	หลุมทดสอบที่ 4
22	หม้อกระดุกที่พบจากการขุดแต่งหมู่เจดีย์รายทิศตะวันออก
23	หลุมขุดตรวจที่ 1 มุมปรangkทิศตะวันออกเฉียงใต้
24	หลุมขุดตรวจที่ 1 มุมปรangkทิศตะวันออกเฉียงใต้
25	หลุมขุดตรวจที่ 1 มุมปรangkทิศตะวันออกเฉียงใต้
26	ขณะย้ายเจดีย์บรรจุก่อนย้าย
27	หลุมขุดทดสอบที่ 4
28	หลุมขุดทดสอบที่ 4
29	หลุมขุดทดสอบที่ 4
30	หลุมขุดทดสอบที่ 4
31	พื้นที่ภายในวิหาร ก่อนขุดแต่ง
32	พื้นที่ภายในวิหาร ก่อนขุดแต่ง
33	พื้นที่ภายในวิหาร ก่อนขุดแต่ง
34	พื้นที่ภายในวิหาร ก่อนขุดแต่ง
35	ขณะทุบพื้นก่อนขุดแต่งภายในวิหาร
36	ขณะทุบพื้นก่อนขุดแต่งภายในวิหาร
37	ขณะขุดแต่งหมู่เจดีย์รายทิศตะวันออก
38	พื้นทรายหลังทุบพื้นคอนกรีตออก ภายในวิหาร
39	พื้นทรายหลังทุบพื้นคอนกรีตออก ภายในวิหาร

บันทึกภาพสไลด์

โครงการ ขุดแต่งเพื่อออกแบบบูรณะ วัดเชิงท่า

กล้อง Nikon FM 2

ฟิล์ม สไลด์ ASA 100

วันที่ 6/1997

รูปที่	เรื่อง
1	หลุมขุดตรวจฐานรากอุโบสถ
2	หลุมขุดตรวจฐานรากอุโบสถ
3	หลุมขุดตรวจฐานรากอุโบสถ
4	หลุมขุดตรวจฐานรากพระปรางค์และวิหารประธาน
5	หลุมขุดตรวจฐานรากพระปรางค์และวิหารประธาน
6	หลุมขุดตรวจฐานรากพระปรางค์และวิหารประธาน
7	หลุมขุดตรวจฐานรากพระปรางค์และวิหารประธาน
8	หลุมขุดตรวจฐานรากพระปรางค์และวิหารประธาน
9	หลุมขุดตรวจฐานรากพระปรางค์และวิหารประธาน
10	หลุมขุดตรวจฐานรากพระปรางค์และวิหารประธาน
11	บริเวณทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ หลังการดำเนินงาน
12	บริเวณทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ หลังการดำเนินงาน
13	บริเวณทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ หลังการดำเนินงาน
14	ฐานเสาร่วมในภายในวิหารประธาน
15	ฐานเสาร่วมในภายในวิหารประธาน
16	ฐานเสาร่วมในภายในวิหารประธาน
17	ฐานเสาร่วมในภายในวิหารประธาน
18	ภายในวิหารประธานหลังการดำเนินงาน
19	ภายในวิหารประธานหลังการดำเนินงาน
20	ฐานเสาสี่เหลี่ยมรองรับเสาแปดเหลี่ยม พบภายในวิหารประธาน
21	ฐานเสาสี่เหลี่ยมรองรับเสาแปดเหลี่ยม พบภายในวิหารประธาน
22	ฐานเสาสี่เหลี่ยมรองรับเสาแปดเหลี่ยม พบภายในวิหารประธาน
23	พระปรางค์ประธาน
24	บริเวณทิศตะวันออกของวิหารประธาน หลังขุดแต่ง
25	หน้าต่างมุขปรางค์ด้านทิศตะวันออก
26	ซุ้มพระพุทธรูปปางลีลา ในมุขปรางค์เหนือ
27	หน้าตักพระพุทธรูปบนฐานสูง ภายในมุขปรางค์ด้านทิศตะวันตก
28	มุขปรางค์ด้านทิศตะวันตกหลังการดำเนินงาน
29	ซุ้มพระพุทธรูปปางลีลา ภายในมุขปรางค์ด้านทิศตะวันตก
30	ฐานสิ่งทรงรับกรอบหน้าต่างวิหารประธาน ด้านทิศตะวันออก
31	ปูนปั้นประดับกรอบหน้าต่างวิหารประธานที่ยังเหลืออยู่
32	บัวหัวเสาหลักที่ฝาผนังภายนอกของวิหารประธาน
33	พระปรางค์ประธาน
34	หน้าต่างศาลาการเปรียญ
35	ลูกกรงคันทนาเคลือบสีเขียวของระเบียงซุ้มประตูระหว่างศาลาการเปรียญและกุฏิ
36	ช่องหน้าต่างภายในศาลาการเปรียญ
37	จิตรกรรมหลังบานหน้าต่างศาลาการเปรียญ
38	เสาร่วมในเขียนลายเทพนมพุ่มข้าวบิณฑ์ก้านแย่ง มีข้อความระบุชื่อผู้มีจิตศรัทธาเขียนภาพ

บันทึกภาพสไลด์

รูปที่	เรื่อง
1	ถ้วยเคลือบขนาดเล็ก (SF. # 1)
2	คนกระแบบสำริด (SF. # 2)
3	เต้าปูนสำริด (SF. # 3)
4	เชิงเทียนสำริดรูปดอกบัว (SF. # 4)
5	เชิงเทียนสำริดรูปดอกบัว (SF. # 4)
6	ฐานพระสำริด (SF. # 5)
7	ฐานพระสำริด (SF. # 5)
8	หม้อตาลดินเผา (SF. # 6)
9	หม้อตาลดินเผา (SF. # 6)
10	เชิงเทียนหรือประทีปดินเผา (SF. # 7)
11	เชิงเทียนหรือประทีปดินเผา (SF. # 8)
12	เต้าปูนดินเผา (SF. # 9)
13	เต้าปูนดินเผา (SF. # 9)
14	ภาชนะทรงกลม (SF. # 11)
15	หม้อตาลดินเผา (SF. # 12)
16	ภาชนะดินเผา (SF. # 13)
17	ชิ้นส่วนกระเจี๊ยบปูนปั้น (SF. # 14)
18	ชิ้นส่วนปูนปั้นรูปบุคคลในท่าเหาะ (SF. # 15)
19	ชิ้นส่วนพระเกตุมาลาปูนปั้น
20	เศียรพระพุทธรูปปูนปั้น (SF. # 16)
21	ฐานพระพุทธรูปดินเผา (SF. # 17)
22	ชิ้นส่วนหน้าตักพระพุทธรูปดินเผา
23	ชิ้นส่วนบัวกลุ่มดินเผา (SF. # 18)
24	ฐานพระพุทธรูปดินเผา (SF. # 19)
25	ฐานพระพุทธรูปดินเผา (SF. # 20) (ด้านหน้า)
26	ฐานพระพุทธรูปดินเผา (SF. # 20) (ด้านข้าง)
27	ฐานพระพุทธรูปดินเผา (SF. # 20) (ด้านหลัง)
28	ชิ้นส่วนดอกบัวกลุ่มดินเผา (SF. # 21)
29	ชิ้นส่วนดอกบัวสำริด (SF. # 22)
30	ชิ้นส่วนฐานพระพุทธรูปสำริด (SF. # 23)
31	ฐานพระพุทธรูปดินเผา (SF. # 24)
32	เศียรพระพุทธรูปดินเผา 2 เศียร (SF. # 25)
33	ถ้วยเคลือบสีขาว (SF. # 26)
34	ภาชนะดินเผา (SF. # 27)
35	ภาชนะดินเผา (SF. # 28)
36	พระพุทธรูปดินเผา (SF. # 29) (ด้านหน้า)
37	พระพุทธรูปดินเผา (SF. # 29) (ด้านหลัง)

บันทึกภาพสไลด์

รูปที่	เรื่อง
1	กลีบบัวฐานพระพุทธรูปดินเผา (SF. # 30)
2	ลวดลายปูนปั้นลายกรอบซุ้ม (SF. # 31)
3	ฐานพระพุทธรูปดินเผา (SF. # 32)
4	ฐานพระพุทธรูปดินเผา (SF. # 33)
5	ฐานพระพุทธรูปดินเผา (SF. # 34) (ด้านหน้า)
6	ฐานพระพุทธรูปดินเผา (SF. # 34) (ด้านหลัง)
7	ชิ้นส่วนลวดลายปูนปั้นพบใน zone N8 W21
8	ตะปูโลหะที่เรียกว่าตะปูจีนหรือตะปูตะปลิง
9	ตะปูโลหะที่เรียกว่าตะปูจีนหรือตะปูตะปลิง
10	เหรียญอีแปะจีน
11	เหรียญอีแปะจีน
12	เหรียญคิบุกอิฐ สมัยรัชกาลที่ 4
13	เหรียญคิบุกอิฐ สมัยรัชกาลที่ 4
14	เหรียญราคาอิฐ สมัยรัชกาลที่ 5
15	เหรียญราคาอิฐ สมัยรัชกาลที่ 5
16	เหรียญราคาอิฐ ตราพระสยามเทวาธิราช สมัยรัชกาลที่ 5
17	เหรียญราคาอิฐ ตราพระสยามเทวาธิราช สมัยรัชกาลที่ 5
18	เหรียญราคาโสฬส สมัยรัชกาลที่ 5
19	เหรียญราคาโสฬส สมัยรัชกาลที่ 5
20	ตัวอย่างกระเบื้องเชิงชายแบบที่ 1 ลายเทพนม
21	ตัวอย่างกระเบื้องเชิงชายแบบที่ 2 ลายกระหนก
22	ตัวอย่างกระเบื้องเชิงชายแบบที่ 3
23	ตัวอย่างกระเบื้องเชิงชายแบบที่ 4
24	ตัวอย่างกระเบื้องเชิงชายแบบที่ 5 ลายหน้ากาล
25	ตัวอย่างกระเบื้องกาบกล้วยตัวผู้
26	ตัวอย่างกระเบื้องกาบกล้วยตัวเมีย (ด้านล่าง)
27	ตัวอย่างกระเบื้องกาบกล้วยตัวเมีย (ด้านบน)
28	ตัวอย่างกระเบื้องแผ่นเรียบปลายแหลม
29	ตัวอย่างกระเบื้องแผ่นเรียบปลายแหลม
30	ภาชนะทรงกลมสภาพชำรุด พบใน zone N8 W22 กริด F7
31	ภาชนะทรงกลมสภาพชำรุด พบใน zone N8 W22 กริด D7
32	ภาชนะทรงกลมสภาพชำรุด พบใน zone N8 W22 กริด D7

ภาคผนวก บันทึกประจำวัน

1 กรกฎาคม 2540

ช่วงเช้าจัดเตรียมคนงานและอุปกรณ์สำหรับงานขุดแต่งและขุดค้น ประกอบพิธีบวงสรวง เจ้าที่ และวางผังหลุมขุดแต่งบริเวณใต้ฐานศาลาการเปรียญ

สภาพใต้ฐานศาลาการเปรียญก่อนการดำเนินงาน มีขยะ เศษไม้ และดิน ปกคลุมอยู่ พื้นที่ ด้านนอกทางทิศใต้มีหญ้าขึ้นรกทึบ มีช่องโค้งจำนวน 7 ช่องพอมุดลอดเข้าไปได้ ส่วนทิศเหนือมีช่องโค้ง จำนวน 7 ช่องเช่นกัน ซึ่งกว้างกว่า ติดกับห้องน้ำของวัด สามารถเดินเข้าไปได้สะดวกกว่า สั่งให้คนงานขน ไม้และขยะออกจากใต้ฐานศาลาการเปรียญ ถ่ายรูป เศษไม้นำไปกองไว้ที่กองไม้เก่าหลังกุฏิทางด้านทิศ ตะวันตกของศาลาการเปรียญ ส่วนขยะและเศษดินทิ้งทางทิศตะวันออก ซึ่งเป็นลานกว้างบริเวณด้านหลังกุฏิ ที่สร้างใหม่ เริ่มขุดแต่งใต้ฐานศาลาการเปรียญ

2 กรกฎาคม 2540

ขุดแต่งใต้ฐานศาลาการเปรียญต่อจากเมื่อวาน ลักษณะดินใต้ฐานศาลาการเปรียญเป็นดินเหนียว สีดำ มีความชื้นเล็กน้อย คงเป็นดินจากด้านนอกที่ไหลเข้ามาตอนน้ำท่วม เศษภาชนะดินเผาพบปะปนกันกับ เศษขยะปัจจุบัน ได้แก่ ถุงพลาสติก ถ้วยพลาสติก เศษถ้วยลายคราม เป็นต้น เมื่อขุดถึงที่ระดับความลึก 30-50 ซม. พบพื้นใต้ฐานศาลาด้วยอิฐ จึงให้ขุดลอกจนถึงระดับดังกล่าว โดยแบ่งคนงานขุดเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 คน เว้นช่วงเสา

3 กรกฎาคม 2540

ขุดแต่งต่อจากเมื่อวาน วัตถุหลักฐานที่พบเหมือนเดิม คือ เศษภาชนะลายคราม ทั้งเก่าใหม่ ปะปนกันในปริมาณพอสมควร ปัญหาที่พบในวันนี้คือ ท่อน้ำประปาที่เดินใต้ศาลาการเปรียญถูกคนงาน ขุดแตก ต้องวุ่นอยู่พักใหญ่จึงอุดรอยรั่วได้ชั่วคราว

4 กรกฎาคม 2540

ขุดแต่งต่อจากเมื่อวาน พยายามกำชับให้เก็บของทุกอย่างที่ได้จากการขุดแต่งใต้ฐานให้หมด แต่ก็พบในปริมาณไม่มากนัก พบว่าพื้นใต้ฐานมีการยกพื้นช่วงกลางสูงประมาณ 10-15 ซม. หรืออิฐ 3 ก้อน ซ้อนกัน ต้องลอกดินออกให้หมดจึงจะทราบรูปแบบที่ชัดเจน พยายามบอกให้คนงานระวังท่อน้ำ แต่ก็พลาด จนได้ แต่ไม่รุนแรงร้าวมากอย่างเมื่อวาน

5 กรกฎาคม 2540

วันนี้แบ่งคนงานออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกทำงานขุดแต่งใต้ฐานศาลาการเปรียญตามเดิม กลุ่มที่ 2 ไปเตรียมพื้นที่ภายในกำแพงแก้ว เพื่อรอการขุดแต่งต่อไป

พบกองปูน (กากปูน) บริเวณมุมใต้ฐานด้านทิศตะวันออก เลยวันไว้ไม่ให้ขุดลอกออก

ช่วงสาย อ. เพ็ญพรรณ เจริญพร พานักโบราณคดีอาสาเขียนมาที่วัด คูงานอนุรักษ์จิตรกรรม ฝาผนังภายในศาลาการเปรียญ และคูงานขุดแต่งด้วย

6 กรกฎาคม 2540

เริ่มขุดแต่งโบราณสถานภายในเขตกำแพงแก้ว โดยเริ่มจากมุมด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ เป็นการขุดลอกตามแนวกำแพงแก้วด้านทิศเหนือ เพื่อหาร่องรอยที่หายไปและรูปแบบที่แท้จริง ตลอดจน

ระดับความลึกของชั้นดินภายในและนอกกำแพงแก้ว

เป็นที่น่าสังเกตว่า ดินภายนอกและภายในแตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยระดับ 10-15 ซม. ลงไปจากผิวดินภายในกำแพงแก้ว ลักษณะดินแน่นเหนียวคล้ายดินอัด แต่ดินภายนอกกำแพงแก้วเป็นดินทราย และมีขยะประเภทถุงพลาสติก เชือกฟาง และวัตถุหลักฐานประเภทเศษภาชนะดินเผานิตต่างๆ ปะปนกัน ทั้งเก่าและใหม่

คนงานอีกกลุ่มยังขุดแต่งได้ฐานศาลาการเปรียญ ซึ่งใกล้จะเสร็จแล้ว พื้นได้ขุดด้วยอิฐทั่วบริเวณ

วันนี้ช่วงสายช่างเขียนแบบมาเก็บลวดลายหน้าบันของศาลาการเปรียญ

7 กรกฎาคม 2540

ขุดแต่งตามแนวกำแพงแก้วด้านทิศเหนือจากมุมด้านทิศตะวันตกไปทิศตะวันออก และอีกส่วนหนึ่งก็ขยายเข้าไปใน zone N8 W22 grid G7, F6,7,8 เศษภาชนะดินเผาเนื้อกระเบื้องพบมากใน zone นี้ และบริเวณใกล้กับกำแพงแก้ว ส่วนได้ฐานศาลาการเปรียญเก็บงานอีกเล็กน้อย

8 กรกฎาคม 2540

ขุดแต่งภายในกำแพงแก้ว บริเวณ grid G1,2 ใน zone N8 W22 พบแนวอิฐบริเวณหลังมุขปรางค์ด้านทิศเหนือน่าสนใจมาก อยู่ในระดับต่ำกว่าผิวดินประมาณ 10 ซม. ห่างจากขอบมุขปรางค์ประมาณ 100 ซม. สันนิษฐานในเบื้องต้นว่า อาจเป็นแนวกำแพงแก้วเก่าของมุขปรางค์ หรือแนวอาคารต้องรอผลติดตามจากการขุดแต่งต่อไป แต่ขนาดอิฐเท่ากับอิฐที่ใช้ก่อพระปรางค์ประธาน

9 กรกฎาคม 2540

ยังขุดแต่งทางด้านทิศเหนือใน zone N8 W22 และเริ่มเข้า zone N7 W22 ยังหาข้อสันนิษฐานใหม่ๆเกี่ยวกับแนวอิฐที่พบเมื่อวานไม่ได้ บ่ายๆผู้ควบคุมงาน (คุณประพิศ ชูศิริ) มาตรวจงาน วัตถุหลักฐานที่พบส่วนใหญ่เป็นเศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่งและเนื้อกระเบื้องจำนวนมาก

10 กรกฎาคม 2540

ผลการขุดแต่งวันนี้ที่น่าสนใจ โดยพบว่าแนวอิฐที่พบขนานไปกับมุขปรางค์ คล้ายกำแพงแก้วของมุขปรางค์ และหักมุมรับกัน ด้วยระยะห่างสม่ำเสมอ แต่ระดับค่อนข้างเตี้ยและอยู่ต่ำจากฐานมุขปรางค์มากไปสักหน่อย

บริเวณ grid G6 N8 W22 พบว่าเป็นดินถมด้วยเศษอิฐกากปูน จึงค่อนข้างสับสนกับระดับการขุดแต่ง ส่วนบริเวณ grid G1 zone N8 W22 พบกองชิ้นส่วนกระเบื้องกาบกล้วยอย่างหนาแน่นเป็นบริเวณกว้าง คล้ายๆเครื่องหลังคาพังทลายลงมา

grid G6 zone N8 W22 พบร่องรอยขุมประตู่ทางเข้าวัด

11-15 กรกฎาคม 2540

หยุดงานรับปริญญา

16 กรกฎาคม 2540

ขุดแต่งใน zone N8 W22 และ N7 W22 ต่อจากวันที่ 10 หลักฐานส่วนใหญ่ที่พบ ได้แก่ เศษภาชนะดินเผา โดยเฉพาะ zone N8 W22 พบในปริมาณมาก

การขุดแต่งได้ฐานศาลาการเปรียญเสร็จแล้ว โดยไม่ต้องขุดลอกด้านนอกทางทิศใต้ เพราะมีนั่งร้านตั้งอยู่เพื่อกำยันหลังคาคลุมศาลาการเปรียญ

ได้ดูนศาลาการเปรียญปูพื้นด้วยอิฐ อาจฉาบด้วยปูนเฉยๆ หรืออาจปูกระเบื้อง เพราะพบการปูกระเบื้องที่บริเวณวงโค้งทางเข้าใต้ถุน ตรงกลางใต้ถุนยกพื้นสูงประมาณ 15 ซม. จากพื้นโดยรอบ

17-18 กรกฎาคม 2540

ขุดแต่งใน zone N7 W22 และ N7 W22 ต่อจากเมื่อวาน ช่วงบ่ายผู้ควบคุมงาน (คุณประพิศ ชูศิริ, คุณประทีป เพ็งตะโก และคุณวโรภาส วงศ์จตุรภัทร) มาเยี่ยม site ให้คำแนะนำว่าขุดแต่งในระดับลึกเกินไป ให้ปรับพื้นการใช้งานเดิมในระดับประมาณ 15-20 ซม.จากผิวดินก็พอ เพราะไม่จำเป็นต้องตามร่องรอยลึกลงเกินไป การขุดแต่งให้ขุดพื้นที่ใช้งานหรือสวด หากสนใจอะไรพิเศษจึงค่อยตามลงไปดู ถ้าตามทุกอย่างเดียวกันไม่ทันกำหนด ส่วนแนวอิฐที่พบหลังมุขปรangkให้ตามแนวไปดูก่อน ยังสันนิษฐาน ไม่ได้วัตถุหลักฐานพบเหมือนทุกวัน ชั้นส่วนพระพุทธรูปพบบ้างแต่น้อยมาก

19 กรกฎาคม 2540

ได้รับคำแนะนำจากผู้ควบคุมงาน (คุณประพิศ ชูศิริ) ให้ขุดค้นบริเวณมุมภูมิด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ ขนาด 2 x 2 เมตร วันนี้แบ่งคนงานมาขุดแต่งใต้ถุนกุฏิและโดยรอบจากขอบอาคารประมาณ 1 เมตร ลักษณะพื้นที่ใต้ถุนกุฏิคล้ายกับใต้ถุนศาลาการเปรียญ วัตถุหลักฐานไม่พบอะไรสำคัญนักนอกจาก เหรียญ ร.5 1 เหรียญ เศษภาชนะก็พบทั้งใหม่และเก่าปะปนกัน

20 กรกฎาคม 2540

ขุดแต่งทั้งภายในกำแพงแก้วและบริเวณกุฏิ แบ่งคนงานเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกขุดใน zone N7 W22 กลุ่มที่ 2 ขุด N7 W22 กลุ่มที่ 3 ขุดแต่งกุฏิ โดยให้ขุดทีละ grid เสร็จแล้วค่อยย้ายไปขุด grid ใหม่ วัตถุหลักฐานที่พบส่วนใหญ่เป็นเศษภาชนะดินเผาทั้งเก่าและใหม่ พวกลายครามพบจำนวนมาก มีชิ้นส่วนพระพุทธรูปบ้างเล็กน้อย

21 กรกฎาคม 2540

ทำงานต่อจากเมื่อวาน กลุ่มแรกขุดตามแนวกำแพงแก้วด้านทิศตะวันตก พบหม้อดินเผา (หม้อกระดุก) ฝังอยู่ใต้ซุ้มประตูทางเข้าด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ เอาออกมาได้ 1 ใบ จากทั้งหมด 2 ใบ แสดงให้เห็นถึงความเชื่อและการสร้างซุ้มประตูในระยะหลังหม้อกระดุก

กลุ่มที่ 2 ขุดตามแนวกำแพงแก้วด้านทิศเหนือและตามขอบวิหารรวมถึงมุขปรangk ส่วนกลุ่มสุดท้ายยังขุดแต่งกุฏิ โดยพบว่าดินโดยรอบกุฏิเป็นดินถมใหม่เมื่อไม่นานมานี้ เพื่อหนีน้ำท่วม โดยถมสูงเมตรกว่าเห็นจะได้ เป็นดินเหนียว

22 กรกฎาคม 2540

วันนี้ขุดลอกแนวกำแพงแก้วด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือที่ grid G, F, E, C7 zone N8 W22 ห่างจากขอบกำแพงแก้วประมาณ 50 ซม. มีรากต้นไม้มาก เศษกระเบื้องกระจายทั่วไป เศษภาชนะดินเผาพบทั้งชนิดเคลือบและไม่เคลือบ มีเศษก้อนปูนขาวเล็กน้อย ช่วง grid G7 บริเวณที่พบว่าเป็นซุ้มประตูด้านทิศเหนือพบหม้อดินเผาขนาดใหญ่ 1 ใบ

การขุดด้านทิศตะวันออกของพระปรangkและวิหาร พบว่าแนวอิฐลักษณะคล้ายด้านทิศเหนือของมุขปรangk หายเข้าไปใต้ฐานวิหาร ยังไม่เข้าใจว่าเป็นอะไร

ช่วง grid G6-4 พบว่ามีแนวอิฐอยู่ใต้ต้นโพธิ์ สันนิษฐานว่าอาจเป็นซากเจดีย์เดิม หรือสิ่งก่อสร้างอย่างใดอย่างหนึ่ง

เริ่มขุดหน้าวิหารในช่วงบ่าย ดินบริเวณดังกล่าวเป็นดินทรายมีชั้นการทับถมสูงกว่าด้าน หลังวัด

(ทิศเหนือ) ซึ่งลักษณะดินค่อนข้างแตกต่างกัน เพราะดินหลังวัดมีความแน่น เหนียว แต่ดินหน้าวัด (ทิศใต้) เป็นดินทราย

23 กรกฎาคม 2540

ชุดหลุมทดสอบที่ 1 มุมกฎ โดยเริ่มทลายชั้นดินถมของวัดก่อนจนถึงระดับพื้นเดิมข้างกฎ แล้วขุดทีละ 10 ซม.

ภายในวัดพยายามขุดรอบวิหารและปราสาทก่อน เพื่อหาพื้นที่ พบกองกระเบื้องข้างมุขปราสาท ด้านทิศตะวันตก คล้ายกับมีคนมากองเรียงไว้ เป็นกระเบื้องดินขอแบบปลายตัดแหลม และกระเบื้องกาบกล้วย (หลุมชุดทดสอบที่ 1 ขุดมาแล้วตั้งแต่วันที่ 20)

24 กรกฎาคม 2540

ชุดหลุมทดสอบที่ 1 ต่อจากเมื่อวาน งานขุดแต่งด้านทิศตะวันตกของวิหารพบแนวอิฐลักษณะเดียวกับทิศตะวันออกและทิศเหนือของมุขปราสาท โบราณวัตถุพบเศษถ้วยชามแบบเคลือบสีครามเป็นหลัก

25 กรกฎาคม 2540

วันนี้ขุดเกือบรอบวิหารและปราสาทแล้ว จึงแบ่งคนไปขุดหน้าวิหารน้อย และด้านข้างโบสถ์ ทางทิศตะวันตก พบว่าบริเวณด้านข้างโบสถ์แถวๆกำแพงแก้ว มีเศษกระเบื้องมุงหลังคา มาก เห็นเป็นชั้นทับถมชัดเจน และพบเชิงเทียนดินเผาลักษณะคล้ายแก้วชมพู ทั้งเกือบสมบูรณ์และเศษแตกหักในปริมาณหนาแน่น บริเวณอื่นๆ ก็เหมือนเดิม คือ พบเศษถ้วยชามมากเหมือนทุกวัน หลุมทดสอบที่ 1 ยังขุดต่อ

26 กรกฎาคม 2540

ชุดหลุมทดสอบที่ 1 ต่อจากเมื่อวาน พบแนวอิฐและชั้นของอิฐหัก พบน้ำซึมออกมามาก จึงหยุดขุด

การขุดแต่งภายในวัดรอบวิหารน้อยด้านทิศตะวันออก พบบ่อปูนคล้ายๆบ่อผสมปูน หรือบ่อตำปูน ซึ่งก็ไม่แน่ใจ ฐานวิหารอยู่ตีนมากขุดจากผิวดิน 15-20 ซม. ก็ลอยแล้ว

ด้านข้างโบสถ์พบว่าฐานใบเสมาอยู่ในระดับดินมากประมาณ 5-10 ซม.จากระดับผิวดิน ซึ่งน่าจะเป็นฐานที่สร้างใหม่

27 กรกฎาคม 2540

เริ่มชุดหลุมทดสอบที่ 2 บริเวณใต้ฐานศาลาการเปรียญ ขนาด 1 x 4 เมตร ตามคำแนะนำของคุณประทีป เฟื่องตะโก เพื่อต้องการดูฐานราก ว่ามีการก่อสร้างอย่างไร หลุมทดสอบที่ 1 เริ่มทำ profile

การขุดแต่งภายในวัด ยังขุดแต่งรอบวิหารน้อยและโบสถ์ต่อเนื่องจากเมื่อวาน

28 กรกฎาคม 2540

ชุดหลุมทดสอบที่ 2 รื้อพื้นอิฐใต้ฐานศาลาการเปรียญออกเพื่อเปิดหน้าดิน พบว่าอิฐเรียงกัน 2 ชั้น สอปูนหนาประมาณ 3 ซม. ดินภายใต้พื้นอิฐดำ เหนียว ขึ้น โบราณวัตถุพบน้อย ส่วนใหญ่เป็นเศษกระเบื้องมุงหลังคา หลุมที่ 1 ทำ profile ก่อน

การขุดแต่งภายในวัด ยังอยู่ด้านข้างโบสถ์และรอบวิหารน้อย โบราณวัตถุที่พบเหมือนเดิม คือ เศษภาชนะชนิดเคลือบสีครามพบมากที่สุด มีทั้งเก่าและใหม่ปะปนกัน

29 กรกฎาคม 2540

ชุดหลุมทดสอบที่ 2 ต่อจากเมื่อวาน ลักษณะดินเหนียวปนทรายสีดำนวล มีความชื้น มีจุดประของถ่านและมีสีสนิมเหล็ก เศษภาชนะพบไม่มากนัก แต่พบเศษกระเบื้องมุงหลังคาชนิดปลายแหลม มากกว่า

งานชุดแต่งได้ทูปพื้นหน้าโบสถ์ ซึ่งเป็นซีเมนต์ที่ทางวัดเทเอาไว้หนาประมาณ 3-5 ซม. ซึ่งทูปยากลำบากมาก เพราะขาดเครื่องมือ ต้องไปซื้อฉ้อน 8 ปอนด์ และ 10 ปอนด์ มาอย่างละ 1 อัน ผัดกันทูปกว่าจะเสร็จก็เกือบเลิกงาน

30 กรกฎาคม 2540

ชุดหลุมทดสอบที่ 2 ต่อจากเมื่อวานในระดับ 300 cm.dt. ได้ฐานศาลาการเปรียญพบแนวอิฐ ยื่นออกมาจากผนังหลุมและในระดับ 380 cm.dt. พบหม้อดินเผา 1 ใบ ชุดจนถึง 420 cm.dt. จึงยุติการขุดค้น เพราะปริมาณน้ำซึมออกมามาก

การชุดแต่งหน้าวิหารน้อยพบแนวอาคารเดิมเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าไม่ทราบเป็นอะไร

31 กรกฎาคม 2540

ชุดแต่งข้างวิหารบริเวณฐานเจดีย์รายหมายเลข 16 และ 17 พบว่าฐานเจดีย์ถูกทับถมไม่ลึกนัก ประมาณ 30 ซม. จากผิวดิน ดินเป็นดินทราย การชุดแต่งหน้าโบสถ์ก็พบว่าฐานโบสถ์อยู่ตื้นมากเกือบในระดับผิวดิน

การชุดแต่งแนวกำแพงแก้วด้านทิศเหนือ พบว่า มุมกำแพงแก้วด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ รอยรอยกำแพงแก้วได้ขาดหายไป อาจเกิดจากการรื้อทำลายในสมัยหลัง

1 สิงหาคม 2540

การชุดแต่งหลังวิหารน้อย พบแท่นอิฐสี่เหลี่ยมขนาด 80 x 80 ซม. คิดว่าอาจเป็นแท่นประทีปหรือแท่นบูชา การชุดข้างโบสถ์ด้านทิศตะวันออกพบแนวอิฐปูไม่ค่อยเป็นระเบียบนัก ขนาด 2-3 ก้อน เรียงต่อกันเป็นแนวยาวขนานกับแนวยาวของโบสถ์

2 สิงหาคม 2540

ชุดแต่งหน้าวิหารน้อย โดยยังไม่เคลื่อนย้ายสิ่งใดๆ คิดว่าจะรื้อทางสำนักฯ มาเคลียร์ก่อน และชุดแต่งบริเวณดังกล่าวจนถึงขอบบ่อเก่าและซุ้มประตูทางเข้าวัดด้านทิศตะวันออก ส่วนด้านข้างระหว่างโบสถ์กับวิหารก็ไม่พบอะไรแปลกๆ มากนัก นอกจากเศษภาชนะดินเผา สังเกตว่าชุดวันนี้พบชิ้นส่วนพระพุทธรูปน้อยมาก

3 สิงหาคม 2540

วันนี้แบ่งคนงาน 6 คน ชุดแต่งบนมุขปรารักษ์ด้านทิศเหนือ อีกกลุ่มยังทำอยู่ระหว่างโบสถ์และวิหารประธาน กลุ่มที่สามทำอยู่บริเวณหอรบขังและแนวกำแพงแก้วด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณข้างๆหอรบขังและแนวกำแพงแก้วพบเหรียญอีเปะและเหรียญ ร.5 มากกว่าที่อื่นๆของวัด

4 สิงหาคม 2540

หลังจากชุดมุขปรารักษ์เป็นวันที่ 2 ด้านทิศเหนือ พบว่าแม้จะมีชิ้นส่วนพระพุทธรูปมากกว่า การขุดลอกดินรอบนอก แต่ก็นับว่าน้อยกว่าที่คาดคิดไว้ พบร่องรอยการขุดหาสมบัติในอดีตอีกด้วย ขุดไปถึงถั่วเสาเดิม เพราะมันสูงตระหง่านเพียงเล็กน้อย บริเวณอื่นๆไม่พบอะไรน่าสนใจ

5 สิงหาคม 2540

มุขปรารักษ์ทิศเหนือพื้นเป็นอิฐ ซากปรักหักพังทับถมสูงประมาณ 50 ซม. ทรุดเอียงในบางจุด มีฐานพระติดกับผนังองค์ปรารักษ์ รูปแบบไม่ชัดเจนเพราะชำรุดมาก พบร่องรอยบันไดและช่องทางขึ้นสู่มุขปรารักษ์ ยังไม่กล้าเอาอิฐล้อมโคนเสาออก เพราะกลัวล้ม แต่ก็คิดว่าแค่อิฐล้อมเสาไม่น่าจะช่วยอะไรได้ แต่ปลอดภัยไว้ก่อน

คนงานกลุ่มที่ 2 ให้ชุดในมุขปรางค์ด้านทิศตะวันตก ด้านนี้มีซากปรักหักพังกองสูง ต้นไม้เล็กๆ เช่น ต้นกระถินขึ้นเต็ม ทำงานลำบากมากกว่าด้านทิศเหนือ

กลุ่มที่ 3 ชุดด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือบริเวณกำแพงแก้วต่อจากเมืงวาน โบราณวัตถุที่พบเหมือนๆทุกวัน คือ เศษภาชนะดินเผา

บ้าย ๆ คุณประทีป เพ็งตะโก มาตรวจ site ถามความคิดเห็นหลายอย่าง และบอกให้ชุดทดสอบภายในวัดด้วย โดยชุดเป็น trench ก็ได้ เพื่อตรวจสอบการก่อสร้างและการใช้งานภายในวัด

6 สิงหาคม 2540

ยังชุดต่อที่มุขปรางค์ด้านทิศเหนือและทิศตะวันตก อีกส่วนหนึ่งย้ายจากมุมวัดด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ มาชุดที่บ่อเต่า ไม่พบอะไรพิเศษ

7 สิงหาคม 2540

ยังชุดต่อในมุขปรางค์ด้านทิศเหนือและทิศตะวันตก ดูแล้วมุขปรางค์ทิศตะวันตกจะเจือขึ้นส่วนพระพุทธรูปมากกว่าด้านทิศเหนือ แบ่งคนงานเริ่มชุดทางทิศใต้ของวัดในหมู่เจดีย์ราย ทั้งด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ และตะวันออกเฉียงใต้ ดินร่วนคิปนทรายมาก การกลบทับถมไม่ลึกนัก ประมาณ 40-50 ซม. จากผิวดิน

8 สิงหาคม 2540

ชุดแต่งมุขปรางค์ต่อจากเมืงวาน สังเกตว่ามุขปรางค์ทิศตะวันตก คราวชุดรอบๆ พบกองกระเบื้องที่มุมทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของปรางค์ประธาน เป็นกระเบื้องดินขอลายแหลม ลักษณะคล้ายเก็บมาเรียงเป็นกลุ่มกองไว้ อาจเกิดจากการรื้อหลังคาโบสถ์เพื่อปรับปรุงใหม่ เพราะเศษกระเบื้องมุงหลังคาที่พบภายในมุขปรางค์กลับเป็นกระเบื้องกาบกล้วยเสียมาก

การชุดแต่งในหมู่เจดีย์รายเริ่มพบชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริดมากขึ้น พบแกนพระพุทธรูปทำด้วยดิน โลหะที่หุ้มไว้คงถูกลอกออกไปหมด ส่วนด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้พบชิ้นส่วนพระพุทธรูปน้อยมากแทบจะไม่เจอเลย

9 สิงหาคม 2540

มุขปรางค์ด้านทิศตะวันตกมีคนมาชุดในตอนกลางคืน สอบถามเณรที่วัดก็ไม่มีใครรู้เรื่องชุดพุนไปเลย สงสัยคิดว่าเจอพระเยอะ

ด้านมุขปรางค์ทางทิศเหนือ สั่งให้ชุดเอาอิฐล้อมเสาออก เพราะคิดว่าคงไม่ล้ม คุณประทีป เพ็งตะโก ก็บอกว่าไม่น่าจะล้ม

งานชุดแต่งในหมู่เจดีย์ยังไปเรื่อยๆ โดยเปลี่ยนที่ทิ้งดินจากหน้าวัดไปทิ้งแถวๆหลังกุฏิพระริมแนวคลองเดิม เพื่อความรวดเร็วในการทำงาน

บ้าย ๆ วางผังหลุมทดสอบที่ 3 ขนาด 2 x 2 เมตร บริเวณหน้าวิหาร จะเริ่มชุดพูนนี้

10 สิงหาคม 2540

มีคนมาชุดในมุขปรางค์ด้านทิศตะวันตกอีกแล้ว ส่วนมุขปรางค์ด้านทิศเหนือเสร็จแล้วเลยย้ายมาทำมุขปรางค์ด้านทิศตะวันออก เข้าเริ่มชุดทดสอบหลุมที่วางผังไว้ ส่วนการชุดแต่งในหมู่เจดีย์รายด้านทิศตะวันตกพบพระเรื่อยๆ ส่วนทิศตะวันออกไม่พบอะไรเลย

11 สิงหาคม 2540

หลุมชุดทดสอบที่ 3 ระดับ 170-190 cm.dt. พบกลุ่มเศษอิฐทางทิศตะวันตกของผนังหลุม

คล้ายๆการล้มพับของกองอิฐของสิ่งก่อสร้างด้วยอิฐ ส่วนด้านมุมหลุมทิศตะวันออกเฉียงเหนือก็พบคล้ายๆฐานอะไรสักอย่าง ต้องตามคูหลังขุดเสร็จ

งานส่วนอื่นยังเรื่อยๆ ไม่ว่าจะเป็นหมู่เจดีย์ราย มุขปรางค์ทั้งทิศตะวันตกและทิศตะวันออก

12 สิงหาคม 2540

"วันแม่" วันวายแต่เช้าเพราะวัหหลวงพ่อหลบรถพวงมาทำสะพานตกลงไปในหลุมทดสอบที่ 1 ต้องช่วยอยู่นานกว่าจะเอว้าว "ไอ้ตาล" ขึ้นจากหลุมได้ โชคดีมันไม่ตายเพราะตกลงหลุมตั้งแต่ 20.00 น. ของเมื่อคืน แต่ไม่มีใครเอว้าขึ้นได้ งานมุขปรางค์ด้านทิศตะวันตกใกล้เสร็จแล้ว พบว่าพื้นฉาบปูนหนา มีเสา กลางมุข 2 ต้น เช่นเดียวกับด้านทิศตะวันออกและทิศเหนือ โคนเสาเป็นรูปสี่เหลี่ยม ตัวเสาแปดเหลี่ยม ต่างกับด้านทิศเหนือข้างตรงมีพระนั่งทรงเครื่องปูนปั้นบนฐานสูง และด้านหลังเป็นฐานพระติดกับผนังอย่าง ทิศเหนือ พบรูปกลม ๆ 2 รูป ในแนวเดียวกันบนฐานพระติดผนังคิดว่าเป็นรูปกราวเทียนบูชาพระ (?) ด้านนี้ พบเศียรพระปูนปั้น 1 เศียร น่าสนใจ อาจช่วยกำหนดอายุได้ การขุดแต่งบริเวณอื่นๆก็คล้ายๆทุกวัน

13 สิงหาคม 2540

วันนี้มุขปรางค์ด้านทิศตะวันตกคงเสร็จ และจะระดมไปช่วยด้านทิศตะวันออก ด้านทิศ ตะวันออกไม่พบอะไรเป็นพิเศษ หลุมขุดทดสอบใกล้เสร็จแล้วคิดว่าอีกไม่นานคง sterile เพราะที่อยุธยาชั้น sterile จะเป็นดินที่มีจุดประสีน้ำตาลแดง ดินก็ดำด้วย (เขาวัวอย่างนั้น) ไม่พบหลักฐานน่าสนใจมากนัก แต่ระดับลึกๆ เศษภาชนะดินเผาบ้านบางปูน ประเภทไหเท้าช้างมีเยอะ บริเวณกลุ่มเจดีย์รายทิศตะวันตก เียงได้พบพระอยู่เรื่อยๆ

14 สิงหาคม 2540

14.00 น. ผู้ควบคุมงาน (คุณประพิศ ชูศิริ) มาเยี่ยม ให้คำแนะนำมากมาย หลุมขุดทดสอบ ที่ 3 เสร็จแล้วเพราะเจอน้ำขุดต่อไม่ได้ สันนิษฐานว่าอาจยังเป็นแนวแม่น้ำเดิมอยู่ก็ได้ เพราะบริเวณนี้เป็นที่ลุ่ม ระดับพื้นในปัจจุบันที่เห็น หลวงพ่อบอกว่าพึงถมได้ไม่กี่ปีที่ผ่านมาเอง ส่วนดินทรายในระดับผิวดินบน หลวงพ่อบอกว่าเกิดจากการสุมทรายจากแม่น้ำลพบุรีตอนลอกคลองมาถมในวัด วัตถุหลักฐานที่พบจึงสับสน ปนเปื้อนของเก่า-ใหม่

15 สิงหาคม 2540

ทำผังชั้นดินหลุมทดสอบที่ 3 แต่ยังไม่เสร็จ งานส่วนอื่นๆก็คืบหน้าพอสมควร คือ ขุดแต่ง เจดีย์รายหมายเลข 1, 2, 3, 4, 5 เสร็จแล้ว ส่วนอีกด้านหนึ่งเจดีย์รายหมายเลข 13, 17, 16, 15 ส่วนมุขปรางค์ ด้านทิศตะวันออกก็ใกล้เสร็จแล้ว พรุ่งนี้จะขุดหลุมทดสอบที่ 4 บริเวณมุมพระปรางค์ด้านทิศตะวันตกเฉียง เหนือ พบฐานพระสำริดที่มุขปรางค์ด้านทิศตะวันออก ขนาดกว้าง 80 ซม.

16 สิงหาคม 2540

ขุดหลุมทดสอบที่ 4 ขนาด 2 x 1.5 เมตร ในตอนบ่าย ผังชั้นดินหลุมที่ 3 ก็เสร็จแล้ว จึงสั่ง ให้คนงานกลบเลย เพราะจะได้ปรับพื้นที่บริเวณดังกล่าวได้ งานขุดแต่งก็ขุดแต่งบริเวณเจดีย์รายหมายเลข 7, 8, 9, 10 และ 12 คิดว่าไม่กี่วันคงเสร็จ ใกล้ๆเจดีย์รายพบหม้อกระดุกอยู่ในระดับตื้นๆคงเป็นของที่คนตาย เมื่อไม่นานมานี้แน่ๆ จึงถ่ายรูปไว้และฝังกลับให้ลึกกว่าระดับขุดแต่ง จากการขุดแต่งช่วงเจดีย์รายหมายเลข 5, 6 พบชิ้นส่วนพระพุทธรูปมากที่สุด ทั้งที่เป็นสำริดและแกนดิน ส่วนเจดีย์ราย หมายเลข 14 พบปูนปั้น รูปลิง (?) เฉพาะส่วนลำตัว ยอดเจดีย์ อุษณิษะหินทราย

17 สิงหาคม 2540

ชุดหลุมทดสอบที่ 4 ต่อจากเมื่อวาน หลุมนี้ค่อนข้างขุดยาก เพราะดินเหนียว ค่อนข้างแข็ง คล้ายดินอัด จากผนังหลุมคล้ายกับอัดดินจนแน่น แล้วก่อ मुखปรางค์ขึ้นโดยไม่ทำฐานรากให้จมอยู่ในดินเหมือนพระปรางค์

การขุดแต่งบริเวณเจดีย์รายยังคงดำเนินต่อไป ไม่พบหลักฐานที่สำคัญ मुखปรางค์ด้านทิศตะวันออกพบชิ้นส่วนพระพุทธรูปน้อยมาก

18 สิงหาคม 2540

10.30 น. คุณประทีป เพ็งตะโก มาดูงานที่วัด สอบถามเรื่องวิหาร ภูมิ ด้านทิศตะวันตก ของวัด และให้ชุดแนว slope กันเป็นเขตขุดแต่งโดยรอบ งานขุดแต่งและขุดค้นยังดำเนินต่อไป ไม่พบวัตถุหลักฐานชิ้นสำคัญ คุณประทีปให้ข้อคิดว่าแนวอิฐหลัง मुखปรางค์ด้านทิศเหนือและตามแนววิหาร อาจเป็นการทำฐานรากแบบคานคอดิน เป็นเอ็นรับน้ำหนัก คล้ายๆที่วัดไชยวัฒนาราม และที่อื่นๆ อันเป็นเทคนิคสมัยอยุธยาตอนปลายลงมา ซึ่งก็อาจจะจริง เพราะดูๆก็ไม่น่าเป็นฐานอาคารเดิมแต่อย่างใด

19 สิงหาคม 2540

เริ่มล้างเศษภาชนะดินเผาที่ได้จากการขุดแต่ง เพื่อไม่ให้เป็นการหลังขุดแต่งเสร็จ หลุมชุดทดสอบที่ 4 ลึกจากผิวดิน 1.70 เมตร ดูทำฐานรากพระปรางค์จะลึกมากเพราะยังไม่สิ้นสุดเลย ลักษณะอิฐเป็นอิฐขนาดบางวางซ้อนๆ (ก่อ) กันแบบแนบชิด ขนาดอิฐเท่ากับอิฐที่ใช้ก่อเป็นแนวยาวที่สันนิษฐานว่าเป็นคานคอดิน ดินแน่นแข็ง เหนียว

ขุดแต่งใน मुखปรางค์ทิศตะวันออก พบฐานพระแบบติดผนังคล้ายกับด้านทิศตะวันตก คือมีรูปกราวเทียม 9 ช่อง และบันไดทางขึ้นด้านทิศเหนือ สรุปก็คือ मुखปรางค์ทั้ง 3 ด้านมีบันไดทางขึ้นด้านทิศเหนือทั้งหมด

การขุดแต่งเจดีย์รายไม่มีอะไรน่าสนใจนักและเสร็จแล้ว

20 สิงหาคม 2540

ย้ายคนงานขุดแต่งเจดีย์รายมาขุดรอบนอกกำแพงแก้ว กันเป็นเขตขุดแต่งให้เอียงลาดลงเพื่อป้องกันการพังทลายเมื่อฝนตก โดยเริ่มทางด้านทิศเหนือ พร้อมๆกันก็ขุดแต่งใน मुखปรางค์ด้านทิศตะวันออกและชุดหลุมทดสอบที่ 4 อยู่เช่นเดิม คนงานอีกส่วนหนึ่งช่วยกันย้ายเจดีย์กระดูกที่ตั้งอยู่ภายในเขตขุดแต่งออกรวมทั้งสิ้น 12 องค์

21 สิงหาคม 2540

เข้าย้ายเจดีย์กระดูกออกจนเสร็จ จากนั้นให้คนงานทุบฐานเจดีย์กระดูกที่ก่อด้วยอิฐฉาบ ชีเมนต์ และปรับพื้นที่ดังกล่าวให้เรียบ

จัดคนงานชุดหลุมตรวจสอบฐานรากวิหารและ मुखปรางค์ บริเวณมุมพระปรางค์ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้

ยังขุดแต่งใน मुखปรางค์ด้านทิศตะวันออกเช่นเมื่อวาน เป็นวันสุดท้าย โดยเก็บกวาดพื้นให้เรียบร้อย

แบ่งคนงานอีกกลุ่มหนึ่งขุดด้านนอกกำแพงแก้วด้านทิศตะวันออกตลอดแนว

22 สิงหาคม 2540

ขุดแต่งภายในวิหารด้วยการทุบพื้นชีเมนต์ก่อนเป็นอันดับแรก พื้นชีเมนต์หนาประมาณ 2-5

ช.ม. ถัดลงไปเป็นพื้นทรายหนาประมาณ 3 ซม. จึงเป็นพื้นดิน

คนงานอีกกลุ่มหนึ่งขุดลอกแนวกำแพงแก้วด้านนอก ทางทิศตะวันออก

ขุดหลุมตรวจฐานรากวิหารน้อยมุมทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ขนาด 1 x 1 เมตร

23 สิงหาคม 2540

ทุดพื้นวิหารต่อจากเมื่อวาน ขุดลอกแนวกำแพงแก้วด้านทิศตะวันออก ไม่พบอะไรที่น่า สนใจ
ย้ายรูปปั้นเปรตออกจากเขตโบราณสถาน

24 สิงหาคม 2540

ทุดพื้นต่อจากเมื่อวาน และเริ่มขุดลอกดินออกจากวิหาร ยังขุดแนวกำแพงต่อจากเมื่อวาน
เช่นเดิม วันนี้ช่างจากลพบุรีมาเก็บแบบหลังขุดแต่ง

25 สิงหาคม 2540

ทุดพื้นวิหารและขุดแต่ง พบแนวอิฐก่อคล้ายๆพื้นวิหาร และแนวเสาแปดเหลี่ยมใกล้บันได
ทางขึ้นทั้งสองด้าน

ขุดแนวกำแพงแก้วด้านทิศตะวันออก พบร่องรอยขุมประตูด้านทิศตะวันออกก่อนไปด้าน
ทิศเหนือ 1 แห่ง แสดงชัดว่า ขุมประตูทางเข้าวัดด้านทิศตะวันออก-ตะวันตก มีด้านละ 2 ขุม ส่วนทิศเหนือ-ใต้
มีด้านละ 1 ขุม

26 สิงหาคม 2540

ขุดแต่งกลางวิหาร พบว่าลักษณะดินแน่นคล้ายเป็นดินอัด ส่วนแนวอิฐที่พบด้านหน้าคล้าย
ทางเข้าสู่ภายในวิหารเดิม และมีฐานประตูปี่เหลี่ยมขนาด 1 x 1 เมตร 2 ฐาน ซ้าย-ขวาทางเข้า (?) หากเป็น
ตามที่สันนิษฐานจริงแสดงว่าเรากำลังขุดเอาดินถมอัดในการก่อสร้างวิหารออก และระดับพื้นเดิมภายในวิหาร
ถูกขุดทิ้งไปแล้ว

การขุดแนวกำแพงแก้วยังขุดต่อไป แม้จะลำบากหน่อยเพราะติดกับถนนคอนกรีตของวัด
ก็พอทำงานได้

27 สิงหาคม 2540

ขุดแต่งในวิหารต่อจากเมื่อวาน พบเชิงเทียนสำริดบริเวณฐานประตูปี่ (?) ตรงทางเข้าภายใน
วิหาร ยังขุดดินออกจากวิหารเช่นเดิม เพราะแนวอิฐก่อหายไป และอยากลองหาแนวเสาภายในวิหารดูว่าจะ
มีหรือไม่

งานขุดแนวกำแพงแก้วด้านทิศตะวันออกยังดำเนินต่อไป

วันนี้แบ่งคนงานมาขุดกำแพงด้านทิศตะวันตกด้านนอก ซึ่งติดกับกุฏิของทางวัด จะพยายาม
ไม่รื้อกุฏิ

28 สิงหาคม 2540

ขุดแต่งภายในวิหาร พบบ่อผสมปูนรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า คล้ายๆที่พบที่สุสานมรุ่ม อ.สิงหนคร
จ.สงขลา อยู่กลางวิหาร แปลกจริงๆ สิ่งแปลกอีกสิ่ง คือ กำแพงแก้วด้านทิศตะวันตก ฐานกำแพงไม่มีบัว
ทั้งๆที่ด้านทิศตะวันออกและทิศเหนือมีฐานบัวที่กำแพงแก้ว

บ๊ายๆผู้ควบคุมงาน (คุณประพิศ ชุศิริ) มาดูงานที่ site มาดูวิหารบอกให้ลองหาเสาลอย
กลางวิหารดู เราก็พยายามแต่ยังไม่พบ

29 สิงหาคม 2540

พยายามตามรอยเสากลางวิหารแต่ยังหาไม่เจอ วัตถุหลักฐานที่พบมีชิ้นส่วนพระพุทธรูป สารีบ้างแต่น้อยมาก ชิ้นส่วนพระ โคนสมอ ปูนปั้น ไม่รู้มาอยู่ได้อย่างไร

การขุดกำแพงแก้วทั้งสองด้านยังคงดำเนินไปต่อจากเมื่อวาน เถ้าที่สังเกตนอกกำแพงแก้วด้าน ทิศตะวันตกจะพบเศษภาชนะดินเผา เศษเชิงเทียนดินเผา มากกว่าด้านทิศตะวันออกมาก

30 สิงหาคม 2540

เกรงใจหลวงพ่อกมากเพราะสั่งทุบห้องพักภายในวิหาร ซึ่งยังมีสภาพดีมาก พื้นปูปาเก้ด้วย ยังกงเหลือไว้เพียงพระประธาน คูหลวงพ่อบ้างเหมือนกัน

ขุดประตูทางเข้าวัดเชิงท่าด้านทิศตะวันตก พบแนวบันไดยื่นลงไปแนวลำน้ำเดิม คงเป็น ท่าทางขึ้นเข้าสู่วัดเดิม และอาจใช้เป็นท่าเทียบเรือด้วยแน่ๆ เพราะอดีตคงใช้ลำน้ำสายนี้เป็นเส้นทางคมนาคม

31 สิงหาคม 2540

สั่งทุบบันไดทางขึ้นวิหารทั้ง 3 ด้าน เพื่อหาแนวบันไดจริงๆ พบว่าควรจะมีบันไดขึ้นวิหาร เพียง 2 ข้าง คือ ด้านข้างทิศตะวันตก-ออก ส่วนทิศใต้ไม่มีทางขึ้น แต่มีช่องทางเข้าและเสา 2 ต้น สันนิษฐาน ว่าคงเป็นทางขึ้นเสลี่ยง หรือขึ้นช้างขึ้นม้า ซึ่งก็แปลกๆอยู่เพราะทำไมไม่มีในวัด อันเป็นเขตศักดิ์สิทธิ์ หรืออาจ ทำหน้าที่อื่นก็ได้ ส่วนอีกกลุ่มยังทุบพื้นที่ห้องที่ทุบเมื่อวานต่อให้เสร็จ

แนวกำแพงแก้วทั้ง 2 ด้านยังขุดเรื่อยๆ

1 กันยายน 2540

ขุดแต่งภายในวิหารต่อบริเวณฐานชุกชี ตอนแรกคิดว่าจะพบชิ้นส่วนพระพุทธรูปเยอะ ปรากฏว่าไม่มีอะไร พบพระหินทรายเศียรหายไปองค์เดียว ลักษณะฐานชุกชีคล้ายๆฐานพระติดผนังของมุข ปรางค์ทั้ง 3 ด้าน ดูแล้วยังนึกเลยว่าตัววิหารได้มีการปรับปรุงภายหลังให้เชื่อมติดกับพระปรางค์ โดยในสมัย แรกสร้างอยู่ห่างกัน เว้นช่วงไว้ระยะหนึ่งก็ได้ เพราะการก่อเชื่อมเป็นการก่อชน ไม่ได้ก่อประสานทั้งตัววิหาร มุขปรางค์ทั้ง 3 ด้านกับพระปรางค์ นอกจากนี้ฐานวิหารมีอยู่ช่วงหนึ่งก่อด้วยอิฐขนาดเล็ก ขนาดเดียวกับอิฐ ก่อคานคอดิน แม้ส่วนใหญ่อิฐจะก้อนโต อาจก่อเสริมภายหลังได้ แต่ก็ยังเป็นเพียงข้อสันนิษฐาน เพราะ คุณประทีปบอกว่าบางครั้งเอาขนาดอิฐ เทคนิคการก่อชนตัดสินไม่ได้

2 กันยายน 2540

ยังขุดแต่งภายในวิหารและรอบๆ กำแพงแก้วด้านทิศตะวันออกและทิศตะวันตก ไม่มีวัตถุ หลักฐานสำคัญ

3 กันยายน 2540

ยังขุดแต่งภายในวิหารและรอบๆ กำแพงแก้ว โดยยังไม่มีอะไรน่าสนใจ

4 กันยายน 2540

ขุดหลุมตรวจสอบฐานรากโบสถ์ ขนาด 1 x 1 เมตร ลึกประมาณ 80 ซม. พบว่าฐานราก โบสถ์อยู่ตื้นมาก ต่ำจากผิวดินประมาณ 20 ซม. การสร้างโบสถ์อาจใช้ระบบเสาฝังดินก็ได้ ดังนั้นฐานราก จึงตื้น อีกอย่างได้ฐานรากยังพบเศษอิฐ เศษกระเบื้องมุงหลังคา โดยลักษณะดินไม่เป็นการถมอัดอย่างการสร้าง วิหารหรือมุขปรางค์แต่อย่างใด ดังนั้นข้อสันนิษฐานเบื้องต้น โบสถ์ต้องสร้างหลังสุด หากรูปแบบโบสถ์เป็น แบบอยุธยาตอนปลาย ดังนั้นวิหาร พระปรางค์ ต้องสร้างก่อนอยุธยาตอนปลาย โดยน่าจะอยู่ช่วงต้นของ อยุธยาตอนปลาย (?)

ให้คนงานแบ่งจากวิหารมาขุดกำแพงแก้วด้านทิศใต้ด้านนอกเพื่อกันเป็นเขตขุดแต่ง และจะ
ดูรูปแบบกำแพงแก้วทั้ง 4 ด้านด้วย ส่วนด้านอื่นๆยังขุดอยู่ต่อไป

เริ่มกลบหลุมทดสอบที่ 1, 2, 4 ที่ทิ้งไว้นานแล้ว

10.00 น. ผู้ควบคุมงาน (คุณประพิศ ชูศิริ) มาตรวจงาน

5-7 กันยายน 2540

หยุดงานสอบนักโบราณคดี

8 กันยายน 2540

งานขุดแต่งขอบกำแพงแก้วใกล้เสร็จแล้ว ขุดแต่งในวิหารก็ไม่มาก จึงเอาคนงานมาขุดขยาย
คูแนวอิฐที่พบด้านข้างกุฏิให้ห่างจากขอบกุฏิ 5 เมตร ตัดหน้าดินให้ลาดเอียง วันนี้ไม่พบอะไรน่าสนใจ

9 กันยายน 2540

เริ่มทำค้ำยันเจดีย์รายที่ชำรุดด้วยนั่งร้านเหล็ก ใช้วิธีรัดเป็นช่วงๆ แต่ได้รับการแนะนำจาก
สถาปนิกของสำนักฯ (คุณวโรภาส วงศ์สุรภัทร) ว่าน่าจะใช้ไม้รองแล้วรัดด้วยลวดสลิง แต่คงทำไม่ได้อย่าง
แนะนำ คนงานบางส่วนยังขุดแต่งในวิหารบริเวณทางเข้ากรุพระปรารักษ์ แนวกำแพงส่วนใหญ่เสร็จแล้ว
เหลือด้านทิศตะวันออกและทิศใต้เล็กน้อย วัตถุหลักฐานไม่พบอะไรสำคัญ

10 กันยายน 2540

ยังทำนั่งร้านค้ำเจดีย์รายและผนังวิหารด้านทิศตะวันตกต่อจากเมื่อวาน คนงานส่วนใหญ่ขุด
ขยายแนวที่กุฏิด้านทิศตะวันออก วันนี้ขุดกำแพงแก้วเสร็จทั้ง 4 ด้าน พบว่ามีเพียงด้านทิศตะวันตกเพียงด้าน
เดียวที่ไม่มีบัวที่ฐานกำแพง เป็นการก่อเรียบ อีก 3 ด้านมีบัว

11 กันยายน 2540

ขุดแต่งภายในวิหารเสร็จแล้ว พบแนวเสาภายในวิหารเป็นเสาลักษณะเดียวกับเสามุขปรารักษ์ คือ
ฐานเสาเป็นรูปสี่เหลี่ยม โคนเสาเป็นรูปแปดเหลี่ยม แนวเสาที่ขาดหายไปคงเกิดจากการปรับปรุงวิหาร
เพื่อสามารถใช้ประโยชน์ได้ของทางวัด เมื่อไม่นานมานี้

การขุดขยายแนวขุดแต่งให้กว้างออกไปทางทิศตะวันออกของกุฏิใกล้เสร็จแล้ว พบแนวอิฐ
เป็นลักษณะคล้ายทางเดินด้านข้าง ในระดับเดียวกับพื้นการใช้งานเดิม โดยแนวดังกล่าวได้ยาวเข้าไปใต้กุฏิ
หลังใหม่ ซึ่งไม่สามารถขุดตามแนวเข้าไปได้

วันนี้ทำนั่งร้านเสร็จแล้ว สำหรับค้ำยันเจดีย์และส่วนที่ชำรุดคิดว่าคงจะปลอดภัยจนกว่าจะ
บูรณะ

12 กันยายน 2540

เป็นวันสุดท้ายของการทำงานวัดเชิงท่าในภาคสนาม วันนี้งานทั้งหมดคือการเก็บความ
เรียบร้อยภายในวัด และเขตการขุดแต่ง การปิดดำเนินงานภาคสนามได้แจ้งไปยังผู้ควบคุมงาน (คุณประพิศ ชูศิริ)
ก่อนหน้าแล้ว 1 วัน